

Profitable and Stable

Growth

**MANAGEMENT REPORT AND
FINANCIAL STATEMENTS 2023**

20
23

TBC Bank¹

The leading financial group in Georgia

1 TBC Bank refers to JSC TBC Bank (the Bank) and its subsidiaries (together Group)

4 - 141

1. MANAGEMENT REPORT

Overview - *Information about who we are*

TBC at a glance	8
Proven track record of growth and profitability	12
Executive Management team of JSC TBC Bank	14

Reflections from the top - *Our Chairman and CEO each provide an overview of the year under review, covering the most significant developments*

Chairman's statement	18
CEO letter	20

Our strategic approach - *A review of our operating environment, business model and strategy*

Operating environment	24
Business model	28
Strategic priorities	30
Key performance indicators	32
ESG strategy	36

How we create value for - *A run through of our value proposition for each of our stakeholder groups*

Customers	42
Colleagues	72
Community	80
Investors	84
Financial review	84
Risk management	92
Material existing and emerging risks	96
Climate-related financial disclosures 2023	118

142 - 149

2. GOVERNANCE

Corporate governance	144
Supervisory Board biographies	146

150 - 281

3. FINANCIAL STATEMENTS

Independent auditors' report	152
Consolidated statement of financial position	158
Consolidated statement of profit or loss and other comprehensive income	159
Consolidated statement of changes in equity	160
Consolidated Statement of cash flows	161
Separate statement of financial position	162
Separate statement of profit or loss and other comprehensive income	163
Separate statement of changes in equity	164
Separate statement of cash flows	165
Notes to the consolidated and separate financial statements	166

282 - 291

4. ADDITIONAL INFORMATION

Glossary	284
Alternative performance measures	286
Abbreviations	291

Chapter

1 Management Report

Overview

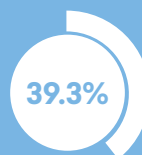
TBC at a glance

Who we are

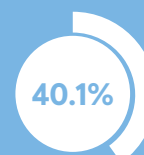
TBC is a leading financial services group in Georgia

Powered by **Georgian financial services**

- TBC banking business: Retail, MSME, CIB & WM
- TBC Pay
- TBC Leasing

Market share¹
in total loans
39.5% as of 31 Dec 2022

Market share¹
in total deposits
40.3% as of 31 Dec 2022

Group's key financial highlights²

+9% YoY

**GEL
1.1 bln**

Profit

-0.6pp YoY

25.4%

ROE

+0.4pp YoY

6.3%

NIM

+3.2pp YoY

32.0%

Cost to income

+19%³ YoY

**GEL
21.3 bln**

Gross loan portfolio⁴

+12%³ YoY

**GEL
19.9 bln**

Deposit portfolio

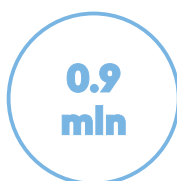
Group's key operating highlights²

+7% YoY

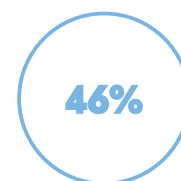
Monthly active customers

+15% YoY

Digital MAU

-2.0pp YoY

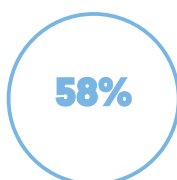
Digital DAU/MAU

+12% YoY

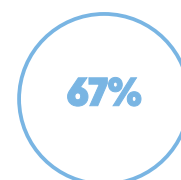
Monthly active cardholders

-1.0pp YoY

ENPS⁵

+6.0pp YoY

NPS⁶

¹ Based on data published by the National Bank of Georgia on the analytical tool Tableau.

² Definitions and detailed calculation of the APMs are given on pages 286-290.

³ Growth in constant currency.

⁴ Gross loan portfolio refers to loans and advances to customers. For more details, please refer to Note 9.

⁵ The Employee Net Promoter Score (ENPS) was measured in December 2023 by an independent consultant for the Bank's employees.

⁶ The Net Promoter Score (NPS) was measured based on a survey conducted by the independent research company Sonar in December 2023.

Our mission

Our strategic priorities

**Build on our
leading position
in Georgian
banking**

**Increase
digitalisation
levels**

**Keep improving
our customer
experience**

How we differentiate ourselves

Best-in-class digital solutions

921,000 digital
monthly active users
as of 31 Dec 2023

Advanced data analytical capabilities

GEL 90 mln additional
income generated
in 2023

Excellent corporate governance and risk management

1 ISS Governance
quality score for
TBC PLC¹ as of 31
Dec 2023 indicating
highest standards of
governance

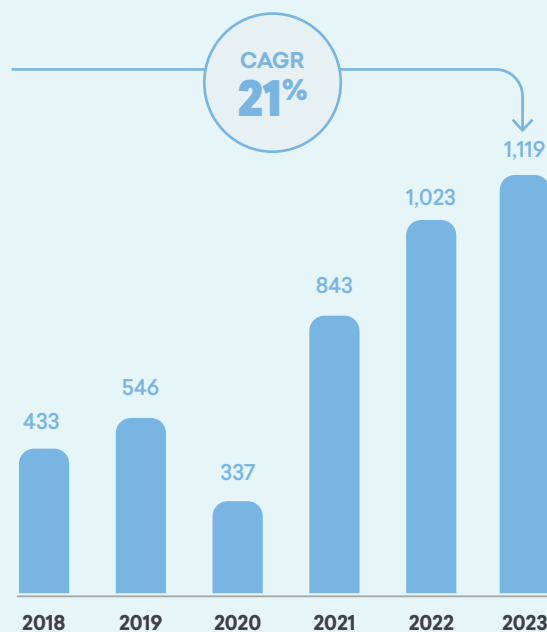
Motivated employees

58% Employee
Net Promoter Score
(ENPS)² -
well above the
European
industry average
of 42%³

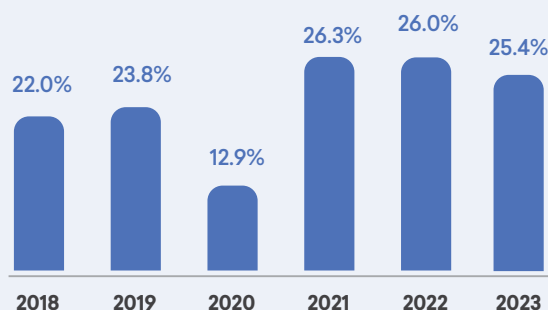
- 1 TBC Bank Group PLC ("TBC PLC") is a holding company of JSC TBC Bank (the "Bank") and its subsidiaries. TBC PLC is incorporated in England and Wales and listed on the premium segment of the London Stock Exchange.
- 2 The Employee Net Promoter Score (ENPS) was measured in December by an independent consultant for the Bank's employees.
- 3 The European industry average of Employee Net Promoter Score (ENPS) was measured in December 2023 by an independent consultant.

Proven track record of growth and profitability¹

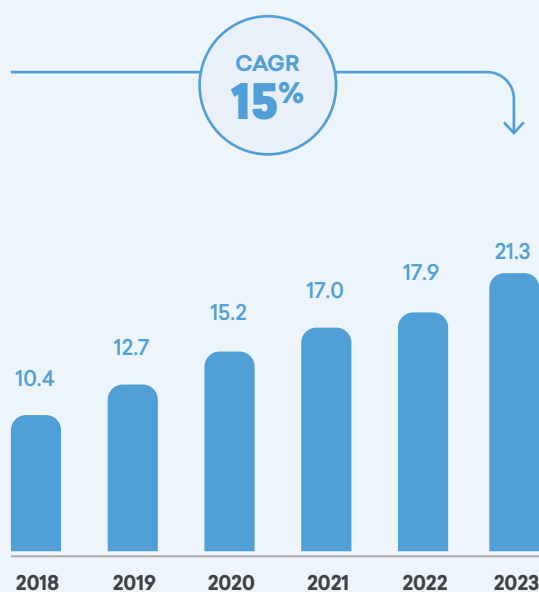
Profit (GEL mln)

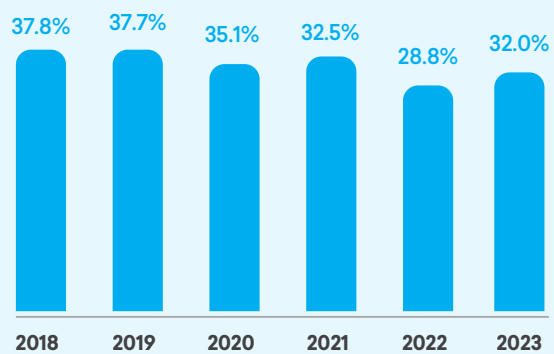
Return on equity (ROE)

Gross loan portfolio (GEL bln)

Cost to income

¹ Definitions and detailed calculation of the APMs are given on pages 286–290.

Executive Management team of JSC TBC Bank

VAKHTANG BUTSKHRIKIDZE

Chief Executive Officer

*For full biographies
please refer to our website:*

www.tbcbankgroup.com

NINO MASURASHVILI

Deputy CEO, Chief Risk Officer

GIORGI MEGRELISHVILI

Deputy CEO, Chief Financial Officer

TORNIKE GOGICHAISHVILI

Deputy CEO, Retail & MSME banking,
Payments

GEORGE TKHELIDZE

Deputy CEO, Corporate & Investment
Banking, Wealth Management

Reflections from the top

Chairman's statement

“Our success remains rooted in our ongoing commitment to making our customers’ lives easier”

DEAR STAKEHOLDERS,

I am delighted to report on another year of exceptional financial performance for TBC. Our profit reached GEL 1.1 billion up by 9% year-on-year, while return on equity stood at 25.4%.

DIGITALLY DELIVERING ON OUR MISSION

Our success remains rooted in our ongoing commitment to making our customers’ lives easier. I am proud to report that we remain the largest financial services provider in the country in terms of assets, loans and deposits, serving 1.6 million monthly active customers, equivalent to almost half of the country’s total population. Importantly, our customers continue to appreciate and recommend our services to families and friends, as is reflected in an excellent 6pp increase in our Georgian NPS score to 67%¹.

Digitalization sits at the heart of our financial services offerings and we continue to introduce new digital initiatives. For instance, a new mobile-based loyalty programme for our retail customers and a real-time settlement system for our business customers were introduced during the year.

In line with our digital priorities, we continued to see our customers conduct more transactions via our remote channels in 2023, with the share of retail transactions through our mobile and internet banks increasing by 5pp to 68%. This shift has empowered us to redirect front-office staff towards delivering enhanced customer services and support, adding more value to our customer interactions and, over the long term, improving our operating efficiency. Beyond these customer-facing elements lie increasing investment in digital infrastructure, such as machine-learning AI underwriting tools and a rising share of end-to-end digital credit processes for our corporate clients.

We continue to strive to offer more people access to a broader range of financial services. During the year, we launched new online subscription packages and brokerage services for our retail customers. Also, for our young generations, we created the Hi! App. Promoting financial inclusion is a key area of emphasis for us, and our goal is to empower young people by enhancing their financial literacy skills through active engagement with the app.

CONTINUING TO ENHANCE OUR ESG STRATEGY

We have made important progress in ESG initiatives in 2023, across a number of areas. First, we successfully met and beat our target of GEL 1 billion in sustainable financing, increasing this portfolio by 57% year-on-year. We have also strived to further increase employee diversity, and I am proud to report that over 37% of middle-management positions are now held by women. We also continue to make progress in terms of implementing Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) recommendations. Our best-in-class governance spanning capital allocation, financial disclosure, board experience and shareholder communication remains a key plank in our approach to ESG.

LOOKING AHEAD WITH CONFIDENCE

I firmly believe that a strategy centred around our mission of making our customers' lives easier remains the right one to keep developing as a team and as a business. Evidence of our positive progress is provided by another year of record earnings, strong customer and balance sheet growth. Furthermore, I am confident that our executive management team have the ability and resources to continue driving success for the Group and our many stakeholders in the years to come.

Arne Berggren
Chairman
2 April 2024

¹ The Net Promoter Score (NPS) was measured based on survey conducted by the independent research company Sonar in December 2023

CEO letter

" We achieved record high profit of GEL 1.1 bln, while our return on equity was 25.4% "

DEAR STAKEHOLDERS,

The geopolitical backdrop across the region remained very challenging in 2023 as the devastating war in Ukraine continued into a second year. I would like to reiterate my words of last year's annual report that I firmly believe that Ukraine will prevail in its fight for freedom, and we continue to stand by Ukraine by offering our support to those who have suffered from the hardships of the war, through various programmes, charity activities and fundraisers.

Thankfully, the past year did also provide some very positive news for Georgia and its 3.7 million people, with the EU's decision in mid-December to grant Georgia candidate status. While much work remains to be done, this represents a massive step for Georgia in its long-term aim for closer integration with the EU, and I, and all of my fellow Georgians, can be rightly proud to have achieved this recognition.

DELIVERING RECORD RESULTS

2023 has been a strong year for TBC in terms of financial performance and key operating metrics.

- **Financials** - our profit reached a record GEL 1,119 million, up by 9% year-on-year, while the return on equity was 25.4%. It is also worth noting that this was in a year in which there were no material one-offs in revenues, which had been the case in 2022, which saw very high FX revenues.
- **User base** - By the end of 2023, the number of monthly active customers reached 1.6 million, accounting for approximately two-thirds of the total bankable population¹ in Georgia.
- **Digital engagement across the Group** - digital monthly active users (MAU) saw an acceleration during the year, reaching 921,000 by the end of 2023, up by 15% year-on-year, while the digital daily active users (DAU) amounted to 421,000, an increase of 10% over the same period.

Maintaining our leadership position in Georgia

We delivered strong growth in 2023, enabling us to maintain a leadership position throughout the Georgian financial services landscape. Our loan book increased by 19% in constant currency terms, driven by our Corporate and Investment Banking (CIB) segment, and we were delighted to be recognised as the inaugural winner of the Best Corporate Bank in Georgia 2023 by Euromoney. Meanwhile, our deposit portfolio was up by 12%, also in constant currency terms.

Enhancing our digital footprint

We have also seen exciting developments in our digital capabilities. This includes the launch of a retail brokerage service for our mass retail customers, which has already had strong take-up, a set of new online subscription packages for our retail customers, and the roll-out of a platform for digital signatures within our corporate business, greatly improving the speed and convenience of the credit process. The past year has also seen great progress in offloading retail transactions from branches to our mobile and internet channels, which is good for both our customers and our business.

Strong operating performance

Our operating income rose by 10% in 2023. This growth was driven by dynamic growth in net interest income, which was up by 20% on the back of a combination of healthy loan book growth and very impressive net interest margin expansion, which increased by 0.4 basis points to 6.3%. Net fee and commission income also generated encouraging results, rising by 26% and driven by our payment operations.

The enduring benign economic backdrop was reflected in a cost of risk of just 0.7% for the year, while NPLs fell from 2.2% to 2.0% at year end. At the same time, we delivered a 32.0% cost to income ratio. Our capital position has remained very strong, supported by robust income generation. At the end of 2023, our CET1 ratio stood at 17.4%, comfortably above the minimum regulatory requirement of 14.3%.

CONTINUING TO INVEST IN OUR PEOPLE

We would, of course, not have been able to achieve any of these excellent results without the continued efforts and dedication of our team of around 9,000 dedicated colleagues. One of the ways in which we thanked many of our key staff in 2023 was with a team trip to Paris to see Georgia play Australia in the Rugby World Cup. TBC has long been the proud sponsor of the national rugby team, and while the result did not go our way, this was an invaluable exercise in team building and a way of saying thank you to many of our key employees.

We also continue to offer our employees the tools to develop their skills across a wide range of areas. In 2023, more than 2,000 employees participated in various courses and programs run by our TBC Academy, including business development, agile transformation, brand experience, law, financial analytics, and refining essential soft skills.

LOOKING AHEAD

As we reflect on the achievements and challenges of the past year, we are filled with gratitude for the dedication and resilience of our team, the unwavering support of our stakeholders, and the enduring trust of our customers.

In the coming year, our focus remains steadfast on driving digitalization and enhancing operational efficiency to deliver exceptional value to our stakeholders.

Vakhtang Butskhrikidze
CEO
2 April 2024

¹ Bankable population includes population of Georgia, aged 18-65. Based on Geostat.

**Our strategic
approach**

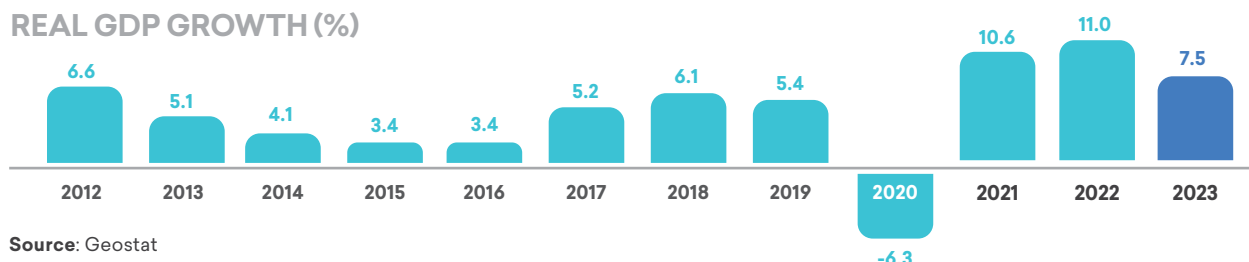
Operating environment

GEORGIA¹

ECONOMIC GROWTH

After two successive years of double-digit growth in Georgia, economic activity moderated somewhat but remained strong in 2023, with real GDP increasing by 7.5%.

REAL GDP GROWTH (%)

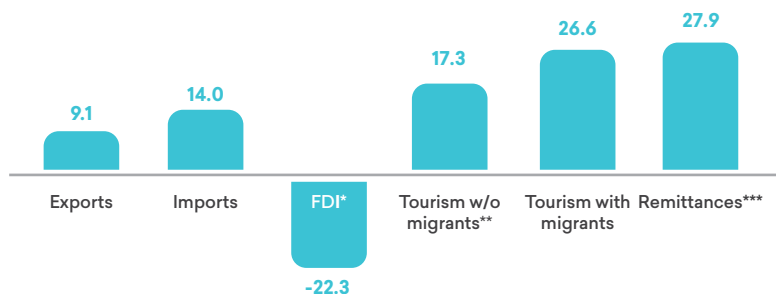
Source: Geostat

EXTERNAL SECTOR

The negative impact of lower international commodity prices on both exports and imports noticeably affected external sector activity throughout 2023. Specifically, the growth of exports and imports denominated in US dollars moderated to 9.1% and 14.0% for the full year 2023, respectively. Importantly, these commodity price dynamics had a particular impact on domestic commodity exports, while re-exports performed strongly. At the same time, the increase of the share of IT services in Georgian exports was notable, with a major driver being the arrival of migrants in 2022.

Given the high base effect caused by elevated immigration in 2022, the annual growth of tourism inflows also normalized to 17.3% YoY in 2023, as migrants were gradually counted as residents by the National Bank of Georgia (NBG) and so were excluded from the tourism sector. At the same time, the share of conventional tourism in total inflows increased, as spending excluding visitors from Russia, Belarus and Ukraine increased by 38.2% YoY. Therefore, while the migration peak is likely to be in the past, conventional tourism inflows have at least had a balancing impact. Moreover, remittances also maintained positive momentum throughout the year after adjustment for Russia, increasing by 27.9%² YoY, despite decreasing notably in the fourth quarter. The high base effect, combined with a significant drop of debt instruments and lower reinvestments, drove an annual reduction in foreign direct investments (FDI) to Georgia of 61.5% in the third quarter. Nevertheless, once the record high level of FDI in 2022 is taken into account, foreign investments in 2023 also appear solid.

YOY GROWTH OF INFLOWS AND IMPORTS IN 2023 (%)

*Sum of the first three quarters of the year

**Tourism revenues without migrants counted as residents by the NBG

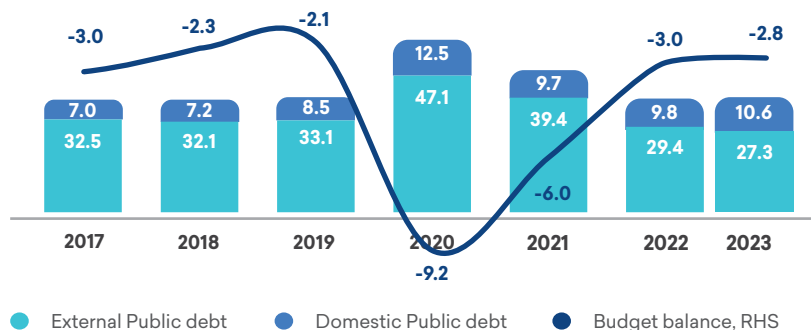
***Remittances from Russia are adjusted for double counting with tourism inflows and other similar effects, based on TBC Capital estimates.

Source: NBG, Geostat

FISCAL STIMULUS

It is important to highlight that the strong recent economic growth is not a result of fiscal stimulus. In fact, fiscal consolidation is underway. After reaching 9.2% of GDP in 2020 and a lower, but still large, level of 6.0% in 2021, the budget deficit stood at 3.0% in 2022 and 2.8%³ in 2023.

GOVERNMENT DEBT AND BUDGET BALANCE (% OF GDP)

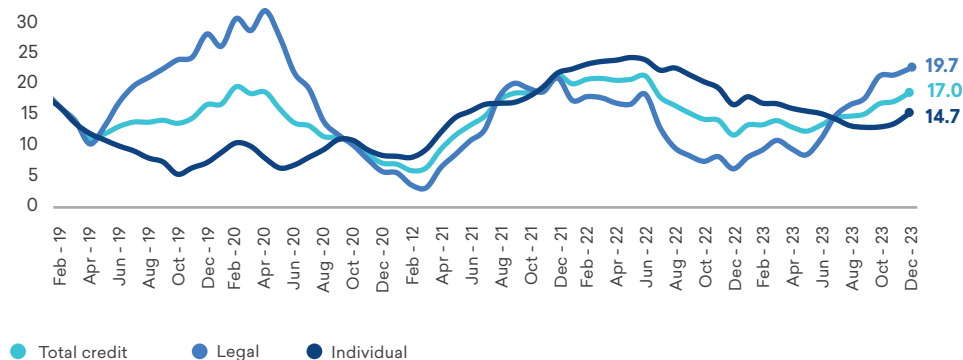

Source: Geostat, MOF

CREDIT GROWTH ON A CONSTANT CURRENCY BASIS

As of December 2023, bank credit increased by 17.0%⁴ YoY, compared to 12.1% growth at the end of December 2022, at constant exchange rates. The relative acceleration at the end of the year was mainly driven by business loans, while retail credit growth has moderated. At the same time, as inflation reduced significantly, the YoY growth in real credit increased from 2.4% in December 2022 to 16.5% in December 2023.

GROWTH OF LOANS BY SEGMENTS (YOY, EXCL. FX EFFECT, %)

Note: Aug-22 decline in corporate credit was largely due to the prepayments

Source: NBG

¹ In February 2024, Geostat published the revised data of GDP and national accounts for 2010-2023.

² Remittances from Russia are adjusted for double counting with tourism inflows and other similar effects, based on TBC Capital estimates.

³ Per IMF program definition.

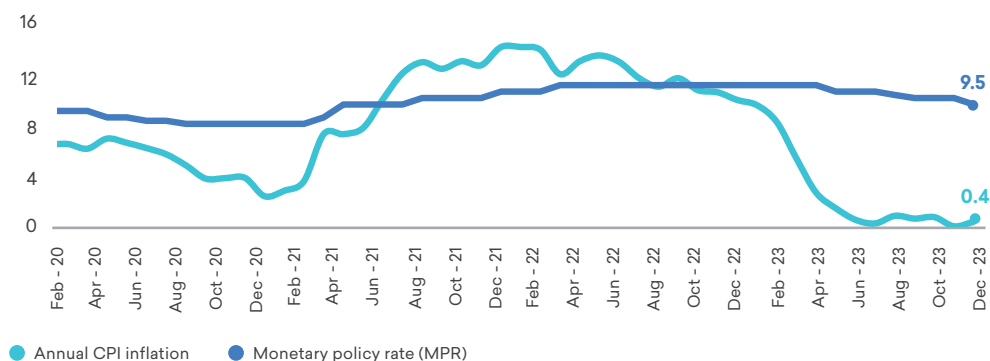
⁴ Based on data published by NBG and FX-adjusted by TBC, based on Dec-2023 end of period exchange rate.

INFLATION, MONETARY POLICY, AND THE EXCHANGE RATE

While the first half of the year was still very strong in terms of foreign currency inflows, the second half was characterized by normalisation towards the long-term trend. Accordingly, while the GEL exchange rate experienced some volatility throughout the year, currency inflows aided by central bank interventions in the second half of the year were sufficient to keep the rate broadly stable. USD/GEL stood at 2.69 at the end of December, almost unchanged from 2.7 at the end of December 2022. Strong dynamics in the first half enabled the NBG to accumulate all-time-high foreign currency reserves topping USD 5 billion. Throughout the year, the central bank purchased USD 1,449 million and sold USD 169 million.

As a result of a broadly stable GEL and sustained disinflationary pass-through from international markets, CPI inflation reduced significantly from 9.8% in December 2022 and stabilised well below the NBG target of 3%, standing at 0.4% YoY in December 2023. Domestic and service inflation measures also normalized around the target. Due to low inflation, the NBG delivered four rate cuts of 150 basis points in total, reducing the Monetary Policy Rate (MPR) to 9.5%.

CPI INFLATION AND MPR (%)

Source: NBG, Geostat

GOING FORWARD

Economic activity in Georgia moderated somewhat but remained strong in 2023 at 7.5%. Further normalisation is expected with Georgia's real GDP increasing by 5.6% in 2024 and 5.4% in 2025, according to TBC Capital projections.

More information on the latest analyses and projections can be found at www.tbccapital.ge.

Business model

Our business model revolves around our customers as we aim to deliver a best-in-class customer experience.

How we create value

What we deliver

OUR OPERATIONS

FINANCIAL SERVICES

Retail banking: a wide range of convenient digital products for individuals

MSME: a leading partner for micro, small and medium enterprises

CIB & WM: a full suite of services for our corporate and wealth management customers

Payments: seamless solutions covering all the payment needs of companies and individuals

Leasing: an alternative source of financing for our retail and corporate clients

How we deliver

CUTTING EDGE TECHNOLOGY

Innovate through technological advancement

PRUDENT RISK MANAGEMENT

Apply risk-adjusted profitability approach in decision-making. Ensure the Group maintains a high degree of resilience

LARGE DATA HUB

Utilise our advanced data analytics capabilities to maximise customer value via personalised offerings. Continue to develop AI and automation solutions to enhance business processes

OUTSTANDING TEAM

Attract, develop and retain the best talent

How we create value for our stakeholders

COLLEAGUES

Support our colleagues in their professional development and provide rewarding career opportunities

CUSTOMERS

Provide tailored solutions and a superior customer experience to our clients

COMMUNITY

Support business development and foster job creation, as well as take an active part in CSR and ESG activities

INVESTORS

Continue to create value by generating sustainable returns for our stakeholders and maintaining effective, long-term relationships with our debt holders

Strategic priorities

Our strategy aims to deliver on our mission to make people's lives easier.

We can achieve this through providing high quality financial services to individuals and companies in Georgia.

Each of our priorities has been carefully chosen and analysed to ensure that it contributes towards maintaining the high profitability, strong growth profile and customer trust.

Build on our leading position in Georgian banking

- Strengthen the bank's position in the mass retail segment
- Grow capital efficient fee and commission income, with a particular focus on payments
- Increase operational efficiency and productivity
- Enhance underwriting quality, powered by advanced technical infrastructure and data analytics capabilities
- Attract and develop the best talent

Increasing digitalisation levels

Increase digital engagement in terms of transactions, sales and back-end infrastructure:

- Increase the number of digital active users, both on a daily and monthly basis
- Maintain retail transactions offloading ratio¹ at high levels
- Boost sales offloading for major products
- Raise productivity through fully digital processes

Keep on improving our customer experience

- Develop tailored financial services and products coupled with lifestyle offerings and deliver these in the most convenient way for our customers
- Create a seamless customer experience across all channels
- Use our technology know-how to improve the products and services offered to our customers and accelerate our time to deployment

¹ Retail offloading ratios measure the share of transactions conducted in our remote channels, that is outside the branches.

Key performance indicators (KPIs)

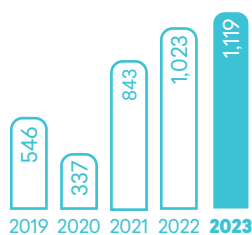
We use a broad range of financial and non-financial measures in order to monitor our performance and provide a balanced view that takes into account the interests of all our stakeholders. The Supervisory Board regularly reviews the key performance indicators (KPIs) in order to secure that they continue to show whether our strategy is working and ensure the long-term sustainable growth of the Group. The summary of changes in 2023 is given in the table below:

	KPIs added	KPIs removed
Group-wide financial KPIs		
Strong growth and profitability	Profit	Profit before tax
Resilient balance sheet		Loan book Larisation level
Additional KPIs		
Growing customer base and engagement	Monthly active cardholders	

GROUP-WIDE FINANCIAL KPIS

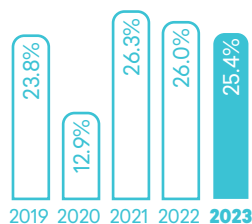
STRONG GROWTH AND PROFITABILITY

PROFIT (GEL mln)

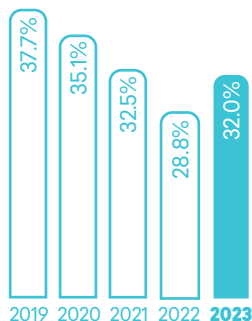
In 2023, we generated record profit, which was driven by strong revenue generation across the board.

RETURN ON EQUITY (ROE)¹

Our robust profit generation is also reflected in a consistently high return on equity.

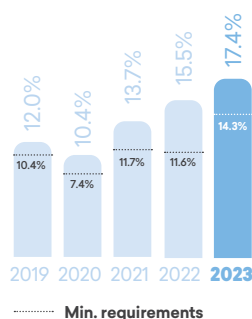
COST TO INCOME RATIO¹

In 2023, Cost to Income ratio increase is driven by normalisation of FX revenues.

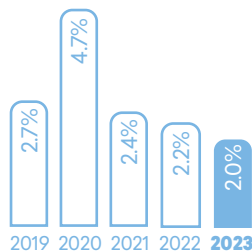
RESILIENT BALANCE SHEET

CET 1 CAPITAL RATIO²

Our CET 1 capital ratio increased in 2023 due to strong earnings generation, partially offset by business growth and dividend distribution.

NON-PERFORMING LOANS (NPL)¹

In 2023, asset quality improved across all business lines.

¹ Definitions and detailed calculation of the APMs are given on pages 286-290.

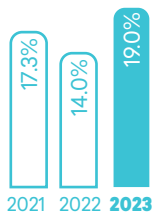
² Starting from 1 January 2023, capital adequacy ratios are based on IFRS accounting standards, whilst the numbers for the previous years were calculated based on the local accounting standards.

ADDITIONAL KPIS

STEADY GROWTH

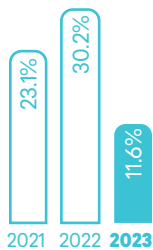

LOAN BOOK GROWTH AT CONSTANT CURRENCY

In 2023, our loan book increased by 19% as we maintained a leading position in all key segments.

DEPOSIT GROWTH AT CONSTANT CURRENCY

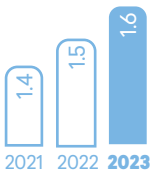

In 2023 our deposit portfolio grew in line with the market and we maintained leadership positions in key segments.

GROWING CUSTOMER BASE AND ENGAGEMENT

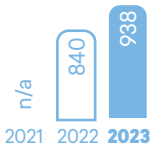

MONTHLY ACTIVE CUSTOMERS (mln)¹

The growth in monthly active customers was mainly driven by our retail customers.

OF MONTHLY ACTIVE CARDHOLDERS ('000)

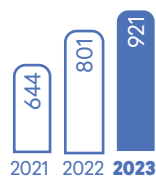

Strong payments dynamics are being supported by growth in the number of monthly active cardholders.

INCREASED DIGITAL FOOTPRINT

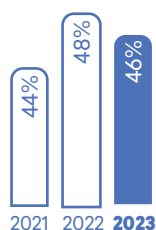

DIGITAL MONTHLY ACTIVE USERS ('000)¹

Our digital monthly active users (MAU) continued to grow.

DIGITAL DAILY ACTIVE USERS / MONTHLY ACTIVE USERS (DAU/MAU)¹

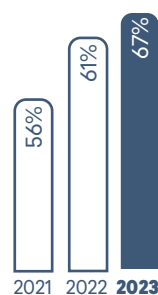

Our customers continue to actively engage with our digital platforms.

HIGH EMPLOYEE AND CUSTOMER SATISFACTION LEVELS

CUSTOMER NET PROMOTER SCORE (NPS)²

The customer net promoter score (NPS) measures how willing customers are to recommend our products and services to others.

EMPLOYEE NET PROMOTER SCORE (ENPS)³

Our ENPS for 2023 stood at 58%, well above the European industry average of 42%⁴.

¹ Terms are defined in Glossary on page 284-285.

² The Net Promoter Score (NPS) was measured based on survey conducted by the independent research company Sonar in December 2023.

³ The Employee Net Promoter Score (ENPS) was measured in December by an independent consultant for the Bank's employees.

⁴ The European industry average of Employee Net Promoter Score (ENPS) was measured in December 2023 by an independent consultant.

ESG strategy

Our role is connected to our responsibility to contribute to a better future through innovation and technology, to increase the accessibility of financial services, and to enable our customers to be a part of the globalised world.

Our aspiration to contribute to sustainable development comes from our role as the leading financial institution in Georgia's development. We are aware that we have an impact on the country's economy, business development, employment, and societal progress.

Our ESG Strategy reaffirms our commitment to making a long-term, sustainable contribution and to be the leading supporter of ESG principles in the country and the wider region. The ESG Strategy is reviewed and approved by the Supervisory Board annually, while implementation is overseen by ESG-related committees at the Board and executive management levels.

The ESG Strategy defines several key areas and targets with different time horizons:

Key achievements in 2023:

- The total volume of our sustainable portfolio reached GEL 1.23 billion, increasing by 57% year-on-year, when it stood at GEL 782 million.
- We measured our direct performance towards the Paris Agreement targets.
- For the first time in Georgia, we calculated our financed emissions in line with the standard of the Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF).
- We established the ESG Academy and developed the first green mindset and green financing course for our employees and customers.
- The women participation in ICT Risk and Finance reached 46% (the target for 2023 was set at 45%).
- We reached our green and social procurement target of GEL 5 million.

The ESG Strategy follows a strategic road map, which reflects the milestones of our sustainability journey for the following years. In 2023, we actively continued to implement initiatives to fulfil our targets, which are divided into four pillars: direct environmental impact, indirect environmental impact, social impact, and governance.

Pillars 1 and 2: Direct and indirect environmental impact

2021 ESG Strategy target / initiative	2022 status	2023 status
Establish ESG governance framework by the end of 2021	ESG governance framework established at both Board and executive management levels	Enhance ESG governance and achieve a higher maturity level
Set up a system for measuring sustainability impacts across the Group, customers, employees and society	Regular reporting on key parameters to the ESG-related Committees at Board and executive management level established	Increased granularity and automation of reporting, regular reporting on climate-related risks, scenario analysis, stress testing, and ESG risk appetite
Increase the sustainable portfolio ¹	Volume of GEL 782 mln was achieved	Volume of GEL 1.23 billion was achieved
Develop the Group's Policy on Climate Change	Climate Change Policy developed and approved	Development of sectoral guidelines in line with the Climate Risk Radar of the National Bank of Georgia (NBG)
Green Taxonomy of the National Bank of Georgia	The NBG introduced the Green Taxonomy, developed in line with the best international taxonomies. The implementation action plan has been finalised	The Green Taxonomy implemented; the respective documentation, procedure, calculation tools implemented and training for responsible staff conducted
Implementation of the green lending framework	The green lending procedure implemented	Harmonisation of the green lending procedure and the green taxonomy of the NBG

In 2021, we published our first TCFD (Taskforce on Climate-related Financial Disclosures) report to demonstrate our commitment to taking active measures to mitigate climate change, to assess and mitigate climate risks, and to identify climate opportunities. Since 2021, we have advanced our TCFD framework further, especially in strategic planning and risk management. We have taken significant steps to develop our scenario analysis capabilities to better understand and act on the implications of climate-related risks and opportunities for our business and customers. We have continued working with an external consultant and developed a stress testing model covering various economic sectors in Georgia in order to capture the stress testing impact on the whole credit portfolio of TBC Bank. These developments are described in the climate-related financial disclosures on pages 118-141 of the Report. We understand that the transition to a lower-carbon and sustainable economy requires internal knowledge building, as well as awareness raising among customers, businesses, and the public. We focus on internal capacity building, involving in-house and external experts on a variety of topics: green lending, the NBG green taxonomy, the impact of climate change, climate-related risks, and scenario analysis.

Pillar 3: Social Impact

In order to expand our focus on diversity, gender, and inclusion issues, we have developed a Diversity, Equality and Inclusion Policy (available at our website: www.tbcbankgroup.com), which sets targets and establishes a methodology to advance diversity, equality and inclusion, integrating its approach into the company's operations and management processes and focusing on diverse areas including gender, multicultural, multigenerational, and disability backgrounds. We remain committed to having a gender-balanced workforce and culture that supports and empowers women.

2021 ESG Strategy target / initiative	2022 status	2023 status
Enhance the diversity of our employees	Diversity, Equality and Inclusion (DEI) Policy, targets, and action plan defined	Share of women in middle managers and agile leaders at 40%
Increase customer loyalty, investor confidence, and employee motivation	Comprehensive ESG training framework covering all TBC employees and different responsibility levels established	Measure ESG awareness among employees and customers

¹ Renewable energy and energy-efficiency loans, women and youth financing, NBG green and social taxonomy, green bonds and social guarantees. More details are given on page 141.

OUR STRATEGIC APPROACH **CONTINUED**

Pillar 4: Governance

The Group ESG Strategy is reviewed and approved by the Supervisory Board annually, while implementation is overseen by two ESG-related committees at the Supervisory Board and executive management levels. During the year, the Committee supported and provided steering on the implementation of strategy, policies, and programmes in relation to ESG matters for the Group and its subsidiaries, ensuring that the Group's ESG Strategy is implemented effectively, meeting the outlined objectives across all business areas.

In 2023, we started to develop individual ESG strategies in the subsidiaries of the Group. Several workshops were conducted with staff from the subsidiaries and working groups were established.

2021 ESG Strategy target / initiative	2022 status	2023 status
Enhance the ESG governance framework	ESG governance framework established at both Supervisory Board and executive management levels	Enhance ESG governance and achieve a higher maturity level
Set up a system for measuring impacts on sustainability across the Group, customers, employees, and society	Regular reports on key parameters to the ESG-related Committees at Board and executive management level established	Increased granularity and automation of reporting, regular reporting on climate-related risks, scenario analysis, stress testing, ESG risk appetite
ESG strategies in material subsidiaries	Separate ESG Strategies developed	Implementation of ESG Strategies in subsidiaries

In 2024, we will continue to follow our strategic plan and will focus on the following topics:

SUSTAINABLE PORTFOLIO

In 2024, we will continue to focus on the growth of the sustainable portfolio. The ESG strategy sets an ambitious target of GEL 1.4 billion for our sustainable portfolio. The ESG strategy sets aspirational targets, such as Net-Zero greenhouse gas (GHG) emissions related to our direct environmental impact by 2025 and an increase in the sustainable portfolio, which consists of renewable energy loans, energy efficiency loans, and financing with social components such as women and youth financing, supporting start-ups and rural enterprises.

ACTION PLAN FOR THE DIRECT NET-ZERO TARGET

In 2024, we will focus on the development of detailed transitional plans, which will be based on the measurement results of the Group's performance against the Paris Agreement targets for the reduction of GHG emissions. To support the process, we contracted an international consultant company, local and international experts and developed a detailed scope of work covering the following activities: calculation of financed emissions, carbon reporting, Paris Agreement alignment, a decarbonization action plan, a carbon impact assessment methodology, carbon footprint assessments of selected customers, and building institutional capacity.

MEASURE THE GROUP'S INDIRECT PERFORMANCE AGAINST THE PARIS AGREEMENT TARGETS

In 2023, we built internal capacity on relevant GHG emissions calculation methodologies and approaches. We calculated financed emissions according to the PCAF standard. This was achieved via training and the use of external consultancies. As the next step, we aim to measure our indirect performance in line with internationally established standards and align it with science-based targets.

ESG ACADEMY

In 2023, we established the ESG Academy in order to raise awareness and knowledge of ESG topics including green and social financing, regulatory requirements, diversity and affirmative approaches, sustainable business models and practices among the Bank's customers as well as TBC staff. The first training programme 'Green mind-set and green financing' is supported by the partner international financial institutions (IFIs) – the Green for Growth Fund (GGF) and the European Fund for Southeast Europe (EFSE). The development of the training program started in November 2023; it will last for 22 months and will include extensive training over two days for 900 employees and one-day's training for up to 300 retail, MSME and corporate customers.

European Bank
for Reconstruction and Development

SILVER AWARD ENVIRONMENTAL AND SOCIAL BEST PRACTICE

2022

**How we create
value for**

Financial services

A Bank that is always by your side

Banking services

Retail banking

Leading retail
banking franchise

+7% YoY

1.6 mln

of monthly
active customers

Medium, small and micro enterprises (MSME) banking

Top choice bank for MSMEs

+19%¹ YoY

GEL
21.3 bln

Total loan book portfolio

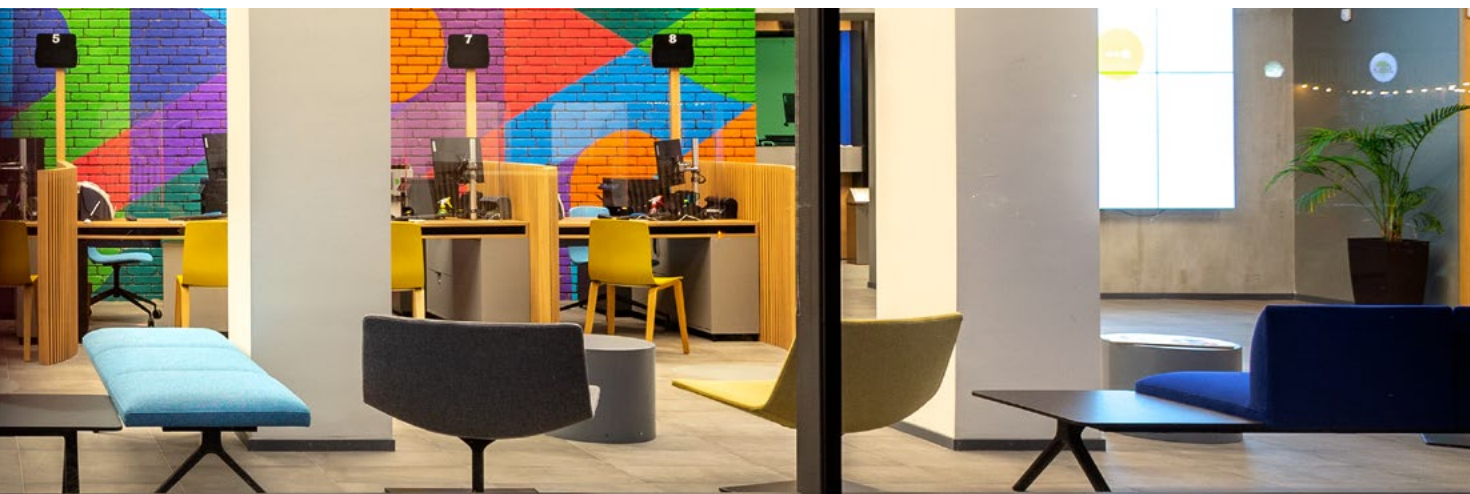
Corporate and invest- ment banking (CIB)

Leading CIB and wealth
management (WM) franchise

+12%¹ YoY

GEL
19.9 bln

Total deposit portfolio

Other financial services

TBC Pay

TOP payments
provider

+26% YoY

**GEL
10.2 bln**

Volume of payments
transactions

TBC Leasing

Leading leasing services
provider

+30% YoY

**GEL
377 mln**

Leasing portfolio

¹ Growth in constant currency.

RETAIL BANKING

2023 was a successful year for our retail banking franchise. In addition to double-digit growth in our loan and deposit books, we made significant progress in expanding our digital customer footprint and upgrading core aspects of our retail banking platform.

Retail	Mass Retail	• A leading position across the mass retail segment; • A full suite of financial products and services; • Acclaimed digital channels; • Efficient, convenient and accommodating next-gen branches.
	Affluent Retail	• Number one choice for affluent customers; • Innovative, flexible subscription model offering tailored products and services; • Strong positioning in lifestyle offerings.

YEAR IN REVIEW

ENHANCING DIGITALIZATION

Continuing to expand our digital customer footprint

The overall monthly active customer base increased in 2023 by 7% to 1.6 million, accounting for approximately two-thirds of the total bankable population¹ in Georgia. We have also made excellent progress in helping the uptake of digital banking services both within our existing retail customer base and in reaching new customers as we support the ongoing shift in preference from cash to digital financial services in Georgia. This is reflected in a 15% increase in digital monthly active users (MAU) to 921,000 whilst the number of monthly active cardholders has risen by 12% in 2023 to 938,000. Importantly, more of our customers are making daily use of our digital banking services, as seen by the ratio of digital daily active users (DAU) to MAU of 46% in 2023.

Increased transaction offloading to digital channels

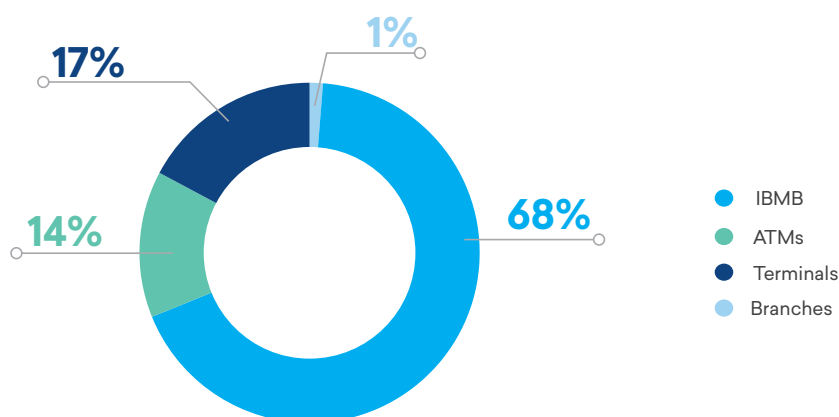
Our customers are conducting more of their everyday banking transactions through remote channels, with 99% of retail transactions now conducted outside our branches. Breaking this down further, the share of retail transactions made through mobile and internet channels increased by an impressive 5 percentage points (pp) to 68% in 2023. Not only does this offer more convenience for our customers, but it has also enabled us to free up front office employees for the provision of more value-added customer services and support.

MEASURING SUCCESS IN 2023

GEL 7.5 bln
(2022: GEL 6.8 bln)
RETAIL LOANS²

GEL 7.5 bln
(2022: GEL 6.5 bln)
RETAIL DEPOSITS²

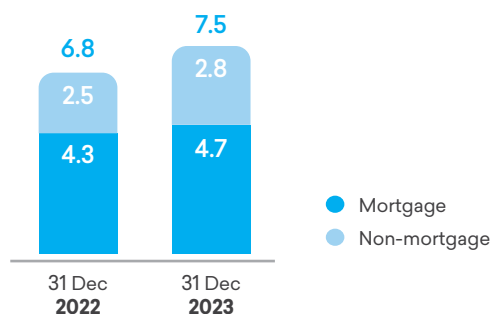
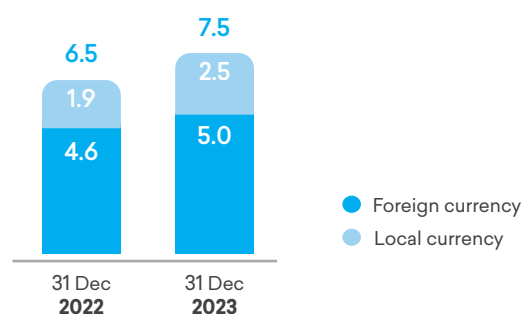
RETAIL TRANSACTIONS BY CHANNEL

DELIVERING STRONG BALANCE SHEET GROWTH

In 2023, our retail loan book grew by 11% year-on-year on a constant currency basis. This was driven by both mortgage and non-mortgage lending. The mortgage portfolio grew by 11% on a constant currency basis and accounts for 63% of the total retail loan portfolio, and we remain the leading player on the mortgage market. Non-mortgages, primarily made up of car and unsecured consumer loans, grew by 11% on a constant currency basis, with a 37% share of the total retail portfolio.

Our retail deposits also demonstrated strong growth, increasing by 14% year-on-year on a constant currency basis. Also, our market share³ in retail loans and deposits stood at 38.1% and 36.0%, respectively.

RETAIL GROSS LOANS PORTFOLIO (GEL BLN)²RETAIL DEPOSIT PORTFOLIO (GEL BLN)²

1.6 mln
(2022: 1.5 mln)
MONTHLY ACTIVE CUSTOMERS

921 K
(2022: 801 K)
DIGITAL MONTHLY ACTIVE USERS

938 K
(2022: 840 K)
OF MONTHLY ACTIVE CARDHOLDERS

¹ Bankable population includes population of Georgia, aged 18-65. Based on Geostat.

² Segmental numbers of 2022 do not correspond to the numbers disclosed in 2022, due to the updated methodology. For detailed information, please refer to Note 27.

³ Market shares are based on data published by National Bank of Georgia on analytical tool Tableau. In this context retail refers to individual customers.

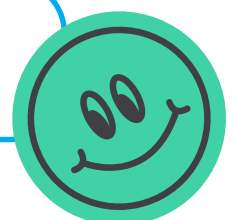
TBC introduced the new “Hi! app” application for our youth segment. It combines all the necessary and tailored services and products our children and their parents need to make their daily lives easier.

Hi! app for

schoolchildren

BOOSTING CUSTOMER ENGAGEMENT AND DIVERSIFYING OUR USER BASE

In 2023, we embarked on several significant initiatives to enhance customer engagement and diversify our customer base.

- We successfully launched a **new loyalty program**, expanding the previous credit card related offering to include 938,000 active debit card users, which should greatly enhance the program's reach and usage. Through the mobile banking platform, customers can earn Ertguli loyalty points in real-time and effortlessly redeem them. The scheme offers various membership tiers linked to card and product usage, enabling faster points accumulation via exclusive promotions. Our user-friendly mobile app acts as a central hub, showcasing incentives and simplifying point tracking and redemption. Going forward, we plan to improve redemption options, empower partner merchants with efficient campaign tools, introduce engaging gamification, and offer smart deals to boost customer engagement.
- Marking a major leap in our digital transformation journey, we introduced **subscription packages for our mass retail segment in our digital channels**, surpassing the fourth quarter's initial target of 30% with a 60% digitalization rate by 2023. We also introduced the Concept Digital Package subscription via mobile bank, enhancing user experience and meeting customers' specific needs. Additionally, we unveiled a digital card accessible to both mass and affluent customer segments, enabling instant benefits upon subscription to various packages.
- We launched a **mass market retail brokerage platform** within our mobile app, enabling the convenient and user-friendly trading experience of more than 6,500 equities and exchange-traded funds listed on American stock exchanges without any commission. By eliminating the need for third-party intermediaries and physical presence, TBC Digital Bank enables users to create diversified portfolios that align with their financial goals and risk appetite. Our investment platform represents a big step forward in democratizing investment opportunities.
- We launched a **new banking app Hi!**, designed specifically for under 18s. Hi! offers a range of products and services tailored to assist young people in navigating the early stages of their financial journey in a secure, fun and informative way. Within the first 3 months since launch, Hi! acquired c. 7,000 monthly active users. The app provides a user-friendly interface and aims to provide educational resources and tools to empower young individuals in managing their finances responsibly. With hyper personalized offerings for young people, Hi! is committed to fostering a positive financial experience for the next generation.
- We rolled out **video banking for our retail customers living abroad**. This tool facilitates swift onboarding processes and provides a convenient and efficient solution for clients to access various banking services. Face-to-face interactions enable personalized service and real-time query resolution. Notably, customers can utilise this video banking tool to open new accounts, obtain cards and initiate deposits. We are confident that this initiative ensures an accessible and user-friendly banking solution, catering to the needs of Georgian citizens residing outside the country.
- We have further enhanced the functionality of the **online Buy Now Pay Later (BNPL)** offering. We introduced a post-sale BNPL option, enabling clients to receive a cash refund for their purchase and repay it over four installments, representing a significant stride in meeting the evolving needs of our customers. With c.50,000 BNPL loans disbursed this year alone, the increasing popularity of this product underscores its resonance with customers seeking flexible and convenient payment alternatives. By addressing changing consumer preferences, our BNPL offering not only meets market demands but also establishes a competitive edge in providing efficient solutions that go beyond traditional payment methods.

DEVELOPING OUR PAYMENTS BUSINESS

Payments has been a big focus of our retail business in 2023, with progress in a number of areas.

Payments net revenues¹ rose by 26% to GEL 269 million, amounting to 80% of Georgian net fee and commission income. The main driver of card transaction profitability is the combination of increased number of monthly active card holders and average ticket size for total payments.

Our customers are also increasingly using their cards for digital payments and the payments volume to cash ratio has risen from 39% to 41%.

¹ Payments net revenues refers to net fee and commission incomes from payments business of Georgia.

HOW WE CREATE VALUE FOR CUSTOMERS **CONTINUED**

- We have applied advanced data analytics capabilities to more effectively analyse customer card activity, enabling us to better predict cardholder churn as well as to offer more personalized campaigns to our one million cardholders. In 2023, we introduced instant cashback for our customers, which positively impacted overall customer satisfaction during marketing campaigns.
- Our roll out of transport solutions continues, with customers in 10 Georgian cities able to use TBC cards and digital wallets for transport payments, enabling more people to benefit from the easy and convenient payments in their daily lives.
- Digital wallets are gaining popularity in Georgia, already reaching up to 40% of total contactless payments. We continue to support our digital first strategy and introduced digital cards under mass retail and Concept subscription packages with various customer tailored offerings.

AWARD-WINNING RETAIL BANKING

We are delighted to announce that once again in 2023, our retail banking services have received international recognition:

Best Online User Experience (UX) Portal of Corporate/Institutional Digital Bank in Central & Eastern Europe 2023 from Global Finance

Best Integrated Consumer Banking Site in Georgia 2023 from Global Finance

Best Open Banking APIs in Central & Eastern Europe 2023 from Global Finance

Best in Social Media Marketing and Services in Central & Eastern Europe 2023 from Global Finance

TBC CONCEPT

TBC Concept is our flagship banking service for affluent customers. It contributes a significant share of total retail banking business, accounting for around 64% of our retail loans and 52% of our retail deposits and is also a major contributor to our fee and commission income.

MEASURING SUCCESS IN 2023

GEL 4.8 bln
(2022: GEL 4.2 bln)
LOAN PORTFOLIO

GEL 3.9 bln
(2022: GEL 3.5 bln)
DEPOSIT PORTFOLIO

116 K
(2022: 106 K)
MONTHLY ACTIVE
CUSTOMERS

With over 116,000 customers, TBC Concept is the leading private banking service provider in Georgia. We differentiate ourselves by providing convenient and reliable digital banking services, offering special benefits on banking products and delivering exclusive lifestyle offerings.

In 2023, TBC Concept continued to generate strong results. Our loan book and deposit portfolio increased by 13% and 11% year-on-year, respectively, on a constant currency basis. Customers are also engaging more with the services we offer, as highlighted by revenue per customer increasing by 6% year-on-year.

TBC Concept offers clients various subscription packages, which are tailored to the needs of specific customer groups. Our customers are increasingly engaging with us through digital banking. Hence, our highly popular “digital package” primarily serves customers who prefer to do their daily banking operations online without the support of a personal banker. Meanwhile, the “360 package” is designed for individuals who require a wider range of financial tools and are interested in brokerage services to better manage their funds, including the ability to invest in international equities and bonds.

In addition, affluent customers can benefit from our multi-functional TBC Concept Flagship Space. This is comprised of 80% lifestyle and 20% banking and includes exhibition spaces, cafés, co-working areas, self-service and personal banking zones. During the year, the TBC Concept Flagship Space hosted many different events for business, art and culture.

During 2023, we continued to work on developing customer engagement. This included the launch of a Visa Concierge chatbot which has been jointly developed by VISA and TBC Concept and which seamlessly integrates the VISA Concierge service with the diverse advantages offered by Concept 360. With just one click, customers can utilise the chatbot to seek assistance from the concierge, obtain details about Concept 360 privileges, sign up for various events and take advantage of special offers available through Concept 360.

Affluent customers had exclusive access to over 500 special offers and promotions in 2023, including music and film festivals, theater festivals, specially curated tours, travel, sports, shopping and other recreational activities. We also continued to offer our Concept clients concierge services, including trip planning, studying abroad, restaurant reservations, flower delivery, dry cleaning, laundry and car services.

We are proud that our private banking services once more earned international recognition and received Best Private Bank in Georgia 2023 award from Euromoney.

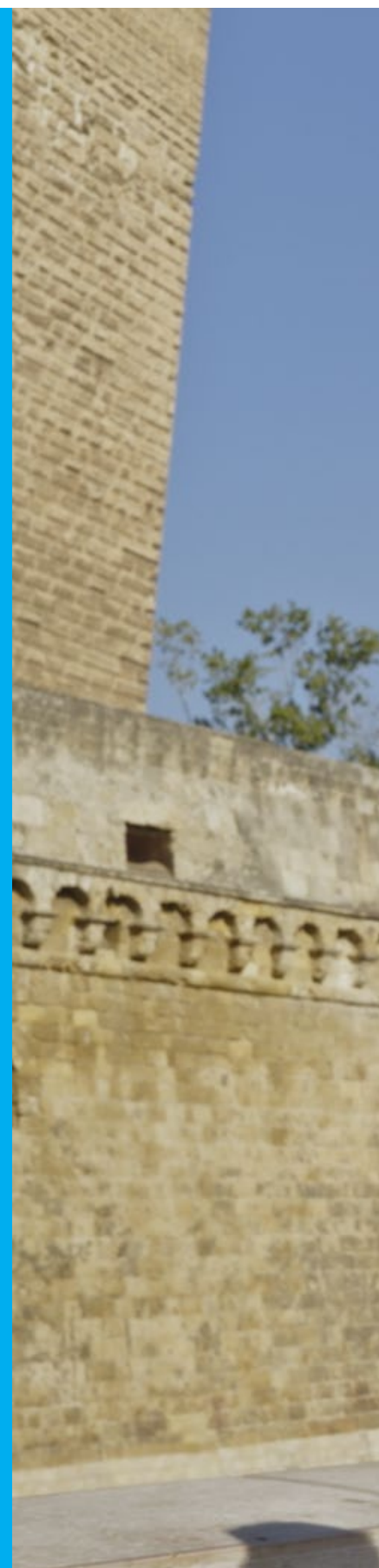
Making Life easier for emigrants

Video Banking

"This technological innovation simplified communication with my own country. Smartphones and new technologies are like a portal to Georgia. Directly as a result of technological improvement, I easily opened a TBC Bank account within 5 minutes through a video call.

I always wanted the money I earn through my work to benefit me and my family directly and simultaneously maintain the connection with Georgia, and in this regard, TBC assists." - Tsinari Ghvaladze

Open the account, manage your finances yourself.

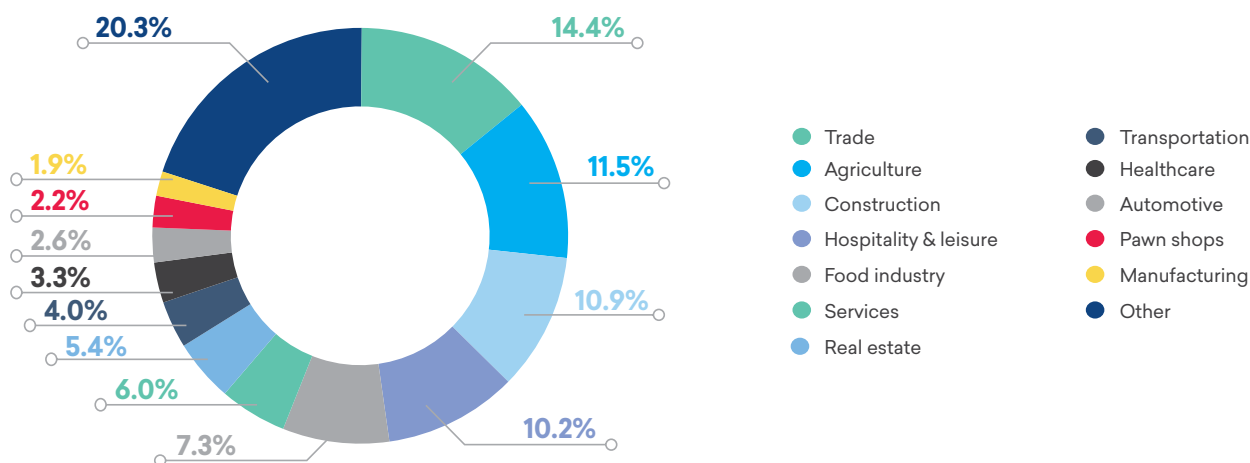

MSME Banking

Our banking business for micro, small and medium enterprises (MSME) had a successful year in 2023, helped by a supportive economic environment for Georgian companies. This was reflected in robust balance sheet growth as the MSME loan book increased by 14% year-on-year in constant currency terms, with strong growth in both micro and SME segments. There was also further progress in the roll out and uptake of digital financial services for MSME customers.

MSME	Micro	- A full range of financial products and solutions from start-ups to well-established enterprises; - Fast loan approval process driven by high automatization levels; - Convenient subscription model; - Best-in-class business support programme.
	SME	

WELL-DIVERSIFIED MSME LOAN PORTFOLIO AS OF 31 DEC 2023

MEASURING SUCCESS IN 2023

GEL 5.5 bln
(2022: GEL 4.8 bln)
MSME LOANS¹

GEL 1.9 bln
(2022: GEL 1.8 bln)
MSME DEPOSITS¹

YEAR IN REVIEW

MAINTAINING MOMENTUM

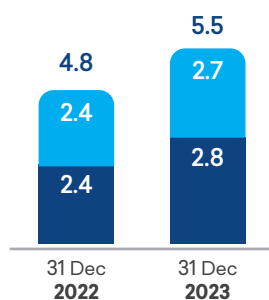
The MSME segment maintained solid growth momentum in 2023. The number of monthly active customers increased by 3% year-on-year to c. 62,000. The share of MSME customers using our digital banking platforms is growing, with digital monthly active customers rising by 3% to up to c. 35,000, equivalent to 17% of our MSME customer base.

Over 68% of newly registered businesses are choosing to bank with TBC, which is testament to the quality of the products and service we are offering. Meanwhile, MSME business loan book and deposits rose by 14% and 8% year-on-year on a constant currency basis, respectively.

GROWTH HELPED BY STREAMLINED PROCESSES

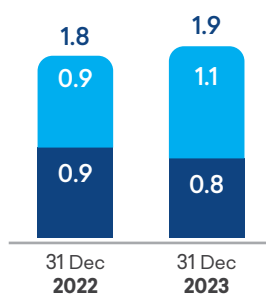
Loan growth was driven by both micro and SME loans and continues to be supported by more streamlined business processes, including automation for loans below GEL 200,000. For the year as a whole, 77% of such loans were processed automatically, using pre-determined rules and a scoring model, which significantly decreased the time-to-money period. As a result, the share of micro loans in our total MSME portfolio increased by 1 pp year-on-year and reached 51%, making us the largest provider of micro business financing in the country.

MSME GROSS LOANS PORTFOLIO (GEL BLN)¹

● Micro ● SME

MSME DEPOSIT PORTFOLIO (GEL BLN)¹

● Foreign currency ● Local currency

68%
(2022: 77%)
**OF NEWLY REGISTERED
BUSINESSES CHOOSE TBC²**

62 K
(2022: 60 K)
**MONTHLY
ACTIVE CUSTOMERS³**

¹ Segmental numbers of 2022 do not correspond to the numbers disclosed in 2022, due to the updated methodology. For detailed information, please refer to Note 27.

² Based on internal estimates as of 31 December 2023.

³ Includes monthly active MSME legal entities.

HOW WE CREATE VALUE FOR CUSTOMERS **CONTINUED**

ENHANCING SERVICE OFFERING FOR MERCHANTS

We continually strive to improve the quality of products and services we offer our MSME customers.

- We have streamlined our merchant onboarding process by automating 80% of the point of sale (POS) application processing. As a result, the average merchant registration time has been slashed from one business day to one hour. Furthermore, the remote signing of POS agreements using SMS one-time-password (OTP) further enhances efficiency. With the help of mobile POS terminals (TPOS), the entire merchant onboarding procedure now takes just 20-30 minutes, providing additional convenience and flexibility for small and micro merchants in untapped markets.
- Recognizing the critical importance of cash availability for our merchants, in 2023 we improved the settlement process and rolled out a real-time settlement system for our acquiring business customers. This enables MSME customers to receive funds on their account instantly when transactions are made, compared to the following business day previously.
- We have worked to improve the customer experience during the onboarding process as well as daily reporting capabilities by providing advanced analytical solutions using the www.tbcpayments.ge portal. We have added a subscription model for monthly reporting, enabling merchants to customize their reports according to their preferred timeframes.
- As e-commerce in Georgia increases, we are developing tools to help our MSME customers accept online payments. In 2023, we simplified integration for merchants using the Shopify platform, and introduced Google Pay as an alternative payment method alongside the existing Apple Pay and card payments for e-commerce.
- The number of merchant acquiring customers increased by 5% year-on-year in 2023 to almost 14,000 and the number of active POS terminals rose by 14% to nearly 33,000. We have extended partnerships with Georgia's leading hospitality and delivery companies, strengthening the position in large corporate business segments as well.

DIGITALIZATION AND REMOTE SERVICES INITIATIVES

- We have undertaken various initiatives to improve the functionality of our digital MSME platform, including implementing video checks for existing customers. The transition from traditional on-site physical visits to much more flexible video visits has made the loan application process much simpler and faster.
- We have expanded our outreach by investing in building the sales agent network as a channel for client acquisition through the www.tbiconsuli.ge platform. This user-friendly platform enables easy enrollment for individuals to join our sales team, where they will be able to sell common banking products and earn commissions.
- We have created a benchmark model which considers specific characteristics of businesses, allowing us to calculate a client's income according to predefined parameters, eliminating the need for filling in detailed income statement forms. Beyond simplifying the application process, this change helps mitigate the risk associated with potential fraudulent income declarations by clients. This in turn will enable us to increase the share of automated decisions.
- We have also implemented risk-based pricing for micro and agricultural loans, enhancing our approach to loan assessments and ensuring more tailored and accurate lending terms. The volume of fully digitally disbursed loans increased substantially in 2023, rising from 63% to 85%.

OUR BUSINESS SUPPORT PROGRAMME

Educational resources for businesses

We are dedicated to helping our business clients succeed by offering a comprehensive support program. It includes educational resources and tech tools available on www.tbcbusiness.ge, making everything accessible on one platform. This included the addition of new business courses and training sessions, which benefited more than 54,000 customers in 2023. These sessions covered a range of subjects including marketing, finance, management and taxation, empowering participants with essential knowledge and skills.

SUPPORTING START-UPS

The Startuperi platform supports early-stage companies, providing both financial and non-financial resources. The programme aims to increase the number of successful startups in Georgia by providing them with easily accessible capital, a digital platform for advertising campaigns, as well as various educational programmes, conferences and partnerships with large companies.

This year we continued our pre-accelerator programme with Impact Hub Georgia, which saw more than 50 selected start-ups compete for investment and supported in developing a business plan, communication strategy and technical plan, with the final taking place in Tallinn, Estonia.

In 2023, we also launched Start-up loans for innovative businesses, which aims to finance start-up ideas without previous experience, collateral or downpayment with up to 18 months of grace period.

AGRICULTURAL INITIATIVES

To stimulate business growth in rural regions and facilitate new employment opportunities, we actively support local enterprises by offering accessible and affordable financial support.

We work in partnership with several state programmes, including “Enterprise Georgia”, “Host in Georgia” and “Preferential Agro Credit”, to support local production, as well as agricultural and hospitality businesses. The programmes offer reduced interest rates through government subsidies. In 2023, we disbursed around 2,600 loans totaling GEL 469 million.

We also undertook a 360-degree agricultural campaign, which was a blend of engaging video campaigns and an educational newspaper dedicated to agribusiness, which included experiences from diverse agricultural backgrounds and farmers in various regions.

TBC ANNUAL BUSINESS AWARDS

Since its inception in 2015, our Annual Business Awards event has aimed to promote and support business activities in Georgia. Over the past seven years, it has evolved into the most eagerly awaited business event of the year, drawing in over 4,000 companies from a broad cross-section of the economy. These businesses have showcased their success stories, inspiring others to transform their ideas into reality. This year we had over 400 applicants competing for awards.

EARNING INTERNATIONAL RECOGNITION

We are proud that our digital banking offering continues to receive international recognition and received Best SME Bank Award in Central & Eastern Europe 2023 award from Global Finance.

Supporting
innovative and
technology

Startup loans

ECOWHEELS Ltd

”

When our factory starts working in Rustavi, we will be able to **recycle 8 tons of wheels per day.**

Luka Kapanadze, Ecowheels

”

Since childhood, I have been interested in nature and landscaping. Now I am a student and during my studies I had the idea to **change my city and create more green spaces in it.**

Gigi Tabaghua, Santi

SANTI Ltd

CORPORATE AND INVESTMENT BANKING

Our CIB segment delivered strong growth in 2023, with loans increasing by 31% year-on-year and deposits up by 8%, both in constant currency terms. We remain the market leader in corporate banking with 40.7%¹ market share of the loan market.

CIB	Corporate	The largest and most trusted partner for corporate clients with the leading position both in loans and deposits.
	Wealth management	An established wealth management business with growing financial advisory and brokerage franchises.
	Investment banking	TBC Capital – the leading investment bank in corporate debt capital markets (DCM) transactions and research.

YEAR IN REVIEW

CORPORATE BANKING

DYNAMIC CREDIT GROWTH BOOSTING MARKET SHARE

Our CIB loan book grew by 31% year-on-year in constant currency terms. This was mainly driven by increased exposure to large and mid-sized corporate clients which accounted for 56% of CIB loans, a 3 pp year-on-year increase. At the same time, the concentration ratio of the largest borrowers remains low, with the top 10 borrowers accounting for just over 6% of the total loan book. As a result, our market shares in corporate loans stood at 40.7%¹ at the end of 2023.

The loan book remains well-diversified across a wide range of sectors of the Georgian economy, with strong growth in 2023 in the production & trade of construction materials, agriculture and heavy manufacturing segments in particular. No single industry accounts for more than 22% of the total loan book. We also continue to diversify risk through loan syndication, which also generates additional fee and commission income.

MEASURING SUCCESS IN 2023

GEL 8.3 bln
(2022: GEL 6.3 bln)
CIB LOANS²

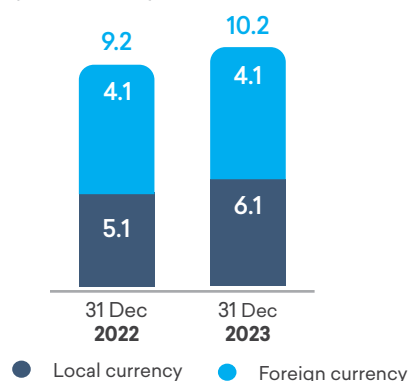
GEL 10.2 bln
(2022: GEL 9.2 bln)
CIB DEPOSITS²

We remain market leaders in trade finance with our GEL 2.4 billion guarantees portfolio up by 12% on a constant currency basis, accounting for more than 46%³ market share. In 2023, our factoring portfolio increased by 57% year-on-year on a constant currency terms to GEL 205 million. In 2023, we launched a dynamic platform catering to businesses of all sizes, capable of swiftly managing daily invoices and offering fully digitalized factoring solutions. This transformation streamlined procedures, cutting down financing time by more than 80%. This accelerated pace and digitalization initiative not only enhanced efficiency, but also significantly improved our customer journey and experience.

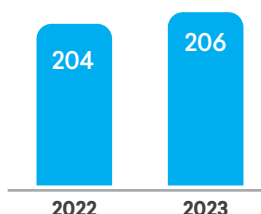
TRANSACTIONAL BANKING PERFORMING STRONGLY

Our CIB deposit book increased by 8% year-on-year in constant currency terms, driven by solid growth in local currency deposits. As a result, our market share¹ in corporate deposits stood at 44.9%. The volume of FX transactions from corporate clients amounted to GEL 21.7 billion, up by 7% year-on-year, however due to lower FX volatility compared to last year, the margins generated on FX transactions led to a moderate increase in non-interest income. Cash management volumes from corporate clients increased by GEL 242 million or 4% year-on-year and amounted to GEL 6.9 billion.

CIB DEPOSIT PORTFOLIO (GEL BLN)²

CIB NON-INTEREST INCOME (GEL MLN)²

By installing bulk cash depository machines for our branches and large corporate clients, we have improved our offloading ratio to 18.1%. We collected GEL 1.6 billion cash from our customers, which is a 23% improvement year-over-year. Currently, we operate 84 of these machines, which are located in the premises of our large clients and in all our major branches across the country.

ENHANCING DIGITALISATION AND PROCESS EFFICIENCY

- We have made progress in our commitment to optimize and digitalise the end-to-end credit origination and disbursement process. We have reduced time-to-money by up to 40%.
- We've established a secure platform that enables signing of legal documents from any location, digitally. This initiative significantly reduces the need for in-person visits to branches, improving customer experience and accessibility. As of December 2023, around 51% of credit products, including loans and trade finance, were signed digitally, representing significant progress in our digitalization initiatives.
- During 2023, we successfully integrated a fully functional factoring module with payment capability into our internet bank. Now, customers can digitally access details on their factoring agreements and handle overdue payments.

GEL 2.1 bln
(2022: GEL 1.4 bln)
AUM

8.0 K
(2022: 7.7 K)
OF CUSTOMERS

¹ Based on data published by the National Bank of Georgia on the analytical tool Tableau as of 31 December 2023; in this context, corporate refers to legal entities.
² Segmental numbers of 2022 do not correspond to the numbers disclosed in 2022, due to the updated methodology. For detailed information, please refer to Note 27.
³ Based on data published by National Bank of Georgia.

HOW WE CREATE VALUE FOR CUSTOMERS **CONTINUED**

PREDICTIVE TOOL DEVELOPED TO CALCULATE CLIENT POTENTIAL

As a key component of our ongoing commercial excellence transformation initiative launched in 2020, we have improved our corporate client management and analytical tools by incorporating estimates of client potential. Leveraging extensive data analytics and machine learning capabilities, this tool plays a significant role in identifying the banking potential of clients. This feature allows us to better evaluate profitability, understand client expectations, identify financial needs and communicate more effectively with companies. As a result, our corporate clients receive a timely and high-quality service.

INVESTMENT BANKING AND WEALTH MANAGEMENT

IMPROVING OUR BROKERAGE AND ADVISORY SERVICES

TBC Capital is the leading provider of investment banking services, brokerage and research solutions in Georgia. We offer a full range of financial services from structuring to executing deals or advising on complex corporate transactions. This year our corporate advisory team successfully closed its largest transaction to date – the minority buyout of a leading payments provider in Uzbekistan, Payme, for the consideration of USD 55.7 million. By closing this transaction, we reached an important milestone of concluding the first out-of-Georgia M&A (mergers and acquisitions) deal. Furthermore, in 2023, TBC Capital successfully closed two more important deals – the first one was a border-crossing M&A transaction in the e-commerce industry, while the second deal was a cross-sector synergy facilitating transaction between the healthcare and education industries. Furthermore, the advisory branch continues to grow by expanding its expertise across a growing number of industries and by completing multiple consulting and valuation projects for private investors, as well as large corporates with international shareholder bases.

LEADING GEORGIA'S CAPITAL MARKET DEVELOPMENT

While still at an early stage of development, Georgia's capital markets are experiencing rapid growth - the local corporate market's total new issuance increased by 75% year-on-year to GEL 1.3 billion GEL. TBC Capital is at the forefront of developing the DCM market, holding a 56%¹ market share in debt capital markets transactions across a broad range of sectors. We acted as placement agents in key milestone transactions, whether as sole manager or alongside local investment banks. This included Tegeta Motors which, with TBC Capital as the sole lead manager, issued the first-ever GEL bonds for individual investors with a fixed coupon rate on the market, enabling our retail investors to invest money in Georgian Lari, supporting country's Larisation strategy. Also, TBC Capital acted as a joint lead manager to place a USD 150 million Sustainability Linked Bond, which marked the largest ever transaction on the Georgian capital markets. We also participated in a number of ESG bond issues, serving as the placement agent for three ESG bonds, encompassing both green and sustainability-linked initiatives. In two of those, TBC Capital acted as the sole lead manager, underlying our commitment to promoting ESG bonds in Georgia.

TBC Capital acted as the sole lead manager for a total of five private bond placements in 2023, including IFI bonds.

LOCAL MARKET - PUBLIC OFFERINGS

CELLFIE MOBILE GEL 65,000,000 3 Year, Public Placement, TIBR6M+3.5% December 2023 Joint Lead Manager	TEGETA MOTORS GEL 20,000,000 2 Year, Public Placement, 14.5% December 2023 Lead Manager	AUSTRIAN GEORGIAN DEVELOPMENT USD 15,000,000 2 Year, Public Placement, 8.5% October 2023 Lead Manager
SILK REAL ESTATE USD 20,000,000 3 Year, Public Placement, 9.25% September 2023 Joint Lead Manager	GEORGIA CAPITAL USD 150,000,000 (SLB) 5 Year, Public Placement, 8.5% August 2023 Joint Lead Manager	TEGETA MOTORS GEL 20,000,000 (Green) 2.5 Year Public Placement, TIBR6M+3.5% June 2023 Lead Manager
TBC LEASING GEL 15,000,000 (Green) 3 Year, Public Placement, TIBR6M+2.75% June 2023 Lead Manager	ENERGY DEVELOPMENT GEORGIA USD 10,000,000 2 Year, Public Placement, 8.5% June 2023 Lead Manager	SILK REAL ESTATE USD 20,000,000 3 Year Public Placement, 9.0% April 2023 Joint Lead Manager
TBC LEASING GEL 100,000,000 3 Year Public Placement, TIBR3M+2.75% March 2023 Lead Manager	RICO EXPRESS GEL 130,000,000 3 Year Public Placement, TIBR1D+2.0% March 2023 Lead Manager	

LOCAL MARKET - PRIVATE OFFERINGS

TBC BANK GROUP PLC USD 15,000,000 3 Year Private Placement March 2023 Lead Manager	TBC LEASING USD 6,545,000 5 Year Private Placement January 2023 Lead Manager

IFI DEALS

ADB GEL 20,000,000 2.5 Year Private Placement June 2023 Lead Manager	FMO GEL 45,000,000 5 Year Private Placement May 2023 Lead Manager

¹ TBC Capital's market share in publicly and privately issued corporate bonds in Georgia during 2023.

HOW WE CREATE VALUE FOR CUSTOMERS **CONTINUED**

LAUNCHING DIGITAL INVESTMENT PLATFORM FOR BROKERAGE CUSTOMERS

In 2023, we extended the range of financial service tools we offer by launching a digital investment solution in the TBC Mobile app. This platform provides a convenient and commission-free trading experience for over 6,500 equities and exchange-traded funds listed on American stock exchanges and reflects our commitment to making sophisticated financial services accessible to a wider demographic. Alongside the app launch, TBC Capital ran an educational campaign to equip users with investment guidelines and user-friendly tools to enhance their financial literacy. As of December 2023, the app had over 6,200 registered users.

During 2023, TBC Capital's total assets under management (AUM) increased by over 50% year-on-year to almost GEL 2.1 billion, which was mainly attributed to growth in resident clients' AUM. This success is attributed to our continued provision of personal advisory services for High Net Worth Individuals (HNWI), cash management services to corporate clients and the mass affluent retail segment.

FURTHER EXPANSION OF OUR RESEARCH SERVICES

Our research division supports decision-makers with comprehensive and timely macroeconomic and sector-specific analyses relating to Georgia and the broader regional landscape. This includes consistent weekly, monthly, and quarterly publications. In 2023, we expanded our content to include new offerings, including electricity market overview, retail trade in apparel and electronics and infrastructure sector overview. TBC Capital also held more than 40 individual and large-scale presentations and conferences with clients and wider audiences on such topics as FMCG industry, real estate near the seaside, primary education and energy.

As strategic advisers, we provide our audience with insights on how the latest developments can impact their business and the broader economy in general. We work with not only the clients of TBC, but also different business groups, IFIs and representatives of embassies through business associations and chambers of commerce. In this regard, we researched how EU candidate status could impact the Georgian economy and presented the findings to more than 200 members of the local business community. In aggregate, TBC Capital delivered over 200 publications in 2023, and the complete list can be accessed at www.tbccapital.ge. Moreover, over the course of the year, TBC Capital ran several large-scale conferences catering to both local and international stakeholders invested in Georgia.

INCREASING SHARE OF INVESTMENT PRODUCTS IN WEALTH MANAGEMENT AUM

Our Wealth Management team continues to offer a wide range of personalized banking and investment products to our clients, as well as exclusive lifestyle benefits for premium events in the country. During 2023, investment product penetration to total AUM increased from 21% to 33%, emphasizing the value of our personal advisory services and increasing financial sophistication within this customer segment.

Among the new products and services added in 2023, we launched security-backed loans, a strategic initiative that facilitates access to new lending resources for our wealth management clients. Also, we rolled out VISA Concierge, which resonated very well, with a penetration rate exceeding 50% among eligible clients, underscoring the importance of our value-added services.

We were named Best Corporate Bank in Georgia in the inaugural category awarded by Euromoney. This accolade recognizes our continuous commitment to providing our clients with the best possible products and services. We were also named:

Best Trade Finance and Supply Chain provider in Georgia 2023 from Global Finance

Best Foreign Exchange Provider in Georgia 2023 from Global Finance

Best Treasury and Cash Management in Georgia 2023 from Global Finance

Market Leader and the Best Service Provider in Trade Finance in Georgia

Best Corporate Bank in Georgia 2024 from Euromoney

Best Investment Bank in Georgia 2023 from Euromoney

Best Private Bank in Georgia 2023 from Euromoney

Supporting the Georgian Economy

Infrastructural Developments

We are committed to advancing infrastructure in Georgia through diverse partnerships and initiatives. Our key projects include the construction of approximately 100 kilometers of roads, 30 kilometers of highways and 70 bridges.

We expect public and private investment in infrastructure projects throughout Georgia to continue in the years to come, a trend which we are very well placed to participate actively in.

Nuts Incorporated

Founded in 2018, Nuts Incorporated has established itself as one of the leading agricultural companies specialising in the growing and processing of nuts in Georgia. Together with the 700 hectares of almond and 2,500 hectares of hazelnut orchards, the company operates almond and hazelnut processing plants, enabling them to produce a diverse range of nut products. Nuts Incorporated has a large export footprint in Europe, accounting for more than 40% of the firm's harvest.

In 2023, TBC Bank partnered with the group by extending a lending facility which was used to expand hazelnut orchards by 1,000 hectares and to acquire nut processing facilities.

TBC Bank is proud to be a part of the company's growth story and looks forward to seeing the firm's further success.

GEOP

Founded in 2014, “Georgian Products” (GEOP) is a manufacturer of pet products with its primary focus on pet furniture production. GEOP offers customers a selection of more than 140 products, all manufactured with environmentally friendly materials. The company’s sales exceeded GEL 25 million in 2023, all of which is generated from export markets in the EU and the US.

TBC has been the company’s partner since its establishment. With the aid of TBC’s lending facilities, the company has equipped its production facilities, enabling the firm to manufacture high quality products at competitive prices.

TBC Bank is honored to contribute to the company's journey of expansion and excited to see its ongoing success.

START INVESTING NOW
INVESTMENTS IN DIGITAL BANK

Investment module in mobile bank

A new trending feature in our mobile bank. The investment module in our mobile bank app simplifies the steps to successful investments.

TBC PAY

TBC Pay is the leading payments provider in Georgia, offering convenient payments solutions to customers via its wide network of self-service terminals. Operating alongside the Georgian retail banking business, TBC Pay forms another part of the payments customer value proposition for retail clients, enabling convenient services such as P2P and bill payments.

MEASURING SUCCESS IN 2023

4.5 K
(2022: 4.3 K)
OF SELF-SERVICE
TERMINALS

GEL 10.2 bln
(2022: GEL 8.1 bln)
VOLUME OF PAYMENTS
TRANSACTIONS

GEL 27 mln
(2022: GEL 20 mln)
PROFIT

AT A GLANCE

TBC Pay was launched in 2008, since which time it has established itself as the largest payment service provider in Georgia. Currently, the company operates around 4,500 self-service terminals throughout the country, as well as online and mobile applications. During 2023, the volume of transactions has increased by 26% year-on-year.

YEAR IN REVIEW

The company's primary focus is to improve customer experience. In 2023, the company reviewed and improved its service availability, including a full overhaul of its network infrastructure.

In 2023, transaction turnover increased by 25% year-on-year to GEL 2.0 billion. Operating income¹ increased by 29% year-on-year to GEL 61 million. In addition, profit grew by 35% year-on-year to GEL 27 million.

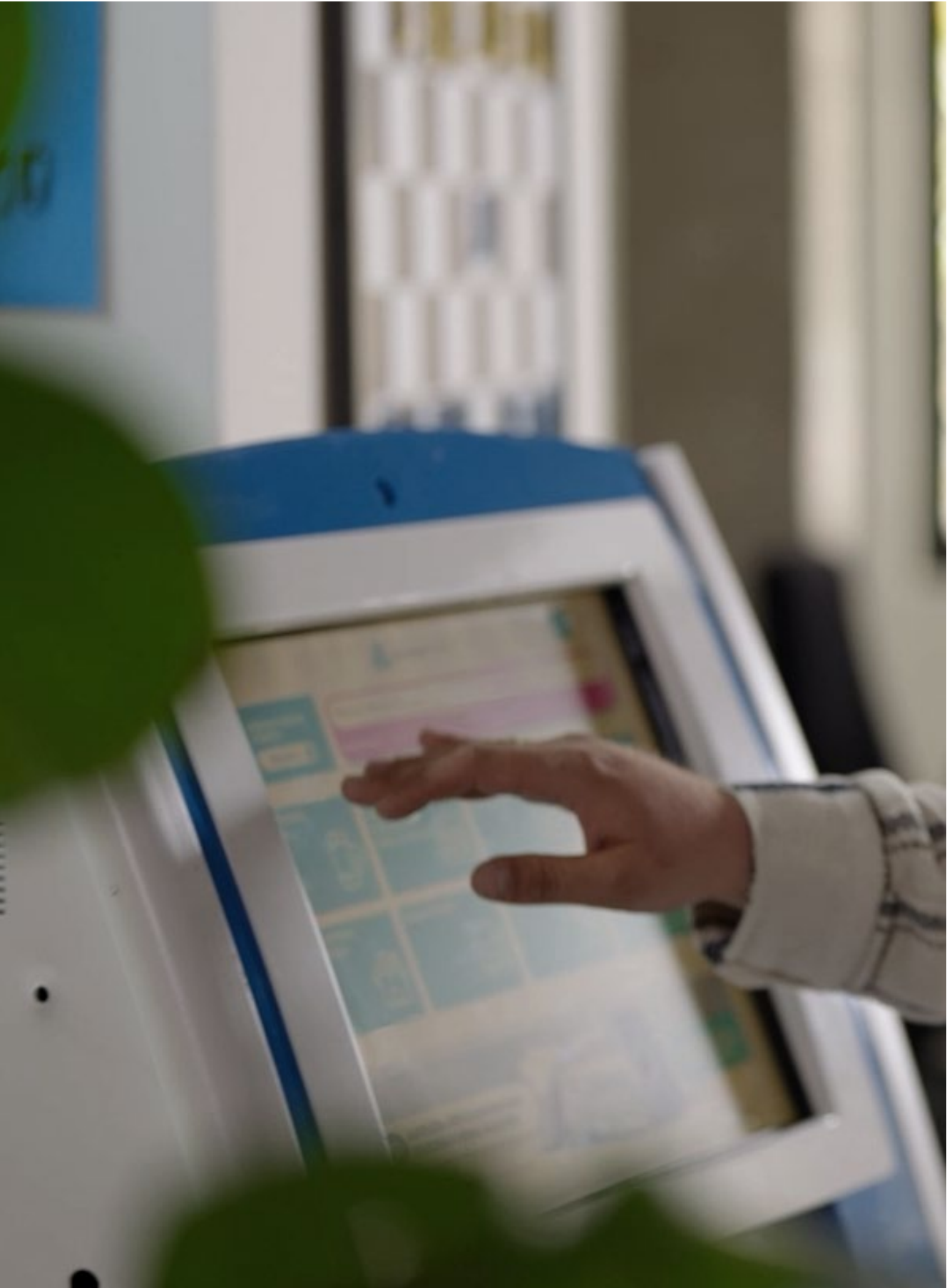
Furthermore, in 2023, we installed a new IT platform which allows agents to offer their customers payment services in the name of TBC Pay with the help of an API on their websites and mobile applications.

LOOKING AHEAD

In 2024, TBC Pay plans to continue focusing on improving customer experience and system sustainability, achieving high security standards, and diversifying payment products.

After legislative changes in 2023, payment service providers can now participate in open banking projects, which give customers an opportunity to access their finances in one space instead of using different online or mobile bank platforms. Our team is actively working in this area and plans to obtain an open banking licence in early 2024. We also plan to expand agent channels with the new technological platform implemented in 2023.

¹ Operating income refers to sum of net interest and net non-interest incomes.

TBC LEASING

A wholly owned subsidiary of TBC Bank, TBC Leasing offers an alternative source of financing to our retail and business clients. As of the end of 2023, it had 86% share¹ of the leasing market.

MEASURING SUCCESS IN 2023

86%
(2022: 80%)
MARKET SHARE¹

2,002
(2022: 2,034)
OF CUSTOMERS

AT A GLANCE

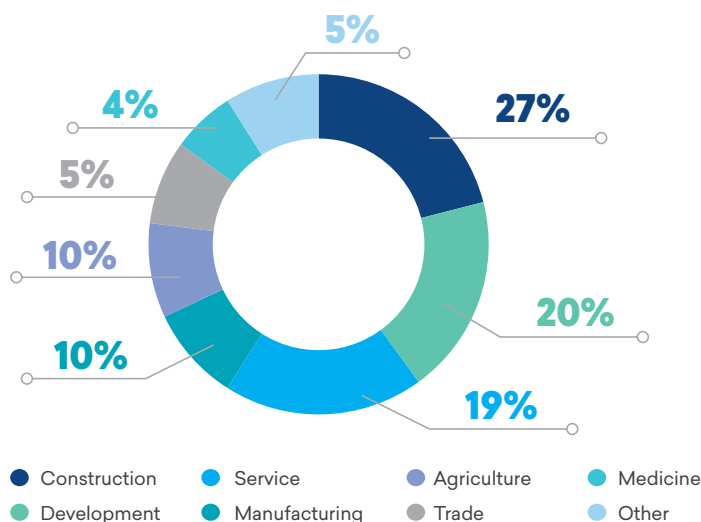
Our technical know-how and specialist knowledge and expertise enable us to offer our clients all-round asset finance solutions and other complementary advisory services, including financial leasing, operating leasing, and sale and leasebacks, all of which are tailored to the individual customer's needs.

We serve both individual customers and businesses operating across Georgia through authorized representative dealerships, vendors, direct sales channels, and TBC Bank branches. The ability to tap into TBC Bank's wide sales network is a major competitive advantage.

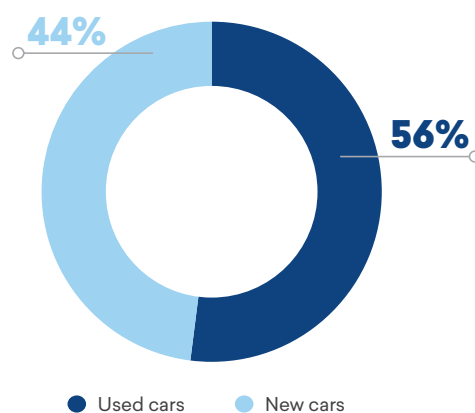
YEAR IN REVIEW

The leasing portfolio expanded by 30% year-on-year in 2023 on a constant currency basis reaching GEL 377 million as of 31 December 2023, giving us a dominant 86%¹ market share. 92% of the portfolio related to legal entities, led by the construction, service and manufacturing sectors. The remaining 8% of the portfolio related to individual clients. New cars accounted for 44% of the total retail portfolio, used cars the remaining 56%. In 2023, TBC Leasing generated profit of GEL 20 million, up 43% year-on-year.

CORPORATE LEASING PORTFOLIO BREAKDOWN AS OF 31 DEC 2023

RETAIL LEASING PORTFOLIO BREAKDOWN AS OF 31 DEC 2023

TBC Leasing continues its active involvement in the financing of green, renewable and energy-efficient assets through various initiatives, including:

- In 2023, TBC Leasing successfully placed GEL 15 million green public bonds. The placement was the first national currency denominated green issuance on the local capital market among financial institutions. The proceeds from the issuance have been directed to finance growth of TBC's green leasing portfolio. The decision to issue Green Bonds, along with the financing of energy-efficient assets - electric vehicles, production equipment, solar panels - is a core part of the company's goal to help increase the availability of sustainable financing in the country and the development of the local capital market.

GEL 377 mln

(2022: GEL 290 mln)

LEASING PORTFOLIO

GEL 20 mln

(2022: GEL 14 mln)

PROFIT

- In addition, we commenced a collaboration with the Green for Growth Fund (GGF) to develop a digital platform, which will allow our customers to submit requests for funding for prospective solar photovoltaic projects and obtain quotes from TBC Leasing in a more efficient way. This platform will be integrated into TBC Leasing's website and will be equipped with a leasing and an impact calculator for solar PV systems – which will enable potential clients to estimate the leasing rates from different technology suppliers, including the main impact metrics such as energy and carbon dioxide (CO₂) emission reduction, savings in monetary terms and estimated payback period.

As a result, our green leasing portfolio has grown to GEL 32 million in 2023 from just GEL 25 million a year earlier. Over the past five years, our green portfolio has increased by 6 times. We plan to further increase our green leasing portfolio in the coming years.

LOOKING AHEAD

Despite solid growth in recent years, with a 5-year CAGR of 7%, the Georgian leasing market has substantial growth potential given its still low penetration level, as leasing volumes account for only around 1% of Georgia's GDP, significantly below peer countries where leasing typically accounts for 4-5%² of GDP. We believe TBC Leasing is well positioned to continue to benefit from the further structural growth of this market.

¹ Based on internal estimates.

² Based on UK Good Governance Fund, Leasing Market Research.

COLLEAGUES

We are dedicated to cultivating a safe and thriving workplace environment, supporting individual development and growth, promoting diversity, equality and inclusion within our workforce, all while delivering top-tier services to our clients.

MEASURING SUCCESS IN 2023

58%
(2022: 59%)
EMPLOYEE NET
PROMOTER SCORE¹

37%
(2022: 36%)
WOMEN IN MIDDLE
MANAGERIAL POSITIONS²

88%
(2022: 89%)
ENGAGEMENT
INDEX³

OVERVIEW

We value our people as our greatest asset and aim to be the top employer in the areas in which we operate. With an effective talent acquisition and development framework, we support the Group's strategy and help to create maximum value for both TBC and our employees. We have implemented hybrid working arrangements providing our employees the flexibility to choose their work locations. Currently, the majority of our non-customer facing employees operate from remote settings, leading to higher levels of employee satisfaction and improved overall efficiency throughout the Group. In 2023, we implemented a significant salary increase averaging 24% for our bank employees in customer-facing and support roles, which together comprise 56% of our workforce.

In 2023, around 500 members of the TBC Bank visited France for the Rugby World Cup to celebrate our accomplishments and foster a spirit of collaboration. Furthermore, TBC Bank employees participated in leadership training programs, including those by BLED (Bled school of management), Develor (Develor international), LPI (Leadership Pipeline Institute) and IMD (Institute of Management Development), held in Georgia and other countries.

OUR MAIN STRATEGIC PRIORITIES

Talent acquisition and development

We strive to be the best employer in the Georgian market and in line with this goal, we aim to build a best-in-class talent acquisition and development function.

We actively monitor the labour market in Georgia and other countries in order to expand our capabilities to attract key personnel globally, in areas such as business, finance, risk and IT.

For entry-level positions in back-office functions, we run a well-regarded internship programme to attract the best students from Georgia's leading universities. After the successful completion of a one-year internship, the best candidates are offered employment in various departments, including finance, risk, corporate, marketing, IT and data analytics. In addition, we are actively cooperating with local universities and colleges, conducting job fairs, visits to universities over the county and actively participating in different marketing activities, in order to attract recent graduates across a wide range of roles.

Since 2019, our internal IT Academy has been a hub for tech education, offering courses in front-end, back-end development, DevOps, and more. These courses are available free to both our employees and potential candidates. Led by experienced staff and industry professionals, the Academy has trained over 1,100 individuals from outside the organisation and 1,500 within, bringing in more than 300 skilled professionals to TBC Group.

In 2023, our IT Academy launched a project in partnership with USAID (TBCxUSAID for technological education), aiming to train more than 700 participants, through 9 newly designed courses. We also introduced an iOS Laboratory. This project focuses on female empowerment and reaching regional areas.

TBC Academy, established in 2011, provides a wide spectrum of learning programs to every member of the TBC group. In 2023, more than 2,000 employees participated in various courses and programs including business development, agile transformation, brand experience, law, financial analytics, and the refinement of essential soft skills.

Notably, TBC Academy expanded its Leadership programs, transcending national boundaries and providing our employees with opportunities to develop leadership skills on a global scale. Among the essential topics covered in the programs were: Strategic mindset, Communication, Negotiation, Leading Leaders etc. Up to 200 people successfully graduated from these programs, with highly positive feedback.

We have also provided financial support to our employees to attend various external courses and gain international certifications such as MBA, CFA, FRM, ACCA and others.

Ensuring a secure work environment continues to be our priority. In 2023 we renewed mental health program sessions, which offer a range of benefits and various activities to support our employees, such as:

- Monthly newsletters focused on mental health for our employees, delivered via internal communication channels;
- Workshops, meetings, and physical activities for TBC Bank staff.

Throughout the year, we conducted six workshops dedicated specifically to stress management in everyday life, along with offline seminars featuring professional speakers to enhance employee awareness. Additionally, we organized various physical activities, such as Yoga Therapy. All these activities were planned and implemented based on feedback from our employees.

We offer competitive remuneration packages to our employees, which are comprised of a fixed salary, performance-based bonuses and a benefits package, which includes health insurance, critical disease and life insurance, paid sick leave, as well as six months fully-paid maternity and paternity leave. Additional benefits include a social assistance package in case of marriage, childbirth and family member support, paid days off for all employees and extra paid days off for employees with more than three children, as well as special social payments for employees with more than four children.

Throughout 2023, significant changes were implemented. In addition to rolling out a new HR Core system, we provided improved benefits for employees, such as enhanced maternity benefits and insurance terms.

Performance management

Our performance management system is carefully designed to reinforce employee productivity while fostering a culture of open communication and constructive feedback.

It is closely allied with our Group's overall goals, focusing on clarity, fairness, and honesty. We're dedicated to making sure our team members understand their roles within the company. We involve them in setting their own goals and provide guidance to help them succeed. Regular feedback and constructive conversations are a natural part of the performance management process.

We recognize that different roles call for different performance evaluation methods. For our front-line team, we set monthly goals and tie rewards to their performance in sales and customer service. Middle managers and our non-customer-facing staff are assessed using KPIs and a competency-based approach. In our commitment to continuous improvement, we use a 360-degree evaluation process. This allows every team member to receive feedback from their managers, colleagues and subordinates. It's a comprehensive way for our employees to understand how others view their performance, discover strengths and identify areas for growth, all while acquiring new skills.

Throughout 2023, we proactively worked on fortifying our feedback culture. We organized a series of training sessions for our employees, underlining the significance of open communication and collaboration, firmly convinced that by working together, we can attain remarkable accomplishments.

Employee engagement and motivation

We strive to develop a supportive and empowering organizational culture to offer equal opportunities for work and development and to foster a healthy work-life balance. Our strategy centers on actively promoting our company values to be applied internationally by every employee, while encouraging cultural diversity and helping foster a global mindset.

¹ The Employee Net Promoter Score (ENPS) was measured in December 2023 by an independent consultant for the Bank's employees.

² Branch managers, division and department heads, as well as middle level of the Group's subsidiaries.

³ Engagement Index was measured in December 2023 by an independent consultant for the Bank's employee's and measures how much employees feel involved and committed to TBC Bank.

HOW WE CREATE VALUE FOR COLLEAGUES **CONTINUED**

Our CEO and the executive management team are the main drivers in endorsing the corporate culture and values through regular communication with employees. Hybrid meetings (virtual and in-person) are held consistently to share the Group's strategy and achievements as well as obtain feedback. Our existing social and cultural activities are reviewed on a regular basis to keep them relevant for our colleagues.

We support and encourage our employees to actively consider applying for different positions, to participate in open selection processes for a new job role, and to seek promotions within the Group. Under equal conditions, the priority is given to internal candidates. In 2023, the promotion and horizontal transfer rate was around 35% for the Bank. In 2023 we have been actively working on strengthening our IT functions by hiring international and local senior domain experts, to support our business strategy. The Group succession Planning Policy was created and approved in 2023. We successfully collaborated with Egon Zehnder in this process and still actively use their help in key people development.

Emphasis is placed on acknowledging the achievements of our team members by sharing success narratives across our internal communication channels. On top of that, we have implemented various internal rewards with the aim of fostering a service-oriented culture and enhancing the focus on customer satisfaction among our employees. Additionally, a mentorship program designed specifically for the frontline staff was implemented, with the aim of facilitating the seamless integration of new hires into the operational processes.

We consistently track our employee satisfaction and engagement. Last year, 78% of our workforce actively participated in the anonymous Employee Engagement survey, and our employee net promoter score (ENPS) remained at a high level, at 58%¹, compared to 59% in 2022, remaining well above the European industry average of 42%². The survey findings undergo comprehensive analysis and are subsequently presented to the executive management and the Supervisory Board, feeding into strategic planning for future initiatives.

Sustaining a secure working environment continues to be our foremost concern. With the entire team, we are actively pursuing new and effective approaches to enhance employee wellbeing and operational efficiency. For example, in 2023 a revitalized mental health program was launched across the group, emphasizing a range of physical and educational activities.

Equality and diversity

We are dedicated to fostering diversity, equality, and inclusivity within our workforce while actively combatting discrimination in all its forms. Our organisation embraces and encourage our employees differences in age, gender, race, color, disability, ethnic background, family or marital status, gender identity or expression, language, national origin, physical and mental capabilities, political affiliation, religion, sexual orientation, socio-economic background, and all other qualities that contribute to the individuality of our team members.

We guide our activities with our Diversity, Equality and Inclusion Policy. The Policy provides clear guidance for ensuring the proactive and consistent integration of diversity, equality and inclusion in the Group's work inside the company, in the marketplace and in the community at large. The policy is available at: www.tbcbankgroup.com.

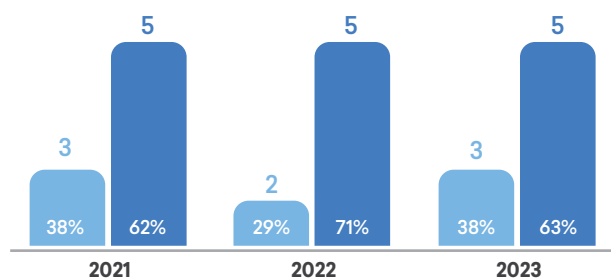
We remain committed to having a gender-balanced workforce and culture that supports and empowers women. We set a target at the Bank level to increase the number of women in middle managers and agile leaders from the current level of 40% to 43% by 2024. Starting from 2023, the agile managerial positions - Product Owners and Chapter Leads - were included in combined target for middle management and agile leaders in order to reflect the organisational transformation and structure in the Bank. Our experience shows that an agile structure creates a more dynamic working environment, instills an open culture and empowers women and men in different roles and functions. Furthermore, in 2022 and 2023, we expanded our approach to certain subsidiaries of the Group and incorporated individual diversity targets within their ESG strategies.

Affirming our commitment as endorsers of the WEPs (Women's Empowerment Principles), we pledge to champion gender equality, foster employee diversity, empower women, and highlight our dedication in public forums. For robust monitoring and evaluation, we consistently collect, analyse, and report sex-disaggregated data monthly, establishing a baseline, measuring outcomes, evaluating the impact of our initiatives, and tracking progress toward internal diversity targets for specific positions.

In our ongoing support for equality, diversity, and inclusion, we continue to focus on training. From April 2023, our employees partake in weekly face-to-face sessions covering topics like a healthy working environment, addressing stereotypes, recognizing discrimination and its impact, understanding various forms of violence, and the significance of equality and equity in the workplace and society.

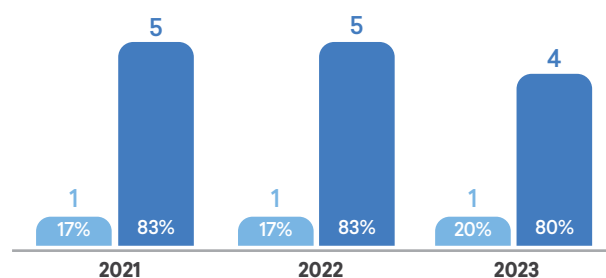
The tables below show the data at the Group level.

SUPERVISORY BOARD*

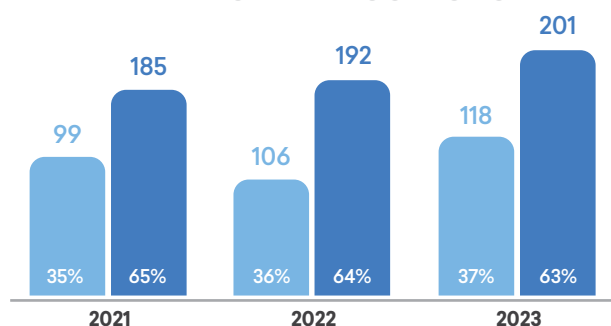

* Throughout 2022, we had three female non-executive directors until Maria Luisa Cicognani stepped down from the Board in September 2022. On June 26, 2023 Janet Heckman was appointed to the Supervisory Board of JSC TBC Bank.

EXECUTIVE MANAGEMENT

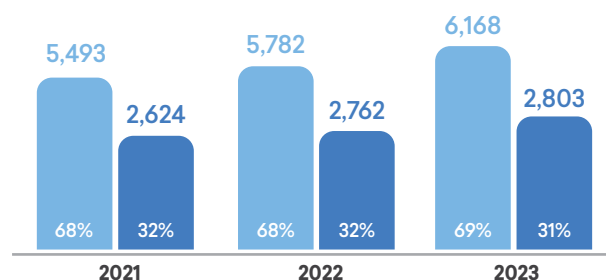
MIDDLE MANAGERIAL POSITIONS**

** Branch managers, division and department heads, as well as middle level of the Group's subsidiaries.

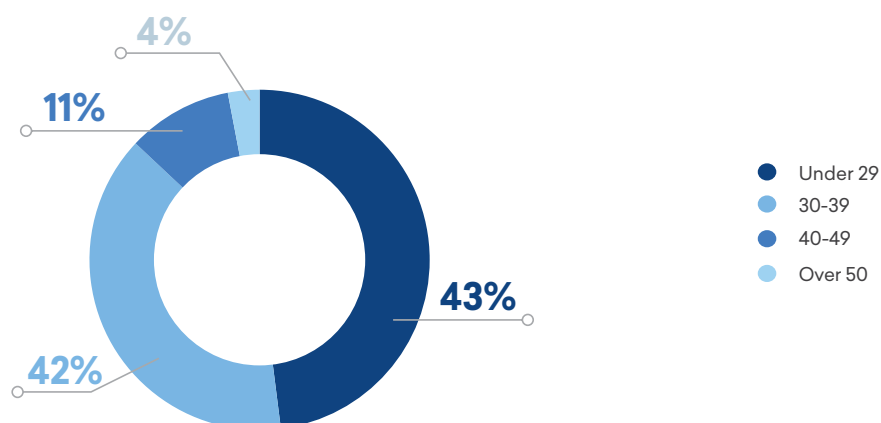
● Female ● Male

ALL EMPLOYEES

We have a diverse team consisting of experienced professionals and young, talented individuals fresh from top universities in Georgia and abroad. We strongly believe that this mix of ages fosters a dynamic, high-performing team, resulting in better outcomes.

AGE DIVERSITY STATISTICS 2023

1 The Employee Net Promoter Score (ENPS) was measured in December 2023 by an independent consultant for the Bank's employees.

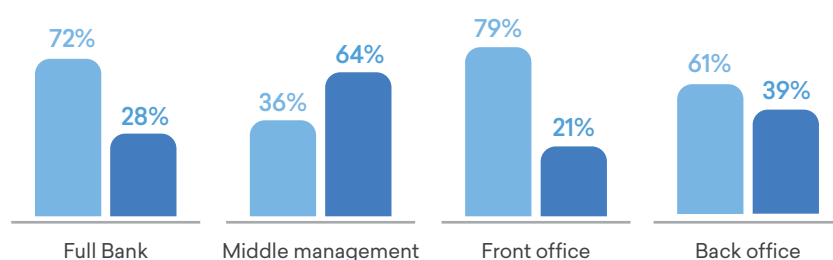
2 The European industry average of Employee Net Promoter Score (ENPS) was measured in December 2023 by an independent consultant.

HOW WE CREATE VALUE FOR COLLEAGUES **CONTINUED**

GENDER PAY GAP¹

We regularly review our pay levels and make sure that men and women are paid equally for doing the same type of job. In 2023, our mean gender gap for the Bank employees remained at the same level as 2022 at 44%, which means that, on average, men received higher remuneration than women (mean gender pay gap in hourly pay). This is mainly due to the higher number of women being employed in junior roles, including front-office customer service positions. While for middle management, the mean gender pay gap was negative -17% in 2023 and -5% in 2022, which means that women were better remunerated than men. We remain committed to achieving a better gender balance and increasing the proportion of women working in senior and middle-level roles.

GENDER DISTRIBUTION ACROSS DIFFERENT POSITIONS*

*The data in the given table is presented for the Bank only.

● Female ● Male

ETHICAL STANDARDS, RESPONSIBLE CONDUCT AND SAFETY AT WORK

TBC Group is dedicated to conducting business with a focus on upholding high ethical standards, respecting human rights, cares about the environmental and community concerns, and encouraging its employees to act with integrity and responsibility towards each other and other stakeholders.

For this purpose, we have developed a set of policies at the Group level. We closely monitor adherence to these. All group level policies are revised and updated on a regular basis. During our 2023 revision process, several policies (AML Policy, Sanctions Policy, Anti-Bribery, Anti-Corruption and Prevention of the Facilitation of Tax Evasion Policy, Group Risk Appetite Statement related to Financial Crime) were combined into one policy - Anti-Financial Crime Policy. Also, Code of Ethics and Code of Conduct were combined into one policy - Code of Conduct and Ethics.

These policies can be found on our IR website at www.tbcbankgroup.com and are comprised of:

- Code of Conduct and Ethics;
- Diversity, Equality and Inclusion Policy;
- Anti-Financial Crime Policy;
- Human Rights Policy;
- Incident Response Policy (Whistleblowing Policy);
- Global Data Protection Policy;
- Environmental and Climate Change Policy.

We have introduced an Employee Discrimination, Violence and Harassment policy and the Health and Safety Policy at the Bank level, with distribution extending to the group level.

The Employee Discrimination, Violence and Harassment policy applies to all employees, customers and all persons with whom employees communicate or provide financial services. The policy defines types of violence covering physical and/or mental violence as well as the threat of damage to a person or property, verbal abuse, psychological pressure, sexual harassment, etc. Furthermore, the policy establishes a committee which is responsible for reviewing reported cases, decision-making and adequate response actions, including cancelation and/or restriction of services for a customer, contractor or other third party. The policy emphasizes once more, how important it is to provide a safe and secure environment to our employees, both in the front and back office.

In 2023, we implemented a new Health and Safety Policy. According to Georgian legislation, since September 2019 every company has been obliged to hire a Health, Safety and Environment (HSE) specialist to ensure implementation of the HSE management system and standards. Currently, we outsource HSE management to an experienced company that, together with the Bank's team, is in the process of developing an HSE policy and strategy. Once every four months, HSE specialists carry out inspections and develop specific reports about the risks and hazards in all branches and offices. Twice a year, HSE specialists measure the microclimate and light in every branch and office to make a more comfortable working environment for employees. Risk assessments are updated every four months, highlighting which risks and hazards should be controlled. Every six months, we conduct fire and evacuation drills. Once a year we conduct trainings for all employees in HSE, fire, electric, ergonomics, emergency action plan, stress and human factors. The Health and Safety framework applies to all employees and contractors, both full-time and part-time.

The Compliance Department regularly conducts tailored training sessions for different employee groups based on their job specifications in the following areas: anti-corruption, anti-bribery, ethical issues, as well as anti-money laundering and sanctions. During 2023, over 7,420 employees have undergone such training. Periodic audits are also conducted by the Internal Audit Department to identify any violations or inappropriate behaviour.

Furthermore, on an annual basis, we conduct mandatory tests for all employees of the TBC Group to raise awareness and highlight the importance of our internal policies and procedures. The topics include but are not limited to: safe working environment, code of conduct and code of ethics, data and information security, whistleblowing, environmental issues, inside information, corruption, money laundering, fraud and operational risks.

This year, internal control team conducted in-person fraud awareness trainings for our front office staff, involving approximately 1,400 employees. These sessions aimed to enhance their ability to identify and prevent potentially fraudulent activities, reinforcing our commitment to a secure operational environment. This proactive approach aligns with our ongoing efforts to uphold the highest standards of integrity and protect our organisation from threats.

¹ The gender pay gap is calculated as of April 2023.

Together we'll win – supporting the Georgian Rugby team in France

As an integral part of our corporate culture, around 500 members of the TBC Group visited France for the Rugby World Cup to celebrate our accomplishments and foster a spirit of collaboration.

COMMUNITY

We acknowledge our social responsibility and are committed to create a more promising future for the communities in which we operate. Our wide range of impactful and sustainable initiatives primarily center around promoting business growth, empowering youth and women, and fostering culture and sports.

ENCOURAGING MSME BUSINESS DEVELOPMENT AND ENTREPRENEURSHIP

In the ever-evolving landscape of the business world, micro, small and medium enterprises (MSMEs) play an important role in promoting economic growth and entrepreneurship. With a deep understanding of the unique challenges faced by MSMEs, TBC Bank continues to empower these businesses, enabling them to thrive and contribute to the prosperity of the nation. Detailed information regarding these initiatives can be found in our MSME section on pages 52-57.

SUPPORTING YOUNG GENERATIONS IN GEORGIA

Throughout its history, TBC has consistently backed aspiring young individuals, many of whom have flourished into accomplished artists, scientists and professionals, excelling in diverse fields both within Georgia and internationally. In 2023, TBC maintained its support of the younger generation through the following initiatives:

- Since 2018, **TBC Scholarship** has been one of the largest social responsibility projects in Georgia. The project aims to discover and support young, talented people from vulnerable families from all over the country. Each year, in co-operation with 14 partner organizations that specialise in children's education and development, up to 200 Georgian young talented adults receive the scholarship in order to develop their knowledge and skills to become successful professionals. Since the launch of the project, TBC has supported up to 400 schoolchildren with various talents in science, sport and arts.
- In 2023, TBC Bank was a general sponsor of the **Tbilisi 2023 International Book Festival**, an event with a 26-year legacy that has grown to become one of the largest and most influential educational fairs in Georgia. Notably, it has become a source of great inspiration for the youth of our nation, as nearly 40% of its attendees belong to Gen Z.
- Supporting **STEM education** is one of TBC's priorities. This year, with the general support of the TBC Education Program, **WRO – World Robot Olympiad** was held. The purpose of the competition is to popularize STEM among students and help them develop creative thinking and practical skills. 123 children from 8 different regions of Georgia took part in this year's Olympics. For the last nine years, TBC has partnered with young researchers and innovators in the annual competition for Georgian high school students – **Leonardo da Vinci**. The competition enables schoolchildren to demonstrate their talents in tech fields and gain access to further their educational opportunities. TBC provides marketing support for the competition, allocates its facilities and awards the winners.
- Under the general support and sponsorship of TBC, the 10th anniversary event of the intellectual forum **TEDxTbilisi** was held in Georgia. TEDxTbilisi is an educational platform, which hosts more than 500 guests every year and allows them to hear innovative and interesting ideas. This was the first collaboration between TEDxTbilisi and TBC, wherein TBC has provided financial and communicational support for the forum.
- In 2023, TBC, in collaboration with Geolab, PH International and USAID, created fully funded online technological courses for 10th and 11th graders within the **TBC Educational Program**. This is one of the company's biggest educational projects that has beneficiaries in all the regions of Georgia. The program includes three-month technological courses in 9 different focus areas. Within the framework of the project, regional outings all over Georgia are organized. These meetings include recommendations and panel discussions from leading specialists in various fields of technology. At the end of 2023, there are more than 1,200 graduates throughout Georgia.

CREATING EQUAL OPPORTUNITIES FOR WOMEN

- TBC and USAID Economic Security Program jointly hosted for the third consecutive year the **Grace Hopper Award**, which recognizes accomplished women in the information and communication technology (ICT) industries in 6 different categories. The award also recognizes individuals and organizations for their contributions in empowering women in ICT industry and for leading positive change in the sector in Georgia.
- The **"500 Women in Tech"** project is an important initiative aimed at eliminating gender biases in the tech industry in Georgia. Developed in cooperation with the Business and Technology University of Tbilisi, UN Women, and the Government of Norway, this program covered over 18 months and provided opportunities for women to study various professions in the tech field. One of the key goals of the program was to empower women through continuous learning and skill development. To further this mission, more than 60 participants were upskilled by TBC IT Academy after completing the project's courses.

SUPPORTING OUR CULTURAL HERITAGE

- Since 2003, TBC has been the main sponsor of the **SABA Literary Award**, the biggest and preeminent literary event in Georgia. To celebrate the 21st Anniversary of SABA, we decided to give our readers a special opportunity and added a new nomination - "SABA Reader". This year, up to 400 books were reviewed and 16 winners were chosen in 12 different categories, with a prize fund of GEL 70,000. TBC and SABA also collaborate on www.saba.com.ge the largest online platform for Georgian electronic and audio books. The platform was established in 2012 and provides access to around 7,500 audio and electronic books for approximately 400,000 users.
- **Libraries for emigrants** - The collaborative efforts of the "TBC for Immigrants" team led to a partnership between TBC and the National Parliamentary Library of Georgia which aims to make Georgian books available to Georgian migrants worldwide. As a result of this initiative, thousands of Georgians living abroad now have access to literature in their native language, with Georgian books distributed to various international libraries, including in Turkey and Italy.

SUPPORTING RUGBY IN GEORGIA

The year 2023 was very important for Georgian Rugby, as the national team participated in the men's Rugby World Cup for the sixth time. TBC and the Georgian Rugby Union are working hand in hand to popularize rugby in Georgia and to generate national interest in this sport. We believe that rugby can become one of Georgia's calling cards in the world and play an important role in the development of young generations.

We are committed to the long-term development goals of the Georgian Rugby Union and we believe that in the end we will win together - this is also the slogan of our campaign dedicated to the national team of Georgia.

SHOVI NATURAL DISASTER RELIEF FUND

On August 3rd, 2023, a TBC charity account was opened to help the victims of the natural disaster in Racha. TBC donated GEL 500,000, while GEL 200,000 was donated by Georgian citizens, companies and organizations.

TBC has been cooperating with the Red Cross Society of Georgia and USAID's "Strong Village Program" in the process of targeting the funds collected in the Shovi Fund. In partnership with USAID's Strong Village Program, a grant competition was announced to support micro and small enterprises in the Gola community of Oni Municipality. A portion of the total cost of the grant project (GEL 55,000) was financed by TBC's charity account.

SUPPORTING UKRAINIANS

Following the Russian invasion of Ukraine, TBC established a charity fund and invited organizations and individuals to donate funds in support of the Ukrainian people. Over the past two years around GEL 2,000,000 has been raised collectively by individuals, organizations and TBC (GEL 250,000 contribution). These funds have been transferred to the National Bank of Ukraine to support such causes as to alleviate hardships of the Ukrainian people caused by the war, rebuild Ukraine, support education and health sectors. At the local level, TBC's Ukraine charity fund financed local reputable organizations and various projects assisting Ukrainian nationals who had to move to Georgia as war refugees.

These courses allowed me to learn **new things in technology** and test myself in this field. With the knowledge gained in TBC courses, I can already create simple websites. **I would definitely recommend this course to my friend who is interested in computer technology**

Mariam Suluashvili from Poti

I have been passionate about this field for years and I was waiting for an opportunity that would bring me closer to my **dream work** and help me to develop in the desired direction. **I'm going to dedicate my life to technology**, to coding. I think these TBC courses will be the initial foundation of my future profession.”

Liza Tanieladze from Shuakhevi

I definitely recommend to all my peers who are interested in getting to know modern technologies better to register for TBC courses, where you will find a **friendly environment, professional trainers and interesting challenges**

Luka Zedginidze from Akhaltsihke

Georgia's Biggest Technology Education Program

Fully funded, online technology courses for school students from all across Georgia.

Financial review

FINANCIAL HIGHLIGHTS

Income statement

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022	Change YoY
Net interest income	1,495,596	1,243,095	20.3%
Net fee and commission income	334,476	265,650	25.9%
Other non-interest income	302,040	437,644	-31.0%
Total operating income	2,132,112	1,946,389	9.5%
Total credit loss allowance	(147,434)	(115,507)	27.6%
Operating expenses	(681,762)	(560,982)	21.5%
Profit before tax	1,302,916	1,269,900	2.6%
Income tax expense	(183,858)	(246,825)	-25.5%
Profit for the year	1,119,058	1,023,075	9.4%

Balance sheet and capital highlights

<i>in thousands of GEL</i>	31-Dec-23	31-Dec-22*	Change YoY
Total Assets	31,771,136	28,329,010	12.2%
Gross Loans	21,276,749	17,857,276	19.1%
Customer Deposits	19,942,516	17,841,357	11.8%
Total Equity	4,747,709	4,265,802	11.3%
CET 1 Capital (Basel III)	4,235,033	3,333,039	27.1%
Tier 1 Capital (Basel III)	4,772,913	3,873,439	23.2%
Total Capital (Basel III)	5,374,301	4,516,525	19.0%
Risk Weighted Assets (Basel III)	24,336,690	21,508,072	13.2%

* The capital ratios for 2022 are calculated based on the local accounting standards

Key APMs

	2023	2022*	Change YoY
ROE	25.4%	26.0%	-0.6 pp
ROA	4.0%	4.0%	0.0 pp
NIM	6.3%	5.9%	0.4 pp
Cost to income	32.0%	28.8%	3.2 pp
Cost of risk	0.7%	0.6%	0.1 pp
NPL to gross loans	2.0%	2.2%	-0.2 pp
NPL provision coverage ratio	74.7%	92.1%	-17.4 pp
Total NPL coverage ratio	143.6%	155.1%	-11.5 pp
CET 1 CAR (Basel III)	17.4%	15.5%	1.9 pp
Tier 1 CAR (Basel III)	19.6%	18.0%	1.6 pp
Total CAR (Basel III)	22.1%	21.0%	1.1 pp
Leverage (Times)	6.7x	6.6x	0.1x

* Capital ratios for 2022 are calculated based on local accounting standards

For the ratio definitions please refer to APMs on pages 286-290.

Net interest income

In 2023, net interest income amounted to GEL 1,495.6 million, up by 20.3% on a YoY basis.

The YoY rise in interest income by GEL 469.6 million, or 21.2%, was mostly attributable to an increase in interest income from loans related to a GEL 3,419.5 million, or 19.1%, increase in the respective portfolio, as well as a 0.6 pp rise in the respective yield.

YoY interest expense increased by GEL 217.1 million, or 22.2%, mainly related to an increase in the deposit portfolio of GEL 2,101.2 million, or 11.8%, and a 0.9 pp growth in deposit cost.

In 2023, our NIM stood at 6.3%, up by 0.4 pp on a YoY basis.

<i>In thousands of GEL</i>	2023	2022	Change YoY
Interest income	2,689,427	2,219,781	21.2%
Interest expense*	(1,193,831)	(976,686)	22.2%
Net interest income	1,495,596	1,243,095	20.3%
NIM	6.3%	5.9%	0.4 pp

* Interest expense includes net interest gains from currency swaps

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

Non-interest income

Total non-interest income amounted to GEL 636.5 million in 2023, decreasing by 9.5% YoY, primarily due to a normalisation of FX revenues, offset by growth in fee and commission income.

<i>In thousands of GEL</i>	2023	2022	Change YoY
Non-interest income			
Net fee and commission income	334,476	265,650	25.9%
Net gains from currency derivatives, foreign currency operations and translation	272,303	411,806	-33.9%
Other operating income	29,737	25,838	15.1%
Total other non-interest income	636,516	703,294	-9.5%

Credit loss allowance

Credit loss allowance for loans in 2023 amounted to GEL 130.4 million, which translated into 0.7% cost of risk. The increase in credit loss allowance for loans was mainly driven by strong loan book growth as well as normalisation of cost of risk (CoR).

<i>In thousands of GEL</i>	2023	2022	Change YoY
Credit loss allowance for loans to customers	(130,380)	(105,247)	23.9%
Credit loss allowance for other transactions	(17,054)	(10,260)	66.2%
Total credit loss allowance	(147,434)	(115,507)	27.6%
Operating income after expected credit and non-financial asset impairment losses	1,984,678	1,830,882	8.4%
Cost of risk	0.7%	0.6%	0.1 pp

Operating expenses

In 2023, our operating expenses rose by 21.5% on a YoY basis, mainly related to the overall business growth.

<i>In thousands of GEL</i>	2023	2022	Change YoY
Operating expenses			
Staff costs	(385,471)	(306,526)	25.8%
Allowance of provision for liabilities and charges	-	(2,000)	-100.0%
Depreciation and amortisation	(99,643)	(85,108)	17.1%
Administrative and other operating expenses	(196,648)	(167,348)	17.5%
Total operating expenses	(681,762)	(560,982)	21.5%
Cost to income	32.0%	28.8%	3.2 pp

Profit

In FY 2023, we delivered strong profitability and generated GEL 1,119.1 million in profit, up by 9.4% YoY, driven by strong core revenue growth and asset quality trends.

The YoY decrease in income tax expense is mainly driven by a one-off tax charge in 2022, due to changes in the Georgian taxation model.

As a result, our ROE and ROA for full year 2023 were 25.4% and 4.0%, respectively.

<i>In thousands of GEL</i>	2023	2022	Change YoY
Profit before tax	1,302,916	1,269,900	2.6%
Income tax expense	(183,858)	(246,825)	-25.5%
Profit for the year	1,119,058	1,023,075	9.4%
ROE	25.4%	26.0%	-0.6 pp
ROA	4.0%	4.0%	0.0 pp

Funding and Liquidity

As of 31 December 2023, the total liquidity coverage ratio (LCR), as defined by the NBG, was 115.3%, above the 100% limit, while the LCR in GEL and foreign currency (FC) stood at 109.8% and 120.1%, accordingly, above the respective limits of 75% and 100%.

Over the same period, the net stable funding ratio (NSFR), as defined by the NBG, stood at 119.9%, compared to the regulatory limit of 100%.

	31-Dec-23	31-Dec-22*
Minimum net stable funding ratio, as defined by the NBG	100.0%	100.0%
Net stable funding ratio as defined by the NBG	119.9%	135.3%
Net loans to deposits + IFI funding	94.6%	87.7%
Leverage (Times)	6.7x	6.6x
Minimum total liquidity coverage ratio, as defined by the NBG	100.0%	100.0%
Minimum LCR in GEL, as defined by the NBG	75.0%	75.0%
Minimum LCR in FC, as defined by the NBG	100.0%	100.0%
Total liquidity coverage ratio, as defined by the NBG	115.3%	146.6%
LCR in GEL, as defined by the NBG	109.8%	164.2%
LCR in FC, as defined by the NBG	120.1%	135.9%

* The capital ratios for 2022 are calculated based on the local accounting standards

Regulatory Capital

As of 31 December 2023, our capital ratios remained at a strong level and as a result, our CET1, Tier 1 and Total Capital ratios stood at 17.4%, 19.6% and 22.1%, respectively, above the minimum regulatory requirements by 3.1 pp, 3.0 pp and 2.3 pp, accordingly. The QoQ decreases in all CET1, Tier 1 and Total capital adequacy ratios were largely driven by high portfolio growth and annual operational RWA growth.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

<i>In thousands of GEL</i>	31-Dec-23	31-Dec-22*
CET 1 capital	4,235,033	3,333,039
Tier 1 capital	4,772,913	3,873,439
Total capital	5,374,301	4,516,525
Total Risk-weighted assets	24,336,690	21,508,072
Minimum CET 1 ratio	14.3%	11.6%
CET 1 Capital adequacy ratio	17.4%	15.5%
Minimum Tier 1 ratio	16.6%	13.8%
Tier 1 Capital adequacy ratio	19.6%	18.0%
Minimum total capital adequacy ratio	19.8%	17.3%
Total Capital adequacy ratio	22.1%	21.0%

* The capital ratios for 2022 are calculated based on the local accounting standards

Loan portfolio

As of 31 December 2023, the gross loan portfolio reached GEL 21,276.7 million, up by 19.1% YoY or 18.6% on a constant currency basis.

<i>In thousands of GEL</i>	31-Dec-23	31-Dec-22¹	Change YoY
Gross loans and advances to customers			
Retail Georgia	7,513,229	6,753,242	11.3%
– GEL	5,000,607	4,374,224	14.3%
– FC	2,512,622	2,379,018	5.6%
CIB Georgia	8,283,723	6,301,961	31.4%
– GEL	3,061,811	2,455,229	24.7%
– FC	5,221,912	3,846,732	35.7%
MSME Georgia	5,480,822	4,803,986	14.1%
– GEL	2,868,942	2,627,760	9.2%
– FC	2,611,880	2,176,226	20.0%
Total loans and advances to customers*	21,276,749	17,857,276	19.1%

* Total gross loans and advances to customers include Azerbaijan loan portfolio

	2023	2022¹	Change YoY
Loan yields	11.8%	11.2%	0.6 pp
– GEL	14.9%	15.5%	-0.6 pp
– FC	8.5%	7.0%	1.5 pp
Total loan yields*	11.8%	11.2%	0.6 pp

* Total loans yields include Azerbaijan

Loan portfolio quality

As of 31 December 2023, our asset quality metrics remained strong with NPL to gross loans at 2.0%, driven by strong performance of the retail portfolio. Over the same period our PAR 90 improved by 0.1 pp driven by retail segment.

Par 90	31-Dec-23	31-Dec-22	Change YoY
– Retail Georgia	0.8%	1.2%	-0.4 pp
– CIB Georgia	0.7%	0.4%	0.3 pp
– MSME Georgia	2.2%	2.2%	0.0 pp
Total PAR 90*	1.1%	1.2%	-0.1 pp

* Total PAR 90 includes Azerbaijan

Non-performing Loans (NPL)

In thousands of GEL	31-Dec-23	31-Dec-22 ¹	Change YoY
– Retail Georgia	127,102	146,167	-13.0%
– CIB Georgia	114,130	80,307	42.1%
– MSME Georgia	183,829	162,111	13.4%
Total non-performing loans*	425,743	390,651	9.0%

* Total non-performing loans include Azerbaijan NPLs

NPL to gross loans	31-Dec-23	31-Dec-22 ¹	Change YoY
– Retail Georgia	1.7%	2.2%	-0.5 pp
– CIB Georgia	1.4%	1.3%	0.1 pp
– MSME Georgia	3.4%	3.4%	0.0 pp
Total NPL to gross loans*	2.0%	2.2%	-0.2 pp

* Total NPL to gross loans include Azerbaijan NPLs

NPL Coverage	31-Dec-23		31-Dec-22 ¹	
	Provision coverage	Total coverage**	Provision coverage	Total coverage**
– Retail Georgia	120.4%	179.5%	146.6%	190.3%
– CIB Georgia	46.9%	110.6%	57.9%	119.9%
– MSME Georgia	57.5%	136.0%	57.3%	136.2%
Total NPL coverage*	74.7%	143.6%	92.1%	155.1%

** Total NPL coverage include Azerbaijan loans coverage

** Total NPL coverage ratio includes provision and collateral coverage

¹ Segmental numbers of 2022 do not correspond to the numbers disclosed in 2022, due to the updated methodology. For detailed information, please refer to Note 27.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

Cost of risk

In 2023, our total cost of risk (CoR) was within the expected range at 0.7%. The main driver was MSME portfolio, while we saw significant improvements in retail portfolio throughout the year.

Cost of risk (CoR)	2023	2022 ¹	Change YoY
– Retail Georgia	0.8%	1.4%	-0.6 pp
– CIB Georgia	0.1%	0.0%	0.1 pp
– MSME Georgia	1.4%	0.5%	0.9 pp
Total cost of risk*	0.7%	0.6%	0.1 pp

* Total cost of risk includes Azerbaijan CoR

Deposit portfolio

The total deposit portfolio amounted to GEL 19,942.5 million as of end 2023, increasing by 11.8% YoY or 11.6% on a constant currency basis.

In thousands of GEL	31-Dec-23	31-Dec-22 ¹	Change YoY
Customer accounts			
Retail Georgia	7,469,587	6,536,649	14.3%
– GEL	2,532,317	1,905,377	32.9%
– FC	4,937,270	4,631,272	6.6%
CIB Georgia	10,200,321	9,249,232	10.3%
– GEL	6,105,284	5,136,442	18.9%
– FC	4,095,037	4,112,790	-0.4%
MSME Georgia	1,900,459	1,761,342	7.9%
– GEL	1,052,675	908,024	15.9%
– FC	847,784	853,318	-0.6%
MOF	515,079	412,442	24.9%
– GEL	515,079	412,442	24.9%
Total customer accounts*	19,942,516	17,841,357	11.8%

* Total customer accounts are adjusted for eliminations

	2023	2022 ¹	Change YoY
Deposit rates	4.5%	3.6%	0.9 pp
– GEL	8.4%	7.7%	0.7 pp
– FC	0.9%	0.9%	0.0 pp
Total deposit rates*	4.5%	3.6%	0.9 pp

* Total deposit rates include MOF deposits

<i>APMs (based on monthly averages, where applicable)</i>	2023	2022*
Profitability ratios:		
ROE	25.4%	26.0%
ROA	4.0%	4.0%
Cost to income	32.0%	28.8%
NIM	6.3%	5.9%
Loan yields	11.8%	11.2%
Deposit rates	4.5%	3.6%
Cost of funding	5.2%	4.6%
Asset quality & portfolio concentration:		
Cost of risk	0.7%	0.6%
PAR 90 to gross loans	1.1%	1.2%
NPLs to gross loans	2.0%	2.2%
NPL provision coverage	74.7%	92.1%
Total NPL coverage	143.6%	155.1%
Credit loss level to gross loans	1.5%	2.0%
Related party loans to gross loans	0.1%	0.1%
Top 10 Borrowers to total portfolio	6.4%	5.4%
Top 20 Borrowers to total portfolio	9.5%	8.5%
Capital & liquidity positions:		
Net loans to deposits plus IFI funding	94.6%	87.7%
Net stable funding ratio (NSFR)	119.9%	135.3%
Liquidity coverage ratio (LCR)	115.3%	146.6%
Leverage	6.7x	6.6x
CET 1 CAR (Basel III)	17.4%	15.5%
Tier 1 CAR (Basel III)	19.6%	18.0%
Total 1 CAR (Basel III)	22.1%	21.0%

* Capital ratios for 2022 are calculated based on the local accounting standards

The detailed information about APMs is given on pages 286-290.

¹ Segmental numbers of 2022 do not correspond to the numbers disclosed in 2022, due to the updated methodology. For detailed information, please refer to Note 27.

Risk management

OVERVIEW

The Group operates a strong, independent, business-minded risk management system. Its main objective is to safeguard the sustainable earnings capacity of the balance sheet on the basis of risk-adjusted returns through the implementation of an efficient risk management system. The Group has adopted four primary risk management principles to better accomplish its major objectives:

- **Govern risks transparently to ensure cross-functional, harmonised understanding and trust.** Consistency and transparency in risk-related processes and policies are preconditions for gaining the trust of multiple stakeholders. Communicating risk goals and strategic priorities to governing bodies and providing a comprehensive follow-up in an accountable manner are key priorities for the staff responsible for risk management;
- **Manage risks prudently to promote sustainable earnings growth and resilience.** Risk management acts as a backstop against unrewarded or even excessive risk-taking. Strong risk management with a well-established, forward-looking stress testing framework ensures the Group's sustainability and resilience;
- **Ensure that risk management underpins the implementation of strategy.** Staff responsible for risk management provide assurance on the feasibility of achieving objectives through risk identification and management. The risk management function provides a framework under which stakeholders are empowered to make risk-based decisions by identifying, quantifying, and adequately pricing risks. It also creates the conditions for formulating risk mitigation actions, thus supporting the long-term generation of desired returns and the achievement of planned targets;
- **Use risk management to gain a competitive advantage.** Providing tools for faster decision-making and supporting business operations, ensuring the sustainability and resilience of the business model, establishes risk management as a core component of the Group's competitive strategy.

Risk management framework

The Group employs a comprehensive enterprise-wide Risk Management Framework, placing a strong emphasis on cultivating a robust risk culture throughout the organisation. This framework is strategically designed to ensure that effective governance capabilities and methodologies are in place, facilitating sound risk management and informed decision-making.

Aligned with the Group's overarching strategic objectives, the risk management framework establishes standards and objectives while delineating roles and responsibilities. The Group's principal risks, as detailed in this section, are systematically controlled and managed within the framework, promoting consistency across the organisation and its subsidiaries.

Led by the Chief Risk Officer and developed by the Group's independent Risk function, the framework undergoes an annual review and approval process by the Supervisory Board. It encompasses risk governance through the Group's three lines of defence operating model.

The Group's risk appetite, supported by a robust set of principles, policies, and practices, defines acceptable levels of tolerance for various risks. This structured approach guides risk-taking within established boundaries, ensuring a proactive and disciplined risk management stance.

The Group operates under the principle that all teams share responsibility for managing risk, with a particular emphasis on those facing the client. However, the Risk function assumes a crucial role in overseeing and monitoring risk management activities. This includes development of the framework and ensuring adherence to supporting policies, standards, and operational procedures. The Chief Risk Officer regularly reports to the Supervisory Board Risk Committee on the Group's risk profile and performance as well as on the effectiveness of the Group's system of internal control.

Moreover, the Group has instituted a rigorous process to identify and manage material and emerging threats. These threats, which are deemed to potentially adversely affect the Group's ability to meet its strategic objectives, are regularly reported to the Supervisory Board. The Group's applied, comprehensive approach considers the interdependence of material and emerging threats, enhancing the overall risk intelligence provided to stakeholders.

GOVERNANCE

The Group's risk governance structure is crafted to ensure robust oversight and strategic decision-making within risk management. At its core, risk-focused committees and risk functions assume pivotal roles in orchestrating effective risk management practices within the Group as a whole and its individual subsidiaries.

At the Supervisory Board level, while the boards are responsible for overseeing risk management, in some instances, activities within risk management and control are delegated to risk committees for effective handling. Responsibilities encompass aligning risk practices with strategic goals, setting risk appetite, discussing and approving risk policies, fostering a culture of responsible risk-taking, and monitoring risk identification and assessment processes. The committees are tasked with overseeing regular assessments of emerging and principal risks that could impact the business model, performance, solvency, and liquidity. Their leadership is critical for effective risk management and the long-term viability of the Group.

At the management board level, committees assume a crucial role in steering effective risk management within subsidiaries. Whether through a single risk committee or multiple committees with more granular scopes (e.g. financial risks, reputational risk, or information security), their responsibilities include closely overseeing risk exposures and making key decisions on risk mitigation and control. While specific duties may differ, the overall mission remains consistent: aligning risk management practices with regulatory requirements and risk tolerance. In cases where Group companies are of a smaller scale, risk committees may not be present, and the management board itself assumes these responsibilities.

Risk culture and three lines of defense

At the core of the Group's Risk Management Framework and practices is a robust risk culture that underscores the institution's commitment to prudent and strategic risk-taking. The Group expects its leaders to demonstrate strong risk management behaviour, providing clarity on the desired level of risk taking, developing their respective capabilities and frameworks, and motivating employees to ensure risk-minded decision making.

The key principles governing risk culture across all the Group's subsidiaries include: Board leadership (the Board sets the tone and establishes a foundation for a risk-aware culture throughout the organization); employee understanding and accountability (the Group ensures that employees at every level understand the institution's approach to risk and there is a clear understanding that individuals are accountable for their actions concerning risk-taking behaviors aligned with the Group's standards); communication (open, transparent, and effective communication is fundamental to the Group's risk culture); and remuneration incentives (the Group reinforces its risk culture by aligning remuneration incentives with sound risk management practices).

This holistic approach to risk culture ensures that the Group and its subsidiaries are equipped with a resilient and proactive mindset, where risk management is ingrained in the organisational DNA.

To comprehensively manage risks, the Group ensures adherence to the three lines of defence model:

- **First Line of Defence:** Business lines, as frontline defenders, engage in risk-taking activities with awareness of their impact on risks that may contribute to or hinder the achievement of the Group's objectives. A well-established risk culture is a foundation for risk-taking decisions.
- **Second Line of Defence:** Risk management functions ensure effective risk management and controls by consolidating expertise, identifying, measuring, and monitoring risks, and assisting the first line. They act independently from the business lines and provide frameworks and tools for effective risk management.
- **Third Line of Defence:** The internal audit function provides assurance to the Supervisory Board that the risk management and control efforts of both the first and second lines of defence meet the expectations set by the Supervisory Board..

Risk appetite

Risk appetite is defined as the set of acceptable limits that shape the combinatory level of risk that the Bank is prepared to accept in pursuit of return and value creation consistent with the approved strategy. The Group's Risk Appetite Framework, which governs enterprise risk management, establishes the extent and process of permissible risk-taking to guide the Group's business outcomes.

Considering the ever-changing risk profile of the Group, the risk appetite frameworks of the Group and its key subsidiaries are regularly reviewed, updated, and approved by the Supervisory Board to make sure they remain aligned with the Group's desired level of risk-taking.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

Risk identification

The identification of risks serves as the foundational step in the Group's risk management process. This process systematically recognises and documents any potential direct or indirect risks that could impact the achievement of organizational objectives. It is imperative that this identification leverages input from the Group's lines of defence within the organisation as well as external stakeholders to ensure a comprehensive and anticipatory definition.

The risk identification process within the Group is governed by the Risk Registry Framework. Regular reviews and adjustments of the Risk Registry are undertaken to ensure its consistent relevance and effectiveness.

Risk measurement

The Group places significant emphasis on a comprehensive approach to risk measurement, aligning with its commitment towards proactive risk management practices. Each identified risk direction is accompanied by tools for quantitative and qualitative measurement. The process is dynamic, continuously adapting to changes in the financial landscape and regulatory environment. Regular reviews and assessments ensure the effectiveness of the risk measurement tools and methodologies.

Risk mitigation

Risk mitigation is a proactive approach aimed at minimizing the potential negative consequences of risks. To proactively approach every material risk, the Group develops and implements harmonised risk policies and frameworks, which play a key role by:

- Setting standards and guidelines – risk policies outline the standards and guidelines for how risks should be managed within the organisation and provide a structured approach to addressing risks, ensuring consistency and compliance with regulatory and internal requirements.
- Defining roles and responsibilities – risk policies clarify the roles and responsibilities of different individuals and departments in the risk mitigation process.
- Establishing procedures – risk policies provide a guiding framework for developing procedures for risk mitigation activities.
- All policies are subject to regular reviews and updates to adapt to new challenges and refine its risk management strategies over time.

Risk monitoring and reporting

Risk reporting stands as a cornerstone within the Group's robust risk management framework. The Group and its subsidiaries are mandated to establish robust risk reporting processes. These processes are designed to regularly communicate material risk exposures and the overall risk profile to the Supervisory and Management Boards as well as senior management.

Regular monitoring is essential to ensure compliance with established risk appetite and regulatory limits. It serves as a proactive measure to observe the evolution of the prevailing risk environment. The Group emphasises a structured approach to risk reporting, encompassing monitoring, to effectively capture, assess, and communicate risks. This ensures the provision of clear and timely information, fostering accountability among stakeholders in managing and addressing risks.

In addition to routine reporting, ad-hoc reporting can be triggered by key vulnerabilities, significant risk identification, or deviations from the targeted risk profile. This agile approach ensures that the risk reporting mechanism remains responsive to emerging risks and evolving circumstances.

Internal control

TBC Group is introducing its streamlined Integrated Control Assurance Framework, seamlessly aligning risk, control, compliance, and internal audit functions for integrity, efficiency, and regulatory compliance. This comprehensive framework ensures meticulous adherence to policies and procedures, catering to the diverse needs of our products and services. The integrated view enables a collective audit asset database that is generated across first, second, and third lines of defence as well as regulatory and legal, reflecting our commitment to transparency and accountability.

The Internal Control Framework extends to the evaluation, testing, and follow-up of high and critical-risk processes, while simultaneously focusing on enhancing risk awareness and refining internal controls. Continuous monitoring and improvement initiatives are integral components, enhancing operational effectiveness within the framework. This approach fosters a culture of internal control, showcasing our dedication to excellence in managing internal controls and risks.

Stress testing and contingency planning

It is essential for the Bank to examine its financial performance under conditions that diverge from baseline expectations. For that reason, the Bank subjects itself to various stress scenarios with the intent to identify vulnerabilities, quantify potential losses, and assess the sufficiency of risk mitigation measures. Currently, the Bank has established its own comprehensive stress testing framework, which encompasses a range of scenarios to assess its resilience. This includes scenarios related to capital, liquidity, credit, cyber and other risk factors relevant to the prevailing risk environment. Stress testing is crucial to evaluate the ability to withstand adverse conditions, such as economic downturns, market volatility, and unforeseen events. Regular reviews and adjustments are essential to ensure the consistent relevance and effectiveness of the stress testing frameworks.

The Bank regularly performs stress test exercises. Stress tests are conducted either within predefined frameworks such as ICAAP, ILAAP and Recovery Planning, or/and on an ad-hoc basis to assess the impact of certain system-wide or idiosyncratic events on the Bank's capital, liquidity, and financial positions. Although the overall stress testing approach is consistent, the severity of the stress scenarios differs according to the relevant framework.

In addition to stress testing analysis, the Recovery Plan serves as a strategic blueprint for both the Supervisory Board and the management to ensure readiness for specific stress conditions. The Recovery Plan provides clear recovery options with specific steps to be undertaken including transparent and timely communication to internal and external stakeholders. The framework is subject to regular reviews and adjustments to ensure its consistent relevance and effectiveness.

The Bank also has a Business Continuity Plan in place. This plan ensures that the organisation is prepared to respond effectively to disruptions. By outlining strategies to maintain revenue streams and minimize financial losses during disruptions, these practices help to safeguard the organisation's financial stability and long-term viability.

Material existing and emerging risks

Risk Management is a critical pillar of the Group's strategy. It is essential to identify emerging risks and uncertainties that could adversely impact the Group's performance, financial condition, and prospects. This section analyses the material principal and emerging risks and uncertainties that the Group faces. However, we cannot exclude the possibility of the Group's performance being affected by risks and uncertainties other than those listed below.

The Supervisory Board has undertaken a robust assessment of both the principal and emerging risks facing the Group and the long-term viability of the Group's operations, in order to determine whether to adopt the going concern basis of accounting.

PRINCIPAL RISKS AND UNCERTAINTIES

SPECIFIC FOCUS IN 2023

1. The Group's performance may be compromised by adverse developments in the region, in particular the war in Ukraine, the possible spread of the geopolitical crisis and/or the potential outflow of migrants from Georgia as well as further military escalation in the middle east, which could have a material impact on the operating environment in Georgia.

Risk description

The Group's performance is highly vulnerable to geopolitical developments in Georgian market.

Although inflows to the Georgian economy are quite diversified, the country is still vulnerable to geopolitical and economic developments in the region. In particular, the Russian invasion of Ukraine, the consequent sanctions imposed on Russia and specific Russian nationals and the resulting elevated uncertainties may have an adverse impact on the Georgian economy. The country is also exposed to renewed military conflicts in its breakaway regions occupied by Russia, while some relatively distant conflicts, such as the escalation in the middle east, might affect the Georgian economy through a stronger US\$, higher oil prices, migration flows, etc.

While the inbound migration effect continues to make an important contribution to economic activity, any sizeable outflow could lead to a deterioration in the business environment. The reverse would probably be the case in any rapid conflict resolution scenario, which would create positive economic spillovers as well, such as the likely stronger rebound of growth in Russia and Ukraine.

Materialisation of these risks could severely hamper economic activity in Georgia, and negatively impact the business environment and client and customer base of the Group.

Risk mitigation

The Group actively employs stress testing and other risk measurement and monitoring tools to ensure that early triggers are identified and translated into specific action plans to minimise any negative impact on the Bank's capital adequacy, liquidity, and portfolio quality. In extreme stress cases, where regulatory requirements may be breached, the Bank has a Recovery Plan in place, which helps to guide the Supervisory Board and the management through the process of recovery of the capital and/or liquidity positions within a prescribed timeframe.

2. The Group's operating region introduces financial crime risk.

Risk description

Financial crime risk covers money laundering, terrorist financing, bribery and corruption, and sanctions risks. The risks associated with sanctions have increased, particularly in recent years. Therefore the Group's specific focus in 2023 remained on managing sanctions risk.

Historically, Georgia has enjoyed close business relations with Russia and Ukraine. The aggression launched by the Russian Federation against Ukraine on the 24th of February 2022 resulted in a vigorous international response, which included the imposition of tough economic sanctions by the US, the EU, the UK and other countries. As a consequence, Russian and Belarusian members of legislative and government agencies, oligarchs, businessmen, state-owned companies, financial institutions and other legal entities have been directly sanctioned, while numerous economic restrictions and trade prohibitions have been enforced on specific sectors of activity and categories of goods and services in Russia, Belarus, Crimea, and other occupied territories. Leading countries are tightening and expanding the sanctions programme by extending some restrictions and adding new entities and individuals to their list. Moreover, as a consequence of the conflict, many Russian citizens have relocated to Georgia. Considering the level of interaction between the Group, Russia and Russian citizens, and the breadth of the sanctions' prohibitions and restrictions, the risk of being involved in attempts to circumvent sanctions has substantially increased.

In addition to the sanctions risk related to Russia, a significant increase in international shipping costs has exposed Georgia to the risk of financing of transshipments via Iran for its import and export activities with Asian countries, which is prohibited by the US government.

Breaches of the US, EU and UK sanctions regime would expose the Group to fines and regulatory actions by the local regulator, the National Bank of Georgia, and by US, EU and UK authorities and enforcement agencies. In addition to the regulatory risk, the Group also faces a reputational risk, mainly with its correspondent banks and other financial third-party relationships.

Risk mitigation

The Group has a zero tolerance stance towards breaching or facilitating the breach or avoidance of UN, UK, US and EU sanctions. The Group is committed to avoiding transactions with direct or indirect sanctioned parties or goods or services.

The Group has adopted a Group-wide Financial Crime Policy that sets requirements in the following key risk areas: money laundering, terrorist financing, bribery, corruption, and sanctions. The policy applies to all Group member companies, business activities and employees. Employees receive trainings on financial crime risk management. The employees are made aware of the Group's appetite for and approach to financial crime management as well as the potential consequences following the failure to comply with the financial crime policy.

The Group aims to protect its customers, shareholders, and society from financial crime and any resulting threat. The Group is fully committed to complying with applicable international and domestic laws and regulations related to financial crime as well as relevant legislation in other countries where Group member financial institutions operate. It has a long-standing ambition to meet the respective industry best practice standards.

The Group has implemented internal policies, procedures and detailed instructions designed to prevent any association with money laundering, financing of terrorism, or any other unlawful activities such as bribery, corruption, sanctions or tax evasion. The Group's AML/CTF compliance programme, as implemented, comprises written policies, procedures, internal controls and systems including, but not limited to: policies and procedures to ensure compliance with AML laws and regulations; KYC and customer due diligence procedures; a customer acceptance policy; customer screening against a global list of terrorists, specially designated nationals, relevant financial and other sanctions lists; regular staff training and awareness raising; and procedures for monitoring and reporting suspicious activities by the Bank's customers.

The Bank has dedicated material resources to sanctions risk management. It has:

- Purchased software and databases that assist the Bank on sanctions risk mitigation;
- Engaged external advisers to produce recommendations on improvements in sanctions risk management;
- Engaged external audits to assess internal policies and procedures; and
- Empowered dedicated staff with the relevant, specific knowledge

As part of the second line of defence, the Bank's Compliance Department seeks to manage risk in accordance with the risk appetite defined by the Group and promotes a strong risk culture throughout the organisation. The Group has a sophisticated, artificial intelligence-based AML solution in place to enable AML Officers to monitor clients' transactions and identify suspicious behaviour. Using data analytics and machine learning, the Group developed an anomaly detection tool to bring very complex cases to the surface, using client network analysis to identify organized money laundering cases and enriched pre-defined patterns to create an automated system. This approach has an immense business value as it uncovers cases in ways that would otherwise be prohibitively expensive, since manual analysis of these transactions is an extremely time-consuming process for AML officers. The tool compiles all these incidents into dashboards and presents them to AML officers for further action.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS [CONTINUED](#)

The Bank's Compliance Department works on constantly improving the software to increase operational efficiency and decrease false-positive alerts. The Bank performs an enterprise-wide AML Risk Assessment annually, in line with the approved methodology. Overall, during the annual assessment, which took place in 2023, Group-wide residual risks for 2022 were assessed as medium. The Bank's Compliance Department addresses areas of attention in a timely and proper manner.

FINANCIAL RISKS

1. The majority of the Group's earnings capacity is generated via credit risk bearing asset side elements.

Risk description

Credit risk is the greatest material risk faced by the Bank, given that the Bank is principally engaged in traditional lending activities. It is the risk of losses due to the failure of a customer or counterparty to meet their obligations to settle outstanding amounts in accordance with agreed terms. The Bank's customers include legal entities as well as individual borrowers. Due to the high level of dollarisation in Georgia's financial sector, currency-induced credit risk is a component of credit risk, which relates to risks arising from foreign currency-denominated loans to unhedged borrowers in the Bank's portfolio. Credit risk also includes concentration risk, which is the risk related to credit portfolio quality deterioration as a result of large exposures to single borrowers or groups of connected borrowers, or loan concentration in certain economic industries. Losses incurred due to credit risk may be further aggravated by unfavourable macroeconomic conditions.

Currency-induced credit risk (CICR) – The Bank has a significant credit portfolio in foreign currencies. A potential material GEL depreciation is one of the most significant risks that could negatively impact credit portfolio quality. As of 31 December 2023, 48.6% of the Bank's total gross loans and advances to customers (before provision for loan impairment) was denominated in foreign currencies. The income of many customers is directly linked to foreign currencies via remittances, tourism or exports. Nevertheless, customers may not be protected against significant fluctuations in the GEL exchange rate against the currency of the loan. The GEL remains in free float and is exposed to a range of internal and external factors that, in some circumstances, could lead to its depreciation. In 2023, the average US\$/GEL currency exchange rate strengthened by 9.9% year-on-year.

Concentration risk – Although the Bank is exposed to single-name and sectoral concentration risks, the Bank's portfolio is well diversified both across sectors and single-name borrowers, resulting in only a moderate vulnerability to concentration risks. However, should exposure to common risk drivers increase, the risks are expected to amplify accordingly. At a consolidated level, the Bank's maximum exposure to the single largest industry (real estate) stood at 9% of the loan portfolio as of 31 December 2023. At the same time, exposure to the 20 largest borrowers stood at 9.5% of the loan portfolio.

In addition, credit risk also includes counterparty credit risk, as the Bank engages in various financial transactions with both banking and non-banking financial institutions. Through performing banking services such as lending in the interbank money market, settling a transaction in the interbank foreign exchange market, entering into interbank transactions related to trade finance or investing in securities, the Bank is exposed to the risk of losses due to the failure of a counterparty bank to meet its obligations.

Risk mitigation

A comprehensive Credit Risk Assessment Framework is in place with a clear division of duties among the parties involved in the credit analysis and approval process. The credit assessment and monitoring processes differ by segment and product type to reflect the diverse nature of these asset classes. The Bank's credit portfolio is highly diversified across customer types, product types and industry segments, which minimises credit risk at the Bank level. As of 31 December 2023, the retail segment represented 35.3% of the total portfolio, which was comprised of 62.9% mortgage and 37.1% non-mortgage exposures. No single business sector represented more than 9% of the total portfolio as of 31 December 2023.

Credit approval

The Bank focuses on robust credit-granting by establishing clear lending criteria and efficient credit risk assessment processes, including CICR and concentration risk.

Credit assessments vary by segment and product, reflecting the characteristics of the different asset classes.

Decisions are either automated or manually assessed, following segment-specific guidelines. Automated decisions

use internal credit risk scorecards, aiming for increased automation to enhance decision speed and competitive advantage. For loans needing manual review or unsuited to automation, credit committees decide, based on the client's indebtedness and risk profile, in legal compliance. These committees, structured in multiple tiers, review and approve loans, differing by size and risk of the credit product.

To address the CICR, the client's ability to withstand a certain amount of exchange rate depreciation is incorporated into the credit underwriting standards, which also include significant currency depreciation buffers for unhedged borrowers.

Credit monitoring

The Bank emphasizes proactive risk management, with credit risk monitoring as a core element. We use a robust system to quickly respond to macro and micro changes, identifying vulnerabilities in our credit portfolio to make informed decisions. Our risk resilience involves regular monitoring of concentration risk, CICR, and other credit risk factors. We employ a portfolio supervision system to detect weaknesses in credit exposures, analyse risk trends, and recommend actions against emerging risks. Particular attention is paid to currency-induced credit risk, due to the high share of loans denominated in foreign currencies in the Bank's portfolio. The vulnerability to exchange rate depreciation is monitored in order to promptly implement an action plan, as and when needed. Given the experience and knowledge built through recent currency volatility, the Bank is in a good position to promptly mitigate exchange rate depreciation risks.

Tailoring monitoring to segment specifics, we focus on individual credit exposures, portfolio performance, and external trends affecting risk profiles. Our vigilant stance includes early-warning systems to identify financial deterioration or fraud in clients' positions. These systems track signs like overdue days, refinancing, LTV changes, or tax liens. Large overdue exposures receive individual monitoring to assess clients' loan servicing capabilities.

In fraud prevention, we monitor first payment defaults across credit experts, bank branches, or companies employing our clients. Our institutions have credit monitoring and reporting processes for their Supervisory and Management Boards or risk committees, ensuring transparency and informed decision-making.

In addition to our underwriting and monitoring efforts, relevant buffers are built into our capital adequacy requirements to ensure that our banks are sufficiently capitalised to cover CICR, concentration risk, and credit risk in general. We utilize stress testing and sensitivity analysis to assess our credit portfolio's resilience, preparing for different economic conditions and evolving client needs.

Credit risk appetite

The credit risk appetite of the Bank is defined by the Risk Appetite Frameworks of the Group and its financial institution subsidiaries, guiding credit risk-taking. These frameworks offer qualitative guidance and quantitative limits to set acceptable credit risk levels. Key quantitative metrics include NPL proportion, cost of risk, and NPL coverage. Risk appetite frameworks also set strict limits and ensure close monitoring of Currency-Induced Credit Risk and Concentration Risk, covering sectoral and single-name concentrations.

Credit ratings are essential in determining credit risk tolerance. They provide a thorough assessment of a borrower's creditworthiness, which is crucial for understanding their ability to fulfill their financial commitments. These ratings are fundamental in establishing guidelines for acceptable risk levels and are integrated into our risk management framework. They enhance our ability to define and manage credit risk, allowing for a detailed understanding of borrower creditworthiness, leading to informed decision-making and appropriate risk threshold setting.

We approach credit risk by combining comprehensive risk appetite frameworks with the strategic use of credit ratings. This integrated approach enables the Bank to effectively navigate the changing credit risk landscape with resilience and agility.

Collateral management

Collateral is a key factor in mitigating credit risk, forming a large part of loan portfolios. TBC Bank accepts diverse collaterals like real estate, cash deposits, vehicles, equipment, inventory, precious metals, securities, and third-party guarantees, according to credit product type and the borrower's credit risk. A centralised unit of TBC Bank oversees collateral management, ensuring its adequacy in credit risk mitigation.

The collateral management framework includes policy-making, independent valuation, a haircut system during underwriting, monitoring (revaluations, statistical analysis) and portfolio analysis. Collateral Management & Appraisal Department (CMAD) compiles the draft documents: collateral management policy (approved by the SB of TBC Bank

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

Group PLC), collateral management procedures manual (approved by BoD of the Bank) and other regulations/internal rules (approved by Risk Director of the Bank); purchases an appraisal service that must be in line with International Valuation Standards (IVS), acting NBG regulations and internal rules; authorizes appraisal reports and manages the collateral monitoring process (collaterals with high market value are revaluated annually, while statistical monitoring is used for collaterals with low market value).

The CMAD quality checks for valuations involves internal employee reviews and external company assessments. Collateral management activities are largely automated through a web-application.

Collections and recoveries

In managing credit risk, the Bank activates collection and recovery procedures when clients miss payments or their financial standing deteriorates, threatening exposure coverage. This process begins after failed attempts at restructuring non-performing exposures. Specialised teams in each segment handle overdue exposures, creating loan recovery plans tailored to clients' specific situations and adhering to our ethical code.

Our collections processes involve supporting clients struggling to meet their obligations. The strategies depend on exposure size and type, with customised plans for different customer subgroups based on their risk levels. The goal is to negotiate with clients to secure cash recoveries through revised payment schedules as the primary repayment source. If acceptable terms are not reached, recovery may involve selling assets or repossessing collateral. Foreclosure may be initiated through legal processes if negotiation fails. Additional recovery strategies include sale of the portfolio and collaboration with external debt collection agencies.

These measures reflect our commitment to responsible credit risk management, safeguarding financial stability, and maintaining ethical standards within the Bank.

Counterparty risk

To manage counterparty risk, the Bank defines limits on an individual basis for each counterparty, while on a portfolio basis it limits the expected loss from both treasury and trade finance exposures. As of 31 December 2023, the Bank's interbank exposure was concentrated with banks that external agencies, such as Fitch, Moody's and Standard and Poor's, have assigned high A-grade credit ratings.

Measurement of expected credit losses

The Bank's provisioning methodology is in line with IFRS 9 requirements. The methodology, along with a corresponding IT provisioning tool, was developed with support from Deloitte and representatives of the Bank's risk, finance and IT departments.

The IFRS 9 models are complex and make it possible to incorporate expectations of macro developments based on predefined scenarios. The expected credit loss (ECL) measurement is based on four components used by the Bank: (i) the probability of default (PD); (ii) exposure at default (EAD); (iii) loss given default (LGD); and (iv) the discount rate. The Bank uses a three-stage model for ECL measurement and classifies its borrowers in three stages:

- Stage I – the Bank classifies its exposures as Stage I if no significant deterioration in credit quality has occurred since the initial recognition, and the instrument was not credit-impaired when initially recognised;
- Stage II – the exposure is classified as Stage II if any significant deterioration in credit quality has been identified since the initial recognition, but the financial instrument is not considered credit-impaired; and
- Stage III – the exposures for which credit-impaired indicators have been identified are classified as Stage III instruments.
- The ECL amount differs depending on exposure allocation to one of the three stages:
- Stage I instruments – the ECL represents that portion of the lifetime ECL that can be attributed to default events occurring within the subsequent 12 months from the reporting date;
- Stage II instruments – the ECL represents the lifetime ECL, i.e. credit losses that can be attributed to possible default events during the whole lifetime of a financial instrument. Generally, lifetime is set equal to the remaining contractual maturity of the financial instrument. Factors such as the existence of contractual repayment schedules, options for the extension of repayment maturity and monitoring processes held by the Bank affect the lifetime determination;
- Stage III instruments – a default event has already occurred and the lifetime ECL is estimated based on the expected recoveries.

The Bank actively reviews and monitors the results produced from the IFRS 9 models to ensure that the respective results adequately capture the expected losses.

2. The Bank underwrites the responsibility to adhere at all times to minimum regulatory requirements on capital, which may compromise growth and strategic targets. Additionally, adverse changes in FX rates may impact capital adequacy ratios.

Risk description

Capital risk is a significant focus area for the Bank. Capital risk is the risk that a bank may not have a sufficient level of capital to maintain its normal business activities, and to meet its regulatory capital requirements under normal or stressed operating conditions. The management's objectives in terms of capital management are to maintain appropriate levels of capital to support the business strategy, meet regulatory and stress testing-related requirements, and safeguard the Bank's ability to continue as a going concern.

The Bank's ability to comply with regulatory requirements can be affected by both internal and external factors. Some key concerns include the deterioration of asset quality leading to losses, reductions in income, rising expenses, and potential difficulties in raising capital.

Local currency volatility has been and remains a significant risk for the JSC TBC Bank's capital adequacy. A 10% GEL depreciation would translate into a 0.8 pp, 0.7 pp and 0.6 pp drop in JSC TBC Bank's CET 1, Tier 1 and Total regulatory capital adequacy ratios, respectively.

Risk mitigation

The Bank's entities undertake stress testing and sensitivity analysis to quantify extra capital consumption under different scenarios. Such analyses indicate that the Bank holds sufficient capital to meet the current minimum regulatory requirements. Capital forecasts, as well as the results of stress testing and what-if scenarios, are actively monitored with the involvement of the Bank's Executive Management and the Risk Committee of the Supervisory Board to help ensure prudent management and timely action, when needed. These analyses are used to set appropriate risk appetite buffers internally, on top of the regulatory requirements.

The Bank regularly performs stress tests serving multiple purposes. They are performed routinely, either under the frameworks listed or on an ad-hoc basis, to assess the magnitude of certain stressful environments. Stress tests are performed for the Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP), regulatory stress tests and the Recovery Plan, among other purposes.

The key objective of the regulatory stress test is to define the net stress test buffer under the capital adequacy minimum requirement framework. Starting from 2018, regulatory stress tests are performed and submitted to the regulator.

The purpose of the ICAAP is to identify all the material risks faced by the Bank and to have an internal view of the capital needed to cover those risks. The objective of the ICAAP is to contribute to the Bank's continuity from a capital perspective by ensuring that it has sufficient capital to bear its risks, absorb losses and follow a sustainable strategy, even during a stress period.

Stress testing under the Recovery Plan assumes more severe stress scenarios, specifically aimed at breaching regulatory requirements and assessing the Bank's ability to recover the capital position with the help of viable recovery options within a reasonable timeframe.

Under the risk appetite and the capital planning process, the Bank sets aside capital as a buffer to withstand certain amount of local currency fluctuation.

3. The Group inherently is exposed to funding and market liquidity risks.

Risk description

Liquidity risk is the risk that the Group either may not have sufficient financial resources available to meet all its obligations and commitments as they fall due or may only be able to access those resources at a high cost.

Liquidity risk is categorised into two risk types: funding liquidity risk and market liquidity risk.

- a. Funding liquidity risk is the risk that the Group will not be able to efficiently meet both expected and unexpected current and future cash flows without affecting either its daily operations or its financial condition under both normal conditions and during a crisis.

¹ Excluding USD Mandatory reserves, where no interest is accrued from May, 2022 per NBG regulation.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

- b. Market liquidity risk is the risk that the Group cannot easily offset or eliminate a position at the then-current market price because of inadequate market depth or market disruption.

While the Group currently has sufficient financial resources available to meet its obligations as they fall due, liquidity risk is inherent in banking operations and can be heightened by numerous factors. These include an over-reliance on, or an inability to access, a particular source of funding, as well as changes in credit ratings or market-wide phenomena. Access to credit for companies in emerging markets is significantly influenced by the level of investor confidence and, as such, any factors affecting investor confidence (e.g. a downgrade in credit ratings, central bank or state interventions, or debt restructurings in a relevant industry) could influence the price or the ability to access the funding necessary to make payments in respect of the Group's future indebtedness.

Both funding and market liquidity risks can emerge from a number of factors that are beyond the Group's control. There is adequate liquidity to withstand significant withdrawals of customer deposits, but the unexpected and rapid withdrawal of a substantial number of deposits could have a material adverse impact on the Group's business, financial condition, and results of operations and/or prospects.

Risk mitigation

The Group's liquidity risk is managed through the Supervisory Board's Group Liquidity Risk Management Policy. The Assets and Liabilities Management Committee (ALCO) is the core asset-liability management body ensuring that the principal objectives of the Group's Liquidity Risk Management Policy are met on a daily basis. The approved Liquidity Risk Management Framework ensures the Group meets its payment obligations under both normal and stress situations.

To mitigate the liquidity risk, the Bank holds a solid liquidity position by maintaining comfortable buffers over the regulatory minimum requirements. All regulatory ratios are monitored regularly, with an early-warning system in place to detect potential adverse liquidity events. This is facilitated by the Risk Appetite Frameworks of the Bank's relevant financial institutions, which set buffers over the regulatory limits, ensuring early detection of potential liquidity vulnerabilities. The liquidity risk position and compliance with internal limits are closely monitored by the ALCO of JSC TBC Bank.

JSC TBC Bank's liquidity risk is managed by the Balance Sheet Management division and Treasury department and is monitored by the Management Board and the ALCO, within their pre-defined functions. The Financial Risk Management (FRM) division is responsible for developing procedures and policy documents and setting risk appetites on funding and market liquidity risk management. In addition, the FRM performs liquidity risk assessments and communicates the results to the Management Board and the Risk Committee of the Supervisory Board on a regular basis.

The Bank maintains a diversified funding structure to manage the respective liquidity risks. The Bank's principal sources of liquidity include customer deposits and accounts, borrowings from local and international banks and financial institutions, subordinated loans from international financial institution investors, local interbank short-duration term deposits and loans, proceeds from the sale of investment securities, principal repayments on loans, interest income, and fee and commission income. The Bank relies on relatively stable deposits from Georgia as its main source of funding. The Bank also monitors the deposit concentration for large deposits and sets limits for deposits by non-Georgian residents in its deposit portfolio.

To maintain and further enhance its liability structure, the Bank sets targets for deposits and funds received from international financial institution investors in its risk appetite via the respective ratios. The loan to deposit and IFI funding ratio (defined as the total value of net loans divided by the sum of the total value of deposits and funds received from international financial institutions) stood at 94.6%, 87.7% and 101.3%, as of 31 December 2023, 2022 and 2021, respectively.

The management believes that, in spite of a substantial portion of customers' accounts being on demand, the diversification of these deposits by the number and type of depositors, coupled with the Bank's past experience, indicates that these customer accounts provide a long-term and stable source of funding for the Bank. Moreover, the Bank's liquidity risk management includes the estimation of maturities for its current deposits. The estimate is based on statistical methods applied to historic information about the fluctuations of customer account balances.

Stress testing is a major tool for managing liquidity risk. Stress testing exercises are performed within the ILAAP and Recovery Plan Frameworks as well as on an ad hoc basis, when there is a significant change in the prevailing risk environment. The former assesses the adequacy of the liquidity position and relevant buffers and whether they can sustain plausible severe shocks, while the latter provides a set of possible actions that could be taken in the unlikely

event of regulatory requirement breaches to support a fast recovery in the liquidity position. The recovery plan encompasses a Liquidity Contingency Funding Plan which, along with the risk indicators and mitigation actions, outlines the roles and responsibilities of those involved in executing the plan. Both the ILAAP and the Recovery Plan are performed by the Bank on an annual basis.

4. Market risk arises from optimising capital allocation and asset liability management operations.

Risk description

Market risk is the risk that the fair value or future cash flows of financial instruments will fluctuate due to changes in market variables such as interest rates, foreign exchange rates, and equity prices.

Foreign exchange (FX) risk arises from the potential change in foreign currency exchange rates, which can affect the value of a financial instrument. This risk stems from the open currency positions created due to mismatches in foreign currency assets and liabilities. The Bank identifies, assesses, monitors, and communicates the risk arising from exchange rate movements and the factors that influence this risk.

Interest rate risk arises from potential changes in market interest rates that can adversely affect the value of the Bank's financial assets and liabilities. This risk can arise from maturity mismatches between assets and liabilities, as well as from the re-pricing characteristics of such assets and liabilities.

The majority of the deposits and loans offered by the Bank are at fixed interest rates, while a portion of the Bank's borrowing is based on a floating interest rate. Since the interest margins on those assets and liabilities have different repricing characteristics, they may increase or decrease as a result of market interest rate changes.

Risk mitigation

The Bank's market risk is governed through the Supervisory Board's Bank FX Risk Management and Bank Interest Rate Risk Management policies.

FX Risk: To mitigate FX Risk, the Bank sets risk appetite and operational limits on the level of exposure by currency as well as on aggregate exposure positions that are more conservative than those set by the regulators. Compliance with the limits is closely monitored by the ALCO of JSC TBC Bank. Compliance with these limits is also reported periodically to the Management Board and to the Supervisory Board and its Risk Committee.

In addition, the heads of the treasury department and financial risk management division separately monitor JSC TBC Bank's compliance with the set limits daily. In order to safeguard against the inherent volatility in the foreign exchange market, the Bank employs a risk management process aimed at mitigating FX risk. This involves the strategic use of spot, forward, and swap transactions.

To assess currency risk, JSC TBC Bank performs a VAR sensitivity analysis on a regular basis. This analysis calculates the effect on the Bank's income determined by the worst possible movements of currency rates against the Georgian Lari, with all other variables held constant. During the years ended 31 December 2023 and 2022, this sensitivity analysis did not reveal any significant potential effect on the Bank's equity: as of 31 December 2023, the maximum loss with a 99% confidence interval was equal to GEL 10.2 million, compared to a maximum loss of GEL 6.0 million as of 31 December 2022).

Interest rate risk: To mitigate interest rate risk, JSC TBC Bank considers numerous stress scenarios, including different yield curve shifts and behavioural adjustments to cash flows (such as deposit withdrawals or loan prepayments), to calculate the impact on one year profitability and the enterprise value of equity. In addition, appropriate limits on both net interest income (NII) and economic value of equity (EVE) sensitivities are set within the Risk Appetite Framework approved by the Supervisory Board. Please see details in Interest Rate Risk in Note 35, Financial and Other Risk Management on page 255.

Interest rate risk in JSC TBC Bank is managed by the Balance Sheet Management division and the Treasury department and is monitored by the ALCO. The ALCO decides on actions that are necessary for effective interest rate risk management and follows up on their implementation. The Financial Risk Management division is responsible for developing guidelines and policy documents and setting the risk appetite for interest rate risk. The major aspects of interest rate risk management development and the respective reporting are periodically provided to the Management Board, the Supervisory Board, and the Risk Committee.

To minimize interest rate risk, the Bank regularly monitors interest rate (re-pricing) gaps by currencies and, in case of need, decides to enter into interest rate derivatives contracts.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

Furthermore, many of the Bank's loans to customers contain a clause allowing it to adjust the interest rate on the loan in case of adverse interest rate movements, thereby limiting exposure to interest rate risk. The management also believes that the Bank's interest rate margins provide a reasonable buffer to mitigate the effect of a possible adverse interest rate movement.

5. Any decline in the Group's net interest income or net interest margin (NIM) could lead to a reduction in profitability, impacting the accumulation of organic capital.

Risk description

Net interest income accounts for most of the Group's total income. Potential new regulations, along with a high level of competition in Georgia, may negatively impact the Bank's net interest margin. Additionally, downward trend of GEL refinance rate and foreign currency benchmark rates will continue to have a negative pressure on NIM in 2024.

In 2023, the robust 0.4 pp YoY growth in NIM to 6.3% was mainly driven by the growth in loan yields in Georgia influenced by high NBG Refinance and other foreign market rates.

Risk mitigation

The Group continues to focus on the growth of fee and commission income, driven by increased efforts towards customer experience-related initiatives and innovative products in the Georgian market. This safeguards the Bank from potential margin compressions on lending and deposit products in the future.

To meet its asset-liability objectives and manage the interest rate risk, the Bank uses a high-quality investment securities portfolio, long-term funding, and derivative contracts.

6. The Group's performance may be compromised by adverse developments in the economic environment.

Risk description

A potential slowdown in economic growth in Georgia will likely have an adverse impact on the repayment capacity of borrowers, restraining their future investment and expansion plans. Negative macroeconomic developments could compromise the Group's performance in various ways, such as exchange rate depreciation, a sizable decline in gold prices, a spike in interest rates, rising unemployment, a decrease in household disposable income, falling property prices, worsening loan collateralisation, or falling debt service capabilities of companies as a result of decreasing sales. Potential political and economic instability in Georgia's neighbouring countries and main trading/economic partners could negatively affect their economic outlook through worsening current and financial accounts in the balance of payments (e.g. decreased exports, tourism inflows, remittances and foreign direct investments).

After two years of consecutive double-digit expansion, Georgian economic growth started to normalise, although it still remained strong at 7.5% in 2023. Normalisation was driven by a moderation in trade flows and remittances, which were affected by lower international commodity prices and broadly flat migrant inflows. At the same time, conventional tourism and FDIs remained resilient. Disinflationary movement in consumer price dynamics, mainly driven by the imports, led annual CPI growth to decelerate significantly, standing at 0.4% in December 2023. Resilient inflows enabled the GEL to continue appreciating in the first half of the year. The second half was characterised by normalisation towards the long-term trend. Accordingly, while the GEL exchange rate experienced some volatility throughout the year, currency inflows aided by central bank interventions in the second half of the year were sufficient to keep the rate broadly stable. The NBG remained hawkish and delivered only four cuts, reducing the monetary policy rate from 11.0% to 9.5%. Moreover, the central bank accumulated a substantial number of reserves with a net purchase of US\$ 1,446 million in January-August 2023, causing gross international reserves to hit an all time high of US\$5.3 billion. The NBG only switched to net sales in September, supplying US\$ 169 million to the market in the last four months of the year.

The credit market increased by 17.0% year on-year as of December 2023, at constant exchange rates, compared to 12.4% growth at the end of 2022, mainly on the back of business loans, while retail growth slightly moderated. Despite the still strong economic growth and broadly stable GEL, credit penetration level in Georgia increased in 2023 due to accelerated lending - domestic credit provided by the banking sector relative to GDP stands at 65.6%, up from 61.5% in 2022, however, down from 71.5% in 2021. In contrast, asset quality still improved as non-performing loans declined further to 1.5% per IMF definition.

Risk mitigation

To decrease its vulnerability to economic cycles, the Group identifies cyclical industries and proactively manages its underwriting approach and clients within its Risk Appetite Framework. The Group has in place a macroeconomic monitoring process that relies on close, recurrent observation of the economic developments in Georgia and neighbouring countries to identify early warning signals indicating imminent economic risks. This system allows the Group to promptly assess significant economic and political events and analyse their implications for the Group's performance. These implications are duly translated into specific action plans with regards to reviewing underwriting standards, risk appetite metrics and limits, including the limits for each of the most vulnerable industries. Additionally, the stress testing and scenario analysis conducted during the credit review and portfolio-monitoring processes enable the Group to evaluate the impact of macroeconomic shocks on its business in advance. Resilience towards a changing macroeconomic environment is incorporated into the Group's credit underwriting standards. As such, borrowers are expected to withstand certain adverse economic developments through prudent financials, debt-servicing capabilities and conservative collateral coverage.

Taking into account the regional crisis, the Group adjusted its Risk Management Framework, leveraging its pre-existing stress testing practices. This included more thorough and frequent monitoring of the portfolio as well as stress testing, to ensure close control of changes in capital, liquidity, and portfolio quality in times of increased uncertainty.

For more details on the developments in the economies of the Group's operations in 2023, please refer to the Operating Environment section on pages 24-26.

NON-FINANCIAL RISKS

1. The Group is exposed to regulatory and enforcement action risk.

Risk description

The Group's activities are highly regulated and thus face regulatory risk. In Georgia, the NBG sets lending limits and other economic ratios (including, but not limited to, lending, liquidity, and investment ratios) along with the mandatory capital adequacy ratio. In addition to complying with the minimum reserves and financial ratios, the Bank is required to submit periodic reports. It is also subject to the Georgian tax code and other relevant laws.

Following the Company's listing on the London Stock Exchange's premium segment, the Group became subject to increased regulations from the UK Financial Conduct Authority. In addition to its banking operations, the Group also offers other regulated financial services products, including leasing, insurance, and brokerage services.

The Group is also subject to financial covenants in its debt agreements. For more information, see the Group's Audited Financial Statements.

Risk mitigation

The Group has established systems and processes to ensure full regulatory compliance, which are embedded in all levels of the Group's operations. The Group's "three lines of defence" model defines the roles and responsibilities for risk management.

The first line of defence is responsible for compliance risk, strongly supported by the Bank's compliance department as the second line of defence. The Chief Compliance Officer oversees compliance within the Bank and reports quarterly to the relevant committee of the Supervisory Board, with a managerial reporting line to the CEO. The Group's Bank's Audit Committee is responsible for ensuring regulatory compliance at the Supervisory Board level.

The Bank's compliance programme provides compliance policies, trainings, risk-based oversight and ensures compliance with regulatory requirements.

The Bank's Compliance Department seeks to manage regulatory risk by:

- Ensuring that applicable changes in laws and regulations are implemented by the process owners in a timely manner;
- Participating in the new product/process risk approval process;
- Conducting analysis of customer complaints, the operational risk event database, internal audit findings and litigation cases to proactively reveal process weaknesses; and
- Conducting an annual compliance risk assessment (RCSA) of internal processes.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

The Bank's Compliance Department ensures that all outcomes of the above-mentioned analysis and processes are addressed in a timely and appropriate manner. Additionally, as a second line of defence the Compliance Department defines the risk metrics and monitors them at the frequencies defined by the Bank's Risk Appetite Framework. The Compliance Department is responsible for escalating breaches of defined limits to the relevant boards.

2. The Group is exposed to legal risk.

Risk description

Legal risk refers to the potential for loss, whether financial or reputational, resulting from penalties, damages, fines, or other forms of financial detriment, which impacts or could impact one or more entities of the Group and/or its employees, business lines, operations, products and/or its services, and results from the failure of the Group to meet its legal obligations, including regulatory, contractual or non-contractual requirements.

Risk mitigation

The legal function as a second line of defence is an independent function hierarchically integrated with all the Group's legal teams. The Group's businesses and lines have responsibility for identifying and escalating legal risk in their area to the legal function.

The legal function is entrusted with the responsibility of (a) managing (including prevention) legal risks; and (b) interpreting the laws and regulations applicable to the Group's activities and providing legal advice and guidance to the Group. The management of the legal risks includes defining the relevant legal risk policies, developing Group-wide risk appetite for legal risk, and oversight of the implementation of controls to manage and escalate legal risk. The advisory responsibility of the legal function is to provide legal advice to Executive Officers and the Supervisory Board in a manner that meets the highest standards.

The senior management of the legal function oversees, challenges and monitors the legal risk profile and effectiveness of the legal risk control environment across the Group. The legal risk profile and control environment are reviewed by management through business risk committees and control committees. The Group Risk Committee is the most senior executive body responsible for reviewing and monitoring the effectiveness of legal risk management across the Group.

3. The Group's operational complexity generates risk that arises from inefficient and uncontrolled operations that could in turn adversely impact profitability and reputation.

Risk description

One of the main risks that the Group faces is operational risk, which is the risk of loss resulting from internal and external fraud events, inadequate processes or products, business disruptions and systems failures, human error or damages to assets. Operational risk also implies losses driven by legal, compliance, or cybersecurity risks.

The Group is exposed to many types of operational risk, including fraudulent and other internal and external criminal activities; breakdowns in processes, controls or procedures; and system failures or cyber-attacks from an external party with the intention of making the Group's services or supporting infrastructure unavailable to its intended users, which in turn may jeopardize sensitive information and the financial transactions of the Group, its clients, counterparties, or customers.

Moreover, the Group is subject to risks that cause disruption to systems performing critical functions or business disruption arising from events wholly or partially beyond its control, such as natural disasters, transport or utility failures, etc., which may result in losses or reductions in service to customers and/or economic losses to the Group.

The operational risks discussed above are also applicable where the Group relies on outsourcing services from third parties. Considering the dynamic environment and sophistication of both banking services and possible fraudsters, the importance of constantly improving processes, controls, procedures and systems is heightened to ensure risk prevention and reduce the risk of loss to the Group.

The increased complexity and diversification of operations, coupled with the digitalisation of the banking sector, mean that fraud risks are evolving. External fraud events may arise from the actions of third parties against the Group, most frequently involving events related to banking cards, loans, and client phishing. Internal fraud events arise from actions committed by the Group's employees, although such events happen less frequently. During the reporting period, the Group faced several instances of fraud, none of which had a material impact on the Group's profit and loss statement.

The rapid growth in digital crime has exacerbated the threat of fraud, with fraudsters adopting new techniques and approaches to obtain funds illegally. Therefore, unless properly monitored and managed, the potential impact could become substantial.

Risk mitigation

To oversee and mitigate operational risk, the Group maintains an Operational Risk Management Framework, which is an overarching document that outlines the general principles for effective operational risk management and defines the roles and responsibilities of the various parties involved in the process. Policies and procedures enabling the effective management of operational risks complement the framework. The Management Board ensures a strong internal control culture within the Group, where control activities are an integral part of operations. The Board sets the operational risk appetite and compliance with the established risk appetite limits is monitored regularly by the Risk Committee of the Supervisory Board.

The Group utilises the three lines of defence principle, where the operational risk management department serves as a second line of defence, responsible for implementing the framework and appropriate policies and methodologies to enable the Group to manage operational risks.

The Group actively monitors, detects, and prevents risks arising from operational risk events and has permanent monitoring processes in place to detect unusual activities or process weaknesses in a timely manner. The risk and control self-assessment exercise (RCSA) focuses on identifying residual risks in key processes, subject to the respective corrective actions. Through our continuous efforts to monitor and mitigate operational risks, coupled with the high level of sophistication of our internal processes, the Group ensures the timely identification and control of operational risk-related activities. Various policies, processes, and procedures are in place to control and mitigate operational risks, including, but not limited to:

- The Group's Risk Assessment Policy, which enables thorough risk evaluation prior to the adoption of new products, services, or procedures;
- The Group's Outsourcing Risk Management Policy, which enables the Group to control outsourcing (vendor) risk arising from adverse events and risk concentrations due to failures in vendor selection, insufficient controls and oversight over a vendor and/or services provided by a vendor, and other impacts on the vendor;
- The Risk and Control Self-Assessment (RCSA) Policy, which enables the Group to continuously evaluate existing and potential risks, establish risk mitigation strategies and systematically monitor the progress of risk mitigation plans. The completion of these plans is also part of the respective managers' key performance indicators;
- The Group's Operational Risk Event Identification Policy, which enables the Group to promptly report on operational risk events, perform systematic root-cause analysis of such events, and take corrective measures to prevent the recurrence of significant losses. A unified operational loss database enhances further quantitative and qualitative analysis. The Operational Risk Event Identification Policy also oversees the occurrence of IT incidents and the respective activities targeted at solving the identified problems;
- The Group's Operational Risk Awareness Programme, which provides regular trainings to the Group's employees and strengthens the Group's internal risk culture;
- The Group also utilises risk transfer strategies, including obtaining various insurance policies to transfer the risks of critical operational losses.

The Operational Risk Management Department has reinforced its risk assessment teams and methodologies to further fine-tune the existing control environment. The same applies to the set of actions aimed at homogenising operational risk management processes throughout the Group's member companies.

During the reporting period, one of the key operational risk management focus areas was the Risk and Control Self-Assessment (RCSA) exercise, under which the Group's top priority processes were reviewed and areas of improvement were identified.

Moreover, to further mitigate operational risks driven by fraudulent activities, the Group has introduced a sophisticated digital fraud prevention system, which analyses client behaviour to further minimise external fraud threats.

The Operational Risk Management Framework and its complementary policies were updated to ensure effective execution of the operational risk management programme.

4. The Group's digitally-oriented operational footprint faces a growing and evolving threat of cyberattacks. Risk description

The Group's rising dependency on IT systems increases its exposure to potential cyberattacks. Given their increasing sophistication, potential cyberattacks may lead to significant security breaches. Such risks change rapidly and require continued focus and investment.

No material cyber-security breaches have happened at the Bank in recent years, however, one of the bank's software suppliers faced a ransomware attack. We received timely information about the incident and responded in accordance with our incident response procedures. After conducting thorough analysis and investigations, we confirmed that there was no risk to the Bank's infrastructure, software, or production services. While we investigated and responded to the incident, only some new feature development processes experienced delays. The development process was reinstated once we ensured that the vendors had fully resolved the incident and its root causes.

Risk mitigation

The Group has in place a comprehensive system in place to mitigate the risk of cyberattacks, as described below.

Threat landscape

In order to adequately address the challenges posed by cyberattacks, we are continuously analysing the Group's cyber threat landscape and assessing all relevant threat scenarios and actors, considering their intentions and capabilities, as well as the tactics, techniques, and procedures they are using or may use during their campaigns. Our focus is to be prepared against Advanced Persistent Threats. Among the many different threat vectors we are covering and monitoring, the top four are below:

- Attacks against internet facing applications and infrastructure;
- Software supply chain attacks;
- Phishing attacks against our customers; and
- Phishing attacks against our employees.

Our vision and strategic objectives

Information and cyber security are an integral part of the Group's governance practices and strategic development. The Group's cyber security vision and strategy is fully aligned with its business vision and strategy and addresses all the challenges identified during the threat landscape analysis.

Our vision is to strengthen our security in depth approach, enable secure and innovative businesses, and maintain a continuous improvement cycle. Our strategic objectives are:

- To maintain our defence in depth approach by strengthening the team and implementing cutting-edge technologies, in order to maintain resilience against Advanced Persistent Threats, which may come from state-sponsored actors or organised cybercriminals;
- To maintain compliance with industry leading information and cyber security standards, sustain a continuous improvement cycle for our information and business continuity management systems, and be one step ahead of regulatory requirements; and
- To optimize and automate security processes and provide security services seamlessly to the Group's business (where possible).

Our security in depth approach and cyber-resilience program

In order to follow our vision and achieve our strategic objectives, we run effective information and cyber security programmes, functions and systems, as follows:

- Layered preventive controls are in place, covering all relevant logical and physical segments and layers of the organisation and infrastructure in order to minimise the likelihood of successful initial access:
 - Data security controls
 - Identity and access controls
 - Endpoint security controls
 - Infrastructure security controls
 - Application security controls
 - Internal and perimeter network security controls
 - Physical security controls

- A professional team is in charge of effectively implementing, assuring the effectiveness of, maintaining and fine-tuning the preventive controls mentioned above. The number and level of expertise of the team members is significant. Our team members hold industry leading certificates and work on a daily basis to strengthen and extend their professional skill sets.
- Layers of preventive controls in conjunction with a comprehensive awareness programme provide the best combination in order to minimise the likelihood of successful attacks. Our robust awareness programme helps employees and customers to improve their cyber hygiene, understand the risks associated with their actions, identify cyberattacks they might face during day-to-day operations, and improve the overall risk culture. Our awareness program provides relevant materials to all key roles, from the Management Board to IT engineers and developers. It covers annual trainings and attestations for all employees, newcomer trainings and attestations, social engineering simulations, security tips and notifications for all employees, security awareness raising campaigns for customers, and more.
- Since we believe that 100% prevention is not achievable, the Group has threat hunting capabilities and a security operations centre in place that seeks to monitor every possible anomaly in near real-time that is identified across the organisation's network in order to detect potential incidents and respond in a timely and effective manner to minimise the negative impact of possible attacks. To be up-to-date and track the techniques and tactics of our adversaries, we are elaborating cyber threat intelligence procedures according to industry best practices and following the MITRE ATTACK framework.
- Information security governance and effective risk management processes ensure that the Bank has the correct guidance, makes risk-informed decisions in compliance with its risk appetite, complies with regulatory requirements and achieves a continuous improvement cycle. The Information Security Committee, which is chaired by the CEO, has the ultimate responsibility to assure that an appropriate level of security is maintained, and a continuous improvement cycle of management processes is achieved. The Bank is in compliance with the NIST Cyber Security Management Framework, and its Information Security Management System is ISO 27001 certified.
- On top of all of the above, the Bank further strengthens its cyber resilience through an effective Business Continuity Management System and cyber insurance policy, in order to manage contingencies and recover from serious disruptions with minimum possible impact.

How we measure and assure an acceptable level of security

To assess and assure an acceptable level of information and cyber security, we rely on external/internal audit reports, red teaming exercise reports, and the results of penetration tests, which are conducted by our high professional internal team and reputable external third-party partners.

- On an annual basis we conduct:
 - An external audit of SWIFT Customer Protection Framework;
 - An external audit of the NBG's Cyber Security Framework, which is based on the NIST Cyber Security Management Framework;
 - External surveillance audits of ISO 27001;
 - Penetration tests against internet facing applications and critical infrastructure with help of our highly reputable partners.
- Our internal team is in charge of continuous penetration tests of internal and external applications and infrastructure.
- We conduct regular red and purple teaming exercises and assess our security capabilities against real world advanced threat actors.

5. The Group identifies risk in its growing dependence on data.

Risk description

In the domain of data management and data governance within the Group, two prominent risks are noteworthy, each presenting unique challenges to the preservation and efficacy of the Group's information assets. The first risk centres on the imperative need for data quality, a cornerstone for sound decision-making, regulatory compliance, and overall risk management. This challenge emanates from diverse sources, encompassing errors during data entry, the lack of standardised formats, and inconsistencies across data sources. The ramifications of compromised data quality include financial losses, operational inefficiencies, regulatory non-compliance, and reputational damage.

The complexity is further heightened in dynamic market environments, necessitating robust mechanisms for data validation and cleansing.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS [CONTINUED](#)

Simultaneously, the Group confronts a second pivotal risk associated with outdated and sometimes obsolete infrastructure. Legacy systems, characterized by outdated hardware and software, present a formidable challenge by impeding the seamless flow of data and obstructing the adoption of cutting-edge technologies. The risk intensifies with the rapid pace of technological advancements, rendering legacy infrastructure susceptible to security vulnerabilities and compliance issues. Moreover, the limited scalability of outdated systems constrains the Group's ability to process and analyse vast datasets efficiently, thereby impinging on the agility required for informed decision-making in the fast-paced financial landscape.

Risk mitigation

Mitigating these data risks requires a holistic and strategic approach tailored to the Group. To address the challenge of data quality, the Bank is adopting advanced data quality management systems, implementing data profiling techniques, and enforces stringent data governance policies. Strategic investments in technologies like machine learning and artificial intelligence can automate the detection and correction of data anomalies, fostering a proactive stance towards maintaining accurate and consistent data. Cultivating a data-driven culture within the organisation, along with clear data lineage and documentation practices, enhances transparency and traceability.

In tackling the risks associated with outdated infrastructure, the Group has embarked on a strategic and phased modernization approach. Investing in state-of-the-art technologies such as cloud computing and virtualization is imperative for increased flexibility, scalability, and security. A comprehensive assessment of the existing infrastructure, coupled with a roadmap for migration and upgrades, enables a systematic transition without disrupting critical operations. Embracing DevOps practices facilitates continuous integration and deployment, fostering a culture of agility and adaptability. Through these proactive measures, the Group is positioning itself to capitalise on emerging opportunities while effectively mitigating the risks associated with both compromised data quality and outdated technological foundations.

6. The Group is exposed to Model Risk.

Risk description

Statistical, machine learning and artificial intelligence models are increasingly used in key business processes due to the rapid adoption of big data technologies and advanced data modelling techniques. In line with regulatory guidance and best practices, the Group defines a model as a quantitative method, system, or approach that applies statistical, economic, financial, or mathematical theories, techniques, and assumptions to process input data into quantitative estimates. The Group has also developed model identification standards to operationalise the model definition.

Increasing reliance on models increases the need for proactive model risk management. The Group defines model risk as a risk of adverse consequences (e.g., financial loss, reputational damage, etc.) arising from decisions based on incorrectly developed, implemented, or used models.

Risk mitigation

The Model Risk Management (MRM) function is the second line of defence and is responsible for identifying, measuring, and managing model risk in the Group. MRM is organized around two components – governance and validation. The governance component of MRM develops and implements the policy, risk appetite and standards that define the roles and responsibilities of the different stakeholders and encompass all phases of the model lifecycle, from planning and development to initial model validation, model use, model monitoring, ongoing model validation and model retirement. It is also responsible for managing the model inventory and keeping model risk within the risk appetite. The validation component of the MRM is responsible for conceptual and technical model validations in line with the policy and standards developed and implemented by the governance component.

To mitigate model risk, the MRM function uses a risk-based approach during model validation processes. Model risk is identified during initial and ongoing model validations. Countermeasures to mitigate model risk and keep it within the risk appetite depend on the nature of the identified risk and can include actions like increasing validation frequency and/or depth, and calibration or redevelopment of the model.

7. The Group remains exposed to reputational risk.

Risk description

There are reputational risks to which the Group may be exposed, such as country risks related to international sanctions imposed on Russia in response to the war in Ukraine, relations with correspondent banks and international financial institutions. There are risks of phishing, other cybercrimes, and temporary service interruptions, which can be viewed as reputational risks due to the increasing digitalisation of services that the Group provides. There may also be isolated cases of anti-banking narratives in the mass media, which particularly intensify in the run-up to elections. However, most of these risks are not unique to the Group as they apply to the entire banking sector.

Risk mitigation

To mitigate the possibility of reputational risks, the Group works continuously to maintain strong brand recognition among its stakeholders. The Group follows all relevant external and internal policies and procedures and prevention mechanisms to minimise the impact of direct and indirect reputational risks. The Group monitors its brand value through public opinion studies and surveys and by receiving feedback from stakeholders on an ongoing basis.

Dedicated internal and external marketing and communications teams actively monitor mainstream media and social media coverage on a daily basis. These teams monitor risks and develop prevention policies, risk scenarios, and contingency plans. The Group tries to identify early warning signs of potential reputational or brand damage in order to mitigate and elevate them to the attention of the Supervisory Board before they escalate. A special Task Force is in place at the top management level, comprised of the management, strategic communications, marketing and legal teams to manage reputational risks when they occur. Communications and cyber security teams conduct extensive awareness- raising campaigns on cyber security and financial literacy, involving the media, the Banking Association of Georgia and Edufin (TBC's inhouse financial education platform), aimed at mitigating and preventing cyber threats and phishing cases.

8. The Group faces the risk that its strategic initiatives do not translate into long-term sustainable value for its stakeholders.

Risk description

The Group may face the risk of developing a business strategy that ensures sustained value creation, adapting to evolving customer needs, heightened competition, and regulatory restrictions. Additionally, uncertainties from economic and social disruptions, such as the ongoing war in Ukraine, may hinder the Group's timely execution of its strategy, potentially compromising its capacity for long-term value creation.

Risk mitigation

To mitigate the combined risks from a local and international perspective, the Group employs a multifaceted approach.

The formation of our strategic portfolio is primarily driven by the Group's strategy to broaden and diversify our business revenue streams. Thorough curation is conducted in the execution of strategy involving the Supervisory Board, the executive management, and middle management. These sessions serve as crucial checkpoints to ensure alignment with our strategic long-term objectives and our company's guiding principles that steer our course.

Moreover, monitoring of the performance of strategic projects extends to quarterly analyses and tracking of metrics used to measure strategy execution. In cases of significant deviations, corrective or mitigation actions are promptly implemented.

9. The Group is exposed to risks related to its ability to attract and retain highly qualified employees.

Risk description

As the Group becomes increasingly digitally focused, it requires more IT professionals in its various departments. This shift accentuates the risk of potentially losing key personnel. In the highly competitive tech job market, this challenge extends not only to retaining these valuable employees but also to attracting, developing, and keeping new skilled workers. Ensuring these employees align with the Group's objectives is vital. The situation calls for strategic planning in human resources to effectively manage this risk while supporting the Group's digital evolution.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

Risk mitigation

The aim of the Group is to adapt to the rapidly changing business environment, increase leadership capabilities, achieve a high level of engagement among employees, and equip them with the necessary skills. To this end, the Group actively monitors the labour market both in Georgia and abroad, proactively recruiting the best candidates and expanding its networks of key personnel. We create a robust international talent pipeline by regularly engaging with potential candidates, including passive job seekers with diverse profiles. We work on building an attractive international hiring brand. The Group treats all employees equally and fairly, supporting and coaching them to succeed.

We equip our people with the tools and frameworks for continuous learning, supported by a constant feedback loop. We give our staff an opportunity to grow and expand internationally. We have a Succession Planning Framework developed for senior positions in order to ensure a smooth transition and to offer promotion opportunities to employees. In addition, we have launched a Talent Management Framework, ensuring the constant identification of talented staff and monitoring their development within the Group.

Since 2019, our internal IT Academy has been a hub for tech education, offering courses in front-end and back-end development, DevOps, and other topics. These courses are available to both our employees and potential candidates at no cost. Led by experienced staff and industry professionals, the Academy has trained over 1,000 individuals from outside the organization and 1,300 within it, bringing in 300 skilled professionals to Group.

In 2023, our IT Academy launched a project in partnership with USAID focused on women's empowerment in the regional areas of Georgia. The project aims to train more than 700 participants, through nine newly designed courses. The IT Academy has also introduced an iOS Laboratory.

Candidates selected for courses have the opportunity to become highly paid professionals in the field of information technology by working on bootcamps, practical lectures, mentorship sessions and real projects under the guidance of leading specialists from JSC TBC Bank. Courses are updated through consultations with top management, which allows us to integrate the latest trends in the field into the teaching process.

The IT academy also enables the Bank to ensure the development of technological skills of existing employees, allowing them to transition into tech-based professions and digitize and automate their day-to-day work.

10. The Group is exposed to conduct risk.

Risk description

Conduct risk is defined as the risk of failing to achieve fair outcomes for customers and other stakeholders. The Bank's

Code of Ethics serves as a moral compass for all staff and sets high ethical standards that each employee is required to uphold. The Bank's employees undertake and perform their responsibilities with honesty and integrity. They are critical to maintaining trust and confidence in its operations and upholding important values of trust, loyalty, prudence and care.

Additionally, the Bank's management understands that it bears responsibility for a diversified group of domestic and international investors, and needs to embrace the rules and mechanisms to protect customers and maintain the confidence of investors and financial markets. The Group's directors strive to establish the "tone from the top", which sets out the messages describing and illustrating the core components of good conduct.

Risk mitigation

In managing conduct risk, the Bank entrusts different departments and divisions with carrying out the task of managing, mitigating, and eliminating conduct risk across all of the Bank's operations with clients and other stakeholders. The Compliance, Human Capital and Operational Risk departments cooperate to create a unified conduct Risk Management Framework and assist business lines and departments, in the following ways:

3. Developing and maintaining policies and procedures to ensure that individual employees and departments comply with regulatory provisions, best practices, the Code of Conduct, and the Code of Ethics;
4. Maintaining liaison with the Compliance Department, administering policies and procedures in conjunction with the compliance department and investigating complaints about the conduct of the department, its manager, or its employees;
5. The front-line employees of the organization should ensure that product information is accurate and complete, and is conveyed both in writing and orally in a simple, understandable manner, regardless of the level of sophistication of the client;

6. Keeping records of client interactions and emails containing sensitive and sales-related information, such as information in relation to the acquisition of new clients and the formulation of complex product offers;
7. By providing periodic training to all employees regarding evolving compliance standards within the Group, we ensure that new employees are educated regarding proper conduct;
8. By creating a culture of openness that encourages employees to speak out without fear of punishment, we are preventing and detecting conflicts of interest, creating moral incentive programmes, creating bonuses, and achieving a risk-adequate incentive and disciplinary policy for the Group;
9. Investing considerable time and effort in investigating, analysing, implementing, and monitoring sales and after-sales activities, and putting proper conduct into the required job skills, which ensures that conduct risk is not just managed by risk management units, including compliance departments.

EMERGING RISKS

The Group recognizes its exposure to risks arising from climate change.

Risk description

The risks associated with climate change have both a physical impact, arising from more frequent and severe weather changes, and a transitional impact that may entail extensive policy, legal, and technological changes to reduce the ecological footprint of households and businesses. For the Group, both risks could materialise through impaired asset values and the deteriorating creditworthiness of our customers, which could result in a reduction of the Group's profitability. The Group may also become exposed to reputational risks because of its lending to, or other business operations with, customers deemed to be contributing to climate change.

Risk mitigation

The Group has in place an Environmental and Climate Change Policy. The policy governs its Environmental Management System ("EMS") and ensures that the Group's operations adhere to the applicable environmental, health, safety, and labor regulations and practices. We take all reasonable steps to support our customers in fulfilling their environmental and social responsibilities. The management of environmental and social risks is embedded in the Group's lending process through the application of the EMS. The Group has developed risk management procedures to identify, assess, manage, and monitor environmental and social risks. These procedures are fully integrated in the Group's credit risk management process. To identify, assess and manage risks associated with climate change, the Group introduced an overall climate risk assessment and conducted a general analysis to understand the maturity level of the climate-related framework. The general analysis process covered assessment of the existing policies and procedures, identification of areas for further development, and gap analysis. Based on the analysis, the main focus areas were identified and reflected in the climate action strategy, considering the Group's business strategy. Furthermore, our Environmental and Climate Change Policy is fully compliant with local environmental legislation and follows international best practices (the full policy is available at www.tbcbankgroup.com).

In order to increase our understanding of climate-related risks to the Bank's loan portfolio, the Bank performed a high-level sectoral risk assessment, since different sectors might be vulnerable to different climate-related risks over different time horizons. In 2022, we advanced our TCFD framework further, especially in strategic planning and risk management, and performed climate stress testing. In 2023, we reviewed our climate stress testing model in order to consider new approaches, where available. Please see pages 118-141 for more details of our climate-related financial disclosures.

The Bank aims to increase its understanding of climate-related risks and their longer-term impacts over the coming years, which will enable it to further develop its approach to mitigation. Furthermore, the Bank's portfolio has strong collateral coverage, with around 79% of the loan book collateralised with cash, real estate, or gold. Since the collateral evaluation procedure includes monitoring, any need to change collateral values arises from our regular collateral monitoring process.

In June 2023, the Group released its full-scale sustainability report for 2022 in reference to Global Reporting Initiative (GRI) standards. The Global Reporting Initiative (GRI) helps the private sector to understand and realise its role and influence on sustainable development issues such as climate change, human rights and governance. The report is designed for all interested parties and groups in Georgia and abroad and aims to give them clear, fact-based information about the social, economic, and environmental impact of our activities in 2022. It presents our endeavours to create value for our employees, clients, suppliers, partners, and society as a whole. The Sustainability Report 2022 is available at www.tbcbankgroup.com.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

At the executive level, responsibility for ESG and climate-related matters is assigned to the ESG Steering Committee, which was established by the Management Board in March 2021 and is responsible for implementing the ESG and climate action strategy and approving detailed annual and other action plans for key projects. The ESG Committee meets on a quarterly basis.

In January 2022, the Group established an Environmental, Social and Governance (ESG) and Ethics Committee at the Board level, as well as at the Supervisory Board level in line with the Company's "mirror boards" structure. This reflects the importance of sustainability in TBC's corporate governance and allows Board members to dedicate more time and focus to ESG topics. The Committee provides strategic guidance on climate-related matters and reports to the Board, which has overall oversight. For more details about the management of ESG matters, please see ESG strategy section on pages 36-39.

SELECTED REGULATIONS ON FINANCIAL RISKS

CAPITAL ADEQUACY

The Group's objectives in terms of capital management are to maintain appropriate levels of capital to support the business strategy, meet regulatory and stress testing-related requirements, and safeguard the Group's ability to continue as a going concern.

The Group complied with all its internally and externally imposed capital requirements throughout 2023.

In December 2017, the NBG adopted amendments to the regulations relating to capital adequacy requirements. The changes include amendments to the regulation on capital adequacy requirements for commercial banks, and the introduction of new requirements (i) on additional capital buffer requirements for commercial banks within Pillar 2; (ii) on the determination of the countercyclical buffer rate; and (iii) on the identification of systematically important banks and determining systemic buffer requirements. The purpose of these amendments is to improve the quality of banks' regulatory capital and achieve better compliance with the Basel III framework.

In 2020-2022, the NBG developed the concept and changes for the transition to IFRS. In January 2023, in line with the finalisation of the IFRS transition process, the NBG adopted amendments to the regulations relating to capital adequacy requirements. According to the new amendments, commercial banks must comply with supervisory regulations with IFRS-based numbers and approaches. Under the IFRS transition process, the NBG introduced a credit risk adjustment (CRA) buffer. The CRA buffer was implemented as a Pillar 2 requirement and was fully set on CET 1 capital.

In January 2023, the NBG made amendments to the systemic risk buffer calculation methodology. According to the new methodology, the current systemic risk buffer for JSC TBC Bank amounts to 2.5% and can be increased by 0.5% if the Bank's non-banking deposits market share in the previous three-month period exceeds 40%. The Bank must comply with the increased requirement in a 12-month period unless the average market share of the previous 12-month period falls below 40%.

In March 2023, the Financial Stability Committee of the NBG decided to set the neutral (base) rate of the countercyclical buffer at 1%. Banks are required to accumulate a countercyclical capital buffer according to a predetermined schedule: 0.25% by March 2024, 0.50% by March 2025, 0.75% by March 2026 and fully phased-in 1% by March 2027. The countercyclical buffer could be increased at times of strong credit activity and suspended during periods of stress.

The following table presents the capital adequacy ratios and minimum requirements:

<i>in thousands of GEL</i>	31-Dec-23	31-Dec-22¹	31-Dec-21¹
CET 1 capital	4,235,033	3,333,039	2,759,894
Tier 1 capital	4,772,913	3,873,439	3,379,414
Tier 2 capital	601,388	643,086	723,513
Total regulatory capital	5,374,301	4,516,525	4,102,927
Risk-weighted exposures:			
Credit risk-weighted exposures	21,018,445	18,818,597	18,091,753
Risk-weighted exposures for market risk	69,880	86,250	21,981
Risk-weighted exposures for operational risk	3,248,365	2,603,225	2,103,895
Total risk-weighted exposures	24,336,690	21,508,072	20,217,629
<i>Minimum CET 1 ratio</i>	14.3%	11.6%	11.7%
CET 1 capital adequacy ratio	17.4%	15.5%	13.7%
Minimum Tier 1 ratio	16.6%	13.8%	14.0%
<i>Tier 1 capital adequacy ratio</i>	19.6%	18.0%	16.7%
Minimum total capital adequacy ratio	19.8%	17.3%	18.4%
Total capital adequacy ratio	22.1%	21.0%	20.3%

GEL volatility has been and remains a significant risk to the Bank's capital adequacy. A 10% GEL depreciation would translate into a 0.8pp, 0.7pp and 0.6 pp drop in the Bank's CET 1, Tier 1 and Total regulatory capital adequacy ratios, respectively.

LIQUIDITY

The Bank's objectives in terms of liquidity management are to maintain appropriate levels of liquidity to support the business strategy, meet regulatory and stress testing-related requirements, and safeguard the Bank's ability to continue as a going concern.

The Bank complied with all its internally and externally imposed liquidity requirements throughout 2023.

The Bank assesses LCR and NSFR per NBG guidelines, whereby the ratios are implemented by the NBG have more conservative approaches than those set by Basel III standards. The LCR enhances short-term resilience. In addition to the total LCR limit set at 100%, the NBG defines limits per currency for the GEL and foreign currencies (FC). To promote Larisation in Georgia, the NBG set a lower limit for the GEL LCR than that for the FC LCR.

The NSFR is used for long-term liquidity risk management to promote resilience over a longer time horizon by creating additional incentives for JSC TBC Bank to rely on more stable sources of funding on a continuing basis. The regulatory limit is set at 100%.

¹ 2022 and 2021 figures are shown in accordance with NBG accounting standards, as for this period local GAAP was in force.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS [CONTINUED](#)

As of 31 December 2023, the ratios were well above the prudential limits set by the NBG, as follows:

	31-Dec-23	31-Dec-22	31-Dec-21
<i>Minimum net stable funding ratio, as defined by the NBG</i>	100.0%	100.0%	100.0%
Net stable funding ratio as defined by the NBG	119.9%	135.3%	127.3%
<i>Minimum total liquidity coverage ratio, as defined by the NBG</i>	100.0%	100.0%	100.0%
<i>Minimum LCR in GEL, as defined by the NBG</i>	75.0%	75.0%	75.0%
<i>Minimum LCR in FC, as defined by the NBG</i>	100.0%	100.0%	100.0%
Total liquidity coverage ratio, as defined by the NBG	115.3%	146.6%	115.8%
LCR in GEL, as defined by the NBG	109.8%	164.2%	107.7%
LCR in FC, as defined by the NBG	120.1%	135.9%	120.8%

MARKET RISK

The Bank's objectives in terms of market risk management are to support the business strategy, meet regulatory and stress testing-related requirements and safeguard the Bank's ability to continue as a going concern.

The Bank complied with all its internally and externally imposed market risk requirements throughout 2023.

FX risk

JSC TBC Bank (Georgia) is required to maintain open currency positions in line with NBG's limits: The NBG requires the Bank to monitor both balance sheet and total aggregate (including off-balance sheet) open currency positions and to maintain the later one within 20% of the Bank's regulatory capital.

Interest rate risk

JSC TBC Bank assess interest rate risk from both the NII and Economic Value of Equity (EVE) perspectives. As per regulatory requirements, the Bank assesses the impact of interest rate shock scenarios on EVE and NII. According to NBG guidelines, the NII sensitivity under parallel shifts of interest rate scenarios is maintained for monitoring purposes, while EVE sensitivity is calculated under six predefined stress scenarios of interest rate changes, with the limit applied to the result of the worst case scenario. As of 31 December 2023, TBC Bank's EVE ratio stood at 7.34%, comfortably below the regulatory limit (15%).

Climate-related financial disclosures 2023

INTRODUCTION

We set out below our climate-related financial disclosures, which are consistent with the TCFD recommendations and recommended disclosures. The TCFD Recommendations are structured around four content pillars: (i) Governance; (ii) Strategy; (iii) Risk Management; and (iv) Metrics & Targets; and eleven recommendations to support effective disclosure under each pillar. In 2023, we focused on drafting the methodology to measure our Scope 3 emissions (financed emissions) in line with the PCAF methodology and included the respective GHG emissions calculation results in the Scope 3 emissions.

In 2023, we reviewed the climate stress testing framework in order to incorporate the new information available. Furthermore, we defined our material Scope 3 components and calculated our financed emissions. As the sustainability landscape evolves with new information and greater standardisation, TBC will continue to refine and expand its disclosures to provide meaningful information to stakeholders.

It should be noted that the data we have used provide the best available approach to reporting the progress made, notwithstanding the challenges that exist given the incompleteness and novelty of the data sets and the methodologies required for the Georgian environment, in which most of our activities occur. We expect the availability and reliability of the required data to improve over time, and we intend to integrate improved data into our reporting as it becomes available.

Below is the disclosure prepared by the Group considering the implementation of TCFD recommendations.

Recommended disclosure	– Short summary	Where to find
Governance		
a) Describe the organisation's governance around climate-related risks and opportunities		
Process, frequency, and training	– The Supervisory Board approves and oversees the Group's ESG Strategy in order to address specifically the Group's targets and initiatives that relate to climate change, its direct and indirect environmental impact, and sustainable development across the Group – The ESG and Ethics Committee have been established at the Supervisory Board level. – The ESG and Ethics Committee met four times during 2023. – The Supervisory Board has established a diverse and comprehensive training agenda, which is reviewed annually.	Page 122
Committee accountability	– The Supervisory Board retains the primary responsibility for overseeing the implementation of the strategy, as part of its commitment to having direct oversight over the Group's climate-related issues. – The role of the ESG and Ethics Committee has been formalised to support and advise the Supervisory Board in its oversight of the implementation of: (i) strategy; (ii) policies; and (iii) programmes of the Company and its subsidiaries in relation to ESG matters, ensuring that the ESG strategy is implemented across all of the Group's relevant businesses.	Page 122

Recommended disclosure	Short summary	Where to find
Examples of the Board and relevant Board committees taking climate into account	– Key topics covered in 2023 by the ESG and Ethics Committee are as follows: the Group's direct GHG emissions; a review of the Environmental and Climate Change Policy; a review of the Exclusion List and ESG risk appetite; and a review of the climate action strategy, including progress reports on TCFD implementation.	Page 122
b) Describe executive management's role in assessing and managing climate-related risks and opportunities		
Who is responsible for climate-related risks and opportunities	– Since March 2021, responsibility for climate change-related risks and opportunities have been assigned to the executive level ESG Committee.	Page 123
How management reports to the Board	– The ESG Committee's responsibilities also include the review and monitoring of climate-related risks and opportunities as well as the establishment of an effective mitigation and control system to manage identified (material) climate-related risks. The ESG Committee meets on a quarterly basis.	Page 123
Processes used to inform management	– The implementation of the ESG strategy is supported by the various organisational functions responsible for ESG matters: the Environmental and Social Risk Management Team, the ESG Department and the ESG competences centre – a working group initiated in order to support the enhancement of the TCFD framework. Furthermore, the Environmental Committee oversees the implementation and operation of the Environmental Management System. The ESG Department and Environmental and Social Risk Management Team regularly report to the Environmental Committee, which reports to the Chief Risk Officer.	Page 123
Strategy		
a) Describe the climate-related risks and opportunities the organisation has identified over the short, medium, and long term - Page		
Short-, medium-, and long-term time horizons	– The time horizons considered in the assessment are short (0-3 years), medium (4-8 years), and long (over eight years). The levels of possible impact are classified as low, medium or high.	Page 125
Climate-related risks	– As a summary of the potential impact of the various transition risks and physical risks identified, the transitional risks in Georgia and on the TBC Bank's activities are low. – The overall assessment of the potential impact of acute and chronic physical risks on Georgia and on TBC Bank's activities is medium in a long-term perspective. Currently, there is no material impact on TBC Bank's activities observable.	Page 125
Climate-related opportunities	– The main opportunity directions are energy-efficiency and renewable energy financing. However, we offer a wide range of other green and climate-related financing to our customers.	Page 127
b) Describe the impact of climate-related risks and opportunities on the organisation's businesses, strategy, and financial planning		

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS [CONTINUED](#)

Recommended disclosure	Short summary	Where to find
Impact on strategy, business, and financial planning	– In 2023, we continued to incorporate climate and broader ESG considerations into our financial planning processes. The Group aligned loan portfolio growth planning with risks and opportunities in different business segments: retail, MSME and corporate. Furthermore, climate-related opportunities were address by economic sectors, as well.	Page 128
Impact on products and services	– The main opportunity directions are energy-efficiency and renewable energy financing. However, we offer a wide range of other green and climate-related financing to our customers.	Page 130
Transition plan	– In 2024, we will focus on the development of detailed transitional plans, which will be based on the results of measurement of the Group's performance against the Paris Agreement targets for the reduction of GHG emissions. We have contracted an international consultancy company and have developed a detailed scope of work covering the following: calculation of financed emissions, carbon reporting, Paris Agreement alignment, a decarbonization action plan, a carbon impact assessment methodology, carbon footprint assessments of selected customers, and building institutional capacity.	Page 125
c) Describe the resilience of the organisation's strategy, taking into consideration different climate-related scenarios, including a 2°C or lower scenario		
Scenarios used	– Multiple scenarios were used to explore different plausible scenarios and trade-offs and to gain a more holistic view of the risks: Below 2 °C, Net Zero 2050, Delayed Transition.	Page 131
Conclusions	– Even if the climate stress tests are not forecasting tools, they indicate the level of resilience towards climate shocks, especially in the short and medium term. Longer-term effect cannot be observed sufficiently, as the average maturity of the TBC's loan portfolio is shorter than the time horizon of the climate stress testing which considers the period of the following 30 years. Furthermore, the climate stress tests show that the most vulnerable sectors are energy (non-renewable) and utilities and oil and gas, if the transition risks materialise. However, transition risk is rather low in Georgia.	Page 132
Risk Management		
a) Describe the organisation's processes for identifying and assessing climate-related risks		
Process	– TBC Bank has reviewed all of its operational activities, procured items and outsourced services that it can control (present and planned), and has identified all environmental aspects relevant to the business.	Page 133
Integration into policies and procedures	– TBC has a comprehensive Environmental and Climate Change Policy in place, which governs our Environmental Management System (EMS) and climate-related framework within the Group.	Page 133
b) Describe the organisation's processes for managing climate-related risks		
Process	– TBC Bank has developed E&S risk management procedures to identify, assess, manage, and monitor environmental and social risks which are fully compliant with Georgian environmental legislation and follow international best practices.	Page 135

Recommended disclosure	Short summary	Where to find
Decision-making	– Projects that are to be financed are classified according to E&S categories (low, medium, high and A category), based on analysis; where necessary, deep-dive analysis and due diligence are performed. When categorising the transaction in line with the E&S risk categories, priority is given to the higher risk.	Page 136

c) Describe how processes for identifying, assessing, and managing climate-related risks are integrated into the organisation's overall risk management

Integration process	– TBC Bank has developed E&S risk management procedures, which are fully integrated into the credit risk management process and are routinely applied to SMEs and corporate customers. – In 2023, TBC Bank finalized a pilot project which tested the ESG Profile Methodology on its top 20 corporate customers. The aim was to incorporate the ESG Profile scorecard in the overall risk management process.	Page 135

Metrics and Targets

a) Disclose the metrics used by the organisation to assess climate-related risks and opportunities in line with its strategy and risk management process

Metrics used to assess the direct environmental performance	– GHG emissions, consumption of energy, water and paper	Page 138
Metrics used to assess the indirect impact	– Financed emissions – Sustainable portfolio	Page 140 Page 141

b) Disclose Scope 1, Scope 2 and, if appropriate, Scope 3 GHG emissions and the related risks

Our own operations	– The summary of Scope 1, Scope 2, and Scope 3 GHG emissions (flights), 2023 targets versus actual results, as well as targets for 2024 are disclosed.	Page 139
Financed emissions	– Financed emissions – The Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) has developed methods for different asset classes, which can be used to calculate the financed emissions (PCAF 2022).	Page 140

c) Describe the targets used by the organisation to manage climate-related risks and opportunities and performance against targets

Targets set and progress	– GHG emissions (Scope 1 and Scope 2), water and paper – The total sustainable portfolio volume exceeded the 2023 target volume GEL 1.0 bln by GEL 233 mln. The target for 2024 is set at GEL 1.4 billion	Page 139 Page 141

DEFINING MATERIAL TOPICS FOR CLIMATE-RELATED FINANCIAL DISCLOSURES

The materiality of topics covered in the climate-related financial disclosures is informed by different factors: a) the climate-related topics which are included in the ESG Strategy of the Group; b) The stakeholder engagement results which process provides information about the issues that are most important and relevant to our stakeholders (the stakeholder engagement process is described in more detail on pp. 168); c) Furthermore, our disclosures are informed by regulatory disclosure rules as well as the expectations of international financial institutions and external ESG rating agencies. For certain topics as specified below, we also defined numeric materiality thresholds such as the share in total assets (3%) or the share in GHG emissions (40%), which are referenced in the respective parts of the disclosure. The ESG and Ethics Committee at board level and the ESG Committee at executive level, as well as the responsible organizational departments – ESG Department, Environmental and Social Risk Management Team, Enterprise Risk Management, Investors Relations and International Financial Markets Departments – regularly discuss emerging and existing topics that matter to our stakeholders and consider them in our ESG and climate action strategy.

1. GOVERNANCE

1.1. The Supervisory Board's oversight of climate-related risks and opportunities

The Supervisory Board approves and oversees the Group ESG Strategy in order to address the Group's targets and initiatives that relate to climate change, its direct and indirect environmental impact, and sustainable development across the Group. The ESG Strategy also covers customers, employees, suppliers, wider society, financial inclusion, employee relations and talent management, workplace diversity and inclusion. The Supervisory Board retains the primary responsibility for overseeing the implementation of the strategy, as part of its commitment to having direct oversight over the Group's climate-related issues.

In January 2022, the Group established an Environmental, Social and Governance (ESG) and Ethics Committee at the Supervisory Board level. This reflects the importance of sustainability in TBC's corporate governance and allows Board members to dedicate more time and attention to ESG topics.

The role of the Committee has been formalised to support and advise the Supervisory Board in its oversight of the implementation of the: (i) strategy; (ii) policies; and (iii) programmes of the Company and its subsidiaries in relation to ESG matters and ensuring that the ESG strategy is implemented across all of the Group's relevant businesses. Furthermore, the ESG and Ethics Committee supports the Supervisory Board in promoting its collective vision of values, conduct and culture and overseeing the efforts of the executive management (the Executive Management of Joint Stock Company TBC Bank) to foster: (i) a culture of ethics; (ii) appropriate conduct; and (iii) employee ethical engagement within the Group. The Committee provides strategic guidance on climate-related matters and reports to the Supervisory Board which has overall oversight.

The ESG and Ethics Committee met four times during 2023 and covered the following topics: a) a regular review of and status update on the Group's ESG strategy, including its climate action strategy, and implementation plans; b) monitoring of their execution; and c) oversight and recommendations to the Supervisory Board for approval of the Group's disclosures on ESG matters, including reporting in line with the TCFD principles, in the Annual Report and Accounts. Key topics covered in 2023 by the ESG and Ethics Committee are as follows: tracking progress against the ESG Strategy's targets such as the volume of the sustainable portfolio; the Group's direct GHG emissions; review of the Environmental and Climate Change Policy, Human Rights Policy and Diversity, Equality and Inclusion Policy; review of the Exclusion List¹ and ESG risk appetite; review of the climate action strategy, including the progress reports on the TCFD implementation; the involvement of external consultants in the advancement of the climate-related topics; review of the TCFD reporting for the Annual Report 2022 and the Sustainability Report 2022; the ESG and climate-related training agenda for TBC staff; and the ESG Strategy 2024.

The Supervisory Board is supported by the Risk Committee. For example, progress against the reporting metrics, such as the volume of the sustainable portfolio, is reported to the Risk Committee, which also received updates four times a year through the Chief Risk Officers' (CRO) report. In 2022, we elaborated on our ESG Risk Appetite and integrated it into our Risk Appetite Framework (RAF). The reporting started in June 2023. Furthermore, the responsibilities of the Audit Committee cover the review of annual reports, including TCFD reporting, as well as follow up on compliance through policies, procedures, and regulations.

The Remuneration Committee covered the ESG-related Key Performance Indicators of the executive management. Please see more details in the Annual Report of TBCBank Group PLC on the page 229.

The Supervisory Board has established a diverse and comprehensive training agenda, which is reviewed annually. The Group's Secretarial team creates a general training catalogue at the beginning of each year, which covers all relevant areas of Risk, Audit, Remuneration and Governance. The catalogue includes an effective mix of publicly available and client-tailored webinars, analytical materials, and opportunities for live discussion with industry participants. The providers of these training opportunities include the Big Four accounting firms, external legal advisors, chartered institutes (such as the Institute of Directors and the Governance Institute), and, where relevant, senior professionals with specific subject matter expertise. Directors use the training catalogue in order to create their bespoke training calendars and exchange knowledge during Supervisory Board meetings or via the Group's dedicated Supervisory Board platform. In February 2023, as part of a larger, one-year climate-related project, further topic-specific training sessions on climate-related issues were delivered by the Frankfurt School of Finance and Management to equip members of the Supervisory Board as well as the executive management of TBC Bank with detailed knowledge about TCFD and climate change-related risks and opportunities and the operative tools available to implement the climate action strategy.

1.2. Executive management's role

At the executive level, responsibility for climate change-related risks and opportunities is assigned to the ESG Committee, which was established by the executive management in March 2021 and is responsible for implementing the ESG strategy and approving annual action plans and separate, detailed action plans for key projects. The progress and implementation status of action plans are monitored at the ESG Committee's meetings. In 2023, the ESG Committee met four times and covered various climate-related topics: TCFD reporting; the TCFD implementation action plan; the ESG risk appetite, progress against the ESG Strategy targets such as the volume of the sustainability loan portfolio; the Environmental and Climate Change Policy; direct GHG emissions reports; ESG and climate-related training agenda for the TBC staff; and the involvement of external international and local experts in the development of climate-related approaches and methodologies. The ESG Committee's responsibilities also include the review and monitoring of climate-related risks and opportunities as well as the establishment of an effective mitigation and control system to manage identified (material) climate-related risks. The ESG Committee meets on a quarterly basis.

The implementation of the ESG strategy is supported by the various organisational functions responsible for ESG matters: a) the Environmental and Social Risk Management Team - responsible for the E&S risk assessment in lending, b) the ESG Department - coordinating and supporting the implementation of the ESG Strategy, and c) the ESG competences centre, which is a working group initiated in order to support the enhancement of the TCFD framework.

Furthermore, the Environmental Committee meets on a quarterly basis and oversees the implementation and operation of the Environmental Management System, which includes addressing resource consumption and other environmental impacts of TBC Bank's daily operations. The ESG Department and Environmental and Social Risk Management Team regularly report on the environmental management plans and results to the Environmental Committee. The Environmental Committee reports directly to the Chief Risk Officer.

2. STRATEGY

The Group's objective is to act responsibly and manage the environmental and social risks associated with its operations. Furthermore, we aim to contribute and enable positive impacts on the environment. In order to achieve this, the Group has clearly defined processes in place to identify and assess climate-related risks to our business. This approach enables the Group to reduce our ecological footprint by using resources efficiently and promoting environmentally friendly measures in order to mitigate climate change.

TBC Bank has reviewed all the operational activities, procured items and outsourced services that it can control (present and planned), and has identified all environmental aspects relevant to the business. The direct environmental impact of our business activity arises from energy, water, fuel and other resource usage, waste and emissions. The Bank has established a comprehensive internal environmental system to manage its GHG emissions and is committed to reducing them by closely monitoring its consumption of resources. In order to evaluate the significance of the impact for each of the categories, we have developed a comprehensive evaluation methodology and applied it to the whole Group. Based on this, annual goals are defined, and specific initiatives and programmes are developed to attain them.

In 2020, TBC Bank obtained an ISO 14001:2015 certificate for its Environmental Management System. In 2021 and 2022, TBC completed the re-certification process successfully. The renewal of the certificate for 2023 was conducted in December 2023 and was also completed successfully. More information about the Environmental Management System can be found in the Risk Management section of this chapter on pages 133-138.

In 2021, the Group developed and approved its ESG Strategy. In 2023, we updated our ESG Strategy in order to reflect the progress made during 2022 and adjust the targets and initiatives for future years.

¹ List of activities which are excluded from financing.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

Summary table on ESG Strategy progress during 2023:

2021 ESG Strategy target / initiative	2022 status	2023 status
Establish an ESG governance framework until the end of 2021	ESG governance framework established at both Supervisory Board and executive management levels.	Enhanced ESG governance and achieve a higher maturity level.
Set up a system for measuring impacts on sustainability across the Group, customers, employees, and society	Regular reports on key parameters to the ESG-related Committees at Supervisory Board and executive management level established.	Increased granularity and automation of reporting, regular reporting on climate-related risks, scenario analysis, stress testing, and ESG risk appetite.
Increase the sustainable portfolio	Target volume for 2022 was GEL 750 mln; Volume of GEL 782 mln was achieved.	Target volume for 2023 was GEL 1.0 bln; Volume of GEL 1.23 bln was achieved.
Group's Policy on Climate Change	Climate Change Policy developed and approved ¹ .	Development of sectoral guidelines – Climate Risk Radar of the NBG.
Green Taxonomy of the National Bank of Georgia	The National Bank of Georgia introduced the Green Taxonomy, developed in line with the best international taxonomies. The implementation process has been finalised.	The Green Taxonomy has been implemented.
Implementation of the green lending framework	Green lending procedure implemented.	Harmonisation of the green lending procedure and the Green Taxonomy of the National Bank of Georgia (NBG).
ESG profiles for corporate customers	The framework on ESG profiles for corporate customers developed.	Implemented for the existing Top 20 corporate customers.
Incorporation of ESG matters in risk appetite	Development of ESG risk appetite.	Regular reporting, monitoring and review established.
Increase customer loyalty, investor confidence and employee motivation	Establishment of ESG training framework for all TBC employees.	Measure ESG awareness among employees and customers. ESG Survey for investors.
ESG strategies in material subsidiaries	Separate ESG Strategies developed.	ESG Strategies implemented and supporting ESG function at the Group level established.
Net-zero target for direct environmental performance		The Group's direct performance has been measured against the Paris Agreement targets for the reduction of GHG emissions.
Develop a plan to enable our indirect environmental impact to also reach net zero.	A methodology to calculate financed emissions defined and the availability of necessary data analysed.	A methodology to calculate financed emissions based on the PCAF approaches has been developed and financed emissions have been calculated for six asset classes.

The Group's ambition is to be the leading supporter of ESG principles in Georgia and the wider region. We aspire to make our direct environmental impact net zero (Scope 1 and Scope 2 GHG emissions) by 2025 and to continue to develop our plan to enable our indirect environmental impact (Scope 3 emissions) to also reach net zero as soon as practicable thereafter.

Our long-term aspirations are supported by the different measures outlined in the ESG Strategy. The key components for 2024 and 2025 are listed below:

- Action plan for our direct net-zero target;
- Measure the Group's indirect performance against the Paris Agreement targets for the reduction of GHG emissions;
- Development of a long-term transition plan;
- Forecasting methodology and tools for supporting medium and long-term targets for GHG emissions reduction;
- Excluding/limiting high-carbon activities (Please see our Exclusion List – www.tbcbankgroup.com);
- Increase ESG awareness and knowledge of the risks and opportunities of climate change among employees, customers and the wider public;
- ESG Academy - green financing training courses for employees and customers;
- Implementation of IFRS S1 and IFRS S2.

TBC has several different initiatives underway that support the management of climate-related risks and the realisation of opportunities:

- Advisory and product services for customers;
- Sectoral approach towards climate-related risks and opportunities;
- Climate-related training for TBC staff;
- Green taxonomy training and capacity building of TBC employees;
- Green mindset and green technology training for customers.

2.1. Climate-related risks and opportunities

Climate-related risks

The table below contains a summary of potential transitional and physical risks identified by the Group for the Georgian environment.

The time horizons considered in the assessment are short (0-3 years), medium (4-8 years), and long (above eight years). The levels of possible impact are classified as low, medium or high. The categories of low, medium and high risk were applied to compare the relative risk of sectors and risk categories. They do not indicate the materiality of the respective risk. The same is true of judgements of the riskiness of sub-categories of transitional or physical risk compared to other sub-categories. Since these judgements are relative rather than absolute, they cannot be compared to other countries or regions.

The overall assessment of transitional and physical risks is given below. The time horizon indicates, when the respective risk will start to materialise, while the level of potential impacts gives the level of the risk. It is assumed that the level of risks remains the same in the following periods.

¹ Policy available at: www.tbcbankgroup.com

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

Risk sources	Transition risks				Physical risks	
	Policy and Legal	Technology	Market	Reputation	Acute	Chronic
Types of risks	Enhanced regulatory environmental and mandated requirements: may introduce minimum standard or expectations on green credentials of product outputs or business operations, enhanced emissions-reporting obligations	- Substitution of existing products and services with lower emissions options, including requirements to replace manufacturing technology to cleaner alternatives - Investment in technology to reduce emissions or improve energy efficiency of operations and households.	- Changing customer behaviour including deliberate move to lower carbon footprint products - Increased cost of raw materials, increased volatility and costs, sourcing restrictions for carbon heavy raw materials	- Shifts in consumer preferences to green products - Stigmatisation of sector, resulting in reduced revenue from negative impacts on workforce management and planning (e.g., employee attraction and retention) - Increased stakeholder concern or negative stakeholder feedback	Increased severity of extreme weather events such as floods	- Changes in precipitation patterns and extreme variability in weather patterns affecting food production and living environment - Rising mean temperatures affecting working conditions, living conditions and local infrastructure - Rising sea levels affecting local ecosystems, increasing subsidence and flood risks
Time horizon	Medium	Long	Medium	Long	Medium	Long
Level of potential impacts affecting customers and TBC	Low	Low	Low	Low	Medium	Medium

Furthermore, we employ the Methodology of the Risk Radar for Climate-related Risks¹, which was developed by the National Bank of Georgia (NBG) and can be applicable to the local context. This scoring system of the Climate Risk Radar has been applied for all sectors in Georgia classified as main sectors according to the NACE sector codes (Eurostat 2008). For the time being the highest score is 7, so there are no critical sectors yet identified in Georgia. However, some sectors (namely scores 7 and 6) need to be considered as potentially high risk and others (scores 4 and 5) render the portfolio vulnerable to climate risks². The Risk Radar for Climate-related Risks gives a foundation for the assessment of the climate-related risks on a sectoral and customer level. We consider the Climate Risk Radar scores when addressing the risks and opportunities of climate-related activities. We developed our internal methodology of ESG profiles based on the Climate Risk Radar. More details are given in the section on the overall risk management process on pages 137. Furthermore, the opportunities related to climate-exposed sectors are given below in the section on climate-related opportunities on pages 130.

The overall assessment of the impact of transitional policy and legal measures

Georgia's 2030 Climate Change Strategy³ and Climate Strategy Action Plan⁴ lays out different policy measures on which TBC Bank based its identification of the potential impact of the policy measures on the different economic sectors that are financed by TBC. As a summary of the potential impact of the various transition risks identified, the

transitional risks in Georgia and on the TBC Bank's activities are low. The assessment considers that trade and services dominate the Georgian economy, and the policy measures outlined in Georgia's 2030 Climate Change Strategy will have a low overall impact on those economic sectors, especially in the short and medium term. Taking into consideration Georgia's status as a transitional and growing economy, Georgia's 2030 Climate Change Strategy aims not to impede GDP growth with policy measures but rather to support a smooth transition where necessary. It is worth noting that the economic sectors most affected by transitional risks worldwide, such as mining, crude petroleum, natural gas and metal ores, manufacturing coke and refined petroleum products⁵, are only present to a very limited extent in Georgia, resulting in the transitional measures having a low overall impact on economic growth, if any.

Technology risk

Technology risk is a subcategory of transition risk. The technology risk related to climate change, unnecessary investments in technological development, or missing investments in technological improvements are assessed to be low in Georgia, as Georgian companies invest very little in the development of new green technologies; rather, they benefit from technologies developed in other (technologically advanced) countries and deploy technologies which are already tested and established. Therefore, failed investments are unlikely to occur.

Market risk and reputational risk

Market risk is low, as consumer behaviour in Georgia shows a very slow trend towards lower carbon footprint products. For reputational risk, no material impact is expected, as TBC Bank has developed Environmental and Social Risk Management Procedures to identify, assess, manage and monitor environmental and social risks which are fully compliant with Georgian environmental legislation and follow international best practices. Please see more information about the environmental management system on pages 133-138.

The overall assessment of the impact of the acute and chronic physical risks

Georgia's geographical location and natural conditions, as a small country with a mountainous landscape, a Black Sea coastal zone, and semi-arid areas in the Southeast, contribute to the country's vulnerability to the physical risks of climate change. The sectors that are thought to be most vulnerable to climate change in Georgia include agriculture, forestry, tourism, and healthcare⁶.

The impact of acute and chronic physical risks on economic sectors which are financed by TBC Bank will materialise over time. For the Group, the risks can materialise through the impairment of asset values and the deterioration in the creditworthiness of customers operating in Georgia. Certain geographic areas and economic sectors, such as winter resorts and agricultural land, are already partially affected and might deteriorate further in the medium term. The overall assessment of the potential impact of acute and chronic risks on Georgia and on TBC Bank's activities is medium in a long-term perspective. Currently, there is no material impact on TBC Bank's activities observable. It is understood that climate change risks are largely associated with longer-term impacts; however, those longer-term impacts are unclear, especially considering the shorter-term maturity structure of the Bank's loan portfolio.

Climate-related opportunities

Climate-related opportunities are directly linked with climate risks and economic sectors which have significant negative environmental impact and/or might be potentially affected by climate risks. The financing of mitigation measures (reducing of GHG emissions) covers sectors such as transportation, building, energy generation and transmission, agriculture and manufacturing.

The adaptation to climate change covers sectors of agriculture, infrastructure, tourism and water resources.

TBC's approach corresponds with the Climate Action Plan of Georgia for the implementation of the Nationally Determined Contribution targets:

- 1 www.nbg.gov.ge - The NBG, in cooperation with German Sparkassenstiftung for International Cooperation (DSIK), has prepared a report on the Climate-related Risk Radar for Georgian Economic Sectors and its possible application for the Financial Sector. The report develops a climate risk scorecard for Georgian economic sectors and assesses the financial sector's exposure to the identified risky sectors.
- 2 Score 7 - A Agriculture, Forestry and Fishing, Growing of non-perennial Crops, Forestry and Logging, Manufacture of Food Products, Manufacture of Chemicals and chemical Products, Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply, Water Supply, Sewerage, Waste Management and Remediation Activities. Score 6 - Growing of perennial Crops, Animal Production, Fishing and Aquaculture, Manufacturing.
- 3 [Georgia's 2023 Climate Change Strategy](#)
- 4 [2021-2023 Action Plan of Georgia's 2030 Climate Strategy](#)
- 5 Key elements of the 2021 Biennial Exploratory Scenario: Financial risks from climate change | Bank of England
- 6 [Georgia's third National Communication to the UNFCCC](#)

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

- To mitigate projected greenhouse gas emissions by 15% in the transport sector by 2030;
- To support the low carbon development of the building sector through encouraging the climate-goals oriented energy efficient technologies and services;
- To mitigate projected greenhouse gas emissions by 15% in the energy generation and transmission sector by 2030;
- To support the low carbon development of the agriculture sector through encouraging the climate smart agriculture technologies and services;
- To support the low carbon development of the industry sector through encouraging the climate-friendly innovative technologies and services, in order to achieve 5% of emission limitations compared to emissions projected without respective measures
- To support the low carbon development of the waste sector through encouraging the climate-friendly innovative technologies and services.

We acknowledge the importance of sustainable lending and are actively implementing a standardised approach to sustainable finance, including energy efficiency, renewable energy, and resource efficiency financing for our retail and business clients. The largest part of our sustainable portfolio consists of energy efficiency, renewable energy, and resource efficiency financing and equals GEL 847 million out of GEL 1.23 billion. The remaining part of the sustainable portfolio consists of women and youth financing, affordable housing and start-up loans. The growth targets of the sustainable portfolio are set in the ESG Strategy annually; the targets are defined after considering customer needs for green financing and discussions with respective business departments of TBC Bank. For 2024, the target volume of GEL 1.4 billion was approved by the Supervisory Board.

Considering the existing potential of renewable energy production, TBC became the leading partner in Georgia in local renewable energy financing, including hydropower stations.

We actively cooperate with international partners to attract financing for sustainable lending:

- TBC Bank is actively mobilising green funds from partner international financial institutions to promote sustainable economic growth, primarily by financing energy efficiency, resource efficiency, and renewable energy projects. Those facilities will help local businesses and households to become more competitive by investing in high-performance technologies and adopting energy-efficient practices. In addition, financing is coupled with technical assistance programmes, providing know-how and technical expertise to borrowers and ensuring that their green investments are successfully implemented. Several green facilities have grant incentives in place as well. As of 2023, TBC attracted various green facilities from several long-standing international partners, such as EIB, EBRD, GGF, GCPF, FMO, and ProParco, totaling up to GEL 663 million.
- In addition, in 2022, after receiving accreditation from the Green Climate Fund (GCF) in 2021, TBC signed an Accreditation Master Agreement (AMA), which is the central instrument setting out the basic terms and conditions to work with the Green Climate Fund (GCF). This authorises TBC Bank to access and mobilise financial resources from the GCF and formalises TBC's accountability in carrying out GCF-approved projects appropriately.
- The Bank acknowledges the importance of addressing gender equality and the empowerment of women and has in place several facilities that promote women's entrepreneurship by supporting increased access to finance, providing non-financial services as well as knowledge-sharing opportunities. In addition, the Bank has dedicated funds supporting young borrowers and entrepreneurs, providing loans for education, mortgage loans, as well as loans to start businesses.
- TBC Bank has in place several guarantee facilities with a special focus on start-ups, women, and regional entrepreneurs. These risk-sharing instruments serve as a partial substitute for collateral and enable the Bank to increase access to financing for underserved target groups, granting them better growth and development opportunities.

2.2. Climate-related risks and opportunities on the businesses, strategy, and financial planning

In 2024, we will focus on the development of detailed transitional plans, which will be based on the results of measuring the Group's performance against the Paris Agreement targets for the reduction of GHG emissions. To support the elaboration process, we contracted an international consultant company, local and international experts and developed a detailed scope of work covering the following activities: calculation of financed emissions, carbon reporting, Paris Agreement alignment, decarbonization action plan, carbon impact assessment methodology, carbon footprint assessments of selected customers, and building institutional capacity. The technical assistance for the project is provided by the Global Climate Partnership Fund (GCPF).

Nevertheless, even in the absence of a detailed, holistic transition plan, we have already implemented several different measures to support our direct net-zero target:

- We have started to use renewable energy and installed solar power plants in two locations with a total capacity of 130 kW. Total investments equal to GEL 23 000. The plan is to increase the share of renewable energy up to 50% of our total electricity consumption in regions;
- We are gradually increasing the share of electric and hybrid cars in our car fleet, which is currently equal to 67%; total investment equals to GEL 914 900.
- Starting from 2022, we are installing energy-efficient heating / cooling systems in all newly renovated branches; total investments including construction works equal to GEL 2.15 million.
- During 2023, we renewed a part of the IT infrastructure and migration to the cloud with energy-efficient servers, that will reduce the respective portion of the electricity consumption by 10-15%.

In 2024, we are going to install 36 electric charger stations at our head office and other premises; the planned investments equal to GEL 450 000.

The total investments by end 2023 equal to GEL 3.54 million.

In order to support the path of greening our portfolio and reducing the financed emission (Scope 3), we enhance our efforts in green financing

- We are increasing the volume of green financing every year;
- In 2023, we exceeded our strategic target of GEL 1.0 billion for the sustainable portfolio volume by 23 % and reached GEL 1.23 billion.
- Acquired green funding from various international financial institutions is increasing every year. As of 2023, it equals to GEL 663 million.

The main opportunities lie in energy-efficiency and renewable energy financing. However, we offer a wide range of other green and climate-related financing to our customers.

The table below provides a summary of climate-related opportunities by sector.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

Sector	% in standalone Bank's loan book	GHG-Emissions Contribution ¹	Climate Risk Score ²	Product Catalogue
Agriculture	4.6%	4	7	Energy-efficiency loans Climate-smart technologies New irrigation systems
Automotive	1.3%	4	5	Hybrid and electric cars, Euro 5, Euro 6 and Euro 7 cars Energy-efficiency loans Industry autos
Construction	6.9%	3	6	Energy-efficiency loans for construction projects, Production of energy-efficient building materials. Energy-efficiency loans for machinery / appliances Charging stations for electric cars
Energy & Utilities	4.7%	4	7	Renewable energy financing Charging stations for electric cars
Food Industry	5.4%	4	7	Energy-efficiency loans (warehouses, storage, appliances, cars)
Individuals	37.1%	N/A	N/A	Energy-efficiency mortgages Hybrid and electric car loans
Manufacturing	0.7%	3.5	6	Energy-efficiency loans (machinery, appliances, buildings) Carbon filtering
Metals and Mining	0.8%	4	5	Energy-efficiency loans (machinery, appliances, buildings)
Oil and Gas	1.2%	4	7	Energy-efficiency loans for building charging stations for electric cars
Real Estate	9.5%	3	5	Energy-efficiency loans Renewable energy financing (solar panels)
Transportation	1.4%	3.5	6	Hybrid and electric cars, Euro 5, Euro 6 and Euro 7 cars, buses, trucks

In 2023, we continued to incorporate climate and broader ESG considerations into our financial planning processes. Additional qualitative considerations related to climate and ESG matters were incorporated in the financial planning cycle for 2023. In 2023, the Group aligned loan portfolio growth planning with the risks and opportunities in different business segments: retail, MSME and corporate.

As of the end of 2023, the sustainable portfolio of TBC Bank (which equals to GEL 1.23 billion) includes exposures with different purposes, such as: energy-efficiency loans, electric car loans, renewable energy financing for solar panels and hydro power plants.

Sector	% in TBC Bank's loan book	Share in the sustainable portfolio	Focus areas for financing in 2024
Retail segment	35%	1.1%	Energy-efficiency Electric and hybrid cars Mortgages Solar panels
MSME segment	26%	5.9%	Energy-efficiency Renewable energy Climate-smart technologies Hybrid and electric cars Industry autos
Corporate segment	39%	93%	Energy-efficiency Renewable energy Climate-smart technologies New irrigation systems Industry autos

In 2024, we will focus on integrating tailored transitions plans and Paris Agreement alignment considerations into the financial planning process and elaborating the respective methodologies and tools.

2.3. Climate-related scenarios

TBC Bank is taking significant steps to develop its scenario analysis capabilities to better understand and act on the implications of climate-related risks and opportunities for our business and customers. The development of climate related scenario analysis is a challenge, as the availability, accessibility, and suitability of climate data and subsector information for financial risk analysis, as well as climate-related risk modelling capabilities, are very limited in Georgia and still evolving. Despite these limitations, the scenario analysis allows us to test a range of possible future climate pathways and understand the nature and magnitude of the risks they present. The purpose of scenario analysis is not to forecast the future but to understand and prepare to manage the risks that could arise. In 2023, we continued working with an external consultant and upgraded our stress testing model covering different economic sectors in Georgia in order to capture the stress testing impact on the whole credit portfolio of TBC Bank.

Scenario Selection

Multiple scenarios were used to explore different plausible scenarios and trade-offs and to gain a more holistic view of the risks: Below 2° C (B2C)³, Net Zero 2050 (NZ2050)⁴, and Delayed Transition (DT)⁵. The selected set of scenarios spans across the timeframe from 2020 to 2050. The scenarios reflect different assumptions about the likelihood and timing of government actions, technological developments, and their spill-over effects on productivity. Each scenario combines assumptions related to: i) the introduction of a public policy measure (a higher carbon tax); and (ii) productivity shocks resulting from the insufficient maturity of technological innovations (higher energy prices), and

- 1 The Climate Risk Radar assigns a GHG-emissions contribution score according to the National Greenhouse Gas Inventory Report of Georgia 1990-2017.
- 2 The Climate Risk Radar defines 4 risk categories: 0-3 neglectable, 4-5 vulnerable, 6-7 high risk, 8-10 critical. There are no sectors with critical risk profile.
- 3 This scenario "Below 2° C" gradually increases the stringency of climate policies, giving a 67% chance of limiting global warming to below 2° C. This scenario assumes that climate policies are introduced immediately and become gradually more stringent, though not as high as in Net Zero 2050. CDR (Carbon Dioxide Removal) deployment is relatively low. Net-zero CO₂ emissions are achieved after 2070. Physical and transition risks are both relatively low.
- 4 Net Zero 2050 is an ambitious scenario that limits global warming to 1.5° C through stringent climate policies and innovation, reaching net zero CO₂ emissions around 2050. Some jurisdictions such as the US, EU and Japan reach net zero for all greenhouse gases by this point. This scenario assumes that ambitious climate policies are introduced immediately. CDR is used to accelerate the decarbonisation but kept to the minimum possible and broadly in line with sustainable levels of bioenergy production. Net CO₂ emissions reach zero around 2050, giving at least a 50 % chance of limiting global warming to below 1.5 °C by the end of the century, with no or low overshoot (< 0.1 °C) of 1.5 °C in earlier years. Physical risks are relatively low, but transition risks are high.
- 5 Delayed Transition assumes that global annual emissions do not decrease until 2030. Strong policies are then needed to limit warming to below 2° C. Negative emissions are limited. This scenario assumes new climate policies are not introduced until 2030 and the level of action differs across countries and regions based on currently implemented policies. The availability of CDR technologies is assumed to be low, pushing carbon prices higher than in Net Zero 2050. As a result, emissions exceed the carbon budget temporarily and decline more rapidly than in Well-below 2° C after 2030 to ensure a 67 % chance of limiting global warming to below 2° C. This leads to both higher transition and physical risks than the Net Zero 2050 and Below 2° C scenarios.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

the effects on investments in non-energy sectors. The input for scenario analysis comes from the GCAM model used to derive the NGFS scenarios. The data was sourced from the NGFS Phase II database and the GCAM5.3 (GCAM-USA) model – an Integrated Assessment Model for the evolution of energy and socio-economic systems.

Macroeconomic impacts from transition risks arise from a fundamental shift in energy and land use and affect every sector of the economy. The GCAM model describes how supply, demand, and prices of energy evolve across the different transition scenarios. The model also provides GDP trajectories, carbon prices, and GHG emissions for Georgia.

Scenario Implementation

To complement the output from the GCAM model, three additional transition channels have been included:

1. Increased Capex - Transitioning towards a decarbonised economy requires the replacement of “traditional” or carbon-intensive technology with sustainable technology¹. These new technologies are more expensive, implying higher Capital Expenditure / Leverage/ debt-servicing burden for TBC’s borrowers;
2. Direct Emissions - Energy prices are the main transition channel for a carbon tax, but direct emissions (own heating, own fuel use, livestock emissions, etc.) might also be taxed. Direct emissions are not captured by the energy-based IAMs;
3. Transition Winners - Certain sectors can be considered sector winners because they are likely to benefit from higher and accelerated investment cycles. Some of these include Construction, Automotive, Trade, and Manufacturing due to the move to carbon-light activities.

In terms of physical risk, the models and scenarios provided by NGFS were examined for physical risks. It was also preferred to be compatible with scenarios in transition risks. The available data sources made it appropriate only to use physical risk indicators for the REMIND-MAGPIE² model under the three scenarios (Current Policies, Net Zero 2050, and Delayed Transition). Next, two indicators of physical risk were chosen that were most relevant to Georgia, one of which was acute and the other, chronic. The first, “Annual Expected Damage from River Floods”, was chosen as an acute risk indicator because Georgia’s natural disaster history indicates that the most harmful, high risk physical event is flooding. “Mean Air Temperature” was chosen as a fundamental indicator of chronic risk.

The shocks which are used in climate stress testing calculations are derived from long-term shocks: The average shock between 2020 and 2050 (the shocks are defined for every 5-year period) was applied in order to calculate the climate stress effects. Thus, shocks considered in the calculations are much higher than the shocks which are defined for the following 10-15 years by stress testing model; it is to consider that the typical maturity of exposures at TBC is up to 15 years.

The model output shows the long-term change in revenue due to transition and physical risk from 2020 to 2050. The shocks to the revenue per sector are integrated into TBC’s baseline scenario parameters and applied to the different portfolio segments: micro, SME, corporate and retail.

Conclusions

Scenarios Below 2° C and Net Zero 2050: The results by segments show that the impact of climate shocks on the payment capacity of customers in the retail, Micro, SME and corporate segments is negligible.

In the Delayed Transition scenario, the results differ slightly: climate shocks only impact the payment capacity of customers in the retail, Micro and SME segments insignificantly. Few corporate customers show negative trends, as the collateral value was not initially considered; however, after considering the collateral value, the results become negligible.

Even if the climate stress tests are not forecasting tools, they indicate the level of resilience towards climate shocks, especially in the short and medium term. Longer-term effect cannot be observed sufficiently, as the average maturity of the TBC’s loan portfolio is shorter than the time horizon of the climate stress testing which considers the period of the following 30 years. It is worth noting, that the maximum maturity of a loan is limited to 15 years (with few exceptions) by the local regulator. Furthermore, the climate stress tests show that the most vulnerable sectors are energy (non-renewable) and utilities and oil and gas, if the transition risks materialise. However, as mentioned above, transition risk is rather low in Georgia.

3. Risk management

Processes for identifying and assessing climate-related risks

TBC has a comprehensive Environmental and Climate Change Policy in place, which governs our Environmental Management System (“EMS”) and climate-related framework within the Group. Our Environmental and Climate Change Policy ensures that we:

- Establish methodologies to advance climate action and integrate the respective approaches into the operations and management processes of the Group;
- Comply with applicable environmental, health and safety, and labour regulations;
- Use sound environmental, health and safety, and labour practices;
- Take reasonable steps to make sure that our customers also fulfil their environmental and social responsibilities.

Our Environmental and Climate Change Policy is fully compliant with Georgian environmental legislation and follows international best practices. The full policy is available at www.tbcbankgroup.com.

Our EMS is based on four pillars:

- Internal environmental activities;
- Environmental and social risk management in lending;
- Sustainable finance; and
- External communications

INTERNAL ENVIRONMENTAL ACTIVITIES

Calculation of greenhouse gas (“GHG”) emissions

The implementation of an internal EMS addresses the Group’s consumption of resources. TBC Bank has reviewed all its operational activities, procured items, and outsourced services that it can control (present and planned), and has identified all environmental aspects relevant to the business. These are sub-categorised into indirect and direct environmental aspects, analysed based on a comprehensive scorecard, and managed accordingly.

TBC Bank has established a comprehensive internal environmental system to manage and report on the Group’s GHG emissions and is committed to reducing its GHG emissions by closely monitoring its consumption of energy, water, and paper. The guidelines for documenting environmental data have been developed and responsible staff in subsidiary companies have been assigned to collect and provide the required data. More details on the Group’s GHG emissions and targets are given in the section on metrics and targets on page 139.

Lending operations

The risks associated with climate change have both a physical impact arising from more frequent and severe weather changes, and a transitional impact that may entail extensive policy, legal, and technological changes to reduce the ecological footprint of households and businesses. For the Group, both risks can materialise through the impairment of asset values and a deterioration in the creditworthiness of customers, which could result in a reduction in the Group’s profitability. The Group may also become exposed to reputational risks because of lending to, or other business operations with, customers deemed to be contributing to climate change.

As mentioned above, climate risks can materialise through the impairment of asset values and the deteriorating creditworthiness of customers. In order to increase its understanding of climate-related risks on the Bank’s loan portfolio, the Bank performed a high-level sectoral risk assessment, as different sectors might be vulnerable to different climate-related risks over different time horizons. The risk assessment process and content are based on TCFD recommendations, climate-related documents published by the Bank of England, the climate change assessments of Georgia performed as part of the IPCC reports, the Climate Risk Radar of the NBG, and the targets and strategy 2030 defined by the Georgian Government to achieve the National Determined Contribution of Georgia³. The assessment of levels and impacts might change in the future, based on further reviews of the methodology, deep-dive analysis, and increased understanding of the impact of climate change risks.

¹ According to the Sustainable Finance Taxonomy for Georgia.

² The REMIND-MAGPIE framework couples the energy-economy model REMIND and the agricultural production model MAGPIE. The Integrated Assessment Model REMIND (Regional Model of Investment and Development) represents the future evolution of the world economies with a special focus on the development of the energy sector and its implications for our world climate. The Model of Agricultural Production and its Impact on the Environment (MAGPIE) is a global land use allocation model. It takes into account regional economic conditions such as demand for agricultural commodities, technological development, and production costs as well as spatially explicit data on potential crop yields, land, and water constraints.

³ A nationally-determined contribution (NDC) is a national plan highlighting climate change mitigation, including climate-related targets for greenhouse gas emission reductions, policies and measures governments aim to implement in response to climate change and as a contribution to achieve the global targets set out in the Paris Agreement.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

The sectoral assessment was performed with the involvement of the business and credit risk specialists responsible for the respective economic sectors in the Bank.

The sectoral distribution of the loan portfolio as of Q4 2023 is given in the table below.

Gross loans by sectors for standalone Bank		Total exposure (GEL in mln)	% of Gross Portfolio
Individuals		7900.4	37.1%
Real Estate		2020.0	9.5%
Construction		1471.1	6.9%
Trade		1340.6	6.3%
Hospitality & Leisure		1252.7	5.9%
Food Industry		1154.9	5.4%
Energy & Utilities		996.9	4.7%
Agriculture		988.5	4.6%
Healthcare		623.3	2.9%
Services		499.9	2.3%
Financial Services		345.4	1.6%
Transportation		302.0	1.4%
Automotive		282.8	1.3%
Oil and Gas		245.6	1.2%
Pawn Shops		208.2	1.0%
Metals and Mining		179.5	0.8%
Manufacturing		150.9	0.7%
Media & Publishing		104.7	0.5%
Communication		55.0	0.3%
NGOs and Public sector		1.3	0.0%
Government sector		0.1	0.0%
Other		1154.0	5.6%
Total Loans to Customers (Gross)		21277.8	100.0%

The maturity of assets is essential when defining the different time horizons for analysis and when assessing the materiality of climate-related risks for the different sectors. The maturity structure of the loan portfolio shows that the majority of assets are distributed in much shorter time horizons than the timeframe in which the impacts of climate change, especially of physical risks, may arise in Georgia.

The maturity distribution of the loan portfolio as of Q4 2023 is given in the table below.

Client IFRS Sector Name	Total Exposure (GEL in mln)	%of Gross Portfolio	Volume of Loans <8y	Share of Loans <8y	Volume of Loans <15y	Share of Loans <15y
Healthcare	623.3	2.9%	459.8	73.8%	623.3	100.0%
Individual	7,900.4	37.1%	3,742.6	47.4%	7,078.9	89.6%
Hospitality & Leisure	1,252.7	5.9%	564.2	45.0%	1,251.2	99.9%
Manufacturing	150.9	0.7%	122.5	81.2%	150.9	100.0%
Metals and Mining	179.5	0.8%	147.1	81.9%	179.5	100.0%
Government sector	0.1	0.0%	0.1	100.0%	0.1	100.0%
Food Industry	1,154.9	5.4%	1,080.5	93.6%	1,154.9	100.0%
Media & Publishing	104.7	0.5%	98.0	93.6%	104.7	100.0%
Real Estate	2,020.0	9.5%	1,328.1	65.7%	2,020.0	100.0%
Services	499.9	2.3%	294.2	58.9%	499.8	100.0%
Transportation	302.0	1.4%	281.2	93.1%	302.0	100.0%
Agriculture	988.5	4.6%	834.1	84.4%	988.5	100.0%
Pawn Shops	208.2	1.0%	208.2	100.0%	208.2	100.0%
Trade	1,340.6	6.3%	1,165.0	86.9%	1,340.2	100.0%
Oil and Gas	245.6	1.2%	243.1	99.0%	245.6	100.0%
Automotive	282.8	1.3%	252.9	89.4%	282.8	100.0%
Communication	55.0	0.3%	54.6	99.3%	55.0	100.0%
NGOs and Public sector	1.3	0.0%	1.3	100.0%	1.3	100.0%
Construction	1,471.1	6.9%	1,279.8	87.0%	1,471.1	100.0%
Other	1,154.0	5.6%	842.1	73.0%	1,153.8	100.0%
Energy & Utilities	996.9	4.7%	453.4	45.5%	871.6	87.4%
Financial Services	345.4	1.6%	342.1	99.0%	345.4	100.0%
Total Loans to Customers (Gross)	21,277.8	100%	13,794.9	64.8%	20,328.8	95.5%

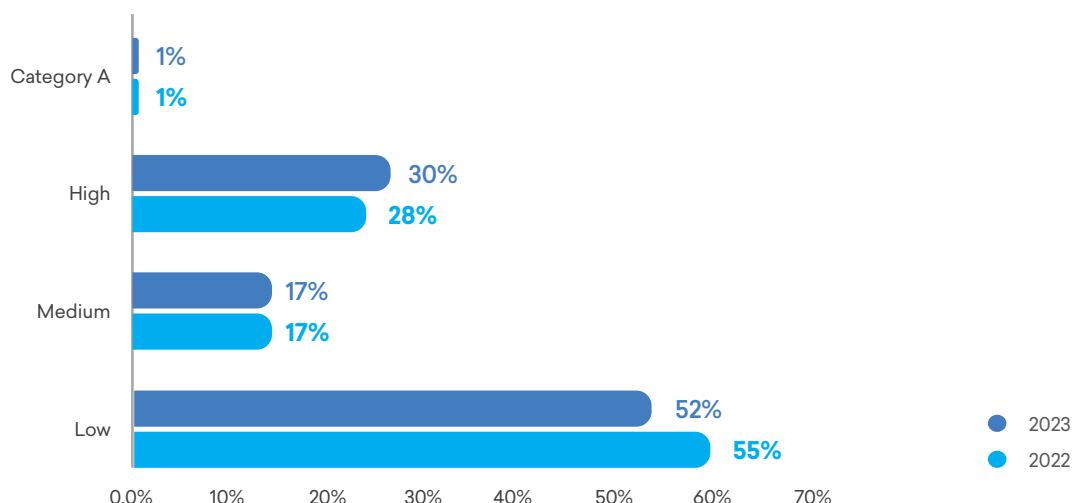
Processes for managing climate-related and environmental risks in lending

Since 2012, TBC Bank has had in place a process to consider environmental and social risk, which was established in line with industry guidelines, that aims to mitigate climate change. TBC Bank has developed E&S risk management procedures to identify, assess, manage, and monitor environmental and social risks that are fully compliant with Georgian environmental legislation, follow international best practices, and incorporate appropriate consideration of IFC Performance Standards, EBRD Performance Requirements (PRs), and ADB's Safeguard Requirements (SRs). These procedures are fully integrated into the credit risk management process and are routinely applied to SMEs and corporate customers. In collaboration with partner IFIs, a clear Environmental and Social risk categorisation matrix was developed. Projects that are to be financed are classified according to E&S categories (low, medium, high and A category) based on analysis; where necessary, deep-dive analysis and due diligence are performed. When categorising the transaction according to E&S risk category, priority is given to the higher risk. Additionally, external specialised companies are involved in the detailed assessment of E&S risks for A category projects, such as hydroelectric plants.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS CONTINUED

The table depicts the business loan portfolio breakdown by E&S categories, by shares.

BUSINESS LOAN PORTFOLIO BREAKDOWN BY E&S CATEGORIES (BY SHARES)

Low Risk – transactions with minimal or no adverse social or environmental impacts, which are not generally subject to further assessment (beyond their identification as such) and require customer's (assent/certification/disclosure) compliance with local and national environmental, health and safety and labour laws and regulations.

Medium Risk – transactions with limited potential for adverse social or environmental impacts that are few in number, generally site-specific, largely reversible, clearly evident at the time of the assessment and readily addressable through mitigation measures, which typically require a limited or focused environmental and/or social assessment, or straightforward application of environmental siting, pollution standards, design criteria, or construction standards.

High Risk – transactions with potentially highly significant, negative and/or long-term environmental and/or social impacts, the magnitude of which may be difficult to determine at the loan application stage. These typically require analysis of environmental and social risks and impacts in the context of the total area of influence of the customer's operations. As part of the risk assessment, the client will identify individuals and groups that may be differentially or disproportionately affected by its operations.

Category A – transactions with potentially significant adverse social or environmental impacts that may be diverse, irreversible, or unprecedented, the assessment of which usually requires inputs from independent external experts and may require the involvement of IFI E&S specialists in the due diligence assessment process.

In addition, we strive to make a positive contribution to the development of private companies and assist them in the proper management of environmental and social risks related to their business activities. In cases where we identify any non-compliance with local legislative requirements and/or TBC's standards, we develop Environmental and Social Action Plans (ESAP) for our clients to assist them in enhancing their environmental performance and we closely monitor their implementation.

Starting in April 2022, TBC received support from the Technical Assistance Trust Fund (EPTATF)¹ through its Climate Action Support Facility (CASF) for Promoting Climate Action for SMEs in Georgia. The support from EPTATF comprised one year of consultancy services for the implementation of TBC's climate action strategy, provided by the Frankfurt School of Finance and Management, covering:

- The climate action strategy, monitoring and reporting;
- Stress testing and sensitivity analysis; and
- Climate-related training.

This process was supported by climate-related training to strengthen the Bank's capacity, knowledge, and capabilities to manage climate-related risks across the business. In 2022, eight different training sessions and workshops were conducted, covering topics such as climate-related risk management, financial planning, and climate stress testing.

In 2023, we continued working with external consultants on following topics: financed emissions, our climate stress testing model, and measurement of Group's direct performance against the Paris Agreements targets.

ESG profiles for corporate customers

In 2023, TBC Bank finalized a pilot project which tested the ESG Profile Methodology on its top 20 corporate customers. The aim was to incorporate an ESG Profile scorecard in the overall risk management process. ESG factors such as climate adaptation, transition to low-carbon activities, implementation of green technologies, diversity and inclusion, and good corporate governance are considered during the assessment and the respective scores are assigned based on expert judgment.

The ESG profile consists of four main components:

1. Climate change – covering physical and transitional risks;
2. Environmental – covering environmental and social risks;
3. Social – covering diversity, employee benefits and equal/fair pay;
4. Governance – covering ESG governance, the Company's disclosures, and diversity at Board and executive management levels.

The results of the assessment will be useful for the development of decarbonization and transition plans. The ESG Profile Methodology is considered as being at an initial stage and will evolve in the future as far as knowledge, expertise within the Group, and the local regulatory framework for climate-related topics advance.

Other risk categories

Climate risk might impact other, more traditional risk categories for banking such as: market risk, operational risk, liquidity risk, and reputational risk. A summary of the assessment is given in the table below. Certain risk factors, which were identified for operational and reputational risks, are already covered under the existing risk management framework.

Banking risk types	Impact from Physical Risk	Impact from Transition Risk
Market risk	No material impact expected	No material impact expected
Liquidity risk	No material impact expected	No material impact expected
Operational risk	Extreme events that would cause damage to the Group's own sites could affect its ability to provide services to its clients (e.g., lack of electricity supply, inability for employees to work in premises). No material impact expected	No material impact expected
Reputational risk	No material impact expected	Financing to high-emitting borrowers could affect brand image, as perceived by stakeholders. No material impact expected

Supply chain monitoring

As one of the largest purchasers in the country, we acknowledge and understand the social, economic, and environmental impact of our procurement decisions and operations. In 2019, we developed an Environmental and Social Risk Management Questionnaire in order to screen suppliers. We also regularly assess our long-term contractor companies' environmental and social risks. In case we identify any non-compliance with our E&S standards, our ESRM team develops implementation Environmental and Social Action Plans (ESAPs) for each company and monitors their implementation.

¹ These services are financed through financial support from the EPTATF Trust Fund. Information given to the press or to any third parties, all related publicity material, official notices, reports, and publications shall acknowledge that the services are delivered "with funding by the Eastern Partnership Technical Assistance Trust Fund (EPTATF)." The Fund was established in 2010 with a view to enhancing the quality and development impact of the Bank's Eastern Partnership operations through the financing of pre-feasibility and feasibility studies, institutional and legal appraisals, Environmental and Social Impact Assessments for potential investments, project management support and capacity building for the beneficiaries during the implementation of investment projects, as well as of other upstream studies and horizontal activities. It focuses on four priority sectors: energy, environment, transport, and telecommunications with climate change and urban development as cross-cutting issues.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

Raising environmental awareness among our employees

We believe that raising environmental awareness among our employees is vital for the effective implementation of EMS and to encourage new eco-friendly ideas and initiatives within the organisation.

For this purpose, we actively run various Environmental and Social training programmes, which include:

- Training on environmental and climate change topics for new employees;
- Climate change and green Lending training for credit and front office staff;
- An annual mandatory online EMS e-learning course for all staff, followed by a self-evaluation test;

In 2023, 98% of all staff, including senior management, successfully passed an online course and a self-evaluation test about TBC's EMS.

To ensure effective communication, training materials were created that briefly describe TBC's environmental management system.

EXTERNAL COMMUNICATION

The Group pays significant attention to the external communication of E&S matters with existing and potential customers and other stakeholders. The feedback and recommendations received from our stakeholders and other interested parties enable us to continuously improve our E&S performance.

Our grievance mechanism enables any interested party to register complaints with regards to E&S issues via our website www.tbcbank.com.ge. All complaints are thoroughly analysed and addressed in a timely manner.

TBC Bank has successfully passed the third-year surveillance audit of the Environmental Management System, ISO 14001:2015. This means that TBC's Environmental System is managed in accordance with international standards and requirements. The renewal of the certificate for 2023 was conducted in December 2023 and was also completed successfully.

TBC Bank annually discloses its Environmental and Social Performance Annual Report to all its partner International Financial Institutions. The report includes detailed information about Environmental and Social Risk Management in Lending, the distribution of the Bank's business portfolio in terms of environmental and social risk, a breakdown of its sustainable portfolio, and respective procedure updates etc.

Since 2019, TBC Bank released its third full-scale Sustainability Report, which was prepared in accordance with Global Reporting Initiative (GRI) standards. The Sustainability Report helps the Company to understand its role and influence on sustainable development issues such as climate change, human rights, and social welfare. The report is available at www.tbcbankgroup.com.

4. Metrics and targets

The metrics used by the organisation to assess climate-related risks and opportunities in line with its strategy and risk management process

The metrics related to the Group's own operations

TBC Bank has established a comprehensive internal environmental system to manage and report on the Bank's GHG emissions and is committed to reducing its GHG emissions by closely monitoring its consumption of energy, water, and paper. The guidelines for documenting environmental data have been developed and responsible staff in subsidiary companies have been assigned to collect and provide the required data. TBC Bank also commissioned G&L Management LTD, an independent Health, Safety, and Environment (HSE) consulting company, to verify the measurements of its GHG emissions. The company provided a limited assurance, covering historical data and information.

Below is a summary of Scope 1, Scope 2, and Scope 3 (flights) GHG emissions, water and paper consumption, 2023 targets versus actual results, as well as targets for 2024.

Total GHG emissions (CO ₂) (tonnes) and KPIs	Actual 2021	Actual 2022	Actual 2023	2023 target increase	Future target for 2024
Scope 1*					
Fuel Combustion (heating, vehicles, generators)	3,102	3,175	3,042	Below 3%	Increase below 5%
Scope 2					
(Electricity consumption)	1,499	1,489	1,470	Below 7%	Increase below 4%
Scope 3					
(International flights)	18	506	1591	----	Decrease -44%
Total emissions (tCO₂)	4,619	5,170	6,103	Below 4%	Decrease -8%
Total emissions per full time employee (tCO₂/pp)	0.6	0.62	0.70	Below 4%	Decrease -8%
Water consumption per employee (m ³ /pp)	9.54	8.90	8.62	Below 2%	Increase below 3%
Printing paper per person in reams	13.50	12.67	12.24	Below 4%	Increase below 1%

Scope 1 - In 2023, this indicator decreased by 4% compared to 2022 and remained significantly below the target level of an increase of 3%. The decrease was mainly related to the measures implemented by TBC Bank which are listed on the page 129 of the chapter.

Scope 2 - In 2023, total electricity consumption decreased by 1% compared to 2022 and remained significantly below the target level of an increase of 7%. The decrease was mainly related to the measures implemented by TBC Bank which are listed on the page 129 of the chapter.

Scope 3 - In 2023, business flights increase by 214%. The main contribution comes from an one-off marketing project which considered supporting the Georgian National Rugby team at the Rugby World Championship 2023 in Paris.

Overall, total emissions increased by 18% in 2023 compared to 2022 levels, while total emissions per full time employee increased by 13% over the same period.

In 2023, water consumption per employee decreased by 3% year-on-year, while usage of printing paper went down by 3%.

Calculation methodology

To calculate the GHG inventory, we took the following steps: we set the organisational boundaries, established the operational scope, and developed a structured approach for data collection and the calculation of carbon dioxide (CO₂) equivalent. This report describes all emission sources required under the Companies Act 2006 (Management report) Regulations 2013 (Scope 1 and 2) and, additionally, the emissions under Scope 3 that are applicable to the business. In preparing emissions data, the UK Government's Greenhouse Gas Conversion Factors for Company Reporting 2017 and National IPCC emission factors for electricity (tCO₂*/MWh) were used. The required data were collected, and a report was generated for TBC Bank's main activities, as follows:

Scope 1 (the combustion of fuel and operation of facilities) includes emissions from the combustion of natural gas, diesel and/or petrol in equipment at TBC Bank's owned and controlled sites, including the combustion of petrol, diesel fuel, natural gas etc. in TBC Bank-owned transportation vehicles.

Scope 2 (purchased electricity for own use, such as lighting, office appliances, cooling, etc.) includes emissions from the use of electricity at TBC Bank-owned and controlled sites. To calculate the emissions, the conversion factor for National IPCC emission factors for electricity (tCO₂*/MWh) was used.

Scope 3 includes emissions from all air business travel (short/medium/long and international haul). It should be noted that information on the travel class was considered and an "economy class" conversion factor has been used for the emissions calculation from the following link: www.atmosfair.de.

Financed emissions (Scope 3)

We have a direct or indirect impact on the environment throughout our activities. However, in the case of financial institutions, the main source of Greenhouse Gas (GHG) emissions is not the emissions produced directly via operating our business processes or their own energy consumption, but GHG emissions produced by other sectors that are financed by us. These types of emissions are known as financed emissions.

HOW WE CREATE VALUE FOR INVESTORS **CONTINUED**

The table below depicts, which of the 15 categories of Scope 3 emissions have been included and which are considered to be immaterial or irrelevant to the business.

#	Scope 3 category	GHG calculation approach
1	Purchased goods and services	Not material
2	Capital goods	Not relevant
3	Fuel- and energy-related activities (not included in scope 1 or scope 2)	Not relevant
4	Upstream transportation and distribution	Not relevant
5	Waste generated in operations	Not material
6	Business travel	Included (flights)
7	Employee commuting	Not material
8	Upstream leased assets	Not material
9	Downstream transportation and distribution	Not material
10	Processing of sold products	Not relevant
11	Use of sold products	Not material
12	End-of-life treatment of sold products	Not relevant
13	Downstream leased assets	Not relevant
14	Franchises	Not relevant
15	Investments	Included - financed emissions: debt investments (with known use of proceeds) and project finance

7 categories are considered to be not relevant, as TBC Bank does not engage in these activities; other 6 categories are assessed to be not material, as those activities does not constitute typical activities for TBC Bank as a financial institution. We consider two categories – business travel and investments – to be material: financed emissions constitute more than 40% of the total GHG emissions (indirect impact), while business travels are considered to be material due to their increasing share since 2021, which was above 30% in 2023.

Financed emissions (Scope 3)

The Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) has developed methods for different asset classes, which can be used to calculate the financed emissions (PCAF 2022). In total, seven asset classes are considered. Below you can see the financed emissions by asset class as of December 2023.

N.	Asset Type	Financed GHG Emissions GgCO ₂ e/y
	TOTAL	3,166.70
1	Listed Equity and Corporate Bonds	61.3
2	Business Loans and Unlisted Equity	2,856.60
3	Project Finance	-15.1
4	Commercial Real Estate	2.3
5	Mortgages	30.4
6	Motor Vehicle Loans	0.9
7	Sovereign Debt	230.3

Calculation methodology

- Listed Equity and Corporate Bonds - consists of securities for which verified emissions data are available
- Business loans¹-consists of business Loans and unlisted equity asset class
- Project finance - consists of projects for which verified project emissions / reductions data are available
- Retail mortgages -consists of all retail mortgages

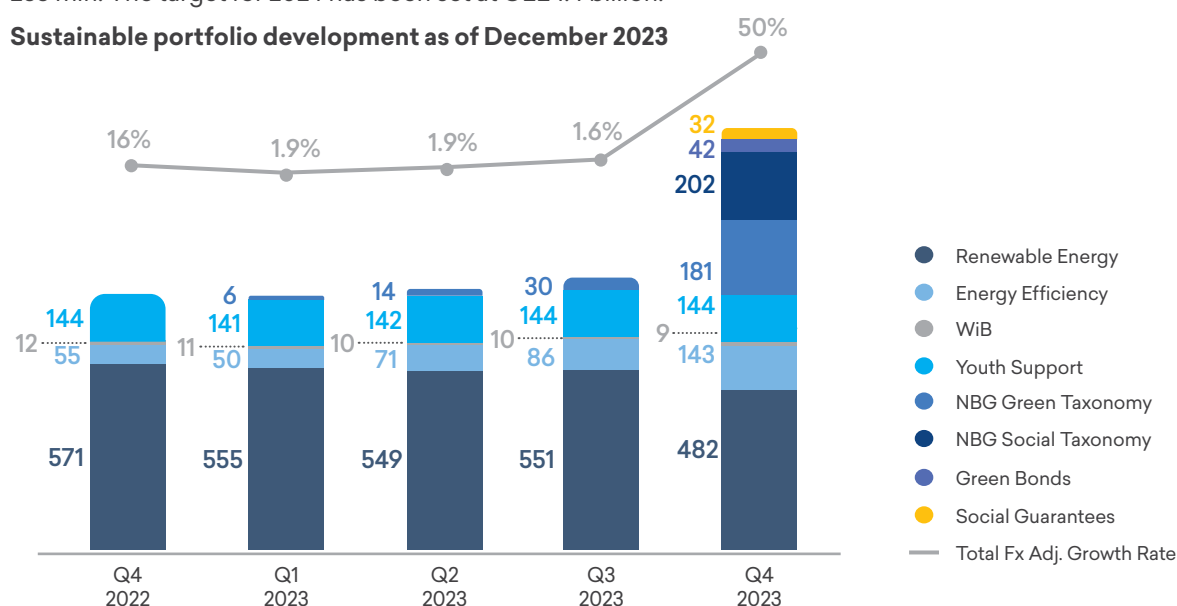
- Commercial real estate - consists of all commercial mortgages
- Motor vehicles - consists of all car loans
- Sovereign debts² - consists of all sovereign papers which are on the balance of TBC Bank SA.

It should be noted that the data we have used for calculation of financed emissions is the best available at the current stage, notwithstanding the challenges that exist given the incompleteness and novelty of the data sets and the methodologies required for the Georgian environment, which most of our activities occur. The most of the data are of Score 4 and Score 5 quality. We expect the availability and reliability of the required data to improve over time, and we intend to integrate improved data into our calculations as it becomes available and reliable.

Sustainable portfolio

The climate action initiatives are part of the overall ESG strategy, which is reviewed and approved by the Supervisory Board annually. The ESG strategy sets aspirational targets, such as net-zero GHG emissions³ (Scope 1 and Scope 2 GHG emissions) related to the direct environmental impact by 2025 and an increase in the sustainable portfolio, which consists of renewable energy loans, energy efficiency loans, and financing with social components, etc. As of Q4 2023, the total sustainable portfolio⁴ stood at GEL 1.23 billion, which exceeds the 2023 target volume of GEL 1.0 billion by GEL 233 mln. The target for 2024 has been set at GEL 1.4 billion.

Sustainable portfolio development as of December 2023

During 2023, our renewable energy portfolio impact (avoided GHG emissions) amounted to 7 681.18 tCO₂/a according to the electricity generation data and estimates of the external consultant under the Green for Growth Fund (GGF) Technical Assistance Facility represented by Finance in Motion GmbH financed by the European Union under the EU4Energy Initiative.

From 2022 onwards, ESG-related KPIs are included in the long-term incentive plans for executive remuneration. The executive management KPIs are linked to the target volumes of the sustainable portfolio and other sustainable assets. For more details, please see the Remuneration Committee Report in the Annual Report of TBCBank Group PLC, page 229.

¹ www.nbg.gov.ge - The calculation methodology for business loans was developed by the National Bank of Georgia within the project "Promotion of Rural Finance for Sustainable MSE Development in the South Caucasus and Ukraine", implemented by DSIK and funded by the German Ministry for Economic Cooperation and Development (BMZ).

² The calculation methodologies for the other six asset classes were developed by TBC in cooperation with the consultant company RINA, supported by the Global Climate Partnership Fund. The calculation methodologies consider the PCAF approach.

³ Please refer to the definitions of Scope 1, Scope 2 and Scope 3 on the page 139.

⁴ Our sustainable loan portfolio includes a) energy efficiency, youth support, and women in business loans financed by special purpose funds received from IFIs; b) loans financing renewable energy, which include all hydro power plants financed by the Bank; c) financing of startup companies and affordable housing which are categorized based on the Social Taxonomy of the National Bank of Georgia; d) green loans which are assessed based on criteria defined by the Green Taxonomy of the National Bank of Georgia (www.nbg.gov.ge).

Chapter

Governance

Corporate Governance

Joint Stock Company TBC Bank (the “Bank”) is the main subsidiary of TBC Bank Group PLC, a company incorporated in England and Wales and listed on the premium segment of the London Stock Exchange. The Bank’s Corporate Governance is in compliance with the requirements of the National Bank of Georgia’s Code on Corporate Governance for Commercial Banks, dated 26 September 2018, as amended from time to time (the “Code”). At the same time, the Bank also complies with the highest standards of corporate governance as prescribed by the UK Corporate Governance Code.

In addition, the Bank has in place an effective internal control system in order to ensure accurate and reliable financial reporting. The Bank has a well-defined framework of accountability and delegation of authority, as well as policies and procedures that include financial planning and reporting; preparation of monthly management accounts; project governance; information security; and review of the disclosures within the annual report and accounts from the respective leads, to appropriately disclose all relevant developments in the year and to meet the requirements of a true and fair presentation.

The Bank’s Supervisory Board (“Supervisory Board”) ensures that the Bank’s governance structure enables adequate oversight and accountability, as well as a clear segregation of duties. The involvement of all governance levels in risk management, the clear segregation of authority, and effective communications between different entities facilitate clarity regarding the strategic and risk objectives, adherence to the established risk appetite, risk budget and sound risk management. The centralised Enterprise Risk Management (ERM) function ensures effective development, communication and implementation of risk strategy and risk appetite across the Bank and its subsidiaries (“Group”).

The main shareholder of the Bank is TBC Bank Group PLC, which holds 99.9% of the Bank’s share capital. The rights of the shareholders are governed by the Law of Georgia on Entrepreneurs and the Law on the Activities of Commercial Banks and also set out in the Charter of the Bank publicly available at www.tbcbank.ge.

The Board of Directors of TBC Bank Group PLC (the “PLC Board”) is the principal decision-making body of the Group and is responsible for promoting the Group’s purpose, culture, values and long-term success strategy and the delivery of sustainable value to stakeholders by. The PLC Board is responsible for establishing and overseeing the strategic direction of the Group.

The affairs of the Bank are supervised by a Supervisory Board. TBC Bank Group PLC operates a “mirror board” policy approach to its main subsidiary, the Bank. Composition of PLC Board and the Supervisory Board of the Bank including respective committees mirror at both levels in terms of non-executive membership¹. There is also equivalent committee structure of the Supervisory Board as the PLC Board’s committees. The work of the PLC Board, the Supervisory Board and their respective committees is carefully balanced, dividing functions according to whether they are supervising the matters that affect the Group or those concerning solely the Bank. As a result, the Group’s governance structure ensures adequate oversight and accountability, as well as clear segregation of duties.

At the date of this report, in line with the “independence” criteria set by the Code, the Supervisory Board comprises eight independent members: Arne Berggren (Chairman), Tsira Kemularia (Senior Independent Member), Per Anders Fasth, Thymios P. Kyriakopoulos, Eran Klein, Nino Suknidze, Rajeev Sawhney and Janet Heckman.

The Supervisory Board has established six Committees:

- The Risk Committee focuses on the possible risks and capital issues of the Bank.
- The Audit Committee deals with the external auditors, internal controls and financial reporting, as well as communication with the market and with the regulators.
- The Remuneration Committee leads the remuneration-related issues, such as the right level of compensation to attract and retain people and balancing this with the level of compensation that is acceptable for our stakeholders.
- The Corporate Governance and Nomination Committee is responsible for talent management and nomination and succession planning for the Supervisory Board and the executive team.
- The Technology and Data Committee started operating in 2022 and supports the Supervisory Board in its oversight of key enablers of the strategy, data and cyber issues, and the Bank’s IT resources.
- The ESG and Ethics Committee started operating in 2022 and ensures that the Bank stays focused on the ESG issues that are key for all our stakeholders.

The Bank recognises the importance of ensuring diversity and sees significant benefit to our business in having the Supervisory Board and management team that is drawn from a diverse range of backgrounds, since this brings the required expertise, cultural diversity and different perspectives to the board discussions and helps to improve the quality of decision making.

As at the date of this Annual Report, three (38%) of the eight members of the Supervisory Board are female, and there are a number of talented women in key positions, who report directly to the CEO of the Bank and other members of the management board within the Bank. The Bank will continue to ensure that consideration of all future appointments to the Supervisory Board and management board supports the diversity aims.

General meeting of shareholders (the “General Meeting”) is the supreme governing body of the Bank. The shareholders of the Bank, among other things, are entitled to attend the General Meetings and participate in voting, receive the dividends and demand explanations from the members of the Management Board of the Bank² and the Supervisory Board on the issues included in the agenda of the meeting. The General Meeting by a simple majority of votes presented or represented, decides on the different matters, including (but not limited to) election and dismissal of the members of the Supervisory Board, approval of the reports of the Management Board and Supervisory Board, approval of annual financial statement, setting the compensation of the members of the Supervisory Board, approval or rejection of the profit (dividend) distribution proposal. In addition, subject to requirements of the laws of Georgia, the General Meeting may make a decision with a majority of more than 75% of the votes presented or represented on amending the charter of the Bank, approval of reduction of share capital of the Bank, taking action for liquidation, commencement of a general assignment to creditors or voluntary winding up under applicable bankruptcy, insolvency or similar laws and on approving a merger (except for the merger of the subsidiary with the Bank, in which Bank owns 75% of the voting rights, in which case – the decision is made by a simple majority of votes presented or represented), division or other reorganisation.

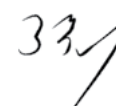
Responsibility statement

The Management Report and Financial Statements have been prepared in accordance with applicable laws and regulations.

We confirm that to the best of our knowledge that:

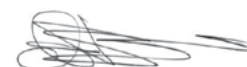
- The Group's and the Bank's Financial Statements, which have been prepared in accordance with the IFRS standards, give a true and fair view of the assets, liabilities, financial position and profit or loss of the Bank and the undertakings included in the consolidation taken as a whole;
- The Management Report includes a fair review of the development and performance of the business and of the position of the Bank and the Group, together with a description of the principal risks and uncertainties they face; and
- The Management Report and Financial Statements, taken as a whole, are fair, balanced and understandable, and provide the information necessary for the shareholders to assess the Bank's and Group's position, performance, business and strategy.

This responsibility statement was approved by the Supervisory Board and Management Board:

Vakhtang Butskhrikidze
CEO

2 April 2024

Arne Berggren
Chairman

2 April 2024

¹ The Chief Executive Officer is not a member of the supervisory board of JSC TBC Bank, in accordance with the requirements of Georgian legislation.

Supervisory Board biographies

ARNE BERGGREN**TSIRA KEMULARIA**

POSITION	Chair	Senior Independent Supervisory Board Member
COMMITTEE	Chair of CGN, Member of RemCo	Member of AC, CGN and RemCo
APPOINTED	Board: 18 July 2019, Chair: 1 March 2021	Board: 10 September 2018, Senior Independent Director: 15 September 2021
BORN	1958	1977
NATIONALITY	Swedish	British
CAREER	Arne has worked in the financial services industry for more than 30 years. He has held several senior leadership and advisory positions at prominent financial institutions, including the IMF, World Bank, Swedbank, Carnegie Investment Bank AB and the Swedish Ministry of Finance and Bank Support Authority. Arne played a leading role in the handling of the Swedish banking crisis in 1991-93 and assisted the FRA in Thailand and FSC/ KAMCO in South Korea during the Asian crisis. Arne has also served as an independent Non-Executive Director in asset management companies in Turkey and Slovenia, and, until recently, in Greece at Piraeus Bank.	Throughout her career, Tsira has held various roles covering market risk management and commodity trading at companies including Dynegy Inc. in the US and UK and at Shell International Trading and Shipping Ltd (STASCO) in London, Russia CIS, and Caribbean operations. Between 2005 and 2016, she served in a broad range of managerial roles covering M&A and Commercial Finance, Group Treasury and Trading and Supply in the UK, Moscow and Barbados. Tsira was previously the Head of Group Pensions Strategy and Standards at Shell International Ltd based in London. From 2019 to mid-2022, Tsira held the position of Head of Internal Audit and Investigations for Shell's global Trading and Supply organisation, the world's biggest commodity trading and supply business. In July 2022, Tsira was appointed as a Vice President of Corporate and UK Country Controller responsible for the Shell Group's financial management of the corporate segment. Tsira is a member of the Shell UK Management Board, and a member of Shell UK Country Coordination Team, Chief of Staff for UK Crises Management
SKILLS & EXPERIENCE	Over 25 years of experience in the financial services industry internationally including advisory roles for a range of governmental and supranational bodies and institutions. He has held various roles within UK listed banks and has a breadth of corporate governance expertise. Experience in investment banking activities and in leading bank restructurings; Deep understanding of strategic planning and implementation.	More than 23 years of in-depth experience across the energy sector including regulated commodity trading and financial services; Chartered Director and Fellow with the Institute of Directors in London, UK;* Former member of the British-Georgian Society and former Chair of the Georgian Community in the UK; Relevant experience and expertise in information security risk management.
CONTRIBUTION TO THE COMPANY	With more than 25 years of international banking experience, coupled with his background and broad experience, Arne provides a valuable perspective as Chair to the Board. Arne plays a pivotal role in supporting the Company's relationship with its major shareholders, and, through his extensive experience in navigating economic uncertainty, is invaluable in meeting the challenges facing the Company and the wider sector. As Chair of the Corporate Governance and Nominations Committee, Arne has secured high calibre appointments in the last year. This has been instrumental in ensuring the composition of the Board matches the culture, strategy and leadership needs of the Company.	Tsira's specialist knowledge in the areas of financial services, risk management and internal audit enables her to contribute to, and constructively challenge on, a wide range of Board matters. As a Chartered Director, Tsira's leadership qualities ensure she can act as a sound advisor to the Chair and represent the interests of the other Directors. Tsira brings significant regulatory, strategic and international financial services expertise and knowledge of financial markets to the Board.
EXTERNAL APPOINTMENTS	Chairman of Hoting Innovations AB	Trustee Director of the British Gas Trustee Solutions Ltd, a closed pension fund (post British Gas acquisition by Shell) Trustee Director of Shell Trustee Solutions Ltd

PER ANDERS FASTH

Independent Supervisory Board Member

Chair of AC, Member of RC and RemCo

1 July 2021

1960

Swedish

Over the past 25 years, Per Anders has served as CEO in several companies such as at SBAB Bank, Hoist Finance and European Resolution Capital as well as CFO and other senior executive positions at the leading North-European bank SEB. He has also gained extensive strategic consulting experience having spent 10 years at top-tier consultancies McKinsey & Company and QVARTZ (now Bain & Company).

Per Anders has been a non-executive director of more than 15 financial institutions in Europe. In addition, he has extensive professional experience from having worked in more than 20 European countries as a non-executive director, senior executive and advisor to corporations and governments.

Extensive CEO and senior executive experience, having spent more than 20 years at leading banks and other financial institutions;
Over 30 years of accumulated experience as an independent non-executive director;
Strong listed corporate governance, leadership and strategic advisory skills;
Significant financial reporting, investor relations and internal controls experience;
Relevant experience from the financial information technologies (fintech) and credit management industries across Europe.

Per Anders is regarded as a financial expert in the context of audit and risk committee work. He has extensive experience of banking and financial services and operating in regulatory environments. Per Anders's broad financial and global executive experience brings a wide perspective to his role as Chair of the Audit Committee and in Board discussions and decision-making.

Chairman of Lyra Financial Wealth, a privately held wealth management company
Board member of Atle Investment Management/Services, a privately held investment management company
Board member and audit committee chair of Ukrgasbank, a Ukrainian corporate bank

JANET HECKMAN

Independent Supervisory Board Member

Chair of RemCo, Member of ESGE and RC

26 June 2023

1954

American

Janet was previously the Managing Director for the Southern and Eastern Mediterranean (SEMED) Region at the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). Based in Cairo, she was also the Country Head for Egypt. During her long career at Citigroup, she spent time as EMEA Corporate and Investment Managing Director and held a number of field roles across EMEA, and was responsible for Global Relationship Banking across CEMEA.

Over 30 years experience in corporate, investment and development banking. Extensive expertise in global relationship banking. 15 years experience in operations management.

Relevant experience of developing and delivering business plans and strategic change in a wide range of jurisdictions, including across Central and Eastern Europe, North Africa, the Middle East and Central Asia. This included the establishment of key partnerships with national governments.

Janet brings her extensive knowledge of financial services and corporate banking to the Board, with her past experiences in the formulation and delivery of strategy for regional operations at the EBRD.

Board member and audit committee chair of Astana International Exchange
Board member of Air Astana, Kazakhstan
Board member of Citibank Kazakhstan

SUPERVISORY BOARD BIOGRAPHIES **CONTINUED**

ERAN KLEIN

POSITION	Independent Supervisory Board Member
COMMITTEE	Chair of ESGE, Member of TD and RC
APPOINTED	1 July 2021
BORN	1965
NATIONALITY	British
CAREER	Eran is an experienced international banker and lawyer. Over a period spanning more than two decades, he held senior roles in leading financial institutions, such as Commerzbank, Citibank, ING Financial Markets and Deutsche Bank. Covering both developed and emerging markets, Eran has accumulated valuable knowledge in capital markets, SME finance, retail lending, corporate governance, liquidity and balance sheet management, as well as in risk management, audit and strategy implementation. He previously served as a Non-Executive Director and risk committee chair at Privatbank, the largest bank in Ukraine.

THYMIOS P. KYRIAKOPOULOS

POSITION	Independent Supervisory Board Member
COMMITTEE	Chair of RC, Member of AC and TD
APPOINTED	1 July 2021
BORN	1975
NATIONALITY	Greek
CAREER	Thymios is a senior banking executive with considerable international experience. He specialises in operational transformation, balance sheet optimisation, risk management, financial engineering and portfolio management. Thymios was executive general manager and chief risk officer of Piraeus Bank S.A, a leading listed Greek Bank, Managing Director at Goldman Sachs Inc. in the fixed income currencies and commodities trading division, and has held board and executive roles in insurtech, fintech, financial services and advisory sectors.

SKILLS & EXPERIENCE

Extensive experience in banking, credit, capital markets and legal; Significant risk, corporate governance, strategy and structuring expertise; Strong Emerging Markets banking and stakeholder management experience; Relevant experience and expertise in information security risk management.

Extensive experience in global capital markets, regional banking and supervised entities; Expert risk manager, investor, investment banker and balance sheet optimiser; Operational transformation leadership and crisis management spanning systemic banks and fintech; Strong governance, risk and asset management oversight skills for both listed and quasi-governmental entities.

CONTRIBUTION TO THE COMPANY

Eran brings to the Board extensive and varied risk, governance and strategy experience that he has gained at large financial institutions and consulting fields in both developed and developing markets, making him an ideal fit to spearhead the ESG and Ethics Committee agenda, on behalf of the Group.

Thymios brings extensive governance, financial and operational experience. His deep knowledge allows him to support and contribute to the strategic direction of the Company while controlling the path used in its implementation. Having led investment and risk functions in internationally listed banks and currently acting as chair of the risk committee of a national wealth fund, Thymios's broad multi-jurisdictional risk expertise enables him to bring innovative and positive insights to his role as Chair of the Risk Committee.

EXTERNAL APPOINTMENTS

No current additional Board appointments

Board member and chair of the investment committees of the Growthfund, the National Fund of Greece
Board member of Attica Bank the Greek listed bank
Board member of Agreed Payments SA the newly licensed fintech business

RAJEEV SAWHNEY

Independent Supervisory Board Member

Chair of TD, Member of ESGE and CGN

29 November 2021

1957

Indian

Rajeev has 40 years' experience as a senior corporate growth executive. He specialises in digital technologies and has served in financial services and various other industry sectors in Europe, North America and Asia. Previously, Rajeev held the positions of Executive Chairman and Non-Executive Director of OXSIGHT Ltd, a medical technology innovation company, and an Oxford University spin off. He was formerly a senior advisor to the CEO at global IT services firm Zensar Ltd in the UK and a member of the advisory board at Garble Cloud Inc., a cybersecurity company in Silicon Valley, USA. Prior to that, Rajeev gained strong operational experience as President of HCL Technologies and at the IT services firm focussed on the Banking and Finance sector, Mphasis, a Hewlett Packard company. Rajeev has been on the World Economic Forum expert Task Force on Low-Carbon Economic Prosperity and contributed at the World Economic Forum Summer Davos on climate change deliberations.

Strong global corporate leadership experience of more than 40 years;
Significant advisory and executive experience with technology and cybersecurity companies in financial services and other industry sectors;
Extensive expertise in Human Resource management;
Relevant experience and expertise in information security risk management.

Rajeev brings the extensive international leadership and general management perspective that he has gained from the technology and fintech sectors to the Board. He provides valuable insights into the Company's increasingly important technological evolution. In line with this, he has been appointed Chair of the Technology and Data Committee, where he provides key support and leadership in these areas.

No current additional board appointments

NINO SUKNIDZE

Independent Supervisory Board Member

Member of AC and CGN

29 November 2021

1979

Georgian

Nino is a business lawyer with over 20 years' experience in the Georgian market. She has a deep understanding of, and expertise in, various areas of practice including banking, finance, corporate, regulation, competition and capital markets. Previously, Nino served as general counsel at JSC Bank of Georgia. Before joining TBC Bank Group plc, she held various positions at the Georgian offices of international law firms Dentons and DLA Piper over a period of more than 11 years. Currently Nino is the managing partner of the law firm Suknidze & Partners LLC.

Strong financial services background;
Extensive experience as a leading legal counsel in major financial services sector transactions and listings;
Considerable governance, regulatory and risk management experience, including at an LSE-listed company;
Experience in advising companies across a range of sectors, including telecommunications, pharmaceuticals, energy and commerce.

Nino is an experienced domestic and international lawyer with particular expertise in regulated sectors, where she has counselled on a wide range of legal, regulatory and business issues. Nino's valuable experience brings a considered perspective to the Board and enriches discussion and strategic thought.

Vice President at Georgian Chamber of Commerce and Industry
Board member at Care Caucasus, a charity organisation in Georgia

Chapter

Financial Statement

Independent Auditor's Report

To the Shareholders and Management of JSC TBC Bank

Our opinion

In our opinion, the consolidated and separate financial statements present fairly, in all material respects, the consolidated and separate financial position of JSC TBC Bank (the "Bank") and its subsidiaries (together – the "Group") as at 31 December 2023, and the Group's and the Bank's consolidated and separate financial performance and consolidated and separate cash flows for the year then ended in accordance with International Financial Reporting Standards, with the requirements of the order N284/04 of the President of the National Bank of Georgia dated 26 December 2018, and with the requirements of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing.

What we have audited

The Group's and the Bank's consolidated and separate financial statements comprise:

- the consolidated and separate statements of financial position as at 31 December 2023;
- the consolidated and separate statements of profit or loss and other comprehensive income for the year then ended;
- the consolidated and separate statements of changes in equity for the year then ended;
- the consolidated and separate statements of cash flows for the year then ended; and
- the notes to the consolidated and separate financial statements, comprising material accounting policy information and other explanatory information.

Basis for opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's responsibilities for the audit of the consolidated and separate financial statements section of our report.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

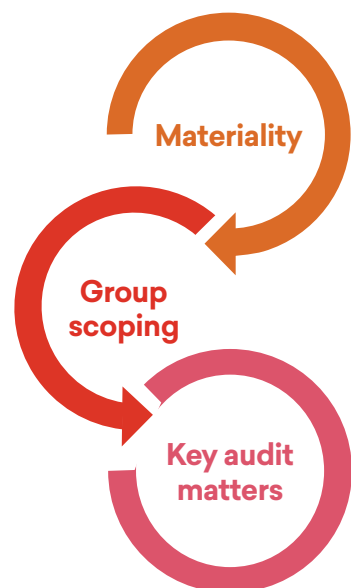
Independence

We are independent of the Group and the Bank in accordance with the International Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards) issued by the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA Code). We have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with the IESBA Code.

PricewaterhouseCoopers Georgia LLC, I/C 405220611
King David Business Centre, 7th floor, #12 M. Aleksidze Street, Tbilisi 0171, Georgia
Tel: +995 (32) 250 80 50, www.pwc.com/ge

Our audit approach

Overview

- Overall Group materiality: GEL 65.2 million, which represents 5% of the Group's profit before tax.
- Overall Bank materiality: GEL 63.1 million, which represents 5% of the Bank's profit before tax.
- Our scoping was determined based on a legal entity contribution to profit before tax and other key line items in the financial statements.
- Expected credit loss allowance for loans and advances to customers.

As part of designing our audit, we determined materiality and assessed the risks of material misstatement in the consolidated and separate financial statements. In particular, we considered where management made subjective judgements; for example, in respect of significant accounting estimates that involved making assumptions and considering future events that are inherently uncertain. As in all of our audits, we also addressed the risk of management override of internal controls, including among other matters, consideration of whether there was evidence of bias that represented a risk of material misstatement due to fraud.

Materiality

The scope of our audit was influenced by our application of materiality. An audit is designed to obtain reasonable assurance whether the consolidated and separate financial statements are free from material misstatement. Misstatements may arise due to fraud or error. They are considered material if individually or in aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of the consolidated and separate financial statements.

Based on our professional judgement, we determined certain quantitative thresholds for materiality, including the overall Group and Bank materiality for the consolidated and separate financial statements as a whole as set out in the table below. These, together with qualitative considerations, helped us to determine the scope of our audit and the nature, timing and extent of our audit procedures and to evaluate the effect of misstatements, if any, both individually and in aggregate on the consolidated and separate financial statements as a whole.

Overall Group and Bank materiality	Group: GEL 65.2 million (2022: GEL 63.0 million) Bank: GEL 63.1 million (2022: GEL 61.4 million)

How we determined it	5% of profit before tax

Rationale for the materiality benchmark applied	Profit before tax is a primary measure used by the shareholder in assessing the performance of the Group and the Bank and is a generally accepted benchmark for determining audit materiality.

Key audit matters

Key audit matters are those matters that, in our professional judgment, were of most significance in our audit of the consolidated and separate financial statements of the current period. These matters were addressed in the context of our audit of the consolidated and separate financial statements as a whole, and in forming our opinion thereon, and we do not provide a separate opinion on these matters.

Key audit matter

Expected credit loss allowance on loans and advances to customers (Group and Bank)

Refer to Note 2 - Material Accounting Policy information, Note 3 - Critical Accounting Estimates and Judgements in Applying Accounting Policies, Note 9 - Loans and Advances to Customers, and Note 38 - Financial and Other Risk Management in the consolidated and separate financial statements.

We focused on this area as the management's estimates regarding the expected credit loss ('ECL') allowance on loans and advances to customers are complex, require a significant degree of judgement and are subject to high degree of estimation uncertainty.

Under IFRS 9, Financial Instruments, management is required to determine the ECL allowance expected to occur over either a 12-month period or the remaining life of an asset, depending on the stage allocation of the individual asset. This staging is determined by assessing whether or not there has been a significant increase in credit risk ('SICR') or default of the borrower since loan origination.

Management has designed and developed a number of models to achieve compliance with the requirements of IFRS 9 and implemented an IT system for ECL estimation. Among others, management applies judgement to the models in situations where past experience is not considered to be reflective of future outcomes due to limited or incomplete data.

We consider the appropriateness of the model methodologies and the following judgements used in the determination of the modelled ECL allowance to be significant:

- Judgemental criteria applied for identification of SICR, involving qualitative assessment of borrowers' creditworthiness (relevant to Corporate and SME portfolios);
- Critical assumptions applied in the determination of loss given default ('LGD') and probability of default ('PD'); and
- Assessment of the key assumptions related to forward-looking information ('FLI') including the appropriateness of scenario weightings and macroeconomic variables.

How our audit addressed the key audit matter

We gained an understanding and evaluated the design and implementation of the key controls over the determination of ECL allowance and tested their operating effectiveness. These controls included among others:

- Controls over model performance monitoring, including periodic reviews of the policy and models, testing model estimates against actual outcomes and approval of model methodology changes
- Controls over governance of independent validation unit;
- Review and approval of the key judgements and assumptions used for determining LGDs, PDs and FLI;
- Controls over the accuracy of key parameters (such as PD, LGD) used by the calculation engine;
- Controls over regular monitoring of the financial standing of the borrowers;
- Controls over the automated ECL calculation by the relevant IT system; and
- The Management Risk Committee's review and approval of key assumptions and assessment of ECL modelled outputs.

We noted no exceptions in the design or operating effectiveness of the above controls. In addition, we performed the substantive procedures described below.

We assessed whether the ECL model methodologies developed by management comply with IFRS 9. We performed an evaluation and reviewed the application of the judgemental criteria set by management for determining whether there had been a SICR (applicable to Corporate and SME portfolios). We assessed the reasonableness of the critical assumptions applied in determination of LGDs, PDs and FLI. We involved our credit risk modelling specialists in performing the above procedures. We concluded that management's judgements in deriving SICR, LGDs, PDs and FLI were reasonable.

We reperformed the calculation of ECL for selected portfolios and assessed whether management's ECL calculations were consistent with the approved model methodologies.

We critically evaluated key aspects of model monitoring and validation ("backtesting" of projected ECL) performed by management relating to model performance and stability. We critically assessed the monitoring results and challenged explanations for deviations from the expectation. We evaluated whether model methodologies were updated to address the results of backtesting, where relevant.

We assessed the appropriateness of the macroeconomic models and assumptions as well as weightings applied to each macroeconomic scenario. We are satisfied that macroeconomic assumptions and scenario weightings used by management are reasonable.

We evaluated adequacy of the disclosures related to ECL allowance on loans and advances to customers.

How we tailored our Group and Bank audit scope

We tailored the scope of our audit in order to perform sufficient work to enable us to provide an opinion on the consolidated and separate financial statements as a whole, taking into account the structure of the Group and the Bank, the accounting processes and controls, and the industry in which the Group and the Bank operate.

The Group's banking activities are primarily carried out in Georgia, with small subsidiary operations in two other countries. The Group's business activities comprise of four segments for which it manages and reports its operating results and financial position, namely Retail Banking, Corporate and Investment Banking, Micro Small and Medium Enterprises ('MSME') and Corporate Centre.

The Bank is the largest component of the Group. Its main operations are Retail and Commercial banking, with all significant operations based in Georgia. The accounting function and management of the Bank are primarily based in Georgia, and represents 94.4% of the Group's total assets and 94.6% of profit before tax.

Our audit approach and composition of our team were tailored to the structure of the Group. We did not use component auditors for audit of in-scope areas. We performed a full scope audit of the only significant component of the Group – the Bank. We also performed an audit of the material financial statement line items of one insignificant component of the Group. Based on the procedures we performed over the reporting units, our audit scoping accounted for 99.7% of revenue (comprising interest income and fee and commission income) and 98% of total assets of the Group. We also performed other audit procedures including testing information technology general controls and other relevant controls related to financial reporting, to mitigate the risk of material misstatement.

Other information

Management is responsible for the other information. The other information comprises the Management Report (but does not include the consolidated and separate financial statements and our auditor's report thereon).

Our opinion on the consolidated and separate financial statements does not cover the Management Report.

In connection with our audit of the consolidated and separate financial statements, our responsibility is to read the Management Report and, in doing so, consider whether the Management Report is materially inconsistent with the consolidated and separate financial statements or our knowledge obtained in the audit, or otherwise appears to be materially misstated. If, based on the work we have performed, we conclude that there is a material misstatement in the Management Report, we are required to report that fact. We have nothing to report in this regard.

In addition, we are required by the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing to express an opinion whether certain parts of the Management Report comply with the respective regulatory normative acts and to consider whether the Management Report includes the information required by the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing.

Based on the work undertaken in the course of our audit, in our opinion:

- the information given in the Management Report for the financial year for which the consolidated and separate financial statements are prepared is consistent with the consolidated and separate financial statements;
- the information given in the Management Report complies with the requirements of paragraph 6 and paragraph 7 (c), (g) of article 7 of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing;
- the information given in the Management Report includes the information required by paragraph 7 (a), (b), (d) – (f) and paragraph 8 of article 7 of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing.

Responsibilities of management and those charged with governance for the consolidated and separate financial statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the consolidated and separate financial statements in accordance with International Financial Reporting Standards, with the requirements of the order N284/04 of the President of the National Bank of Georgia dated 26 December 2018, and with the requirements of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of the consolidated and separate financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the consolidated and separate financial statements, management is responsible for assessing the Group's and the Bank's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Group or the Bank or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Those charged with governance are responsible for overseeing the Group's and the Bank's financial reporting process.

Auditor's responsibilities for the audit of the consolidated and separate financial statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the consolidated and separate financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these consolidated and separate financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgement and maintain professional scepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the consolidated and separate financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Group's and the Bank's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Group's and the Bank's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the consolidated and separate financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Group or Bank to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the consolidated and separate financial statements, including the disclosures, and whether the consolidated and separate financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.
- Obtain sufficient appropriate audit evidence regarding the financial information of the entities or business activities within the Group to express an opinion on the consolidated financial statements. We are responsible for the direction, supervision and performance of the Group audit. We remain solely responsible for our audit opinion.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, actions taken to eliminate threats or safeguards applied.

From the matters communicated with those charged with governance, we determine those matters that were of most significance in the audit of the consolidated and separate financial statements of the current period and are therefore the key audit matters. We describe these matters in our auditor's report unless law or regulation precludes public disclosure about the matter or when, in extremely rare circumstances, we determine that a matter should not be communicated in our report because the adverse consequences of doing so would reasonably be expected to outweigh the public interest benefits of such communication.

The engagement partner on the audit resulting in this independent auditor's report is Levan Kankava.

PricewaterhouseCoopers Georgia LLC

PricewaterhouseCoopers Georgia LLC (Reg.# SARAS-F-775813)

Levan Kankava (Reg.# SARAS-A-592839)

2 April 2024
Tbilisi, Georgia

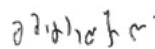
CONSOLIDATED STATEMENT OF FINANCIAL POSITION

<i>in thousands of GEL</i>	Note	31 December 2023	31 December 2022
ASSETS			
Cash and cash equivalents	6	3,691,232	3,786,098
Due from other banks	7	11,135	6,298
Mandatory cash balances with National Bank of Georgia	8	1,572,506	2,047,564
Loans and advances to customers	9	20,958,532	17,497,442
Investment securities measured at fair value through other comprehensive income	10	3,475,461	2,884,728
Repurchase receivables	11	-	267,495
Finance lease receivables	13	370,795	288,886
Investment properties		15,235	22,154
Investments in associates		4,204	3,721
Current income tax prepayment		53	27
Deferred income tax asset	33	395	2,064
Other financial assets	12	281,861	246,998
Other assets	14	405,493	411,727
Premises and equipment	15	491,324	424,252
Right of use assets	16	111,991	100,209
Intangible assets	15	352,722	311,150
Goodwill	17	28,197	28,197
TOTAL ASSETS		31,771,136	28,329,010
LIABILITIES			
Due to credit institutions	18	4,346,951	3,885,360
Customer accounts	19	19,942,516	17,841,357
Other financial liabilities	22	276,496	250,518
Current income tax liability	33	66,703	601
Deferred income tax liability	33	50,957	112,877
Debt securities in issue	20	1,264,085	1,209,813
Provision for liabilities and charges	21	21,060	19,908
Other liabilities	23	102,519	80,386
Lease liabilities	34	83,410	72,240
Subordinated debt	24	868,730	590,148
TOTAL LIABILITIES		27,023,427	24,063,208
EQUITY			
Share capital	25	21,014	21,014
Share premium		521,190	521,190
Retained earnings		4,285,662	3,783,180
Share based payment reserve	26	(85,614)	(57,556)
Fair value reserve for investment securities measured at fair value through other comprehensive income		12,345	5,467
Cumulative currency translation reserve		(7,085)	(7,657)
Net assets attributable to owners		4,747,512	4,265,638
Non-controlling interest	37	197	164
TOTAL EQUITY		4,747,709	4,265,802
TOTAL LIABILITIES AND EQUITY		31,771,136	28,329,010

The consolidated and the separate financial statements on pages 158 to 280 were approved for issue by the Supervisory Board on 2 April 2024 and signed on its behalf by:

Vakhtang Butskhrikidze
Chief Executive Officer

Giorgi Megrelishvili
Chief Financial Officer

The notes set out on pages 166 to 280 form an integral part of these consolidated and separate financial statements.

CONSOLIDATED STATEMENT OF PROFIT OR LOSS AND OTHER COMPREHENSIVE INCOME

<i>in thousands of GEL</i>	Note	2023	2022
Interest income	28	2,689,427	2,219,781
Interest income calculated using effective interest rate method	28	2,614,687	2,159,567
Other interest income	28	74,740	60,214
Interest expense	28	(1,276,932)	(1,011,397)
Net interest gains on currency swaps	28	83,101	34,711
Net interest income		1,495,596	1,243,095
Fee and commission income	29	571,391	477,613
Fee and commission expense	29	(236,915)	(211,963)
Net fee and commission income		334,476	265,650
Net gains from currency derivatives, foreign currency operations and translation	30	272,303	411,806
Net gains from disposal of investment securities measured at fair value through other comprehensive income		5,880	5,811
Other operating income		23,200	19,675
Share of profit of associates		657	352
Other operating non-interest income		302,040	437,644
Credit loss allowance for loans to customers	9	(130,380)	(105,247)
Credit loss (allowance)/recovery for finance lease receivables	13	(1,996)	781
Credit loss allowance for performance guarantees	21	(1,381)	(2,931)
Credit loss recovery for credit related commitments	21	477	210
Credit loss allowance for other financial assets		(9,573)	(9,160)
Credit loss (allowance)/recovery for financial assets measured at fair value through other comprehensive income		(1,006)	862
Net impairment of non-financial assets		(3,575)	(22)
Operating income after expected credit and non-financial asset impairment losses		1,984,678	1,830,882
Staff costs	31	(385,471)	(306,526)
Depreciation and amortization	15,16	(99,643)	(85,108)
Allowance for provision for liabilities and charges	21	-	(2,000)
Administrative and other operating expenses	32	(196,648)	(167,348)
Operating expenses		(681,762)	(560,982)
Profit before tax		1,302,916	1,269,900
Income tax expense	33	(183,858)	(246,825)
Profit for the year		1,119,058	1,023,075
Other comprehensive income for the year, net of tax			
<i>Items that may be reclassified subsequently to profit or loss:</i>			
Net gains reclassified to profit or loss upon disposal of investment securities	10	(5,327)	(1,853)
Movement in fair value reserve for investment securities measured at fair value through other comprehensive income, net of tax	10	12,205	18,182
Exchange differences on translation to presentation currency		572	(1,719)
Other comprehensive income for the year, net of tax		7,450	14,610
Total comprehensive income for the year		1,126,508	1,037,685
Profit is attributable to:			
– Shareholders of the Group		1,119,025	1,023,050
– Non-controlling interest		33	25
Profit for the year		1,119,058	1,023,075
Total comprehensive income is attributable to:			
– Shareholders of the Group		1,126,475	1,037,660
– Non-controlling interest		33	25
Total comprehensive income for the year		1,126,508	1,037,685

The notes set out on pages 166 to 280 form an integral part of these consolidated and separate financial statements.

CONSOLIDATED STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY

<i>in thousands of GEL</i>	Share Note Capital	Share premium	Share based payments reserve	Fair value reserve for invest- ment securities at FVTOCI	Cumulative currency translation reserve	Retained earnings	Total equity excluding non- controlling interest	Non- con- trolling interest	Total Equity
Balance as of 1 January 2022	21,014	521,190	(52,521)	(10,862)	(5,938)	3,117,079	3,589,962	93	3,590,055
Profit for the year	-	-	-	-	-	1,023,050	1,023,050	25	1,023,075
Other comprehensive income for 2022:	-	-	-	16,329	(1,719)	-	14,610	-	14,610
Disposal of investment securities measured at fair value through other comprehensive income	-	-	-	(1,853)	-	-	(1,853)	-	(1,853)
Other effects during the period	-	-	-	18,182	(1,719)	-	16,463	-	16,463
Total comprehensive income for 2022	-	-	-	16,329	(1,719)	1,023,050	1,037,660	25	1,037,685
Share based payment expense	26	-	23,388	-	-	-	23,388	-	23,388
Dividends declared	-	-	-	-	-	(356,798)	(356,798)	-	(356,798)
Tax effect for delivery of SBP shares to employees	-	-	(3,621)	-	-	-	(3,621)	-	(3,621)
Share based payment recharge by parent company	-	-	(24,802)	-	-	-	(24,802)	-	(24,802)
Other movements	-	-	-	-	-	(151)	(151)	46	(105)
Balance as of 31 December 2022	21,014	521,190	(57,556)	5,467	(7,657)	3,783,180	4,265,638	164	4,265,802
Profit for the year	-	-	-	-	-	1,119,025	1,119,025	33	1,119,058
Other comprehensive income for 2023:	-	-	-	6,878	572	-	7,450	-	7,450
Disposal of investment securities measured at fair value through other comprehensive Income	-	-	-	(5,327)	-	-	(5,327)	-	(5,327)
Other effects during the period	-	-	-	12,205	572	-	12,777	-	12,777
Total comprehensive income for 2023	-	-	-	6,878	572	1,119,025	1,126,475	33	1,126,508
Share based payment expense	26	-	26,397	-	-	-	26,397	-	26,397
Dividends declared	-	-	-	-	-	(616,065)	(616,065)	-	(616,065)
Tax effect for delivery of SBP shares to employees	-	-	(3,715)	-	-	-	(3,715)	-	(3,715)
Share based payment recharge by parent company	-	-	(50,740)	-	-	-	(50,740)	-	(50,740)
Other movements	-	-	-	-	-	(478)	(478)	-	(478)
Balance as of 31 December 2023	21,014	521,190	(85,614)	12,345	(7,085)	4,285,662	4,747,512	197	4,747,709

The notes set out on pages 166 to 280 form an integral part of these consolidated and separate financial statements.

CONSOLIDATED STATEMENT OF CASH FLOWS

<i>in thousands of GEL</i>	Note	2023	2022
Cash flows from operating activities			
Interest received		2,611,910	2,177,765
Interest received on currency swaps	28	83,101	34,711
Interest paid		(1,250,007)	(1,031,195)
Fees and commissions received		570,656	476,575
Fees and commissions paid		(235,436)	(240,044)
Cash received from trading in foreign currencies		219,711	338,167
Other operating income received		28,502	18,448
Staff costs paid		(355,553)	(280,682)
Administrative and other operating expenses paid		(178,079)	(172,303)
Income tax paid		(180,137)	(230,563)
Cash flows from operating activities before changes in operating assets and liabilities		1,314,668	1,090,879
Net change in operating assets			
Due from other banks and mandatory cash balances with the National Bank of Georgia		472,792	(226,175)
Loans and advances to customers		(3,494,277)	(2,491,519)
Finance lease receivables		(25,568)	5,273
Other financial assets		(131,449)	54,871
Other assets		105,407	59,318
Net change in operating liabilities			
Due to other banks		249,415	390,402
Customer accounts		2,079,384	4,797,211
Other financial liabilities		32,257	24,934
Other liabilities and provision for liabilities and charges		2,092	4,672
Net cash flows from operating activities		604,721	3,709,866
Cash flows (used in)/from investing activities			
Acquisition of investment securities measured at fair value through other comprehensive income	10	(1,563,326)	(2,412,783)
Proceeds from disposal of investment securities measured at fair value through other comprehensive income	10	383,122	816,417
Proceeds from redemption at maturity of investment securities measured at fair value through other comprehensive income	10	854,540	391,341
Acquisition of premises, equipment and intangible assets		(202,645)	(198,371)
Proceeds from disposal of premises, equipment and intangible assets		4,672	17,454
Proceeds from disposal of investment properties		7,220	5,472
Proceeds from disposal of subsidiary, net of disposed cash		1,527	-
Dividend received		696	-
Net cash flows used in investing activities		(514,194)	(1,380,470)
Cash flows from/(used in) financing activities			
Proceeds from other borrowed funds	34	1,894,337	2,501,875
Redemption of other borrowed funds	34	(1,698,671)	(1,731,699)
Repayment of principal of lease liabilities	34	(12,999)	(13,099)
Proceeds from subordinated debt	34	287,589	62,578
Redemption of subordinated debt	34	(15,867)	(13,710)
Share based payment recharge paid		(50,740)	(24,802)
Proceeds from debt securities in issue	34	95,820	3,504
Redemption of debt securities in issue	34	(43,058)	(205,898)
Dividends paid		(616,065)	(356,365)
Net cash flows (used in)/from financing activities		(159,654)	222,384
Effect of exchange rate changes on cash and cash equivalents		(25,739)	(361,142)
Net (decrease)/increase in cash and cash equivalents		(94,866)	2,190,638
Cash and cash equivalents at the beginning of the year	6	3,786,098	1,595,460
Cash and cash equivalents at the end of the year	6	3,691,232	3,786,098

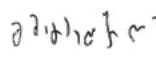
The notes set out on pages 166 to 280 form an integral part of these consolidated and separate financial statements.

SEPARATE STATEMENT OF FINANCIAL POSITION

<i>in thousands of GEL</i>	Note	31 December 2023	31 December 2022
ASSETS			
Cash and cash equivalents	6	3,633,314	3,747,594
Due from other banks	7	1,107	6,269
Mandatory cash balances with National Bank of Georgia	8	1,572,506	2,047,564
Loans and advances to customers	9	20,965,695	17,505,605
Investment securities measured at fair value through other comprehensive income	10	3,498,655	2,904,714
Repurchase receivables	11	-	267,495
Investment properties		15,235	21,292
Investments in subsidiaries and associates		34,460	34,041
Other financial assets	12	350,086	299,720
Other assets	14	358,737	349,885
Premises and equipment	15	462,570	398,964
Right of use assets	16	111,560	98,228
Intangible assets	15	318,744	285,884
Goodwill	17	27,502	27,502
TOTAL ASSETS		31,350,171	27,994,757
LIABILITIES			
Due to credit institutions	18	4,099,700	3,669,727
Customer accounts	19	20,115,103	17,976,594
Other financial liabilities	22	208,254	187,464
Current income tax liability		67,556	1,576
Deferred income tax liability	33	50,957	112,877
Debt securities in issue	20	1,181,792	1,163,116
Provisions for liabilities and charges	21	21,060	19,908
Other liabilities	23	94,557	73,393
Lease liabilities	34	82,908	70,280
Subordinated debt	24	826,546	560,278
TOTAL LIABILITIES		26,748,433	23,835,213
EQUITY			
Share Capital	25	21,014	21,014
Share premium		521,190	521,190
Retained earnings		4,133,317	3,669,480
Share based payment reserve	26	(86,143)	(57,556)
Fair value reserve for investment securities measured at fair value through other comprehensive income		12,360	5,416
TOTAL EQUITY		4,601,738	4,159,544
TOTAL LIABILITIES AND EQUITY		31,350,171	27,994,757

The consolidated and the separate financial statements on pages 158 to 280 were approved for issue by the Supervisory Board on 2 April 2024 and signed on its behalf by

Vakhtang Butskhrikidze
 Chief Executive Officer

Giorgi Megrelashvili
 Chief Financial Officer

The notes set out on pages 166 to 280 form an integral part of these consolidated and separate financial statements.

SEPARATE STATEMENT OF PROFIT OR LOSS AND OTHER COMPREHENSIVE INCOME

<i>in thousands of GEL</i>	Note	2023	2022
Interest income	28	2,612,787	2,158,813
Interest expense	28	(1,257,002)	(994,169)
Net interest gains on currency swaps	28	83,101	34,711
Net interest income		1,438,886	1,199,355
Fee and commission income	29	532,339	443,437
Fee and commission expense	29	(279,491)	(240,901)
Net fee and commission income		252,848	202,536
Net gains from currency derivatives, foreign currency operations and translation	30	273,591	412,975
Net gains from disposal of Investment securities measured at fair value through other comprehensive income		5,880	5,811
Other operating income		35,765	18,456
Share of profit of associates		657	584
Other operating non-interest income		315,893	437,826
Credit loss allowance for loans to customers	9	(131,465)	(108,446)
Credit loss allowance for performance guarantees	21	(1,381)	(2,931)
Credit loss recovery for credit related commitments	21	477	210
Credit loss allowance for other financial assets	12	(4,983)	(4,374)
Credit loss recovery for financial assets measured at fair value through other comprehensive income	10	(974)	868
Net recovery/(impairment) of non-financial assets		(1,562)	1,223
Operating income after expected credit and non-financial asset impairment losses		1,867,739	1,726,267
Staff costs	31	(349,513)	(279,273)
Depreciation and amortization		(89,224)	(76,766)
Allowance for provision for liabilities and charges	21	-	(2,000)
Administrative and other operating expenses	32	(166,894)	(139,143)
Operating expenses		(605,631)	(497,182)
Profit before tax		1,262,108	1,229,085
Income tax expense	33	(182,243)	(246,294)
Profit for the year		1,079,865	982,791
Other comprehensive income/(expense) for the year, net of tax:			
<i>Items that may be reclassified subsequently to profit or loss:</i>			
Net gains reclassified to profit or loss upon disposal of investment securities		(5,327)	(1,853)
Movement in fair value reserve for investment securities measured at fair value through other comprehensive income, net of tax		12,271	18,091
Other comprehensive income for the year, net of tax		6,944	16,238
Total comprehensive income for the year		1,086,809	999,029

The notes set out on pages 166 to 280 form an integral part of these consolidated and separate financial statements.

SEPARATE STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY

<i>in thousands of GEL</i>	Note	Share Capital	Share premium	Share based payment reserve	Fair value reserve of investment securities measured at FVOCI	Retained earnings	Total
Balance as of 1 January 2022		21,014	521,190	(52,521)	(10,822)	3,043,459	3,522,320
Profit for the year		-	-	-	-	982,791	982,791
Other comprehensive income for 2022		-	-	-	16,238	-	16,238
Disposal of investment securities measured at fair value through other comprehensive income		-	-	-	(1,853)	-	(1,853)
Other effects during the period		-	-	-	18,091	-	18,091
Total comprehensive income for 2022		-	-	-	16,238	982,791	999,029
Share based payment expense	26	-	-	23,388	-	-	23,388
Dividends declared		-	-	-	-	(356,798)	(356,798)
Share based payment recharge by parent company		-	-	(24,802)	-	-	(24,802)
Tax effect for delivery of SBP shares to employees		-	-	(3,621)	-	-	(3,621)
Other movement		-	-	-	-	28	28
Balance as of 31 December 2022		21,014	521,190	(57,556)	5,416	3,669,480	4,159,544
Profit for the year		-	-	-	-	1,079,865	1,079,865
Other comprehensive income for 2023:		-	-	-	6,944	-	6,944
Disposal of investment securities measured at fair value through other comprehensive income		-	-	-	(5,327)	-	(5,327)
Other effects during the period		-	-	-	12,271	-	12,271
Total comprehensive income for 2023:		-	-	-	6,944	1,079,865	1,086,809
Share based payment expense	26	-	-	25,868	-	-	25,868
Dividends declared		-	-	-	-	(616,065)	(616,065)
Share based payment recharge by parent company		-	-	(50,740)	-	-	(50,740)
Tax effect for delivery of SBP shares to employees		-	-	(3,715)	-	-	(3,715)
Other movement		-	-	-	-	37	37
Balance as of 31 December 2023		21,014	521,190	(86,143)	12,360	4,133,317	4,601,738

The notes set out on pages 166 to 280 form an integral part of these consolidated and separate financial statements.

SEPARATE STATEMENT OF CASH FLOWS

<i>in thousands of GEL</i>	Note	2023	2022
Cash flows from operating activities			
Interest received		2,534,237	2,118,976
Interest received on currency swaps	28	83,101	34,711
Interest paid		(1,228,477)	(1,013,784)
Fees and commissions received		531,606	442,406
Fees and commissions paid		(278,000)	(268,982)
Cash received from trading in foreign currencies		219,729	341,465
Other operating income received		19,485	11,358
Staff costs paid		(321,550)	(252,817)
Administrative and other operating expenses paid		(150,332)	(145,066)
Income tax paid		(178,468)	(229,501)
Cash flows from operating activities before changes in operating assets and liabilities		1,231,331	1,038,766
Net change in operating assets			
Due from other banks and mandatory cash balances with the National Bank of Georgia		482,791	(250,716)
Loans and advances to customers		(3,494,058)	(2,497,954)
Other financial assets		(85,096)	40,347
Other assets		91,174	67,426
Net change in operating liabilities			
Due to other banks		248,764	390,307
Customer accounts		2,119,973	4,885,904
Other financial liabilities		27,026	21,892
Other liabilities and provision for liabilities and charges		3,800	5,277
Net cash flows from operating activities		625,705	3,701,249
Cash flows (used in)/from investing activities			
Acquisition of investment securities measured at fair value through other comprehensive income	10	(1,591,596)	(2,411,395)
Proceeds from disposal of investment securities measured at fair value through other comprehensive income	10	387,887	815,083
Proceeds from redemption at maturity of investment securities measured at fair value through other comprehensive income	10	874,540	391,341
Dividends received		20,656	5,959
Proceeds from disposal of subsidiary		1,540	-
Acquisition of premises, equipment and intangible assets		(180,309)	(178,404)
Proceeds from disposal of premises, equipment and intangible assets		3,581	12,859
Proceeds from disposal of investment properties		4,746	5,472
Capital injection in subsidiaries		-	(1,006)
Net cash flows (used in)/ from investing activities		(478,955)	(1,360,091)
Cash flows from/(used in) financing activities			
Proceeds from other borrowed funds		1,721,055	2,407,703
Redemption of other borrowed funds		(1,553,680)	(1,652,197)
Repayment of principal of lease liabilities		(12,145)	(11,716)
Proceeds from subordinated debt		262,582	46,258
Redemption of subordinated debt		(2,618)	-
Proceeds from debt securities in issue		17,011	-
Redemption of debt securities in issue		-	(205,898)
Dividends paid		(616,065)	(356,365)
Share based payment recharge paid		(50,740)	(24,802)
Net cash flows (used in)/from financing activities		(234,600)	202,983
Effect of exchange rate changes on cash and cash equivalents		(26,430)	(361,947)
Net (decrease) increase in cash and cash equivalents		(114,280)	2,182,194
Cash and cash equivalents at the beginning of the year	6	3,747,594	1,565,400
Cash and cash equivalents at the end of the year	6	3,633,314	3,747,594

The notes set out on pages 166 to 280 form an integral part of these consolidated and separate financial statements.

1. INTRODUCTION

Principal activity. JSC TBC Bank (hereafter the “Bank”) was incorporated on 17 December 1992 and is domiciled in Georgia. The Bank is a joint stock company limited by shares and was set up in accordance with Georgian regulations. The Bank’s principal business activity is universal banking operations that include corporate, small and medium enterprises (“SME”), retail and micro-operations within Georgia. The Bank is a parent of a group of companies (hereafter the “Group”) incorporated in Georgia and Azerbaijan; their primary business activities include providing banking, leasing, brokerage and card processing services to corporate and individual customers. The Bank has been operating since 20 January 1993 under a general banking license issued by the National Bank of the Georgia (“NBG”). The Bank’s registered address and place of business is 7 Marjanishvili Street, 0102 Tbilisi, Georgia. The Bank was registered by District Court of Vake and the registration number is 204854595.

The Bank has 123 (2022:129) branches¹ within Georgia.

TBC Bank Group PLC (“TBCG”) is a public limited by shares company, incorporated in the United Kingdom. TBCG held 99.88% of the share capital of JSC TBC Bank (hereafter the “Bank”) as at 31 December 2023 (2022: 99.88%), thus representing the Bank’s ultimate and direct parent company. TBC Bank Group PLC’s registered legal address is 100 Bishopsgate, C/O Law Debenture, London, England, EC2N 4AG. Registered number of TBC Bank Group PLC is 10029943.

As of 31 December 2023 and 2022 the Group shareholder structure was as follows:

	% of ownership interest held as of 31 December	
Shareholders	2023	2022
TBC Bank Group PLC	99.88%	99.88%
Other	0.12%	0.12%
Total	100.00%	100.00%

As of 31 December 2023 and 31 December 2022, the shareholder structure of TBC Bank Group PLC by beneficiary ownership interest was as follows:

	% of ownership interest held as of 31 December	
Shareholders	2023	2022
Dunross & Co.	6.50%	6.58%
Allan Gray Investment Management	3.88%	5.66%
BlackRock	4.72%	3.99%
Vanguard Group	4.39%	3.91%
Fidelity International	3.02%	3.88%
JPMorgan Asset Management	3.81%	3.86%
European Bank for Reconstruction and Development	2.99%	3.54%
Schroder Investment Management	3.18%	1.96%
Founders*	15.83%	16.04%
Other**	51.68%	50.58%
Total	100.00%	100.00%

* Founders include direct and indirect ownerships of Mamuka Khazaradze, Badri Japaridze.

** Other includes individual as well as corporate shareholders.

1. INTRODUCTION CONTINUED

Subsidiaries and associates. The consolidated financial statements include the following principal subsidiaries:

<i>Subsidiary name</i>	Proportion of voting rights and ordinary share capital held as of 31 December		Principal place of business or incorporation	Year of incorp- oration	Principal activities
	2023	2022			
United Financial Corporation JSC	99.53%	99.53%	Tbilisi, Georgia	2001	Card processing
TBC Capital LLC	100.00%	100.00%	Tbilisi, Georgia	1999	Brokerage
TBC Leasing JSC	100.00%	100.00%	Tbilisi, Georgia	2003	Leasing
TBC Kredit LLC	100.00%	100.00%	Baku, Azerbaijan	1999	Non-banking ' credit institution
TBC Pay LLC	100.00%	100.00%	Tbilisi, Georgia	2008	Payment Processing
TBC Invest-Georgia LLC	100.00%	100.00%	Ramat Gan, Israel	2011	Financial services
Index LLC ²	N/A	100.00%	Tbilisi, Georgia	2009	Ecosystem
TBC Asset Management LLC	100.00%	100.00%	Tbilisi, Georgia	2021	Asset management

The Group has investments in the following associates:

<i>Associate name</i>	Proportion of voting rights and ordinary share capital held as of 31 December		Principal place of business or incorporation	Year of incorp- oration	Principal activities
	2023	2022			
CreditInfo Georgia JSC	21.08%	21.08%	Tbilisi, Georgia	2005	Financial intermediation
Tbilisi Stock Exchange JSC	28.87%	28.87%	Tbilisi, Georgia	2015	Finance, Service
Georgian Central Securities Depository JSC	22.87%	22.87%	Tbilisi, Georgia	1999	Finance, Service
Georgian Stock Exchange JSC ³	17.33%	17.33%	Tbilisi, Georgia	1999	Finance, Service
Kavkasreestri JSC ³	10.03%	10.03%	Tbilisi, Georgia	1998	Finance, Service

The country of incorporation is also the principal area of operation of each of the above subsidiaries and associates.

The Group's corporate structure consists of a number of related undertakings, comprising subsidiaries and associates, which are not consolidated or equity accounted due to immateriality. A full list of these undertakings, the country of incorporation and the ownership of each share class is set out below.

¹ Excluding pawnshop units.

² Index LLC was sold in 2023 to the TBCG Group member company T Net LLC.

³ The Group has a significant influence on Georgian Stock Exchange JSC and Kavkasreestri JSC with representatives in management board.

1. INTRODUCTION CONTINUED

**Proportion of voting rights
and ordinary share
capital held as of
31 December**

<i>Company name</i>	2023	2022	Principal place of business or incorporation	Year of incorporation	Principal activities
TBC Invest International LLC ¹	100.00%	100.00%	Tbilisi, Georgia	2016	Investment Vehicle
University Development Fund ¹	33.33%	33.33%	Tbilisi, Georgia	2007	Education
Natural Products of Georgia LLC ¹	25.00%	25.00%	Tbilisi, Georgia	2001	Trade, Service
TBC Trade LLC ¹	100.00%	100.00%	Tbilisi, Georgia	2008	Trade, Service
Diversified Credit Portfolio JSC	100.00%	100.00%	Tbilisi, Georgia	2021	Asset Management
Globally Diversified bond fund JSC	100.00%	N/A	Tbilisi, Georgia	2023	Asset Management

Operating environment of the Group. Georgia, where most of the Group's activities are located, displays certain characteristics of an emerging market. The legal, tax and regulatory frameworks continue to develop and are subject to frequent changes and varying interpretations (Note 33). In 2022, despite the adverse impact of Russia's invasion of Ukraine, Georgia's economic expansion exceeded initial expectations with the real GDP increasing by 11.0% mainly on the back of the recovery of inflows, as well as stronger domestic demand. In 2023, the growth started to normalize though remained still strong, averaging to 7.5% at the end of the year. Normalization was driven by the lower international commodity prices negatively affecting both exports and imports, while FDIs remained resilient, and tourism and remittances maintained strong growth when adjusted for one-offs related to Russia and the migration effect.

While inflows to the Georgian economy are quite diversified, the country is still vulnerable to geopolitical and economic developments in its region and beyond. In particular, uncertainties related to the Russian-Ukrainian conflict and consequent developments may have an adverse impact on the Georgian economy. The country is also exposed to a lower though still tangible risk of resurged military conflicts in its breakaway regions occupied by Russia, while some relatively distant conflicts, such as the escalation in the middle east, might affect the Georgian economy through the stronger USD, higher oil prices, migration flows, etc.

At the same time, while the migration effect continued to make an important contribution to economic growth in 2023, any sizeable outflow could lead to a deterioration in the business environment. The reverse would probably be the case in any rapid conflict resolution scenario, which would create positive economic spill-overs as well, such as the likely stronger rebound of growth in Russia and Ukraine.

However, the baseline strongly depends on the global developments. While the Georgian economy is so far resilient against recently elevated global slowdown risks and adverse economic impacts of Russia's invasion of Ukraine, there is a probability of more severe spill-over effects, as well as risks of other global disruptions provoked by regional conflicts, supply chain obstructions, potential global health issues such as pandemics, etc. The materialization of these risks could severely hamper economic activity in Georgia, and negatively impact the business environment and clients of the Group.

For the purpose of measurement of expected credit losses ("ECL"), the Group uses supportable forward-looking information, including forecasts of macroeconomic variables. As with any economic forecast, however, the projections and likelihoods of their occurrence are subject to a high degree of inherent uncertainty and therefore the actual outcomes may be significantly different from those projected.

Climate Impact

The Group has reviewed its exposure to climate-related risks, but has not identified any risks that could significantly impact the financial performance or position of the Group as at 31 December 2023. See more details outlined in risk management disclosures in note 35.

2. MATERIAL ACCOUNTING POLICY INFORMATION

Basis of preparation. These consolidated and separate financial statements have been prepared in accordance with International Financial Reporting Standards (“IFRSs”) under the historical cost convention as modified by the initial recognition of financial instruments based on fair value, and by the revaluation of financial instruments categorised at fair value through profit or loss (“FVTPL”) and at fair value through other comprehensive income (“FVOCI”), with the requirements of the order N284/04 of the President of the National Bank of Georgia dated 26 December 2018, and with the requirements of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing. The principal accounting policies applied in the preparation of these consolidated and separate financial statements are set out below. These policies have been consistently applied to all the periods presented, unless otherwise stated.

Going Concern. The Board has fully reviewed the available information pertaining to the principal existing and emerging risks strategy, financial health, profitability of operations, liquidity, and solvency of the Banks and the Group as a whole, and determined that the Group’s subsidiaries’ business remains a going concern. The Directors have not identified any material uncertainties that could threaten the going concern assumption and have a reasonable expectation that the Group’s subsidiaries have adequate resources to remain operational and solvent for the foreseeable future (which is, for this purpose, a period of 12 months from the date of approval of these financial statements).

In reaching this assessment, the Directors have specifically considered the implications of political instability in the region and the war in Ukraine on the Group’s subsidiaries performance and projected funding and capital position and also taken into account the impact of further stress scenarios. Accordingly, the accompanying financial statements are prepared in line with the going concern basis of accounting.

Presentation currency. These consolidated financial statements are presented in thousands of Georgian Lari (“GEL thousands”), unless otherwise indicated.

Consolidated financial statements. Subsidiaries are those investees that the Group controls. The Group may have power over an investee even when it holds less than the majority of voting power in it. In such a case, the Group assesses the size of its voting rights relative to the size and dispersion of holdings of the other vote holders to determine if it has de-facto power over the investee. Subsidiaries are consolidated from the date on which control is transferred to the Group and are deconsolidated from the date on which control ceases.

Separate financial statements. Investments in subsidiaries - The Company accounts investments at the original cost of the investment until the investment is de-recognised or impaired for its separate financial statements. The carrying amounts of the investments are reviewed at each reporting date to determine whether there is any indication of impairment. If any such indication exists, the assets’ recoverable amounts are estimated. Value in use is determined by the present value of expected future cash flows discounted to present value. An impairment loss is recognised when the carrying amount of the investments exceeds its recoverable amount. Impairment losses are recognised in profit or loss. Policies in the consolidated and separate financial statements are consistent unless otherwise stated.

Business combinations and goodwill accounting. Business combinations are accounted for using the acquisition method. The cost of an acquisition is measured at the fair value of the consideration, including contingent consideration, given at the acquisition date. Acquisition-related costs are recognised as an expense in the profit or loss in the period in which they are incurred. Identifiable assets acquired and liabilities and contingent liabilities assumed in a business combination are measured at their fair values at the acquisition date, irrespective of the extent of any non-controlling interest.

The Group measures the non-controlling interest that represents the current ownership’s interest and entitles the holder to a proportionate share of net assets in the event of liquidation on a transaction by transaction basis, either at: (a) fair value, or (b) the non-controlling interest’s proportionate share of net assets of the acquired entity. Non-controlling interests that are not present ownership interests are measured at fair value.

Goodwill is measured by deducting the acquiree’s net assets from the aggregate of the consideration transferred for the acquiree, the amount of non-controlling interest in the acquiree and fair value of an interest in the acquiree held immediately before the acquisition date. Any negative amount (“negative goodwill”) is recognised in profit or loss, after the management reassesses whether it identified all the assets acquired and all liabilities and contingent liabilities assumed, and reviews appropriateness of their measurement.

1 Dormant.

2. MATERIAL ACCOUNTING POLICY INFORMATION CONTINUED

The consideration transferred for the acquiree is measured at the fair value of the assets given up, equity instruments issued and liabilities incurred or assumed, including fair value of assets or liabilities from contingent consideration arrangements, but excludes acquisition related costs such as advisory, legal, valuation and similar professional services.

Transaction costs incurred for issuing equity instruments are deducted from the equity; transaction costs incurred for issuing debt are deducted from its carrying amount and all other transaction costs associated with the acquisition are expensed.

Intercompany transactions, balances and unrealised gains on transactions between group companies are eliminated; unrealised losses are also eliminated unless the cost cannot be recovered. The Bank and all of its subsidiaries use uniform accounting policies consistent with the Group's policies.

Non-controlling interest is that part of the net results and of the equity of a subsidiary attributable to interests that are not owned, directly or indirectly, by the Bank. Non-controlling interest forms a separate component of the Group's equity.

Associates. Associates are entities over which the Group has significant influence (directly or indirectly), but not control, generally accompanying a shareholding of between 20 and 50 per cent of the voting rights. Investments in associates are accounted for using the equity method of accounting and are initially recognised at cost. The carrying amount of associates includes goodwill identified on acquisition less accumulated impairment losses, if any. Dividends received from associates reduce the carrying value of the investments in associates. Other post-acquisition changes in Group's share of net assets of an associate are recognised as follows: (i) the Group's share of profits or losses of associates is recorded in the consolidated profit or loss for the year as share of result of associates, (ii) the Group's share of other comprehensive income is recognised in other comprehensive income and presented separately, (iii); all other changes in the Group's share of the carrying value of net assets of associates are recognised in profit or loss within the share of result of associates. However, when the Group's share of losses in an associate equals or exceeds its interest in the associate, including any other unsecured receivables, the Group does not recognise further losses, unless it has incurred obligations or made payments on behalf of the associate.

Unrealised gains on transactions between the Group and its associates are eliminated to the extent of the Group's interest in the associates; unrealised losses are also eliminated unless the transaction provides evidence of an impairment of the asset transferred.

Purchases and sales of non-controlling interests. The Group applies the economic entity model to account for transactions with owners of non-controlling interest. Any difference between the purchase consideration and the carrying amount of non-controlling interest acquired is recorded as a capital transaction directly in equity. The Group recognises the difference between sales consideration and carrying amount of non-controlling interest sold as a capital transaction in the statement of changes in equity.

Initial recognition of financial instruments. Financial instruments at FVTPL are initially recorded at fair value. All other financial instruments are initially recorded at fair value adjusted for transaction costs.

Financial assets – classification and subsequent measurement – measurement categories. The Group classifies financial assets in the following measurement categories: FVTPL, FVOCI and AC. The classification and subsequent measurement of debt financial assets depends on: (i) the Group's business model for managing the related assets portfolio and (ii) the cash flow characteristics of the asset. The line items Financial Assets and Financial Liabilities in the statement of financial position include those assets and liabilities that are in the scope of IFRS 17 for disclosure purposes.

Financial assets – reclassification. Financial instruments are reclassified only when the business model for managing the portfolio, as a whole, changes. The reclassification has a prospective effect and takes place from the beginning of the first reporting period that follows after the change in the business model.

Financial assets impairment – expected credit loss (ECL) allowance. The Group assesses, on a forward-looking basis, the ECL for debt instruments measured at AC and FVOCI and for the exposures arising from loan commitments and financial guarantee contracts. The Group measures ECL and recognises credit loss allowance at each reporting date. The measurement of ECL reflects: (i) an unbiased and probability weighted amount that is determined by evaluating a range of possible outcomes, (ii) time value of money and (iii) all reasonable and supportable information

2. MATERIAL ACCOUNTING POLICY INFORMATION CONTINUED

that is available without undue cost and effort at the end of each reporting period about past events, current conditions and forecasts of future conditions.

The Group applies a three-stage model for impairment, based on changes in credit quality since initial recognition:

- Stage 1: A financial instrument that is not defaulted on initial recognition is classified in Stage 1. Financial assets in Stage 1 have their ECL measured at an amount equal to the portion of lifetime ECL that results from default events possible within the next 12 months or until contractual maturity, if shorter ("12 Months ECL");
- Stage 2: If the Group identifies a significant increase in credit risk ("SICR") since initial recognition, the asset is transferred to Stage 2 and its ECL is measured based on ECL on a lifetime basis ("Lifetime ECL"). If a SICR is no longer observed, instrument will move back to Stage 1. Financial instrument moves back from stage 2 to stage 1 with 6-month cure period in case of loans previously having default flag, while restructured loans remain in stage 2 until the restructured status is removed. In order to remove restructured status, borrower should make at least 12 consecutive payments, unless financial monitoring is performed. Refer to Note 38 for a description of how the Group determines, on a forward-looking basis, when a SICR has occurred;
- Stage 3: Defaulted assets are transferred to Stage 3 and allowance for Lifetime ECL is recognized. The Group's definition of defaulted assets and definition of default is based on the occurrence of one or more loss events, described further in Note 35.

Change in ECL is recognized in the statement of profit or loss with a corresponding allowance reported as a decrease in carrying value of the financial asset on the statement of financial position. For financial guarantees and credit commitments, provision for ECL is reported as a liability in Provisions for Liabilities and Charges.

Financial assets- derecognition and modification. The Group derecognises financial assets when (a) the assets are redeemed or the rights to cash flows from the assets otherwise expired or (b) the Group has transferred the rights to the cash flows from the financial assets or entered into a qualifying pass-through arrangement while (i) also transferring substantially all risks and rewards of ownership of the assets or (ii) neither transferring nor retaining substantially all risks and rewards of ownership, but not retaining control. Control is retained if the counterparty does not have the practical ability to sell the asset in its entirety to an unrelated third party without needing to impose restrictions on the sale. The Group sometimes renegotiates or otherwise modifies the contractual terms of the financial assets.

The Group assesses whether the modification of contractual cash flows is substantial, in which it considers certain qualitative and quantitative factors combined. Based on below shown internally developed methodology there are certain qualitative triggers which lead to asset derecognition with no further quantitative testing required. These qualitative criteria are included in the list below:

- Change in contract currency;
- Consolidation of two or more loans into one new loan;
- Change in counterparty;
- Loan with no predetermined payment schedule is changed with loan with schedule or vice versa;
- Change in contractual interest rate due to market environment changes.

The Group compares the original and revised expected cash flows to assets whether the risks and rewards of the asset are substantially different as a result of the contractual modification. It should be assessed whether change in contractual cash flow is substantial (significance defined as 10% change). If the test result is above 10% threshold, loan should be derecognized, whereas if the test is passed and result is below or equal to 10%, financial asset can be assessed as modified.

If above mentioned qualitative and quantitative criteria are not met, then modification does not result in derecognition. The Group recalculates the gross carrying amount by discounting the modified contractual cash flows by the original effective interest rate and recognises a modification gain or loss in profit or loss. Any costs or fees incurred adjust the carrying amount of the modified financial asset and are amortised over the remaining term of the modified financial asset.

Financial liabilities – measurement categories. Financial liabilities are classified as subsequently measured at AC, except for (i) financial liabilities at FVTPL: this classification is applied to derivatives, financial liabilities held for trading (e.g. short positions in securities), contingent consideration recognised by an acquirer in a business combination

2. MATERIAL ACCOUNTING POLICY INFORMATION CONTINUED

and other financial liabilities designated as such at initial recognition and (ii) financial guarantee contracts and loan commitments.

Mandatory cash balances with the National Bank of Georgia. Mandatory cash balances with National Bank of Georgia are carried at AC and represent mandatory reserve deposits that are not available to finance the Group's day to day operations. Hence, they are not considered as part of cash and cash equivalents for the purposes of the consolidated statement of cash flows.

Due from other banks. Amounts due from other banks are recorded when the Group advances money to counterparty banks. Amounts due from other banks are carried at AC when: (i) they are held for the purposes of collecting contractual cash flows and those cash flows represent SPPI, and (ii) they are not designated at fair value through profit or loss (FVTPL). Otherwise, they are carried at fair value (FV).

Investments in debt securities. Based on the business model and the cash flow characteristics, the Group classifies investments in debt securities as carried at AC, fair value through other comprehensive income (FVOCI) or FVTPL. Debt securities are carried at AC if they are held for collection of contractual cash flows and where those cash flows represent SPPI, and if they are not voluntarily designated at FVTPL in order to significantly reduce an accounting mismatch.

Investments in equity securities. Financial assets that meet the definition of equity from the issuer's perspective, i.e. instruments that do not contain a contractual obligation to pay cash and that evidence a residual interest in the issuer's net assets, are considered as investments in equity securities by the Group. Investments in equity securities are measured at FVTPL, except where the Group elects at initial recognition to irrevocably designate an equity investments at FVOCI. The Group's policy is to designate equity investments as FVOCI when those investments are held for strategic purposes other than solely to generate investment returns.

Loans and advances to customers. Loans and advances to customers are recorded when the Group advances money to purchase or originate a loan due from a customer.

Impairment allowances are determined based on the forward-looking ECL models. Note 35 provides information about inputs, assumptions and estimation techniques used in measuring ECL, including an explanation of how the Group incorporates forward-looking information in the ECL models.

Reposessed collateral. Repossessed collateral represents non-financial assets acquired by the Group to settle overdue loans. The assets are initially recognised at fair value when acquired and included in premises and equipment, investment property or reposessed collateral within other assets depending on their nature and the Group's intention in respect of recovery of these assets and are subsequently re-measured and accounted for in accordance with the accounting policies for these categories of assets. Repossessed assets are recorded at the lower of cost or net realisable value.

Finance lease receivables. Where the Group is a lessor in a lease that substantially transfers all risks and rewards incidental to ownership to the lessee, the assets leased out are presented as finance lease receivables and carried at the present value of the future lease payments. Finance lease receivables are initially recognised at commencement (when the lease term begins) using a discount rate determined at inception (the early date of the lease agreement and the date of commitment by the parties to the principal provisions of the lease).

The difference between the gross receivable and the present value represents unearned finance income. This income is recognised over the term of the lease using the net investment method (before tax), which reflects a constant periodic rate of return. The interest income on stage 3 exposures is recognized on a carrying amount after deducting ECL. Incremental costs directly attributable to negotiating and arranging the lease are included in the initial measurement of the finance lease receivables and reduce the amount of income recognised over the lease term. Finance income from leases is recorded within interest income in the profit or loss.

The ECL is determined in the same way as for loans and advances measured at AC and recognised through an allowance account to write down the receivables' net carrying amount to the present value of expected cash flows discounted at the interest rates implicit in the lease investments. There is a 'three stage' approach which is based on the change in credit quality of financial lease receivables since initial recognition. Immediate loss that is equal to the 12-month ECL is recorded on initial recognition of financial leases that are not defaulted. In case of a significant

2. MATERIAL ACCOUNTING POLICY INFORMATION CONTINUED

increase in credit risk, impairment is measured using lifetime ECL rather than 12-month ECL. The estimated future cash flows reflect the cash flows that may result from obtaining and selling the assets subject to the lease.

The Group normally structures its finance lease contracts so that the lessee makes a minimum prepayment of 20% of the equipment purchase price at the inception of the lease term. The Group holds title to the leased assets during the lease term. The title to the asset under the finance lease contract is transferred to the lessees at the end of the contract terms, including full repayment of lease payments. Generally, the lease terms are up to five years.

The amount and type of collateral required depends on an assessment of the credit risk of the counterparty. The main types of collateral obtained are:

- Leased assets (inventory and equipment);
- Down payment;
- Real estate properties;
- Third party guarantees.

The financial effect of collateral is presented by disclosing the collateral values separately for (i) those assets where collateral and other credit enhancements are equal to or exceed the assets' carrying value ("over-collateralised assets") and (ii) those assets where collateral and other credit enhancements are less than the assets' carrying value ("under-collateralised assets").

The Group classifies its portfolio into three stages:

- Stage 1 – assets for which no significant increase of credit risk since initial recognition is identified;
- Stage 2 – assets for which significant increase in credit risk since initial recognition is identified;
- Stage 3 – defaulted exposures.

For stage 1 exposures the Group creates 12 months expected credit losses, whereas for stage 2 and stage 3 lifetime expected credit losses are created.

For the Stage 2 classification purposes the Group applies both quantitative and the qualitative criteria including, but not limited to:

- 30 days past due (DPD) overdue;
- Downgrade of the risk category of the borrower since initial recognition;

Default definition includes criteria such as: (i) 90 DPD overdue (ii) distressed restructuring and (iii) other criteria indicating the borrower's unlikeliness to repay the liabilities.

The Group incorporates forward looking information (FLI) for both individual and collective assessment. For FLI purposes the Group defines three scenarios, which are:

- Baseline (most likely);
- Upside (better than most likely);
- Downside (worse than most likely).

The Group derives the baseline macro scenario and takes into account projections from various external sources – the National Bank of Georgia, Ministry of Finance, IMF as well as other IFIs- to ensure the alignment to the consensus market expectations. Refer to Note 35 for the description of how the Group incorporates FLI in ECL calculations. Upside and downside scenarios are defined based on the framework developed by the Bank's macroeconomic unit.

The Group calculates expected impairment losses for each scenario. In order to come up with the final expected credit loss figures the bank applies probability weighted average approach where probabilities of each scenario are used as weights.

Customer accounts. Customer accounts are non-derivative financial liabilities to individuals, state or corporate customers and are carried at AC.

Subordinated debt. Subordinated debt can only be paid in the event of a liquidation after the claims of other higher priority creditors have been met and is included in the Bank's "tier 2" capital. Subordinated debt is carried at AC.

Debt securities in issue. Debt securities in issue include promissory notes, bonds and debentures issued by the

2. MATERIAL ACCOUNTING POLICY INFORMATION CONTINUED

Group. Debt securities are stated at AC. If the Group purchases its own debt securities in issue, they are removed from the consolidated statement of financial position and the difference between the carrying amount of the liability and the consideration paid is included in gains arising from retirement of debt.

Derivative financial instruments. Derivative financial instruments, including foreign exchange contracts, interest rate futures, forward rate agreements, currency and interest rate swaps, currency and interest rate options are recognized at their fair value. The Group also enters into offsetting deposits with its counterparty banks to exchange currencies. Such deposits, while legally separate, are aggregated and accounted for as a single derivative financial instrument (currency swap) on a net basis where (i) the deposits are entered into at the same time and in contemplation of one another, (ii) they have the same counterparty, (iii) they relate to the same risk and (iv) there is no apparent business purpose for structuring the transactions separately that could not also have been accomplished in a single transaction. All derivative instruments are carried as assets when fair value is positive and as liabilities when fair value is negative. The Group does not apply hedge accounting in respect of majority of its hedging strategies. However, the Group applies fair value hedge accounting from time to time in respect of certain transactions, such as foreign exchange risk hedges on monetary positions hedged by foreign exchange forwards and swaps. The Group applies IFRS 9 requirements for hedge accounting. Total amount of transactions for which fair value hedge accounting is applied is immaterial in 2023.

When derivative instruments are entered into with a view to decrease cost of funding, respective interest effect is presented as a separate line of statement of comprehensive income, within net interest income.

Goodwill. The Group tests goodwill for impairment at least annually and whenever there are indications that goodwill may be impaired. Goodwill is allocated to the cash-generating units, or groups of cash-generating units, that are expected to benefit from the synergies of the business combination. Such units or group of units represent the lowest level at which the Group monitors goodwill and are not larger than an operating segment. Gains or losses on disposal of an operation within a cash generating unit to which goodwill has been allocated include the carrying amount of goodwill associated with the disposed operation. This is generally measured on the basis of the relative values of the disposed operation and the portion of the cash-generating unit which is retained.

Premises and equipment. Premises and equipment are stated at cost, less accumulated depreciation and provision for impairment, where required. Cost of premises and equipment of acquired subsidiaries is the estimated fair value at the date of acquisition.

At the end of each reporting period management assesses whether there is any indication of impairment of premises and equipment. If any such indication exists, management estimates the recoverable amount,

Depreciation. Land and construction in progress are not depreciated. Depreciation on other items of premises and equipment and right-of-use assets is calculated using the straight-line method to allocate their cost to their residual values over their estimated useful lives as follows:

Asset	Useful life
Premises	40 – 110 years;
Furniture and fixtures	5 – 8 years;
Computers and office equipment	3 – 8 years;
Motor vehicles	4 – 5 years;
Other equipment	2 – 10 years;
Right-of-use assets	term of the underlying lease;
Intangible assets	1 – 20 years;

The residual value of an asset is nil if the Group expects to use the asset until the end of its physical life. The assets' residual values and useful lives are reviewed, and adjusted if appropriate, at the end of each reporting period.

Investment property. Investment property is stated at cost less accumulated depreciation and provision for impairment, where required. It is amortised on a straight-line basis over an expected useful lives of 30 to 50 years. Land included in investment property is not depreciated. Residual values of investment properties are estimated to be nil. In

2. MATERIAL ACCOUNTING POLICY INFORMATION CONTINUED

case of any indication that the investment properties may be impaired, the Group estimates the recoverable amount as the higher of value in use and fair value less costs to sell.

Earned rental income is recorded in profit or loss for the year within other operating income.

Intangible assets. The Group's intangible assets other than goodwill have definite useful lives and primarily include capitalised computer software. Capitalised computer software is amortised on a straight line basis over expected useful lives of 1 to 20 years.

Accounting for leases by the Group as a lessee. The Group leases office, branches and service centre premises. Leases are recognised as a right-of-use asset and a corresponding liability at the date at which the leased asset is available for use by the Group. Each lease payment is allocated between the liability and finance cost. The finance cost is charged to profit or loss over the lease period so as to produce a constant periodic rate of interest on the remaining balance of the liability for each period. The right-of-use asset is recognised at cost and depreciated over the shorter of the asset's useful life and the lease term on a straight-line basis.

Liabilities arising from a lease are initially measured on a present value basis. Lease liabilities include the net present value of the following lease payments:

- fixed payments (including in-substance fixed payments), less any lease incentives receivable;
- variable lease payment that are based on an index or a rate;
- amounts expected to be payable by the lessee under residual value guarantees;
- the exercise price of a purchase option if the lessee is reasonably certain to exercise that option, and
- payments of penalties for terminating the lease, if the lease term reflects the lessee exercising that option.

The lease payments are discounted using the interest rate implicit in the lease. If that rate cannot be determined, the lessee's incremental borrowing rate is used, being the rate that the lessee would have to pay to borrow the funds necessary to obtain an asset of similar value in a similar economic environment with similar terms and conditions.

As an exception to the above, the Group accounts for short-term leases and leases of low value assets by recognising the lease payments as an operating expense on a straight line basis.

In determining the lease term, management of the Group considers all facts and circumstances that create an economic incentive to exercise an extension option, or not exercise a termination option. Extension options (or periods after termination options) are only included in the lease term if the lease is reasonably certain to be extended (or not terminated).

Income taxes. Income taxes are provided in the consolidated financial statements in accordance with the legislation enacted or substantively enacted by the end of reporting period in the respective territories that the Bank and its subsidiaries operate. The income tax charge/credit comprises of current tax and deferred tax and is recognised in profit or loss except if it is recognised directly in other comprehensive income because it relates to transactions that are also recognised, in the same or a different period, directly in other comprehensive income.

Current tax is the amount expected-to-be-paid to or recovered from the tax authorities in respect of taxable profits or losses for the current and prior periods. Taxable profits or losses are based on estimates if consolidated financial statements are authorised prior to filing relevant tax returns. Taxes, other than on income, are recorded within administrative and other operating expenses.

Deferred income tax is provided using the balance sheet liability method for tax loss carry forwards and temporary differences arising between the tax bases of assets and liabilities and their carrying amounts for financial reporting purposes. Deferred tax balances are measured at tax rates enacted or substantively enacted at the end of reporting period that are expected to apply to the extent of time when the temporary differences will reverse or the tax loss carry forwards will be utilised.

Deferred income tax is provided on post-acquisition retained earnings of subsidiaries, except where the Group controls the subsidiary's dividend policy and it is probable that the difference will not reverse through dividends or otherwise in the foreseeable future.

Share capital. Ordinary shares with discretionary dividends are classified as equity. Incremental costs directly attributable to the issue of new shares or options are shown in equity as a deduction, net of tax, from the proceeds. Any excess of the fair value of consideration received over the par value of shares issued is recorded as share premium in equity.

2. MATERIAL ACCOUNTING POLICY INFORMATION CONTINUED

Dividends. Dividends are recorded in equity in the period in which they are declared. Any dividends declared after the end of the reporting period and before the consolidated financial statements are authorised for issue, are disclosed in the subsequent events note.

Income and expense recognition. Interest income and expense are recorded for all debt instruments, other than those at FVTPL, using the effective interest method. As part of interest income or expense this method defers all fees paid or received between the parties to the contract that are an integral part of the effective interest rate, transaction costs and all other premiums or discounts. The group does not have Interest income on debt instruments at FVTPL.

Fees integral to the effective interest rate include origination fees received or paid by the entity relating to the creation or acquisition of a financial asset or issuance of a financial liability, for example fees for evaluating creditworthiness, evaluating and recording guarantees or collateral, negotiating the terms of the instrument and for processing transaction documents. Commitment fees received by the Group to originate loans at market interest rates are integral to the effective interest rate if it is probable that the Group will enter into a specific lending arrangement and does not expect to sell the resulting loan shortly after origination. The Group does not designate loan commitments as financial liabilities at FVTPL.

Interest income is calculated by applying the effective interest rate to the gross carrying amount of financial assets, except for (i) financial assets that have become defaulted (Stage 3), for which interest income is calculated by applying the effective interest rate to their AC, net of the ECL provision, and (ii) financial assets that are purchased or originated defaulted, for which the original credit-adjusted effective interest rate is applied to the AC.

All other fees, commissions and other income and expense items are generally recorded when earned by reference to completion of the specific transaction assessed on the basis of the actual service provided as a proportion of the total services to be provided.

For cross currency basis swaps interest component calculation, notional amount is multiplied by contractual interest rate for respective period. While making allocation of an interest income/(expense) from FX Swaps transactions, annualized spread earned interest income/(expense) is calculated and distributed linearly throughout the lifetime of the contract.

Fee and commission income. Fee and commission income is recognised over time on a straight line basis as the services are rendered, when the customer simultaneously receives and consumes the benefits provided by the Group's performance. Such income includes recurring fees for account maintenance, account servicing fees, account subscription fees, annual plastic card fees etc. Variable fees are recognised only to the extent that management determines that it is highly probable that a significant reversal will not occur.

Other fee and commission income is recognised at a point in time when the Group satisfies its performance obligation, usually upon execution of the underlying transaction. The amount of fee or commission received or receivable represents the transaction price for the services identified as distinct performance obligations. Such income includes fees for arranging a sale or purchase of foreign currencies on behalf of a customer, fees for processing payment transactions, plastic card transactions, merchant fees, fees for cash settlements, collection or cash disbursements, etc.

Foreign currency translation. The Group's presentation currency is the Georgian Lari. TBCG's and the Bank's presentation currency is the Georgian Lari. The functional currency of each of the Group's consolidated entities is the currency of the primary economic environment in which the entity operates. Transactions in foreign currencies are initially recorded in the functional currency, converted at the rate of exchange ruling at the date of the transaction.

The results and financial position of each group entity (the functional currency of none of which is a currency of a hyperinflationary economy) are translated into the presentation currency as follows:

- (i) Assets and liabilities for each statement of financial position presented are translated at the closing rate at the end of the respective reporting period;
- (ii) Income and expenses are translated at average exchange rates (unless this average is not a reasonable approximation of the cumulative effect of the rates prevailing on the transaction dates, in which case income and expenses are translated at the dates of the transactions);
- (iii) Components of equity are translated at the historic rate; and

2. MATERIAL ACCOUNTING POLICY INFORMATION CONTINUED

(iv) All resulting exchange differences are recognised in other comprehensive income.

After losing control over a foreign operation, the exchange differences previously recognised in other comprehensive income are reclassified to profit or loss for the year as part of the gain or loss on disposal. On partial disposal of a subsidiary without loss of control, the related portion of accumulated currency translation differences is reclassified to non-controlling interest within equity.

Goodwill and fair value adjustments arising on the acquisition of a foreign entity are treated as assets and liabilities of the foreign entity and translated at the closing rate. The closing rates of exchange used for translating foreign currency balances for the year 2023 and 2022 were as follows:

	31 December 2023	31 December 2022
GBP/GEL	3.4228	3.2581
USD/GEL	2.6894	2.7020
EUR/GEL	2.9753	2.8844
AZN/GEL	1.5806	1.5924

Staff costs and related contributions. Wages, salaries, paid annual leave and sick leave, bonuses, and non-monetary benefits as well as the cash settled part of the share-based payment schemes are accrued in the year in which the associated services are rendered by the Group's employees.

Segment reporting. Operating segments are reported in a manner consistent with the internal reporting provided to the Group's chief operating decision maker. Segments whose revenue, result or assets are ten percent or more of all the segments are reported separately.

Share based payments. A share-based payment arrangement is an agreement between the entity and another party (including an employee) that entitles the other party to receive cash or other assets of the entity for amounts that are based on the price (or value) of equity instruments (including shares) of the entity or another group entity, or equity instruments (including shares or share options) of the entity or another group entity, provided the specified vesting conditions, if any, are met. Under the share-based compensation plan the Group receives services from the management as consideration for equity instruments of the Group. The fair value of the employee services received in exchange for the grant of the equity instruments is recognised as an expense. The total amount to be expensed is determined by the reference to the fair value of the equity instruments granted, excluding the impact of any non-market service and performance vesting conditions. Non-market vesting conditions are included in the assumptions about the number of equity instruments that are expected to vest. The total amount expensed is recognised over the vesting period, which is the period over which all of the specified vesting conditions are to be satisfied. At each balance sheet date, the Group revises its estimates of the number of equity instruments that are expected to vest based on the non-marketing vesting conditions. It recognises the impact of the revision of original estimates, if any, in profit or loss, with a corresponding adjustment to equity. Increase in equity on accrued shares resulting from the equity settled scheme is accounted for under share based payment reserve. The Bank pays recharge amount to the TBC Bank Group PLC and the share based reserve is debited correspondingly. This takes place when treasury shares are purchased by employee benefit trust (EBT) on TBC Bank Group PLC level. When portions of a single grant vest on two or more dates the entity applies graded vesting for accounting of share based payment arrangement. Vesting period of each tranche of the grant ends when the employee owns the shares with no further service restrictions. Under graded vesting scheme the expense for earlier years is higher than for later years. Each tranche is expensed over its own service period with a credit entry being equity.

3. CRITICAL ACCOUNTING ESTIMATES AND JUDGEMENTS IN APPLYING ACCOUNTING POLICIES**Critical Judgements and Estimates**

The Bank makes estimates and assumptions that affect the reported amounts of assets and liabilities. Estimates and judgements are continually evaluated and are based on the management's experience and other factors, including expectations of future events that are believed to be reasonable under the circumstances. The management also makes certain judgements, apart from those involving estimations, in the process of applying the accounting policies. Judgements and estimates that have the most significant effect on the amounts recognised in the consolidated financial statements and estimates that can cause a significant adjustment to the carrying amount of assets and liabilities are the following:

Judgements and estimates related to ECL measurement. Measurement of ECLs is a significant estimate that involves determination of methodology, development of models and preparation of data inputs. Expert management judgement is also an essential part of estimating expected credit losses.

Management considers management judgements and estimates in calculating ECL as follows:

Judgements used to define criteria used in definition of default. The Bank defines default using both quantitative and qualitative criteria. Borrower is classified as defaulted if:

- any amount of contractual repayments is past due more than 90 days; or
- factors indicating the borrower's unlikeliness-to-pay.

In addition, default exit criteria is defined using judgement as well as whether default should be applied on a borrower or exposure level. For more details on the methodology please see Note 35.

Judgements used to define criteria for assessing, if there has been a significant increase in credit risk (SICR) which is defined using both quantitative and qualitative criteria.

Qualitative factors usually include judgements around delinquency period of more than 30 days on contractual repayments; exposure is restructured, but is not defaulted; borrower is classified as "watch".

The Bank evaluates the change in the probability of default parameter for each specific exposure on a quantitative basis, comparing it to a predefined threshold since its initial recognition. When the absolute change in the probability of default surpasses the specified threshold, it is considered a Significant Increase in Credit Risk (SICR), leading to the transfer of the exposure to Stage 2. The quantitative indicator for SICR is utilized in retail and micro segments, provided there is a substantial number of observations for accurate assessment. Refer to note 35 for more details of SICR thresholds.

Judgements used for calculation of credit risk parameters namely probability of default (PD) and loss given default (LGD). The judgements include and are not limited by:

- (i) definition of the segmentation for risk parameters estimation purposes,
- (ii) decision whether simplified or more complex models can be used,
- (iii) time since default date after which no material recoveries are expected,
- (iv) collateral haircuts from market value as well as the average workout period for collateral discounting.

The table below describes sensitivity on 10% increase of PD and LGD estimates. For sensitivity calculation purposes, the staging has been maintained unchanged:

<i>In thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
10% increase (decrease) in PD estimates	Increase (decrease) credit loss allowance on loans and advances by GEL 16,177 (GEL 15,210).	Increase (decrease) credit loss allowance on loans and advances by GEL 19,891 (GEL 18,843).
10% increase (decrease) in LGD estimates	Increase (decrease) credit loss allowance on loans and advances by GEL 24,778 (GEL 26,679).	Increase (decrease) credit loss allowance on loans and advances by GEL 31,635 (GEL 31,770).

3.CRITICAL ACCOUNTING ESTIMATES AND JUDGEMENTS IN APPLYING ACCOUNTING POLICIES CONTINUED

Estimates used for forward-looking macroeconomic scenarios and judgements made for their probability weightings.

For forward-looking information purposes, the Bank defines three macro scenarios. The scenarios are defined as baseline (most likely), upside (better than most likely) and downside (worse than most likely) scenarios of the state of the Georgian economy.

Estimates applied in differentiating between these three scenarios represent GDP, USD/GEL rate, RE price, employment levels, monetary policy rate and other macro variables. Under usual conditions, the scenario weights applied are 50%, 25% and 25% for the base case, upside and downside scenarios respectively. As at 31 December 2023 the weights remained the same as at 31 December 2022 - 50%, 25% and 25% for the base, upside and downside scenarios respectively. Based on the changes of the macro environment the Bank may modify the weightings based on expert judgement.

The table below describes the unweighted ECL for each economic scenario as at 31 December 2023:

<i>In thousands of GEL</i>	Baseline	Upside	Downside	Weighted
Corporate	49,321	49,321	66,060	53,505
MSME	108,614	106,830	110,964	108,740
Consumer	128,700	128,259	129,162	128,715
Mortgage	27,224	27,047	27,528	27,257
Total	313,859	311,457	333,714	318,217

The table below describes the unweighted ECL for each economic scenario as at 31 December 2022:

<i>In thousands of GEL</i>	Baseline	Upside	Downside	Weighted
Corporate	45,775	45,456	48,827	46,458
MSME	95,991	94,270	98,169	96,112
Consumer	183,342	182,366	184,396	183,352
Mortgage	33,856	33,519	34,421	33,912
Total	358,964	355,611	365,813	359,834

The following table describes the key macroeconomic variables under each scenario for future 3-year period as at 31 December 2023:

<i>Growth rates YoY, %</i>	Baseline			Upside			Downside		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026
GDP	4.8%	5.4%	5.2%	6.5%	7.9%	8.3%	3.0%	2.7%	1.9%
USD/GEL rate (EOP)	2.80	2.70	2.70	2.50	2.39	2.36	3.01	2.95	2.97
RE Price (in USD)	-2.4%	0.8%	0.9%	9.0%	11.0%	10.4%	-14.5%	-9.2%	-6.3%
Employment (EOP)	0.3%	0.4%	0.3%	0.8%	1.0%	1.1%	-0.2%	-0.2%	-0.4%
Monetary policy rate (EOP, Level)	8.5%	7.8%	7.5%	7.8%	6.7%	6.3%	9.6%	9.2%	9.3%

3.CRITICAL ACCOUNTING ESTIMATES AND JUDGEMENTS IN APPLYING ACCOUNTING POLICIES
CONTINUED

The following table describes the key macroeconomic variables under each scenario for future 3-year period as at 31 December 2022:

<i>Growth rates YoY, %</i>	Baseline			Upside			Downside		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
GDP	3.5%	5.4%	5.2%	5.2%	7.9%	8.4%	1.7%	2.7%	1.9%
USD/GEL rate (EOP)	2.80	2.65	2.60	2.47	2.31	2.24	3.06	2.92	2.90
RE Price (in USD)	19.8%	-2.0%	-1.3%	24.2%	4.1%	4.8%	11.6%	-13.1%	-12.5%
Employment (EOP)	1.9%	-0.8%	-0.2%	2.5%	-0.1%	0.6%	1.5%	-1.3%	-0.9%
Monetary policy rate (EOP, Level)	9.0%	7.8%	7.8%	8.4%	7.0%	6.8%	10.1%	9.3%	9.6%

The Bank assessed the impact of changes in GDP growth, unemployment and monetary policy rate variables on ECL as estimates applied in ECL assessment.

The sensitivity analysis was performed separately for each of the variable to show their significant in ECL assessment, but changes in those variables may not happen in isolation as various economic factors tend to be correlated across the scenarios. The variables were adjusted in all three macroeconomic. From the assessment of forward-looking scenarios, management is comfortable with the scenarios capturing the non-linearity of the losses.

The table below shows the impact of +/-20% change in GDP growth, unemployment and monetary policy variables across all scenarios on the Bank's ECL as at 31 December 2023:

<i>In thousands of GEL</i>	Change in GDP growth		Change in unemployment		Change in Monetary Policy	
	20% increase	20% decrease	20% increase	20% decrease	20% increase	20% decrease
Impact on ECL	(905)	1,031	555	(561)	221	(195)

The table below shows the impact of +/-20% change in GDP growth and unemployment variables across all scenarios on the Bank's ECL as at 31 December 2022:

<i>In thousands of GEL</i>	Change in GDP growth		Change in unemployment		Change in Monetary Policy	
	20% increase	20% decrease	20% increase	20% decrease	20% increase	20% decrease
Impact on ECL	(987)	1,038	1,341	(1,231)	710	(616)

4. ADOPTION OF NEW OR REVISED STANDARDS AND INTERPRETATIONS

The following amended standards became effective from 1 January 2023

In May 2017, the IASB issued IFRS 17, Insurance Contracts. IFRS 17 replaces IFRS 4 and sets out principles for the recognition, measurement, presentation and disclosure of insurance contracts that are in the scope of IFRS 17. In June 2020, the IASB issued Amendments to IFRS 17, introducing various changes to assist entities implementing the Standard, and moving an effective date to 1 January 2023.

Classification of performance guarantee contracts

The Group analysed the issued performance guarantee contracts to assess whether they would meet the definition of insurance contracts in the scope of IFRS 17. The Group has concluded that performance guarantee contracts expose the Group primarily to credit risk of the applicant because (i) all the contracts require the customers who apply for a guarantee to fully collateralise their obligations to indemnify the Group as the issuer and (ii) there are no scenarios with commercial substance where the Group would have to pay significant additional amounts to the holders of such guarantees. Accordingly, the Group accounts for these contracts in accordance with IFRS 9.

Amendments to IAS 1 and IFRS Practice Statement 2: Disclosure of Accounting policies (issued on 12 February 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). IAS 1 was amended to require companies to disclose their material accounting policy information rather than their significant accounting policies. The amendment provided the definition of material accounting policy information. The amendment also clarified that accounting policy information is expected to be material if, without it, the users of the financial statements would be unable to understand other material information in the financial statements. The amendment provided illustrative examples of accounting policy information that is likely to be considered material to the entity's financial statements. Further, the amendment to IAS 1 clarified that immaterial accounting policy information need not be disclosed. However, if it is disclosed, it should not obscure material accounting policy information. To support this amendment, IFRS Practice Statement 2, 'Making Materiality Judgements' was also amended to provide guidance on how to apply the concept of materiality to accounting policy disclosures.

The amendments have had an impact on the Group's disclosures of accounting policies, but not on the measurement, recognition or presentation of any items in the Group's financial statements.

Amendments to IAS 8: Definition of Accounting Estimates (issued on 12 February 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendment to IAS 8 clarified how companies should distinguish changes in accounting policies from changes in accounting estimates.

The amendments had no impact on the Group's consolidated financial statements.

Deferred tax related to assets and liabilities arising from a single transaction – Amendments to IAS 12 (issued on 7 May 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendments to IAS 12 specify how to account for deferred tax on transactions such as leases and decommissioning obligations. In specified circumstances, entities are exempt from recognising deferred tax when they recognise assets or liabilities for the first time. Previously, there had been some uncertainty about whether the exemption applied to transactions such as leases and decommissioning obligations – transactions for which both an asset and a liability are recognised. The amendments clarify that the exemption does not apply and that entities are required to recognise deferred tax on such transactions. The amendments require companies to recognise deferred tax on transactions that, on initial recognition, give rise to equal amounts of taxable and deductible temporary differences.

The amendments had no impact on the Group's consolidated financial statements.

Amendments to IAS 12 Income taxes: International Tax Reform – Pillar Two Model Rules (issued 23 May 2023). In May 2023, the IASB issued narrow-scope amendments to IAS 12, 'Income Taxes'. This amendment was introduced in response to the imminent implementation of the Pillar Two model rules released by the Organisation for Economic Co-operation and Development's (OECD) as a result of international tax reform. The amendments provide a temporary exception from the requirement to recognise and disclose deferred taxes arising from enacted or substantively enacted tax law that implements the Pillar Two model rules. Companies may apply the exception immediately, but disclosure requirements are required for annual periods commencing on or after 1 January 2023.

The amendments had no impact on the Group's consolidated financial statements.

5. NEW ACCOUNTING PRONOUNCEMENTS

The Group has not early adopted any of the amendments effective after 31 December 2023. The Group expects the amendments will have an insignificant effect, when adopted, or is in the process of assessment of the scale of any potential impact on the consolidated financial statements of the Group and the separate financial statements of Bank.

Amendments to IFRS 16 Leases: Lease Liability in a Sale and Leaseback (issued on 22 September 2022 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2024). The amendments relate to the sale and leaseback transactions that satisfy the requirements in IFRS 15 to be accounted for as a sale. The amendments require the seller-lessee to subsequently measure liabilities arising from the transaction and in a way that it does not recognise any gain or loss related to the right of use that it retained. This means deferral of such a gain even if the obligation is to make variable payments that do not depend on an index or a rate.

Classification of liabilities as current or non-current – Amendments to IAS 1 (originally issued on 23 January 2020 and subsequently amended on 15 July 2020 and 31 October 2022, ultimately effective for annual periods beginning on or after 1 January 2024). These amendments clarify that liabilities are classified as either current or non-current, depending on the rights that exist at the end of the reporting period. Liabilities are non-current if the entity has a substantive right, at the end of the reporting period, to defer settlement for at least twelve months. The guidance no longer requires such a right to be unconditional. The October 2022 amendment established that loan covenants to be complied with after the reporting date do not affect the classification of debt as current or non-current at the reporting date. Management's expectations whether they will subsequently exercise the right to defer settlement do not affect classification of liabilities. A liability is classified as current if a condition is breached at or before the reporting date even if a waiver of that condition is obtained from the lender after the end of the reporting period. Conversely, a loan is classified as non-current if a loan covenant is breached only after the reporting date. In addition, the amendments include clarifying the classification requirements for debt a company might settle by converting it into equity. 'Settlement' is defined as the extinguishment of a liability with cash, other resources embodying economic benefits or an entity's own equity instruments. There is an exception for convertible instruments that might be converted into equity, but only for those instruments where the conversion option is classified as an equity instrument as a separate component of a compound financial instrument.

Amendments to IAS 7 Statement of Cash Flows and IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures: Supplier Finance Arrangements (Issued on 25 May 2023). In response to concerns of the users of financial statements about inadequate or misleading disclosure of financing arrangements, in May 2023, the IASB issued amendments to IAS 7 and IFRS 7 to require disclosure about entity's supplier finance arrangements (SFAs). These amendments require the disclosures of the entity's supplier finance arrangements that would enable the users of financial statements to assess the effects of those arrangements on the entity's liabilities and cash flows and on the entity's exposure to liquidity risk. The purpose of the additional disclosure requirements is to enhance the transparency of the supplier finance arrangements. The amendments do not affect recognition or measurement principles but only disclosure requirements. The new disclosure requirements will be effective for the annual reporting periods beginning on or after 1 January 2024.

Amendments to IAS 21 Lack of Exchangeability (Issued on 15 August 2023). In August 2023, the IASB issued amendments to IAS 21 to help entities assess exchangeability between two currencies and determine the spot exchange rate, when exchangeability is lacking. An entity is impacted by the amendments when it has a transaction or an operation in a foreign currency that is not exchangeable into another currency at a measurement date for a specified purpose. The amendments to IAS 21 do not provide detailed requirements on how to estimate the spot exchange rate. Instead, they set out a framework under which an entity can determine the spot exchange rate at the measurement date. When applying the new requirements, it is not permitted to restate comparative information. It is required to translate the affected amounts at estimated spot exchange rates at the date of initial application, with an adjustment to retained earnings or to the reserve for cumulative translation differences.

6. CASH AND CASH EQUIVALENTS

<i>In thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Cash on hand	936,988	1,224,264
Cash balances with the National Bank of Georgia (other than mandatory reserve deposits)	707,183	315,253
Correspondent accounts and overnight placements with other banks	1,019,684	1,442,961
Placements with and receivables from other banks with original maturities of less than three months	1,027,493	434,027
Reverse sale and repurchase agreements with other banks with original maturities of less than three months	-	370,022
Total gross amount of cash and cash equivalents	3,691,348	3,786,527
Less: credit loss allowance by stages		
Stage 1	(116)	(429)
Total cash and cash equivalents	3,691,232	3,786,098

As of 31 December 2023, 93% of the correspondent accounts and overnight placements with other banks was placed with OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) banking institutions (31 December 2022: 96%).

As of 31 December 2023, GEL 1,020,150 thousand was placed on interbank term deposits with one OECD bank and none with non-OECD (as at 31 December 2022 GEL 303,206 thousand was placed on interbank term deposits with two non-OECD banks and none with OECD bank).

Interest rate analysis of cash and cash equivalents is disclosed in Note 35.

The credit-ratings of correspondent accounts and overnight placements with other banks are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
AA	317,762	280,732
AA-	1,162	207,873
A+	532,414	705,316
A	250	-
A-	96,294	86,538
BBB+	814	102,814
BBB	1,598	2,360
BBB-	409	-
BB+	11,050	647
BB	4,483	5,457
BB-	5,180	23,600
B+	47,272	26,888
B	734	42
B-	262	694
Total correspondent accounts and overnight placements with other banks	1,019,684	1,442,961

6. CASH AND CASH EQUIVALENTS CONTINUED

The credit rating of placements with and receivables from other banks with original maturities of less than three months stands as follows:

<i>In thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
AAA	158,810	1,085
A-	296,785	-
BBB+	348,308	303,364
BBB	223,590	-
BB	-	9,541
BB-	-	120,037
Total placements with and receivables from other banks with original maturities of less than three months	1,027,493	434,027

The table illustrates the ratings by international agencies Standard & Poor's and Fitch Ratings. When different credit ratings are designated by the agencies, the highest designated rating for this asset is used, for those financial institutions which are not assigned credit ratings country ratings are used.

As at 31 December 2022 credit rating of reverse sale and repurchase agreements with other banks with original maturities of less than three months is rated at BB-.

7. DUE FROM OTHER BANKS

Amounts due from other banks include placements with and receivables from other banks with original maturities of more than three months that are not collateralised and represent neither past due nor impaired amounts at 31 December 2023 and 2022.

Credit ratings of placements with and receivables from other banks with original maturities of more than three months and restricted cash were as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
BBB	446	1,298
BB	-	4,326
B+	10,689	674
Total placements with and receivables from other banks with original maturities of more than three months and restricted cash	11,135	6,298

As at 31 December 2023 the Group had one placements, with original maturities of more than three months and with aggregated amounts above GEL 5,000 thousand (2022: nil).

The total aggregated amount of placements with and receivables from other banks with original maturities of more than three months was GEL 10,446 thousand (2022: GEL 5,623 thousand) or 93.8% of the total amount due from other banks (2022: 89.3%).

As at 31 December 2023 GEL 693 thousand (2022: GEL 693 thousand) were kept on deposits as restricted cash under an arrangement with a credit card company or credit card related services with other banks.

For the estimated fair values of due from other bank balances please refer to Note 40.

For the purpose of ECL measurement due from other banks balances are included in Stage 1. The ECL for these balances as at 31 December 2023 is GEL 3.8 thousand (2022: GEL 18.9 thousand).

8. MANDATORY CASH BALANCES WITH NATIONAL BANK OF GEORGIA

Mandatory cash balances with the National Bank of Georgia (“NBG”) represent amounts deposited with the NBG. Resident financial institutions are required to maintain an interest-earning obligatory reserve with the NBG, the amount of which depends on the level of funds attracted by the financial institutions. The Bank earned up to 10.48%, 0% and 0% annual interest in GEL, USD and EUR, respectively, on mandatory reserve with NBG during the year 2023 (2022: 10.88%, 2.17% and (0.7%) in GEL, USD and EUR, respectively).

In July 2023, Fitch Ratings has affirmed Georgia’s Long-Term Foreign and Local Currency Issuer Default Rating (IDRs) at ‘BB’, with the positive outlook. The country ceiling is affirmed at ‘BBB-’, while short-term foreign and local-currency IDRs are kept at ‘B’.

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Corporate loans	8,263,605	6,282,469
Loans to micro, small and medium enterprises	5,486,788	4,809,415
Consumer loans	2,796,622	2,512,220
Mortgage loans	4,729,734	4,253,172
Total gross loans and advances to customers at amortised cost (AC)	21,276,749	17,857,276
Less: credit loss allowance	(318,217)	(359,834)
Stage 1	(87,734)	(101,747)
Stage 2	(82,019)	(96,993)
Stage 3	(148,464)	(161,094)
Total loans and advances to customers at amortised cost (AC)	20,958,532	17,497,442

As at 31 December 2023 loans and advances to customers carried at GEL 701,285 thousand have been pledged to local banks or other financial institutions as collateral with respect to other borrowed funds (2022: GEL 958,530 thousand).

No post model overlays has been processed as of 31 December 2023 (PMAs amounted to GEL 2,340 thousand for YE 2022).

The following tables disclose the changes in the credit loss allowance and gross carrying amount for loans and advances to customers carried at amortised cost between the beginning and the end of the reporting period. Below main movements in the table are described:

- Transfers occur between Stage 1, 2 and 3, due to significant increases (or decreases) of credit risk or exposures becoming defaulted in the period, and the consequent “step up” (or “step down”) between 12-month and Lifetime ECL. It should be noted, that:
 - For loans, which existed at the beginning of the period, opening exposures are disclosed as transfer amounts;
 - For newly issued loans, exposures upon issuance are disclosed as transfer amounts;
- New originated or purchased gives us information regarding gross loans issued and corresponding credit loss allowance created during the period (however, exposures which were issued and repaid during the period and issued to refinance existing loans are excluded);
- Derecognised during the period refers to the balance of loans and credit loss allowance at the beginning of the period, which were fully repaid during the period. Exposures which were issued and not fully repaid during the period, written off or refinanced by other loans, are excluded;
- Net repayments refers to the net changes in gross carrying amounts, which is loan disbursements less repayments, excluding loans that were fully repaid;
- Write-offs refer to write off of loans during the period;
- Foreign exchange movements refers to the translation of assets denominated in foreign currencies and effect to translation in presentational currency for foreign subsidiary;
- Net re-measurement due to stage transfers and risk parameters changes refers to the movements in ECL as a result of transfer of exposure between stages or changes in risk parameters and forward-looking expectations;
- Modification refers to changes in terms that do not result in derecognition;
- Re-segmentation refers to the transfer of loans from one reporting segment to another. For presentation purposes, amounts are rounded to the nearest thousands of GEL, which in certain cases is disclosed as nil.

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

<i>Total loans in thousands of GEL</i>	Gross carrying amount				Credit loss allowance			
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
At 1 January 2023	16,065,731	1,401,961	389,584	17,857,276	101,747	96,993	161,094	359,834
Movements with impact on credit loss allowance charge for the period:								
Transfers:								
– to lifetime (from Stage 1 and Stage 3 to Stage 2)	(2,401,874)	2,453,776	(51,902)	-	(72,440)	89,871	(17,431)	-
– to defaulted (from Stage 1 and Stage 2 to Stage 3)	(42,694)	(403,372)	446,066	-	(4,110)	(84,615)	88,725	-
– to 12-months ECL (from Stage 2 and Stage 3 to Stage 1)	1,776,304	(1,775,676)	(628)	-	120,613	(120,502)	(111)	-
New originated or purchased	12,302,923	-	-	12,302,923	173,184	-	-	173,184
Derecognised or fully repaid during the period	(5,902,762)	(220,021)	(102,823)	(6,225,606)	(82,258)	(14,507)	(25,152)	(121,917)
Net repayments	(2,363,801)	(182,730)	(69,388)	(2,615,919)	-	-	-	-
Net re-measurement due to stage transfers, changes in risk parameters and repayments ¹	-	-	-	-	(149,021)	114,521	154,983	120,483
Movements without impact on credit loss allowance charge for the period:								
Write-offs	-	-	(214,676)	(214,676)	-	-	(214,676)	(214,676)
Changes in accrued interest	29,106	14,581	2,159	45,846	-	-	-	-
Modification	1,457	116	167	1,740	-	-	-	-
Foreign exchange movements	118,167	5,682	1,316	125,165	19	258	1,032	1,309
At 31 December 2023	19,582,557	1,294,317	399,875	21,276,749	87,734	82,019	148,464	318,217

¹ Movements with impact on credit loss allowance charge for the period differs from statement of profit or loss with amount of recoveries of GEL 41,371 thousand in 2023 (2022: GEL 50,231 thousand). The amount of recoveries include recoveries from sale of written off portfolio in the amount of GEL 22,023 thousand sold in 2023 (2022: GEL 18,634 thousand).

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

<i>Total loans in thousands of GEL</i>	Gross carrying amount				Credit loss allowance			
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
At 1 January 2022	14,512,165	1,933,530	508,858	16,954,553	101,972	120,417	184,979	407,368
<i>Movements with impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Transfers:								
– to lifetime (from Stage 1 and Stage 3 to Stage 2)	(2,241,877)	2,377,744	(135,867)	-	(80,875)	131,871	(50,996)	-
– to defaulted (from Stage 1 and Stage 2 to Stage 3)	(64,005)	(363,664)	427,669	-	(9,832)	(109,393)	119,225	-
– to 12-months ECL (from Stage 2 and Stage 3 to Stage 1)	1,991,879	(1,979,138)	(12,741)	-	138,471	(137,647)	(824)	-
New originated or purchased	9,824,500	-	-	9,824,500	169,303	-	-	169,303
Derecognised or fully repaid during the period	(4,745,259)	(173,137)	(116,526)	(5,034,922)	(50,872)	(14,164)	(38,873)	(103,909)
Net repayments	(2,037,641)	(219,172)	(55,873)	(2,312,686)	-	-	-	-
Net re-measurement due to stage transfers, changes in risk parameters and repayments	-	-	-	-	(165,382)	107,892	147,574	90,084
<i>Movements without impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Write-offs	-	-	(194,012)	(194,012)	-	-	(194,012)	(194,012)
Changes in accrued interest	(26,737)	5,690	3,631	(17,416)	-	-	-	-
Modification	4,016	834	732	5,582	-	-	-	-
Foreign exchange movements	(1,151,310)	(180,726)	(36,287)	(1,368,323)	(1,038)	(1,983)	(5,979)	(9,000)
At 31 December 2022	16,065,731	1,401,961	389,584	17,857,276	101,747	96,993	161,094	359,834

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

<i>Corporate loans</i> <i>in thousands of GEL</i>	Gross carrying amount				Credit loss allowance			
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
At 1 January 2023	5,741,400	458,334	82,735	6,282,469	18,930	1,214	26,314	46,458
<i>Movements with impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Transfers:								
– to lifetime (from Stage 1 and Stage 3 to Stage 2)	(249,739)	257,551	(7,812)	-	(1,577)	2,489	(912)	-
– to defaulted (from Stage 1 and Stage 2 to Stage 3)	(19,441)	(52,600)	72,041	-	(1,827)	(1,479)	3,306	-
– to 12-months ECL (from Stage 2 and Stage 3 to Stage 1)	143,209	(143,209)	-	-	387	(387)	-	-
New originated or purchased	5,772,067	-	-	5,772,067	55,225	-	-	55,225
Derecognised or fully repaid during the period	(3,610,212)	(82,079)	(23,742)	(3,716,033)	(49,056)	(147)	(1,184)	(50,387)
Net repayments	(375,006)	(39,646)	(8,327)	(422,979)	-	-	-	-
Net re-measurement due to stage transfers, changes in risk parameters and repayments	-	-	-	-	(4,449)	737	8,487	4,775
<i>Movements without impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Re-segmentation	259,557	-	(468)	259,089	794	-	(236)	558
Write-offs	-	-	(3,184)	(3,184)	-	-	(3,184)	(3,184)
Changes in accrued interest	19,587	9,492	2,039	31,118	-	-	-	-
Modification	286	(158)	49	177	-	-	-	-
Foreign exchange movements	57,393	2,681	807	60,881	27	18	15	60
At 31 December 2023	7,739,101	410,366	114,138	8,263,605	18,454	2,445	32,606	53,505

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

<i>Corporate loans</i> <i>in thousands of GEL</i>	Gross carrying amount				Credit loss allowance			
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
At 1 January 2022	5,743,444	712,548	91,749	6,547,741	24,404	1,310	25,017	50,731
<i>Movements with impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Transfers:								
– to lifetime (from Stage 1 and Stage 3 to Stage 2)	(167,429)	171,531	(4,102)	-	(770)	1,550	(780)	-
– to defaulted (from Stage 1 and Stage 2 to Stage 3)	(13,861)	(21,457)	35,318	-	(1,428)	(160)	1,588	-
– to 12-months ECL (from Stage 2 and Stage 3 to Stage 1)	219,373	(207,522)	(11,851)	-	1,113	(738)	(375)	-
New originated or purchased	3,659,826	-	-	3,659,826	51,203	-	-	51,203
Derecognised or fully repaid during the period	(2,805,071)	(35,641)	(13,318)	(2,854,030)	(18,621)	(188)	(1,383)	(20,192)
Net repayments	(378,989)	(68,653)	(8,529)	(456,171)	-	-	-	-
Net re-measurement due to stage transfers, changes in risk parameters and repayments	-	-	-	-	(36,022)	(494)	4,210	(32,306)
<i>Movements without impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Re-segmentation	64,980	16,622	-	81,602	139	16	-	155
Write-offs	-	-	(1,126)	(1,126)	-	-	(1,126)	(1,126)
Changes in accrued interest	(40,308)	(563)	242	(40,629)	-	-	-	-
Modification	1,520	62	74	1,656	-	-	-	-
Foreign exchange movements	(542,085)	(108,593)	(5,722)	(656,400)	(1,088)	(82)	(837)	(2,007)
At 31 December 2022	5,741,400	458,334	82,735	6,282,469	18,930	1,214	26,314	46,458

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

Loans to micro, small and medium enterprises in thousands of GEL	Gross carrying amount				Credit loss allowance			
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
At 1 January 2023	4,327,742	317,830	163,843	4,809,415	24,938	23,961	47,213	96,112
<i>Movements with impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Transfers:								
– to lifetime (from Stage 1 and Stage 3 to Stage 2)	(802,913)	819,936	(17,023)	-	(20,758)	25,443	(4,685)	-
– to defaulted (from Stage 1 and Stage 2 to Stage 3)	(3,870)	(178,452)	182,322	-	(481)	(28,153)	28,634	-
– to 12-months ECL (from Stage 2 and Stage 3 to Stage 1)	515,803	(515,799)	(4)	-	33,285	(33,285)	-	-
New originated or purchased	2,842,810	-	-	2,842,810	50,094	-	-	50,094
Derecognised or fully repaid during the period	(847,740)	(58,116)	(37,221)	(943,077)	(7,066)	(5,102)	(8,977)	(21,145)
Net repayments	(841,731)	(64,387)	(42,853)	(948,971)	-	-	-	-
Net re-measurement due to stage transfers, changes in risk parameters and repayments	-	-	-	-	(55,121)	49,770	57,130	51,779
<i>Movements without impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Re-segmentation	(250,327)	(192)	-	(250,519)	(753)	(27)	-	(780)
Write-offs	-	-	(67,981)	(67,981)	-	-	(67,981)	(67,981)
Changes in accrued interest	8,768	1,968	(3,361)	7,375	-	-	-	-
Modification	241	144	10	395	-	-	-	-
Foreign exchange movements	34,195	2,351	795	37,341	20	178	463	661
At 31 December 2023	4,982,978	325,283	178,527	5,486,788	24,158	32,785	51,797	108,740

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

<i>Loans to micro, small and medium enterprises in thousands of GEL</i>	Gross carrying amount				Credit loss allowance			
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
At 1 January 2022	3,519,842	413,339	208,124	4,141,305	20,487	32,234	60,380	113,101
<i>Movements with impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Transfers:								
– to lifetime (from Stage 1 and Stage 3 to Stage 2)	(596,643)	649,360	(52,717)	-	(12,887)	30,360	(17,473)	-
– to defaulted (from Stage 1 and Stage 2 to Stage 3)	(3,607)	(131,785)	135,392	-	(785)	(22,920)	23,705	-
– to 12-months ECL (from Stage 2 and Stage 3 to Stage 1)	470,443	(469,705)	(738)	-	31,196	(30,853)	(343)	-
New originated or purchased	2,732,945	-	-	2,732,945	30,670	-	-	30,670
Derecognised or fully repaid during the period	(799,199)	(49,055)	(32,100)	(880,354)	(10,514)	(3,232)	(9,333)	(23,079)
Net repayments	(680,252)	(58,076)	(27,557)	(765,885)	-	-	-	-
Net re-measurement due to stage transfers, changes in risk parameters and repayments	-	-	-	-	(33,027)	18,867	39,156	24,996
<i>Movements without impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Re-segmentation	(56,707)	(15,755)	-	(72,462)	(70)	74	-	4
Write-offs	-	-	(46,258)	(46,258)	-	-	(46,258)	(46,258)
Changes in accrued interest	13,981	3,054	(716)	16,319	-	-	-	-
Modification	546	255	353	1,154	-	-	-	-
Foreign exchange movements	(273,607)	(23,802)	(19,940)	(317,349)	(132)	(569)	(2,621)	(3,322)
At 31 December 2022	4,327,742	317,830	163,843	4,809,415	24,938	23,961	47,213	96,112

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

Consumer loans in thousands of GEL	Gross carrying amount				Credit loss allowance			
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
At 1 January 2023	2,192,423	229,992	89,805	2,512,220	55,579	62,118	65,655	183,352
<i>Movements with impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Transfers:								
– to lifetime (from Stage 1 and Stage 3 to Stage 2)	(565,976)	574,754	(8,778)	-	(47,921)	52,925	(5,004)	-
– to defaulted (from Stage 1 and Stage 2 to Stage 3)	(15,056)	(138,941)	153,997	-	(1,311)	(53,302)	54,613	-
– to 12-months ECL (from Stage 2 and Stage 3 to Stage 1)	397,663	(397,137)	(526)	-	77,556	(77,452)	(104)	-
New originated or purchased	2,298,090	-	-	2,298,090	66,479	-	-	66,479
Derecognised or fully repaid during the period	(1,066,323)	(36,625)	(30,583)	(1,133,531)	(25,903)	(8,003)	(11,134)	(45,040)
Net repayments	(708,525)	(44,736)	(7,413)	(760,674)	-	-	-	-
Net re-measurement due to stage transfers, changes in risk parameters and repayments	-	-	-	-	(81,173)	62,833	79,475	61,135
<i>Movements without impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Re-segmentation	5,124	1,021	(27)	6,118	(17)	82	(6)	59
Write-offs	-	-	(137,900)	(137,900)	-	-	(137,900)	(137,900)
Changes in accrued interest	883	3,538	4,122	8,543	-	-	-	-
Modification	405	39	45	489	-	-	-	-
Foreign exchange movements	3,081	307	(121)	3,267	(40)	42	628	630
At 31 December 2023	2,541,789	192,212	62,621	2,796,622	43,249	39,243	46,223	128,715

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

<i>Consumer loans in thousands of GEL</i>	Gross carrying amount				Credit loss allowance			
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
At 1 January 2022	1,829,908	237,400	85,758	2,153,066	54,279	64,793	60,978	180,050
<i>Movements with impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Transfers:								
– to lifetime (from Stage 1 and Stage 3 to Stage 2)	(650,136)	668,563	(18,427)	-	(64,388)	76,190	(11,802)	-
– to defaulted (from Stage 1 and Stage 2 to Stage 3)	(34,514)	(177,854)	212,368	-	(5,980)	(84,055)	90,035	-
– to 12-months ECL (from Stage 2 and Stage 3 to Stage 1)	409,926	(409,774)	(152)	-	88,788	(88,682)	(106)	-
New originated or purchased	2,080,841	-	-	2,080,841	85,603	-	-	85,603
Derecognised or fully repaid during the period	(818,914)	(41,409)	(47,920)	(908,243)	(21,501)	(8,971)	(19,551)	(50,023)
Net repayments	(600,668)	(49,488)	(2,136)	(652,292)	-	-	-	-
Net re-measurement due to stage transfers, changes in risk parameters and repayments	-	-	-	-	(81,011)	103,143	89,322	111,454
<i>Movements without impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Re-segmentation	3,580	(34)	-	3,546	(77)	(39)	-	(116)
Write-offs	-	-	(142,912)	(142,912)	-	-	(142,912)	(142,912)
Changes in accrued interest	3,110	5,105	5,345	13,560	-	-	-	-
Modification	1,076	260	101	1,437	-	-	-	-
Foreign exchange movements	(31,786)	(2,777)	(2,220)	(36,783)	(134)	(261)	(309)	(704)
At 31 December 2022	2,192,423	229,992	89,805	2,512,220	55,579	62,118	65,655	183,352

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

<i>Mortgage loans in thousands of GEL</i>	Gross carrying amount				Credit loss allowance			
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
At 1 January 2023	3,804,166	395,805	53,201	4,253,172	2,300	9,700	21,912	33,912
<i>Movements with impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Transfers:								
– to lifetime (from Stage 1 and Stage 3 to Stage 2)	(783,246)	801,535	(18,289)	-	(2,184)	9,014	(6,830)	-
– to defaulted (from Stage 1 and Stage 2 to Stage 3)	(4,327)	(33,379)	37,706	-	(491)	(1,681)	2,172	-
– to 12-months ECL (from Stage 2 and Stage 3 to Stage 1)	719,629	(719,531)	(98)	-	9,385	(9,378)	(7)	-
New originated or purchased	1,389,956	-	-	1,389,956	1,386	-	-	1,386
Derecognised or fully repaid during the period	(378,487)	(43,201)	(11,277)	(432,965)	(233)	(1,255)	(3,857)	(5,345)
Net repayments	(438,539)	(33,961)	(10,795)	(483,295)	-	-	-	-
Net re-measurement due to stage transfers, changes in risk parameters and repayments	-	-	-	-	(8,278)	1,181	9,891	2,794
<i>Movements without impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Re-segmentation	(14,354)	(829)	495	(14,688)	(24)	(55)	242	163
Write-offs	-	-	(5,611)	(5,611)	-	-	(5,611)	(5,611)
Changes in accrued interest	(132)	(417)	(641)	(1,190)	-	-	-	-
Modification	525	91	63	679	-	-	-	-
Foreign exchange movements	23,498	343	(165)	23,676	12	20	(74)	(42)
At 31 December 2023	4,318,689	366,456	44,589	4,729,734	1,873	7,546	17,838	27,257

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

<i>Mortgage loans in thousands of GEL</i>	Gross carrying amount				Credit loss allowance			
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
At 1 January 2022	3,418,971	570,243	123,227	4,112,441	2,802	22,080	38,604	63,486
<i>Movements with impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Transfers:								
– to lifetime (from Stage 1 and Stage 3 to Stage 2)	(827,669)	888,290	(60,621)	-	(2,830)	23,771	(20,941)	-
– to defaulted (from Stage 1 and Stage 2 to Stage 3)	(12,023)	(32,568)	44,591	-	(1,639)	(2,258)	3,897	-
– to 12-months ECL (from Stage 2 and Stage 3 to Stage 1)	892,137	(892,137)	-	-	17,374	(17,374)	-	-
New originated or purchased	1,350,888	-	-	1,350,888	1,827	-	-	1,827
Derecognised or fully repaid during the period	(322,075)	(47,032)	(23,188)	(392,295)	(236)	(1,773)	(8,606)	(10,615)
Net repayments	(377,732)	(42,955)	(17,651)	(438,338)	-	-	-	-
Net re-measurement due to stage transfers, changes in risk parameters and repayments	-	-	-	-	(15,322)	(13,624)	14,886	(14,060)
<i>Movements without impact on credit loss allowance charge for the period:</i>								
Re-segmentation	(11,853)	(833)	-	(12,686)	8	(51)	-	(43)
Write-offs	-	-	(3,716)	(3,716)	-	-	(3,716)	(3,716)
Changes in accrued interest	(3,520)	(1,906)	(1,240)	(6,666)	-	-	-	-
Modification	874	257	204	1,335	-	-	-	-
Foreign exchange movements	(303,832)	(45,554)	(8,405)	(357,791)	316	(1,071)	(2,212)	(2,967)
At 31 December 2022	3,804,166	395,805	53,201	4,253,172	2,300	9,700	21,912	33,912

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

The credit quality of loans to customers carried at amortised cost at 31 December 2023 is as follows:

31 December 2023				
<i>in thousands of GEL</i>	Stage 1 (12months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
Corporate loans risk category				
- Very low	7,590,132	3,358	-	7,593,490
- Low	147,609	400,886	-	548,495
- Moderate	1,360	6,122	-	7,482
- Default	-	-	114,138	114,138
Gross carrying amount	7,739,101	410,366	114,138	8,263,605
Credit loss allowance	(18,454)	(2,445)	(32,606)	(53,505)
Carrying amount	7,720,647	407,921	81,532	8,210,100
Loans to MSME risk category				
- Very low	4,400,875	20,477	-	4,421,352
- Low	562,589	88,843	-	651,432
- Moderate	19,514	159,257	-	178,771
- High	-	56,706	-	56,706
- Default	-	-	178,527	178,527
Gross carrying amount	4,982,978	325,283	178,527	5,486,788
Credit loss allowance	(24,158)	(32,785)	(51,797)	(108,740)
Carrying amount	4,958,820	292,498	126,730	5,378,048
Consumer loans risk category				
- Very low	1,681,233	7,155	-	1,688,388
- Low	730,098	24,492	-	754,590
- Moderate	130,458	126,245	-	256,703
- High	-	34,320	-	34,320
- Default	-	-	62,621	62,621
Gross carrying amount	2,541,789	192,212	62,621	2,796,622
Credit loss allowance	(43,249)	(39,243)	(46,223)	(128,715)
Carrying amount	2,498,540	152,969	16,398	2,667,907
Mortgage loans risk category				
- Very low	3,776,199	17,893	-	3,794,092
- Low	518,078	176,355	-	694,433
- Moderate	24,412	146,396	-	170,808
- High	-	25,812	-	25,812
- Default	-	-	44,589	44,589
Gross carrying amount	4,318,689	366,456	44,589	4,729,734
Credit loss allowance	(1,873)	(7,546)	(17,838)	(27,257)
Carrying amount	4,316,816	358,910	26,751	4,702,477

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

The credit quality of loans to customers carried at amortised cost at 31 December 2022 is as follows:

31 December 2022				
<i>in thousands of GEL</i>	Stage 1 (12months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
Corporate loans risk category				
- Very low	5,605,060	-	-	5,605,060
- Low	136,070	427,830	-	563,900
- Moderate	270	30,504	-	30,774
- Default	-	-	82,735	82,735
Gross carrying amount	5,741,400	458,334	82,735	6,282,469
Credit loss allowance	(18,930)	(1,214)	(26,314)	(46,458)
Carrying amount	5,722,470	457,120	56,421	6,236,011
Loans to MSME risk category				
- Very low	3,437,333	24,043	-	3,461,376
- Low	876,548	177,178	-	1,053,726
- Moderate	13,741	85,733	-	99,474
- High	120	30,876	-	30,996
- Default	-	-	163,843	163,843
Gross carrying amount	4,327,742	317,830	163,843	4,809,415
Credit loss allowance	(24,938)	(23,961)	(47,213)	(96,112)
Carrying amount	4,302,804	293,869	116,630	4,713,303
Consumer loans risk category				
- Very low	1,432,943	6,988	-	1,439,931
- Low	643,378	40,120	-	683,498
- Moderate	116,102	141,735	-	257,837
- High	-	41,149	-	41,149
- Default	-	-	89,805	89,805
Gross carrying amount	2,192,423	229,992	89,805	2,512,220
Credit loss allowance	(55,579)	(62,118)	(65,655)	(183,352)
Carrying amount	2,136,844	167,874	24,150	2,328,868
Mortgage loans risk category				
- Very low	3,349,388	38,732	-	3,388,120
- Low	433,913	205,328	-	639,241
- Moderate	20,865	125,898	-	146,763
- High	-	25,847	-	25,847
- Default	-	-	53,201	53,201
Gross carrying amount	3,804,166	395,805	53,201	4,253,172
Credit loss allowance	(2,300)	(9,700)	(21,912)	(33,912)
Carrying amount	3,801,866	386,105	31,289	4,219,260

The contractual amounts outstanding on loans to customers that have been written off during the period partially or fully, but are still subject to enforcement activity was principal amount GEL 45,163 thousand (31 December 2022: GEL 22,535 thousand) and accrued interest GEL 6,323 thousand (31 December 2022: GEL 4,160 thousand).

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

Economic sector risk concentrations within the customer loan portfolio are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023		31 December 2022	
	Amount	%	Amount	%
Individual	7,912,653	37%	6,851,397	38%
Real Estate	2,020,022	9%	1,564,352	9%
Construction	1,471,145	7%	1,073,761	6%
Trade	1,340,622	6%	1,054,958	6%
Hospitality, Restaurants & Leisure	1,252,741	6%	1,147,098	7%
Food Industry	1,154,925	5%	1,060,058	6%
Energy & Utilities	997,117	5%	947,441	5%
Agriculture	988,519	5%	822,779	5%
Healthcare	623,301	3%	451,304	3%
Services	506,086	2%	388,517	2%
Financial Services	325,356	2%	262,675	1%
Transportation	302,072	1%	240,535	1%
Automotive	282,777	1%	297,558	2%
Pawn Shops	208,236	1%	196,489	1%
Metals and Mining	179,519	1%	179,365	1%
Communication	55,000	0%	30,758	0%
Other	1,656,658	9%	1,288,231	7%
Total gross loans and advances to customers	21,276,749	100%	17,857,276	100%

As of 31 December 2023, the Group had 7 borrowers (2022: 4 borrowers) with aggregated gross loan amounts above GEL 100,000 thousand. The total aggregated amount of these loans was GEL 1,111,275 thousand (2022: GEL 520,913 thousand) or 5.2% of the gross loan portfolio (2022: 2.9%).

The amount and type of collateral required depend on an assessment of the credit risk of the counterparty. There are three key types of collateral:

- Real estate;
- Movable property including fixed assets, inventory and precious metals;
- Financial assets including deposits, shares, and third party guarantees.

The financial effect of collateral is presented by disclosing the collateral values separately for (i) those assets where collateral and other credit enhancements are equal to or exceed the assets' carrying value ("over-collateralised assets") and (ii) those assets where collateral and other credit enhancements are less than the assets' carrying value ("under-collateralised assets").

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

The effect of collateral as at 31 December 2023:

31 December 2023				
<i>in thousands of GEL</i>	Over-collateralised Assets		Under-collateralised Assets	
	Carrying value of the assets	Fair value of collateral	Carrying value of the assets	Fair value of collateral
Corporate loans	4,716,371	12,729,581	3,547,234	1,224,531
Consumer loans	1,156,883	2,817,061	1,639,739	41,741
Mortgage loans	4,407,048	12,190,665	322,686	156,424
Loans to micro, small and medium enterprises	4,261,346	9,594,104	1,225,442	435,223
Total	14,541,648	37,331,411	6,735,101	1,857,919

The effect of collateral as at 31 December 2022:

31 December 2022				
<i>in thousands of GEL</i>	Over-collateralised Assets		Under-collateralised Assets	
	Carrying value of the assets	Fair value of collateral	Carrying value of the assets	Fair value of collateral
Corporate loans	3,534,635	9,524,073	2,747,834	1,135,017
Consumer loans	793,141	1,932,508	1,719,079	60,642
Mortgage loans	3,729,421	10,695,687	523,751	238,075
Loans to micro, small and medium enterprises	3,439,685	7,566,047	1,369,730	523,237
Total	11,496,882	29,718,315	6,360,394	1,956,971

As at 31 December 2023 loans and advances to customers which were 1. over-collateralised and 2. credit loss allowance was nil, amounted to GEL 1,770,547 thousand (2022: GEL 1,525,046 thousand).

The effect of collateral by types as at 31 December 2023:

31 December 2023				
<i>in thousands of GEL</i>	Over-collateralised Assets		Under-collateralised Assets	
	Carrying value of the assets	Fair value of collateral	Carrying value of the assets	Fair value of collateral
Cash Cover	669,592	713,715	89,559	70,797
Gold	171,256	222,339	31,283	30,609
Inventory	367,392	3,078,135	365,947	158,663
Real Estate	13,333,408	33,317,222	2,472,023	1,597,850
Unsecured and secured solely by third party guarantees	-	-	3,776,289	-
Total	14,541,648	37,331,411	6,735,101	1,857,919

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

The effect of collateral by types as at 31 December 2022:

31 December 2022				
<i>in thousands of GEL</i>	Over-collateralised Assets		Under-collateralised Assets	
	Carrying value of the assets	Fair value of collateral	Carrying value of the assets	Fair value of collateral
Cash Cover	304,408	336,311	164,437	128,474
Gold	147,485	186,835	40,777	40,181
Inventory	407,338	2,061,199	258,222	150,724
Real Estate	10,637,651	27,133,970	2,554,711	1,637,592
Unsecured and secured solely by third party guarantees	-	-	3,342,247	-
Total	11,496,882	29,718,315	6,360,394	1,956,971

The financial effect of collateral is determined by comparing the fair value of collateral to outstanding gross loans and advances in the reporting date.

Stage 3 loans presented by segments and collateral classes as at 31 December 2023 are the following:

31 December 2023				
<i>in thousands of GEL</i>	Corporate	Consumer	Mortgage	Loans to micro, small and medium enterprises
Cash Cover	267	3	-	169
Gold	-	1,015	-	271
Inventory	12,445	-	-	1,238
Real Estate	94,767	18,592	43,486	155,409
Unsecured and secured solely by third party guarantees	6,659	43,011	1,103	21,440
Total	114,138	62,621	44,589	178,527

Stage 3 loans presented by segments and collateral classes as at 31 December 2022 are the following:

31 December 2022				
<i>in thousands of GEL</i>	Corporate	Consumer	Mortgage	Loans to micro, small and medium enterprises
Cash Cover	21	9	-	47
Gold	-	991	-	308
Inventory	8,913	-	-	1,131
Real Estate	59,302	19,931	50,539	143,285
Unsecured and secured solely by third party guarantees	14,499	68,874	2,662	19,072
Total	82,735	89,805	53,201	163,843

9. LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS CONTINUED

The gross carrying amount of loans by stages that have been modified since initial recognition at a time when the loss allowance was measured at an amount equal to lifetime expected credit losses and for which the loss allowance has changed during the reporting period to an amount equal to 12-month expected credit losses loans are the following:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Stage 1	243,759	354,308
Stage 2	191,879	184,044
Stage 3	50,160	49,975
Total	485,798	588,327

At the central level a specific unit manages collateral to ensure that they serve as an adequate mitigation for credit risk management purposes. In line with the Group's internal policies, collateral provided to loans are evaluated by the Internal Appraisal Group (external reviewers are used in case of loans to related parties or specific cases when complex objects are appraised). The Internal Appraisal Group is part of the collateral management unit and, in order to ensure adequate and objective appraisal procedures, it is independent from the loan granting process. Real estate collateral of significant value is re-evaluated annually by internal appraisers. Statistical methods are used to monitor the value of real estate collateral that are of non-significant value and other types of collateral such as movable assets and precious metals.

In some instances, where the discounted recovery from the liquidation of collateral (adjusted for the liquidity haircut and discounted for the period of expected workout time) is larger than the estimated exposure at default, no credit loss allowance is recognised. Collateral values include the contractual price of third-party guarantees, which, due to their nature, are capped at the loan's carrying value. The values of third-party guarantees in the tables above amounted to GEL 62,610 thousand and GEL 387,356 thousand as of 31 December 2023 and 2022, respectively. These third-party guarantees are not taken into consideration when assessing the impairment allowance. Refer to Note 40 for the estimated fair value of each class of loans and advances to customers. Interest rate analysis of loans and advances to customers is disclosed in Note 35. Information on related party balances is disclosed in Note 42.

For the year ended 31 December 2023 amortised cost of loans with lifetime ECL immediately before contractual modification that was not a derecognition event was GEL 891,977 thousand (31 December 2022: GEL 1,796,668 thousand). During 2023, gains less losses recognised in profit or loss on modifications of loans with lifetime ECL that did not lead to derecognition was GEL (1) thousand (2022: GEL (14) thousand).

For the year ended 31 December 2023 gross carrying amount of loans that were contractually modified (without derecognition) in the past when measured at lifetime ECL and which were reclassified to Stage 1 (12 months ECL) during the current year was GEL 513,241 thousand (31 December 2022: GEL 1,063,796 thousand).

10. INVESTMENT SECURITIES MEASURED AT FAIR VALUE THROUGH OTHER COMPREHENSIVE INCOME

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Corporate bonds		
Gross carrying amount	1,225,537	1,296,095
Fair value correction	(114)	(4,376)
Stage 1	(422)	(334)
Corporate bonds measured at FTOCI	1,225,001	1,291,385
Ministry of Finance of Georgia treasury bills		
Gross carrying amount	1,934,373	1,548,832
Fair value correction	13,466	11,035
Stage 1	(3,707)	(2,772)
Ministry of Finance of Georgia treasury bills at FTOCI	1,944,132	1,557,095
Foreign government treasury bills		
Gross carrying amount	304,881	36,319
Fair value correction	(1,015)	(702)
Stage 1	(16)	(34)
Foreign government treasury bills at FTOCI	303,850	35,583
Total investment securities measured at fair value through other comprehensive income excluding corporate shares	3,472,983	2,884,063
Corporate shares – unquoted	2,478	665
Total investment securities measured at fair value through other comprehensive income	3,475,461	2,884,728

All debt securities in 2023 and 2022 except for corporate bonds and foreign government treasury bills are issued by the Government of Georgia and National Bank of Georgia. Country rating for Georgia stands at BB with positive outlook (as assigned by Fitch rating agency in July 2023). 80.6% of corporate bonds are issued by triple A rated international financial institutions, 16.1% of corporate bonds are issued by BB rating and 3.3% by B+ rating. Information includes credit ratings assigned by the international rating agencies (Standard & Poor's, Fitch), for those financial institutions which are not assigned credit ratings, country ratings are used.

The Group designated investments in corporate shares disclosed in the above table as equity securities at FVOCI. The FVOCI designation was made because the investments are expected to be held primarily for liquidity management or medium-term investment purposes instead of short-term profit making from subsequent sales.

As at 31 December 2023 investment securities measured at fair value through other comprehensive income carried at GEL 970,019 thousand have been pledged with local banks or financial institutions as a collateral for other borrowed funds (2022: GEL 475,259 thousand).

**10. INVESTMENT SECURITIES MEASURED AT FAIR VALUE THROUGH OTHER COMPREHENSIVE INCOME
CONTINUED**

The movements in investment securities measured at fair value through other comprehensive income are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Carrying amount as of 1 January	2,884,728	1,938,196
Purchases	1,563,326	2,412,783
Disposals	(383,122)	(816,417)
Redemption at maturity	(854,540)	(391,341)
Revaluation	6,878	16,329
Interest income accrued	284,495	196,114
Interest income received	(275,820)	(178,112)
Effect of translation to presentation currency	(16,975)	(25,007)
Transfer to repurchase receivables	267,495	(267,495)
Changes in credit loss allowance	(1,004)	(322)
Carrying amount as of 31 December	3,475,461	2,884,728

11. REPURCHASE RECEIVABLES

Repurchase receivables represent securities sold under sale and repurchase agreements which the counterparty has the right, by contract or custom, to sell or repledge.

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Investment securities measured at FVOCI sold under sale and repurchase agreements	-	267,495
Total repurchase receivables	-	267,495

As at 31 December 2023 credit loss allowance for Investment securities measured at FVOCI sold under sale and repurchase agreements was nil (2022: nil). Meanwhile credit risk category of total portfolio is classified as very low.

Refer to Note 18 for liability leg of sale and repurchase agreements with other banks.

12. OTHER FINANCIAL ASSETS

Other financial assets of the Group comprise the following:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Receivables on credit card services and money transfers	73,056	46,724
Receivable on terminated leases	61,639	40,103
Derivative financial assets	41,038	69,921
Receivables on guarantees and letters of credit	32,347	23,140
Receivables from plastic card service providers	26,591	28,081
Derivatives margin	20,762	2,837
Advances paid to promotional service provider	19,774	19,733
Receivable from insurance service provides	13,965	21,194
Trade receivables	4,009	3,892
Investment held at fair value through profit or loss	8,062	9,704
Government subsidy related receivables	4,565	3,981
Prepayments for purchase of leasing assets	1,405	2,794
Receivables for rental income	652	666
Receivables from sales of non-financial assets	400	657
Other	30,057	27,986
Total gross amount of other financial assets	338,322	301,413
Less: credit loss allowance	(56,461)	(54,415)
Total other financial assets	281,861	246,998

For the year end of 2023 other financial asset gross portfolio with related credit loss allowance represented: stage 1 - GEL 245,665 thousand and GEL 4,776 thousand (2022: GEL 236,923 thousand and GEL 9,899 thousand); stage 2 - GEL 3,931 thousand and GEL 1,260 thousand (2022: GEL 412 thousand and GEL 66 thousand); stage 3 - GEL 88,725 thousand and GEL 50,425 thousand (2022: GEL 64,078 thousand and GEL 44,450 thousand). GEL 61,639 thousand of receivable on terminated leases represents stage 3 financial instruments (2022: GEL 40,103 thousand).

12. OTHER FINANCIAL ASSETS CONTINUED

Other financial assets of the Bank comprise the following:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Receivables on credit card services and money transfers	72,260	46,105
Derivative financial assets	40,919	69,553
Receivables on guarantees and letters of credit	32,347	23,140
Receivables from plastic card service providers	26,591	10,731
Derivatives margin	20,762	2,837
Advances paid to promotional service provider	19,774	19,733
Receivable from insurance service provides	13,965	21,194
Trade receivables	779	2,959
Investment held at fair value through profit or loss	9,659	9,704
Government subsidy related receivables	4,565	3,981
Receivables for rental income	652	666
Receivables from sales of non-financial assets	400	-
Other	125,989	110,146
Total gross amount of other financial assets	368,663	320,749
Less: credit loss allowance	(18,576)	(21,029)
Total other financial assets	350,086	299,720

13. FINANCE LEASE RECEIVABLES

As at 31 December 2023 finance lease receivables of GEL 370,795 thousand (2022: GEL 288,886 thousand) are represented by leases of fixed assets excluding land and buildings.

The amount and type of collateral required depends on an assessment of the credit risk of the counterparty. The main types of collateral obtained are:

- Leased assets (inventory and equipment);
- Down payment;
- Real estate properties.

The financial effect of collateral is presented by disclosing the collateral values separately for (i) those assets where collateral and other credit enhancements are equal to or exceed the assets' carrying value ("over-collateralized assets") and (ii) those assets where collateral and other credit enhancements are less than the assets' carrying value ("undercollateralized assets").

Finance lease payments receivable and their present values as of 31 December 2023 are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Due in 1 year	Due between 1 and 2 year	Due between 2 and 3 year	Due between 3 and 4 year	Due between 4 and 5 year	Due in 5 year or more	Total
Lease payments receivable	172,834	121,230	70,102	46,185	28,990	77,249	516,590
Unearned finance income	(44,846)	(30,807)	(18,991)	(12,424)	(7,964)	(22,059)	(137,091)
Credit loss allowance	(3,041)	(2,101)	(1,182)	(718)	(512)	(1,150)	(8,704)
Present value of lease payments receivable	124,947	88,322	49,929	33,043	20,514	54,040	370,795

Finance lease payments receivable and their present values as of 31 December 2022 are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Due in 1 year	Due between 1 and 2 year	Due between 2 and 3 year	Due between 3 and 4 year	Due between 4 and 5 year	Due in 5 year or more	Total
Lease payments receivable	143,900	89,898	60,931	35,399	24,306	42,693	397,127
Unearned finance income	(36,763)	(23,306)	(13,885)	(7,758)	(4,454)	(13,475)	(99,641)
Credit loss allowance	(2,791)	(1,795)	(1,339)	(951)	(973)	(751)	(8,600)
Present value of lease payments receivable	104,346	64,797	45,707	26,690	18,879	28,467	288,886

For fair values refer to Note 40.

13. FINANCE LEASE RECEIVABLES CONTINUED

The following table discloses the changes in the credit loss allowance and gross carrying amount for finance lease receivables between the beginning and the end of the reporting period:

<i>in thousands of GEL</i>	Gross carrying amount			Total	Credit loss allowance			Total
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)		Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	
At 1 January 2023	242,914	36,718	17,854	297,486	4,122	2,173	2,305	8,600
Transfers								
– to lifetime (from Stage 1 and Stage 3 to Stage 2)	(50,476)	53,033	(2,557)	-	(1,209)	1,248	(39)	-
– to defaulted (from Stage 1 and Stage 2 to Stage 3)	(16,357)	(5,018)	21,375	-	(966)	(354)	1,320	-
– to 12-months ECL (from Stage 2 and Stage 3 to Stage 1)	4,109	(3,459)	(650)	-	255	(157)	(98)	-
New originated or purchased	214,299	-	-	214,299	2,916	-	-	2,916
Derecognised or fully repaid during the period	(60,814)	(12,998)	(9,868)	(83,680)	(1,169)	(653)	(1,515)	(3,337)
Net repayments	(35,522)	(10,161)	(5,405)	(51,088)	(158)	(61)	(7)	(226)
Foreign exchange movements	948	306	52	1,306	9	9	10	28
Other movements	142	184	850	1,176	-	-	-	-
Net re-measurement due to stage transfers, changes in risk parameters and repayments	-	-	-	-	(972)	828	867	723
At 31 December 2023	299,243	58,605	21,651	379,499	2,828	3,033	2,843	8,704

13. FINANCE LEASE RECEIVABLES CONTINUED

<i>in thousands of GEL</i>	Gross carrying amount			Total	Credit loss allowance			Total
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)		Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	
At 1 January 2022	190,697	43,732	27,694	262,123	2,712	3,422	3,649	9,783
Transfers								
– to lifetime (from Stage 1 and Stage 3 to Stage 2)	(23,095)	29,847	(6,752)	-	(961)	1,385	(424)	-
– to defaulted (from Stage 1 and Stage 2 to Stage 3)	(13,873)	(4,680)	18,553	-	(733)	(128)	861	-
– to 12-months ECL (from Stage 2 and Stage 3 to Stage 1)	7,688	(7,653)	(35)	-	199	(195)	(4)	-
New originated or purchased	178,718	-	-	178,718	3,933	-	-	3,933
Derecognised or fully repaid during the period	(51,936)	(18,430)	(17,459)	(87,825)	(813)	(2,024)	(2,855)	(5,692)
Net repayments	(36,184)	(5,121)	(3,723)	(45,028)	-	-	-	-
Foreign exchange movements	(8,228)	(954)	(1,217)	(10,399)	(85)	(26)	(141)	(252)
Other movements	(873)	(23)	793	(103)	-	-	-	-
Net re-measurement due to stage transfers, changes in risk parameters and repayments	-	-	-	-	(130)	(261)	1,219	828
At 31 December 2022	242,914	36,718	17,854	297,486	4,122	2,173	2,305	8,600

As at 31 December 2023, credit quality of finance lease receivables is analysed below:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023			Total
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	
Finance lease receivables risk category				
– Very low	250,267	6,785	-	257,052
– Low	48,976	10,194	-	59,170
– Moderate	-	30,065	-	30,065
– High	-	11,561	-	11,561
– Default	-	-	21,651	21,651
Gross carrying amount	299,243	58,605	21,651	379,499
Credit loss allowance	(2,828)	(3,033)	(2,843)	(8,704)
Carrying amount	296,415	55,572	18,808	370,795

13. FINANCE LEASE RECEIVABLES CONTINUED

As at 31 December 2022, credit quality of finance lease receivables is analysed below:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2022			Total
	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	
Finance lease receivables risk category				
– Very low	216,763	-	-	216,763
– Low	26,063	6,982	-	33,045
– Moderate	88	9,780	-	9,868
– High	-	19,956	-	19,956
– Default	-	-	17,854	17,854
Gross carrying amount	242,914	36,718	17,854	297,486
Credit loss allowance	(4,122)	(2,173)	(2,305)	(8,600)
Carrying amount	238,792	34,545	15,549	288,886

The effect of collateral as at 31 December 2023:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023			
	Over-collateralised Assets		Under-collateralised Assets	
	Gross carrying value of the assets	Fair value of collateral	Gross carrying value of the assets	Fair value of collateral
Finance lease receivables	290,573	435,885	88,926	72,935
Total	290,573	435,885	88,926	72,935

The effect of collateral as at 31 December 2022:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2022			
	Over-collateralised Assets		Under-collateralised Assets	
	Gross carrying value of the assets	Fair value of collateral	Gross carrying value of the assets	Fair value of collateral
Finance lease receivables	226,389	397,377	71,097	57,456
Total	226,389	397,377	71,097	57,456

14. OTHER ASSETS

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Current other assets		
Reposessed collateral	277,332	269,006
Prepayments for other assets	34,729	47,859
Prepayments for purchase of leasing assets	28,900	28,595
Other inventories	12,458	14,741
Prepaid taxes other than income tax	5,301	5,860
Total current other assets	358,720	366,061
Non-current other assets		
Assets reposessed from terminated leases	3,543	16,531
Prepayments for construction in progress	37,713	22,460
Prepaid insurance of leasing assets	2,961	2,364
Assets purchased for leasing purposes	923	1,049
Other	1,633	3,262
Total non-current other assets	46,773	45,666
Total other assets	405,493	411,727

Reposessed collateral represents tangible assets acquired by the Group in settlement of defaulted loans, which is expected to be disposed in a foreseeable future. The assets do not meet the definition of non-current assets held for sale and are classified as inventories in accordance with IAS 2 "Inventories". The assets were initially recognised at the lower of cost and net realisable value when acquired. In 2023, collaterals reposessed for settlement of defaulted loans amounted to GEL 97,602 thousand (2022: GEL 98,289 thousand).

For certain reposessed collateral, the Group has granted previous owners a right to repurchase the reposessed collateral at prices equal to or higher than the carrying value of the loan at the date of repossession. This right is usually effective for a period of 6 to 24 months from the repossession date, during this time the reposessed collateral may not be disposed to third parties. In some cases, prolongation of repurchase right is offered to the owners of the property. As at 31 December 2023, the carrying value of the reposessed collaterals subjected to the repurchase agreement was GEL 116,087 thousand (2022: GEL 143,780 thousand).

15. PREMISES, EQUIPMENT AND INTANGIBLE ASSETS

<i>in thousands of GEL</i>	Land, premises and leasehold improvements	Office and other equipment*	Construction in progress	Total premises and equipment	Intangible assets	Total
At cost						
1 January 2022	203,363	279,130	109,027	591,520	391,334	982,854
Additions	11,814	54,565	27,559	93,938	89,345	183,283
Transfers within premises and equipment	4,704	(274)	(4,430)	-	-	-
Disposals	(3,082)	(19,867)	(2,958)	(25,907)	(4,770)	(30,677)
Reclassification to right of use assets	(20,813)	-	-	(20,813)	-	(20,813)
Impairment (charge)/reversal	746	349	-	1,095	-	1,095
Effect of translation to presentation currency	(107)	(148)	-	(255)	(53)	(308)
31 December 2022	196,625	313,755	129,198	639,578	475,856	1,115,434
Additions	6,624	52,662	46,222	105,508	91,995	197,503
Disposals	(2,534)	(6,437)	(248)	(9,219)	(583)	(9,802)
Impairment reversal/(charge)	519	256	(474)	301	-	301
Effect of translation to presentation currency	(5)	(10)	-	(15)	(3)	(18)
31 December 2023	201,229	360,226	174,698	736,153	567,265	1,303,418
Accumulated depreciation / amortisation						
1 January 2022	(44,895)	(167,968)	-	(212,863)	(123,928)	(336,791)
Depreciation / amortisation charge	(5,102)	(19,377)	-	(24,479)	(42,910)	(67,389)
Elimination of accumulated depreciation of reclassification to right of use assets	9,249	-	-	9,249	-	9,249
Elimination of accumulated depreciation / amortisation on disposals	943	11,612	-	12,555	2,084	14,639
Effect of translation to presentation currency	107	105	-	212	48	260
31 December 2022	(39,698)	(175,628)	-	(215,326)	(164,706)	(380,032)
Depreciation / amortisation charge	(2,754)	(21,047)	-	(23,801)	(51,664)	(75,465)
Reversal of elimination of accumulated depreciation	(3,299)	(8,083)	-	(11,382)	1,845	(9,537)
Elimination of accumulated depreciation / amortisation on disposals	524	5,144	-	5,668	27	5,695
Effect of translation to presentation currency	5	7	-	12	(45)	(33)
31 December 2023	(45,222)	(199,607)	-	(244,829)	(214,543)	(459,372)
Carrying amount						
31 December 2022	156,927	138,127	129,198	424,252	311,150	735,402
31 December 2023	156,007	160,619	174,698	491,324	352,722	844,046

*Office and other equipment include furniture and fixtures, computer and office equipment, motor vehicles as well as other equipment.

As of 31 December 2023 GEL 462,570 thousand of premises and equipment and GEL 318,744 thousand of intangible assets were attributable to the Bank (2022: GEL 398,964 thousand and GEL 285,884 thousand).

Construction in progress consists of construction and refurbishment of branch premises and the Bank's new headquarter, that will be transferred to premises upon completion.

16. RIGHT OF USE ASSETS

The Group leases offices, branches and service centres. Rental contracts are typically made for fixed periods of 1 to 14 years.

Leases are recognised as a right-of-use asset and a corresponding liability from the date when the leased asset becomes available for use by the Group.

The movements in right of use of assets are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Carrying amount at 1 January	100,209	58,001
Additions of new contracts	30,450	30,062
Increases in value from substantial changes in contractual terms	(3,160)	5,199
Reclassification from premises and equipment	-	11,564
Disposals	(3,470)	(1,830)
Depreciation charge	(23,606)	(17,277)
Elimination of depreciation	11,568	14,490
Carrying amount at 31 December	111,991	100,209

The lease agreements do not impose any covenants, other than the security interests in the leased assets that are held by the lessor. Leased assets cannot be used as collateral for borrowings.

Expenses relating to short-term leases amounted GEL 814 thousand during 2023 (2022: GEL 2,385 thousand) and expenses relating to leases of low-value assets amounted GEL 6,961 thousand during 2023 (2022: GEL 6,769 thousand). These expenses are included in administrative and other operating expenses.

17. GOODWILL

As at 31 December 2023 the carrying amount of Goodwill represented GEL 28,197 thousand (2022: GEL 28,197 thousand).

Goodwill Impairment Test

Goodwill is allocated to cash-generating units (CGUs, which represent the lowest level within the Group at which the goodwill is monitored by the Management and which are not larger than a segment) as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Bank Republic JSC	24,166	24,166
<i>Bank Republic Retail</i>	11,088	11,088
<i>Bank Republic Corporate</i>	7,491	7,491
<i>Bank Republic MSME</i>	4,791	4,791
<i>Bank Republic Other</i>	796	796
Other	4,031	4,031
Total carrying amount of goodwill	28,197	28,197

The recoverable amount of each CGU was determined based on value-in-use calculations. These calculations use cash flow projections based on financial budgets covering a three-year period. Cash flows beyond the three-year period are extrapolated using the estimated growth rates stated below, which is relevant for the market, where CGU is operating.

17. GOODWILL CONTINUED

Key assumptions used for value-in-use calculations is following:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Bank Republic JSC		
Growth rate applied to free cash flow to equity beyond three years	5.2% p.a.	5.2% p.a.
Pre-tax discount rate	14.0% p.a.	14.7% p.a.

Pre-tax discount rate used for value-in-use calculations is the assumption to which the recoverable amount is most sensitive. The management determined the budgeted gross margin based on past performance and its market expectations. The weighted average long term growth rates used are consistent with the forecasts included in the industry reports. The discount rates reflect specific risks related to the relevant CGUs.

If the revised estimated pre-tax discount rate applied to the discounted cash flows of CGU Bank Republic Retail had been 10% higher than the management's estimates or growth rate beyond three years of free cash flow to equity had been 10% lower, the Group would not need to reduce the carrying value of goodwill or carrying value of net assets of the CGU. Recoverable amount of Bank Republic Retail CGU exceeds its carrying amount by GEL 4,014,022 thousand (2022: 3,253,314 GEL thousand). The CGU's carrying amount would equal its value in use at a discount rate of 36.77% p.a. (2022: 35.72% p.a.).

If the revised estimated pre-tax discount rate applied to the discounted cash flows of CGU Bank Republic Corporate had been 10% higher than the management's estimates or growth rate beyond three years of free cash flow to equity had been 10% lower, the Group would not need to reduce the carrying value of goodwill or carrying value of net assets of the CGU. Recoverable amount of Bank Republic Corporate CGU exceeds its carrying amount by GEL 5,264,087 thousand (2022: GEL 3,793,123 thousand). The CGU's carrying amount would equal its value in use at a discount rate of 36.29% p.a. (2022: 34.99% p.a.).

If the revised estimated pre-tax discount rate applied to the discounted cash flows of CGU Bank Republic MSME had been 10% higher than the management's estimates or growth rate beyond three years of free cash flow to equity had been 10% lower, the Group would not need to reduce the carrying value of goodwill or carrying value of net assets of the CGU. Recoverable amount of Bank Republic MSME CGU exceeds its carrying amount by GEL 1,465,722 thousand (2022: GEL 1,073,190 thousand). The CGU's carrying amount would equal its value in use at a discount rate of 25.62% p.a. (2022: 25.00% p.a.).

18. DUE TO CREDIT INSTITUTIONS

Due to credit institutions of the Group are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Due to other banks		
Correspondent accounts and overnight placements	263,600	334,081
Deposits from banks	629,252	38,469
Sale and repurchase agreements with other banks	-	262,415
Total due to other banks	892,852	634,965
Other borrowed funds		
Borrowings from foreign banks and international financial institutions	2,286,371	2,185,622
Borrowings from other local banks and financial institutions	46,973	34,239
Borrowings from National Bank of Georgia	1,120,755	1,030,534
Total other borrowed funds	3,454,099	3,250,395
Total amounts due to credit institutions	4,346,951	3,885,360

Refer to Note 35 for the disclosure of the maturity analysis of Due to credit institutions

Refer to Note 11 for Investment securities measured at FVOCI sold under sale and repurchase agreements.

Due to credit institutions of the Bank are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Due to other banks		
Correspondent accounts and overnight placements	263,600	334,081
Deposits from banks	629,252	38,468
Sale and repurchase agreements with other banks	-	262,415
Total due to other banks	892,852	634,964
Other borrowed funds		
Borrowings from foreign banks and international financial institutions	2,086,093	2,004,229
Borrowings from National Bank of Georgia	1,120,755	1,030,534
Total other borrowed funds	3,206,848	3,034,763
Total amounts due to credit institutions	4,099,700	3,669,727

19. CUSTOMER ACCOUNTS

Customer Accounts of the Group are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
State and public organisations		
Current/settlement accounts	1,129,559	1,053,255
Term deposits	556,672	553,743
Other legal entities		
Current/settlement accounts	7,228,054	5,859,281
Term deposits	1,183,946	1,265,154
Individuals		
Current/settlement accounts	5,270,799	5,329,038
Term deposits	4,573,486	3,780,886
Total customer accounts	19,942,516	17,841,357

State and public organisations include government owned profit orientated businesses.

Economic sector concentrations within customer accounts are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023		31 December 2022	
	Amount	%	Amount	%
Individuals	9,842,452	49%	9,101,046	51%
Trade	1,805,484	9%	1,568,181	9%
Financial services	1,828,336	9%	1,296,593	7%
Energy & utilities	920,555	5%	1,073,229	6%
Government sector	823,516	4%	623,953	3%
Construction	755,125	4%	773,603	4%
Services	754,889	4%	830,207	5%
Transportation	708,925	4%	452,229	3%
Real estate	545,278	3%	545,959	3%
Hospitality & leisure	228,611	1%	223,906	1%
Healthcare	206,274	1%	169,611	1%
Agriculture	77,871	0%	77,068	1%
Metals and mining	23,321	0%	26,514	0%
Other	1,421,879	7%	1,079,258	6%
Total customer accounts	19,942,516	100%	17,841,357	100%

As of 31 December 2023, the Group had 154 customers (2022: 156 customers) with balances above GEL 10,000 thousand. Their aggregate balance was GEL 7,281,004 thousand (2022: GEL 6,404,397 thousand) or 36.5% of total customer accounts (2022: 35.9%).

As of 31 December 2023, included in customer accounts are deposits of GEL 146,550 thousand and GEL 208,214 thousand (2022: GEL 72,591 thousand and GEL 188,699 thousand) held as collateral for irrevocable commitments under letters of credit and guarantees issued, respectively. The latter is discussed in Note 36. As of 31 December 2023, deposits held as collateral for loans to customers amounted to GEL 784,512 thousand (2022: GEL 478,295 thousand).

19. CUSTOMER ACCOUNTS CONTINUED

Refer to Note 40 for the disclosure of the fair value of each class of customer accounts. Information on related party balances is disclosed in Note 42.

Customer Accounts of the Bank are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
State and public organisations		
Current/settlement accounts	1,129,559	1,053,255
Term deposits	556,672	553,743
Other legal entities		
Current/settlement accounts	7,387,472	5,993,520
Term deposits	1,197,115	1,266,152
Individuals		
Current/settlement accounts	5,270,799	5,329,038
Term deposits	4,573,486	3,780,886
Total customer accounts	20,115,103	17,976,594

20. DEBT SECURITIES IN ISSUE

<i>in thousands of GEL</i>	Currency	Carrying amount as of 31 December 2023	Maturity Date	Coupon rate	Effective interest rate
Bonds issued on Irish Stock Exchange	USD	615,450	6/19/2024	5.8%	6.5%
Bonds issued on Irish Stock Exchange	USD	343,641	10/3/2024	10.8%	11.4%
Bonds issued on Irish Stock Exchange	USD	204,643	2/4/2027	8.9%	9.9%
Private placement	USD	18,214	4/29/2030	8.0%	8.5%
Bonds issued on Georgian Stock Exchange	GEL	68,710	3/20/2026 3M TIBR + 2.75%		14.17%
Bonds issued on Georgian Stock Exchange	GEL	10,171	6/27/2026 3M TIBR + 2.75%		14.08%
Baku Stock Exchange CJSC	AZN	1,593	6/6/2024	12.0%	12.4%
Baku Stock Exchange CJSC	AZN	1,663	7/15/2024	12.0%	12.4%
Total debt securities in issue		1,264,085			

<i>in thousands of GEL</i>	Currency	Carrying amount as of 31 December 2022	Maturity Date	Coupon rate	Effective interest rate
Bonds issued on Irish Stock Exchange	USD	614,748	6/19/2024	5.80%	6.40%
Bonds issued on Irish Stock Exchange	USD	343,891	10/3/2024	10.80%	11.40%
Bonds issued on Irish Stock Exchange	USD	204,477	2/4/2027	8.90%	9.90%
Bonds issued on Georgian Stock Exchange JSC	GEL	38,550	3/20/2023 TIBR 3M+3.25%		12.50%
Baku Stock Exchange CJSC	AZN	4,904	9/23/2023	12.00%	12.40%
Baku Stock Exchange CJSC	AZN	1,652	6/6/2024	12.00%	12.40%
Baku Stock Exchange CJSC	AZN	1,591	7/15/2024	12.00%	12.40%
Total debt securities in issue		1,209,813			

On 20 March 2023, TBC Leasing JSC placed senior secured bonds of amount GEL 100 million on the Georgian Stock Exchange JSC out of which as of 30 June 2023 GEL 88.71 million was sold to investors. The coupon rate of securities is variable, 2.75% added to the 3-month Tbilisi Interbank Interest rate. Fitch rates the bonds 'BB-'.

On 27 April 2023, the Bank has issued USD 30 million 7-year, 8% Subordinated notes, through the private placement, out of which as of 30 June 2023 USD 6.7 million was sold to investors.

On 28 June 2023, TBC Leasing JSC issued Green Bonds of amount GEL 15 million on the Georgian Stock Exchange JSC. The coupon rate of securities is variable, 2.75% added to the 3-month Tbilisi Interbank Interest rate. Fitch rates the bonds 'BB-'.

On 14 July 2022 the TBC Kredit LLC issued interest-baring paperless unsecured bond in the amount of AZN 1 million, with 2 year maturity at 12%.

On 7 June 2022 the TBC Kredit LLC issued interest-baring paperless unsecured bond in the amount of AZN 1 million, with 2 year maturity at 12%.

On 6 April 2022 the Bank completed the partial redemption of 2019 issued senior bond in the amount of USD 55 million. Consideration paid amounted to USD 52 million. The difference between amount paid and amortised cost of the bond adjusted with transaction fee was accounted as a gain on extinguishment of debt in the amount of USD 2 million recognized within other operating income.

On 28 October 2021, the Bank completed the transaction of USD 75 million 8.894% yield Additional Tier 1 Capital Perpetual Subordinated Notes issue ("AT1 Notes") and successfully returned to the international capital markets. The AT1 Notes are listed on the regulated market of Euronext Dublin and are rated B- by Fitch.

20. DEBT SECURITIES IN ISSUE CONTINUED

On 23 September 2021 the TBC Kredit LLC issued interest-baring paperless unsecured bond in the amount of AZN 3 million, with 2 year maturity at 12%.

On 3 July 2019 the Bank completed the transaction of a debut inaugural USD 125 million 10.75% yield Additional Tier 1 Capital Perpetual Subordinated Notes issue ("AT1 Notes"). The AT1 Notes are listed on the regulated market of Euronext Dublin and are rated B- by Fitch. The AT1 Notes have been simultaneously listed on JSC Georgian Stock Exchange, making it the first dual-listed international offering of additional Tier 1 Capital Notes from Georgia.

On 19 June 2019 the Bank completed the transaction of a debut USD 300 million 5-year 5.75% senior unsecured bonds issue. The Notes are listed on the regulated market of Euronext Dublin and are rated Ba2 by Moody's and BB- by Fitch. The Notes have been simultaneously listed on JSC Georgian Stock Exchange, making it the first dual-listed international offering of senior unsecured Notes from Georgia.

21. PROVISION FOR LIABILITIES AND CHARGES

Movements in credit loss allowance for performance guarantees, credit related commitment and liabilities and charges are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Performance guarantees	Credit related commitments	Provision for other liabilities and charges	Total
Carrying amount as of 1 January 2022	4,620	3,624	7,601	15,845
Charges/(releases) recorded in profit or loss	2,931	(210)	2,000	4,721
Foreign exchange movements	(345)	(237)	(76)	(658)
Carrying amount as of 31 December 2022	7,206	3,177	9,525	19,908
Charges less releases recorded in profit or loss	1,381	(477)	-	904
Foreign exchange movements	8	(2)	242	248
Carrying amount at 31 December 2023	8,595	2,698	9,767	21,060

Credit related commitments and performance guarantees: Impairment allowance estimation methods differ for (i) letter of credits and guarantees and (ii) undrawn credit lines. For letter of credits and guarantees allowance estimation purposes the Group applies the staged approach and classifies them in stage 1, stage 2 or stage 3. Significant stage 2 and 3 guarantees are assessed individually. Non-significant stage 3 as well as all stage 1 and stage 2 guarantees and letter of credits are assessed collectively using exposure, marginal probability of conversion, loss given default and discount factor. Amount of the expected allowance differs based on the classification of the facility in the respective stage.

For impairment allowance assessment purposes for undrawn exposures the Group distinguishes between revocable and irrevocable loan commitments. For revocable commitments the Group does not create impairment allowance. As for the irrevocable undisbursed exposures the Group estimates utilization parameter (which represents expected limit utilization percentage conditional on the default event) in order to convert off-balance part of the exposure to on-balance.

22. OTHER FINANCIAL LIABILITIES

Other financial liabilities of the Group comprise the following::

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Trade payables	75,630	49,210
Derivative financial liabilities	62,474	73,102
Payables to plastic card service providers	34,628	22,785
Liabilities for leasing activities	28,428	38,747
Transfers in transit	15,424	43,905
Payable to deposit insurance agency	1,385	1,365
Prepayments related to guarantees	471	804
Security deposits for finance lease receivables	467	137
Liabilities related to co-financing of hotels and restaurants sectors	-	550
Other accrued liabilities	57,589	19,913
Total other financial liabilities	276,496	250,518

Refer to Note 40 for disclosure of the fair value of other financial liabilities.

Other financial liabilities of the Bank comprise the following:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Derivative financial liabilities	62,447	72,945
Trade payables	35,207	24,974
Transfers in transit	15,424	43,905
Payables to plastic card service providers	35,818	22,992
Payable to deposit insurance agency	1,385	1,365
Prepayments related to guarantees	471	804
Liabilities related to co-financing of hotels and restaurants sectors	1	550
Other accrued liabilities	57,500	19,918
Total other financial liabilities	208,254	187,453

23. OTHER LIABILITIES

Other liabilities comprise the following:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Accrued employee benefit costs	61,334	52,060
Advances received	15,670	15,164
Taxes payable other than on income	15,978	4,101
Other	9,537	9,061
Total other liabilities	102,519	80,386

All of the above liabilities are expected to be settled within twelve months after the year-end.

24. SUBORDINATED DEBT

As of 31 December 2023, subordinated debt comprised of:

<i>in thousands of GEL</i>	Grant Date	Maturity Date	Currency	Agreement interest rate	Outstanding amount in original currency	Outstanding amount in GEL
Asian Development Bank	10/18/2016	12/31/2026	USD	10.1%	50,841	136,732
DEG	9/26/2023	9/26/2033	EUR	9.7%	30,474	90,669
EBRD London	11/20/2023	11/21/2033	USD	11.4%	30,068	80,864
Global Climate Partnership Fund	11/20/2018	11/20/2028	USD	11.8%	25,127	67,576
European Fund for Southeast Europe	12/21/2018	12/21/2028	USD	8.8%	20,079	53,999
BlueOrchard Microfinance Fund	06/09/2023	06/09/2033	USD	11.5%	19,931	53,604
Green for Growth Fund	12/18/2015	12/16/2030	USD	11.8%	15,458	41,572
BlueOrchard Microfinance Fund	12/14/2018	12/15/2025	USD	9.3%	15,008	40,363
BlueOrchard Microfinance Fund	12/14/2018	12/14/2028	USD	9.3%	14,983	40,296
European Fund for Southeast Europe	12/18/2015	12/16/2030	USD	11.8%	7,728	20,785
European Fund for Southeast Europe	3/15/2016	3/17/2031	USD	11.8%	7,727	20,780
ResponsAbility SICAV (Lux) - Micro and SME Finance Fund	11/30/2018	11/30/2028	USD	11.9%	5,958	16,025
ResponsAbility SICAV (Lux) - Micro and SME Finance Fund	04/07/2022	04/07/2032	USD	11.4%	5,184	13,943
ResponsAbility SICAV (Lux) - Micro and SME Finance Leaders	04/07/2022	04/07/2032	USD	11.4%	4,168	11,209
ResponsAbility SICAV (Lux) - Financial Inclusion Fund	04/07/2022	04/07/2032	USD	11.4%	3,965	10,662
ResponsAbility SICAV (Lux) - Financial Inclusion Fund	11/30/2018	11/30/2028	USD	11.9%	3,130	8,418
Triple Jump Innovation Fund	3/14/2023	4/15/2028	USD	9.0%	3,097	8,330
ResponsAbility SICAV (Lux) - Micro and SME Finance Leaders	04/07/2022	04/07/2032	USD	11.4%	1,931	5,194
ResponsAbility SICAV (Lux) - Microfinance Leaders	11/30/2018	11/30/2028	USD	11.9%	1,010	2,716
Private Lenders	06/08/2017-08/08/2023	11/18/2024-08/08/2031	USD	8-9.5%	53,913	144,993
Total subordinated debt						868,730

24. SUBORDINATED DEBT CONTINUED

As of 31 December 2022, subordinated debt comprised of:

<i>in thousands of GEL</i>	Grant Date	Maturity Date	Currency	Agreement interest rate	Outstanding amount in original currency	Outstanding amount in GEL
Asian Development Bank	10/18/2016	12/31/2026	USD	12.2%	51,001	137,804
Private lenders	6/8/2017-12/6/2022	1/25/2023-3/31/2028	USD	8-9.5%	36,271	98,008
Global Climate Partnership Fund	11/20/2018	11/20/2028	USD	9.2%	25,097	67,813
European Fund for Southeast Europe	12/21/2018	12/21/2028	USD	8.8%	20,079	54,252
Green for Growth Fund	12/18/2015	12/16/2030	USD	9.7%	15,359	41,501
BlueOrchard Microfinance Fund	12/14/2018	12/15/2025	USD	9.3%	14,986	40,492
BlueOrchard Microfinance Fund	12/14/2018	12/14/2028	USD	9.3%	14,968	40,443
European Fund for Southeast Europe	12/18/2015	12/16/2030	USD	9.7%	7,679	20,749
European Fund for Southeast Europe	3/15/2016	3/17/2031	USD	9.7%	7,678	20,745
ResponsAbility SICAV (Lux) Micro and SME Finance Leaders	4/7/2022	4/7/2032	USD	9.9%	6,080	16,428
ResponsAbility SICAV (Lux) Micro and SME Finance Fund	11/30/2018	11/30/2028	USD	11.3%	5,955	16,091
ResponsAbility SICAV (Lux) Micro and SME Finance Fund	4/7/2022	4/7/2032	USD	9.9%	5,168	13,964
ResponsAbility SICAV (Lux) - Financial Inclusion Fund	4/7/2022	4/7/2032	USD	9.9%	3,952	10,679
ResponsAbility SICAV (Lux) - Financial Inclusion Fund	11/30/2018	11/30/2028	USD	11.3%	3,128	8,453
ResponsAbility SICAV (Lux) - Microfinance Leaders	11/30/2018	11/30/2028	USD	11.3%	1,009	2,726
Total subordinated debt						590,148

The debt ranks after all other creditors in case of liquidation, except AT1 Notes listed in note 21.

Refer to Note 40 for the disclosure of the fair value of subordinated debt. Information on related party balances is disclosed in Note 42.

25. EQUITY

Share capital

<i>in thousands of GEL, unless otherwise indicated</i>	Number of ordinary shares	Share Capital
As of 31 December 2022	52,539,769	21,014
As of 31 December 2023	52,539,769	21,014

Each share has a nominal value of GEL 0.4 (31 December 2022: GEL 0.4 per share). All issued ordinary shares are fully paid and entitled to dividends.

Dividends

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Dividends payable at 1 January	747	314
Interim dividend:		
Dividends declared during the year	220,398	238,000
Dividends paid during the year:	(220,398)	(237,711)
Prior year final dividend:		
Dividends declared during the year	395,667	118,798
Dividends paid during the year:	(395,667)	(118,654)
Dividends payable at 31 December	747	747

On 11 August 2023, JSC TBC Bank's shareholders agreed on an interim dividend of GEL 4.20 per share. The dividend was paid on 4 October 2023.

On 27 March 2023, JSC TBC Bank's shareholders passed a resolution to declare a final dividend of GEL 7.54 per share. The dividend was paid on 5 May 2023.

On 11 August 2022, JSC TBC Bank's shareholders agreed on an interim dividend of GEL 4.53 per share. The dividend was paid on 4 October 2022.

On 13 May 2022, JSC TBC Bank's shareholders passed a resolution to declare a final dividend of GEL 2.26 per share. The dividend was paid on 8 July 2022.

26. SHARE BASED PAYMENTS**2022-2024 remuneration scheme:**

The current compensation system was approved by shareholders at the TBC Bank Group PLC's Annual General Meeting in June 2021 and came into effect on 1 January 2022. It covers the period 2022-2024 inclusive.

Share salary 2022-2024

The base salary of the executive management board members of the Bank is determined based on market practice and provides with a competitive fixed income to efficiently retain and reward TBC's leadership.

For the CEO of the Bank the base salary comprises cash salary payable in GEL on a monthly basis and share salary. Salary shares are delivered during the first quarter of the second year (i.e. the year after the performance year). The number of shares is calculated based on the average share price of the last 10 days preceding the Remuneration Committee decision date. Shares do not have deferral period, are not subject to malus and claw back or any other restrictions and are vested immediately upon delivery.

The Deputy CEOs' base salary comprises only cash and is payable in GEL on a monthly basis.

Variable Remuneration

Variable remuneration of the Top Management consists of the annual bonus delivered in shares (the "Annual Bonus") and the share awards under Long Term Incentive Plan (the "LTIP Award"). 60% of variable remuneration is LTIP Award and the remaining 40% constitutes the Annual Bonus.

Variable remuneration (Annual Bonus and LTIP Awards) are subject to meeting eligibility "gate KPIs", which, based on the Remuneration Committee's recommendation, can be amended every year by the Board, and will only be paid if the "gate KPIs" are met.

(a) Annual Bonus under Deferred Share plan 2022-2024

Annual Bonus is delivered in TBC PLC shares. The Top Management receives annual bonus entirely in TBC PLC shares and it does not comprise any cash component. The Annual Bonus KPIs are set at the beginning of each year in relation to that year by the Remuneration Committee.

The maximum opportunity of the Annual Bonus for each member of the Top Management is fixed at 135% of fixed salary. For achieving target performance, no more than 50% of the maximum Annual Bonus opportunity is payable. For threshold performance, no Annual Bonus is paid. The number of Shares to be allocated is calculated based on the average share price of the last 10 days preceding the Remuneration Committee's decision date. Annual Bonus share awards are governed by the Deferred Share Plan of TBC PLC as amended from time to time (the "Deferred Share Plan").

The Top Management's Annual Bonus awards are subject to a holding period (but not continued employment) over 2 years period with 50% being released after one year and remaining 50% being released at the end of second year. The Annual Bonus is subject to malus and claw back provisions as described in the Deferred Share Plan. During the holding period, participants are entitled to vote at the shareholder meetings and receive dividends.

(b) Long Term Incentive Plan (LTIP) 2022-2024

Long term incentive plan is used to provide a strong motivational tool to achieve long term performance conditions and to provide rewards to the extent those performance conditions are achieved. Performance conditions are chosen to align the Group's and the Bank's executive directors' interests with strategic objectives of the Group over multi-year periods and encourage a long-term view.

The level of LTIP Award grant is determined pro rata from the LTIP maximum opportunity based on the assessment of the base i.e., prior year's Annual Bonus corporate KPIs performance. LTIP Awards granted will then be subject to 3-year LTIP forward-looking performance conditions and will vest at the end of 5-year period following the grant. LTIP Award forward-looking KPIs are set at the beginning of each year in relation to that year's cycle by the Remuneration Committee.

The maximum opportunity of the LTIP Award in any given year is 161% of salary. 100% of the award will crystalize for achieving the maximum performance set for each measure. At threshold level of performance, for each measure, 25% of the award will crystalize.

26. SHARE BASED PAYMENTS CONTINUED

The Remuneration Committee has the discretion, any time after an award has been granted, to reduce (including to zero) an award if the Remuneration Committee considers that either the underlying financial performance of the Bank or the performance of the individual is such that the level of vesting cannot be justified. The Participants are not entitled to any dividend or voting rights until the LTIP Award vests.

Tabular information on the schemes is given below:

	31 December 2023	31 December 2022
Number of unvested shares at the beginning of the period	2,044,604	2,125,246
Number of shares granted	248,306	747,074
Change in estimates of number of shares expected to be granted	(764,037)	-
Change in number of shares awarded for 2022 based on actual share price, exchange rate and KPI accomplishment	(95,653)	(35,879)
Number of shares vested	(239,096)	(791,837)
Number of unvested shares at the end of the period	1,194,124	2,044,604

*The maximum amount is fixed share compensations for deferred for top management, the exact number will be calculated as per policy.

Expense recognised as staff cost during the period was GEL 24,682 thousand (31 December 2022: GEL 21,672 thousand).

The fair value of the employee services received in exchange for the grant of the equity instruments is determined by the nature the award. Currently there are several types of share based award schemes as described above. The deferred share salary and deferred share bonus are the grants of the possible bonus pool amount, which will be based on the performance conditions. The fair value of the award is determined by the present value of the amount as at grant date and probable performance conditions accomplishment. The LTIP is the award of potential maximum share numbers also up to performance conditions. The fair value of the award as at grant date is determined by the grant date share price and probable performance conditions accomplishment. The fair value amount of 2023 performance related grants is GEL 26,938 thousand.

Tax part of the existing bonus system is accounted for on an equity settled basis.

Staff costs related to equity settled part of the share-based payment schemes are recognised in the income statement on a straight line basis over the vesting period of each relevant tranche and corresponding entry is credited to share based payment reserve in equity.

27. SEGMENT ANALYSIS

The Management Board (the “Board”) is the chief operating decision maker (CODM) and it reviews the Group’s internal reporting in order to assess the performance and to allocate resources.

Following changes to the Group’s strategic focus, the management has reconsidered the existing segmentation of the Group by disclosing Georgian financial services and other relatively immaterial business directions, which is in line with how CODM analyses the Group results and make group level decisions. The segments are aggregated considering the similarity of business nature, geography and other economic characteristics:

According to the updated segment definition starting from 1 January 2023, the operating segments are defined as follows:

Georgian financial services include JSC TBC Bank with its Georgian subsidiaries. The Georgia financial service segment consist of three major business sub-segments, while treasury and leasing businesses are combined into corporate and other sub-segment:

- Corporate – a legal entity/group of affiliated entities with an annual revenue exceeding GEL 20 million or which has been granted facilities of more than GEL 7.5 million. Some other business customers may also be assigned to the CIB segment or transferred to the micro, small and medium enterprises segment on a discretionary basis. In addition, CIB includes Wealth Management private banking services to high-net-worth individuals with a threshold of US\$ 250,000 on assets under management (AUM), as well as on discretionary basis;
- Retail – non-business individual customers;
- Micro, small and medium enterprises – business customers who are not included in the CIB segment;
- Corporate center, other and sub-segment eliminations – comprises the treasury operations, TBC Leasing and sub-segment eliminations
- Other operations and eliminations – includes non-material or non-financial subsidiaries of the group and intra-group eliminations.

Apart from strategical re-segmentation changes mentioned above, the Group has standard annual re-segmentations, after which some of the clients are reallocated between micro, small and medium enterprises and corporate segments.

The Board of Directors assesses the performance of the operating segments based on a measure of profit before income tax.

The reportable segments are the same as the operating segments.

No revenue from transactions with a single external customer or counterparty amounted to 10% or more of the Group’s total revenue in 2023 and 2022.

The vast majority of the Group’s revenues are attributable to Georgia. A geographic analysis of origination of the Group’s assets and liabilities is given in Note 35.

Allocation of indirect expenses is performed based on drivers identified for each type of cost where possible. If there is no identifiable driver for any type of expense/overhead cost, those expenses are allocated between segments based on the same logic as applied for the expenses with similar nature (e.g. other operating expenses would follow the pattern of closest category of operating expenses).

The intersegment transfer pricing methodology is an internally developed tool founded on matched maturity logics. It is used to effectively manage liquidity and mitigate interest rate risks within the Group. The process entails the corporate centre borrowing monetary amounts (deposits) from different business segments. Compensation for each deposit is based on its specific currency, duration, type, liquidity and capital requirements, ensuring equitable treatment for each segment. In turn, business segments borrow funds from the corporate centre to finance loans and other assets. The pricing for each borrowing transaction is determined based on factors such as the currency, loan type (fixed, floating, mixed interest rates), loan duration, and capital requirement.

A summary of the Group’s reportable segments for the years ended 31 December 2023 and 2022 is provided below:

27. SEGMENT ANALYSIS CONTINUED

Segment disclosure below for 2023 is prepared with the effect of 2023 re-segmentations as described above:

<i>in thousands of GEL</i>	Corporate	Retail	Micro, small and medium enterprises	Corporate Center, other and sub- segment eliminations*	Georgian financial services	Other operations and intersegment eliminations*	Total
Interest income	792,698	879,106	584,108	426,797	2,682,709	6,718	2,689,427
Interest expense	(554,873)	(172,430)	(14,039)	(535,338)	(1,276,680)	(252)	(1,276,932)
Net interest gains on currency swaps	4,805	644	41	77,611	83,101	-	83,101
Inter-segment interest income/ (expense)	310,127	(197,526)	(236,024)	123,423	-	-	-
Net interest income	552,757	509,794	334,086	92,493	1,489,130	6,466	1,495,596
Fee and commission income	105,418	379,799	87,206	(1,056)	571,367	24	571,391
Fee and commission expense	(17,578)	(161,999)	(52,859)	(4,424)	(236,860)	(55)	(236,915)
Net fee and commission income	87,840	217,800	34,347	(5,480)	334,507	(31)	334,476
Net gains/(losses) from derivatives, foreign currency operations and translation	110,127	85,214	48,535	28,521	272,397	(94)	272,303
Net gains from disposal of investment securities measured at fair value through other comprehensive income	-	-	-	5,880	5,880	-	5,880
Other operating income	7,887	6,289	3,237	5,626	23,039	161	23,200
Share of profit of associate	-	-	-	657	657	-	657
Other operating non-interest income	118,014	91,503	51,772	40,684	301,973	67	302,040
Credit loss (allowance)/recovery for loans to customers	(7,980)	(52,911)	(70,574)	(67)	(131,532)	1,152	(130,380)
Credit loss (allowance)/recovery for finance lease receivables	-	-	-	(2,167)	(2,167)	171	(1,996)
Credit loss (allowance)/recovery for performance guarantees	(1,501)	-	120	-	(1,381)	-	(1,381)
Credit loss recovery/(allowance) for credit related commitments	263	242	(28)	-	477	-	477
Credit loss allowance for other financial assets	(6,435)	(83)	-	(3,055)	(9,573)	-	(9,573)
Credit loss recovery for financial assets measured at fair value through other comprehensive income	(62)	-	-	(944)	(1,006)	-	(1,006)
Net (impairment)/recovery of non- financial assets	(987)	(879)	(276)	(1,447)	(3,589)	14	(3,575)
Operating income after expected credit and non-financial asset impairment losses	741,909	765,466	349,447	120,017	1,976,839	7,839	1,984,678
Staff costs	(72,796)	(202,752)	(86,321)	(19,566)	(381,435)	(4,036)	(385,471)
Depreciation and amortization	(12,173)	(65,897)	(19,317)	(2,010)	(99,397)	(246)	(99,643)
Administrative and other operating expenses	(22,013)	(125,580)	(33,178)	(14,358)	(195,129)	(1,519)	(196,648)
Operating expenses	(106,982)	(394,229)	(138,816)	(35,934)	(675,961)	(5,801)	(681,762)
Profit before tax	634,927	371,237	210,631	84,083	1,300,878	2,038	1,302,916
Income tax expense	(90,565)	(49,322)	(31,361)	(12,500)	(183,748)	(110)	(183,858)
Profit for the year	544,362	321,915	179,270	71,583	1,117,130	1,928	1,119,058

*The Group has not separated eliminations separately considering their immateriality. Meanwhile other operating income includes intergroup dividends of GEL 20,000 thousand.

27. SEGMENT ANALYSIS CONTINUED

<i>in thousands of GEL</i>	Corporate	Retail	Micro, small and medium enterprises	Corporate center, other	Eliminations between Georgian financial service companies	Georgian financial services	Other operations and intersegment eliminations	Total
Total gross loans and advances to customers reported	8,283,723	7,513,229	5,480,822	-	(20,082)	21,257,692	19,057	21,276,749
Total customer accounts reported	10,200,321	7,469,587	1,900,459	515,079	(142,922)	19,942,524	(8)	19,942,516
Total credit related commitments and performance guarantees	2,831,610	161,874	486,756	-	(939)	3,479,301	-	3,479,301

27. SEGMENT ANALYSIS CONTINUED

For comparison purposes segment disclosure below for 2022 is prepared with the effect of 2023 re-segmentations as described above:

<i>in thousands of GEL</i>	Corporate	Retail	Micro, small and medium enterprises	Corporate Center, other and sub- segment eliminations*	Georgian financial services	Other operations and intersegment eliminations*	Total
Interest income	643,567	816,689	474,468	278,700	2,213,424	6,357	2,219,781
Interest expense	(375,691)	(122,998)	(10,476)	(502,170)	(1,011,335)	(62)	(1,011,397)
Net interest gains on currency swaps	1,126	98	79	33,408	34,711	-	34,711
Inter-segment interest income/ (expense)	137,991	(254,943)	(231,110)	348,062	-	-	-
Net interest income	406,993	438,846	232,961	158,000	1,236,800	6,295	1,243,095
Fee and commission income	89,290	359,949	31,627	(3,251)	477,615	(2)	477,613
Fee and commission expense	(15,434)	(175,863)	(13,820)	(6,801)	(211,918)	(45)	(211,963)
Net fee and commission income	73,856	184,086	17,807	(10,052)	265,697	(47)	265,650
Net gains/(losses) from derivatives, foreign currency operations and translation	128,150	91,188	53,425	139,046	411,809	(3)	411,806
Net gains from disposal of investment securities measured at fair value through other comprehensive income	3,573	-	-	2,238	5,811	-	5,811
Other operating income	1,703	6,180	1,230	10,303	19,416	259	19,675
Share of profit of associate	(232)	-	-	584	352	-	352
Other operating non-interest income	133,194	97,368	54,655	152,171	437,388	256	437,644
Credit loss (allowance)/recovery for loans to customers	2,024	(89,197)	(21,273)	(10)	(108,456)	3,209	(105,247)
Credit loss (allowance)/recovery for finance lease receivables	-	-	-	(226)	(226)	1,007	781
Credit loss (allowance)/recovery for performance guarantees	(2,831)	(4)	(96)	-	(2,931)	-	(2,931)
Credit loss recovery/(allowance) for credit related commitments	(59)	345	(76)	-	210	-	210
Credit loss allowance for other financial assets	(1,423)	(1,601)	(416)	(5,720)	(9,160)	-	(9,160)
Credit loss recovery for financial assets measured at fair value through other comprehensive income	84	-	-	778	862	-	862
Net recovery/(impairment) of non- financial assets	432	(64)	104	(828)	(356)	334	(22)
Operating income after expected credit and non-financial asset impairment losses	612,270	629,779	283,666	294,113	1,819,828	11,054	1,830,882
Staff costs	(58,944)	(164,777)	(65,784)	(12,663)	(302,168)	(4,358)	(306,526)
Depreciation and amortization	(6,664)	(61,531)	(14,377)	(2,331)	(84,903)	(205)	(85,108)
Provision for liabilities and charges	-	-	-	(2,000)	(2,000)	-	(2,000)
Administrative and other operating expenses	(23,954)	(102,268)	(27,486)	(11,922)	(165,630)	(1,718)	(167,348)
Operating expenses	(89,562)	(328,576)	(107,647)	(28,916)	(554,701)	(6,281)	(560,982)
Profit before tax	522,708	301,203	176,019	265,197	1,265,127	4,773	1,269,900
Income tax expense	(54,273)	(31,275)	(20,037)	(141,057)	(246,642)	(183)	(246,825)
Profit for the year	468,435	269,928	155,982	124,140	1,018,485	4,590	1,023,075

*The Group has not separated eliminations separately considering their immateriality. Meanwhile other operating income includes intergroup dividends of GEL 5,959 thousand.

27. SEGMENT ANALYSIS [CONTINUED](#)

<i>in thousands of GEL</i>	Corporate	Retail	Micro, small and medium enterprises	Corporate center, other	Eliminations between Georgian financial service companies	Georgian financial services	Other operations and intersegment eliminations	Total
Total gross loans and advances to customers reported	6,459,584	6,753,242	4,646,363	-	(19,492)	17,839,697	17,579	17,857,276
Total customer accounts reported	9,313,612	6,536,649	1,696,962	412,442	(118,300)	17,841,365	(8)	17,841,357
Total credit related commitments and performance guarantees	2,636,033	165,807	407,145	-	(910)	3,208,075	-	3,208,075

27. SEGMENT ANALYSIS CONTINUED

For comparison purposes segment disclosure below for 2022 is prepared without the effect of 2023 standard re-segmentation as described above:

<i>in thousands of GEL</i>	Corporate	Retail	Micro, small and medium enterprises	Corporate Center, other and sub- segment eliminations*	Georgian financial services	Other operations and intersegment eliminations*	Total
Interest income	630,350	816,689	487,685	278,700	2,213,424	6,357	2,219,781
Interest expense	(374,424)	(122,998)	(11,743)	(502,170)	(1,011,335)	(62)	(1,011,397)
Net interest gains on currency swaps	1,205	98	-	33,408	34,711	-	34,711
Inter-segment interest income/ (expense)	140,947	(254,943)	(234,066)	348,062	-	-	-
Net interest income	398,078	438,846	241,876	158,000	1,236,800	6,295	1,243,095
Fee and commission income	87,510	359,949	33,407	(3,251)	477,615	(2)	477,613
Fee and commission expense	(15,434)	(175,863)	(13,820)	(6,801)	(211,918)	(45)	(211,963)
Net fee and commission income	72,076	184,086	19,587	(10,052)	265,697	(47)	265,650
Net gains/(losses) from derivatives, foreign currency operations and translation	126,900	91,188	54,675	139,046	411,809	(3)	411,806
Net gains from disposal of investment securities measured at fair value through other comprehensive income	3,573	-	-	2,238	5,811	-	5,811
Other operating income	1,703	6,180	1,230	10,303	19,416	259	19,675
Share of (loss)/profit of associate	(232)	-	-	584	352	-	352
Other operating non-interest income	131,944	97,368	55,905	152,171	437,388	256	437,644
Credit loss (allowance)/recovery for loans to customers	2,773	(89,197)	(22,022)	(10)	(108,456)	3,209	(105,247)
Credit loss (allowance)/recovery for finance lease receivables	-	-	-	(226)	(226)	1,007	781
Credit loss (allowance)/recovery for performance guarantees	(2,831)	(4)	(96)	-	(2,931)	-	(2,931)
Credit loss recovery/(allowance) for credit related commitments	(59)	345	(76)	-	210	-	210
Credit loss allowance for other financial assets	(1,423)	(1,601)	(416)	(5,720)	(9,160)	-	(9,160)
Credit loss recovery for financial assets measured at fair value through other comprehensive income	84	-	-	778	862	-	862
Net (impairment)/recovery of non- financial assets	432	(64)	104	(828)	(356)	334	(22)
Operating income after expected credit and non-financial asset impairment losses	601,074	629,779	294,862	294,113	1,819,828	11,054	1,830,882
Staff costs	(58,944)	(164,777)	(65,784)	(12,663)	(302,168)	(4,358)	(306,526)
Depreciation and amortization	(6,664)	(61,531)	(14,377)	(2,331)	(84,903)	(205)	(85,108)
Provision for liabilities and charges	-	-	-	(2,000)	(2,000)	-	(2,000)
Administrative and other operating expenses	(23,954)	(102,268)	(27,486)	(11,922)	(165,630)	(1,718)	(167,348)
Operating expenses	(89,562)	(328,576)	(107,647)	(28,916)	(554,701)	(6,281)	(560,982)
Profit before tax	511,512	301,203	187,215	265,197	1,265,127	4,773	1,269,900
Income tax expense	(54,273)	(31,275)	(20,037)	(141,057)	(246,642)	(183)	(246,825)
Profit for the year	457,239	269,928	167,178	124,140	1,018,485	4,590	1,023,075

*The Group has not separated eliminations separately considering their immateriality. Meanwhile other operating income includes intergroup dividends of GEL 5,959 thousand.

27. SEGMENT ANALYSIS [CONTINUED](#)

<i>in thousands of GEL</i>	Corporate	Retail	Micro, small and medium enterprises	Corporate center, other	Eliminations between Georgian financial service companies	Georgian financial services	Other operations and intersegment eliminations	Total
Total gross loans and advances to customers reported	6,301,961	6,753,242	4,803,986	-	(19,492)	17,839,697	17,579	17,857,276
Total customer accounts reported	9,249,232	6,536,649	1,761,342	412,442	(118,300)	17,841,365	(8)	17,841,357
Total credit related commitments and performance guarantees	2,574,861	165,807	468,317	-	(910)	3,208,075	-	3,208,075

27. SEGMENT ANALYSIS CONTINUED

Segment disclosure below for 2022 is prepared without the effect of 2023 re-segmentations as described above:

<i>in thousands of GEL</i>	Corporate	Retail	Micro, small and medium enterprises	Corporate centre and other operations	Total
Interest income	626,782	816,448	488,629	287,922	2,219,781
Interest expense	(368,195)	(120,248)	(11,632)	(511,322)	(1,011,397)
Net interest gains on currency swaps	1,205	98	-	33,408	34,711
Inter-segment interest income /(expense)	140,947	(254,944)	(234,065)	348,062	-
Net interest income	400,739	441,354	242,932	158,070	1,243,095
Fee and commission income	87,399	356,829	33,385	-	477,613
Fee and commission expense	(12,868)	(175,988)	(13,275)	(9,832)	(211,963)
Net fee and commission income/(expense)	74,531	180,841	20,110	(9,832)	265,650
Net gains from derivatives, foreign currency operations and translation	126,900	91,187	54,674	139,045	411,806
Net gains from disposal of investment securities measured at fair value through other comprehensive income	3,573	-	-	2,238	5,811
Other operating income	1,702	6,579	1,417	9,977	19,675
Share of profit of associate	(232)	-	-	584	352
Other operating non-interest income	131,943	97,766	56,091	151,844	437,644
Credit loss recovery/(allowance) for loans to customers	2,763	(88,185)	(19,825)	-	(105,247)
Credit loss recovery for performance guarantees and credit related commitments	(2,889)	341	(173)	-	(2,721)
Credit loss recovery for finance lease receivables	-	-	-	781	781
Credit loss allowance for other financial assets	(1,423)	(1,602)	(416)	(5,719)	(9,160)
Credit loss recovery for financial assets measured at fair value through other comprehensive income	79	-	-	783	862
Net recovery/(impairment) of non-financial assets	432	(64)	105	(495)	(22)
Operating income after expected credit and non-financial asset impairment losses	606,175	630,451	298,824	295,432	1,830,882
Staff costs	(59,710)	(165,527)	(65,904)	(15,385)	(306,526)
Depreciation and amortization	(6,668)	(61,535)	(14,378)	(2,527)	(85,108)
Recovery for provision for liabilities and charges	-	-	-	(2,000)	(2,000)
Administrative and other operating expenses	(23,371)	(102,131)	(26,258)	(15,588)	(167,348)
Operating expenses	(89,749)	(329,193)	(106,540)	(35,500)	(560,982)
Profit before tax	516,426	301,258	192,284	259,932	1,269,900
Income tax expense	(54,289)	(31,274)	(20,038)	(141,224)	(246,825)
Profit for the year	462,137	269,984	172,246	118,708	1,023,075
Total gross loans and advances to customers reported	6,282,469	6,765,392	4,809,415	-	17,857,276
Total customer accounts reported	9,133,452	6,536,649	1,758,814	412,442	17,841,357
Total credit related commitments and performance guarantees	2,573,935	165,807	468,333	-	3,208,075

27. SEGMENT ANALYSIS CONTINUED

Segment disclosure below for 2023 is prepared with the effect of 2023 re-segmentations as described above:

<i>in thousands of GEL</i>	Corporate	Retail	Micro, small and medium enterprises	Corporate Center, other and sub- segment eliminations	Georgian financial services	Other operations and intersegment eliminations	Total
– Fee and commission income	105,418	379,799	87,206	(1,057)	571,366	25	571,391
– Other operating income	7,887	6,289	3,237	5,626	23,039	161	23,200
Total	113,305	386,088	90,443	4,569	594,405	186	594,591
Timing of revenue recognition:							
– At point in time	113,176	385,333	90,421	4,569	593,499	186	593,685
– Over a period of time	129	755	22	-	906	-	906

*The Group has not separated eliminations separately considering their immateriality. Meanwhile other operating income includes intergroup dividends of GEL 20,000 thousand.

For comparison purposes segment disclosure below for 2022 is prepared with the effect of 2023 re-segmentations as described above:

<i>in thousands of GEL</i>	Corporate	Retail	Micro, small and medium enterprises	Corporate Center, other and sub- segment eliminations	Georgian financial services	Other operations and intersegment eliminations	Total
– Fee and commission income	89,290	359,949	31,627	(3,251)	477,615	(2)	477,613
– Other operating income	1,702	6,180	1,230	10,305	19,417	258	19,675
Total	90,992	366,129	32,857	7,054	497,032	256	497,288
Timing of revenue recognition:							
– At point in time	90,588	365,017	32,804	7,054	495,463	256	495,719
– Over a period of time	404	1,112	53	-	1,569	-	1,569

*The Group has not separated eliminations separately considering their immateriality. Meanwhile other operating income includes intergroup dividends of GEL 5,959 thousand.

28. INTEREST INCOME AND EXPENSE

Interest income and expense of the Group are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Interest income calculated using effective interest method		
Loans and advances to customers	2,224,514	1,911,782
Investment securities measured at fair value through other comprehensive income	284,495	196,114
Due from other banks	99,777	45,577
Repurchase receivables	3,077	2,449
Other financial assets	2,824	3,645
Other interest income		
Finance lease receivables	74,740	60,214
Total interest income	2,689,427	2,219,781
Interest expense		
Customer accounts	(813,715)	(571,575)
Due to credit institutions	(288,250)	(266,280)
Debt securities in issue	(104,147)	(116,654)
Subordinated debt	(67,539)	(53,889)
Other interest expense		
Lease Liabilities	(3,281)	(2,999)
Total interest expense	(1,276,932)	(1,011,397)
Net interest gains on currency swaps	83,101	34,711
Net interest income	1,495,596	1,243,095

During 2023 interest accrued on defaulted loans amounted to GEL 36,161 thousand (2022: 31,739 GEL thousand).

During 2023 capitalized interest expense in the amount of GEL 2,391 thousand (2022: GEL 1,794 thousand) was attributable to the development of the Group's headquarter. The capitalisation rate used to determine the amount of borrowing costs eligible for capitalisation is weighted average of interest-bearing liabilities by currencies: 9.0% in GEL, 2.1% in USD and 1.0% in EUR. (2022: 8.7% in GEL, 2.3% in USD and 0.6% in EUR). For details of construction in progress please refer to Note 15.

28. INTEREST INCOME AND EXPENSE CONTINUED

Interest income and expense of the Bank are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Interest income calculated using effective interest method		
Loans and advances to customers	2,221,832	1,908,843
Investment securities measured at fair value through other comprehensive income	287,835	198,918
Due from other banks	97,677	44,959
Repurchase receivables	3,077	2,449
Other financial assets	2,366	3,644
Total interest income	2,612,787	2,158,813
Interest expense		
Customer accounts	(821,549)	(578,062)
Due to credit institutions	(273,545)	(251,637)
Debt securities in issue	(94,321)	(110,346)
Subordinated debt	(64,632)	(51,358)
Other interest expense		
Lease Liabilities	(2,955)	(2,766)
Total interest expense	(1,257,002)	(994,169)
Net interest gains on currency swaps	83,101	34,711
Net interest income	1,438,886	1,199,355

29. FEE AND COMMISSION INCOME AND EXPENSE

Below tables disclose fee and commission income and expense by segments. For the definition of the segments refer to note 27.

2023							
<i>in thousands of GEL</i>	Retail	Micro small and medium enterprises	Corporate	Corporate center, other and sub- segment eliminations	Georgian financial services	Other operations and intersegment eliminations	Total
Fee and commission income in respect of financial instruments not at fair value through profit or loss:							
– Card operations	257,211	53,245	8	(14)	310,450	9	310,459
– Settlement transactions	110,055	17,785	14,214	(92)	141,962	-	141,962
– Guarantees issued	25	6,059	38,608	-	44,692	-	44,692
– Cash transactions	4,010	4,935	8,039	-	16,984	-	16,984
– Issuance of letters of credit	1	120	8,013	(31)	8,103	-	8,103
– Foreign exchange operations	114	783	4,546	(8)	5,435	-	5,435
– Other	8,383	4,279	31,990	(912)	43,740	16	43,756
Total fee and commission income	379,799	87,206	105,418	(1,057)	571,366	25	571,391
Fee and commission expense in respect of financial instruments not at fair value through profit or loss:							
– Card operations	(141,793)	(33,468)	-	14	(175,247)	-	(175,247)
– Settlement transactions	(6,826)	(9,251)	(5,571)	(37)	(21,685)	-	(21,685)
– Cash transactions	(5,514)	(2,584)	(6,347)	(3,143)	(17,588)	-	(17,588)
– Guarantees received	-	(276)	(1,706)	-	(1,982)	-	(1,982)
– Letters of credit	-	(38)	(2,517)	(3)	(2,558)	-	(2,558)
– Foreign exchange operations	(8)	-	-	8	-	(10)	(10)
– Other	(7,857)	(7,241)	(1,439)	(1,263)	(17,800)	(45)	(17,845)
Total fee and commission expense	(161,998)	(52,858)	(17,580)	(4,424)	(236,860)	(55)	(236,915)
Net fee and commission income	217,801	34,348	87,838	(5,481)	334,506	(30)	334,476

29. FEE AND COMMISSION INCOME AND EXPENSE CONTINUED

2022*							
<i>in thousands of GEL</i>	Retail	Micro, small and medium enterprise	Corporate	Corporate center, other and sub- segment eliminations	Georgian financial services	Other operations and intersegment eliminations	Total
Fee and commission income in respect of financial instruments not at fair value through profit or loss:							
– Card operations	252,734	-	-	(3,124)	249,610	(2)	249,608
– Settlement transactions	94,987	16,163	13,195	(103)	124,242	-	124,242
– Guarantees issued	49	5,438	35,069	3	40,559	-	40,559
– Cash transactions	6,024	5,792	5,403	-	17,219	-	17,219
– Issuance of letters of credit	-	82	6,779	(45)	6,816	-	6,816
– Foreign exchange operations	153	757	5,243	18	6,171	-	6,171
– Other	6,002	3,395	23,600	1	32,998	-	32,998
Total fee and commission income	359,949	31,627	89,289	(3,250)	477,615	(2)	477,613
Fee and commission expense in respect of financial instruments not at fair value through profit or loss:							
– Card operations	(155,581)	-	-	3,124	(152,457)	-	(152,457)
– Settlement transactions	(6,886)	(9,534)	(5,738)	(19)	(22,177)	-	(22,177)
– Cash transactions	(4,163)	(3,554)	(1,052)	(9,691)	(18,460)	-	(18,460)
– Guarantees received	(9)	(590)	(3,115)	-	(3,714)	-	(3,714)
– Letters of credit	-	(19)	(1,240)	3	(1,256)	-	(1,256)
– Foreign exchange operations	(39)	(107)	(897)	2	(1,041)	(7)	(1,048)
– Other	(9,185)	(16)	(3,392)	(220)	(12,813)	(38)	(12,851)
Total fee and commission expense	(175,863)	(13,820)	(15,434)	(6,801)	(211,918)	(45)	(211,963)
Net fee and commission income	184,086	17,807	73,855	(10,051)	265,697	(47)	265,650

*Starting from 2023 fee and commission income and expense are presented by segments.

30. NET GAINS FROM CURRENCY DERIVATIVES, FOREIGN CURRENCY OPERATIONS AND TRANSLATION

Net gains from currency derivatives, foreign currency operations and translation for the following years are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Net gains from trading in foreign currencies	201,457	145,969
Net gains/(losses) from foreign exchange translation	71,179	265,702
Net gains from derivative financial instruments other than derivatives on foreign currency	(333)	135
Total net gains from currency derivatives, foreign currency operations and translation	272,303	411,806

31. STAFF COSTS

Staff costs of the Group are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Wages and salaries		
Salaries and bonuses	332,848	269,245
Share based compensation	24,682	21,672
Pension contributions	6,882	5,450
Other compensation cost	21,059	10,159
Salaries and other employee benefits	385,471	306,526

Staff costs of the Bank are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Wages and salaries		
Salaries and bonuses	300,517	244,225
Share based compensation	24,153	21,672
Pension contributions	6,222	4,944
Other compensation cost	18,621	8,432
Salaries and other employee benefits	349,513	279,273

Share based compensation represents remuneration paid in shares and is excluded as non-cash in the consolidated and separate statement of cash flows.

Breakdown of monthly average number of employees by categories is as follows:

31. STAFF COSTS CONTINUED

Number of employees of the Group are as follows:

Position		2023	2022
Top Management	Temporary	-	-
	Permanent	5	6
Middle Management	Temporary	-	-
	Permanent	289	286
Other Employees	Temporary	1,000	1,105
	Permanent	7,443	6,965
Total		8,737	8,362

Number of employees of the Bank are as follows:

Position		2023	2022
Top Management	Temporary	-	-
	Permanent	5	6
Middle Management	Temporary	-	-
	Permanent	243	237
Other Employees	Temporary	938	1,038
	Permanent	6,669	6,252
Total		7,855	7,533

32. ADMINISTRATIVE AND OTHER OPERATING EXPENSES

Administrative and other operating expenses of the Group are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Advertising and marketing services	46,464	30,592
Intangible asset maintenance	25,982	21,071
Professional services	25,408	23,230
Taxes other than on income	12,859	11,515
Premises and equipment maintenance	9,405	8,227
Utilities services	9,368	8,662
Insurance	8,707	7,945
Occupancy and rent*	7,774	9,154
Communications and supply	6,457	6,010
Personnel training and recruitment	5,562	4,178
Stationery and other office expenses	5,304	5,485
Representative expenses	4,310	5,956
Transportation and vehicle maintenance	2,865	2,939
Business trip expenses	2,027	1,674
Security services	1,956	1,572
Charity	1,110	854
Loss on disposal of repossessed collateral	661	1,505
Loss on disposal of premises and equipment	599	1,138
Other	19,830	15,641
Total administrative and other operating expenses	196,648	167,348

*Includes short-term leases, low value leases not recognised under IFRS 16 scope.

32. ADMINISTRATIVE AND OTHER OPERATING EXPENSES CONTINUED

Administrative and other operating expenses of the Bank are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Advertising and marketing services	45,369	29,591
Professional services	23,981	21,888
Intangible asset maintenance	22,332	17,632
Utilities services	8,959	8,303
Premises and equipment maintenance	8,231	7,740
Taxes other than on income	6,985	6,201
Occupancy and rent*	5,604	6,810
Personnel training and recruitment	5,374	4,017
Communications and supply	5,317	4,919
Stationery and other office expenses	4,943	5,167
Representative expenses	4,268	5,910
Insurance	2,495	2,583
Business trip expenses	1,859	1,515
Security services	1,739	1,406
Charity	1,094	749
Transportation and vehicle maintenance	749	905
Loss on disposal of repossessed collateral	579	1,297
Loss on disposal of premises and equipment	539	983
Other	16,477	11,527
Total administrative and other operating expenses	166,894	139,143

*Includes short-term leases, low value leases not recognised under IFRS 16 scope.

32. ADMINISTRATIVE AND OTHER OPERATING EXPENSES CONTINUED

Auditors' remuneration is included within professional services expenses above and comprises:

<i>in thousands of GEL</i>	Audit	Audit Related	Other Services	Total
2023				
Audit of TBC Bank Group and subsidiaries annual financial statements	2,191	-	-	2,191
Review of TBC Bank Group and subsidiaries interim financial statements	-	237	-	237
Other assurance services*	-	-	1,218	1,218
Total auditors' remuneration	2,191	237	1,218	3,646
2022				
Audit of TBC Bank Group and subsidiaries annual financial statements	1,894	-	-	1,894
Review of TBC Bank Group and subsidiaries interim financial statements	-	201	-	201
Other assurance services*	-	-	984	984
Total auditors' remuneration	1,894	201	984	3,079

* Other assurance services include services provided by audit firms other than of the group auditor.

33. INCOME TAXES

Income tax credit/(expense) comprise of the following:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Current tax charge	246,196	144,919
Effect of change in tax legislation	-	112,877
Deferred tax credit	(62,338)	(10,971)
Total income tax expense for the year	183,858	246,825

In 2022 the Government of Georgia has approved the changes to the current corporate tax model in Georgia for financial institutions applicable from 2023.

According to the announced changes, the financial sector will no longer switch to the Estonian tax model, which was expected to exempt banks from paying corporate taxes on retained earnings and only required a payment of 15% corporate tax rate on distributed earnings.

The change to the corporate taxation model has an immediate impact on deferred tax balances and a corresponding income tax expense, attributable to temporary differences between financial and tax accounting balances, arising from prior periods. In addition to above changes, tax authorities require the banks to reimburse the tax reliefs obtained through previous provisioning and interest income/expense calculation differences caused by differences in tax and IFRS bases.

As a result of these changes, in 2022 the Group has recognized net deferred tax liabilities and corresponding deferred tax expense in the amount of GEL 112,877 thousand in the statement of profit and loss.

In addition, with the effect from 2023, the existing corporate tax rate for banks has been increased from 15% to 20%, while dividends will no longer be taxed with 5% dividend tax.

33. INCOME TAXES CONTINUED

Current income tax liability to the regulatory authorities is generally paid on a quarterly basis. The amount is calculated by dividing previous year current income tax amount by 4 equal portions. The liability is settled in the following year, based on current income tax liability amount as at year end.

The weighted average income tax rate is 2023: 20% (2022: 15%), when the income tax rate applicable to the majority of subsidiaries income ranged from 15% - 20% (2022: 15% - 20%).

Reconciliation between the expected and the actual taxation (credit)/expense is provided below:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Statutory rate	20%	15%
Profit before tax	1,302,916	1,269,900
Theoretical tax charge at weighted average applicable tax rate of 20% (2022: 15%)	259,595	190,594
Tax effect of items which are not deductible or assessable for taxation purposes:		
Income which is exempt from taxation	(70,860)	(38,636)
Non-deductible expenses	654	187
Effects of changes in tax legislation	(5,146)	94,716
Other differences	(385)	(36)
Total income tax expense for the year	183,858	246,825

Differences between financial reporting framework and statutory taxation regulations in Georgia and Azerbaijan give rise to temporary differences between the carrying amount of assets and liabilities for financial reporting purposes and their tax bases. The tax effect of the movements in these temporary differences is detailed below and is recorded at the rate of 20% (2022: 15%) for Georgia and 20% (2022: 20%) for Azerbaijan.

Income which is exempt from taxation includes interest income from placements in NBG, Georgian Government Treasury bills and IFI securities. Non-deductible expenses include penalties paid and charity expenses towards beneficiary which are not registered charity organizations.

33. INCOME TAXES CONTINUED

Deferred tax assets/liabilities as of 31 December 2023 and 31 December 2022 are the following:

<i>in thousands of GEL</i>	1 January 2023	Credited/ (charged) to profit or loss	Credited/ (charged) to other comprehensive income	Effect of currency translation	31 December 2023
Tax effect of (taxable)/deductible temporary differences and tax loss carry forwards					
Premises and equipment and intangibles	(50,887)	(5,906)	-	(1,827)	(58,620)
Loans and advances to customers	1,847	(1,847)	-	-	-
Other financial assets	4,754	1,076	(260)	-	5,570
Other assets	329	(70)	-	-	259
Other financial liabilities	(724)	418	-	-	(306)
Other liabilities	(923)	1,346	-	-	423
Share based payment	4,302	1,636	-	-	5,938
Goodwill	(4,987)	1,584	-	-	(3,403)
Investments in associates	(423)	-	-	-	(423)
One off reimbursement for different tax and IFRS bases	(64,101)	64,101*	-	-	-
Net deferred tax asset/(liability)	(110,813)	62,338	(260)	(1,827)	(50,562)
Recognised deferred tax asset	2,064	158	-	(1,827)	395
Recognised deferred tax liability	(112,877)	62,180	(260)	-	(50,957)
Net deferred tax asset/(liability)	(110,813)	62,338	(260)	(1,827)	(50,562)

* The amount had no effect on the consolidated statement of profit and loss and other comprehensive income, as far as, one off deferred tax reimbursements required due to the changes in tax legislation in 2022, has been recorded to current income tax of 2023, leaving no effect on tax expenses.

33. INCOME TAXES CONTINUED

<i>in thousands of GEL</i>	1 January 2022	Credited/ (charged) to profit or loss	Effect of change in tax legislation	Effect of currency translation	31 December 2022
Tax effect of (taxable)/deductible temporary differences and tax loss carry forwards					
Premises and equipment	(1,162)	1,157	(50,882)	-	(50,887)
Loans and advances to customers	(13,399)	15,230	-	16	1,847
Other financial assets	4,110	(4,092)	4,736	-	4,754
Other assets	-	265	64	-	329
Due to credit institutions	(368)	368	-	-	-
Other financial liabilities	123	(128)	(719)	-	(724)
Other liabilities	(922)	866	(867)	-	(923)
Share based payment	2,695	(2,695)	4,302	-	4,302
Goodwill	-	-	(4,987)	-	(4,987)
Investments in associates	-	-	(423)	-	(423)
One off reimbursement for different tax and IFRS bases	-	-	(64,101)	-	(64,101)
Net deferred tax asset/(liability)	(8,923)	10,971	(112,877)	16	(110,813)
Recognised deferred tax asset	2,056	(8)	-	16	2,064
Recognised deferred tax liability	(10,979)	10,979	(112,877)	-	(112,877)
Net deferred tax asset/(liability)	(8,923)	10,971	(112,877)	16	(110,813)

In the context of the Group's current structure and Georgian tax legislation, tax losses and current tax assets of different group companies may not be offset against current tax liabilities and taxable profits of other group companies. Therefore, deferred tax assets and liabilities are offset only when they relate to the same taxable entity and the same taxation authority.

34. RECONCILIATION OF LIABILITIES ARISING FROM FINANCING ACTIVITIES

The table below sets out movements in the Group's liabilities from financing activities for each of the periods presented. The items of these liabilities are those that are reported as financing activities in the statement of cash flows.

<i>in thousands of GEL</i>	Other borrowed funds	Debt securities in Issue	Subordinated debt	Lease Liabilities	Total
Liabilities from financing activities at 1 January 2022	2,659,418	1,583,699	623,647	56,522	4,923,286
Proceeds from principal	2,501,875	3,504	62,578	-	2,567,957
Redemption of principal	(1,731,699)	(205,898)	(13,710)	(13,099)	(1,964,406)
Net interest movement**	5,318	13,765	2,921	284	22,288
Other non-cash movements*	-	(6,951)	-	36,553	29,602
Foreign exchange adjustments	(184,517)	(178,306)	(85,288)	(8,020)	(456,131)
Liabilities from financing activities at 31 December 2022	3,250,395	1,209,813	590,148	72,240	5,122,596
Proceeds from principal	1,894,337	95,820	287,589	-	2,277,746
Redemption of principal	(1,698,671)	(43,058)	(15,867)	(12,999)	(1,770,595)
Net interest movement**	3,169	(4,287)	4,355	(270)	2,967
Other non-cash movements*	-	-	-	24,519	24,519
Foreign exchange adjustments	4,869	5,797	2,505	(80)	13,091
Liabilities from financing activities at 31 December 2023	3,454,099	1,264,085	868,730	83,410	5,670,324

* Other non-cash movements represent additions less terminations for finance lease contracts and gain on extinguishment of debt securities in issue.

**Net interest movement includes interest accrued and interest paid. Interest paid on other borrowed funds, debt securities in issue, subordinated debt and lease liabilities is included in operating cash flow interest paid caption.

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT

Credit Quality

Depending on the type of financial asset the Group may utilize different sources of asset credit quality information including credit ratings assigned by the international rating agencies (Standard & Poor's, Fitch), credit scoring information from credit bureau and internally developed credit ratings. Financial assets are classified in an internally developed credit quality grades by taking into account the internal and external credit quality information in combination with other indicators specific to the particular exposure (e.g. delinquency). The Group defines following credit quality grades:

- Very low risk – exposures demonstrate strong ability to meet financial obligations;
- Low risk – exposures demonstrate adequate ability to meet financial obligations;
- Moderate risk – exposures demonstrate satisfactory ability to meet financial obligations;
- High risk – exposures that require closer monitoring, and
- Default – exposures in default, with observed credit impairment.

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

The table below shows internal and external grades used in ECL calculation.

Credit quality grade	Internal rating grades			External ratings	
	Rating for consumer loans	Ratings for Loans to micro, small and medium enterprises	Rating for corporate loans	Credit bureau (when applicable)	International credit agency ratings (when applicable)
Very low	1-10	1-2	1-10	A; B; C1; C2; C3	A1.3; A1.4; A1.5; A2; A3; B1; B2
Low	11-21	3-5	11-18	A; B; C1; C2; C3; D1; D2; D3	A2; A3; B1; B2; B3; C1
Moderate	22-35	6-9	19-31	A; B; C1; C2; C3; D1; D2; D3; E1; E2; E3	A1.3; A1.4; A1.5; A2; A3; B1; B2; B3; C1; C2; C3
High	36-44	10-16	32-56	D1; D2; D3; E1; E2; E3	A1.3; A1.4; A1.5; A2; A3; B1; B2; B3; C1; C2; C3; D1; D2; D3

Expected credit loss (ECL) measurement

ECL is a probability-weighted estimate of the present value of future cash shortfalls. An ECL measurement is unbiased and is determined by evaluating a range of possible outcomes. ECL measurement is based on four components used by the Group: Probability of Default ("PD"), Exposure at Default ("EAD"), Loss Given Default ("LGD") and Discount Rate. The estimates consider forward looking information, that is, ECLs reflect probability weighted development of key macroeconomic variables that have an impact on credit risk.

The Group uses a three-stage model for ECL measurement and classifies its borrowers across three stages: The Group classifies its exposures as Stage 1 if no significant deterioration in credit quality occurred since initial recognition and the instrument was not defaulted when initially recognized. The exposure is classified to Stage 2 if the significant deterioration in credit quality was identified since initial recognition but the financial instrument is not considered defaulted. The exposures for which the defaulted indicators have been identified are classified as Stage 3 instruments. The Expected Credit Loss (ECL) amount differs depending on exposure allocation to one of the Stages. In the case of Stage 1 instruments, the ECL represents that portion of the lifetime ECL that can be attributed to default events potentially occurring within the next 12 months from the reporting date. In case of Stage 2 instruments, the ECL represents the lifetime ECL, i.e. credit losses that can be attributed to possible default events during the whole lifetime of a financial instrument. Generally, lifetime is set equal to the remaining contractual maturity of the financial instrument. Factors such as existence of contractual repayment schedules, options for extension of repayment maturity and monitoring processes held by The Group affect the lifetime determination. In case of Stage 3 instruments, default event has already incurred and the lifetime ECL is estimated based on the expected recoveries.

Definition of default

Financial assets for which the Group observed occurrence of one or more loss events are classified in Stage 3.

The Group uses both quantitative and qualitative criteria for the definition of default. The borrower is classified as defaulted if at least one of the following occurred:

- Any amount of contractual repayments is past due more than 90 days;
- Factors indicating the borrower's unlikeliness-to-pay.

In case of individually significant borrowers The Group additionally applies criteria including but not limited to: bankruptcy proceedings, significant fraud in the borrower's business that significantly affected its financial condition, breach of the contract terms etc. For SME and corporate borrowers, default is identified on the counterparty level, meaning that all the claims against the borrower are treated as defaulted. As for retail and micro exposures, facility level default definition is applied considering additional pulling effect criteria. If the amount of defaulted exposure exceeds predefined threshold, all the claims against the borrower are classified as defaulted. Once financial instrument is classified as defaulted, it remains as such until it no longer meets any of the default criteria for a consecutive period of six months, in which case exposure is considered to no longer be in default (i.e. to have cured). Probation period of six months has been determined on analysis of likelihood of a financial instrument returning to default status after curing.

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

Exposures which are moved to stage 2 from default state are kept there for certain period before transferring to Stage 1 and classified as fully performing instruments again.

Significant increase in credit risk (“SICR”)

Financial assets for which the Group identifies significant increase in credit risk since its origination are classified in Stage 2. SICR indicators are recognized at financial instrument level even though some of them refer to the borrower's characteristics. The Group uses both quantitative and qualitative indicators of SICR.

Quantitative criteria

On a quantitative basis the Group assesses change in probability of default parameter for each particular exposure since initial recognition and compares it to the predefined threshold. When absolute change in probability of default exceeds the applicable threshold, SICR is deemed to have occurred and exposure is transferred to Stage 2. While defining and applying SICR thresholds, the Bank considers product type, age of the contracts and rating at origination, therefore, SICR threshold for each particular sub segment vary. Below we disclose the threshold ranges across the relevant sub groups in percentage points triggering contract to move to stage 2:

Mortgage	0% - 10.4%
Consumer (further divided into subgroups to apply thresholds)	0% - 28.2%
Micro (further divided into subgroups to apply thresholds)	0% - 28.7%

Qualitative criteria

Financial asset is transferred to Stage 2 and lifetime ECLs is measured if at least one of the following SICR qualitative criteria is observed:

- delinquency period of more than 30 days on contractual repayments;
- exposure is restructured, but is not defaulted;
- borrower is classified as “watch”.

The Group has not rebutted the presumption that there has been significant increase in credit risk since origination when financial asset becomes more than 30 days past due. This qualitative indicator of SICR together with debt restructuring is applied to all segments. Particularly for corporate and SME segment the Group uses downgrade of risk category since origination of the financial instrument as a qualitative indicator of SICR. Based on the results of the monitoring, borrowers are classified across different risk categories. In case there are certain weaknesses present, which if materialized may lead to loan repayment problems, borrowers are classified as “watch” category. Although watch borrowers' financial standing is sufficient to repay obligations, these borrowers are closely monitored and specific actions are undertaken to mitigate potential weaknesses. Once the borrower is classified as “watch” category, it is transferred to Stage 2. If any of the SICR indicators described above occur financial instrument is transferred to Stage 2. Financial asset may be moved back to Stage 1, if SICR indicators are no longer observed.

ECL measurement

The Group utilizes two approaches for ECL measurement – individual assessment and collective assessment. Individual assessment is mainly used for stage 2 and stage 3 individually significant borrowers. For selecting individually significant exposures, the management uses the following estimated thresholds above which exposures¹ are selected for individual review: for stage 2 - to GEL 10 million and for stage 3 - GEL 4 million. Additionally, the Group may arbitrarily designate selected exposures to individual measurement of ECL based on the Group's credit risk management or underwriting departments' decision. The individual assessment takes into account latest available information in order to define ECL under baseline, upside and downside scenarios.

The Group uses the discounted cash flow (DCF) method for the determination of recovery amount under individual assessment. In order to ensure the accurate estimation of recoverable amount the Group utilizes scenario analysis approach. Scenarios may be defined considering the specifics and future outlook of individual borrower, sector the

¹Total exposure of the bank toward the borrower or group of interconnected borrowers

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

borrower operates in or changes in values of collateral. In case of scenario analysis, The Group forecasts recoverable amount for each scenario and estimates respective losses. Ultimate ECL is calculated as the weighted average of losses expected in each scenario, weighted by the probability of scenario occurring.

As for the non-significant and non-impaired significant borrowers The Group estimates expected credit losses collectively. For the collective assessment and risk parameters estimation purposes the exposures are grouped into a homogenous risk pools based on similar credit risk characteristics. Common credit risk characteristics of the group include but are not limited to: Stage (Stage 1, Stage 2 or Stage 3), type of counterparty (individual vs business), type of product, rating (external or internal), overdue status, restructuring status, months in default category or any other characteristics that may differentiate certain sub-segments for risk parameter's estimation purposes. Number of pools differs for different products/ segments considering specifics of portfolio and availability of data within each pool. Collective ECL is the sum of the multiplications of the following credit risk parameters: EAD, PD and LGD, that are defined as explained below, and discounted to present value using the instrument's effective interest rate.

The key principles of calculating the credit risk parameters:

Exposure at default (EAD)

The EAD represents estimation of exposure to credit risk at the time of default occurring during the life of financial instrument. The EAD parameter used for the purpose of the ECL calculation is time-dependent, i.e. the Group allows for various values of the parameter to be applied to subsequent time periods during the lifetime of an exposure. Such structure of the EAD is applied to all Stage 1 and Stage 2 financial instruments. In case of Stage 3 financial instruments and defaulted POCI assets, the EAD vector is one-element with current EAD as the only value. EAD is determined differently for amortising financial instruments with contractual repayment schedules and for revolving facilities. For amortising products EAD is calculated considering the contractual repayments of principal and interest over the 12-month period for facilities classified in Stage 1 and over lifetime period for remaining instruments. It is additionally adjusted to include effect of reduction in exposure due to prepayments - Namely full prepayment ratio. Full Prepayment Ratio (FPR) parameter represents the probability that a financial instrument will be fully prepaid during the particular period to maturity. For the purpose of calculating Full Prepayment Ratio, the Group make the analysis of the historical data of the contracts fully prepaid until the maturity. For revolving facilities, the Bank calculates the EAD based on the expected limit utilisation percentage conditional on the default event.

Probability of default (PD)

Probability of default parameter reflects the likelihood of a default of a facility over a particular time horizon. It provides an estimate of the likelihood that a borrower will be unable to meet its contractual debt obligations. The PD parameter is time-dependent (i.e. has a specific term structure) and is applied to all non-defaulted contracts. Taking into account specific nature of different segments of clients for which the PD is estimated as well as unique characteristics that drive their default propensity, the PD is modelled differently for Retail and Micro segments and Corporate and SME segments. PD assessment approach is also differentiated for different time horizons and is further adjusted due to expected influence of macroeconomic variables as forecasted for the period (see 'Forward Looking Information' section for further details on incorporation of macroeconomic expectations in ECL calculation). FLI adjustment is applied on PD for the three-year period, given the uncertainty involved in the macroeconomic forecasts for the longer time horizon. Two types of PDs are used for calculating ECLs: 12-month and lifetime PD. Lifetime PDs represent the estimated probability of a default occurring over the remaining life of the financial instrument and it is a sum of the 12 months marginal PDs over the life of the instrument. The Group generally uses number based approach of PD model construction, however for the nonhomogeneous portfolios exposure-weighted approach is utilised. The Group uses different statistical approaches such as the extrapolation of 12-month PDs based on migration matrixes, developing lifetime PD curves based on the historical default data and gradual convergence of long-term PD with the long-term default rate.

Loss given default (LGD)

The LGD parameter represents the share of an exposure that would be irretrievably lost if a borrower defaults. For Stage 1 and Stage 2 financial instruments, the LGD is estimated for each period in the instrument's lifetime and reflects

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

the share of the expected EAD for that period that will not be recovered over the remaining lifetime of the instrument after the default date. For Stage 3 financial instruments, the LGD represents the share of the EAD as of reporting date that will not be recovered over the remaining life of that instrument. Assessment of LGD varies by the type of counterparty, segment, type of product, securitization level, availability of historical observations and portfolio sale. The general LGD estimation process employed by the Group is based on the assumption that after the default of the exposure, two mutually exclusive scenarios are possible. Non-sold scenario-The exposure either leaves the default state (cure scenario) or does not leave the default state and will be subject to recovery process (non-cure scenario); Sold scenario- exposure is sold. The probability that an exposure is sold, probability of a cure and the probability that a cured exposure defaults again are all determined in the estimation process. Risk parameters applicable to both sub-scenarios, i.e. cure rates and recovery rates, are estimated by means of migration matrices approach, whereas the probability of sale is determined by expert judgement until enough data is gathered to allow for statistical estimation. For each LGD portfolio the Group defines the recovery horizon for non-sold exposures and maximum period for an exposure to be sold (which is set at the average time-to-sale), after which no material recoveries are assumed. Recovery horizon is defined by data analytics and expert judgment. For certain portfolios based on the limitations of observations alternative versions of the general approach may be applied. For significant corporate exposures, the Group uses the LGD modelling approach that is based on realized recoveries from historical defaults, adjusted with approximation of future recoveries from individually assessed defaulted exposures. In order to model LGD for SME and non-significant corporate borrowers, the Group is estimating recoverable amount from the collateral and assumes that no recoveries from cash is expected. In order to estimate recoverable amount from the collateral the Group is applying respective haircuts defined for different types of collateral and discounts them using effective interest rate over the realization period. In addition, at each reporting date, the Group makes the decision which historical data horizon should be used in order to model recoveries.

Forward-looking information

The measurement of unbiased, probability weighted ECL requires inclusion of forward-looking information obtainable without undue cost or effort. For forward-looking information purposes, the Group defines three macro scenarios. The scenarios are defined as baseline (most likely), upside (better than most likely) and downside (worse than most likely) scenarios of the state of the economy. To derive the baseline macro-economic scenario, the Group takes into account forecasts from various external sources – the National Bank of Georgia, Ministry of Finance, International Monetary Fund (“IMF”) as well as other International Financial Institutions (“IFI”s) – in order to ensure the to the consensus market expectations. Upside and downside scenarios are defined based on the framework developed by the Group’s macroeconomic unit.

The Group uses statistical models and historical relationship between the various macroeconomic factors and default observations to derive forward-looking adjustments. In case these models do not provide reasonable results either from statistical or business perspective, the Group may apply expert judgment or use alternative approach. As at 31 December 2023, the Group employs statistical models to derive forward looking adjustment in all segments except for corporate. In corporate segment, due to the insignificance of the statistical models, the Group does not apply FLI adjustment. The baseline, upside and downside scenarios were assigned probability weighing of 50%, 25% and 25%, respectively.

The forward-looking information is incorporated in collective assessment of expected credit losses of Retail and MSME portfolios and individually assessed exposures.

Model maintenance and validation

The Group regularly reviews its methodology and assumptions to reduce any difference between the estimates and the actual credit loss. Such back-testing (including back-casting) is performed at least once a year. As part of the back-testing process, the Group evaluates actual realization of the risk parameters and their consistency with the model estimates. Additionally staging criteria are also analysed within the back-testing process. The results of back-testing the ECL measurement methodology are communicated to the Group Management and further actions for tuning the models and assumptions are defined after discussions between authorised persons.

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

Risk governance

ECL impairment models were developed by internal credit risk governance division with the involvement of external consultants. The division runs the models to calculate ECL each month. They are also responsible for model back-testing, analytics and governance.

Economic scenarios and probability weights are prepared by macro-financial analysis unit.

All the assumptions, including PMAs and PMOs used in the ECL measurement go through of review and approval process:

- Chief Economist reviews and approves the forward-looking scenarios and respective weights;
- Internal allowance committee reviews and approves appropriateness of the estimates and judgements as well as PMAs and PMOs used in ECL measurement on a regular basis; internal committee includes Head of ERM, Heads of Portfolio Credit Risk Management divisions and CRO, who ultimately approves ECL results as of each reporting date.
- Models used in calculation, as well as back-testing process is also validated by the model risk management division.

Climate risk. The Group's largest operations are located in Georgia hence the climate risk overview is done by the management from Georgian perspective. The Georgia's 2030 Climate Change Strategy and Climate Action Plan lays out different policy measures on which TBC Bank based its identification of the potential impact of the policy measures on different economic sectors. As a summary of the potential impact of the various transition risks and physical risks identified, the transitional risks in Georgia are low, considering, that trade and services dominate the Georgian economy, the policy measures outlined in the Georgia's 2030 Climate Change Strategy will have overall low impact on the economic sectors, especially in short and medium term. The Georgia's 2030 Climate Change Strategy takes into consideration that Georgia is a transitional and growing economy, and therefore the government strategy is not to impede the growth of the GDP with policy measures and rather to support a smooth transition where necessary. It is worth noting, that the economic sectors most affected by transitional risks world-wide such as mining crude petroleum, natural gas and metal ores, manufacturing coke and refined petroleum products are present to the very limited extend in Georgia, resulting in a low overall impact of transitional measures on economic growth, if any. In order to increase the understanding of climate-related risks on its loan portfolio, the Bank performed a high-level sectoral risk assessment, as different sectors might be vulnerable to different climate-related risks over different time horizons; furthermore, the Bank performed climate stress testing of the credit portfolio. The maturity structure of the loan portfolio shows that the largest part of assets is distributed in the time horizons that are much shorter than the impacts of climate change, especially of physical risks, can be materialized in Georgia. Therefore, the bank has not made any adjustment to the level of provisions purely related to climate risk. On the other hand, the understanding of climate related risks, which have longer-term impacts need to be increased in coming years, therefore, when the bank has a more definitive analysis, it will further develop the approach, how to consider climate risks in provisioning. No post model adjustments (PMAs) or Post model overlays (PMOs) have been posted for 2023 in this regard.

Geographical risk concentrations

Assets, liabilities, credit related commitments and performance guarantees have generally been attributed to geographic regions based on the country in which the counterparty is located. Balances legally outstanding to/from off-shore companies which are closely related to Georgian counterparties are allocated to the caption "Georgia". Cash on hand and premises and equipment have been allocated based on the country in which they are physically held.

Tables below includes geographical concentration by country of incorporation. Loans and advances to OECD and Non-OECD resident customers, as well as to Georgian customers, are issued to the entities most of which are based and performing in Georgia.

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

The geographical concentration of the Group's assets and liabilities as of 31 December 2023 is set out below by country of incorporation:

<i>in thousands of GEL</i>	Georgia	OECD	Non-OECD	Total
Assets				
Cash and cash equivalents	1,685,000	1,968,167	38,065	3,691,232
Due from other banks	10,661	446	28	11,135
Mandatory cash balances with NBG	1,572,506	-	-	1,572,506
Loans and advances to customers	20,328,591	338,835	291,106	20,958,532
Investment securities measured at fair value through FVTOCI	2,184,130	695,552	595,779	3,475,461
Finance lease receivables	363,303	-	7,492	370,795
Other financial assets	254,599	25,236	2,026	281,861
Total financial assets	26,398,790	3,028,236	934,496	30,361,522
Non-financial assets	1,407,504	201	1,909	1,409,614
Total assets	27,806,294	3,028,437	936,405	31,771,136
Liabilities				
Due to credit institutions	1,696,854	1,997,341	652,756	4,346,951
Customer accounts	16,934,364	933,114	2,075,038	19,942,516
Debt securities in issue	1,260,830	-	3,255	1,264,085
Other financial liabilities	214,346	61,882	268	276,496
Lease liabilities	82,482	-	928	83,410
Subordinated debt	153,323	578,675	136,732	868,730
Total financial liabilities	20,342,199	3,571,012	2,868,977	26,782,188
Non-financial liabilities	237,602	683	2,954	241,239
Total liabilities	20,579,801	3,571,695	2,871,931	27,023,427
Net balance sheet position	7,226,493	(543,258)	(1,935,526)	4,747,709
Performance guarantees	1,134,832	439,939	60,147	1,634,918
Undrawn credit lines	1,045,632	787	2,596	1,049,015
Letters of credit issued	282,757	-	914	283,671
Financial guarantees issued	509,855	1,065	777	511,697

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

The geographical concentration of the Group's assets and liabilities as of 31 December 2022 is set out below by country of incorporation:

<i>in thousands of GEL</i>	Georgia	OECD	Non-OECD	Total
Assets				
Cash and cash equivalents	2,074,615	1,683,849	27,634	3,786,098
Due from other banks	5,001	1,297	-	6,298
Mandatory cash balances with NBG	2,047,564	-	-	2,047,564
Loans and advances to customers	17,094,888	151,750	250,804	17,497,442
Investment securities measured at fair value through OCI	1,712,616	596,009	576,103	2,884,728
Repurchase receivables	-	267,495	-	267,495
Finance lease receivables	282,300	-	6,586	288,886
Other financial assets	246,866	-	132	246,998
Total financial assets	23,463,850	2,700,400	861,259	27,025,509
Non-financial assets	1,299,611	257	3,633	1,303,501
Total assets	24,763,461	2,700,657	864,892	28,329,010
Liabilities				
Due to credit institutions	1,363,669	1,930,394	591,297	3,885,360
Customer accounts	15,090,636	1,034,409	1,716,312	17,841,357
Debt securities in issue	1,201,666	-	8,147	1,209,813
Other financial liabilities	250,085	433	-	250,518
Lease liabilities	72,219	-	21	72,240
Subordinated debt	98,008	354,336	137,804	590,148
Total financial liabilities	18,076,283	3,319,572	2,453,581	23,849,436
Non-financial liabilities	208,519	1,168	4,085	213,772
Total liabilities	18,284,802	3,320,740	2,457,666	24,063,208
Net balance sheet position	6,478,659	(620,083)	(1,592,774)	4,265,802
Performance guarantees	901,320	565,669	56,881	1,523,870
Undrawn credit lines	1,045,975	2,021	3,229	1,051,225
Letters of credit issued	224,789	-	7,277	232,066
Financial guarantees issued	400,006	876	32	400,914

Market risk. Market risk is the risk that the fair value or future cash flows of financial instruments will fluctuate due to changes in market variables such as interest rates, foreign exchange rates and equity prices. Management sets risk appetite limits on the value of risk that may be accepted, which is monitored on a regular basis. These limits provide buffers over regulatory limits, ensuring early detection of potential losses in the event of more significant market movements.

Currency risk. Foreign exchange rate risk arises from the potential change in foreign currency exchange rates, which can affect the value of a financial instrument. This risk stems from the open currency positions created due to mismatches in foreign currency assets and liabilities. The NBG requires the Bank to monitor both balance sheet and total aggregate (including off-balance sheet) open currency positions and to maintain the later one within 20% of the

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

Bank's regulatory capital. The Asset-Liability Management Committee ("ALCO") has set limits on the level of exposure by currency as well as on aggregate exposure positions which are more conservative than those set by the NBG. The Bank's compliance with such limits is monitored daily by the heads of the Treasury department and Financial Risk Management division.

Currency risk management framework is governed through the Market Risk Management Policy. The table below summarises the Group's exposure to foreign currency exchange rate risk at the balance sheet date. While managing open currency position the Group considers part of the provisions to be denominated in the USD, Euro and other currencies. Gross amount of currency swap deposits is included in Derivatives. Therefore, total financial assets and liabilities below are not traceable with either balance sheet or liquidity risk management tables, where net amount of gross currency swaps is presented.

As of 31 December 2023 <i>in thousands of GEL</i>	Monetary financial assets	Monetary financial liabilities	Derivatives	Net position
Georgian Lari	15,308,291	13,003,203	1,404,462	3,709,550
US Dollar	10,221,224	11,037,953	684,157	(132,572)
Euro	4,671,064	2,585,038	(2,114,187)	(28,161)
Other	160,943	177,054	27,257	11,146
Total	30,361,522	26,803,248	1,689	3,559,963

As of 31 December 2022 <i>in thousands of GEL</i>	Monetary financial assets	Monetary financial liabilities	Derivatives	Net position
Georgian Lari	13,454,240	10,906,671	672,019	3,219,588
US Dollar	9,116,276	10,829,585	1,696,253	(17,056)
Euro	4,210,065	1,934,556	(2,322,418)	(46,909)
Other	244,928	198,532	(31,929)	14,467
Total	27,025,509	23,869,344	13,925	3,170,090

US Dollar strengthening by 20% (weakening 20%) would decrease Group's profit or loss and equity in 2023 by GEL 26,514 thousand (increase by GEL 26,514 thousand). Euro strengthening by 20% (weakening 20%) would decrease Group's profit or loss and equity in 2023 by GEL 5,632 thousand (increase by GEL 5,632 thousand).

US Dollar strengthening by 20% (weakening 20%) would decrease Group's profit or loss and equity in 2022 by GEL 3,411 thousand (increase by GEL 3,411 thousand). Euro strengthening by 20% (weakening 20%) would decrease Group's profit or loss and equity in 2022 by GEL 9,382 thousand (increase by GEL 9,382 thousand).

Interest rate risk. Interest rate risk arises from potential changes in the market interest rates that can adversely affect the fair value or future cash flows of the financial instrument. This risk can arise from maturity mismatches of assets and liabilities, as well as from the re-pricing characteristics of such assets and liabilities.

The biggest share of the Bank's deposits and loans are at fixed interest rates, while major part of the Bank's borrowings is at a floating interest rate. In addition, the Bank actively uses floating and combined¹ interest rate structures in its loan portfolio. In case of need, the Bank also applies for interest rate risk hedging instruments in order to mitigate interest rate risk. Furthermore, many of the Bank's loans to customers contain a clause allowing it to adjust the interest rate on the loan in case of adverse interest rate movements, thereby limiting the Bank's exposure to interest rate risk. The management also believes that the Bank's interest rate margins provide a reasonable buffer to mitigate the effect of possible adverse interest rate movements.

¹In case of combined interest rates, interest rate is fixed for a pre-agreed term, and switches to floating interest rate after the term passes.

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

The Group employs an advanced framework for the management of interest rate risk by establishing appropriate Risk Appetite limits, monitoring compliance with them and preparing forecasts. From September, 2020 the NBG introduced regulation on interest rate risk and set the limit for Economic Value of Equity (EVE) sensitivity at 15% of NBG Tier 1 Capital. The main principles and assumptions of NBG IRR methodology are in line with Basel standards developed for IRR management purposes.

According to NBG guidelines the net interest income sensitivity under parallel shifts of interest rate scenarios is maintained for monitoring purposes, while EVE sensitivity is calculated under 6 predefined stress scenarios of interest rate changes and the limit is applied to the worst case scenario result.

Interest rate risk is managed by the Balance Sheet Management division and is monitored by the ALCO, which decides on actions that are necessary for effective interest rate risk management and follows up on their implementation. Financial Risk Management division is responsible for developing procedures, policy document and setting risk appetite for interest rate risk. The major aspects of interest rate risk management development and the respective reporting are periodically provided to the Management Board, the Supervisory Board's Risk Committee.

Following main assumptions under NBG IRR Regulation and Basel 2016 guidelines, at 31 December, 2023, if market interest rates for each currency had been 200 basis points higher, with all other variables held constant, profit would have been equivalent GEL 24 million higher, mainly as a result of higher interest income on variable interest assets (2022: GEL 84 million). If market interest rates for each currency at 31 December, 2023 had been 200 basis points lower with all other variables held constant, profit for the year would have been equivalent GEL 42 million lower, mainly as a result of lower interest income on variable interest assets (2022: GEL 78 million). Compared to the last year, in 2023 in both of the scenarios the effects have been muted due to the reduction of variable interest assets over the year.

At 31 December, 2023, if interest rates had been 200 basis points lower, with all other variables held constant, other comprehensive income would have been GEL 47.3 million higher (2022: GEL 35.6 million), as a result of an increase in the fair value of fixed rate financial assets measured at fair value through other comprehensive income and repurchase receivables. If interest rates at 31 December, 2023 had been 200 basis points higher with all other variables held constant, Other comprehensive income would have been GEL 47.3 million lower (2022: GEL 35.6 million), as a result of decrease in the fair value of fixed rate financial assets measured at fair value through other comprehensive income.

Liquidity Risk. The liquidity risk is the risk that TBC Bank either does not have sufficient financial resources available to meet all of its obligations and commitments as they fall due or can access those resources only at a high cost. The risk is managed by the Balance Sheet Management division and Treasury Department and is monitored by the ALCO, within their pre-defined functions. Financial Risk Management (FRM) division is responsible for developing procedures, policy document and setting risk appetite on funding and market liquidity risk management. In addition, FRM performs liquidity risk assessment and communicates the results to the MB and Risk Committee of the Supervisory Board on a regular basis.

The principal objectives of the TBC Bank's liquidity risk management policy are to: (i) ensure the availability of funds in order to meet claims arising from total liabilities and off-balance sheet commitments, both actual and contingent, at an economic price; (ii) recognise any structural mismatch existing within TBC Bank's statement of financial position and set monitoring ratios to manage funding in line with well-balanced growth; and (iii) monitor liquidity and funding on an on-going basis to ensure that approved business targets are met without compromising the risk profile of the Bank.

The liquidity risk is categorised into two risk types: the funding liquidity risk and the market liquidity risk.

Funding liquidity risk is the risk that TBC will not be able to efficiently meet both expected and unexpected current and future cash flow and collateral needs without affecting either its daily operations or its financial condition. To manage funding liquidity risk TBC Bank uses the Liquidity Coverage ratio and the Net Stable Funding ratio set, forth under Basel III, and defined further by the NBG. In addition, the Bank performs stress tests and "what-if" scenario analysis. For NBG LCR the limits are set by currency (GEL, FC, Total). TBC monitors compliance with NBG LCR limits on a daily basis. On a monthly basis the Bank also monitors compliance with the set limit for NBG NSFR.

The Liquidity Coverage Ratio is used to help manage short-term liquidity risks. The Bank's liquidity risk management framework is designed to comprehensively project cash flows arising from assets, liabilities and off-balance sheet items over certain time buckets and ensure that NBG LCR limits, are met on a daily basis.

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

The Net Stable Funding ratio is used for long-term liquidity risk management to promote resilience over a longer time horizon by creating additional incentives for TBC Bank to rely on more stable sources of funding on a continuous basis. The Bank also monitors deposit concentration for large deposits and sets the limits for non-Georgian residents' deposits share in total deposit portfolio.

The Bank relies on relatively stable deposits from Georgia as the main source of funding. In order to maintain and further enhance the liability structure TBC Bank sets the targets for deposits and IFI funding within the Bank's risk appetite.

The Bank's liquidity position was strong as of 31 December 2023, both LCR and NSFR ratios above the NBG minimum requirements of 100%.

Maturity analysis. The table below summarizes the maturity analysis of the Group's financial liabilities, based on remaining undiscounted contractual obligations as of 31 December 2023 subject-to-notice repayments are treated as if notice were to be given immediately. However, the Group expects that many customers will not request repayment on the earliest date the Group could be required to pay and the table does not reflect the expected cash flows indicated by the Group's deposit retention history.

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

The maturity analysis of undiscounted financial liabilities as of 31 December 2023 is as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Less than 3 months	From 3 to 12 months	From 1 to 5 Years	Over 5 years	Total
Due to credit institutions	2,025,151	614,741	2,111,466	158,151	4,909,509
Customer accounts – individuals	6,837,847	2,316,324	770,225	94,784	10,019,180
Customer accounts – other	8,502,324	519,089	1,121,045	190,490	10,332,948
Other financial liabilities	249,622	9,957	16,917	-	276,496
Lease liabilities	10,108	23,951	80,264	22,019	136,342
Subordinated debt	15,219	71,053	618,564	696,276	1,401,112
Debt securities in issue	11,972	1,024,816	346,658	20,147	1,403,593
Gross settled swaps and forwards:					
– Inflows	(2,636,719)	(165,372)	(213,640)	-	(3,015,731)
– Outflows	2,681,271	167,390	229,544	-	3,078,205
Performance guarantees	1,692,739	-	-	-	1,692,739
Financial guarantees	516,119	-	-	-	516,119
Letters of credit	135,347	164,018	11,118	-	310,483
Undrawn credit lines	1,049,014	-	-	-	1,049,014
Total potential future payments for financial obligations	21,090,014	4,745,967	5,092,161	1,181,867	32,110,009

The maturity analysis of undiscounted financial liabilities as of 31 December 2022 is as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Less than 3 months	From 3 to 12 months	From 1 to 5 Years	Over 5 years	Total
Due to credit institutions	1,814,831	548,857	1,983,019	183,256	4,529,963
Customer accounts – individuals	6,156,427	2,025,734	1,015,495	67,368	9,265,024
Customer accounts – other	6,861,142	683,448	1,008,931	446,341	8,999,862
Other financial liabilities	188,538	51,176	10,804	-	250,518
Lease liabilities	6,297	17,219	63,265	18,526	105,307
Subordinated debt	18,824	111,605	421,704	286,247	838,380
Debt securities in issue	49,511	86,259	1,280,365	-	1,416,135
Gross settled swaps and forwards:					
– Inflows	(2,599,378)	(279,912)	(58,148)	-	(2,937,438)
– Outflows	2,615,037	328,255	67,248	-	3,010,540
Performance guarantees	1,552,134	-	-	-	1,552,134
Financial guarantees	406,456	-	-	-	406,456
Letters of credit	53,556	112,016	90,158	-	255,730
Undrawn credit lines	1,051,216	-	-	-	1,051,216
Total potential future payments for financial obligations	18,174,591	3,684,657	5,882,841	1,001,738	28,743,827

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

The undiscounted financial liability analysis gap does not reflect the historical stability of the current accounts. Their liquidation has historically taken place over a longer period than the one indicated in the tables above. These balances are included in amounts due in less than three months in the tables above.

Term deposits included in the customer accounts are classified based on remaining contractual maturities, however, according to the Georgian Civil Code, individuals have the right to withdraw their deposits prior to maturity, if they partially or fully forfeit their right to accrued interest and the Group is obliged to repay such deposits upon the depositor's demand. Based on the Bank's deposit retention history, the Management does not expect that many customers will require repayment on the earliest possible date. Accordingly, the table does not reflect the Management's expectations as to actual cash outflows.

The Group does not use the above undiscounted maturity analysis to manage liquidity as it shows contractual terms purely and disregard the actual expected behaviour of the instruments. Instead, the Group monitors the liquidity gap analysis based on the expected maturities. In particular, expected maturities disclosure include customers' deposits and contingent liabilities according to their behavioural analysis, while for undiscounted cash flow disclosure purposes, demand deposits are put in on demand bucket.

As at 31 December 2023 the analysis by expected maturities is as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Less than 3 months	From 3 to 12 months	From 1 to 5 Years	Over 5 years	Total
Cash and cash equivalents	3,691,232	-	-	-	3,691,232
Due from other banks	10,029	446	-	660	11,135
Mandatory cash balances with NBG	1,572,506	-	-	-	1,572,506
Loans and advances to customers	1,901,522	4,065,620	8,610,524	6,380,866	20,958,532
Investment securities measures at fair value through OCI	3,475,461	-	-	-	3,475,461
Finance lease receivables	48,516	75,836	192,381	54,062	370,795
Other financial assets	242,829	36,720	2,312	-	281,861
Total financial assets	10,942,095	4,178,622	8,805,217	6,435,588	30,361,522

As at 31 December 2022 the analysis by expected maturities is as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Less than 3 months	From 3 to 12 months	From 1 to 5 Years	Over 5 years	Total
Cash and cash equivalents	3,786,098	-	-	-	3,786,098
Due from other banks	-	4,326	1,327	645	6,298
Mandatory Cash Balances with NBG	2,047,564	-	-	-	2,047,564
Loans and advances to customers	1,637,240	3,108,636	7,189,586	5,561,980	17,497,442
Investment securities measures at fair value through OCI	2,884,728	-	-	-	2,884,728
Repurchase receivables	267,495	-	-	-	267,495
Finance lease receivables	32,027	75,455	152,937	28,467	288,886
Other financial assets	186,864	58,326	1,808	-	246,998
Total financial assets	10,842,016	3,246,743	7,345,658	5,591,092	27,025,509

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

In alignment with internal liquidity management principles, the Group changed the presentation of expected maturities for financial assets and liabilities, consolidating them into a single category spanning over 1 year.

As at 31 December 2023 the analysis by expected maturities is as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Less than 3 months	From 3 to 12 months	Over 1 years	Total
Cash and cash equivalents	3,691,232	-	-	3,691,232
Due from other banks	10,029	446	660	11,135
Mandatory cash balances with NBG	1,572,506	-	-	1,572,506
Loans and advances to customers	1,901,522	4,065,620	14,991,390	20,958,532
Investment securities measures at fair value through OCI	3,475,461	-	-	3,475,461
Finance lease receivables	48,516	75,836	246,443	370,795
Other financial assets	242,829	36,720	2,312	281,861
Total financial assets	10,942,095	4,178,622	15,240,805	30,361,522
Due to credit institutions	2,002,664	461,016	1,883,271	4,346,951
Customer accounts	1,651,240	257,259	18,034,017	19,942,516
Debt securities in issue	11,819	976,109	276,157	1,264,085
Other financial liabilities	249,622	9,956	16,918	276,496
Lease liabilities	6,944	14,539	61,927	83,410
Subordinated debt	7,164	8,298	853,268	868,730
Total financial liabilities	3,929,453	1,727,177	21,125,558	26,782,188
Net liquidity gap as of 31 December 2023	7,012,642	2,451,445	(5,884,753)	3,579,334
Cumulative gap as of 31 December 2023	7,012,642	9,464,087	3,579,334	

35. FINANCIAL AND OTHER RISK MANAGEMENT CONTINUED

As at 31 December 2022 the analysis by expected maturities is as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Less than 3 months	From 3 to 12 months	Over 1 years	Total
Cash and cash equivalents	3,786,098	-	-	3,786,098
Due from other banks	-	4,326	1,972	6,298
Mandatory Cash Balances with NBG	2,047,564	-	-	2,047,564
Loans and advances to customers	1,637,240	3,108,636	12,751,566	17,497,442
Investment securities measures at fair value through OCI	2,884,728	-	-	2,884,728
Repurchase receivables	267,495	-	-	267,495
Finance lease receivables	32,027	75,455	181,404	288,886
Other financial assets	186,864	58,326	1,808	246,998
Total financial assets	10,842,016	3,246,743	12,936,750	27,025,509
Due to credit institutions	1,787,320	392,818	1,705,222	3,885,360
Customer accounts	1,405,899	176,629	16,258,829	17,841,357
Debt securities in issue	47,661	81,779	1,080,373	1,209,813
Other financial liabilities	188,538	51,176	10,804	250,518
Lease liabilities	4,531	11,862	55,847	72,240
Subordinated debt	16,171	70,244	503,733	590,148
Total financial liabilities	3,450,120	784,508	19,614,808	23,849,436
Net liquidity gap as of 31 December 2022	7,391,896	2,462,235	(6,678,058)	3,176,073
Cumulative gap as of 31 December 2022	7,391,896	9,854,131	3,176,073	-

The Management believes that the Group has sufficient liquidity to meet its current on- and off-balance sheet obligations.

36. CONTINGENCIES AND COMMITMENTS

Legal and regulatory matters. When determining the level of provision to be set up with regards to such matters, or the amount (not subject to provisioning) to be disclosed in the financial statements, the management seeks both internal and external professional advice. The management believes that the provision recorded in these consolidated financial statements is adequate and the amount (not subject to provisioning) need not be disclosed as it will not have a material adverse effect on the financial condition or the results of future operations of the Group.

Tax legislation. Georgian and Azerbaijanian tax and customs legislation is subject to varying interpretations, and changes, which can occur frequently. The management's interpretation of the legislation as applied to the Group's transactions and activity may be challenged by the relevant authorities. In Azerbaijan, the tax review periods for the five preceding calendar years remain open to review by authorities. In Georgia, the period of limitation for tax review is three years. To respond to the risks, the Group has engaged external tax specialists to carry out periodic reviews of Group's taxation policies and tax filings. The Group's management believes that its interpretation of the relevant legislation is appropriate, and the Group's tax and customs positions will be substantially sustained.

Compliance with covenants. The Group is subject to certain financial and non-financial covenants primarily related to its debt. Non-compliance with such covenants may result in negative consequences for the Group including mandatory prepayment and declaration of default. The Group was in compliance with all covenants as of 31 December 2023 and 31 December 2022.

Group's financial covenants mainly consist of three major sub-categories. Key covenants within each category and their compliance status are disclosed below:

Covenant Description	Status
Liquidity	
Net Stable Funding Ratio (NSFR)	Complied
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	Complied
Net loan to deposit and funding ratio	Complied
Capital Adequacy	
Tier 1 capital ratio	Complied
Total capital ratio	Complied
Asset Quality	
Net problem loans to total capital	Complied

For all financial covenants the Group has sufficient headroom for any potential violation risks to materialise.

Management of Capital. The Bank manages capital requirements under regulatory rules. The Bank complied with all its imposed capital requirements for the year 2023 and 2022. Based on information provided internally to key management personnel, the amount of capital that the Bank managed was GEL 4,235,033 thousand as of 31 December 2023 (2022: GEL 3,333,039 thousand), regulatory Tier 1 capital amounts to GEL 4,772,913 thousand (2022: GEL 3,873,439 thousand), total regulatory capital amounts to GEL 5,374,301 thousand (2022: GEL 4,561,525 thousand).

Credit related commitments and financial guarantees. The primary purpose of these instruments is to ensure that funds are available to a customer as required. Financial guarantees and standby letters of credit, which represent the irrevocable assurances that the Group will make payments in the event that a customer cannot meet its obligations to third parties, carry the same credit risk as loans. Documentary and commercial letters of credit, that are underwritten by the Group on behalf of a customer authorising a third party to draw drafts on the Group up to a stipulated amount under specific terms and conditions, are collateralised by the underlying shipments of goods to which they relate or cash deposits and therefore carry less risk than a direct borrowing.

Commitments to extend credit represent unused portions of authorisations to prolong credit in the form of loans,

36. CONTINGENCIES AND COMMITMENTS CONTINUED

guarantees or letters of credit. With respect to credit risk on commitments to extend credit, the Group is potentially exposed to a loss in an amount equal to the total unused commitments. However, the likely amount of loss is lower than the total unused commitments since most commitments to extend credit are contingent upon customers maintaining specific credit standards. The Group monitors the term to maturity of credit related commitments because longer-term commitments generally have a greater degree of credit risk than shorter-term ones.

As of 31 December 2023, outstanding credit related commitments presented by stages are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Stage 1	Stage 2	Stage 3
Undrawn credit lines	1,031,588	13,388	4,039
Letters of credit issued	283,671	-	-
Financial guarantees issued	509,835	1,139	723
Total credit related commitments (before provision)	1,825,094	14,527	4,762
Credit loss allowance for credit related commitments			
Undrawn credit lines	(1,268)	(219)	-
Letters of credit issued	(428)	-	-
Financial guarantees issued	(783)	-	-
Credit loss allowance for credit related commitments	(2,479)	(219)	-
Total credit related commitments	1,822,615	14,308	4,762

As of 31 December 2022, outstanding credit related commitments presented by stages are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Stage 1	Stage 2	Stage 3
Undrawn credit lines	1,008,262	40,296	2,667
Letters of credit issued	232,066	-	-
Financial guarantees issued	399,820	1,044	50
Total credit related commitments (before provision)	1,640,148	41,340	2,717
Credit loss allowance for credit related commitments			
Undrawn credit lines	(1,531)	(364)	(47)
Letters of credit issued	(436)	-	-
Financial guarantees issued	(799)	-	-
Credit loss allowance for credit related commitments	(2,766)	(364)	(47)
Total credit related commitments	1,637,382	40,976	2,670

36. CONTINGENCIES AND COMMITMENTS CONTINUED

The credit quality of contingencies and commitments is as follows at 31 December 2023:

	31 December 2023			
<i>in thousands of GEL</i>	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
Undrawn credit lines risk category				
– Very low	978,851	3,999	-	982,850
– Low	48,596	4,454	-	53,050
– Moderate	4,140	3,895	-	8,035
– High	1	1,040	-	1,041
– Default	-	-	4,039	4,039
Gross carrying amount	1,031,588	13,388	4,039	1,049,015
Credit loss allowance	(1,268)	(219)	-	(1,487)
Carrying amount	1,030,320	13,169	4,039	1,047,528
Letters of credit issued risk category				
– Very low	283,671	-	-	283,671
– Low	-	-	-	-
– Moderate	-	-	-	-
– High	-	-	-	-
– Default	-	-	-	-
Gross carrying amount	283,671	-	-	283,671
Credit loss allowance	(428)	-	-	(428)
Carrying amount	283,243	-	-	283,243
Financial guarantees issued risk category				
– Very low	508,916	-	-	508,916
– Low	891	1,139	-	2,030
– Moderate	28	-	-	28
– High	-	-	-	-
– Default	-	-	723	723
Gross carrying amount	509,835	1,139	723	511,697
Credit loss allowance	(783)	-	-	(783)
Carrying amount	509,052	1,139	723	510,914

36. CONTINGENCIES AND COMMITMENTS CONTINUED

The credit quality of contingencies and commitments is as follows at 31 December 2022:

	31 December 2022			
<i>in thousands of GEL</i>	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
<i>Undrawn credit lines risk category</i>				
– Very low	935,349	870	-	936,219
– Low	68,729	32,329	-	101,058
– Moderate	4,181	6,104	-	10,285
– High	3	993	-	996
– Default	-	-	2,667	2,667
Gross carrying amount	1,008,262	40,296	2,667	1,051,225
Credit loss allowance	(1,531)	(364)	(47)	(1,942)
Carrying amount	1,006,731	39,932	2,620	1,049,283
<i>Letters of credit issued risk category</i>				
– Very low	232,066	-	-	232,066
– Low	-	-	-	-
– Moderate	-	-	-	-
– High	-	-	-	-
– Default	-	-	-	-
Gross carrying amount	232,066	-	-	232,066
Credit loss allowance	(436)	-	-	(436)
Carrying amount	231,630	-	-	231,630
<i>Financial guarantees issued risk category</i>				
– Very low	397,358	-	-	397,358
– Low	2,462	1,044	-	3,506
– Moderate	-	-	-	-
– High	-	-	-	-
– Default	-	-	50	50
Gross carrying amount	399,820	1,044	50	400,914
Credit loss allowance	(799)	-	-	(799)
Carrying amount	399,021	1,044	50	400,115

The total outstanding contractual amount of undrawn credit lines, letters of credit, and guarantees does not necessarily represent future cash requirements, as these financial instruments may expire or terminate without being funded. Non-cancellable commitments as of 31 December 2023 were 293,278 GEL thousand (2022: 313,199 GEL thousand).

Performance guarantees. Performance guarantees are contracts that provide compensation in case of another party fails to perform a contractual obligation.

36. CONTINGENCIES AND COMMITMENTS CONTINUED

As of 31 December 2023, outstanding performance guarantees presented by stages are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Stage 1	Stage 2	Stage 3
Outstanding amount	1,602,884	2,804	29,230
Credit loss allowance	(2,462)	(7)	(6,126)
Total performance guarantees	1,600,422	2,797	23,104

As of 31 December 2022, outstanding performance guarantees presented by stages are as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Stage 1	Stage 2	Stage 3
Outstanding amount	1,495,335	12,704	15,831
Credit loss allowance	(2,997)	(4)	(4,204)
Total performance guarantees	1,492,338	12,700	11,627

The credit quality of performance guarantees is as follows at 31 December 2023:

<i>in thousands of GEL</i>	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
Performance guarantees risk category				
– Very low	1,584,657	-	-	1,584,657
– Low	18,152	1,411	-	19,563
– Moderate	75	1,393	-	1,468
– High	-	-	-	-
– Default	-	-	29,230	29,230
Gross carrying amount	1,602,884	2,804	29,230	1,634,918
Credit loss allowance	(2,462)	(7)	(6,126)	(8,595)
Carrying amount	1,600,422	2,797	23,104	1,626,323

The credit quality of performance guarantees is as follows at 31 December 2022:

<i>in thousands of GEL</i>	Stage 1 (12-months ECL)	Stage 2 (lifetime ECL for SICR)	Stage 3 (lifetime ECL for defaulted)	Total
Performance guarantees risk category				
– Very low	1,466,676	-	-	1,466,676
– Low	21,143	2,749	-	23,892
– Moderate	7,495	9,955	-	17,450
– High	21	-	-	21
– Default	-	-	15,831	15,831
Gross carrying amount	1,495,335	12,704	15,831	1,523,870
Credit loss allowance	(2,997)	(4)	(4,204)	(7,205)
Carrying amount	1,492,338	12,700	11,627	1,516,665

36. CONTINGENCIES AND COMMITMENTS CONTINUED

Fair value of credit related commitments was GEL 2,698 thousand as of 31 December 2023 (2022: GEL 3,177 thousand).

Total credit related commitments and performance guarantees are denominated in currencies as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Georgian Lari	1,681,587	1,457,633
US Dollar	1,138,414	1,195,206
Euro	569,022	484,040
Other	90,278	71,196
Total	3,479,301	3,208,075

Capital expenditure commitments. As of 31 December 2023, the Group has contractual capital expenditure commitments amounting to GEL 91,056 thousand (2022: GEL 131,983 thousand). Out of total amount as at 31 December 2023, contractual commitments related to the head office construction amounted GEL 54,348 thousand (2022: GEL 105,623 thousand).

37. NON-CONTROLLING INTEREST

The following table provides information for each subsidiary with a non-controlling interest as of 31 December 2023:

<i>in thousands of GEL</i>	Proportion of non-controlling interest's voting rights held	Profit attributable to non-controlling interest	Accumulated non-controlling interest in the subsidiary
United Financial Corporation JSC	0.47%	33	197

The summarised financial information of these subsidiaries for the year ended 31 December 2023 was:

<i>in thousands of GEL</i>	Current assets	Non-current assets	Current liabilities	Non-current liabilities	Revenue	Profit	Total comprehensive income	Net cash flows
United Financial Corporation JSC	2,972	31,507	3,736	1,155	21,653	9,549	9,549	106

The following table provides information for each subsidiary with a non-controlling interest as of 31 December 2022:

<i>in thousands of GEL</i>	Proportion of non-controlling interest's voting rights held	Profit attributable to non-controlling interest	Accumulated non-controlling interest in the subsidiary
United Financial Corporation JSC	0.47%	25	164

The summarised financial information of these subsidiaries for the year ended 31 December 2022 was:

<i>in thousands of GEL</i>	Current assets	Non-current assets	Current liabilities	Non-current liabilities	Revenue	Profit	Total comprehensive income	Net cash flows
United Financial Corporation JSC	2,284	22,314	3,429	1,178	14,886	3,400	3,400	(457)

38. OFFSETTING FINANCIAL ASSETS AND FINANCIAL LIABILITIES

As of 31 December 2023, financial instruments subject to offsetting, enforceable master netting and similar arrangements were as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Gross amounts before offsetting in the statement of financial position (a)	Gross amounts set off in the statement of financial position (b)	Net amount after offsetting in the statement of financial position (c)=(a)-(b)	Amounts subject to master netting and similar arrangements not set off in the statement of financial position		Net amount of exposure (c)-(d)-(e)
				Financial instruments (d)	Cash collateral received (e)	
Assets						
Other financial assets						
– Receivables on credit card services and money transfers*	73,056	-	73,056	34,628	-	38,428
Assets subject to offsetting, master netting and similar arrangement	73,056	-	73,056	34,628	-	38,428
Other financial liabilities						
– Payables on credit card services and money transfers*	34,628	-	34,628	34,628	-	-
Liabilities subject to offsetting, master netting and similar arrangement	34,628	-	34,628	34,628	-	-

38. OFFSETTING FINANCIAL ASSETS AND FINANCIAL LIABILITIES CONTINUED

As of 31 December 2022, financial instruments subject to offsetting, enforceable master netting and similar arrangements were as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Gross amounts before offsetting in the statement of financial position (a)	Gross amounts set off in the statement of financial position (b)	Net amount after offsetting in the statement of financial position (c)=(a)-(b)	Amounts subject to master netting and similar arrangements not set off in the statement of financial position		Net amount of exposure (c)-(d)-(e)
				Financial instruments (d)	Cash collateral received (e)	
Assets						
Investment securities measured at FVOCI sold under sale and repurchase agreements	267,495	-	267,495	262,415	-	5,080
Reverse sale and repurchase agreements with other banks with original maturities of less than three months	370,022	-	370,022	370,022	-	-
Other financial assets						
-Receivables on credit card services and money transfers	46,724	-	46,724	22,785*	-	23,939*
Assets subject to offsetting, master netting and similar arrangement	684,241	-	684,241	655,222*	-	29,019*
Liabilities						
Sales and repurchase agreements	262,415	-	262,415	262,415	-	-
Other financial liabilities						
- Payables on credit card services and money transfers	22,785	-	22,785	22,785*	-	-*
Liabilities subject to offsetting, master netting and similar arrangement	285,200	-	285,200	285,200*	-	-*

* Starting from 2023 the management decided to change the presentation of financial instruments subject to offsetting for receivables and payables on credit card services and money transfers and showed net amount of exposure. As the Group currently does not have a legally enforceable right to set off the recognised amounts, however amounts are settled on a net basis in practice.

The amount set off in the statement of financial position reported in column (b) is the lower of (i) the gross amount before offsetting reported in column (a) and (ii) the amount of the related instrument that is eligible for offsetting. Similarly, the amounts in columns (d) and (e) are limited to the exposure reported in column (c) for each individual instrument in order not to understate the ultimate net exposure.

Deposits placed with other banks and deposits received from other banks as part of gross settled currency swap arrangements have been netted-off in these financial statements and the instrument has been presented as either asset or liability at a fair value.

The disclosure does not apply to loans and advances to customers and related customer deposits unless they are netted-off in the statement of financial position.

39. DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS

In the normal course of business, the Group enters into various derivative financial instruments, to manage currency,

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Fair value of foreign exchange forwards and gross settled currency swaps, included in other financial assets or due from other banks	41,038	69,921
Fair value of foreign exchange forwards and gross settled currency swaps, included in other financial liabilities	(62,474)	(73,102)
Total	(21,436)	(3,181)

liquidity and interest rate risks and for trading purposes.

Foreign Exchange Forwards and gross settled currency swaps. Foreign exchange derivative financial instruments the Group entered are generally traded in an over-the-counter market with professional counterparties on standardised contractual terms and conditions. Derivatives have potentially favourable (assets) or unfavourable (liabilities) conditions as a result of fluctuations in market interest rates, foreign exchange rates or other variables relative to their terms. The aggregate fair values of derivative financial assets and liabilities can fluctuate significantly from time to time.

The table below sets out fair values, at the balance sheet date, of currencies receivable or payable under foreign exchange forwards contracts and gross settled currency swaps the Group entered. The table reflects gross positions before the netting of any counterparty positions (and payments) and covers the contracts with settlement dates after the respective balance sheet date.

	2023			2022
<i>in thousands of GEL</i>	Contracts with positive fair value	Contracts with negative fair value	Contracts with positive fair value	Contracts with negative fair value
Foreign exchange forwards and gross settled currency swaps: fair values, at the balance sheet date, of				
– USD payable on settlement (-)	(1,191,584)	(559,424)	(1,043,758)	(103,669)
– USD receivable on settlement (+)	68,788	2,345,437	69,042	2,758,993
– GEL payable on settlement (-)	(47,973)	(181,665)	(53,019)	(408,702)
– GEL receivable on settlement (+)	1,084,087	549,659	1,002,936	130,514
– EUR payable on settlement (-)	(33,344)	(2,309,183)	(16,534)	(2,489,689)
– EUR receivable on settlement (+)	132,593	93,920	142,774	39,931
– Other payable on settlement (-)	(45,828)	(40,093)	(35,729)	(913)
– Other receivable on settlement (+)	74,299	38,875	4,209	433
Fair value of foreign exchange forwards and gross settled currency swaps	41,038	(62,474)	69,921	(73,102)
Net fair value of foreign exchange forwards and gross settled currency swaps		(21,436)		(3,181)

40. FAIR VALUE DISCLOSURES

(a) Recurring fair value measurements

Recurring fair value measurements are those that the accounting standards require or permit in the statement of financial position at the end of each reporting period. The level in the fair value hierarchy into which the recurring fair value measurements are categorised as follows:

in thousands of GEL	31-Dec-23					31-Dec-22				
	Level 1	Level 2	Level 3	Total fair Value	Carrying value	Level 1	Level 2	Level 3	Total fair value	Carrying value
Assets carried at fair value										
Financial assets										
<i>Investment securities measured at fair value through other comprehensive income</i>										
– Corporate Bonds	40,466	1,184,535	-	1,225,001	1,225,001	36,630	1,254,755	-	1,291,385	1,291,385
– Foreign government treasury bills	303,850	-	-	303,850	303,850	35,583	-	-	35,583	35,583
– Ministry of Finance of Georgia Treasury Bills	1,944,132	-	-	1,944,132	1,944,132	4,420	1,552,675	-	1,557,095	1,557,095
– Repurchase receivables	-	-	-	-	-	267,495	-	-	267,495	267,495
– Corporate shares	-	-	2,478	2,478	2,478	-	-	665	665	665
<i>Investment securities measured at fair value through profit and loss</i>										
– Foreign exchange forwards and gross settled currency swaps, included in other financial assets or due from banks	-	41,038	-	41,038	41,038	-	69,921	-	69,921	69,921
– Investment held at fair value through profit or loss	-	-	8,062	8,062	8,062	-	-	9,704	9,704	9,704
Total assets recurring fair value measurements	2,288,448	1,225,573	10,540	3,524,561	3,524,561	344,128	2,877,351	10,369	3,231,848	3,231,848
Liabilities carried at fair value										
Financial liabilities										
Foreign exchange forwards and gross settled currency swaps, included in other financial liabilities	-	62,474	-	62,474	62,474	-	73,102	-	73,102	73,102
Total liabilities recurring fair value measurements	-	62,474	-	62,474	62,474	-	73,102	-	73,102	73,102

40. FAIR VALUE DISCLOSURES CONTINUED

There were no transfers between levels 1, 2 and 3 during the year ended 31 December 2023 (2022: none).

The description of the valuation technique and the description of inputs used in the fair value measurement for level 2 measurements:

Fair value at 31 December				
<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022	Valuation technique	Inputs used
Assets carried at fair value				
– Ministry of Finance of Georgia Treasury Bills, foreign government treasury bills, corporate bonds	1,184,535	2,807,430	Discounted cash flows (“DCF”)	Government bonds yield curve
– Foreign exchange forwards and gross settled currency swaps, included in due from banks	41,038	69,921	Forward pricing using present value calculations	Official exchange rate, risk-free rate
Total assets recurring fair value measurements at level 2	1,225,573	2,877,351		
Liabilities carried at fair value				
– Foreign exchange forwards included in other financial liabilities	62,474	73,102	Forward pricing using present value calculations	Official exchange rate, risk-free rate
Total liabilities recurring fair value measurements at level 2	62,474	73,102		

The description of the valuation technique and the description of inputs used in the fair value measurement for level 3 measurements:

	Fair value at 31 December				
<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022	Valuation technique	Inputs used	Unobservable inputs
Assets carried at fair value					
– Investment held at fair value through profit or loss	8,062	9,704	Discounted cash flows (“DCF”)	Weighted average borrowing interest rate	Cash flow
– Corporate shares	2,478	665	Discounted cash flows (“DCF”)	Government bonds yield curve	Cash flow
Total assets recurring fair value measurements at level 3	10,540	10,369			

There were no changes in the valuation technique for the level 2 and level 3 recurring fair value measurements during the year ended 31 December 2023 (2022: none).

Sensitivity of the input to fair value – increase/(decrease) in projected cash flows by 10% would result in increase/(decrease) in fair value by GEL 292 thousand/ (GEL 292 thousand).

Fair value measurement analysis by level in the fair value hierarchy is disclosed in Note 2.

40. FAIR VALUE DISCLOSURES CONTINUED

(b) Assets and liabilities not measured at fair value but for which fair value is disclosed

Fair values analysed by level in the fair value hierarchy and carrying value of assets not measured at fair value are as follows:

31 December 2023					
<i>in thousands of GEL</i>	Level 1	Level 2	Level 3	Total fair Value	Carrying value
Financial assets					
Cash and cash equivalents	936,988	2,754,244	-	3,691,232	3,691,232
Due from other banks	-	11,135	-	11,135	11,135
Mandatory cash balances with NBG	-	1,572,506	-	1,572,506	1,572,506
Loans and advances to customers:					
- Corporate loans	-	-	8,312,499	8,312,499	8,210,100
- Consumer loans	-	-	2,925,207	2,925,207	2,667,907
- Mortgage loans	-	-	5,156,836	5,156,836	4,702,477
- Loans to micro, small and medium enterprises	-	-	5,489,839	5,489,839	5,378,048
Finance lease receivables	-	-	354,884	354,884	370,795
Other financial assets	-	-	232,761	232,761	232,761
Non-financial assets					
Investment properties, at cost			21,903	21,903	15,235
Total assets (excluding assets with no fair value hierarchy)	936,988	4,337,885	22,493,929	27,768,802	26,852,196
Financial liabilities					
Customer accounts	-	13,628,412	6,312,485	19,940,897	19,942,516
Debt securities in issue	1,250,981	-	-	1,250,981	1,264,085
Due to credit institutions	-	-	4,345,484	4,345,484	4,346,951
Other financial liabilities	-	-	297,432	297,432	297,432
Subordinated debt	-	-	860,433	860,433	868,730
Total liabilities (excluding liability with no fair value hierarchy)	1,250,981	13,628,412	11,815,834	26,695,227	26,719,714
Performance guarantees	-	-	8,595	8,595	8,595
Financial guarantees	-	-	783	783	783
Credit related commitments	-	-	1,915	1,915	1,915
Total credit related commitments and performance guarantees	-	-	11,293	11,293	11,293

40. FAIR VALUE DISCLOSURES CONTINUED

31 December 2022					
<i>in thousands of GEL</i>	Level 1	Level 2	Level 3	Total fair Value	Carrying value
Financial assets					
Cash and cash equivalents	1,224,265	2,561,833	-	3,786,098	3,786,098
Due from other banks	-	6,298	-	6,298	6,298
Mandatory cash balances with NBG	-	2,047,564	-	2,047,564	2,047,564
Loans and advances to customers:					
- Corporate loans	-	-	6,336,111	6,336,111	6,236,011
- Consumer loans	-	-	2,662,334	2,662,334	2,328,868
- Mortgage loans	-	-	4,863,317	4,863,317	4,219,260
- Loans to micro, small and medium enterprises	-	-	4,708,953	4,708,953	4,713,303
Finance lease receivables			288,852	288,852	288,886
Other financial assets	-	-	167,373	167,373	167,373
Non-financial assets					
Investment properties, at cost	-	-	25,683	25,683	22,154
Total assets (excluding assets with no fair value hierarchy)	1,224,265	4,615,695	19,052,623	24,892,583	23,815,815
Financial liabilities					
Customer accounts	-	12,241,574	5,585,966	17,827,540	17,841,357
Debt securities in issue	1,188,684	-	-	1,188,684	1,209,813
Due to credit institutions	-	-	3,880,943	3,880,943	3,885,360
Other financial liabilities	-	-	249,656	249,656	249,656
Subordinated debt	-	-	587,218	587,218	590,148
Total liabilities (excluding liability with no fair value hierarchy)	1,188,684	12,241,574	10,303,783	23,734,041	23,776,334
Performance guarantees	-	-	7,205	7,205	7,205
Financial guarantees	-	-	799	799	799
Credit related commitments	-	-	2,378	2,378	2,378
Total credit related commitments and performance guarantees	-	-	10,382	10,382	10,382

The fair values in the level 2 and the level 3 of fair value hierarchy were estimated using the discounted cash flows valuation technique. The fair value of unquoted fixed interest rate instruments was calculated based on estimated future cash flows expected to be received discounted at current interest rates for new instruments with similar credit risk and remaining maturity. The fair value of investment properties was estimated using market comparatives.

Amounts due to credit institutions were discounted at the Group's own incremental borrowing rate. Liabilities due on demand were discounted from the first date that the Group could be required to pay the amount. Amounts due to credit institutions, subordinated debt and other financial liabilities were moved from level 2 to level 3. There were no changes in the valuation technique for the level 2 and level 3 measurements of assets and liabilities not measured at fair values in the year ended 31 December 2023 (2022: none).

41. PRESENTATION OF FINANCIAL INSTRUMENTS BY MEASUREMENT CATEGORY

The following table provides a reconciliation of classes of financial assets with these measurement categories as of 31 December 2023:

<i>in thousands of GEL</i>	Amortised cost	Fair value through other comprehensive income	Fair value through profit or loss	Total
Assets				
Cash and cash equivalents	3,691,232	-	-	3,691,232
Due from other banks	11,135	-	-	11,135
Mandatory cash balances with NBG	1,572,506	-	-	1,572,506
Loans and advances to customers	20,958,532	-	-	20,958,532
Investment securities measured at FVOCI	-	3,475,461	-	3,475,461
Other financial assets	232,761	-	49,100	281,861
Total financial assets subject to IFRS 9 measurement categories	26,466,166	3,475,461	49,100	29,990,727
Finance lease receivables	-	-	-	370,795
Non-financial assets	-	-	-	1,409,614
Total assets	26,466,166	3,475,461	49,100	31,771,136

The following table provides a reconciliation of classes of financial assets with these measurement categories as of 31 December 2022:

<i>in thousands of GEL</i>	Amortised cost	Fair value through other comprehensive income	Fair value through profit or loss	Total
Assets				
Cash and cash equivalents	3,786,098	-	-	3,786,098
Due from other banks	6,298	-	-	6,298
Mandatory cash balances with NBG	2,047,564	-	-	2,047,564
Loans and advances to customers	17,497,442	-	-	17,497,442
Investment securities measured at FVOCI	-	2,884,728	-	2,884,728
Repurchase receivable	-	267,495	-	267,495
Other financial assets	167,373	-	79,625	246,998
Total financial assets subject to IFRS 9 measurement categories	23,504,775	3,152,223	79,625	26,736,623
Finance lease receivables	-	-	-	288,886
Non-financial assets	-	-	-	1,303,501
Total assets	23,504,775	3,152,223	79,625	28,329,010

For the measurement purposes, IFRS 9, classifies financial assets into the categories discussed in Note 2.

As of 31 December 2023 and 2022 all of the Group's financial liabilities except for derivatives are carried at amortised cost. Derivatives belong to the assets fair value through profit or loss measurement category under IFRS 9.

42. RELATED PARTY TRANSACTIONS

Pursuant to IAS 24 “Related Party Disclosures”, parties are generally considered to be related if the parties are under common control or one party has the ability to control the other or it can exercise significant influence over the other party in taking financial or operational decisions. In considering each possible related party relationship, attention is directed to the substance of the relationship, not merely the legal form:

- Parties with material ownership stake (more than 5% beneficial ownership stake for 2023 and 2022) in the Group or with representatives in the Board of Directors are considered as Significant Shareholders.
- The key management personnel includes the Management Board of the Bank.
- Related parties not included in significant shareholders and key management personnel are presented in other related parties.

Transactions between Group and its subsidiaries also meet the definition of related party transactions.

As at 31 December 2023 and 2022 the Group's outstanding balances with related parties were as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Contractual interest rate	Significant shareholders	Key management personnel	Other related parties	Associates	Immediate parent	Companies under common control
2023							
Gross amount of loans and advances to customers	3.9%-36.0%	–	5,655	1,461	–	–	–
Credit loss allowance for loans and advances to customers	–	–	–	1	–	–	–
Customer accounts	0%-12.4%	169	6,693	26,425	4,386	99,075	47,791
Guarantees	–	–	–	–	–	–	223
2022							
Gross amount of loans and advances to customers	4.4%-36.0%	–	6,097	1,135	–	–	–
Credit loss allowance for loans and advances to customers	–	–	3	–	–	–	–
Customer accounts	0%-12.5%	1,248	25,106	51,490	4,341	90,358	45,442
Guarantees	–	–	–	–	–	–	357

42. RELATED PARTY TRANSACTIONS CONTINUED

The Group's income and expense items with related parties except from key management compensation for the year 2023 and 2022 were as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Significant shareholders	Key management personnel	Other related parties	Associates	Immediate parent	Companies under common control
2023						
Interest income - loans and advances to customers	-	248	109	-	-	-
Interest expense	24	348	610	183	9,280	5,060
Fee and commission income	8	18	148	2	8	1,625
Administrative and other operating expenses (excluding staff costs)	-	727	795	-	-	-
2022						
Interest income - loans and advances to customers	-	287	93	-	-	-
Interest expense	10	359	948	140	2,568	3,691
Fee and commission income	6	21	134	2	482	747
Administrative and other operating expenses (excluding staff costs)	-	443	400	-	-	-

The aggregate loan amounts disbursed to and repaid by related parties during 2023 and 2022 were as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	Significant shareholders	Key management personnel	Other related parties
2023			
Amounts disbursed to related parties during the year	218	2,081	2,543
Amounts repaid by related parties during the year	(218)	(2,882)	(2,337)
2022			
Amounts disbursed to related parties during the year	43	2,007	934
Amounts repaid by related parties during the year	(59)	(2,233)	(1,197)

42. RELATED PARTY TRANSACTIONS CONTINUED

As of 31 December 2023 and 2022 transactions and balances of JSC TBC Bank with its subsidiaries were as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	31 December 2023	31 December 2022
Gross amount of loans and advances granted to subsidiaries	20,082	19,492
Customer accounts of subsidiaries	172,587	135,236
Other Financial Assets	101,945	66,276
Other Financial Liabilities	6,681	4,761
Investment in subsidiaries	31,453	31,513

The income and expense items for JSC TBC Bank with its subsidiaries were as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Interest income	4,908	3,705
Interest expense	7,885	6,487
Fee and commission income	11,761	8,792
Fee and commission expense	48,347	32,593
Other operating income	21,311	5,876
Administrative and other operating expense	3,974	5,466

As of 31 December 2023 and 2022 detailed breakdown of TBC Bank's investment in subsidiaries and associates is as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
TBC Kredit LLC	12,760	12,760
TBC Leasing JSC	11,777	11,777
CreditInfo Georgia JSC	3,007	2,528
United Financial Corporation JSC	2,275	2,275
TBC Invest-Georgia LLC	1,883	1,883
TBC Capital LLC	1,838	1,938
TBC Asset Management LLC	850	750
TBC Pay LLC	70	70
Index LLC	-	60
Investment in subsidiaries and associates*	34,460	34,041

*Considering the immaterial movement between the years no detailed disclosure is made for changes compared to the prior year.

As of 31 December 2023 and 2022 detailed breakdown of the Group's investment in associates is as follows:

<i>in thousands of GEL</i>	2023	2022
Creditinfo Georgia JSC	3,007	2,528
Georgian Stock Exchange JSC	202	202
Tbilisi Stock Exchange JSC	995	991
Investment in associates*	4,204	3,721

*Considering the immaterial movement between the years no detailed disclosure is made for changes compared to the prior year.

42. RELATED PARTY TRANSACTIONS CONTINUED

Compensation of the key management personnel and Supervisory Board members is presented below:

<i>in thousands of GEL</i>	2023		2022	
	Expense	Accrued liability	Expense	Accrued liability
Salaries and short-term bonuses	10,666	–	12,340	–
Equity-settled share-based compensation	11,695	–	16,888	–
Total	22,361	–	29,228	–

43. EVENTS AFTER REPORTING PERIOD

On 15 February 2024 TBC Bank JSC has declared a final dividend for the year 2023 of GEL 7.46 per TBC Bank JSC share.

A FULL LIST OF RELATED UNDERTAKINGS AND THE COUNTRY OF INCORPORATION IS SET OUT BELOW.

Company Name	Country of incorporation
JSC TBC Bank	7 Marjanishvili Street, 0102, Tbilisi, Georgia
United Financial Corporation JSC	154 Agmashenebeli Avenue, 0112, Tbilisi, Georgia
TBC Capital LLC	11 Chavchavadze Avenue, 0179, Tbilisi, Georgia
TBC Leasing JSC	76 Chavchavadze Avenue, 0162,, Tbilisi, Georgia
TBC Kredit LLC	71-77, 28 May Street, AZ1010, Baku, Azerbaijan
TBC Pay LLC	7 Marjanishvili Street, 0102, Tbilisi, Georgia
TBC Invest LLC	7 Jabonitsky street, , 52520, Tel Aviv, Israel
TBC Invest International Ltd	7 Marjanishvili Street, 0102, Tbilisi, Georgia
University Development Fund	1 Chavchavadze Avenue, 0128 , Tbilisi, Georgia
CreditInfo Georgia JSC	2 Tarkhnishvili street, 0179, Tbilisi, Georgia
Natural Products of Georgia LLC	1 Chavchavadze Avenue, 0128 , Tbilisi, Georgia
Mobi Plus JSC	45 Vazha Pshavela Street, 0177, Tbilisi, Georgia
Mineral Oil Distribution Corporation JSC	11 Tskalsadeni Street, 0153, Tbilisi, Georgia
Georgian Card JSC	106 Beliazhvili Street, 0159, Tbilisi Georgia
Georgian Central Securities Depositor JSC	74 Chavchavadze Avenue, 0162, Tbilisi, Georgia
Givi Zaldastanishvili American Academy In Georgia JSC	37 Chavchavadze Avenue, 0162, Tbilisi Georgia
United Clearing Centre	5 Sulkhan Saba Street, 0105, Tbilisi, Georgia
Banking and Finance Academy of Georgia	123, Agmashenebeli Avenue, 0112, Tbilisi, Georgia
Tbilisi's City JSC	15 Rustaveli Avenue, 0108, Tbilisi Georgia
TBC Trade LLC	11A Chavchavadze Ave, 0179, Tbilisi, Georgia
Tbilisi Stock Exchange JSC	floor 2th block 8, 71 Vazha Pshavela Ave, Tbilisi, Georgia
Georgian Stock Exchange JSC	74a chavchavadzis avenue, vake-saburtalo, Tbilisi, Georgia
Kavkasreestri JSC	74a chavchavadzis avenue, vake-saburtalo, Tbilisi, Georgia
TBC Asset Management LLC	7 Marjanishvili Street, 0102, Tbilisi, Georgia
Swift	1 Adele Avenue, B-1310, La Hulpe, Belgium
Diversified Credit Portfolio JSC	7 Marjanishvili Street, 0102, Tbilisi, Georgia
Globally Diversified bond fund JSC	7 Marjanishvili Street, 0102, Tbilisi, Georgia

Chapter

4 Additional Information

GLOSSARY

Bank	Joint Stock Company TBC Bank
Chairman	Chairman of Supervisory Board of TBC Bank JSC
Code	The UK Corporate Governance Code
Company	TBC Bank Group JSC
Conversion rate	Number of loans disbursed from generated leads
Corporate and Investment Banking (CIB) segment	A legal entity/group of affiliated entities with an annual revenue exceeding GEL 15.0 million or which has been granted facilities of more than GEL 6.0 million. Some other business customers may also be assigned to the CIB segment or transferred to the micro, small and medium enterprises (MSME) segment on a discretionary basis. In addition, CIB includes wealth management (WM) private banking services to high-net-worth individuals (HNWI) with a threshold of US\$ 250,000 on assets under management (AUM), as well as on discretionary basis
DAU/MAU	Average daily active digital users divided by monthly active digital users. DAU/MAU is calculated for the Bank internet and mobile banking only
Digital daily active users (DAU)	Monthly average number of individual digital users who logged into our digital channels at least once per day
Digital monthly active users (MAU)	An individual user who logged into the digital application at least once during the month
ENPS (Employee Net Promoter Score)	The employee net promoter score measures employee loyalty and reflects the likelihood of our colleagues recommending their workplace to their friends and family
ESG and Ethics Committee	Committee at the Board level to support and advise the Supervisory Board in its oversight of the ESG and climate-related matters
ESG Committee	Committee at the executive management level to support and advise the management of TBC Bank in its oversight of the ESG and climate-related matters
Executive Management	Executive Management of Joint Stock Company TBC Bank
Group	TBC Bank JSC and its subsidiary companies
Growth at constant currency basis	Refers to growth at fixed exchange rate of the starting period
Lead	A potential client who has expressed interest in the product
Monthly active cardholder (MACH)	Number of retail customers who made at least one transaction with a TBC card at least once a month
Micro loans	Includes collateralised business and agri loans up to GEL 1 million, as well as micro businesses with a maximum turnover of GEL 2 million
MSME (Micro, Small and Medium) segment	Business customers (legal entities and private individual customers that generate income from business activities) who are not included in the CIB segment
MSME monthly active customers	MSME legal entity that used Business mBank or iBank at least once, or had at least one active credit product, or performed at least one debit transaction, or had any type of deposit with a balance above a certain threshold
NPS (Net Promoter Score)	Net promoter score measures how willing customers are to recommend our products and services to others
Retail monthly active customers	For Georgian business, an individual user who has at least one active product as of the reporting date or performed at least one transaction during the past month.
Retail segment	Non-business individual customers
Supervisory Board	Supervisory Board of Joint Stock Company TBC Bank
TBC Asset Management	TBC Asset Management JSC
TBC Bank	TBC Bank Group JSC and its subsidiary companies

TBC Bank Group PLC	A public limited company registered in England and Wales. It is the parent company of JSC TBC Bank (the Bank) and a group of companies that principally operate in Georgia in the financial sector. It also offers non-financial services via TNET, the largest digital ecosystem in Georgia. Since 2019, It has expanded its operations into Uzbekistan by operating fast growing retail digital financial services in the country. TBC Bank Group PLC is listed on the London Stock Exchange under the symbol TBCG
TBC Capital	TBC Capital LLC
TBC Invest	TBC Invest LLC
TBC JSC	TBC Bank JSC
TBC Leasing	TBC Leasing JSC
TBC Pay	TBC Pay LLC
TBC PLC	TBC Bank Group PLC
TBCG	TBC Bank Group PLC

ALTERNATIVE PERFORMANCE MEASURES

The Group utilises a wide range of alternative performance measures (APMs) to assess the Group's performance. These measures can be grouped under the following headings:

- Profitability
- Asset quality & portfolio concentration
- Capital & liquidity positions

Certain performance measures are calculated on standalone basis for the Bank only in order to highlight the performance of the Bank, which is the major subsidiary of the Group, as well as facilitate peer comparison.

The regulatory performance measures are calculated in accordance with NBG's requirements for the Bank only based on local accounting standards.

Term	#	Type	Definition
Profitability			
ROE	1	IFRS based	Return on average total equity (ROE) equals profit attributable to owners divided by the monthly average of total shareholders' equity attributable to the PLC's equity holders for the same period; annualised where applicable.
ROA	2	IFRS based	Return on average total assets (ROA) equals profit of the period divided by monthly average total assets for the same period; annualised where applicable.
Cost to income	3	IFRS based	Cost to income ratio equals total operating expenses for the period divided by the total revenue for the same period. (Revenue represents the sum of net interest income, net fee and commission income and other non-interest income).
NIM	4	IFRS based	Net interest margin (NIM) is net interest income divided by monthly average interest-earning assets; annualised where applicable. Interest-earning assets include investment securities (excluding CIB shares), net investment in finance lease, net loans, and amounts due from credit institutions.
Loan yields	5	IFRS based	Loan yields equal interest income on loans and advances to customers divided by monthly average gross loans and advances to customers; annualised where applicable.
Deposit rates	6	IFRS based	Deposit rates equal interest expense on customer accounts divided by monthly average total customer deposits; annualised where applicable.
Cost of funding	7	IFRS based	Cost of funding equals sum of the total interest expense and net interest gains on currency swaps (entered for funding management purposes), divided by monthly average interest bearing liabilities; annualised where applicable.
Asset quality & portfolio concentration			
Cost of risk	8	IFRS based	Cost of risk equals credit loss allowance for loans to customers divided by monthly average gross loans and advances to customers; annualised where applicable.
PAR 90 to gross loans	9	IFRS based	PAR 90 to gross loans ratio equals loans for which principal or interest repayment is overdue for more than 90 days divided by the gross loan portfolio for the same period.
NPLs to gross loans	10	IFRS based	NPLs to gross loans equals loans with 90 days past due on principal or interest payments, and loans with a well-defined weakness, regardless of the existence of any past-due amount or of the number of days past due divided by the gross loan portfolio for the same period.

NPL provision coverage	11	IFRS based	NPL provision coverage equals total credit loss allowance for loans to customers divided by the NPL loans.
Total NPL coverage	12	IFRS based	Total NPL coverage equals total credit loss allowance plus the minimum of collateral amount of the respective NPL loan (after applying haircuts in the range of 0%-50% for cash, gold, real estate and PPE) and its gross loan exposure divided by the gross exposure of total NPL loans.
Credit loss level to gross loans	13	IFRS based	Credit loss level to gross loans equals credit loss allowance for loans to customers divided by the gross loan portfolio for the same period.
Related party loans to gross loans	14	IFRS based	Related party loans to total loans equals related party loans divided by the gross loan portfolio.
Top 10 Borrowers to total portfolio	15	IFRS based	Top 10 borrowers to total portfolio equals the total loan amount of the top 10 borrowers divided by the gross loan portfolio.
Top 20 Borrowers to total portfolio	16	IFRS based	Top 20 borrowers to total portfolio equals the total loan amount of the top 20 borrowers divided by the gross loan portfolio.
Capital & liquidity positions			
Net loans to deposits plus IFI funding	17	IFRS based	Net loans to deposits plus IFI funding ratio equals net loans divided by total deposits plus borrowings received from international financial institutions.
Net stable funding ratio (NSFR)		Regulatory based	Net stable funding ratio equals the available amount of stable funding divided by the required amount of stable funding as defined by NBG in line with Basel III guidelines. Calculations are made for the Bank only.
Liquidity coverage ratio (LCR)		Regulatory based	Liquidity coverage ratio equals high-quality liquid assets divided by the total net cash outflow amount as defined by the NBG. Calculations are made for the Bank only.
Leverage	18	IFRS based	Leverage equals total assets to total equity.
CET 1 CAR (Basel III)		Regulatory based	CET 1 CAR equals CET 1 capital divided by total risk weighted assets, both calculated in accordance with requirements of the NBG Basel III standards. Calculations are made for the Bank only.
Tier 1 CAR (Basel III)		Regulatory based	Tier 1 CAR equals tier I capital divided by total risk weighted assets, both calculated in accordance with the requirements of the NBG Basel III standards. Calculations are made for the Bank only.
Total CAR (Basel III)		Regulatory based	Total CAR equals total capital divided by total risk weighted assets, both calculated in accordance with the requirements of the NBG Basel III standards. Calculations are made for the Bank only.

These tables provide the reconciliation of the Group's IFRS based alternative performance measures with Financial Statements.

1	Reference to financial statements	2023	2022
Profit attributable to owners	Consolidated statement of profit and loss and other comprehensive income	1,119,025	1,023,050
Total shareholders' equity attributable to owners	Consolidated statement of financial position	4,747,512	4,265,638
<i>Adjusted to arrive at monthly balances</i>		-339,338	-328,851
Monthly averages of total shareholders' equity attributable to owners		4,408,174	3,936,787
Return on average total equity (ROE)		25.4%	26.0%

ALTERNATIVE PERFORMANCE MEASURES CONTINUED

2	Reference to financial statements	2023	2022
Profit attributable to owners	Consolidated statement of profit and loss and other comprehensive income	1,119,025	1,023,050
Total assets	Consolidated statement of financial position	31,771,136	28,329,010
<i>Adjusted to arrive at monthly balances</i>		<i>-3,668,625</i>	<i>-2,903,705</i>
Monthly averages of total assets		28,102,511	25,425,305
Return on average total assets (ROA)		4.0%	4.0%
3	Reference to financial statements	2023	2022
Total operating expenses	Consolidated statement of profit and loss and other comprehensive income	681,762	560,982
Total revenue	Consolidated statement of profit and loss and other comprehensive income	2,132,112	1,946,389
Cost to income		32.0%	28.8%
4	Reference to financial statements	2023	2022
Net interest income	Consolidated statement of profit and loss and other comprehensive income	1,495,596	1,243,095
Total interest earning assets	Consolidated statement of financial position	26,388,429	22,724,918
– <i>Investment securities measured at fair value through other comprehensive income</i>		<i>3,475,461</i>	<i>2,884,728</i>
– <i>Net investment in finance lease</i>		<i>370,795</i>	<i>288,886</i>
– <i>Net loans</i>		<i>20,958,532</i>	<i>17,497,442</i>
– <i>Mandatory cash balances with National Bank of Georgia</i>		<i>1,572,506</i>	<i>2,047,564</i>
– <i>Due from other banks</i>		<i>11,135</i>	<i>6,298</i>
<i>Adjusted to arrive at monthly balances</i>		<i>-2,622,249</i>	<i>-1,607,434</i>
Monthly average interest earning assets		23,766,180	21,117,484
Net interest margin (NIM)		6.3%	5.9%
5	Reference to financial statements	2023	2022
Interest income from loans	Note 28. Interest income and expense	2,224,514	1,911,782
Total loan portfolio	Note 9. Loans and advances to customers	21,276,749	17,857,276
<i>Adjusted to arrive at monthly balances</i>		<i>(2,417,621)</i>	<i>(771,572)</i>
Total monthly average loan portfolio		18,859,128	17,085,704
Loan yields		11.8%	11.2%
6 Returns	Reference to financial statements	2023	2022
Interest expense from customer accounts	Note 28. Interest income and expense	(813,715)	(571,575)
Total deposits portfolio	Note 19. Customer accounts	19,942,516	17,841,357
<i>Adjusted to arrive at monthly balances</i>		<i>(1,831,730)</i>	<i>(2,096,195)</i>
Total monthly average deposits portfolio		18,110,786	15,745,162
Deposit rates		4.5%	3.6%

7	Reference to financial statements	2023	2022
Total Interest expense	Consolidated statement of profit and loss and other comprehensive income	(1,193,831)	(976,686)
Total interest bearing liabilities	Consolidated statement of financial position	26,505,692	23,598,918
– Customer accounts		19,942,516	17,841,357
– Due to credit institutions		4,346,951	3,885,360
– Subordinated debt		868,730	590,148
– Debt securities in issue		1,264,085	1,209,813
– Lease Liabilities		83,410	72,240
Adjusted to arrive at monthly balances		(3,409,376)	(2,472,069)
Monthly average interest bearing liabilities		23,096,316	21,126,849
Cost of fund		5.2%	4.6%

8	Reference to financial statements	2023	2022
Credit loss allowance for loans	Consolidated statement of profit and loss and other comprehensive income	(130,380)	(105,247)
Total loan portfolio	Note 9. Loans and advances to customers	21,276,749	17,857,276
Adjusted to arrive at monthly balances		(2,417,621)	(771,572)
Total monthly average loan portfolio		18,859,128	17,085,704
Cost of risks		0.7%	0.6%

9	Reference to financial statements	2023	2022
Total principal or interest repayment is overdue for more than 90 days	Not available	236,052	217,596
Total gross loan portfolio	Note 9. Loans and advances to customers	21,276,749	17,857,276
Par 90 to gross loans		1.1%	1.2%

10	Reference to financial statements	2023	2022
NPLs to gross loans equals loans with 90 days past due on principal	Not available	425,743	390,651
Total gross loan portfolio	Note 9. Loans and advances to customers	21,276,749	17,857,276
NPLs to gross loans		2.0%	2.2%

11	Reference to financial statements	2023	2022
Total credit loss allowance for loans to customers	Note 9. Loans and advances to customers	318,217	359,834
NPL provision coverage	Not available	425,743	390,651
NPL provision coverage		74.7%	92.1%

ALTERNATIVE PERFORMANCE MEASURES **CONTINUED**

12	Reference to financial statements	2023	2022
<i>NPL collatetal</i>	<i>Not available</i>	293,239	246,242
<i>NPL provision coverage</i>	<i>Note 9. Loans and advances to customers</i>	318,217	359,834
Total		611,456	606,076
Total NPL exposure	Not available	425,743	390,651
Total NPL coverage		143.6%	155.1%

13	Reference to financial statements	2023	2022
Total credit loss allowance for loans to customers	Note 9. Loans and advances to customers	318,217	359,834
Total gross loan portfolio	Note 9. Loans and advances to customers	21,276,749	17,857,276
Credit loss level to gross loans		1.5%	2.0%

14	Reference to financial statements	2023	2022
Related party loans	Note 42. Related party transactions	27,198	26,717
Total gross loan portfolio	Note 9. Loans and advances to customers	21,276,749	17,857,276
Related party loans to gross loans		0.1%	0.1%

15	Reference to financial statements	2023	2022
Top 10 borrowers	Not available	1,359,734	967,960
Total gross loan portfolio	Note 9. Loans and advances to customers	21,276,749	17,857,276
Top 10 borrowers		6.4%	5.4%

16	Reference to financial statements	2023	2022
Top 20 borrowers	Not available	2,013,974	1,511,447
Total gross loan portfolio	Note 9. Loans and advances to customers	21,276,749	17,857,276
Top 20 borrowers		9.5%	8.5%

17	Reference to financial statements	2023	2022
Net loans	Consolidated statement of financial position	20,958,532	17,497,442
<i>Total Deposits portfolio</i>	<i>Note 19. Customer accounts</i>	19,942,516	17,841,357
<i>IFI funding</i>	<i>Not available</i>	2,222,611	2,115,335
Deposits + IFI funding		22,165,127	19,956,692
Net loans to deposits + IFI funding		94.6%	87.7%

18	Reference to financial statements	2023	2022
Total assets	Consolidated statement of financial position	31,771,136	28,329,010
Total equity	Consolidated statement of financial position	4,747,709	4,265,802
Leverage		6.7x	6.6x

ABBREVIATIONS

ACCA	Association of chartered certified accountants	JSC	Joint stock company
ALCO	Asset-liability management committee	KPI	Key performance indicators
APM	Alternative performance measure	LSE	London Stock Exchange
ATM	Automated teller machine	LTIP	Long-term incentive plan
CAGR	Compounded annual growth rate	LTV	Loan to value
CAR	Capital adequacy ratio	MBA	Master of business administration
CEO	Chief executive officer	MSME	Micro, small and medium-sized enterprises
CFA	Chartered financial analyst	NBG	National Bank of Georgia
CFO	Chief financial officer	NCI	Non-controlling interest
CGU	Cash generating unit	NIM	Net interest margin
CIB	Corporate investment banking	NPL	Non-performing loans
CIS	The Commonwealth of Independent States	NPS	Net promoter score
COR	Cost of risk	OCI	Other comprehensive income
CRO	Chief risk officer	OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development
CSR	Corporate social responsibility	PLC	Public limited company
DCF	Discounted cash flows	POS	Point of sale
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development	P2P	Peer-to-peer
ECL	Expected credit losses	PWC	PricewaterhouseCoopers
EMEA	Europe, Middle East and Africa	ROA	Return on average assets
EMS	Environmental management system	ROE	Return on average equity
ENPS	Employee Net Promoter Score	SME	Small and medium-sized enterprises
ERM	Enterprise risk management	SPPI	Solely payments of principal and interest
ESG	Environmental, social and governance	STEM	Science, technology, engineering and mathematics
ESRM	Environmental and social risk management	TCFD	Force on climate-related financial disclosures
EU	European Union	UK	United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
EUR	Euro	US\$	The US dollar, national currency of the United States
FC	Foreign currency	VAR	Value-at-risk
FDI	Foreign direct investment	WM	Wealth management
FVOCI	Fair value through other comprehensive income		
GBP	Great British pound, national currency of the UK		
GDP	Gross domestic product		
GEL	Georgian lari, national currency of Georgia		
GHG	Greenhouse gas		
NMF	Not meaningful figure		
HNWI	High-net-worth individuals		
HR	Human resources		
IAS	International Accounting Standards		
ICAAP	Internal capital adequacy assessment process		
ILAAP	Internal liquidity adequacy assessment process		
IFC	International Finance Corporation		
IFI	International financial institution		
IFRS	International Financial Reporting Standards		
IMF	International Monetary Fund		
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change		
IT	Information technology		

თბილისი ბანკი

მომგებიანი და სტაბილური

ზრდა

მმართველობითი ანგარიში და
ფინანსური ანგარიშგებები 2023

შესაძლებელია

20
23

თბილისი ბანკი

შესაძლებელია

თიბისი ბანკი¹

წამყვანი ფინანსური ჯგუფი საქართველოში

1 თიბისი ბანკი გულისხმობს სს თიბისი ბანკს (ბანკი) და მის შვილობილ კომპანიებს (ერთად - ჯგუფი)

შესაძლებელია

4 - 155

1. მმართველობითი ანგარიში

მიმოხილვა - ინფორმაცია ჩვენს შესახებ

თიბისი ერთი შეხედვით	8
ზრდისა და მომგებიანობის	
სტაბილური ტრენდი	12
სს "თიბისი ბანკის" აღმასრულებელ	
ხელმძღვანელთა გუნდი	14

ხედვა ზევიდან - ჩვენი თავმჯდომარე და გენერალური დირექტორი მიმოიხილავენ გასული წლის ყველაზე მნიშვნელოვან მოვლენებს

თავმჯდომარის განცხადება	18
გენერალური დირექტორის წერილი	20

ჩვენი სტრატეგიული მიდგომა - ჩვენი საოპერაციო გარემოს, ბიზნეს მოდელისა და სტრატეგიის მიმოხილვა

საოპერაციო გარემო	24
ბიზნეს მოდელი	28
სტრატეგიული პრიორიტეტები	30
შესრულების ძირითადი მაჩვენებლები	32
ESG სტრატეგია	36

როგორ ვქმნით ღირებულებას - ჩვენი ღირებულების შეთავაზება თითოეული ჩვენი დაინტერესებული მხარისთვის

მომხმარებლებისთვის	44
კოლეგებისთვის	74
საზოგადოებისთვის	82
ინვესტორებისთვის	86
ფინანსური მიმოხილვა	86
რისკების მართვა	94
ძირითადი არსებული და	
მოსალოდნელი რისკები	100
კლიმატთან დაკავშირებული ფინანსური	
ინფორმაციის გამჟღავნება 2022	126

156 - 165

2. მმართველობა

კორპორატიული მართვა	158
სამეთვალყურეო საბჭოს ბიოგრაფიები	162

166 - 307

3. ფინანსური ანგარიშგება

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	168
კონსოლიდირებული ფინანსური	
მდგომარეობის ანგარიშგება	174
კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის და	
სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	175
კონსოლიდირებული საკუთარი	
კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	176
კონსოლიდირებული ფულადი	
ნაკადების ანგარიშგება	177
ინდივიდუალური ფინანსური	
მდგომარეობის ანგარიშგება	178
ინდივიდუალური მოგება-ზარალის და	
სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	179
ინდივიდუალური საკუთარი კაპიტალის	
ცვლილებების ანგარიშგება	180
ინდივიდუალური ფულადი	
ნაკადების ანგარიშგება	181
კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური	
ფინანსური ანგარიშგების	
განმარტებითი შენიშვნები	182

308 - 319

4. დაბატებითი ინფორმაცია

ტერმინები	310
შესრულების ალტერნატიული	
მაჩვენებლები	312
აბრევიატურები	319

თავი

მმართველობითი ანგარიში

შესაძლებელია

მიმოხილვა

შესაძლებელია

თიბისი ერთი შეხედვით

ვინ ვართ ჩვენ

თიბისი ფინანსური მომსახურების წამყვანი ჯგუფია საქართველოში

ქართული ფინანსური სერვისები:

- თიბისის საბანკო მომსახურებები: საცალო, MSME, CIB & WM
- თიბისი ფეი
- თიბისი ლიზინგი

39.3%

ბაზრის წილი¹
მთლიან სესხებში
39.5% 2022 წლის 31 დეკემბრის
მდგომარეობით

40.1%

ბაზრის წილი¹
მთლიან დეპოზიტებში
40.3% 2022 წლის 31 დეკემბრის
მდგომარეობით

ჯგუფის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები²

+9% წ/წ

₾ 1.1
მლრდ

მოგება

-0.6 პპ წ/წ

25.4 %

უკუგება კაპიტალზე
(ROE)

+0.4 პპ წ/წ

6.3 %

წმინდა საპროცენტო
მარჟა (NIM)

+3.2 პპ წ/წ

32.0 %

ხარჯების შემოსავლებთან
თანაფარდობის კოეფიციენტი

+19%³ წ/წ

₾ 21.3
მლრდ

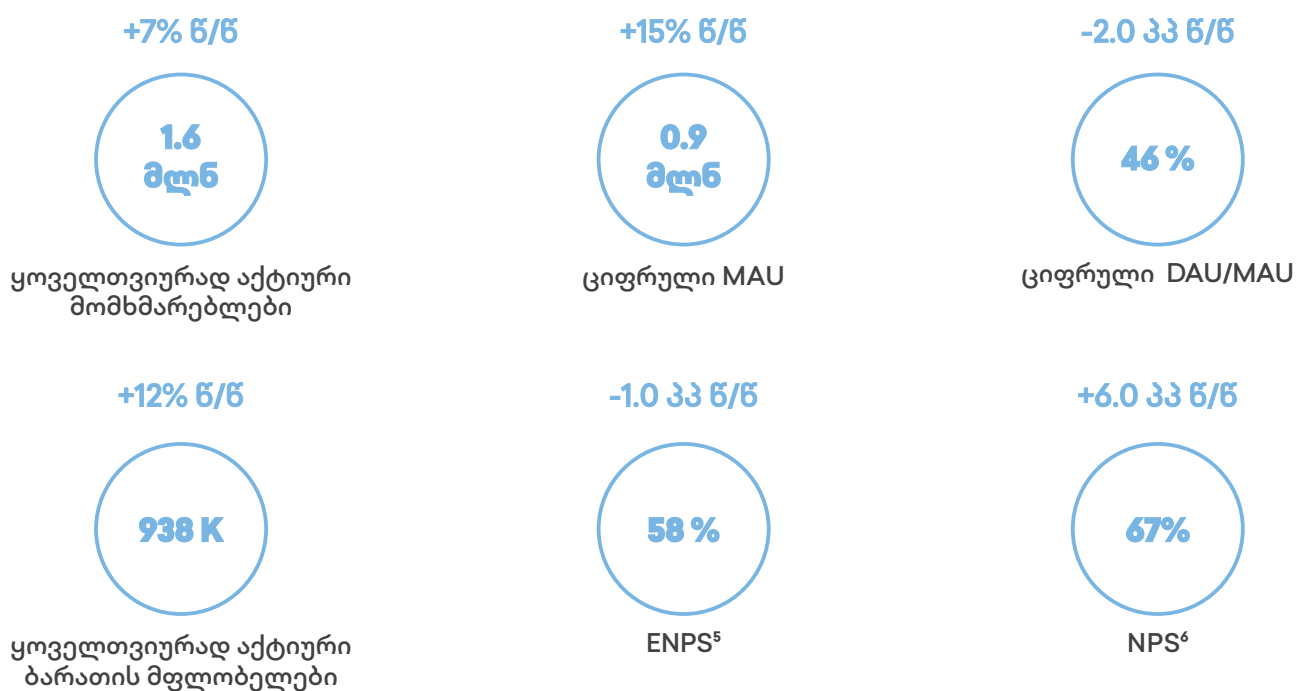
საკრედიტო
პორტფელი⁴

+12%³ წ/წ

₾ 19.9
მლრდ

სადეპოზიტო
პორტფელი

ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო მაჩვენებლები²

¹ საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ანალიტიკურ ინსტრუმენტ Tableau-ში გამოქვეყნებული მონაცემების საფუძველზე.

² APM-ების განმარტებები და დეტალური გაანგარიშება მოცემულია 312-318 გვერდებზე.

³ ზრდა მუდმივ ვალუტაში.

⁴ მთლიანი საკრედიტო პორტფელი გულისხმობს სესხებსა და კლიენტების ავანსებს. დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ შენიშვნა 9.

⁵ თანამშრომელთა ლოიალობის ინდექსი (ENPS) ბანკის თანამშრომლებისთვის შეაფასა დამოუკიდებელმა კონსულტანტიმ, 2023 წლის დეკემბერში.

⁶ ლოიალობის ინდექსი (NPS) შეაფასა დამოუკიდებელმა კვლევითმა კომპანია Sonar-მა, მიერ 2023 წლის დეკემბერში ჩატარებული კვლევის საფუძველზე.

ჩვენი მისია

მომხმარებლები

ინვესტორები

გავუმარტივოთ
ადამიანებს
ცხოვრება

კოლეგები

საზოგადოება

ჩვენი სტრატეგიული პრიორიტეტები

შექმნათ
ჩვენი წამყვანი
პოზიცია
ქართულ საბანკო
საქმეში

გავზარდოთ
დიגיზალიზაციის
დონეები

გავაუმჯობესოთ
ჩვენს
მომხმარებელთა
გამოცდილება

რითი გამოვიჩვენოთ

საუკეთესო ციფრული გადაწყვეტილებები

921,000 ყოველთვიურად
ციფრულად აქტიური
მომხმარებელით
2023 წლის 31
დეკემბრის
მდგომარეობით

მონაცემთა სიღრმისეული ანალიზის შესაძლებლობები

2023 წელს
გამომუშავებული
დამატებითი
შემოსავალი 90
მილიონი ლარის
ოდენობით

კორპორაციული და რისკების მართვის შესანიშნავი სისტემა

1 ISS მმართველობის
ხარისხის მაჩვენებელი
TBC PLC-ის 2023
წლის 31 დეკემბრის
მდგომარეობით,
რაც მიუთითებს
მმართველობის მაღალ
სტანდარტებზე

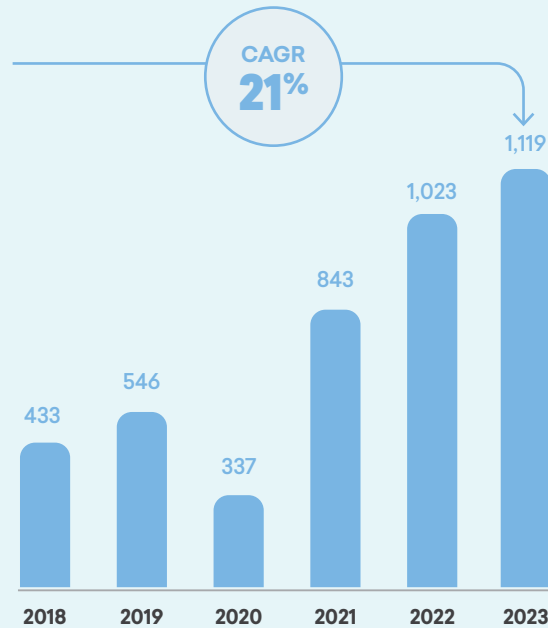
მოტივირებული თანამშრომლები

58% თანამშრომელთა
ლოიალობის ინდექსი
(ENPS) -
მნიშვნელოვნად
აღემატება ევროპული
ინდუსტრიის 42%-იან
საშუალო მაჩვენებელს

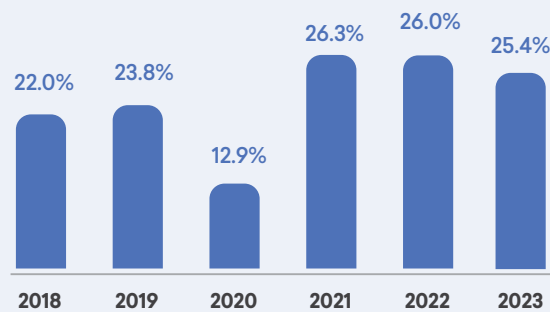
- 1 TBC Bank Group PLC ("თიბისი PLC") არის სს თიბისი ბანკის ("ბანკი") და მისი შვილობილი კომპანიების ჰოლდინგი. TBC PLC დაფუძნებული ინგლისსა და უელსში და განთავსებულია ლონდონის საფონდო ბირჟის პრემიუმ სეგმენტზე.
- 2 თანამშრომელთა ლოიალობის ინდექსი (ENPS) ინდუსტრიის საშუალო ევროპული მაჩვენებელი შეაფასა დამოუკიდებელმა კონსულტანტმა 2023 წლის დეკემბერში.

ზრდისა და მომგებიანობის სტაბილური ტრენდი¹

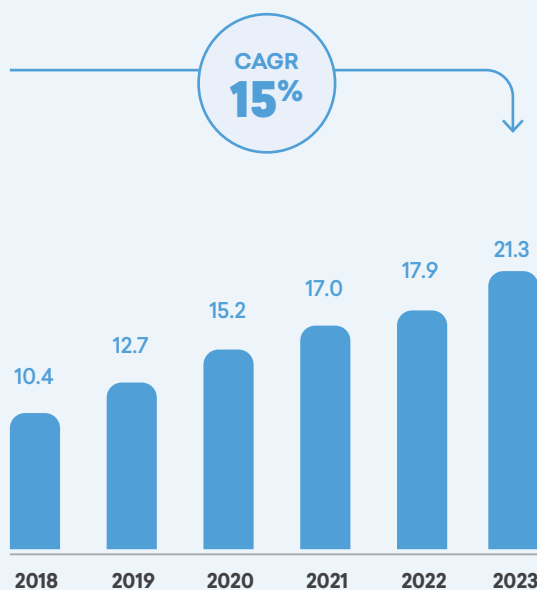
მოგება (მლნ ლარი)

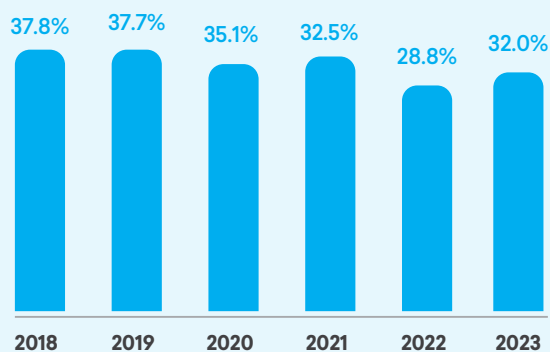
უკუგება კაპიტალზე (ROE)

საკრედიტო პორტფელი (მლრდ ლარი)

ხარჯების შემოსავლებთან თანაფარდობა

1 APM-ების განმარტებები და დეტალური გაანგარიშება მოცემულია 312-318 გვერდებზე.

სს თიბისი ბანკის ადმასრულებელ ხელმძღვანელთა გუნდი

ვახტანგ ბუცხრიკიძე
გენერალური დირექტორი

სრული ბიოგრაფიები
იხილეთ ჩვენს ვებსაიტზე:

www.tbcbankgroup.com

ნინო მასურაშვილი

გენერალური დირექტორის მოადგილე,
რისკების მართვის დირექტორი

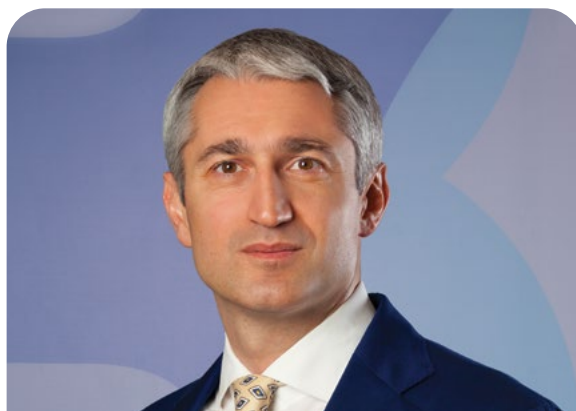
გიორგი მეგრელიშვილი

გენერალური დირექტორის მოადგილე,
ფინანსური დირექტორი

თორნიკე მოგიჩაიშვილი

გენერალური დირექტორის მოადგილე,
საცალო და MSME ბანკინგი, გადახდები

გიორგი თხელიძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე,
კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი,
დაგროვილი ქონების მართვა

ხედვა ზევიდან

შესაძლებელია

თავმჯდომარის განცხადება

„ჩვენი წარმატება
დაფუძნებულია ჩვენს
მისიაზე, გავამარტივოთ
ჩვენი მომხმარებლების
ცხოვრება“.

პატივცემულ დაინტერესებულ მხარეებო,

მოხარული ვარ, წარმოგიდგინოთ თიბისისთვის კიდევ ერთი წელი საუცხოო ფინანსური შედეგებით. ჩვენმა მოგებამ მიაღწია 1.1 მლრდ ლარს წლიური 9% ზრდით, ხოლო უკუგებამ კაპიტალზე შეადგინა 25.4%.

ჩვენი მისიის ციფრული განხორციელება

ჩვენი წარმატება დაფუძნებულია ჩვენს მისიაზე, გავამარტივოთ ჩვენი მომხმარებლების ცხოვრება. მე ვამაყობ, რომ ჩვენ ვრჩებით უმსხვილესი ფინანსური მომსახურების მიმწოდებლად ქვეყანაში აქტივების, სესხებისა და დეპოზიტების მიხედვით, რომელიც ემსახურება 1.6 მილიონ ყოველთვიურად აქტიურ მომხმარებელს, რაც თითქმის ქვეყნის მოსახლეობის ნახევარია. მნიშვნელოვანია, რომ ჩვენი მომხმარებლები კვლავ აფასებენ და რეკომენდაციას უწევენ ჩვენს მომსახურებას ოჯახებსა და მეგობრებში, რაც აისახება ჩვენი NPS-ის 6 კპ-ით ზრდაში, 67%-მდე¹.

დიგიტალიზაცია ჩვენი ფინანსური მომსახურებების შეთავაზების ცენტრია და ამ მხრივ ვაგრძელებთ ახალი ციფრული ინიციატივების დანერგვას. მაგალითად, ჩვენი საცალო მომხმარებლებისთვის წლის განმავლობაში დაინერგა მობილურზე დაფუძნებული ლოიალურობის ახალი პროგრამა, ხოლო ბიზნეს მომხმარებლებისთვის დავნერგეთ რეალურ დროში ანგარიშსწორების სისტემა.

ჩვენი ციფრული პრიორიტეტების კვალდაკვალ, ჩვენ კვლავ დავინახეთ, რომ 2023 წელსაც ჩვენი მომხმარებლები უფრო მეტ ტრანზაქციას აწარმოებენ ჩვენი დისტანციური არხების გავლით, და ჩვენი მობილური და ინტერნეტ ბანკების მეშვეობით განხორციელებული საცალო ტრანზაქციების წილი გაიზარდა 5 კპ-ით 68%-მდე. აღნიშნულმა ფაქტმა საშუალება მოგვცა, რომ ჩვენი ფრონტ-ოფისის პერსონალი მივმართოთ კლიენტთა გაძლიერებულ მომსახურებასა და მზარდაჭერაზე და უფრო მეტი მნიშვნელობა შევძინოთ ჩვენს ურთიერთობას მომხმარებლებთან, რაც გრძელვადიან პერსპექტივაში გაუმჯობესებს ჩვენს საოპერაციო ეფექტურობას. ჩვენი მომსახურებების უკან კი დგას მზარდი ინვესტიციები ციფრულ ინფრასტრუქტურაში, როგორებიცაა მანქანური სწავლების ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტები და ჩვენი კორპორატიული კლიენტებისთვის შეთავაზებული სრულად ციფრული საკრედიტო პროცესების მზარდი წილი.

ჩვენ კვლავ ვცდილობთ, უფრო და უფრო მეტ ადამიანს შევთავაზოთ წვდომა ფინანსური მომსახურების ფართო სპექტრზე. წლის განმავლობაში, ჩვენ დავნერგეთ ახალი ონლაინ გამოწერის პაკეტი და საბროკერო მომსახურება ჩვენი საცალო მომხმარებლებისთვის. გარდა ამისა, ჩვენი ახალგაზრდა თაობისთვის ჩვენ შევქმენით Hi! app. ფინანსური ჩართულობის ხელშეწყობა ჩვენთვის მთავარი საორიენტაციო სფეროა და ჩვენი მიზანია, რომ მეტი ახალგაზრდა ჩავრთოთ აპლიკაციაში და დავეხმაროთ მათ გაიღრმავონ ფინანსური ცოდნა.

ვაგრძელებთ ჩვენი ESG სტრატეგიის გაძლიერებას

2023 წელს რიგ სფეროებში მივაღწიეთ მნიშვნელოვან პროგრესს ESG ინიციატივებში. პირველ რიგში, ჩვენ წარმატებით შევასრულეთ და გადავაჭარბეთ ჩვენს სამიზნე, 1 მილიარდიანი ლარის ოდენობის, მდგრადი დაფინანსების პორტფელს, რომელიც გაიზარდა 57%-ით წინა წელთან შედარებით. ჩვენ ასევე ვცდილობთ რომ კიდევ უფრო გაიზარდოს თანამშრომელთა მრავალფეროვნება და ვამაყობ, რომ შუა რგოლის ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულთა 37% არიან ქალები. ჩვენ ასევე ვაგრძელებთ კლიმატთან დაკავშირებული ფინანსური ინფორმაციის გამჟღავნების (TCFD) რეკომენდაციების დანერგვას. ჩვენი გამორჩეული მმართველობა, რომელიც განაგებს კაპიტალის განაწილებას, ფინანსური ინფორმაციის გამჟღავნებას, საბჭოს გამოცდილებას და აქციონერთა კომუნიკაციას, რჩება საკვანძო ფაქტორად ჩვენს ESG მიდგომაში.

მოგაწვდის თავდაჯერებული ხედვა

მე მტკიცედ მჯერა რომ სწორედ ჩვენი სტრატეგია, რომელიც ორიენტირებულია ჩვენს მისიაზე - გავუმარტივოთ ჩვენს მომხმარებლებს ცხოვრება, უზრუნველყოფს რომ განვითარდეთ როგორც გუნდი და როგორც ბიზნესი. ჩვენი პოზიტიური პროგრესის ნათელი მაგალითია რეკორდული შემოსავლების კიდევ ერთი წელი, მომხმარებელთა ბაზის ზრდითა და ძლიერი საბალანსო უწყისით. უფრო მეტიც, დარწმუნებული ვარ, რომ ჩვენს აღმასრულებელ ხელმძღვანელ გუნდს აქვს უნარი და რესურსები, რომ კიდევ მრავალი წარმატება შესთავაზოს ჯგუფსა და დაინტერესებულ მხარეებს.

არნე ბერგგრენი
თავმჯდომარე
2024 წლის 2 აპრილი

¹ ლოიალობის ინდექსი (NPS) შეაფასა დამოუკიდებელმა კვლევითმა კომპანია Sonar-მა 2023 წლის დეკემბერში ჩატარებული კვლევის საფუძველზე.

გენერალური დირექტორის წერილი

"ჩვენ მივალწიეთ რეკორდულად მაღალ მოგებას 1.1 მილიარდი ლარის ოდენობით, ხოლო ჩვენი უკუგება კაპიტალზე შეადგენდა 25.4%-ს"

პატივცემულო დაინტერესებულ მხარეებო,

2023 წლის განმავლობაში რეგიონის პოლიტიკური ფონი კვლავ სავსე იყო გამოწვევებით, რაც გამოწვეული იყო უკრაინაში ომით, რომელიც უკვე მეორე წელია მიმდინარეობს. მინდა, კიდევ ერთხელ გავიმეორო ჩემი სიტყვები წინა წლიური ანგარიშიდან, რომ მტკიცედ მჯერა უკრაინის გაიმარჯვების თავისუფლებისთვის ბრძოლაში და და ამ გზაზე სხვადასხვა პროგრამებით, საქველმოქმედო საქმიანობებითა და ფონდებით ჩვენ მხარს ვუჭერთ მათ.

საბედნიეროდ, გასულ წელს პოზიტიური სიახლეც მოხდა საქართველოსთვის და მისი 3.7 მილიონი მოსახლეობისთვის, ევროკავშირის გადამწყვეტილებით დეკემბრის შუა რიცხვებში საქართველოს კანდიდატის სტატუსი მიენიჭა. მიუხედავად იმისა, რომ სამუშაო კიდევ ბევრი გვაქვს, ეს წარმოადგენს უდიდეს ნაბიჯს საქართველოსთვის ევროკავშირთან უფრო მჭიდრო ინტეგრაციის გრძელვადიანი მიზნის მისაღწევად და მე და ყველა ჩემს თანამემამულე ქართველს შეგვიძლია სამართლიანად ვიამაყოთ, რომ ამ აღიარებას მივალწიეთ.

ძლიერი შედეგები

2023 წელი ძლიერი წელი იყო თიბისისთვის როგორც ფინანსური, ასევე საოპერაციო მაჩვენებლების თვალსაზრისით.

- **ფინანსური მაჩვენებლები** - ჩვენმა მოგებამ მიაღწია რეკორდულ 1,119 მილიონ ლარს, 9%-იანი წლიური ზრდით, ხოლო უკუგებამ კაპიტალზე შეადგინა 25.4%. ასევე აღსანიშნავია, რომ ეს მოხდა იმ წელს, როდესაც არ გვექონდა მატერიალური ერთჯერადი შემოსავლები, როგორც ეს იყო 2022 წელს, როდესაც FX შემოსავლები ძალიან მაღალ დონეზე იყო.
- **სამომხმარებლო ბაზა** - 2023 წლის ბოლოსთვის ყოველთვიურად აქტიური მომხმარებლების (MAC) რაოდენობამ მიაღწია 1.6 მილიონს, რაც საქართველოში მთლიანი საბანკო პოპულაციის დაახლოებით ორი მესამედია¹.
- **ციფრული ჩართულობა ჯგუფის მასშტაბით** - ციფრული MAU წლის განმავლობაში იზრდებოდა და 2023 წლის ბოლოსთვის მიაღწია 921,000-ს, რამაც წლიურად 15%-იანი ზრდა შეადგინა, ხოლო ყოველდღიურად ციფრულად აქტიურ მომხმარებელთა (DAU) რიცხვმა შეადგინა 421,000, რაც 10%-ით გაიზარდა იმავე პერიოდის განმავლობაში.

ჩვენი მოწინავე პოზიციის შენარჩუნება საქართველოში

2023 წლის განმავლობაში ძლიერად გავიზარდეთ, რაც საშუალებას გვაძლევს შევინარჩუნოთ ლიდერის პოზიცია საქართველოს ფინანსური სერვისების ლანდშაფტში. ჩვენი საკრედიტო პორტფელი გაიზარდა 19%-ით უცვლელი სავალუტო კურსის პირობებში, რაც ძირითადად გამოწვეულია ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო (CIB) სეგმენტის ზრდით და ჩვენ მოხარული ვართ, რომ Euromoney-მ გვაღიარა 2023 წლის გამარჯვებულად, როგორც საუკეთესო კორპორატიული ბანკი საქართველოში. ამავდროულად, ჩვენი სადეპოზიტო პორტფელი გაიზარდა 12%-ით, ასევე უცვლელი სავალუტო კურსის პირობებში.

ჩვენი ციფრული გაძლიერება

ამასთან, საინტერესოდ განვითარდა ჩვენი ციფრული შესაძლებლობები. ეს მოიცავს ჩვენი მასობრივი საცალო მომხმარებლებისთვის საბროკერო მომსახურების შეთავაზებას, რომელსაც ძლიერი გამომხმარებელი ჰქონდა, ახალი ონლაინ გამოწერის პაკეტების კომპლექტს ჩვენი საცალო მომხმარებლებისთვის და ჩვენს კორპორატიულ ბიზნესში ციფრული ხელმოწერების პლატფორმის გაშვებას, რაც მნიშვნელოვნად აუმჯობესებს საკრედიტო პროცესის სისწრაფესა და მოხერხებულობას.

ძლიერი საოპერაციო შედეგები

ჩვენი საოპერაციო შემოსავალი 2023 წელს 10%-ით გაიზარდა. ეს ზრდა განაპირობა წმინდა საპროცენტო შემოსავლის დინამიურმა ზრდამ, რომელიც 20%-ით გაიზარდა ჯანსაღი სასესიო პორტფელის ზრდისა და ძალიან შთამბეჭდავი წმინდა საპროცენტო მარჯის გაფართოების კომბინაციის ფონზე, რომელიც გაიზარდა 0.4 პპ-ით 6.3%-მდე. წმინდა საკომისიო შემოსავალმა ასევე წარმოშვა დამამძლე შედეგები, 26%-იანი ზრდით, რაც ძირითადად გამოწვეულია ჩვენი გადახდის ოპერაციებით.

მტკიცე ხელსაყრელი ეკონომიკური ფონი აისახა რისკის ხარჯში, რამაც მხოლოდ 0.7% შეადგინა სრული წლისთვის, ხოლო NPL-ები 2.2%-დან 2.0%-მდე დაეცა წლის ბოლოს. ამავდროულად, ჩვენ მივაღწიეთ შემოსავლების 32.0%-იან თანაფარდობას ხარჯებთან. ჩვენი კაპიტალის პოზიცია დარჩა ძალიან ძლიერი, რასაც მხარს უჭერს შემოსავლის ძლიერი გენერაცია. 2023 წლის ბოლოს, ჩვენი CET1 კაპიტალის კოეფიციენტი იყო 17.4%, რაც საგრძნობლად აღემატება მინიმალურ 14.3%-იან მარეგულირებელ მოთხოვნას.

ვაგრძელებთ ინვესტირებას ჩვენს პერსონალში

ჩვენ, რა თქმა უნდა, ვერ შევძლებდით ამ შესანიშნავი შედეგების მიღწევას ჩვენი გუნდის უწყვეტი ძალისხმევისა და თავდადების გარეშე, რომელიც დაახლოებით შედგება 9,000 თავდადებული კოლეგისგან. ერთ-ერთი გზა, რითაც 2023 წელს ჩვენს ბევრ თანამშრომლებს გადავუხადეთ მადლობა, იყო გუნდური მოგზაურობა პარიზში, რათა დავსწრებოდით საქართველოს რაგბის თამაშს მსოფლიო თასზე ავსტრალიის წინააღმდეგ. თიბისი დიდი ხანია სიამაყით ასპონსორებს რაგბის ეროვნულ ნაკრებს და მიუხედავად იმისა, რომ შედეგმა არ დაგვაკმაყოფილა, ეს იყო ფასდაუდებელი აქტივობა გუნდის მშენებლობისთვის და მადლობის თქმის საშუალება ჩვენი ბევრი თანამშრომლისთვის.

ჩვენ კვლავ განვაგრძობთ ჩვენი თანამშრომლებისთვის სხვადასხვა სფეროში ისეთი ინსტრუმენტების შეთავაზებას, რომელიც მათ უნარებს განავითარებს. 2023 წელს 2,000-ზე მეტმა თანამშრომელმა მიიღო მონაწილეობა სხვადასხვა კურსსა და პროგრამაში, რომელთა შორის იყო ბიზნესის განვითარება, ეჭაილ ტრანსფორმაცია, ბრენდის გამოცდილება, სამართალი, ფინანსური ანალიტიკა და აუცილებელი რბილი უნარების დახვეწა.

მომავლის ხედვა

გასული წლის მიღწევებსა და გამოწვევებზე ფიქრისას, მაღლიერებით ვიცხებით ჩვენი გუნდის ერთგულებისა და გამძლეობისთვის, დაინტერესებული მხარეების ურყევი მხარდაჭერისა და მომხმარებლების მტკიცე ნდობისთვის.

მომავალ წელს ჩვენი ყურადღება კვლავ გამახვილდება დიגיტალიზაციის მართვასა და საოპერაციო ეფექტურობის გაძლიერებაზე, რათა განსაკუთრებული ღირებულება შევუქმნათ ჩვენს დაინტერესებულ მხარეებს.

ვახტანგ ბუცხრიკიძე
გენერალური დირექტორი
2024 წლის 2 აპრილი

1 საბანკო პოპულაცია მოიცავს საქართველოს 18-65 წლის ასაკის მოსახლეობას. საქსტატზე დაყრდნობით.

ჩვენი სტრატეგიული მიდგომა

გუგუნი ანგარიშ

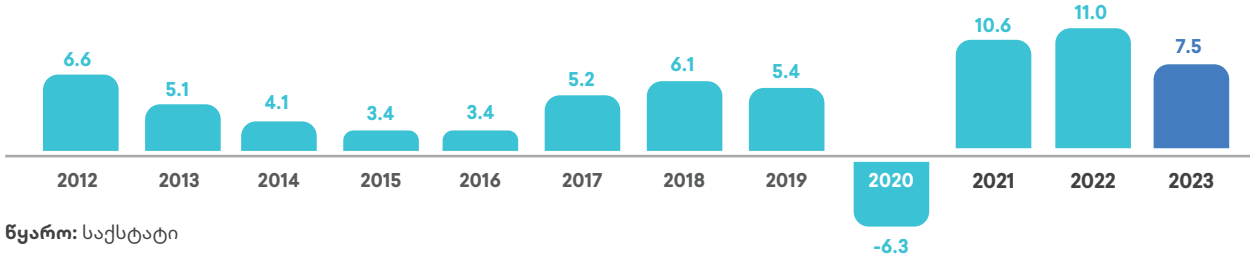
საოპერაციო გარემო

საქართველო¹

ეკონომიკური ზრდა

ზედბედ ორი წლის განმავლობაში ორნიშნა ზრდის შემდეგ, 2023 წელს საქართველოში ეკონომიკური აქტივობა შედარებით ზომიერი, თუმცა მაინც ძლიერი იყო და რეალური მშპ 7.5%-ით გაიზარდა.

რეალური მშპ-ის ზრდა (%)

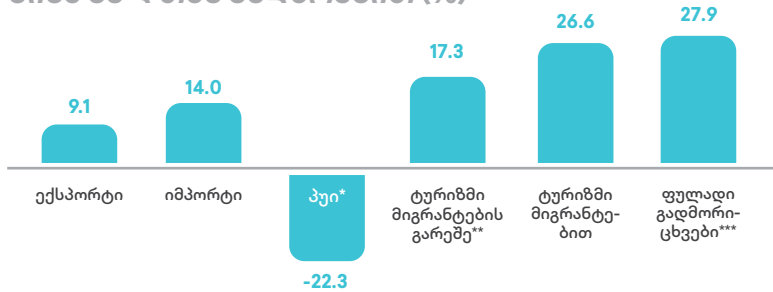
წყარო: საქსტატი

საგარეო სექტორი

ექსპორტსა და იმპორტზე შემცირებული საერთაშორისო სასაქონლო ფასების უარყოფითმა გავლენამ მთელი 2023 წლის განმავლობაში საგარეო სექტორის აქტივობა მნიშვნელოვნად შეანელო. კერძოდ, აშშ დოლარში დენომინირებული ექსპორტისა და იმპორტის ზრდა 2023 წელს შესაბამისად 9.1%-მდე და 14.0%-მდე შემცირდა. მნიშვნელოვანია, რომ სასაქონლო ფასების ამ დინამიკამ განსაკუთრებული გავლენა იქონია ადგილობრივად წარმოებული საქონლის ექსპორტზე, ხოლო რე-ექსპორტის მაჩვენებლები მაღალი იყო. ამავე დროს, აღსანიშნავი იყო ქართულ ექსპორტში საინფორმაციო ტექნოლოგიებთან (IT) დაკავშირებული სერვისების წილის ზრდა, რაც, ძირითადად, 2022 წელს მიგრანტების შემოდინებამ განაპირობა.

2022 წელს იმიგრაციის მატებით გამოწვეული მაღალი საბაზო ეფექტის გათვალისწინებით, 2023 წელს წინა წელთან შედარებით ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლების წლიური ზრდაც უფრო ზომიერი გახდა და 17.3% შეადგინა, ვინაიდან საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა (სებ) მიგრანტები თანდათან რეზიდენტებად მიიჩნია და, შესაბამისად, მათი ხარჯები ტურიზმის სექტორიდან გამორიცხა. ამავე დროს, მთლიან შემოსავლებში ტრადიციული ტურიზმის წილი გაიზარდა, ვინაიდან, რუსეთიდან, ბელარუსიდან და უკრაინიდან შემოსულ ვიზიტორებს თუ არ გავითვალისწინებთ, ტურისტების დანახარჯებმა წინა წელთან შედარებით 38.2%-ით მოიმატა. აქედან გამომდინარე, მიგრაციის პიკის სავარაუდოდ უკან მოტოვების ფონზე, ტრადიციული ტურიზმიდან მიღებულ ფულად შემოსავლებს მინიმუმ დამატალანსებელი გავლენა მაინც ჰქონდა. უფრო მეტიც, რუსეთიდან მიღებული გზავნილების კორექტირების შემდეგ, წლის განმავლობაში დადებითი ტენდენცია შეინარჩუნა ფულადმა გადმორიცხვებმაც და წინა წელთან შედარებით 27.9%²-ით მოიმატა მიუხედავად იმისა, რომ მეოთხე კვარტალში ამ მაჩვენებელმა მნიშვნელოვანი კლება განიცადა. სავალო ვალდებულებების მნიშვნელოვან შემცირებასთან და რეინვესტირების შემცირებულ დონესთან ერთად, მაღალი საბაზო ეფექტის შედეგად, საქართველოში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების (პუი) წლიურმა კლებამ მესამე კვარტალში 61.5% შეადგინა. მიუხედავად ამისა, თუ გავითვალისწინებთ, რომ პუი-მა 2022 წლის რეკორდულად მაღალ დონეს მიაღწია, უცხოური ინვესტიციების დონე 2023 წელსაც სოლიდურად უნდა შეფასდეს.

2023 წლის საგარეო შემოსავლებისა და იმპორტის ზრდა წინა წელთან შედარებით (%)

*წლის პირველი სამი კვარტლის ჯამი

**ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლები, სეზონური რეზიდენტების ჩათვლით მიგრანტების გარეშე

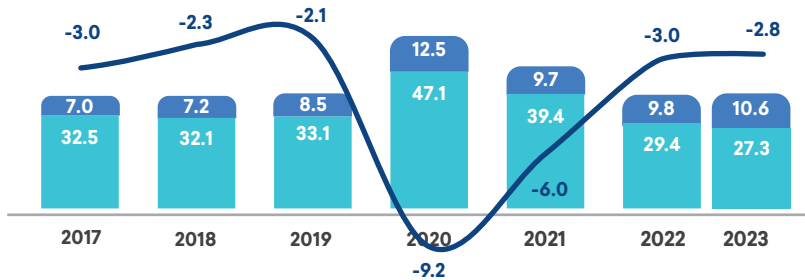
***რუსეთიდან მიღებული ფულადი გადმოორიცხვები შესწორებულია ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლების ორმაგი აღრიცხვისა და სხვა მსგავსი ეფექტების გათვალისწინებით, „თიბისი კაპიტალის“ გაანგარიშების საფუძველზე.

წყარო: სეზ, საქსტატი

ფისკალური სტიმული

მნიშვნელოვანია ხაზგასმით აღინიშნოს, რომ ბოლოდროინდელი ძლიერი ეკონომიკური ზრდა არ არის ფისკალური სტიმულის შედეგი. ფაქტობრივად, ქვეყანაში ფისკალური კონსოლიდაცია მიმდინარეობს. 2020 წელს მშპ-ის 9.2%-ის, ხოლო 2021 წელს შედარებით დაბალი, მაგრამ მაინც მოცულობითი - 6.0%-იანი ნიშნულის შემდეგ, ბიუჯეტის დეფიციტმა 2022 წელს მშპ-ის 3.0%, ხოლო 2023 წელს 2.8%³ შეადგინა.

სახელმწიფო ვალი და ბიუჯეტის ბალანსი (მშპ-ის %)

● საგარეო სახელმწიფო ვალი ● საშინაო სახელმწიფო ვალი ● ბიუჯეტის ბალანსი, მარჯ. ღერძი

წყარო: საქსტატი, ფინანსთა სამინისტრო

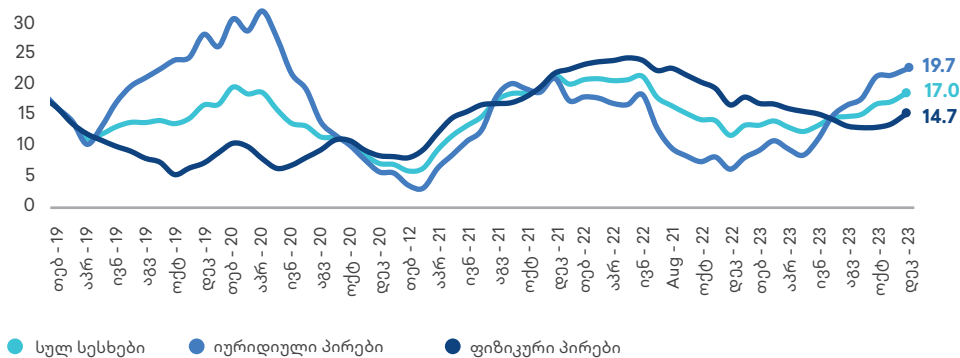
- 2024 წლის თებერვალში, საქსტატმა გამოაქვეყნა 2010-2023 წლების მშპ-ისა და ეროვნული ანგარიშების განახლებული მონაცემები.
- შესწორებულია ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლების ორმაგი აღრიცხვისა და სხვა მსგავსი ეფექტების გათვალისწინებით, „თიბისი კაპიტალის“ გაანგარიშების საფუძველზე.
- IMF-ის პროგრამის განმარტების მიხედვით.

მესა ლეჩი

დაკრედიტების ზრდა გაცვლითი კურსის ეფექტის გამორიცხვით

2023 წლის დეკემბერში, საბანკო დაკრედიტების წლიურმა ზრდამ მუდმივი გაცვლითი კურსით 17.0%¹ შეადგინა, მაშინ როცა, ანალოგიური მაჩვენებელი 2022 წლის დეკემბერში 12.1%-ს უტოლდებოდა. წლის ბოლოს დაფიქსირებული დაკრედიტების გარკვეული აჩქარება ძირითადად განპირობებული იყო ბიზნეს სესხებით, ხოლო საცალო სესხების ზრდის ტემპი შედარებით შენეულა. ამავე დროს, ვინაიდან ინფლაცია მნიშვნელოვნად შემცირდა, წინა წელთან შედარებით სესხების რეალური ზრდის მაჩვენებელმა 2022 წლის დეკემბერში დაფიქსირებული 2.4%-დან 2023 წლის დეკემბერში 16.5%-მდე მოიმატა.

სესხების ზრდა სავაენთების მიხედვით (წ/წ, უცხოური ვალუტის ეფექტის გამორიცხვით, %)

შენიშვნა: 2022 წლის აგვისტოში იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხების კლება ძირითადად წინასწარი დაფარვებით იყო განპირობებული.

წყარო: სებ

ინფლაცია, მონეტარული პოლიტიკა და გაცვლითი კურსი

თუკი უცხოური ვალუტის შემოღინებების კუთხით წლის პირველი ნახევარი მაინც ძლიერი იყო, მეორე ნახევარი გრძელვადიანი ტენდენციის მიმართულებით ნორმალიზაციით ხასიათდებოდა. შესაბამისად, წლის განმავლობაში ლარის გაცვლითი კურსის გარკვეული მერყეობის მიუხედავად, წლის მეორე ნახევარში ცენტრალური ბანკის მიერ განხორციელებული სავალუტო ინტერვენციები საკმარისი აღმოჩნდა იმისათვის, რომ ლარის კურსი მთლიანობაში სტაბილური დარჩენილიყო. დეკემბრის ბოლოს, აშშ დოლარის გაცვლითმა კურსმა 2.69 ლარი შეადგინა, რაც თითქმის უცვლელი იყო 2022 წლის დეკემბრის ბოლოს არსებული 2.7-იან ნიშნულთან შედარებით. წლის პირველ ნახევარში დაფიქსირებული ძლიერი დინამიკის შედეგად სებ-მა შეძლო უცხოური ვალუტის რეზერვების ყველა დროის რეკორდულ დონემდე გაზრდა, - 2023 წლის ბოლოს ამ მაჩვენებელმა 5 მილიარდ აშშ დოლარს გადააჭარბა. წლის განმავლობაში, ცენტრალურმა ბანკმა 1,449 მილიონი აშშ დოლარი იყიდა და 169 მილიონი აშშ დოლარი გაყიდა.

სტაბილური ლარისა და საერთაშორისო ბაზრებიდან დისინფლაციური ეფექტის გადმოცემის შედეგად, სამომხმარებლო ფასების (CPI) წლიური ინფლაცია მნიშვნელოვნად შემცირდა და 2023 წლის დეკემბერში 2022 წლის დეკემბერში არსებული 9.8%-დან სებ-ის 3%-იან მიზნობრივ მაჩვენებელზე მნიშვნელოვნად დაბალ, 0.4%-მდე იკლო. ადგილობრივად წარმოებული საქონლისა და მომსახურების ფასების ინფლაცია კი სამიზნე მაჩვენებელს დაუახლოვდა. დაბალი ინფლაციის გამო, სებ-მა მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი (MPR) ჯამში 150 საბაზისო პუნქტით, 9.5%-მდე შეამცირა.

ბიზნეს მოდელი

ჩვენი ბიზნეს მოდელი კლიენტების გარშემო ბრუნავს და ჩვენი მიზანია მათთვის საუკეთესო სამომხმარებლო გამოცდილების შექმნა.

როგორ ვქმნით ღირებულებას

რას ვთავაზობთ

ჩვენი ოპერაციები

ფინანსური მომსახურებები

საცალო საბანკო მომსახურება: მოსახერხებელი ციფრული პროდუქტების ფართო სპექტრი ფიზიკური პირებისთვის

MSME: წამყვანი პარტნიორი მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესებისთვის

CIB და WM: მომსახურების სრული პაკეტი ჩვენი კორპორატიული და დაგროვილი კაპიტალის მართვის კლიენტებისთვის

გადახდები: საუკეთესო გადაწყვეტები, რომლებიც ითვალისწინებს კომპანიებისა და ფიზიკური პირების ყველა საგადახდო საჭიროებას

ლიზინგი: დაფინანსების ალტერნატიული წყარო ჩვენი საცალო და კორპორატიული კლიენტებისთვის

როგორ ვთავაზობთ

უახლესი ტექნოლოგიები

ტექნოლოგიური პროგრესის გაუმჯობესების შედეგად დანერგილი ინოვაციები

რისკების მონეტარიზაცია

რისკებზე მორგებული მომგებიანობის მიდგომა გადაწყვეტილების მიღებისას. „ჯგუფის“ მიერ ადაპტაციის მაღალი ხარისხის შენარჩუნების უზრუნველყოფა.

დიდი მონაცემთა ბაზა

მონაცემთა ანალიზის უახლესი შესაძლებლობების მეშვეობით პერსონალიზებული შეთავაზებების შექმნა, რათა მაქსიმალური ღირებულება შევუქმნათ ჩვენს მომხმარებელს. ბიზნეს პროცესების გაუმჯობესების მიზნით ხელოვნური ინტელექტისა (AI) და ავტომატიზაციის გადაწყვეტების შემუშავების გაგრძელება.

გამორჩეული გუნდი

საუკეთესო ტალანტების მოზიდვა, განვითარება და შენარჩუნება

როგორ ვქმნით ღირებულებას ჩვენი დაინტერესებული მხარეებისთვის

კოლეგები

პროფესიულ განვითარებაში ჩვენი კოლეგების მხარდაჭერა და მათთვის წარმატებული კარიერული ზრდის შესაძლებლობების მიცემა

მომხმარებლები

ჩვენი კლიენტებისთვის ინდივიდუალური გადაწყვეტებისა და უმაღლესი სამომხმარებლო გამოცდილების შეთავაზება

საზოგადოება

ბიზნესის განვითარების მხარდაჭერა და სამუშაო ადგილების შექმნის ხელშეწყობა, აგრეთვე სოციალური პასუხისმგებლობისა (CSR) და გარემოსდაცვით, სოციალურ და მმართველობის (ESG) აქტივობებში მონაწილეობის მიღება

ინვესტორები

ჩვენი დაინტერესებული მხარეებისთვის მდგრადი უკუგების დაგეგმვით და კრედიტორებისთვის ეფექტიანი, გრძელვადიანი ურთიერთობების შენარჩუნებით ღირებულების შექმნა

სტრატეგიული პრიორიტეტები

ჩვენი სტრატეგიის მიზანია რომ გავუმარტივოთ ადამიანები ცხოვრება.

საქართველოში ფიზიკური და იურიდიული პირებისთვის მაღალხარისხიანი ფინანსური მომსახურების მიწოდებით ჩვენ შეგვიძლია ამის მიღწევა.

ჩვენი თითოეული პრიორიტეტი საგულდაგულოდ არის შერჩეული და გაანალიზებული, რათა შევინარჩუნოთ მომგებიანობის მაღალი დონე, ძლიერი ზრდა და ჩვენი მომხმარებელთა ნდობა.

საქართველოს საბანკო ბაზარზე არსებული წამყვანი პოზიციის შენარჩუნება

- მასობრივ საცალო სეგმენტში ბანკის პოზიციის გაძლიერება
- კაპიტალეფექტური საკომისიო შემოსავლების ზრდა გადახდებზე ძლიერი ფოკუსით
- საოპერაციო ეფექტურობისა და პროდუქტიულობის ზრდა
- ანდერრაიტიზის ხარისხის გაუმჯობესება მონინავე ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურითა და მონაცემთა ანალიზის შესაძლებლობებით
- საუკეთესო ტალანტების მოზიდვა და განვითარება

ციფრული შესაძლებლობების გაძლიერება

მეტი ციფრული ჩართულობა ტრანზაქციებში, გაყიდვებსა და შიდა ინფრასტრუქტურაში:

- როგორც ყოველთვის, ისე ყოველდღიურად ციფრულად აქტიური მომხმარებლების რაოდენობის ზრდა
- საცალო ტრანზაქციების განტვირთვის კოეფიციენტის მაღალ დონეზე შენარჩუნება
- გაყიდვების განტვირთვის სტიმულირება ძირითად პროდუქტებში
- პროდუქტიულობის ამაღლება სრულად ციფრული პროცესების გამოყენებით

ჩვენი კლიენტების მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება

- ჩვენი მომხმარებლებისთვის ინდივიდუალური ფინანსური მომსახურებებისა და პროდუქტების შექმნა lifestyle შეთავაზებების გამოყენებით და მათი ყველაზე მოსახერხებელი გზით მიწოდება
- საუკეთესო სამომხმარებლო გამოცდილების შექმნა ყველა არხში
- ტექნოლოგიებში ჩვენი ნოუ-ჰაუს გამოყენება, რათა გავაუმჯობესოთ ჩვენი მომხმარებლებისთვის შეთავაზებული პროდუქტები, მომსახურება და დროის განაწილების ხარისხი

- 1 საცალო ტრანზაქციების განტვირთვის კოეფიციენტით განისაზღვრება ჩვენს დისტანციურ არხებში, ე.ი., ფილიალების ფარგლებს გარეთ, შესრულებული ტრანზაქციების წილი.

შესრულების ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)

ჩვენ ვიყენებთ სხვადასხვა ფინანსურ და არაფინანსურ მაჩვენებლებს იმისათვის, რომ ჩვენს საქმიანობაზე შევძლოთ მონიტორინგი და ვიქონიოთ ისეთი დაბალანსებული შეხედულება, რომელიც ჩვენი ყველა დაინტერესებული მხარის ინტერესებს ითვალისწინებს. სამეთვალყურეო საბჭო შესრულების ძირითად მაჩვენებლებს (KPIs) რეგულარულად განიხილავს რათა დარწმუნდნენ, რომ ისინი კვლავ ასახავენ ჩვენს სტრატეგიას და უზრუნველყოფენ ჯგუფის გრძელვადიან მდგრად ზრდას.

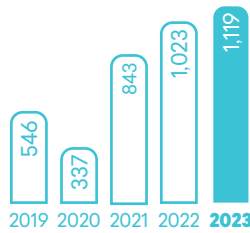
2023 წელს განხორციელებული ცვლილებების მოკლე მიმოხილვა წარმოდგენილია ქვემოთ ცხრილში:

	დამატებული KPI-ები	ამოღებული KPI-ები
ჯგუფის შიდა ფინანსური KPI-ები		
დინამიური ზრდა და მომგებიანობა	მოგება	მოგება დაბეგვრამდე
მდგრადი საბალანსო უწყისი		საკრედიტო პორტფელის ლარიზაციის დონე
დამატებითი KPI-ები		
მზარდი კლიენტთა ბაზა და ჩართულობა	ყოველთვიურად აქტიური ბარათის მფლობელები	

ჯგუფის შიდა ფინანსური KPI-ები

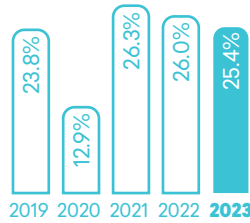
დინამიური ზრდა და მოგებაიანობა

მოგება (მლნ ლარი)

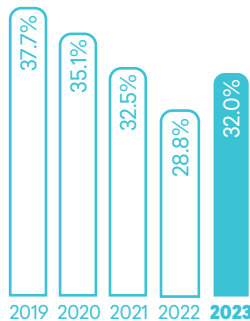
2023 წელს ჩვენ მივიღეთ რეკორდული მოგება, რაც განაპირობა შემოსავლების ძლიერმა დაგეგმვამ ყველა მიმართულებით.

უკუგება კაპიტალზე (ROE)¹

მოგების ძლიერი გენერირება აისახა კაპიტალის მაღალ უკუგებაზე.

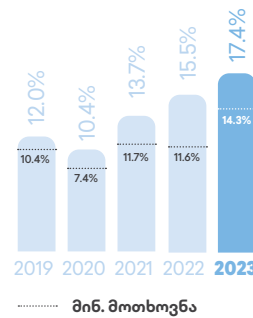
ხარჯების შემოსავლებთან თანაფარდობის კოეფიციენტი¹

2023 წელს ხარჯების შემოსავლებთან თანაფარდობის კოეფიციენტის ზრდა განაპირობა სავალუტო ოპერაციებიდან მიღებული შემოსავლების ნორმალიზაციამ.

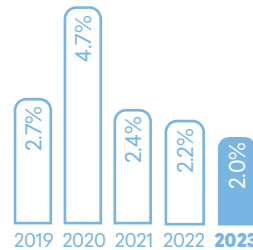
მდგრადი საბალანსო უწყისი

ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი (CET1)²

2023 წელს დინამიურმა შემოსავლებმა გაზარდეს ჩვენი CET1 კაპიტალის კოეფიციენტი, რაც ნაწილობრივად დააკომპენსირა ბიზნესის ზრდამ და დივიდენდების განაწილებამ.

უმოქმედო სესხები (NPL)¹

2023 წელს აქტივების ხარისხი საქმიანობის ყველა სფეროში გაუმჯობესდა.

¹ APM-ების განსაზღვრება და დეტალური კალკულაცია მოცემულია 312-318 გვერდებზე.

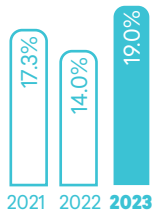
² 2023 წლის 1-ლი იანვრიდან, საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები ეფუძნება ფასს-ს, ხოლო წინა წლების რიცხვები გაანგარიშებულია აღრიცხვის ადგილობრივი სტანდარტების მიხედვით.

დამატებითი KPI-ები

მდგრადი ზრდა

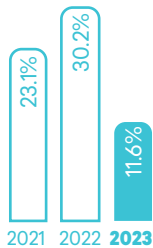

საკრედიტო პორტფელის ზრდა მუდმივი სავალუტო კურსით

2023 წელს ჩვენი საკრედიტო პორტფელი 19%-ით გაიზარდა და წამყვანი პოზიციები შევინარჩუნეთ ყველა საკვანძო სეგმენტში.

სადაპოზიტო პორტფელის ზრდა მუდმივი სავალუტო კურსით

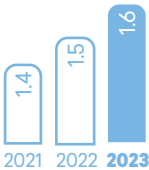

2023 წელს ჩვენი სადაპოზიტო პორტფელი ბაზრის შესაბამისად გაიზარდა და წამყვანი პოზიციები შევინარჩუნეთ ყველა საკვანძო სეგმენტში.

მზარდი კლიენტთა ბაზა და ჩართულობა

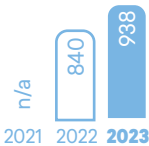

ყოველთვიურად აქტიური მომხმარებლები (მლნ)¹

ყოველთვიურად აქტიური მომხმარებლების რაოდენობის ზრდას ძირითადად ჩვენი საცალო კლიენტები განაპირობებდნენ.

ყოველთვიურად აქტიური ბარათის მფლობელები ('000)

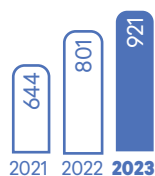

გადახდების მძლავრ დინამიკას ხელს უწყობს ყოველთვიურად აქტიური ბარათის მფლობელების რაოდენობის ზრდა.

ციფრული პროდუქტების გამოყენების ინტენსივობის (ციფრული კვალის) ზრდა

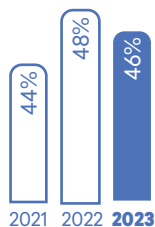

ყოველთვიური ციფრულად აქტიური მომხმარებლები (MAU) (მლნ)¹

ჩვენი ყოველთვიურად ციფრულად აქტიური მომხმარებლების (MAU) რაოდენობა კვლავ გაიზარდა.

ყოველდღიური ციფრულად აქტიური მომხმარებლები / ყოველთვიური სიფრულად აქტიური მომხმარებლები (DAU/MAU)¹

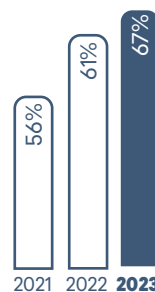

ჩვენი კლიენტები კვლავაც აქტიურად იყენებენ ჩვენს ციფრულ პლატფორმებს.

თანამშრომელთა და მომხმარებელთა კმაყოფილების ბალანი დონეები

მომხმარებელთა ლოიალობის ინდექსი (NPS)²

მომხმარებელთა ლოიალობის ინდექსით (NPS) იზომება, თუ რამდენად აქვთ მზაობა ჩვენს კლიენტებს რეკომენდაცია გაუწიონ ჩვენს პროდუქტებსა და მომსახურებებს.

თანამშრომელთა ლოიალობის ინდექსი (ENPS)³

2023 წელს ჩვენმა ENPS-მა 58% შეადგინა, რაც აღამეტება დარგში ევროპის 42%-იან⁴ მაჩვენებელს.

¹ ტერმინები განმარტებულია 320-ე გვერდზე არსებულ ტერმინების ჩამონათვალში.

² მომხმარებელთა ლოიალობის მაჩვენებელი (NPS) შეაფასა დამოუკიდებელმა კვლევითმა კომპანია „სონარი“, 2023 წლის დეკემბერში ჩატარებული გამოკითხვის საფუძველზე.

³ თანამშრომელთა ლოიალობის მაჩვენებელი (ENPS) შეაფასა დამოუკიდებელმა კონსულტანტმა, 2023 წლის დეკემბერში.

⁴ დარგში კლიენტთა ლოიალობის საშუალო ევროპული მაჩვენებელი (ENPS) შეაფასა დამოუკიდებელმა კონსულტანტმა, 2023 წლის დეკემბერში.

ESG სტრატეგია

ჩვენი როლი უკავშირდება ჩვენს პასუხისმგებლობას, ინოვაციებითა და ტექნოლოგიებით წვლილი შევიტანოთ უკეთეს მომავალში, გავზარდოთ წვდომა ფინანსურ მომსახურებაზე და მომხმარებლებს საშუალება მივცეთ, იყვნენ გლობალიზებული სამყაროს ნაწილი.

მდგრად განვითარებაში წვლილის შეტანისკენ ჩვენი მისწრაფება მომდინარეობს ჩვენი როლიდან, რომელსაც ჩვენ, როგორც წამყვანი ფინანსური ინსტიტუტი, საქართველოს განვითარებაში ვასრულებთ. ჩვენ ვაცნობიერებთ, რომ გავლენა გვაქვს ქვეყნის ეკონომიკაზე, ბიზნესის განვითარებაზე, დასაქმებასა და საზოგადოებრივ წინსვლაზე.

უზბეკეთის ბაზარზე შესვლისა და ჩვენი ოპერაციების საერთაშორისო მასშტაბით გაფართოების გათვალისწინებით, მდგრადი განვითარების მიდგომებს უფრო ფართო რეგიონშიც ვწერგავთ.

ჩვენი ESG სტრატეგია ადასტურებს ჩვენს ვალდებულებას, შევიტანოთ გრძელვადიანი და მდგრადი წვლილი და ვიყოთ გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობის პრინციპების წამყვანი მხარდამჭერი ქვეყანასა და რეგიონში. ESG სტრატეგიას წელიწადში ერთხელ განიხილავს და ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო სტრატეგიის განხორციელებაზე ზედამხედველობას ახორციელებენ სამეთვალყურეო საბჭოსა და აღმასრულებელი მენეჯმენტის დონეზე არსებული ESG საკითხებზე მომუშავე კომიტეტები.

ESG სტრატეგიით განისაზღვრება არაერთი საკვანძო სფერო და მიზანი დროის სხვადასხვა პერიოდში:

ESG და კლიმატთან
დაკავშირებული
რისკებისა და
შესაძლებლობების
გაძლიერებული
მმართველობა

მდგრადი
პორტფელის ზრდა

წვდომა მწვანე
და მდგრად
დაფინანსების
წყაროებზე

მომხმარებელთა
ცნობიერება,
ინვესტორების ნდობა
და თანამშრომელთა
მრავალფეროვნება

ზეგავლენის
შეფასება და
ანგარიშგება

2023 წლის ძირითადი მიღწევები:

- ჩვენი მდგრადი პორტფელის მთლიანმა მოცულობამ 1.23 მილიარდ ლარს მიაღწია და 2022 წლის ბოლოს არსებული 782 მილიონი ლარის შემდეგ 57%-ით გაიზარდა.
- ჩვენ გავზომეთ ჩვენი პირდაპირი ზეგავლენის მაჩვენებლები პარიზის შეთანხმების მიზნებთან მიმართებაში.
- პირველად საქართველოში, დავიანგარიშეთ ჩვენ მიერ დაფინანსებული გაფრქვევები ნახშირბადის გამონაბოლქვის აღრიცხვის სფეროში პარტნიორობის (PCAF) სტანდარტის შესაბამისად.
- დავაფუძნეთ გარემოსდაცვითი, სოციალური, მმართველობითი (ESG) აკადემია და შევიმუშავეთ მწვანე ცნობიერებისა და მწვანე დაფინანსების კურსი ჩვენი თანამშრომლებისა და მომხმარებლებისთვის.
- ქალების წილმა ინფორმაციული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების, რისკების და ფინანსების მიმართულებით თიბისიში 46%-ს მიაღწია (2023 წლის მიზანი იყო 45%).
- შევასრულეთ მწვანე და სოციალური შესყიდვების მიზანი 5 მილიონი ლარის ოდენობით.

ESG სტრატეგია მიუყვება სტრატეგიულ გზამკვლევს, რომელშიც ასახულია შემდგომ წლებში ჩვენი მდგრადი განვითარების ეტაპები. 2023 წელს, ჩვენ აქტიურად ვაგრძელებდით მიზნების მისაღწევად ჩვენი ინიციატივების განხორციელებას, რომლებიც შემდეგ ოთხ ძირითად მიმართულებად იყოფა: გარემოზე პირდაპირი ზეგავლენა, გარემოზე ირიბი ზეგავლენა, სოციალური ზეგავლენა და მმართველობა.

მიმართულება 1 და 2: გარემოზე პირდაპირი და ირიბი ზეგავლენა

2021 წლის ESG სტრატეგიის მიზანი/
ინიციატივა

2022 წელს არსებული მდგომარეობა

2023 წელს არსებული მდგომარეობა

2021 წლის ბოლოსთვის გარემოსდაცვითი, სოციალური, მმართველობის ჩარჩოს ჩარჩოს დანერგვა	გარემოსდაცვითი, სოციალური, მმართველობის ჩარჩო დაინერგა როგორც სამეთვალყურეო საბჭოს, ისე აღმასრულებელი მენეჯმენტის დონეზე	გარემოსდაცვითი, სოციალური, მმართველობის სტრუქტურის გაძლიერება და უფრო მაღალი ინტეგრირების დონის უზრუნველყოფა
ჯგუფის, მომხმარებლების, თანამშრომლებისა და საზოგადოების მდგრადობაზე ზეგავლენის შეფასების სისტემის შექმნა	სამეთვალყურეო საბჭოს გარემოსდაცვითი, სოციალური, მმართველობასთან დაკავშირებული კომიტეტების და აღმასრულებელი მენეჯმენტის დონეზე დაინერგა მნიშვნელოვან პარამეტრების რეგულარული ანგარიშგება. ანგარიშების წარდგენა	ანგარიშგების გაზრდილი დეტალიზაცია და ავტომატიზაცია, კლიმატთან დაკავშირებული რისკების შესახებ რეგულარული ანგარიშგების სცენარების ანალიზის, სტრეს-ტესტისა და გარემოსდაცვითი, სოციალური, მმართველობის რისკის დასაშვები დონის პარამეტრების დანერგვა
მდგრადი პორტფელის ზრდა ¹	პორტფელის მოცულობამ მიაღწია 782 მილიონ ლარს	ფელის მოცულობამ მიაღწია 1.23 მილიარდ ლარს
ჯგუფის კლიმატის ცვლილების პოლიტიკის შემუშავება	კლიმატის ცვლილების პოლიტიკა შემუშავდა და დამტკიცდა	სექტორული სახელმძღვანელო ინსტრუქციების შემუშავება საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) კლიმატური რისკის რადარის შესაბამისად
საქართველოს ეროვნული ბანკის მწვანე ტაქსონომია	სებ-მა დანერგა მწვანე ტაქსონომია, რომელიც საუკეთესო საერთაშორისო ტაქსონომიების შესაბამისად შემუშავდა. განისაზღვრა სამოქმედო გეგმა	დაინერგა მწვანე ტაქსონომია; შემუშავდა შესაბამისი დოკუმენტაცია, პროცედურები, დაანგარიშების ინსტრუმენტები და პასუხისმგებელმა თანამშრომლებმა გაიარეს შესაბამისი ტრენინგი
მწვანე დაკრედიტების ჩარჩოს დანერგვა	დაინერგა მწვანე დაკრედიტების პროცედურა	სებ-ის მწვანე დაკრედიტების პროცედურის და მწვანე ტაქსონომიის ჰარმონიზება

2021 წელს პირველად გამოვაქვეყნეთ ანგარიში კლიმატთან დაკავშირებული ფინანსური ანგარიშგების სამუშაო ჯგუფის (TCFD) მოთხოვნების მიხედვით, რითაც გავამყარეთ ჩვენი მზადყოფნა, მივიღოთ აქტიური ზომები კლიმატის ცვლილების ეფექტების შესამსუბუქებლად, კლიმატის რისკების შესაფასებლად და შესამცირებლად და განვსაზღვროთ კლიმატთან დაკავშირებული შესაძლებლობები. 2021 წელს განვახორციელეთ TCFD ჩარჩოს შემდგომი სრულყოფა, განსაკუთრებით სტრატეგიული დაგეგმვისა და რისკების მართვის მიმართულებით. ჩვენ მნიშვნელოვანი სამუშაოები ჩავატარეთ სცენარული ანალიზის შესაძლებლობების გასაუმჯობესებლად, რათა უკეთ შევძლოთ ჩვენს ბიზნესის საქმიანობასა და მომხმარებლებზე კლიმატთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების პოტენციური შედეგების შეფასება და მათზე სათანადო რეაგირება. გარე კონსულტანტთან ერთად შევიმუშავეთ სტრეს-ტესტის მოდელი, რომელიც მოიცავს სხვადასხვა ეკონომიკურ სექტორებს საქართველოში და, ბანკის მთლიან საკრედიტო პორტფელზე სტრეს-ტესტის გავლენის შეფასებას ემსახურება. ეს საქმიანობა აღწერილია წინამდებარე დოკუმენტის 126-155-ე გვერდებზე წარმოდგენილ კლიმატთან დაკავშირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში. გვესმის, რომ დაბალი ემისიის, მდგრად ეკონომიკაზე გადასვლა საჭიროებს შიდა ორგანიზაციული ცოდნის გაღრმავებას, აგრეთვე მომხმარებლებში, ბიზნესებსა და საზოგადოებაში ცნობიერების ამაღლებას. ჩვენ ყურადღებას ვამახვილებთ შიდა ექსპერტული ცოდნის განვითარებაზე სხვადასხვა საკითხების ირგვლივ, როგორიცაა: მწვანე დაკრედიტება, სებ-ის მწვანე ტაქსონომია, კლიმატის ცვლილების გავლენა, კლიმატთან დაკავშირებული რისკები, და სცენარების ანალიზი.

¹ განახლებადი ენერგიისა და ენერგოეფექტურობის სესხები, ქალებისა და ახალგაზრდების დაფინანსება, სებ-ის მწვანე და სოციალური ტაქსონომია, მწვანე ფასიანი ქაღალდები და სოციალური გარანტიები. დამატებითი მონაცემები წარმოდგენილია 155-ე გვერდზე.

მიმართულება 3: სოციალური ზეგავლენა

მრავალფეროვნების, გენდერული თანასწორობისა და ჩართულობის საკითხებზე ჩვენი ფოკუსის გაფართოების მიზნით, ჩვენ მიერ შემუშავებულია „მრავალფეროვნების, თანასწორობისა და ჩართულობის პოლიტიკა“ (ხელმისაწვდომია ვებგვერდზე www.tbcbankgroup.com), რომლითაც განსაზღვრულია მიზნები და დადგენილია მრავალფეროვნების, თანასწორობისა და ჩართულობის ხელშეწყობის მეთოდოლოგია, კომპანიის ოპერაციებისა და მართვის პროცესებში მისი მიდგომის ინტეგრირება და აქცენტი კეთდება სხვადასხვა სფეროზე, მათ შორის, გენდერულ, მულტიკულტურულ, სხვადასხვა თაობისა და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ადამიანებზე. ჩვენი მიზანია, გვექონდეს გენდერული თვალსაზრისით დაბალანსებული სამუშაო ძალა და კულტურას, რომელიც მხარს უჭერს და აძლიერებს ქალებს.

2021 წლის ESG სტრატეგიის მიზანი/ინიციატივა	2022 წელს არსებული მდგომარეობა	2023 წელს არსებული მდგომარეობა
ჩვენი თანამშრომლების მრავალფეროვნების გაძლიერება	განისაზღვრა მრავალფეროვნების, თანასწორობისა და ჩართულობის (DEI) პოლიტიკა, მიზნები და სამოქმედო გეგმა	საშუალო რგოლის მენეჯერებსა და ექაილ ლიდერებში ქალების წილი შეადგენს 40%-ს
მომხმარებელთა ლოიალობის, ინვესტორთა ნდობისა და თანამშრომლების მოტივაციის ამაღლება	შემუშავებულია სრულფასოვანი ESG ტრენინგის ჩარჩო, რომელიც მოიცავს „თიბისის“ ყველა თანამშრომელს და პასუხისმგებლობის სხვადასხვა დონეს	ESG საკითხებში თანამშრომლებისა და მომხმარებლების ცნობიერების გაზომვა

მიმართულება 4: მმართველობა

ჯგუფის ESG სტრატეგიას წელიწადში ერთხელ განიხილავს და ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო სტრატეგიის განხორციელებაზე ზედამხედველობას ახორციელებენ სამეთვალყურეო საბჭოსთან და აღმასრულებელი მენეჯმენტთან არსებული ESG საკითხებზე მომუშავე ორი კომიტეტი. წლის განმავლობაში, კომიტეტები ხელს უწყობდნენ და კოორდინაციას უწევდნენ ჯგუფის და მისი შვილობილი საწარმოების გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობის სტრატეგიების, პოლიტიკებისა და პროგრამების განხორციელებას, რამაც უზრუნველყო ჯგუფის გარემოსდაცვითი, სოციალური, მმართველობის სტრატეგიის ეფექტურად განხორციელება და საქმიანობის ყველა სფეროში დასახული მიზნების მიღწევა.

2023 წელს დავიწყეთ ჯგუფის შვილობილ კომპანიებში ინდივიდუალური ESG სტრატეგიების შემუშავება. შვილობილი კომპანიების თანამშრომლებს ჩაუტარდა რამდენიმე სემინარი და შეიქმნა სამუშაო ჯგუფები.

2021 წლის ESG სტრატეგიის მიზანი/ინიციატივა	2022 წელს არსებული მდგომარეობა	2023 წელს არსებული მდგომარეობა
ESG ჩარჩოს გაძლიერება	ESG ჩარჩო დაინერგა როგორც სამეთვალყურეო საბჭოს, ისე აღმასრულებელი მმართველობის დონეზე	ESG სტრუქტურის გაძლიერება და უფრო მაღალი სისრულის დონის უზრუნველყოფა
ჯგუფის, მომხმარებლების, თანამშრომლებისა და საზოგადოების მდგრადობაზე ზეგავლენის შეფასების სისტემის შექმნა	სამეთვალყურეო საბჭოს ESG დაკავშირებული კომიტეტების და აღმასრულებელი მენეჯმენტის დონეზე დაინერგა მნიშვნელოვანი პარამეტრების რეგულარული ანგარიშგება	ანგარიშგების გაზრდილი დეტალიზაცია და ავტომატიზაცია, კლიმატთან დაკავშირებული რისკების შესახებ რეგულარული ანგარიშგების სცენარების ანალიზის, სტრეს-ტესტისა და ESG რისკის დასაშვები დონის პარამეტრების დანერგვა
ESG სტრატეგიები მნიშვნელოვან შვილობილ საწარმოებში	შემუშავდა ESG ინდივიდუალური სტრატეგიები	ESG სტრატეგიების განხორციელება შვილობილ საწარმოებში

2024 წელს ჩვენ გავაგრძელებთ ჩვენი სტრატეგიული გეგმის შესრულებას და ყურადღებას გავამახვილებთ შემდეგ საკითხებზე:

მდგრადი პორტფელი

2024 წელს ჩვენი მთავარი მიზანია მდგრადი პორტფელისა და სხვა აქტივების ზრდა. ESG სტრატეგიით განსაზღვრულია ამბიციური მიზანი - რომ ჩვენმა მდგრადმა პორტფელმა მიაღწიოს 1.4 მილიარდი ლარს. ESG სტრატეგია ისეთ მიზნებს ისახავს, როგორც არის ნეტო-ნულოვანი სათბური აირების (GHG) გაფრქვევა, რომელიც 2025 წლისთვის გარემოზე პირდაპირ გავლენას უკავშირდება, და ასევე მდგრადი პორტფელის ზრდას, რომელიც მოიცავს განახლებადი ენერგიის დაფინანსებას, ენერგოეფექტურობის სესხებს, სოციალური კომპონენტებით, მათ შორის ქალებისა და ახალგაზრდების დაფინანსებას, სტარტაპების და სასოფლო რეგიონებში არსებული საწარმოების მხარდაჭერას.

სამოქმედო გეგმა პირდაპირი ნეტო-ნულოვანი გამოფრქვევის მიზანთან დაკავშირებით

2024 წელს ჩვენ მიერ ყურადღება დაეთმობა დეტალური გარდამავლობის გეგმების შემუშავებას, რომლებიც ჯგუფის საქმიანობის შედეგების შეფასებას დაეფუძნება და გაითვალისწინებს სათბური აირების გაფრქვევის შემცირებასთან დაკავშირებულ პარიზის შეთანხმების მიზნებს. ამ პროცესის მხარდაჭერის მიზნით, ჩვენ ვთანამშრომლობთ საერთაშორისო საკონსულტაციო კომპანიასთან, ადგილობრივ და საერთაშორისო ექსპერტებთან და შევიმუშავებთ დეტალური სამოქმედო გეგმას, რომელიც მოიცავს შემდეგ აქტივობებს: დაფინანსებული გაფრქვევების დაანგარიშებას, ნახშირბადის ანგარიშგებას, „პარიზის შეთანხმებასთან“ შესაბამისობას, დეკარბონიზაციის სამოქმედო გეგმას, ნახშირბადის ზეგავლენის შეფასების მეთოდოლოგიას, შერჩეული მომხმარებლების ნახშირბადის ნაკვალევის შეფასებას, და ინსტიტუციური ცოდნისა და ექსპერტიზის გაუმჯობესებას.

„პარიზის შეთანხმებით“ განსაზღვრული მიზნების მიხედვით „ჯგუფის“ არაპირდაპირი გავლენის მაჩვენებლების გაზომვა

2023 წელი დავუთმეთ ჩვენი შიდა ორგანიზაციული ექსპერტიზის ამაღლებას სათბური აირების გაფრქვევების განსაზღვრის შესაბამისი მეთოდოლოგიებისა და მიდგომების მიმართულებით. დაფინანსებული გაფრქვევები PCAF-ის სტანდარტის მიხედვით დავიანგარიშეთ. მოცემული პროექტის განხორციელებაში გარე საკონსულტაციო კომპანია მონაწილეობდა, რომელმაც ბანკის თანამშრომლებს, ასევე, ჩაუტარა ტრენინგი. მომდევნო ეტაპზე ჩვენი მიზანია, შევაფასოთ ჩვენი არაპირდაპირი ზეგავლენის მაჩვენებლები საერთაშორისო სტანდარტების და მეცნიერებაზე დაფუძნებული მიზნების შესაბამისად.

ESG აკადემია

2023 წელს დავაარსეთ ESG აკადემია იმ მიზნით, რომ ავამაღლოთ ცნობიერება და გავაღრმაოთ ცოდნა ESG საკითხებზე. მათ შორისაა ისეთი თემები, როგორებიცაა მწვანე და სოციალური დაფინანსება, მარეგულირებელი მოთხოვნები, მრავალფეროვნებისა და აფირმაციული მიდგომები, მდგრადი ბიზნეს მოდელები და პრაქტიკები ბანკის მომხმარებლებს, ასევე თიბისის თანამშრომლებს შორის. პირველი სასწავლო პროგრამა „მწვანე ცნობიერება და მწვანე დაფინანსება“ მხარდაჭერილია პარტნიორი საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების (IFIs) - the Green for Growth Fund-ისა (GGF) და the European Fund for Southeast Europe-ის (EFSE) მიერ და 22 თვე გაგრძელდება. ამ სასწავლო პროგრამის შემუშავება 2023 წლის ნოემბერში დაიწყო; ის 22 თვე გაგრძელდება და მის ფარგლებში 900 თანამშრომელს ორდღიანი ინტენსიური ტრენინგი, ხოლო 300 საცალო, MSME და კორპორატიულ მომხმარებელს ერთდღიანი ტრენინგი ჩაუტარდება.

მსმ. ანგარიშ

თიბისი

European Bank
for Reconstruction and Development

ვერცხლის მედალი საუკეთესო გარემოსდაცვითი და სოციალური პრაქტიკა

2022

გადაწყვეტილია

როგორ ვქმნით დირექტულებას

შესაძლებელია

ფინანსური მომსახურებები

ბანკი, რომელიც ყოველთვის თქვენს გვერდითაა

საბანკო მომსახურება

საბანკო მომსახურება

საბანკო ბანკინგის
წამყვანი ფრანშიზა

+7% წ/წ

1.6
მლნ

ყოველთვიურად
აქტიური მომხმარებელი

საშუალო, მცირე და მიკრო საწარმოების (MSME) საბანკო მომსახურება

საუკეთესო საბანკო არჩევანი
MSME-ებისთვის

+19%¹ წ/წ

ლ 21.3
მლრდ

საკრედიტო
პორტფელი

კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებები (CIB)

CIB და დაგროვილი ქონების
მართვის (WM) წამყვანი
ფრანშიზა

+12%¹ წ/წ

ლ 19.9
მლრდ

სადეპოზიტო
პორტფელი

სხვა ფინანსური მომსახურებები

თიბისი ფეი

წამყვანი საგადახდო
პროვაიდერი

+26% წ/წ

ლ 10.2
მლნ

გადახდების ტრანზაქციების
მოცულობა

თიბისი ლიზინგი

სალიზინგო მომსახურების
წამყვანი მიმწოდებელი

+30% წ/წ

ლ 377
მლნ

სალიზინგო პორტფელი

1 ზრდა მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში.

საცალო საბანკო მომსახურება

2023 წელი ჩვენი საცალო საბანკო ბიზნესისთვის ძალიან წარმატებული იყო. ჩვენი საკრედიტო და სადეპოზიტო პორეფექტების ორნიშნა ზრდასთან ერთად, მივაღწიეთ მნიშვნელოვან პროგრესს ჩვენი ციფრული მომხმარებლებისთვის, რათა გაგვეუმჯობესებინა ჩვენი საცალო საბანკო პლატფორმა.

საცალო	მასობრივი საცალო	- წამყვანი პოზიცია მასობრივი საცალო სეგმენტში; - ფინანსური პროდუქტებისა და მომსახურების სრული ნაკრები; - აღიარებული ციფრული არხები; - მომავალი თაობის ეფექტური, მოსახერხებელი და მომსახურებისთვის მზადმყოფი ფილიალები.
	მაღალ-შემოსავლიანი საცალო	- ნომერ პირველი არჩევანი მაღალშემოსავლიანი მომხმარებლებისთვის; - მომხმარებელზე მორგებული ინოვაციური და მოქნილი ნაკრებები; - ძლიერი პოზიცია lifestyle შეთავაზებებში.

წლის მიმოხილვა

დიგიტალიზაციის გაძლიერება

გავრძელებთ ჩვენი ციფრული კლიენტების რაოდენობის ზრდას

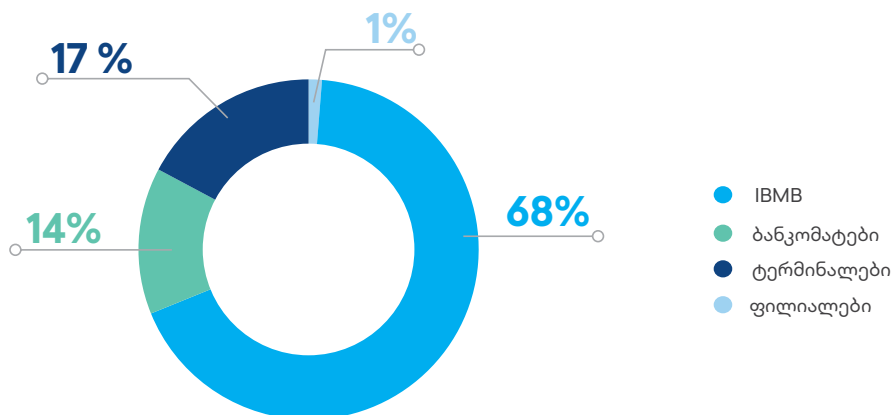
ყოველთვიურად აქტიურ მომხმარებელთა ბაზა 2023 წელს გაიზარდა 7% -ით 1.6 მილიონამდე, რაც საქართველოში საბანკო პოპულაციის¹ დაახლოებით ორ მესამედს შეადგენს. ჩვენ აგრეთვე მივაღწიეთ შესანიშნავ პროგრესს ციფრული საბანკო მომსახურების გავრცელებაში, როგორც არსებულ, ასევე ახალ მომხმარებლებში, რითაც ხელს ვუწყობთ საქართველოში ნაღდი ფულის ჩანაცვლებას ციფრული ფინანსური სერვისებით. ეს აისახება ყოველთვიური ციფრულად აქტიური მომხმარებლების (MAU) 15%-იან წლიურ ზრდაში 921,000-მდე, ხოლო ყოველთვიური აქტიური ბარათის მფლობელების რაოდენობის 12%-იან ზრდაში 938,000-მდე. უნდა აღინიშნოს, რომ ჩვენი კლიენტების საკმაოდ დიდი ნაწილი ყოველდღიურად სარგებლობს ჩვენი ციფრული საბანკო მომსახურებით, როგორც ამას გვიჩვენებს ყოველდღიური ციფრულად აქტიური მომხმარებლების (DAU) შეფარდება MAU-სთან, რამაც 2023 წელს შეადგინა 46%.

ტრანზაქციების განტვირთვა ციფრულ არხებში

ჩვენი მომხმარებლები ყოველდღიური საბანკო ტრანზაქციების დიდ ნაწილს დისტანციურ არხებში ახორციელებენ, შედეგად საცალო ტრანზაქციების 99% ახლა ჩვენი ფილიალების გარეთ ხდება. უფრო დეტალურად თუ განვიხილავთ, მობილური და ინტერნეტ არხებით განხორციელებული საცალო ტრანზაქციების წილი გაიზარდა შთამბეჭდავი 5 პროცენტული პუნქტით (პპ) 68%-მდე. ეს არა მხოლოდ უფრო კომფორტულია ჩვენი მომხმარებლებისთვის, არამედ ასევე საშუალებას გვაძლევს გამოვათავისუფლოთ ფრონტ ოფისის თანამშრომლები რათა უფრო ღირებულებითი და მხარდამჭერი მომსახურებები გაუწიონ მომხმარებლებს.

2023 წლის წარმატების საწოლი	₾ 7.5 მლრდ (2022: ₾ 6.8 მლრდ) საცალო საკრედიტო პორტფელი ²	₾ 7.5 მლრდ (2022: ₾ 6.5 მლრდ) საცალო სადეპოზიტო პორტფელი ²

საქართველოს ტრანსპორტი არსების მიხედვით

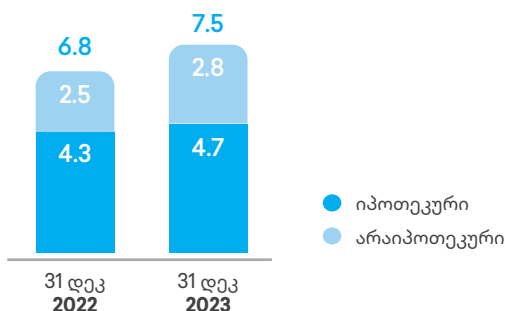

ბალანსის მყარი ზრდის უზრუნველყოფა

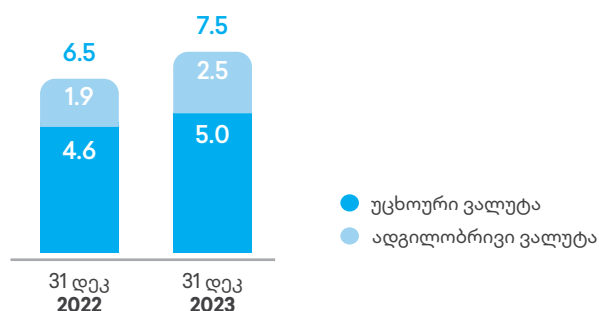
2023 წელს ჩვენი საცალო საკრედიტო პორტფელი წინა წელთან შედარებით გაიზარდა 11%-ით მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში. ეს განაპირობა როგორც იპოთეკურმა, ასევე არაიპოთეკურმა დაკრედიტებამ. იპოთეკური პორტფელი 11%-ით გაიზარდა მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში და შეადგინა მთლიანი საცალო სესხის პორტფელის 63%-ს, რითაც ჩვენ კვლავ დავრჩით წამყვან მოთამაშედ იპოთეკურ ბაზარზე. არაიპოთეკური სესხები, რომლებიც ძირითადად შედგება ავტომობილისა და არაუზრუნველყოფილი სამომხმარებლო სესხებისგან, გაიზარდა 11%-ით მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში და შეადგინა მთლიანი საცალო პორტფელის 37%-ს.

ასევე ძლიერი გაიზარდა ჩვენი საცალო დეპოზიტები, რომელიც მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში წლიურად 14%-ით გაიზარდა. შედეგად, ჩვენი საბაზრო წილი³ საცალო სესხებსა და ანაბრებში შესაბამისად იყო 38.1% და 36.0%.

საქართველოს საკრედიტო პორტფელი (მლრდ ლარი)²

საქართველოს სადეპოზიტო პორტფელი (მლრდ ლარი)²

- 1 საბანკო პოპულაციის რაოდენობა მოიცავს საქართველოს 18-65 წლის მოსახლეობას. საქსტატზე დაყრდნობით.
- 2 2022 წლის სეგმენტური მაჩვენებლები არ შეესაბამება 2022 წელს გამჟღავნებულ მაჩვენებლებს, განახლებული მეთოდოლოგიის გამო. დეტალური ინფორმაციისთვის იხილეთ შენიშვნა 29.
- 3 ბაზრის წილები ეფუძნება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ანალიტიკურ ინსტრუმენტ "Tableau"-ზე გამოქვეყნებულ მონაცემებს. ამ კონტექსტში საცალო ვაჭრობა გულისხმობს ინდივიდუალურ კლიენტებს.

1.6 მლნ

(2022: 1.5 მლნ)

ყოველთვიურად აქტიური მომხმარებლები

921 K

(2022: 801 K)

ყოველთვიური ციფრულად აქტიური მომხმარებლები

938 K

(2022: 840 K)

ყოველთვიური აქტიური ბარათის მფლობელები

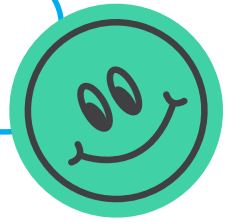
თიბისიმ გაგვაცნო ახალი აპლიკაცია Hi! app ჩვენი ახალგაზრდა თაობისთვის. ის აერთიანებს ყველა საჭირო და მორგებულ მომსახურებას და პროდუქტს, რომლებითაც შვილებსა და მშობლებს ვუმარტივებთ ყოველდღიურ ცხოვრებას.

Hi app სკოლის

მოსწავლეებისთვის

მომხმარებელთა ჩართულობის გაზრდა და კლიენტების ბაზის გამრავალფეროვნება

2023 წელს ჩვენ წამოვიწყეთ რამდენიმე მნიშვნელოვანი ინიციატივა მომხმარებელთა ჩართულობის გასაძლიერებლად და ჩვენი კლიენტთა ბაზის გამრავალფეროვნებისთვის.

- ჩვენ წარმატებით გავუშვით ახალი ლოიალობის პროგრამა, გავაფართოვეთ საკრედიტო ბარათთან დაკავშირებული წინა შეთავაზება, რომელიც მოიცავს 938,000 აქტიურ სადებეტო ბარათის მომხმარებელს, რამაც მნიშვნელოვნად უნდა გააუმჯობესოს პროგრამის დაფარვა და მისი გამოყენება. მობილური საბანკო პლატფორმის საშუალებით, მომხმარებელს შეუძლია დააგროვოს ლოიალობის "ერთგული" ქულები მყისიერად და მარტივად გაანაღდოს ისინი. სქემა გვთავაზობს წევრობის სხვადასხვა საფეხურებს, რომლებიც დაკავშირებულია ბარათისა და პროდუქტის მომხმარებასთან, რაც იძლევა ექსკლუზიური აქციების მეშვეობით ქულების უფრო სწრაფი დაგროვების საშუალებას. ჩვენი მოსახერხებელი მობილური აპლიკაცია მოქმედებს, როგორც ცენტრალური კვანძი, რომელიც გვიჩვენებს ბონუსებს, ამარტივებს ქულების მონიტორინგისა და განაღდების პროცესს. სამომავლოდ, ჩვენ ვგეგმავთ განაღდების შესაძლებლობების გაუმჯობესებას, პარტნიორი სავაჭრო ობიექტების ეფექტური კამპანიის ინსტრუმენტების გაძლიერებას, საინტერესო გემიფიკაციის დანერგვას და ხელსაყრელ შეთავაზებებს მომხმარებელთა ჩართულობის გასაძლიერებლად.
- ციფრული ტრანსფორმაციის პროცესში მნიშვნელოვანი ნახტომი იყო ის, რომ ჩვენ შემოვიღეთ გამოწერის პაკეტი ჩვენი მასობრივი საცალო სეგმენტისთვის ჩვენს ციფრულ არხებში, რამაც გადააჭარბა მეოთხე კვარტლის საწყის 30%-იან სამიზნეს და გაციფრულების მაჩვენებელმა 2023 წლისთვის 60% შეადგინა. ჩვენ ასევე დავნერგეთ კონცეპტის ციფრული პაკეტის გამოწერა მობილური ბანკის მეშვეობით, რაც აუმჯობესებს მომხმარებლის გამოცდილებას და აკმაყოფილებს მათ სპეციფიკურ საჭიროებებს. გარდა ამისა, ჩვენ წარმოვადგინეთ ციფრული ბარათი, რომელიც ხელმისაწვდომია როგორც მასობრივი, ასევე შეძლებული კლიენტების სეგმენტებისთვის, რაც იძლევა მომენტალური სარგებლის მიღების საშუალებას სხვადასხვა პაკეტების გამოწერისას.
- ჩვენ გავუშვით საბროკერო პლატფორმა მასობრივი საცალო ბაზრისათვის ჩვენს მობილურ აპლიკაციაში, რაც იძლევა ამერიკის საფონდო ბირჟებზე განთავსებული 6,500-ზე მეტი აქციისა და საბირჟო აქტივის მოხერხებულად და კომფორტულად ვაჭრობის საშუალებას, ყოველგვარი საკომისიოს გარეშე. ციფრულმა ბანკმა გამორიცხა შუამავალი მესამე მხარეები და ფიზიკური ყოფნის საჭიროება, რითაც მომხმარებლებს საშუალებას აძლევს შექმნან დივერსიფიცირებული პორტფელები, რომლებიც შეესაბამება მათ ფინანსურ მიზნებსა და რისკის აპეტიტს. ჩვენი საინვესტიციო პლატფორმა წარმოადგენს დიდ წინგადადგმულ ნაბიჯს საინვესტიციო შესაძლებლობების დემოკრატიზაციის მიმართულებით.
- ჩვენ ასევე გავუშვით ახალი საბანკო აპლიკაცია Hi! app, რომელიც შექმნილია სპეციალურად 18 წლამდე ასაკის ბავშვებისთვის. Hi! app გთავაზობს მთელ რიგ პროდუქტებსა და მომსახურებებს, რათა შეძლონ ადრეული ასაკიდანვე თავიანთი ფინანსური მოგზაურობა მართონ უსაფრთხოდ, სახალისოდ და ინფორმირებულად. გაშვებიდან პირველი 3 თვის განმავლობაში Hi! app-ს ჰყავს დაახლოებით 7,000 ყოველთვიური აქტიური მომხმარებელი. ეს აპი გვთავაზობს მოსახერხებელ ინტერფეისს, საგანმანათლებლო რესურსებსა და ინსტრუმენტებს, რათა ახალგაზრდებმა შეძლონ თავიანთი ფინანსების პასუხისმგებლიანად მართვა. Hi! app-ის მიზანია რომ ახალგაზრდებისთვის პერსონალური შეთავაზებების დახმარებით ხელი შეუწყოს მომავალი თაობის პოზიტიურ ფინანსურ გამოცდილებას.
- ჩვენ შევქმენით ვიდეო ბანკინგი უცხოეთში მცხოვრები ჩვენი საცალო მომხმარებლებისთვის. ეს ინსტრუმენტი ხელს უწყობს სწრაფი რეგისტრაციის პროცესებს, და ჩვენს კლიენტებს სხვადასხვა საბანკო მომსახურებაზე წვდომისთვის სთავაზობს მოსახერხებელ და ეფექტურ გადაწყვეტილებებს. პირისპირ ურთიერთქმედება იძლევა პერსონალიზებული მომსახურებისა და საკითხების რეალურ დროში გადაწყვეტის საშუალებას. აღსანიშნავია, რომ მომხმარებლებს შეუძლიათ გამოიყენონ ეს ვიდეო ბანკინგის ინსტრუმენტი ახალი ანგარიშების გასახსნელად, ბარათების მისაღებად და ანაბრების განსათავსებლად. ჩვენ დარწმუნებულნი ვართ, რომ ეს ინიციატივა უზრუნველყოფს ხელმისაწვდომ და მოსახერხებელ საბანკო გადაწყვეტილებას, რომელიც დაეხმარება ქვეყნის ფარგლებს გარეთ მცხოვრებ საქართველოს მოქალაქეებს საჭიროებების დაკმაყოფილებაში.
- ჩვენ კიდევ უფრო გავაუმჯობესეთ ონლაინ „იყიდე ახლა, გადაიხადე მოგვიანებით“ (BNPL) შეთავაზების

როგორ ვქმნით ღირებულებას მომხმარებლებისთვის გაგრძელება

ფუნქციონალი. ჩვენ დავნერგეთ გაყიდვის შემდგომი BNPL ვარიანტი, რომელიც საშუალებას მისცემს კლიენტებს დაიბრუნონ მათი შენაძენისთვის გადახდილი ფული და დაფარონ ის ოთხეტაპიანი განვადებით, რაც წარმოადგენს მნიშვნელოვან ნაბიჯს ჩვენი მომხმარებლების განვითარებადი საჭიროებების დაკმაყოფილებაში. მხოლოდ ამ წელს გაიცა დაახლოებით 50,000 BNPL-ი, რაც ხაზს უსვამს ამ პროდუქტის მზარდ პოპულარობას იმ მომხმარებლებში, რომლებიც ეძებენ გადახდის მოქნილ და მოსახერხებელ ალტერნატივებს. ვითვალისწინებთ რა მომხმარებელთა სურვილებს, ჩვენი BNPL შეთავაზება არა მხოლოდ აკმაყოფილებს ბაზრის მოთხოვნებს, არამედ ქმნის კონკურენტულ უპირატესობას ეფექტური გადაწყვეტილებების მიწოდებაში, რომლებიც სცილდება გადახდის ტრადიციულ მეთოდებს.

საგადახდო ბიზნესის განვითარება

2023 წელს გადახდები ჩვენი საცალო ბიზნესის ყურადღების ცენტრში იყო და მთელ რიგ მიმართულებებში პროგრესით აღინიშნა.

გადახდების წმინდა შემოსავლები¹ გაიზარდა 26%-ით 269 მლნ ლარამდე, რამაც შეადგინა საქართველოს წმინდა საკომისიო შემოსავლის 80%. საბარათო ტრანზაქციის მომგებიანობის მთავარი მამოძრავებელია ყოველთვიურად აქტიური ბარათის მფლობელების გაზრდილი რაოდენობისა და ერთეული გადახდის საშუალო მოცულობის კომბინაცია.

ჩვენი მომხმარებლები ასევე სულ უფრო ხშირად იყენებენ თავიანთ ბარათებს ციფრული გადახდებისთვის, შესაბამისად ჩვენს ციფრულ გადახდებსა და ნაღდი ფულით გადახდებს შორის თანაფარდობა გაიზარდა 39%-დან 41%-მდე.

- ჩვენ გამოვიყენეთ მონაცემთა ანალიზის მოწინავე შესაძლებლობები, რათა უფრო ეფექტურად გაგვეანალიზებინა მომხმარებლის საბარათო აქტივობა, რამაც საშუალება მოგვცა, უკეთ პროგნოზირებადი გაგვეხადა ბარათის მფლობელის ქცევა და უფრო პერსონალიზებული კამპანიები შევთავაზოთ ჩვენს ერთ მილიონ ბარათის მფლობელს. 2023 წელს ჩვენ შემოვიღეთ მომენტალური ქეშბექი ჩვენი მომხმარებლებისთვის, რამაც დადებითად იმოქმედა მომხმარებელთა საერთო კმაყოფილებაზე მარკეტინგული კამპანიების დროს.
- ჩვენ ვაგრძელებთ ჩვენს სატრანსპორტო გადაწყვეტილებებს, საქართველოს 10 ქალაქში მომხმარებელს შეუძლია გამოიყენოს თიბისის ბარათები და ციფრული საფულეები სატრანსპორტო გადახდებისთვის, რაც უფრო მეტ ადამიანს მისცემს საშუალებას, ისარგებლოს მარტივი და მოსახერხებელი გადახდებით ყოველდღიურ ცხოვრებაში.
- ციფრული საფულეების პოპულარობა საქართველოში იზრდება და უკვე აღწევს მთლიანი უკონტაქტო გადახდების 40%-ს. ჩვენ ვაგრძელებთ ჩვენს უპირველეს ციფრულ სტრატეგიას და მომხმარებელზე მორგებული სხვადასხვა შეთავაზებებით, ციფრული ბარათები მასობრივ საცალო და კონცეპტის გამონერის პაკეტებში შევიყვანეთ.

ჯილდოს მფლობელი საცალო საბანკო მომსახურებები

მოხარული ვართ გაცნობოთ, რომ 2023 წელს ჩვენმა საცალო საბანკო მომსახურებამ კიდევ ერთხელ მიიღო საერთაშორისო აღიარება:

კორპორატიული/
ინსტიტუციური
ციფრული ბანკის
საუკეთესო ონლაინ-
მომხმარებლის
გამოცდილება (UX)
პორტალი ცენტრალურ
და აღმოსავლეთ
ევროპაში 2023 Global
Finance-ისგან

საუკეთესო
ინტეგრირებული
სამომხმარებლო
საბანკო საიტი
საქართველოში 2023
Global Finance-ისგან

საუკეთესო ღია
საბანკო API-ები
ცენტრალურ და
აღმოსავლეთ
ევროპაში 2023 Global
Finance-ისგან

საუკეთესო
სოციალური მედიის
მარკეტინგსა და
მომსახურებაში
ცენტრალურ და
აღმოსავლეთ
ევროპაში 2023 Global
Finance-ისგან

თიბისის კონცეპტი

თიბისის კონცეპტი არის ჩვენი flagship საბანკო მომსახურება მაღალშემოსავლიანი კლიენტებისთვის. მას მნიშვნელოვანი წილი შეაქვს მთლიან საცალო საბანკო ბიზნესში, ჩვენი საცალო სესხების დაახლოებით 64%-ს, ხოლო საცალო დეპოზიტების 52%-ს შეადგენს და ასევე არის ჩვენი საკომისიო შემოსავლის ძირითადი წყარო.

2023 წლის
წარმატების
საწილი

₾ 4.8
მლრდ

(2022: ₾ 4.2 მლრდ)

საკრედიტო კორტჟალი

₾ 3.9
მლრდ

(2022: ₾ 3.5 მლრდ)

სადაპოვითო
კორტჟალი

116 K

(2022: 106 K)

ყოველთვიურად
აქტიური
მომხმარებლები

116,000-ზე მეტი კლიენტით, თიბისის კონცეპტი არის წამყვანი კერძო საბანკო მომსახურების პროვაიდერი საქართველოში. ჩვენ ვუწევთ მოსახერხებელ და საიმედო ციფრულ საბანკო მომსახურებას, საბანკო პროდუქტებზე განსაკუთრებული შეღავათებითა და ექსკლუზიური ცხოვრების წესის შეთავაზებით.

2023 წელს თიბისის კონცეპტმა კვლავ ძლიერი შედეგები აჩვენა. ჩვენი საკრედიტო და სადაპოვითო პორტფელები წინა წელთან შედარებით 13% და 11%-ით გაიზარდა, შესაბამისად, მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში. მომხმარებლები ასევე უფრო მეტად სარგებლობენ ჩვენს მიერ შემოთავაზებული მომსახურებებით, რაზეც მოწმობს თითო მომხმარებელზე შემოსავლის 6%-იანი წლიური ზრდა.

თიბისის კონცეპტი კლიენტებს სთავაზობს სხვადასხვა გამოწერის ნაკრებს, რომელიც მორგებულია კონკრეტული კლიენტების ჯგუფების საჭიროებებზე. ჩვენი მომხმარებლები სულ უფრო ხშირად მეტად არიან ჩარულნი ჩვენთან ციფრული საბანკო მომსახურების მეშვეობით. აქედან გამომდინარე, ჩვენი ძალიან პოპულარული „ციფრული პაკეტი“, უპირველეს ყოვლისა, ემსახურება იმ მომხმარებლებს, რომლებიც უპირატესობას ანიჭებენ თავიანთი ყოველდღიური საბანკო ოპერაციების შესრულებას ონლაინ რეჟიმში, პირადი ბანკირის მხარდაჭერის გარეშე. იმავდროულად, „360 პაკეტი“ განკუთვნილია იმ პირებისთვის, რომლებიც საჭიროებენ ფინანსური ინსტრუმენტების უფრო ფართო სპექტრს და დაინტერესებულნი არიან საბროკერო მომსახურებით, რათა უკეთ მართონ თავიანთი ფულადი სახსრები, მათ შორის, საერთაშორისო აქციებსა და ობლიგაციებში ინვესტირების შესაძლებლობა.

გარდა ამისა, მაღალშემოსავლიან მომხმარებლებს შეუძლიათ ისარგებლონ ჩვენი მრავალფუნქციური თიბისის კონცეპტის flagship სივრცით. ეს მოიცავს 80%-იან lifestyle-სა და 20%-იან საბანკო მომსახურებას, ასევე საგამოფენო სივრცეებს, კაფეებს, სამუშაო სივრცეებს, თვითმომსახურების და პირადი საბანკო მომსახურების ზონებს. წლის განმავლობაში, თიბისის კონცეპტის ფლაგმანურმა სივრცემ უმასპინძლა მრავალ განსხვავებულ ღონისძიებას ბიზნესისთვის, ხელოვნებისა და კულტურისთვის.

2023 წლის განმავლობაში ჩვენ გავაგრძელეთ მუშაობა მომხმარებელთა ჩართულობის განვითარებაზე. ეს მოიცავდა Visa Concierge ჩეთბოტის ამოქმედებას, რომელიც ერთობლივად შემუშავდა VISA-სა და TBC კონცეპტის მიერ და იდეალურად აერთიანებს VISA Concierge მომსახურებას Concept 360-ის მრავალფეროვანი უპირატესობებით. მხოლოდ ხელის ერთი დაჭერით, მომხმარებლებს შეუძლიათ გამოიყენონ ჩეთბოტი კონსიერჟის დახმარების მისაღებად, მიიღონ დეტალური ინფორმაცია კონცეპტ 360-ის პრივილეგიების შესახებ, დარეგისტრირდნენ სხვადასხვა ღონისძიებაზე და ისარგებლონ კონცეპტ 360-ის მეშვეობით არსებული სპეციალური შეთავაზებებით.

მაღალშემოსავლიან მომხმარებლებს 2023 წელს ექსკლუზიური წვდომა ჰქონდათ 500-ზე მეტ სპეციალურ შეთავაზებასა და აქციაზე, მათ შორის, მუსიკალურ და კინო ფესტივალებზე, თეატრალურ ფესტივალებზე, სპეციალურად კურირებად ტურებზე, მოგზაურობაზე, სპორტზე, შოპინგზე და სხვა გასართობ აქტივობებზე. ჩვენ ასევე ვაგრძელებდით ჩვენი კონცეპტის კლიენტების კონსიერჟის მომსახურებას, მათ შორის მოგზაურობის დაგეგმვას, საზღვარგარეთ სწავლას, რესტორნების დაჯავშნას, ყვავილების მიტანას, ქიმიკატების, სამრეცხაოსა და ავტომობილის მომსახურებას.

ჩვენ ვამაყობთ, რომ ჩვენმა კერძო საბანკო მომსახურებამ კიდევ ერთხელ დაიმსახურა საერთაშორისო აღიარება და მიიღო 2023 წელს საქართველოში საუკეთესო კერძო ბანკის ჯილდო Euromoney-სგან.

1 გადახდების წმინდა შემოსავლები გულისხმობს წმინდა მოსაკრებლებისა და საკომისიო შემოსავლებს საქართველოს საგადახლო ბიზნესიდან.

ცხოვრების გამარტივება ემიგრანტებისთვის

ვიდეო საბანკო

მომსახურება

„ამ ტექნოლოგიურმა ინოვაციამ გაამარტივა კომუნიკაცია ჩემს ქვეყანასთან. სმარტფონები და ახალი ტექნოლოგიები ჰგავს პორტალს საქართველოში. სწორედ ტექნოლოგიური გაუმჯობესების შედეგად, ვიდეო ზარის მეშვეობით 5 წუთში მარტივად გავხსენი თიბისი ბანკის ანგარიში.“

ყოველთვის მსურდა, რომ ჩემი საქმიანობით გამომეშავებულ თანხას სარგებელი მოეტანა ჩემთვის და ჩემი ოჯახისთვის პირდაპირ და ამასთან, შეენარჩუნებინა კავშირი საქართველოსთან. ამაში მე თიბისი მეხმარება.“

**გახსენით ანგარიში, მართეთ ფინანსები
დამოუკიდებლად.**

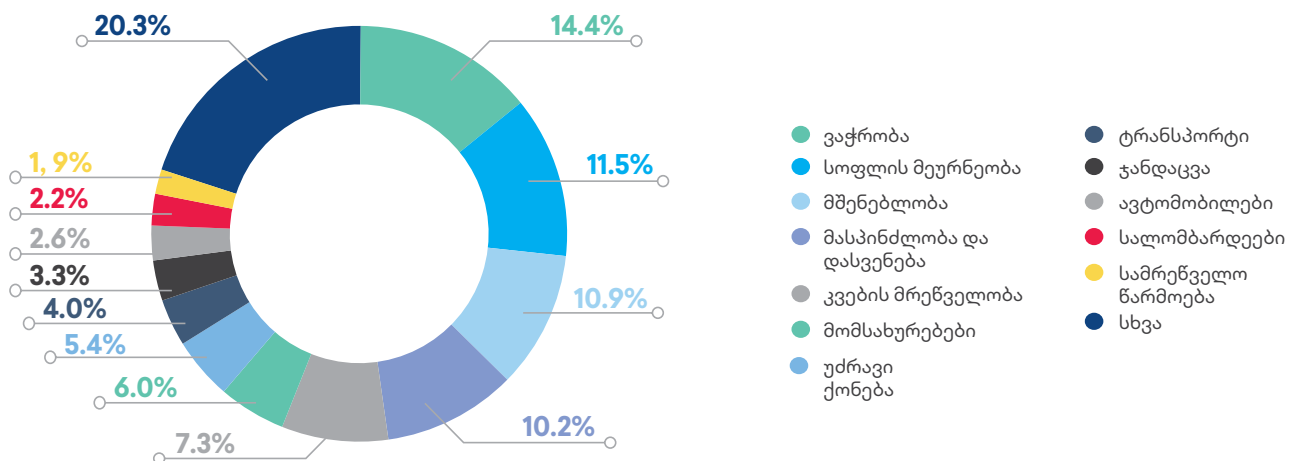

MSME საბანკო მომსახურება

ჩვენი საბანკო ბიზნესი მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის (MSME) წარმატებული იყო 2023 წელს, რასაც მხარს უჭერდა ეკონომიკური გარემო. ეს აისახა ბალანსის ძლიერ ზრდაში, რადგან MSME საკრედიტო პორტფელი მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში წლიურად გაიზარდა 14%-ით, ამასთან, ძლიერი ზრდა გვქონდა როგორც მიკრო, ასევე მცირე და საშუალო ბიზნესის სეგმენტებში. ასევე იყო პროგრესი MSME მომხმარებლებისთვის ციფრული ფინანსური მომსახურების განვრცობასა და ათვისებაში.

MSME	მიკრო	- ფინანსური პროდუქტებისა და გადანაცვებების ფართო სპექტრი სტარტაპებიდან კარგად ჩამოყალიბებულ საწარმოებამდე; - სესხის დამტკიცების სწრაფი პროცესი, რომელიც განპირობებულია ავტომატიზაციის მაღალი დონით; - მოსახერხებელი ბიზნეს გამოწერის მოდელი; - საუკეთესო ბიზნესის მხარდაჭერის პროგრამა.
	SME	

კარგად დივერსიფიცირებული MSME საკრედიტო პორტფელი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

2023 წლის
წარმატების
საზომი

₾ 5.5 მლრდ
(2022: ₾ 4.8 მლრდ)
MSME საკრედიტო
პორტფელი¹

₾ 1.9 მლრდ
(2022: ₾ 1.8 მლრდ)
MSME სადაპოვო
პორტფელი¹

წლის მიმოხილვა

დინამიკის შენარჩუნება

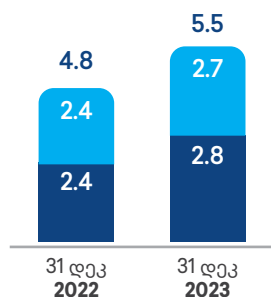
MSME სეგმენტმა შეინარჩუნა ზრდის ძლიერი დინამიკა 2023 წელს. ყოველთვიური აქტიური კლიენტების რაოდენობა წლიურად გაიზარდა 3%-ით 62,000-მდე. ჩვენი ციფრული საბანკო პლატფორმების გამოყენებით MSME კლიენტების წილი სტაბილურად იზრდება, ყოველთვიური ციფრული აქტიური მომხმარებლების (MAU) წილი იზრდება 3%-ით 35,000-მდე, რაც ჩვენი MSME კლიენტების ბაზის 17%-ის ექვივალენტურია.

იმავდროულად, MSME ბიზნეს საკრედიტო და სადეპოზიტო პორტფელები წინა წელთან შედარებით გაიზარდა, შესაბამისად, 14%-ით და 8%-ით მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში. ახლად დარეგისტრირებული ბიზნესების 68%-ზე მეტი ირჩევს საბანკო მომსახურებას თიბისისთან, რაც მოწმობს ჩვენ მიერ შემოთავაზებული პროდუქტებისა და მომსახურების ხარისხს.

ზრდა, რომელსაც ხელს უწყობს გაბარტივებული პროცესები

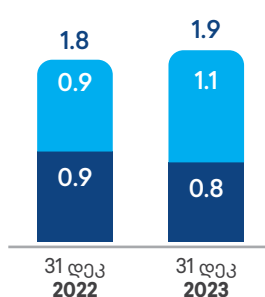
სესხის ზრდა განაპირობა როგორც მიკრო, ასევე მცირე და საშუალო ბიზნესის სესხებმა, რასაც მხარს უჭერს მეტად ოპტიმიზირებული ხიზნეს პროცესები, მათ შორის 200,000 ლარზე დაბალი სესხების ავტომატიზაცია. მთლიანობაში, ასეთი სესხების 77% დამუშავდა ავტომატურად, წინასწარ განსაზღვრული წესებისა და ქულების მინიჭების მოდელის გამოყენებით, რამაც მნიშვნელოვნად შეამცირა გადაწყვეტილების მიღების დრო. შედეგად, ჩვენს მთლიან MSME პორტფელში მიკრო სესხების წილი წლიურად გაიზარდა 1 კპ-ით და მიაღწია 51%-ს და ჩვენ გავხდით მიკრო ბიზნესის დაფინანსების უმსხვილესი პროვაიდერი ქვეყანაში.

MSME-ის საკრედიტო პორტფელი (მლრდ ლარი)¹

● მიკრო ● SME

MSME-ის სადეპოზიტო პორტფელი (მლრდ ლარი)¹

● უცხოური ვალუტა ● ადგილობრივი ვალუტა

68%
(2022: 77%)
ახლად რეგისტრირებული
ბიზნესები ირჩევენ თიბისის²

62 K
(2022: 60 K)
ყოველთვიურად
აქტიური მომხმარებლები³

1 2022 წლის სეგმენტური მაჩვენებლები არ შეესაბამება 2022 წელს გამჟღავნებულ მაჩვენებლებს, განახლებული მეთოდოლოგიის გამო. დეტალური ინფორმაციისთვის იხილეთ შენიშვნა 29.
2 დაფუძნებული შიდა შეფასებებზე 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის.
3 მოიცავს ყოველთვიურ აქტიურ MSME იურიდიულ პირებს.

გვ. 55

მომსახურების შეთავაზების გაუმჯობესება სავაჭრო ობიექტებისთვის

ჩვენ მუდმივად ვცდილობთ გავუმჯობესოთ პროდუქციისა და მომსახურების ხარისხი, რომელსაც ვთავაზობთ ჩვენს MSME მომხმარებლებს.

- ჩვენ ოპტიმიზაცია გავუკეთეთ ჩვენი მერჩანტების რეგისტრაციის პროცესს გაყიდვის პუნქტის (POS) განაცხადის დამუშავების 80%-ის ავტომატიზაციით. ამის შედეგად, მერჩანტების რეგისტრაციის საშუალო დრო შემცირდა ერთი სამუშაო დღიდან ერთ საათამდე. გარდა ამისა, POS ხელშეკრულებების დისტანციური გაფორმება SMS ერთჯერადი პაროლის (OTP) გამოყენებით კიდევ უფრო აძლიერებს ეფექტურობას. მობილური POS ტერმინალების (TPOS) დახმარებით, მერჩანტის რეგისტრაციის მთელ პროცედურას ახლა სულ რაღაც 20-30 წუთი სჭირდება, რაც უზრუნველყოფს დამატებით მოხერხებულობასა და მოქნილობას მცირე და მიკრო მერჩანტების აუთვისებელ ბაზრებზე.
- ვალდართვით რა ჩვენი მერჩანტებისთვის ფულადი სახსრების ხელმისაწვდომობის კრიტიკულ მნიშვნელობას, 2023 წელს გავუმჯობესეთ ანგარიშსწორების პროცესი და შევქმენით რეალურ დროში ანგარიშსწორების სისტემა ჩვენი ბიზნეს კლიენტებისთვის. ეს საშუალებას აძლევს MSME-ის მომხმარებლებს, ტრანზაქციების განხორციელებისას მყისიერად მიიღონ თანხები თავიანთ ანგარიშზე, მაშინ როცა ადრე ეს მხოლოდ მომდევნო სამუშაო დღეს იყო შესაძლებელი.
- ჩვენ ვმუშაობდით მომხმარებელთა გამოცდილების გასაუმჯობესებლად როგორც რეგისტრაციის პროცესში, ისე ყოველდღიური ანგარიშგების შესაძლებლობების მხრივ, მონიწივე ანალიტიკური გადაწყვეტილებების მიწოდებით www.tbcpayments.ge პორტალის გამოყენებით. ჩვენ დავამატეთ ყოველთვიური ანგარიშგების გამოწერის მოდელი, რომელიც მერჩანტებს საშუალებას მისცემს, თავიანთი ანგარიშები მოარგონ მათთვის სასურველ ვადებს.
- საქართველოში ელექტრონული კომერციის ზრდასთან ერთად, ჩვენ ვამუშავებთ ინსტრუმენტებს, რომლებიც დაეხმარება ჩვენს MSME მომხმარებლებს ონლაინ გადახდების მიღებაში. 2023 წელს ჩვენ გავამარტივეთ ინტეგრაცია მერჩანტებისთვის Shopify პლატფორმის გამოყენებით და წარმოგიდგინეთ Google Pay, როგორც გადახდის ალტერნატიული მეთოდი არსებული Apple Pay და საბარათე გადახდების ელექტრონული კომერციისთვის.
- მერჩანტის შემსყიდველი კლიენტების რაოდენობა 2023 წელს წლიურად გაიზარდა 5%-ით თითქმის 14,000-მდე და აქტიური POS ტერმინალების რაოდენობა გაიზარდა 14%-ით თითქმის 33,000-მდე. ჩვენ გვაქვს გაფართოებული პარტნიორული ურთიერთობები საქართველოს წამყვან მასპინძლობისა და მიწოდების კომპანიებთან, რაც აძლიერებს პოზიციას მსხვილ კორპორატიულ ბიზნეს სეგმენტებშიც.

გაციფრულებისა და დისტანციური მომსახურების ინიციატივები

- ჩვენ განვახორციელეთ სხვადასხვა ინიციატივა ჩვენი ციფრული MSME პლატფორმის ფუნქციონირების გასაუმჯობესებლად, მათ შორის ვიდეო შემოწმებების განხორციელება არსებული მომხმარებლებისთვის. ადგილზე ტრადიციული ფიზიკური ვიზიტებიდან ბევრად უფრო მოქნილ ვიდეო ვიზიტებზე გადასვლამ სესხის განაცხადის პროცესი ბევრად უფრო მარტივი და სწრაფი გახადა.
- ჩვენ გავაფართოვეთ ჩვენი კომუნიკაცია www.tbcconsuli.ge პლატფორმის მეშვეობით გაყიდვების აგენტების ქსელის, როგორც კლიენტის შეძენის არხის შექმნაში ინვესტირების განხორციელებით. ეს მოსახერხებელი პლატფორმა საშუალებას აძლევს ფიზიკურ პირებს შეუერთდნენ ჩვენს გაყიდვების გუნდს, სადაც მათ შეეძლებათ გაყიდონ საერთო საბანკო პროდუქტები და მიიღონ საკომისიო.
- ჩვენ შევქმენით ბენჩმარკ მოდელი, რომელიც ითვალისწინებს ბიზნესის სპეციფიკურ მახასიათებლებს, რაც საშუალებას გვაძლევს გამოვთვალოთ კლიენტის შემოსავალი წინასწარ განსაზღვრული პარამეტრების მიხედვით, რაც გამორიცხავს შემოსავლის დეტალური ანგარიშგების ფორმების შევსების აუცილებლობას. განაცხადის შეტანის პროცესის გამარტივების გარდა, ეს ცვლილება ხელს უწყობს კლიენტების მიერ პოტენციური თაღლითური შემოსავლების დეკლარაციებთან დაკავშირებული რისკის შემცირებას. ეს, თავის მხრივ, საშუალებას მოგვცემს გავზარდოთ ავტომატიზებული გადაწყვეტილებების წილი.
- ჩვენ ასევე დავწერეთ რისკზე დაფუძნებული ფასწარმოქმნა მიკრო და სასოფლო-სამეურნეო სესხებზე, გავაძლიერეთ ჩვენი მიდგომა სესხის შეფასების მიმართ და უზრუნველყავით დაკრედიტების უფრო მორგებული და ზუსტი პირობები. სრულად ციფრულად გაცემული სესხების მოცულობა კიდევ უფრო გაიზარდა 2023 წელს, გაიზარდა 63%-დან 85%-მდე.

ჩვენი ბიზნესის მხარდაჭერის პროგრამა

საგანმანათლებლო რესურსები ბიზნესისთვის

ჩვენი მიზანია, დავეხმაროთ ჩვენს ბიზნეს კლიენტებს წარმატების მიღწევაში, მხარდაჭერის ყოვლისმომცველი პროგრამის შეთავაზებით. იგი მოიცავს საგანმანათლებლო რესურსებსა და ტექნოლოგიურ ინსტრუმენტებს www.tbcbusiness.ge-ზე, რაც ხელმისაწვდომს ხდის ყველაფერს ერთი პლატფორმაზე. ეს მოიცავდა ახალი ბიზნეს კურსებისა და ტრენინგების დამატებას, რომლითაც 2023 წელს 54,000-ზე მეტმა მომხმარებელმა ისარგებლა. ეს სესიები მოიცავდა სუბიექტების სპექტრს, მათ შორის მარკეტინგს, ფინანსებს, მენეჯმენტსა და დაბეგვრას, მონაწილეებისთვის აუცილებელი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების მიცემას.

სტარტაპების მხარდაჭერა

სტარტაპების პლატფორმა მხარს უჭერს ადრეულ ეტაპზე მყოფ კომპანიებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ როგორც ფინანსურ, ისე არაფინანსურ რესურსებს. პროგრამა მიზნად ისახავს საქართველოში წარმატებული სტარტაპების რაოდენობის გაზრდას მათთვის ადვილად ხელმისაწვდომი კაპიტალით, სარეკლამო კამპანიების ციფრული პლატფორმით, ასევე სხვადასხვა საგანმანათლებლო პროგრამებით, კონფერენციებითა და მსხვილ კომპანიებთან პარტნიორობით.

წელს ჩვენ გავაგრძელეთ პრეაქსელერაციის პროგრამა Impact Hub Georgia-სთან ერთად, რომელშიც მონაწილეობდა 50-ზე მეტი შერჩეული სტარტაპი, რომლებიც იბრძვიან ინვესტიციებისათვის, და დავეხმარეთ ბიზნეს გეგმის, საკომუნიკაციო სტრატეგიისა და ტექნიკური გეგმის შემუშავებაში, ფინალი კი ჩატარდა ტალინში (ესტონეთი).

2023 წელს ჩვენ ასევე დავინწყეთ სტარტაპ სესხების გაცემა ინოვაციური ბიზნესებისთვის, რაც მიზნად ისახავს სტარტაპ იდეების დაფინანსებას წინა გამოცდილების, უზრუნველყოფის ან პირველადი შენატანის გარეშე, 18 თვემდე საშელავათო პერიოდით.

სასოფლო-სამეურნეო ინიციატივები

სოფლად ბიზნესის ზრდის სტიმულირებისა და დასაქმების ახალი შესაძლებლობების ხელშეწყობისთვის, ჩვენ აქტიურად ვეხმარებით ადგილობრივ საწარმოებს და ვთავაზობთ ხელმისაწვდომ და შეღავათიან ფინანსურ რესურსებს.

ჩვენ ვთანამშრომლობთ რამდენიმე სახელმწიფო პროგრამასთან, მათ შორის, „წარმოე საქართველოში“, „უმასპინძლე საქართველოში“ და „შეღავათიანი აგროკრედიტი“, ადგილობრივი წარმოების, ასევე სასოფლო-სამეურნეო და მასპინძლობის ბიზნესის მხარდასაჭერად. პროგრამები გვთავაზობს შემცირებულ საპროცენტო განაკვეთებს სამთავრობო სუბსიდიების მეშვეობით. 2023 წელს ჩვენ გავცეთ დაახლოებით 2,600 სესხი, ჯამში 469 მილიონი ლარი.

ჩვენ ასევე დავინწყეთ 360 გრადუსიანი სასოფლო-სამეურნეო კამპანია, რომელიც იყო საინტერესო ვიდეო კამპანიების და საგანმანათლებლო გაზეთის ნაზავი, რომელიც ეძღვნებოდა აგრობიზნესს და მოიცავდა სხვადასხვა სასოფლო-სამეურნეო სექტორის წარმომადგენლების და სხვადასხვა რეგიონიდან ფერმერების გამოცდილებას.

თიხის ყოველწლიური ბიზნეს დაჯილდოება

2015 წელს დაარსების დღიდან ჩვენი ყოველწლიური ბიზნეს დაჯილდოების ღონისძიება მიზნად ისახავს საქართველოში ბიზნეს საქმიანობის პოპულარიზაციასა და მხარდაჭერას. ბოლო შვიდი წლის განმავლობაში, ის გადაიქცა წლის ყველაზე დიდი მოლოდინის მქონე ბიზნეს მოვლენად, სადაც 4,000-ზე მეტმა კომპანიამ მიიღო მონაწილეობა ეკონომიკის ფართო სექტორიდან. ამ ბიზნესებმა წარმოაჩინეს თავიანთი წარმატების ისტორიები და შთააგონეს სხვებს თავიანთი იდეების რეალობად გარდაქმნა. წელს ჩვენ გვყავდა 400-ზე მეტი აპლიკანტი, რომლებიც ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ ჯილდოებისთვის.

საერთაშორისო აღიარების მოპოვება

ჩვენ ვამაყობთ, რომ ჩვენი ციფრული საბანკო შეთავაზება აგრძელებს საერთაშორისო აღიარების მიღებას და რომ მან მიიღო საუკეთესო მცირე და საშუალო ბიზნესის ბანკის ჯილდო ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში 2023 წელს Global Finance-ისგან.

ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების მხარდაჭერა

**სტარტაპ
სესხებისთვის**

ECOWHEELS Ltd

“

როდესაც ჩვენი
ქარხანა დაიწყო მუშაობას
რუსთავში, ჩვენ
შევძლებით **დღეში**
8 ტონა საბურავის
გადამუშავებას.

ლუკა კაპანაძე, Ecowheels

”

ბავშვობიდანვე
მაინტერესებდა
ბუნება და
ლანდშაფტის
დიზაინი. ახლა
სტუდენტი ვარ და
სწავლის პერიოდში
გამიჩნდა იდეა, რომ
შემეცვალა ჩემი
ქალაქი და მეტი
მწვანე სივრცე
შემეტანა მასში.

გიგი ტაბაღუა, სანტი

SANTI Ltd

გისა ანჯიხა

კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება

ჩვენი CIB სეგმენტი ძლიერად გაიზარდა 2023 წელს, მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში სესხები წლიურად გაიზარდა 31%-ით, ხოლო დეპოზიტები 8%-ით. ჩვენ ვრჩებით ბაზრის ლიდერად კორპორატიულ საბანკო სფეროში, სესხების ბაზრის 40.7%¹ წილით.

CIB	კორპო- რათიული	კორპორატიული კლიენტებისთვის ყველაზე მსხვილი და სანდო პარტნიორი, წამყვანი პოზიციით სესხებსა და დეპოზიტებში.
	კაპიტალის მართვა	აღიარებული დაგროვილი კაპიტალის მართვის მომსახურება ფინანსური კონსულტაციისა და საბროკერო საქმიანობის მზარდი ფრენჩაიზით.
	საინვესტი- ციო ბანკი	თიბისი კაპიტალი – წამყვანი საინვესტიციო ბანკი კორპორატიული სასესხო კაპიტალის ბაზრებზე (DCM) ტრანზაქციებსა და კვლევებში.

წლის მიმოხილვა

კორპორატიული საბანკო მომსახურება

კრედიტების დინამიკური ზრდის ხელშეწყობა ბაზრის წილის გასაზრდელად

ჩვენი CIB საკრედიტო პორტფელი მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში გაიზარდა წლიურად 31%-ით. ეს ძირითადად განპირობებული იყო მსხვილ და საშუალო ზომის კორპორატიულ კლიენტებზე გაზრდილი ზემოქმედებით, რაც შეადგენდა CIB სესხების 56% -ს, 3 კპ წ/წ ზრდით. ამავდროულად, უმსხვილესი მსესხებლების კონცენტრაციის კოეფიციენტი კვლავ დაბალია, ხოლო ტოპ 10 მსესხებელი შეადგენს მთლიანი სასესხო პორტფელის მხოლოდ 6% -ზე მეტს. შედეგად, ჩვენი ბაზრის წილები¹ კორპორატიულ სესხებში შეადგენდა 40.7% -ს.

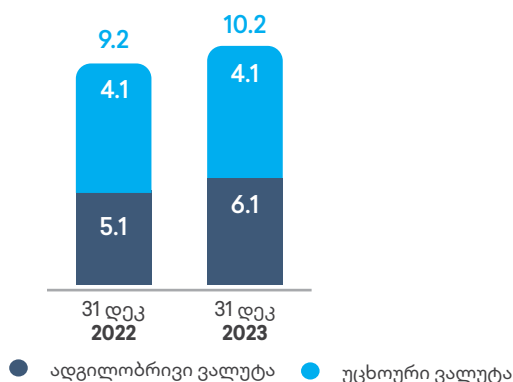
საკრედიტო პორტფელი რჩება კარგად დივერსიფიცირებული საქართველოს ეკონომიკის სექტორების ფართო სპექტრში, ამასთან, ადგილი აქვს ძლიერ ზრდას 2023 წელს სამშენებლო მასალების წარმოებასა და

2023 წლის წარმატების საზომი	₾ 8.3 ლრდ (2022: ₾ 6.3 მლრდ) CIB საკრედიტო პორტფელი ²	₾ 10.2 მლრდ (2022: ₾ 9.2 მლრდ) CIB სადამკვეთო პორტფელი ²

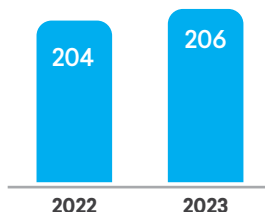
ვაჭრობაში, სოფლის მეურნეობასა და განსაკუთრებით მძიმე მრეწველობის სექტორებში. არც ერთი დარგი არ შეადგენს მთლიანი სასესხო პორტფელის 22%-ზე მეტს. ჩვენ ასევე ვაგრძელებთ რისკის დივერსიფიკაციას სესხის სინდიკაციის მეშვეობით, ასევე ვქმნით დამატებით საკომისიო შემოსავალს.

ჩვენ ვრჩებით ბაზრის ლიდერებად ვაჭრობის დაფინანსებაში ჩვენი 2.4 მილიარდი ლარის გარანტიების პორტფელით, 12%-იანი წლიური ზრდით მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში, რაც შეადგენს 46%-ზე მეტ ბაზრის წილს³. 2023 წელს ჩვენი ფაქტორინგის პორტფელი წინა წელთან შედარებით გაიზარდა 57%-ით მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში 205 მილიონ ლარამდე. 2023 წელს ჩვენ ავამოქმედეთ დინამიური პლატფორმა, რომელიც ემსახურება ყველა ზომის ბიზნესს, რომელსაც შეუძლია სწრაფად მართოს ყოველდღიური ანგარიშგაქვები და შესთავაზოს სრულად გაციფრულებული ფაქტორინგის გადამყვებილები. ამ ტრანსფორმაციამ პროცედურები დააოპტიმიზირა, რის შედეგადაც დაფინანსების დრო 80% -ზე მეტით შემცირდა. ამ დაქვარებულმა ტემპმა და გაციფრულების ინიციატივამ არა მხოლოდ გააძლიერა ეფექტურობა, არამედ მნიშვნელოვნად გააუმჯობესა ჩვენი მომხმარებლის მომსახურების და გამოცდილების ხარისხი.

CIB-ის სადეპოზიტო პორტფელი (მლრდ ლარი)²

CIB-ის არასაპროცენტო შემოსავალი (მლნ ლარი)²

ტრანზაქციულმა საბანკო ოპერაციებმა კლიური შედეგები აჩვენა

ჩვენი CIB დეპოზიტები წლიურად 8%-ით გაიზარდა მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში, რაც გამოწვეულია ადგილობრივ ვალუტაში დეპოზიტების მყარი ზრდით. შედეგად, ჩვენი ბაზრის წილები¹ კორპორატიულ დეპოზიტებში შეადგენდა 44.9% -ს. კორპორატიული კლიენტებისგან FX ტრანზაქციების მოცულობამ შეადგინა 21.7 მილიარდი ლარი, რაც წლიურად 7%-ით გაიზარდა, თუმცა გასულ წელთან შედარებით FX არასტაბილურობის შემცირების გამო, FX ტრანზაქციებზე წარმოქმნილმა მარუბმა გამოიწვია არასაპროცენტო შემოსავლის ზომიერი ზრდა. კორპორატიული კლიენტებისგან ფულადი სახსრების მართვის მოცულობა გაიზარდა 242 მილიონი ლარით ან წლიურად 4%-ით და შეადგინა 6.9 მილიარდი ლარი.

ჩვენს ფილიალებში და მსხვილ კორპორატიულ კლიენტებში ნაღდი ფულის შესანახად ბანკომატების დამონტაჟებით, ჩვენ გავაუმჯობესეთ ჩვენი გადმოტვირთვის კოეფიციენტი 18.1%-მდე. ჩვენ მივიღეთ 1.6 მილიარდი ლარის ფულადი სახსრები ჩვენი კლიენტებისგან, რაც წარმოადგენს 23%-იან გაუმჯობესებას წლის განმავლობაში. ამჟამად, ჩვენ ვამუშავებთ 84 აპარატს, რომლებიც განლაგებულია ჩვენი მსხვილი კლიენტების შენობებსა და ყველა ჩვენს მსხვილ ფილიალში მთელი ქვეყნის მასშტაბით.

2.1 ლრდ
(2022: 1.4 ლრდ)
მართვის ქვეშ მყოფი
აქტივები (AUM)

8.0 K
(2022: 7.7 K)
მომხმარებლების რაოდენობა

1 საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ანალიტიკურ პლატფორმა Tableau-ში გამოქვეყნებული მონაცემების საფუძველზე; ამ კონტექსტში კორპორატიული გულისხმობს იურიდიულ პირებს.
2 2022 წლის სექტემბრის მონაცემები არ შეესაბამება 2022 წელს გამჟღავნებულ მონაცემებს, განახლებული მეთოდოლოგიის გამო. დეტალური ინფორმაციისთვის იხილეთ შენიშვნა 29.
3 საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებული მონაცემების საფუძველზე.

გისაუბრობს

გაციფრულების და პროცესების ეფექტურობის გაზრდა

- სრულად ციფრული სესხების გაცემისა და გადარიცხვის პროცესის ოპტიმიზაციით, ჩვენ პროგრესი განვიცადეთ ჩვენი ვალდებულებების შესრულების ნაწილში. ამით ჩვენ შევამცირეთ "time-to-money" 40%-მდე.
- ჩვენ შევქმენით დაცული პლატფორმა, რომელიც ნებისმიერი ადგილიდან იურიდიული დოკუმენტების ციფრული ფორმით ხელმოწერის საშუალებას იძლევა. ეს ინიციატივა მნიშვნელოვნად ამცირებს ფილიალებში პირადად ვიზიტების საჭიროებას, აუმჯობესებს მომხმარებელთა გამოცდილებასა და ხელმისაწვდომობას. 2023 წლის დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო პროდუქტების დაახლოებით 51%, მათ შორის სესხები და ვაჭრობის დაფინანსება, გაფორმდა ციფრულად, რაც წარმოადგენს მნიშვნელოვანი პროგრესია ჩვენი გაციფრულების ინიციატივების ფარგლებში.
- 2023 წლის განმავლობაში ჩვენ წარმატებით ჩავაშენეთ ფაქტორინგის მოდული გადახდის შესაძლებლობების სრული ფუნქციონალით ჩვენს ინტერნეტ ბანკში. ახლა, მომხმარებლებს შეუძლიათ ციფრულად გაცნონ დეტალებს თავიანთი ფაქტორინგის შეთანხმებების შესახებ და თავი გაართვან ვადაგადაცილებულ გადახდებს.

კლიენტის პოტენციალის შესაფასებლად შეუშავებული საპროგნოზო ინსტრუმენტი

ჩვენი 2020 წელს დაწყებული კომერციული ტრანსფორმაციის მთავარი კომპონენტის ფარგლებში, ჩვენი მომხმარებლების პოტენციალის შეფასებით ჩვენ გავაუმჯობესეთ ჩვენი კორპორატიული კლიენტების მართვა და ანალიტიკური ინსტრუმენტები. მონაცემთა საფუძვლიანი ანალიტიკისა და მანქანური სწავლების შესაძლებლობების გამოყენებით, ეს ინსტრუმენტი მნიშვნელოვან როლს თამაშობს კლიენტების საბანკო პოტენციალის გამოვლენაში. ეს ფუნქცია საშუალებას გვაძლევს უკეთ შევაფასოთ მომგებიანობა, გავიცოთ კლიენტის მოლოდინები, გამოვავლინოთ ფინანსური საჭიროებები და გვექონდეს უფრო ეფექტური კომუნიკაცია კომპანიებთან. შედეგად, ჩვენი კორპორატიული კლიენტები იღებენ დროულ და მაღალხარისხიან მომსახურებას.

საინვესტიციო საბანკო მომსახურება და აქტივების მართვა

ჩვენი საბროკერო და საკონსულტაციო მომსახურების გაუმჯობესება

თიბისი კაპიტალი არის საინვესტიციო საბანკო მომსახურების, საბროკერო და კვლევითი გადაწყვეტილებების წამყვანი პროვაიდერი საქართველოში. ჩვენ გთავაზობთ ფინანსური მომსახურების სრულ სპექტრს, დაწყებული სტრუქტურირებით, დამთავრებული გარიგებების განხორციელებით ან რთული კორპორატიული ტრანზაქციების შესახებ კონსულტაციებით. წელს ჩვენმა კორპორაციულმა საკონსულტაციო გუნდმა წარმატებით დაასრულა დღესდღეობით უმსხვილესი ტრანზაქცია – უზბეკეთის წამყვანი საგადახდო პროვაიდერის, Payme-ს მინორიტალური პაკეტის გამოსყიდვა, 55.7 მილიონი აშშ დოლარის ღირებულებით. ამ გარიგების დასრულებით, ჩვენ მივაღწიეთ მნიშვნელოვან ეტაპს საქართველოს ფარგლებს გარეთ M&A (შერწყმა და შესყიდვები) გარიგების დადებით. გარდა ამისა, 2023 წელს თიბისი კაპიტალმა წარმატებით დაასრულა კიდევ ორი მნიშვნელოვანი გარიგება – პირველი იყო საქართველოს გარეთ განხორციელებული M&A გარიგება ელექტრონული კომერციის ინდუსტრიაში, ხოლო მეორე გარიგება იყო სექტორთაშორისი სინერგია, რომელიც ხელს უწყობდა გარიგებას ჯანდაცვისა და განათლების სფეროებს შორის. გარდა ამისა, საკონსულტაციო ფილიალი აგრძელებს ზრდას თავისი გამოცდილების გაფართოებით მზარდ დარგებში და მრავალჯერადი საკონსულტაციო და საშემფასებლო პროექტების დასრულებით კერძო ინვესტორებისთვის, ასევე საერთაშორისო აქციონერთა ბაზების მქონე მსხვილი კორპორაციებისთვის.

საქართველოს კაპიტალის ბაზრის განვითარების წამყვანი მხარე

ჯერ კიდევ განვითარების ადრეულ ეტაპზე ყოფნისას, საქართველოს კაპიტალის ბაზრებმა სწრაფი ზრდა განიცადა. თიბისი კაპიტალი ლიდერობს სავალო კაპიტალის ბაზრების (DCM) ბაზრის განვითარებაში და ფლობს 56% საბაზრო წილს DCM ტრანზაქციებში სექტორების ფართო სპექტრით. ჩვენ ვმოქმედებდით, როგორც განთავსების აგენტები საკვანძო ეტაპობრივ ტრანზაქციებში, იქნება ეს ერთი მენეჯერის სახით თუ ადგილობრივ საინვესტიციო ბანკებთან ერთად. ათ შორის არის თეგეტა მოტორსი, რომელმაც, თიბისი კაპიტალის, როგორც ერთადერთი წამყვანი მენეჯერის სტატუსით, გამოუშვა პირველადი ლარის ობლიგაციები ცალკეული ინვესტორებისთვის, რომელთაც აქვთ ფიქსირებული ვაუჩერის განაკვეთი ბაზარზე, რაც საშუალებას აძლევს ჩვენს საცალო ინვესტორებს დააბანდონ ფული ქართულ ლარში, რაც მხარს უჭერს ქვეყნის ლარიზაციის სტრატეგიას. ასევე, თიბისი კაპიტალი მოქმედებდა, როგორც ერთობლივი წამყვანი მენეჯერი, 150 მილიონი აშშ დოლარის მოცულობის მდგრადობაზე მიბნეული ობლიგაციის განთავსებისთვის, რაც საქართველოს კაპიტალის ბაზრებზე ოდესმე განხორციელებული ყველაზე მსხვილი ტრანზაქცია იყო. გარდა ამისა, ჩვენ აქტიურად ვიყავით ჩართული ESG ობლიგაციების გამოშვების მთელ რიგ საკითხებში, ვმსახურობდით, როგორც სამი ESG ობლიგაციის განთავსების აგენტი, რომელიც მოიცავს როგორც

ეკოლოგიურ, ასევე მდგრადობასთან დაკავშირებულ ინიციატივებს. ორ მათგანში, თიბისი კაპიტალი მოქმედებდა, როგორც ერთადერთი წამყვანი მენეჯერი, რაც საფუძვლად უდევს ჩვენს ვალდებულებას, ხელი შევეწყოთ ESG ობლიგაციების პოპულარიზაციას საქართველოში.

ადგილობრივი კორპორატიული ბაზრის ჯამური ახალი ემისია ყოველწლიურად 75% -ით გაიზარდა 1.3 მილიარდ ლარამდე, საიდანაც თიბისის ჰქონდა ბაზრის 56%¹ წილი.

თიბისი კაპიტალი მოქმედებდა, როგორც ერთადერთი წამყვანი მენეჯერი 2023 წელს სულ ხუთი კერძო ობლიგაციის, მათ შორის IFI ობლიგაციების განთავსების პროცესში.

ადგილობრივი ბაზარი - საჯარო შეთავაზებები

CELLFIE მობილური 65,000,000 ლარი 3 წელი, საჯარო განთავსება, TIBR6M+3.5% დეკემბერი 2023 Joint Lead Manager	„თავბაზა მოტორსი“ 20,000,000 ლარი 2 წელი, საჯარო განთავსება, 14.5% დეკემბერი 2023 Lead Manager	ავსტრიულ-ქართული განვითარება 15,000,000 აშშ დოლარი 2 წელი, საჯარო განთავსება, 8.5% 27 ოქტომბერი 2023 Lead Manager
SILK REAL ESTATE 20,000,000 აშშ დოლარი 3 წელი, საჯარო განთავსება, 9.25% სექტემბერი 2023 Joint Lead Manager	ჯორჯია კაპიტალი 150,000,000 აშშ დოლარი (SLB) 2 წელი, საჯარო განთავსება, 8.5% აგვისტო 2023 Joint Lead Manager	„თავბაზა მოტორსი“ 20,000,000 ლარი (მწვანე) 2 წელი, საჯარო განთავსება, TIBR6M+3.5% ივნისი 2023 Lead Manager
თიბისი ლიზინგი 15,000,000 ლარი (მწვანე) 3 წელი, საჯარო განთავსება, TIBR6M+2.75% ივნისი 2023 Lead Manager	ენერგეტიკის განვითარება საქართველო 10,000,000 აშშ დოლარი 2 წელი, საჯარო განთავსება, 8.5% ივნისი 2023 Lead Manager	SILK REAL ESTATE 20,000,000 აშშ დოლარი 3 წელი, საჯარო განთავსება, 9.0% აპრილი, 2023 Joint Lead Manager
თიბისი ლიზინგი 100,000,000 ლარი 3 წელი, საჯარო განთავსება, TIBR3M+2.75% 2023 წლის მარტი Lead Manager	რიკო ექსპრესი 130,000,000 ლარი 3 წელი, საჯარო განთავსება, TIBR1D+2.0% 2023 წლის მარტი Lead Manager	

ადგილობრივი ბაზარი - კერძო შეთავაზებები

თიბისი გრუპი GROUP PLC 15,000,000 აშშ დოლარი 3 წელი, კერძო განთავსება 2023 წლის მარტი Lead Manager	თიბისი ლიზინგი 6,545,000 აშშ დოლარი 5 წელი, კერძო განთავსება იანვარი 2023 Lead Manager

IFI გარიგებები

ADB 20,000,000 ლარი 2.5 წელი, კერძო განთავსება ივნისი 2023 Lead Manager	FMO 45,000,000 ლარი 5 წელი, კერძო განთავსება მაისი, 2023 Lead Manager

¹ თიბისი კაპიტალის საბაზრო წილი საჯარო და კერძო კორპორაციულ ობლიგაციებში საქართველოში 2023 წლის განმავლობაში.

ციფრული საინვესტიციო პლატფორმის ამოქმედება საბროკერო კლიენტებისთვის

2023 წელს ჩვენ გავაფართოვეთ ჩვენს მიერ შემოთავაზებული ფინანსური მომსახურების ინსტრუმენტების სპექტრი თიბისის მობილურ აპლიკაციაში ციფრული საინვესტიციო გადაწყვეტილების ამოქმედებით. ეს პლატფორმა უზრუნველყოფს მოსახერხებელ და საკომისიოს გარეშე ვაჭრობის გამოცდილებას 6,500-ზე მეტი აქციისა და გაცვლითი სავაჭრო ფონდებისთვის, რომლებიც რეგისტრირებულია ამერიკის საფონდო ბირჟებზე და ასახავს ჩვენს პასუხისმგებლობას, რომ სოფისტიცირებული ფინანსური მომსახურებები ხელმისაწვდომი გავხადოთ ფართო საზოგადოებისთვის. აპლიკაციის ამოქმედების პარალელურად, თიბისი კაპიტალმა განახორციელა საგანმანათლებლო კამპანია მომხმარებლების საინვესტიციო რეკომენდაციებით და მოსახერხებელი ინსტრუმენტებით აღჭურვისთვის, მათი ფინანსური განათლების გასაუმჯობესებლად. 2023 წლის დეკემბრის მდგომარეობით, აპლიკაციას 6,200 - ზე მეტი მომხმარებელი ჰყავდა რეგისტრირებული.

2023 წლის განმავლობაში თიბისი კაპიტალის მართვის ქვეშ მყოფი აქტივები (AUM) გაიზარდა წლიურად 50%-ზე მეტით, თითქმის 2.1 მილიარდ ლარამდე გაიზარდა, რაც ძირითადად განაპირობა რეზიდენტი კლიენტების AUM-ის ზრდამ. ეს წარმატება განაპირობა შეძლებული პირებისთვის (HNWI) პერსონალური საკონსულტაციო მომსახურების გაწევამ და კორპორატიული და შეძლებული კლიენტებისთვის ქულადი სახსრების მართვის მომსახურების შეთავაზებამ.

ჩვენი კვლევითი მომსახურების გაფართოება

ჩვენი კვლევითი განყოფილება მხარს უჭერს გადაწყვეტილების მიმღებ პირებს საქართველოსა და რეგიონალური გარემოს შესახებ სრულყოფილი და დროული მაკროეკონომიკური და დარგობრივი ანალიზით. ეს მოიცავს თანმიმდევრულ ყოველკვირეულ, ყოველთვიურ და კვარტალურ პუბლიკაციებს. 2023 წელს ჩვენ გავაფართოვეთ ჩვენი სფეროები და დავამატეთ ახალი შეთავაზებები, მათ შორის ელექტროენერგიის ბაზრის მიმოხილვა, საცალო ვაჭრობა ტანსაცმლით და ელექტრონიკით და ინფრასტრუქტურის სექტორის მიმოხილვა. თიბისი კაპიტალმა 40-ზე მეტი ინდივიდუალური და მასშტაბური პრეზენტაცია და კონფერენცია გამართა კლიენტებთან და ფართო აუდიტორიასთან, ისეთ თემებზე, როგორიცაა FMCG ინდუსტრია, უძრავი ქონება ზღვის სანაპიროზე, დაწყებითი განათლება და ენერგეტიკა. ჩვენ, როგორც სტრატეგიული მრჩეველები, ჩვენს აუდიტორიას ვაწვდით ინფორმაციას იმის შესახებ, თუ როგორ შეიძლება გავლენა მოახდინოს უახლესმა მოვლენებმა მათ ბიზნესზე და მთლიანად, ეკონომიკაზე. ჩვენ ვთანამშრომლობთ არა მხოლოდ თიბისის კლიენტებთან, არამედ სხვადასხვა ბიზნეს ჯგუფებთან, IFI-ებთან და საელჩოების წარმომადგენლებთან ბიზნეს ასოციაციებისა და სავაჭრო პალატების მეშვეობით. გარდა ამისა, ჩვენ გამოვიკვლიეთ, თუ რა გავლენა შეიძლება იქონიოს ევროკავშირის კანდიდატის სტატუსმა და დასკვნები წარვედგინეთ ადგილობრივი ბიზნეს გაერთიანების 200-ზე მეტ წევრს. საერთო ჯამში, თიბისი კაპიტალმა 2023 წელს გადასცა 200-ზე მეტი პუბლიკაცია. მათ სრულ ჩამონათვალზე წვდომა შესაძლებელია ვებგვერდზე www.tbccapital.ge. უფრო მეტიც, წლის განმავლობაში, თიბისი კაპიტალმა ჩაატარა რამდენიმე ფართომასშტაბიანი კონფერენცია როგორც ადგილობრივი, ასევე საერთაშორისო დაინტერესებული მხარეებისთვის, რომლებიც კაპიტალს აბანდებენ საქართველოში.

საინვესტიციო პროდუქტების წილის ზრდა შექმნილი მომხმარებლების AUM-ში

ჩვენი აქტივების მართვის გუნდი ჩვენს კლიენტებს სთავაზობს როგორც პერსონალისებული საბანკო და საინვესტიციო მომსახურებების პროდუქტების ფართო სპექტრს, ასევე პრემიუმ ღონისძიებებზე lifestyle შეღავათების. 2023 წლის განმავლობაში საინვესტიციო პროდუქტის წილი მთლიან AUM-ში გაიზარდა 21%-დან 33%-მდე, რაც ხაზს უსვამს ჩვენი პირადი საკონსულტაციო მომსახურების ღირებულებას.

2023 წელს დამატებულ ახალ პროდუქტებსა და მომსახურებებს შორის, ჩვენ წამოვიწყეთ უსაფრთხოების მხარდაჭერილი სესხების ხაზი, სტრატეგიული ინიციატივა, რომელიც ხელს უწყობს ახალი საკრედიტო რესურსების ხელმისაწვდომობას ჩვენი აქტივების მმართველი კლიენტებისთვის. გარდა ამისა, ჩვენ შევქმენით VISA Concierge, რომელსაც ძალიან კარგი გამოხმაურება ჰქონდა და რომლის წილი მაჩვენებელი აღემატება 50% -ს შესაბამის კლიენტებს შორის, რაც ხაზს უსვამს ჩვენი დამატებითი ღირებულების მომსახურების მნიშვნელობას.

ჩვენ მოვიგეთ ჯილდო Euromoney-სგან საქართველოს საუკეთესო კორპორატიული ბანკის კატეგორიაში, რომელიც პირველად დასახელდა ისტორიაში. ეს ჯილდო აღიარებს ჩვენს უწყვეტ მზადყოფნას, ჩვენს კლიენტებს შევთავაზოთ საუკეთესო პროდუქტები და მომსახურება. ჩვენ ასევე დაგვასახელეს:

ქართული ეკონომიკის მხარდაჭერა

ინფრასტრუქტურული განვითარებები

ჩვენ მზად ვართ, ხელი შევუწყოთ ინფრასტრუქტურის განვითარებას საქართველოში მრავალფეროვანი პარტნიორობითა და ინიციატივებით. ჩვენი ძირითადი პროექტები მოიცავს დაახლოებით 100 კილომეტრიან გზებს, 30 კილომეტრიან ავტომაგისტრალებსა და 70 ხიდის მშენებლობას.

ბიზნესის ტენდენციები და სახელმწიფო ხელისუფლების სამოქმედო გეგმები ცხადყოფს, რომ ინფრასტრუქტურული პროექტები მთელი საქართველოს მასშტაბით აქტიურად გაგრძელდება, რაც ხაზს უსვამს სექტორის მაღალ პოტენციალს და ამ დარგის წარმომადგენელ კომპანიებთან ჩვენი პარტნიორობის მნიშვნელობას.

Nuts Incorporated

Nuts Incorporated დაარსდა 2018 წელს და ჩამოყალიბდა, როგორც ერთ-ერთი წამყვანი სასოფლო-სამეურნეო კომპანია, რომელიც სპეციალიზირებულია თხილის მოყვანასა და გადამამუშავებაში საქართველოში. 700 ჰექტარი ნუშის და 2,500 ჰექტარი თხილის ბაღებთან ერთად, კომპანიას ფლობს ნუშის და თხილის გადამამუშავებელ საწარმოს, რაც მათ საშუალებას აძლევს აწარმოონ თხილის ნედლეულის მრავალფეროვანი ასორტიმენტი. Nuts Incorporated-ს აქვს მნიშვნელოვანი საექსპორტო წილი ევროპაში, რაც კომპანიის მოსავლის 40%-ია.

2023 წელს თიბისი ბანკმა ითანამშრომლა ჯგუფთან დაკრედიტების ობიექტის გაფართოებით, რომელიც გამოყენებული იყო თხილის ბაღების 1,000 ჰექტარით გასაფართოებლად და თხილის გადამამუშავებელი ობიექტების შესაძენად.

თიბისი ბანკი ამაცხობს, რომ ის არის კომპანიის ზრდის შემადგენელი ნაწილი და მოუთმენლად ელის მის შემდგომ წარმატებებს.

GEOP

2014 წელს დაარსებული „ქართული პროდუქცია“ (GEOP) წარმოადგენს შინაური ცხოველების პროდუქტების მწარმოებელს, რომლის ძირითადი აქცენტი კეთდება შინაური ცხოველებისთვის ავეჯის წარმოებაზე. GEOP მომხმარებელს სთავაზობს 140-ზე მეტი პროდუქტის არჩევანს, რომლებიც დამზადებულია ეკოლოგიურად სუფთა მასალებით. კომპანიის გაყიდვები აღემატება 25 მილიონ ლარს, რაც გენერირდება ევროკავშირსა და აშშ-ში საექსპორტო ბაზრებიდან.

თიბისი ამყობს, რომ კომპანიის პარტნიორია დაარსების დღიდან. თიბისის დაკრედიტების საშუალებების დახმარებით, კომპანიამ აღჭურვა თავისი საწარმოო საშუალებები, რაც ფირმას საშუალებას აძლევს აწარმოოს მაღალი ხარისხის პროდუქცია კონკურენტულ ფასებში.

თიბისი ბანკისთვის პატივია წვლილი შეიტანოს კომპანიის გაფართოების პროცესში და აღფრთოვანებულია მისი მიმდინარე წარმატებით.

საინვესტიციო მოდული მობილურ ბანკში

საინვესტიციო შესაძლებლობები ყველასთვის - ახალი ფუნქცია მობაილ ბანკში. ჩვენი საინვესტიციო მოდული მობილურ ბანკში ამარტივებს გზებს წარმატებული ინვესტიციებისკენ

გულად ანგარიშს

თიბისი ფაი

წამყვანი საგადახდო პროვაიდერი საქართველოში, რომელიც მომხმარებელს სთავაზობს მოსახერხებელ საგადახდო გადაწყვეტილებებს თვითმომსახურების ტერმინალების ფართო ქსელის მეშვეობით. საქართველოს საცალო საბანკო ბიზნესის პარალელურად, TBC Pay მომხმარებლებს სთავაზობს დამატებით ღირებულებას, რაც უზრუნველყოფს ისეთ ხელსაყრელ მომსახურებებს, როგორიცაა P2P და კომუნალური გადასახადები.

ერთი თვალის გადავლევით

TBC Pay დაარსდა 2008 წელს და ამ დროიდან ის ჩამოყალიბდა, როგორც უმსხვილესი საგადახდო მომსახურების პროვაიდერი საქართველოში. ამჟამად, კომპანია ფლობს დაახლოებით 4,500 თვითმომსახურების ტერმინალს მთელი ქვეყნის მასშტაბით, ისევე როგორც ვებ გვერდსა და მობილურ აპლიკაციას ციფრულ სივრცეში. 2023 წლის განმავლობაში ტრანზაქციების მოცულობა გაიზარდა 26%-ით.

წლის მიმოხილვა

კომპანიის ძირითადი აქცენტი მომხმარებელთა გამოცდილების გაუმჯობესება. 2023 წელს კომპანიამ გადახედა და გააუმჯობესა მომსახურების ხელმისაწვდომობა, მათ შორის სრულად განაახლა ინფრასტრუქტურის ქსელი.

2023 წელს ტრანზაქციების ბრუნვა გაიზარდა წ/წ 25% -ით 2.0 მილიარდ ლარამდე. საოპერაციო შემოსავალი¹ გაიზარდა წ/წ 29% -ით 61 მილიონ ლარამდე. გარდა ამისა, მოგება გაიზარდა წ/წ 35% -ით 27 მილიონ ლარამდე.

გარდა ამისა, 2023 წელს ჩვენ დავამონტაჟეთ ახალი IT პლატფორმა, რომელიც საშუალებას აძლევს აგენტებს რომ მომხმარებლებს შესთავაზონ საგადახდო მომსახურება TBC Pay-ს სახელით, მათ ვებ-გვერდებსა და მობილურ აპლიკაციებში API-ს დახმარებით.

სამოქალაქო ხელვა

2024 წელს, TBC Pay განაგრძობს ფოკუსს მომხმარებელთა გამოცდილებისა და სისტემის მდგრადობის გაუმჯობესებაზე, უსაფრთხოების მაღალი სტანდარტების მიღწევასა და საგადახდო პროდუქტების დივერსიფიკაციაზე.

2023 წელს განხორციელებული საკანონმდებლო ცვლილებების შემდეგ, საგადახდო მომსახურების პროვაიდერებს ამიერიდან შეუძლიათ მონაწილეობა მიიღონ ღია საბანკო პროექტებში, რაც მომხმარებელს მისცემს შესაძლებლობას, ერთ სივრცეში ჰქონდეთ წვდომა თავიანთ ფინანსებზე, ნაცვლად სხვადასხვა ონლაინ ან მობაილ ბანკის პლატფორმების გამოყენებისა. ჩვენი გუნდი აქტიურად მუშაობს ამ სფეროში და გეგმავს ღია საბანკო ლიცენზიის მიღებას 2024 წლის დასაწყისში. ჩვენ ვგეგმავთ აგენტის არხების გაფართოებას ახალი ტექნოლოგიური პლატფორმით, რომელიც შეიქმნა 2023 წელს.

1 საოპერაციო შემოსავალი გულისხმობს წმინდა პროცენტებისა და არასაპროცენტო შემოსავლების ჯამს.

თიბისი ლიზინგი

თიბისი ლიზინგი, თიბისი ბანკის სრულად კუთვნილი შვილობილი კომპანიაა, რომელიც ჩვენს საცალო და ბიზნეს კლიენტებს სთავაზობს დაფინანსების ალტერნატიულ წყაროს. 2023 წლის ბოლოს მდგომარეობით, მას ჰქონდა სალიზინგო ბაზრის 86% -იანი წილი¹.

2023 წლის წარმატების საგმი

86%
(2022: 80%)
ბაზრის წილი¹

2,002
(2022: 2,034)
მომხმარებლების რაოდენობიდან

ერთი შეხედვით

ჩვენი ტექნიკური ნოუ-ჰაუ, ცოდნა და კომპეტენტურობა საშუალებას გვაძლევს ჩვენს კლიენტებს შევთავაზოთ აქტივების დაფინანსირების ყოველმხრივი გადაწყვეტილებები და სხვა დამატებითი საკონსულტაციო მომსახურება, მათ შორის ფინანსური ლიზინგი, საოპერაციო ლიზინგი და გაყიდვა, დაბრუნებადი იჯარა, რაც მორგებულია ინდივიდუალური კლიენტის საჭიროებებზე.

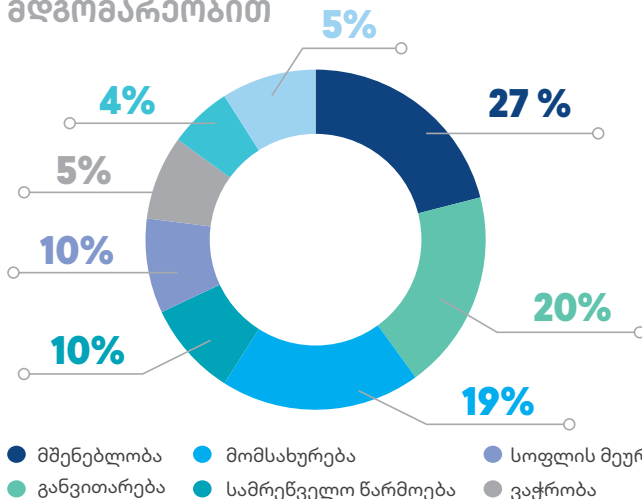
ჩვენ ვემსახურებით როგორც ინდივიდუალურ კლიენტებს, ასევე საქართველოს მასშტაბით მოქმედ ბიზნესებს ავტორიზებული წარმომადგენლობითი სადილერო კომპანიების, მომწოდებლების, პირდაპირი გაყიდვების არხებისა და თიბისი ბანკის ფილიალების მეშვეობით. თიბისი ბანკის ფართო გაყიდვების ქსელთან მიერთების შესაძლებლობა წარმოადგენს მთავარ კონკურენტულ უპირატესობას.

წლის მიმოხილვა

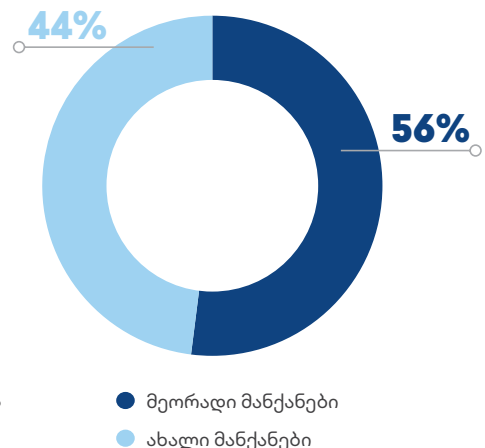
სალიზინგო პორტფელი 2023 წელს წლიურად 30% -ით გაფართოვდა მუდმივი სავალუტო კურსის პირობებში, რაც 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 377 მილიონ ლარს აღწევს. პორტფელის 92% დაკავშირებულია იურიდიულ პირებთან, რომლებიც ხელმძღვანელობენ მშენებლობის, მომსახურებისა და წარმოების სექტორებს. პორტფელის დარჩენილი 8% დაკავშირებულია ინდივიდუალურ კლიენტებთან. ახალი ავტომობილები შეადგენდნენ მთლიანი საცალო პორტფელის 44%-ს, დანარჩენი 56% კი მეორად ავტომობილებს. 2023 წელს თიბისი ლიზინგმა გამოიმუშავა 20 მილიონი ლარის მოგება, წ/წ 43% -მდე.

თიბისი ლიზინგი აქტიურად განაგრძობს ეკოლოგიურად სუფთა, განახლებად და ენერგოეფექტურ აქტივების დაფინანსებაში ჩართულობას სხვადასხვა ინიციატივით, მათ შორისაა:

კორკორაძის ლიზინგის კორტფელი
ჩაშლა 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

საცალო ლიზინგის კორტფელი
ჩაშლა 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

- 2023 წელს თიბისი ლიზინგმა წარმატებით განათავსა 15 მილიონი ლარის მწვანე სახელმწიფო ობლიგაციები. განთავსება იყო პირველი ეროვნული ვალუტის დენომინირებული მწვანე ემისია ადგილობრივ კაპიტალის ბაზარზე ფინანსურ ინსტიტუტებს შორის. გაცემიდან შემოსული თანხა მიმართულია თიბისის მწვანე ლიზინგის პორტფელის ზრდის დასაფინანსებლად. მწვანე ობლიგაციების გამოშვების გადანაცვლებას, ენერგოეფექტური აქტივების - ელექტრომობილების, საწარმოო მოწყობილობების, მზის პანელების - დაფინანსებასთან ერთად, კომპანიის ძირითადი მიზანია ხელი შეუწყოს ქვეყანაში მდგრადი დაფინანსების ხელმისაწვდომობის გაზრდას და ადგილობრივი კაპიტალის ბაზრის განვითარებას.

₾ 377 მლნ
(2022: ₾ 290 მლნ)
ლიზინგის პორტფელი

₾ 20 მლნ
(2022: ₾ 14 მლნ)
მოგება

- გარდა ამისა, ჩვენ დავიწყეთ თანამშრომლობა Green for Growth Fund-თან (GGF) ციფრული პლატფორმის შესამუშავებლად, რაც ჩვენს მომხმარებლებს საშუალებას მისცემს წარმოადგინონ მოთხოვნები მზის ფოტოელექტროენერგიის პერსპექტიული პროექტების დაფინანსების შესახებ და უფრო ეფექტურად მიიღონ კვოტები თიბისი ლიზინგიდან. ეს პლატფორმა ინტეგრირებული იქნება თიბისი ლიზინგის ვებსაიტზე და აღიჭურვება ლიზინგისა და მზის PV სისტემებზე ზემოქმედების კალკულატორით – რაც პოტენციურ კლიენტებს საშუალებას მისცემს შეაფასონ ლიზინგის განაკვეთები სხვადასხვა ტექნოლოგიის მომწოდებლებისგან, მათ შორის ძირითადი ზემოქმედების მაჩვენებლები, როგორიცაა ენერგიისა და ნახშირორჟანგის (CO2) ემისიის შემცირება, დანაზოგი ფულად გამოხატულებაში და სავარაუდო უკუგების პერიოდში.

ამის შედეგად, 32 მილიონ ლარამდე გაიზარდა ჩვენი სალიზინგო პორტფელი 2023 წელს, რომელიც წინა წელს მხოლოდ 25 მილიონ ლარს შეადგენდა. ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ჩვენი მწვანე პორტფელი 6-ჯერ გაიზარდა. ჩვენ ვგეგმავთ, რომ მომდევნო წლებში კიდევ უფრო გავზარდოთ მწვანე სალიზინგო პორტფელი.

სამომავლო ხედვა

ბოლო წლების განმავლობაში ძლიერი ზრდის მიუხედავად, 5 წლიანი 7%-იანი CAGR-ით, საქართველოს სალიზინგო ბაზარს აქვს ზრდის მნიშვნელოვანი პოტენციალი, ჯერ კიდევ დაბალი პენეტრაციის დონის გამო, ლიზინგი წარმოადგენს საქართველოს მთლიანი შიდა პროდუქტის მხოლოდ დაახლოებით 1% -ს, რაც მნიშვნელოვნად ჩამორჩება შედარებად ქვეყნებს, სადაც ლიზინგი, როგორც წესი, შეადგენს მთლიანი შიდა პროდუქტის 4-5%-ს. ჩვენ გვჯერა, რომ თიბისი ლიზინგს აქვს კარგი შესაძლებლობა იმისათვის, რათა კვლავაც ისარგებლოს ამ ბაზრის შემდგომი ზრდის პოტენციალით.

¹ დაფუძნებული შიდა შეფასებებზე.

² დაფუძნებული დიდი ბრიტანეთის კარგი მმართველობის ფონდზე, ლიზინგის ბაზრის კვლევაზე.

კოლეგები

ჩვენი ამოცანაა უსაფრთხო და წარმატებული სამუშაო გარემოს შექმნა, პიროვნული განვითარებისა და ზრდის მხარდაჭერა, მრავალფეროვნების, თანასწორობისა და ინკლუზიურობის ხელშეწყობა ჩვენს პერსონალში, და ამავედროულად ჩვენი კლიენტებისათვის უმაღლესი დონის მომსახურების მიწოდება.

**2023 წლის
წარმატების
საზომი**

58%
(2022: 59%)
თანამშრომელთა
ლოიალობის ინდექსი¹

37%
(2022: 36%)
ქალაქი საშუალო
როგოლის ხელმძღვანელ
პოზიციებზე²

88%
(2022: 89%)
ჩართულობის
ინდექსი³

მიმოხილვა

ჩვენს უდიდეს აქტივის ჩვენი პერსონალი წარმოადგენს და გვსურს ვიყოთ საუკეთესო დამსაქმებელი იმ სფეროებში, რომლებშიც ჩვენ ვმუშაობთ. ტალანტების მოზიდვისა და განვითარების ეფექტური მექანიზმით ჩვენ მხარს ვუჭერთ ჯგუფის სტრატეგიას და და ვცხდებით რომ მაქსიმალური ღირებულება შევქმნათ როგორც თიბისისთვის, ასევე ჩვენი დასაქმებულებისთვის. ჩვენ დავნერგეთ ჰიბრიდული სამუშაო გარემო, რაც მოქნილობის საშუალებას აძლევს ჩვენს თანამშრომლებს თავიანთი სამუშაო ადგილების არჩევაში. ამჟამად ჩვენი თანამშრომელთა უმრავლესობა, ვისაც არ უნებს კლიენტებთან პირისპირ ურთიერთობა, მუშაობს დისტანციურად, რაც განაპირობებს თანამშრომელთა გაზრდილ კმაყოფილებას დონეს და ეფექტურობის გაუმჯობესებას მთელი ჯგუფის მასშტაბით. 2023 წელს ჩვენ მნიშვნელოვნად, 24%-ით, გავზარდეთ ხელფასები ბანკის იმ თანამშრომლებისთვის, რომლებსაც უშუალო კავშირი აქვთ მომხმარებლებთან და ასრულებენ მხარდამჭერ ფუნქციებს. მათი რაოდენობა ჩვენი პერსონალის 56%-ს შეადგენს.

2023 წელს თიბისი ბანკის დაახლოებით 500 წევრი დაესწრო რაგბის მსოფლიო ჩემპიონატს საფრანგეთში ჩვენი მიღწევების აღსანიშნავად და გუნდურობის წასახალისებლად. გარდა ამისა, თიბისი ბანკის თანამშრომლებმა მონაწილეობა მიიღეს ლიდერთა გადამზადების პროგრამებში, მათ შორის BLED-ის (BLED მენეჯმენტის სკოლა), Develor-ის (Develor international), LPI-ის (Leadership Pipeline Institute) და IMD-ის (მენეჯმენტის განვითარების ინსტიტუტი) ტრენინგებში, რომლებიც ტარდება საქართველოში და სხვა ქვეყნებში.

ჩვენი ძირითადი სტრატეგიული პრიორიტეტები

ტალანტების მოზიდვა და განვითარება

ჩვენ მივიწინააღმდეგებთ, ვიყოთ საუკეთესო დამსაქმებელი ქართულ ბაზარზე და ამისათვის ვცდილობთ, შევქმნათ მაღალი დონის ტალანტების მოზიდვისა და განვითარების მექანიზმი.

ჩვენ აქტიურად ვაკვირდებით შრომის ბაზარს საქართველოსა და სხვა ქვეყნებში, რათა გავაფართოვოთ ჩვენი შესაძლებლობები და გლობალურად მოვიზიდოთ ახალი პერსონალი ისეთ სფეროებში, როგორიცაა ბიზნესი, ფინანსები, რისკები და IT.

ბექ-ოფისის დამწყები დონის პოზიციებისთვის ჩვენ ვიყენებთ სტაჟირების კარგად ცნობილ პროგრამას, რათა მოვიზიდოთ საუკეთესო სტუდენტები საქართველოს წამყვანი უნივერსიტეტებიდან. ერთწლიანი სტაჟირების წარმატებით გავლის შემდეგ, საუკეთესო კანდიდატებს სთავაზობენ დასაქმებას სხვადასხვა დეპარტამენტში, მათ შორის ფინანსებში, რისკებში, კორპორატიულ ბიზნესში, მარკეტინგში, ინფორმაციულ ტექნოლოგიებში და მონაცემთა ანალიტიკაში. გარდა ამისა, ჩვენ აქტიურად ვთანამშრომლობთ ადგილობრივ უნივერსიტეტებთან და კოლეგებთან, ვატარებთ დასაქმების გამოფენებს, ვგეგმავთ ქვეყნის მასშტაბით

ვიზიტებს უნივერსიტეტებში და აქტიურად ვმონაწილეობთ სხვადასხვა მარკეტინგულ აქტივობებში, რათა მოვიზიდოთ დამამთავრებელი კურსის სტუდენტები სხვადასხვა პოზიციებზე.

2019 წლიდან ჩვენი შიდა IT აკადემია წარმოადგენს ტექნოლოგიური განათლების ცენტრს, რომელიც სთავაზობს კურსებს ფრონტ-ენდის, ბექ-ენდის დეველოპმენტში, DevOps-ში და სხვა. ეს კურსები უფასოა როგორც ჩვენი თანამშრომლებისთვის, ასევე პოტენციური კანდიდატებისთვის. გამოცდილი პერსონალისა და ინდუსტრიის პროფესიონალების ხელმძღვანელობით, აკადემიამ გადაამზადა 1,100-ზე მეტი პირი ორგანიზაციის გარეთ და 1,500 ორგანიზაციის შიგნით, რის შედეგადაც თიბის ჯგუფს დაემატა 300-ზე მეტი კვალიფიციური პერსონალი.

2023 წელს ჩვენმა IT აკადემიამ დაიწყო პროექტი USAID-თან პარტნიორობით (TBCxUSAID ტექნოლოგიური განათლებისთვის), რომლის მიზანია, ახლად შემუშავებული 9 კურსის მეშვეობით, გადაამზადოს 700-ზე მეტი მონაწილე. ასევე, შევქმენით iOS ლაბორატორია. ეს პროექტი ფოკუსირებულია ქალთა გაძლიერებასა და რეგიონალური ტერიტორიების დაფარვაზე.

2011 წელს დაარსებული თიბისი აკადემია თიბისი ჯგუფის ყველა წევრს უზრუნველყოფს სასწავლო პროგრამების ფართო სპექტრით. 2023 წელს 2,000-ზე მეტმა თანამშრომელმა მიიღო მონაწილეობა სხვადასხვა კურსსა და პროგრამაში, მათ შორისაა ბიზნესის განვითარება, ეკაილ ტრანსფორმაცია, ბრენდის გამოცდილება, სამართალი, ფინანსური ანალიტიკა და აუცილებელი რბილი უნარების დახვეწა.

აღსანიშნავია, რომ თიბისი აკადემიამ გააფართოვა თავისი ლიდერობის პროგრამები, გასცდა ეროვნულ საზღვრებს და ჩვენს თანამშრომლებს გლობალური მასშტაბით ლიდერული უნარ-ჩვევების განვითარების შესაძლებლობა მისცა. პროგრამით გათვალისწინებულ მნიშვნელოვან თემებს შორის იყო: სტრატეგიული აზროვნება, კომუნიკაცია, მოლაპარაკება, წამყვანი ლიდერები და ა.შ. აღნიშნული პროგრამა 200-მდე ადამიანმა გაიარა წარმატებით. მათი უკუკავშირი კი ძალიან დადებით იყო.

ჩვენ ასევე ფინანსური მხარდაჭერა გავუწიეთ ჩვენს თანამშრომლებს სხვადასხვა გარე კურსებზე დასასწრებად და საერთაშორისო სერთიფიკატების მოსაპოვებლად, როგორებიცაა MBA, CFA, FRM, ACCA და სხვა.

უსაფრთხო სამუშაო გარემოს უზრუნველყოფა ჩვენი მუდმივი პრიორიტეტია. 2023 წელს ჩვენ განვაახლეთ ფსიქიკური ჯანმრთელობის პროგრამის სესიები, რომლებიც მოიცავენ მთელ რიგ სასარგებლო და მრავალფეროვან აქტივობებს ჩვენი თანამშრომლების მხარდასაჭერად, ასეთებია:

- ჩვენი თანამშრომლების მენტალურ ჯანმრთელობაზე ფოკუსირებული ყოველთვიური საინფორმაციო ბიულეტენები, რომელთა მიზნობაა ხდება შიდა საკომუნიკაციო არხებით;
- სემინარები, შეხვედრები და ფიზიკური აქტივობები თიბისი ბანკის თანამშრომლებისთვის.

მთელი წლის განმავლობაში, ჩვენ ჩავატარეთ ექვსი სემინარი, რომლებიც სპეციალურად მიეძღვნა სტრესის მართვას ყოველდღიურ ცხოვრებაში, ასევე, თანამშრომლების ცნობიერების ასამაღლებლად ჩპროფესიონალმა სპიკერებმა ჩაატარეს offline სემინარები. გარდა ამისა, ჩვენ მოვანწყვეთ სხვადასხვა ფიზიკურ აქტივობას, მათ შორისაა იოგა თერაპია. ყველა ეს აქტივობა დაიგეგმა და განხორციელდა ჩვენი თანამშრომლების უკუკავშირის საფუძველზე.

ჩვენ თანამშრომლებს ვთავაზობთ კონკურენტულ ანაზღაურების პაკეტებს, რომლებიც მოიცავს ფიქსირებულ ხელფასს, სამუშაოს შესრულებაზე დაფუძნებულ პრემიებს და შეღავათების პაკეტს, რომელშიც შედის ჯანმრთელობის დაზღვევა, კრიტიკული დაავადებების და სიცოცხლის დაზღვევა, ანაზღაურებადი ბიულეტენი, ასევე ექვსთვიანი სრულად ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულება როგორც დედისთვის, ისე მამებისთვის. დამატებითი შეღავათები მოიცავს სოციალური დახმარების პაკეტს ქორწინების, მშობიარობისა და ოჯახის წევრებზე ზრუნვის შემთხვევაში, ანაზღაურებად დღეებს ყველა თანამშრომლისთვის და დამატებით ანაზღაურებად დღეებს სამზე მეტი შვილის დეკრეტული შვებულება როგორც დედისთვის, ისე მამებისთვის, ასევე სპეციალურ სოციალურ ანაზღაურებას თანამშრომელთათვის, ვისაც ჰყავთ ოთხი ან მეტი შვილი.

2023 წლის განმავლობაში განხორციელდა მნიშვნელოვანი ცვლილებები. HR Core-ის ახალი სისტემის ამოქმედების გარდა, თანამშრომლებისთვის უზრუნველყავით გაუმჯობესებული შეღავათები, როგორებიცაა გაზრდილი სამშობიარო შეღავათები და სადაზღვევო პირობები.

- 1 თანამშრომელთა ლოიალობის ინდექსი (eNPS) ბანკის თანამშრომლებისთვის 2023 წლის დეკემბერში შეფასდა დამოუკიდებელი კონსულტანტის მიერ.
- 2 ფილიალის მენეჯერები, განყოფილების და დეპარტამენტის ხელმძღვანელები, ასევე ჯგუფის შვილობილი კომპანიების საშუალო დონე.
- 3 ბანკის თანამშრომლების ჩართულობის ინდექსი შეფასდა 2023 წლის დეკემბერში დამოუკიდებელი კონსულტანტის მიერ და გაიზომა, თუ რამდენად გრძნობენ თანამშრომლები თავს ჩართულად და ერთგულად თიბისი ბანკის მიმართ.

სამუშაოს შესრულების მართვა

ჩვენი სამუშაოს შესრულების მართვის სისტემა შექმნილია თანამშრომლების პროდუქტიულობის გასაზრდელად და ხელს უწყობს ღია კომუნიკაციისა და კონსტრუქციული უკუკავშირის კულტურას.

ის მჭიდროდ არის დაკავშირებული ჩვენი ჯგუფის საერთო მიზნებთან და ფოკუსირებულია გამჭვირვალობაზე, სამართლიანობასა და კეთილსინდისიერებაზე. ჩვენ ვზრუნავთ იმაზე, რომ ჩვენი გუნდის წევრებმა გააცნობიერონ თავიანთი როლები კომპანიაში. ასევე ვცემარებით მათ რომ დასახონ მიზნები და მიაღწიონ წარმატებებს. რეგულარული უკუკავშირი და კონსტრუქციული საუბრები სამუშაოს შესრულების მართვის სისტემის ბუნებრივი ნაწილია.

ჩვენ ვაცნობიერებთ, რომ სხვადასხვა პოზიცია შეფასების სხვადასხვა მეთოდს მოითხოვს. ჩვენ ვადგენთ ყოველთვის მიზნებს ჩვენი ფრონტ-ენდის გუნდისთვის და ვაჭილდობთ მათ გაყიდვებსა და მომხმარებელთა მომსახურებაში მიღწეული შესრულების მიხედვით. საშუალო მენეჯერებისა და ჩვენი ბექ-ოფისის პერსონალის შეფასება ხდება KPI-ებისა და კომპეტენციაზე დაფუძნებული მიდგომის გამოყენებით. მუდმივი გაუმჯობესებისკენ სწრაფვაში ჩვენ ვიყენებთ "360 გრადუსით" შეფასების პროცესს. ეს საშუალებას აძლევს გუნდის თითოეულ წევრს მიიღოს უკუკავშირი თავიანთი მენეჯერებისგან, კოლეგებისა და დაქვემდებარებული პირებისგან. ეს კომპლექსური მეთოდი ეხმარება ჩვენს პერსონალს იმის გაგებაში, თუ როგორ უყურებენ სხვები მათ საქმიანობას, აღმოაჩინონ ძლიერი მხარეები, გამოავლინონ პოტენციური ზრდის სფეროები და თან შეიძინონ ახალი უნარები.

2023 წლის განმავლობაში პროაქტიურად ვმუშაობდით უკუკავშირის კულტურის გაძლიერებაზე. ჩვენ ჩავატარეთ მთელი რიგი ტრენინგები ჩვენი თანამშრომლებისთვის, რათა ხაზი გაგვესვა ღია კომუნიკაციისა და თანამშრომლობის მნიშვნელობაზე, იმ მტკიცე რწმენით, რომ ერთობლივი მუშაობით ჩვენ შეგვიძლია მივაღწიოთ თვალსაჩინო წარმატებებს.

თანამშრომელთა ჩართულობა და მოტივაცია

ჩვენი მიზანია, შევქმნათ მხარდაჭერი და მამოტივირებელი სამუშაო კულტურა, რათა ყველას შევთავაზოთ მუშაობისა და ზრდის თანაბარი შესაძლებლობები და ხელი შევეწყოთ ჯანსაღ ბალანსს სამუშაოსა და ცხოვრებას შორის. ჩვენი სტრატეგიის მიზანია ჩვენი კომპანიის ღირებულებების აქტიური პოპულარიზაცია, რომელიც ყველა თანამშრომელმა უნდა გამოიყენოს საერთაშორისო დონეზე, რითაც ხელს შეუწყობს კულტურულ მრავალფეროვნებას და გლობალური აზროვნების განვითარებას.

ჩვენს გენერალურ დირექტორს და აღმასრულებელ ხელმძღვანელთა გუნდს რეგულარულად აქვთ კომუნიკაცია ჩვენს თანამშრომლებთან, რათა დაამკვიდრონ კორპორატიული კულტურა და ღირებულებები. ჯგუფის სტრატეგიისა და მიღწევების გასაზიარებლად და უკუკავშირის მისაღებად რეგულარულად ტარდება ჰიბრიდული შეხვედრები (ვირტუალური და პირადი). რეგულარულად ხდება ჩვენი არსებული სოციალური და კულტურული აქტივობების გადახედვა, რათა ისინი რელევანტური იყოს ჩვენი კოლეგებისთვის.

ჩვენ მხარს ვუჭერთ და მოვუწოდებთ ჩვენს თანამშრომლებს აქტიურად იფიქრონ ჩაერთონ როტაციებში ჯგუფის შეგნით, მონაწილეობა მიიღონ ღია შერჩევის პროცესებში ახალ პოზიციაზე და ეძებონ კარიერული წინსვლის შესაძლებლობები ჯგუფში. თანაბარ პირობებში პრიორიტეტი ენიჭება შიდა კანდიდატებს. 2023 წელს დანინაურებისა და იმავე დონეზე გადასვლების მაჩვენებელი ბანკში იყო დაახლოებით 35%. წლის განმავლობაში ჩვენ აქტიურად ვმუშაობდით ჩვენი IT ფუნქციების გაძლიერებაზე ამ სფეროში საერთაშორისო და ადგილობრივი უფროსი ექსპერტების დაქირავებით, ჩვენი ბიზნეს სტრატეგიის მხარდასაჭერად. 2023 წელს შეიქმნა და დამტკიცდა ჯგუფის საკადრო რეზერვის პოლიტიკა. ჩვენ წარმატებით ვთანამშრომლობდით Egon Zehnder-თან ამ პროცესში და დღემდე აქტიურად ვიყენებთ მათ დახმარებას პერსონალის განვითარებაში.

განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა ჩვენი გუნდის წევრების მიღწევების აღიარებას ჩვენს შიდა საკომუნიკაციო არხებში წარმატებების შესახებ ინფორმაციის გაზიარებით. გარდა ამისა, ჩვენ შემოვიღეთ სხვადასხვა შიდა წახალისებები, რათა ხელი შევეწყოთ მომსახურებაზე ორიენტირებულ კულტურას და ჩვენს თანამშრომლებში გავაძლიეროთ ფოკუსი მომხმარებელთა კმაყოფილებაზე. ასევე, განხორციელდა სპეციალურად frontline თანამშრომლებისთვის შექმნილი მენტორობის პროგრამა, რომლის მიზანია ხელი შეუწყოს ახალი პერსონალის უპრობლემო ინტეგრაციას საოპერაციო პროცესებში.

ჩვენ მუდმივად ვაკვირდებით ჩვენი თანამშრომლების კმაყოფილებასა და ჩართულობას. გასულ წელს ჩვენი დასაქმებულების 78% აქტიურად მონაწილეობდა თანამშრომელთა ჩართულობის ანონიმურ კვლევაში და ჩვენი თანამშრომლების ლოიალობის ინდექსი (eNPS) კვლავ მაღალ დონეზე იყო, 58%¹, 2022 წლის 59%-თან შედარებით, რაც აღემატება ევროპული ინდუსტრიის საშუალო მაჩვენებელს, 42%²-ს. კვლევის შედეგებს უტარდება მრავალმხრივი ანალიზი და შემდგომში წარედგინება აღმასრულებელ ხელმძღვანელობას და

სამეთვალყურეო საბჭოს, და გამოიყენება სამომავლო ინიციატივების სტრატეგიულ დაგეგმვაში.

უსაფრთხო სამუშაო გარემოს უზრუნველყოფა კვლავაც ჩვენი უპირველესი საზრუნავია. მთელ გუნდთან ერთად, ჩვენ აქტიურად ვიყენებთ ახალ და ეფექტურ მიდგომებს თანამშრომელთა კეთილდღეობისა და საოპერაციო ეფექტურობის ასამაღლებლად. მაგალითად, 2023 წელს ჯგუფის მასშტაბით ამოქმედდა ფსიქიკური ჯანმრთელობის განახლებული პროგრამა, რომელშიც დიდი ყურადღება ეთმობა მთელ რიგ ფიზიკურ და საგანმანათლებლო აქტივობებს.

თანასწორობა და მრავალფეროვნება

ჩვენი მიზანია, ხელი შევუწყოთ მრავალფეროვნებას, თანასწორობასა და ინკლუზიურობას ჩვენს პერსონალში და ამავდროულად, აქტიურად ვებრძოლოთ დისკრიმინაციის ყველა ფორმას. ჩვენი ორგანიზაცია აღიარებს და ხელს უწყობს ჩვენი თანამშრომლების განსხვავებებს ასაკობრივ, გენდერულ, რასობრივ, კანის ფერის, შეზღუდული შესაძლებლობების, ეთნიკური წარმომავლობის, ოჯახური მდგომარეობის, გენდერული იდენტობის ან გამოხატვის, ენის, ეროვნული წარმოშობის, ფიზიკური და გონებრივი შესაძლებლობების, პოლიტიკური კუთვნილების, რელიგიის, სექსუალური ორიენტაციის, სოციო-ეკონომიკური წარმომავლობის მიხედვით და ყველა სხვა სახის განსხვავებებს, რომლებიც ხელს უწყობს ჩვენი გუნდის წევრების ინდივიდუალობას.

ჩვენ ვხელმძღვანელობთ ჩვენი მრავალფეროვნების, თანასწორობისა და ინკლუზიურობის პოლიტიკით. პოლიტიკა იძლევა მკაფიო მითითებებს მრავალფეროვნების, თანასწორობისა და ჯგუფის საქმიანობაში ჩართულობის პროაქტიული და თანმიმდევრული ინტეგრაციის უზრუნველსაყოფად კომპანიის შიგნით, ბაზარზე და ზოგადად საზოგადოებაში. პოლიტიკა ხელმისაწვდომია შემდეგ ბმულზე: www.tbcbankgroup.com.

ჩვენ ვზრუნავთ გენდერულად დაბალანსებული სამუშაო კულტურაზე, რომელიც მხარს უჭერს და აფართოებს ქალების უფლებებსა და შესაძლებლობებს. ჩვენ მიზნად დავისახეთ ბანკის დონეზე საშუალო რგოლის ხელმძღვანელ და ექაილ ლიდერების პოზიციებზე მყოფი ქალების რაოდენობის გაზრდა ამჟამინდელი 40%-დან 43%-მდე 2024 წლისთვის. 2023 წლიდან ექაილ მენეჯერული პოზიციები - პროდუქტის მფლობელები და განყოფილებების ხელმძღვანელები - ჩართული იყვნენ საშუალო რგოლის ხელმძღვანელ და ექაილ ლიდერების კომბინირებულ სამიზნე მაჩვენებლებში, რათა ამით ასახულიყო ორგანიზაციული ტრანსფორმაცია და სტრუქტურა ბანკში. ჩვენი გამოცდილება აჩვენებს, რომ ექაილ სტრუქტურა ქმნის უფრო დინამიურ სამუშაო გარემოს, აყალიბებს ღია კულტურას და აფართოებს ქალებისა და მამაკაცების შესაძლებლობებს სხვადასხვა როლებსა და ფუნქციებში. გარდა ამისა, 2022 და 2023 წელს ჩვენ გავაფართოვეთ ჩვენი მიდგომა ჯგუფის გარკვეული შვილობილი კომპანიების მიმართ და ჩავრთეთ ინდივიდუალური მრავალფეროვნების მიზნები მათი ESG სტრატეგიების ფარგლებში.

ვადისტურებთ რა ჩვენს, როგორც ქალთა უფლებების დაცვის პრინციპების (WEPS) მხარდამჭერების ვალდებულებას, პირობას ვდებთ, რომ მხარს დავუჭერთ გენდერულ თანასწორობას, ხელს შევუწყობთ თანამშრომელთა მრავალფეროვნებას, გავაძლიერებთ ქალებს და გამოვხატავთ ჩვენს ამ ერთგულებას საჯარო ღონისძიებებზე. აქტიური მონიტორინგისა და შეფასების მიზნით, ჩვენ ვაგროვებთ, ვანალიზებთ და ყოველთვიურად ვაფიქსირებთ სქესის მიხედვით დანაწილებულ მონაცემებს, რათა შევქმნათ საწყისი ნიშნული და გავზომოთ ჩვენი ძალისხმევების შედეგები, ზემოქმედება და პროგრესი ჩვენი შიდა მრავალფეროვნების მიზნებისკენ კონკრეტული პოზიციებისთვის.

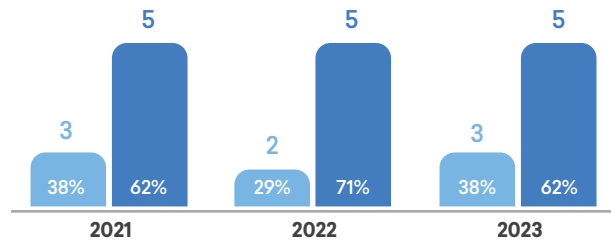
თანასწორობის, მრავალფეროვნებისა და ინკლუზიის ჩვენს ურყევ მხარდაჭერაში, ამ წელს ჩვენ კვლავ დიდ ყურადღებას ვუთმობთ ტრენინგებს. 2023 წლის აპრილიდან ჩვენი თანამშრომლები ყოველკვირეულად პირადად ესწრებიან ტრენინგებს, რომლებიც მოიცავს ისეთ თემებს, როგორიცაა ჯანსაღი სამუშაო გარემო, სტერეოტიპები, დისკრიმინაციისა და მისი გავლენის ამოცნობა, ძალადობის სხვადასხვა ფორმების გაგება და თანასწორობისა და სამართლიანობის მნიშვნელობა სამუშაო ადგილებსა და საზოგადოებაში.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში მოცემულია მონაცემები ჯგუფის დონეზე.

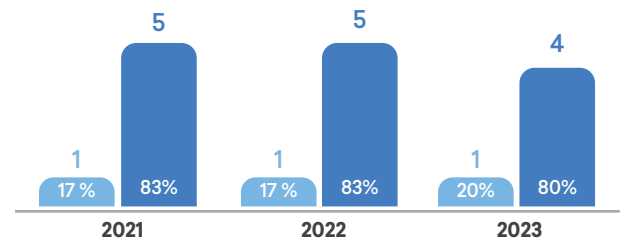
- 1 თანამშრომელთა ლოიალობის ინდექსი (eNPS) ბანკის თანამშრომლებისთვის 2023 წლის დეკემბერში შეფასდა დამოუკიდებელი კონსულტანტის მიერ.
- 2 თანამშრომელთა ლოიალობის ინდექსის (eNPS) ინდუსტრიის საშუალო ევროპული მაჩვენებელი 2023 წლის დეკემბერში შეფასდა დამოუკიდებელი კონსულტანტის მიერ.

როგორ ვაშენებთ ღირებულებას კოლეგებისთვის გავრცელება

სამეთვალყურეო საბჭო*

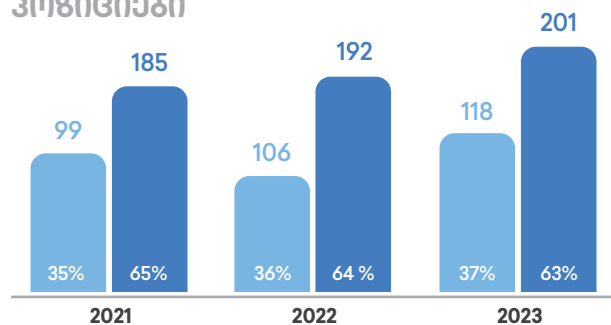

აღმასრულებელი ხელმძღვანელობა

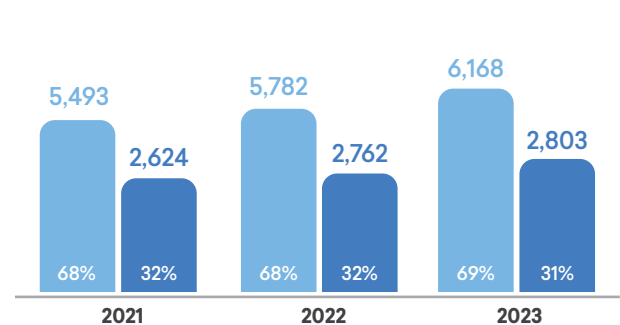

* 2022 წლის განმავლობაში ჩვენ გვყავდა სამი ქალი არააღმასრულებელი დირექტორი, სანამ მარია ლუიზა ჩიკომინმა არ დატოვა საბჭო 2022 წლის სექტემბერში. 2023 წლის 26 ივნისს, ჯანეტ ჰეკმანი დაინიშნა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად.

საშუალო რგოლის ხელმძღვანელი პოზიციები**

ყველა თანამშრომელი

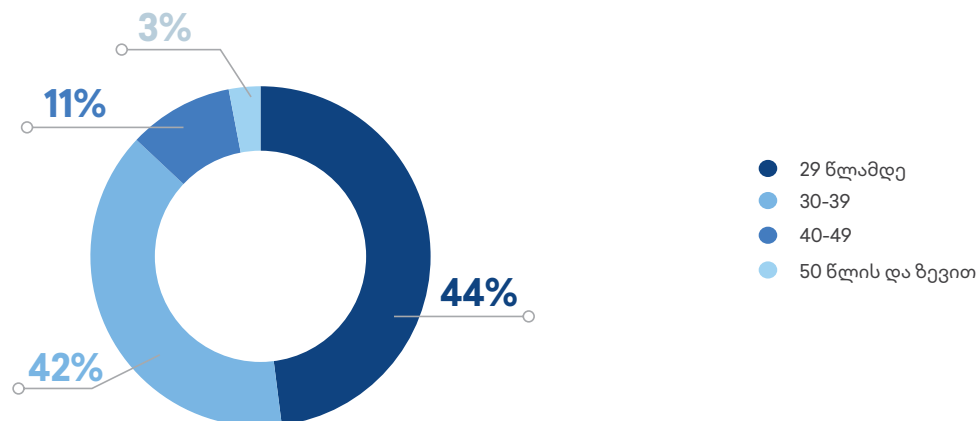

** ფილიალის მენეჯერები, განყოფილების და დეპარტამენტის ხელმძღვანელები, ასევე ჯგუფის შვილობილი კომპანიების საშუალო დონე.

● ქალი ● კაცი

ჩვენ გვყავს მრავალფეროვანი გუნდი, რომელიც შედგება გამოცდილი პროფესიონალებისა და საქართველოსა და საზღვარგარეთის საუკეთესო უნივერსიტეტების კურსდამთავრებული ნიჭიერი ახალგაზრდებისაგან. ჩვენ მტკიცედ გვწამს, რომ ეს ასაკობრივი ნაზავი ხელს უწყობს დინამიურ, მაღალი ხარისხის გუნდს უკეთესი შედეგების მიღწევაში.

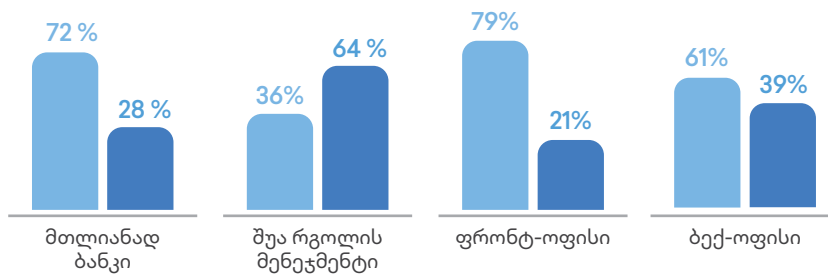
ასაკობრივი მრავალფეროვნების სტატისტიკა 2023

ანაზღაურების გენდერული სხვაობა¹

ჩვენ რეგულარულად ვამოწმებთ ანაზღაურების დონეს და უზრუნველვყოფთ, რომ ქალებსა და მამაკაცებს ერთნაირი სამუშაოს შესრულებისთვის თანაბარ ანაზღაურებას უხდით. 2023 წელს ჩვენი საშუალო გენდერული სხვაობა ბანკის თანამშრომლებისთვის დარჩა იმავე დონეზე, როგორც 2022 წელს - 44%, რაც იმას ნიშნავს, რომ, საშუალოდ, მამაკაცები იღებდნენ უფრო მაღალ ანაზღაურებას, ვიდრე ქალები (საშუალო გენდერული სხვაობა საათობრივ ანაზღაურებაში). ეს ძირითადად განპირობებულია დაბალ თანამდებობებზე დასაქმებული ქალების მეტი რაოდენობით, მათ შორის ფრონტ-ოფისში კლიენტთა მომსახურების პოზიციებზე. საშუალო რგოლის ხელმძღვანელთათვის, საშუალო გენდერული ანაზღაურების სხვაობა უარყოფითი იყო - 17% 2023 წელს და -5% 2022 წელს, რაც ნიშნავს, რომ ქალებს უფრო კარგი ანაზღაურება ჰქონდათ, ვიდრე მამაკაცებს. ჩვენ კვლავაც ვცდილობთ, მივაღწიოთ უკეთეს გენდერულ ბალანსს და გავზარდოთ მაღალ და საშუალო დონის თანამდებობებზე მომუშავე ქალების წილი.

გენდერული გადანაწილება სხვადასხვა კომპანიაში*

*ამ ცხრილში მოცემული მონაცემები წარმოდგენილია მხოლოდ ბანკისთვის.

● ქალი ● კაცი

ეთიკის სტანდარტები, პასუხისმგებლიანი ქცევა და უსაფრთხო სამუშაო გარემო სამსახურში

თიბისი ბანკის მიზანია მაღალ ეთიკურ სტანდარტებზე დაფუძნებული ბიზნესის წარმოება, პატივს სცემს ადამიანის უფლებებს, ზრუნავს გარემოზე და საზოგადოებაზე და ხელს უწყობს მის თანამშრომლებს იმოქმედონ კეთილსინდისიერად და პასუხისმგებლობით ერთმანეთის და სხვა დაინტერესებული მხარეების მიმართ.

ამ მიზნით, ჩვენ შევიმუშავეთ პოლიტიკის სხვადასხვა კომპლექტები ჯგუფის დონეზე. ჩვენ დიდ ყურადღებას ვაქცევთ მათ დაცვას. რეგულარულად ხდება ჯგუფის დონის ყველა პოლიტიკის გადახედვა და განახლება. ჩვენი 2023 წლის გადახედვის პროცესში რამდენიმე პოლიტიკა (AML პოლიტიკა, სანქციების პოლიტიკა, მექრთამეობის საწინააღმდეგო პოლიტიკა, ანტიკორუფციული და გადასახადებისგან თავის არიდების საწინააღმდეგო პოლიტიკის ხელშეწყობის პრევენცია, ფინანსურ დანაშაულთან დაკავშირებული ჯგუფური რისკის მადის შესახებ განცხადება) გაერთიანდა ერთ პოლიტიკაში - ფინანსური დანაშაულის საწინააღმდეგო პოლიტიკა. ასევე, ეთიკის კოდექსი და ქცევის კოდექსი გაერთიანდა ერთ პოლიტიკაში - ქცევის და ეთიკის კოდექსი.

პოლიტიკის ეს კომპლექტები მოცემულია ჩვენი IR ვებსაიტზე www.tbcbankgroup.com და მათში შედის:

- ქცევის და ეთიკის კოდექსი;
- მრავალფეროვნების, თანასწორობისა და ინკლუზიურობის პოლიტიკა;
- ფინანსური დანაშაულის საწინააღმდეგო პოლიტიკა;
- ადამიანის უფლებათა პოლიტიკა;
- ინციდენტებზე რეაგირების პოლიტიკა (მხილების პოლიტიკა);
- მონაცემთა დაცვის გლობალური პოლიტიკა;
- გარემოს დაცვისა და კლიმატის ცვლილების პოლიტიკა.

¹ ანაზღაურების გენდერული სხვაობა დათვლილია 2023 წლის აპრილის მდგომარეობით.

როგორ ვაშენებთ ღირებულებას პოლიტიკისთვის გავრცელება

ჩვენ დავწერეთ თანამშრომელთა დისკრიმინაციის, ძალადობისა და შევიწროების და, ასევე, ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების პოლიტიკა ბანკის დონეზე და გავავრცელეთ ისინი ჯგუფის დონეზე.

თანამშრომელთა დისკრიმინაციის, ძალადობისა და შევიწროების პოლიტიკა ვრცელდება ყველა თანამშრომელზე, მომხმარებელზე და ყველა პირზე, რომელთანაც თანამშრომლები ურთიერთობენ ან უწევენ ფინანსურ მომსახურებას. პოლიტიკა განსაზღვრავს ძალადობის სახეებს, რომლებიც მოიცავს ფიზიკურ ან/და ფსიქიკურ ძალადობას, ასევე პირის ან ქონების დაზიანების მუქარას, სიტყვიერ შეურაცხყოფას, ფსიქოლოგიურ ზეწოლას, სექსუალურ შევიწროებას და ა.შ. გარდა ამისა, პოლიტიკა აფუძნებს კომიტეტს, რომელიც პასუხისმგებელია დაფიქსირებული (მხილებული) საქმეების განხილვაზე, გადაწყვეტილების მიღებასა და ადეკვატურ რეაგირებაზე, მათ შორის კლიენტის, კონტრაქტორის ან სხვა მესამე პირის მომსახურების გაუქმებაზე ან/და შეზღუდვაზე. პოლიტიკა კიდევ ერთხელ ხაზს უსვამს, თუ რამდენად მნიშვნელოვანია ჩვენი თანამშრომლებისთვის უსაფრთხო და დაცული გარემოს უზრუნველყოფა, როგორც ფრონტ-, ისე ბექ-ოფისში.

შეიქმნა და დაინერგა ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების პოლიტიკა. საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, 2019 წლის სექტემბრიდან ყველა კომპანია ვალდებულია აიყვანოს ჯანდაცვის, უსაფრთხოებისა და გარემოს დაცვის (HSE) სპეციალისტი HSE მართვის სისტემისა და სტანდარტების დანერგვის უზრუნველსაყოფად. ამჟამად, HSE მართვა მივანდეთ გამოცდილ აუტოსორს კომპანიას, რომელიც ბანკის გუნდთან ერთად HSE პოლიტიკისა და სტრატეგიის შემუშავების პროცესშია. ოთხ თვეში ერთხელ, HSE სპეციალისტები ატარებენ ინსპექტირებას და შეიმუშავებენ კონკრეტულ ანგარიშებს რისკებისა და საფრთხეების შესახებ ყველა ფილიალსა და ოფისში. წელიწადში ორჯერ, HSE სპეციალისტები ზომავენ მიკროკლიმატს და სინათლეს ყველა ფილიალსა და ოფისში, რათა უფრო კომფორტული სამუშაო გარემო შექმნან თანამშრომლებისთვის. რისკის შეფასებები განახლდება ყოველ ოთხ თვეში, რაც ხაზს უსვამს, თუ რომელი რისკები და საშიშროებები უნდა კონტროლდებოდეს. ყოველ ექვს თვეში ერთხელ ვატარებთ სახანძრო და სავაჭრული წვრთნებს. წელიწადში ერთხელ ჩვენ ვატარებთ ტრენინგებს ყველა თანამშრომლისთვის HSE, სახანძრო, ელექტრო, ეროგონომიკის, საგანგებო სიტუაციების სამოქმედო გეგმის, სტრესის და ადამიანური ფაქტორების საკითხებში. ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების ჩარჩო ვრცელდება ყველა თანამშრომელსა და კონტრაქტორზე, როგორც სრულ, ასევე არასრულ განაკვეთზე მომუშავეებზე.

შესაბამისობის უზრუნველყოფის დეპარტამენტი რეგულარულად ატარებს სპეციალურ ტრენინგებს თანამშრომელთა სხვადასხვა ჯგუფებისთვის, მათი სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე, შემდეგ სფეროებში: ანტიკორუფციული, ქრთამის საწინააღმდეგო, ეთიკური საკითხები, ასევე ფულის გათეთრების საწინააღმდეგო და სანქციების თემაზე. 2023 წლის განმავლობაში ასეთი ტრენინგი გაიარა 7,420-ზე მეტმა თანამშრომელმა. პერიოდულ აუდიტს ასევე ატარებს შიდა აუდიტის დეპარტამენტი ნებისმიერი დარღვევის ან შეუსაბამო ქცევის გამოსავლენად.

გარდა ამისა, ყოველწლიურად, ჩვენ ვატარებთ სავალდებულო ტესტებს თიბისი ჯგუფის ყველა თანამშრომლისთვის, რათა ავამაღლოთ ცნობიერება და ხაზი გავუსვათ ჩვენი შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების მნიშვნელობას. თემები მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება შემდეგით: უსაფრთხო სამუშაო გარემო, ქცევის კოდექსი და ეთიკის კოდექსი, მონაცემთა და ინფორმაციული უსაფრთხოება, მხილება, გარემოსდაცვითი საკითხები, შიდა ინფორმაცია, კორუფცია, ფულის გათეთრება, თაღლითობა და საოპერაციო რისკები.

წელს, შიდა კონტროლის ჯგუფმა ჩაატარა თაღლითობის შესახებ ინფორმირების in-person ტრენინგები ჩვენი ფრონტ ოფისის თანამშრომლებისთვის, რომელშიც ჩართული იყო დაახლოებით 1,400 თანამშრომელი. ეს სესიები მიზნად ისახავდა პოტენციური თაღლითური ქმედებების გამოვლენისა და პრევენციის უნარის გაუმჯობესებას, რითაც გააძლიერებს ჩვენს ერთგულებას უსაფრთხო საოპერაციო გარემოსადმი. ეს პროაქტიური მიდგომა შეესაბამება ჩვენს მიმდინარე ძალისხმევას, შევინარჩუნოთ კეთილსინდისიერების უმაღლესი სტანდარტები და დავიცვათ ჩვენი ორგანიზაცია საფრთხეებისგან.

მემკვიდრეობის მემკვიდრეობა

მემკვიდრეობის მემკვიდრეობა

მემკვიდრეობის მემკვიდრეობა

მემკვიდრეობის მემკვიდრეობა

ერთად გავიმარტვებთ – საქართველოს მორაგბეთა ნაკრების მხარდაჭერა საფრანგეთში

როგორც ჩვენი კორპორატიული კულტურის განუყოფელი კომპონენტი, თიბისი ჯგუფის დაახლოებით 500 წევრი ეწვია საფრანგეთს რაგბის მსოფლიო ჩემპიონატზე ჩვენი მიღწევების აღსანიშნავად და თანამშრომლობის სულისკვეთების ასამაღლებლად.

საზოგადოება

ჩვენ ვაცნობიერებთ ჩვენს სოციალურ პასუხისმგებლობას და მივისწრაფით შევექმნათ უკეთესი მომავალი, იმ საზოგადოებას, რომელშიც ვმოღვაწეობთ. ჩვენი ეფექტური და მდგრადი ინიციატივების ფართო სპექტრი პირველ რიგში ორიენტირებულია ბიზნესის ზრდის ხელშეწყობაზე, ახალგაზრდებისა და ქალების გაძლიერებასა და კულტურისა და სპორტის მხარდაჭერაზე.

MSME ბიზნესის განვითარებისა და მენარმეობის ნახალისება

ბიზნეს სამყაროს მუდმივად განვითარებად გარემოში, მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები (MSME) მნიშვნელოვან როლს თამაშობენ ეკონომიკური ზრდისა და მენარმეობის ხელშეწყობაში. MSME-ების წინაშე მდგარი უნიკალური გამოწვევების სიღრმისეული გაანალიზებით, თიბისი ბანკი აგრძელებს მათ გაძლიერებას, რაც საშუალებას აძლევს გაძლიერდნენ და ხელი შეუწყონ ერის კეთილდღეობას. დეტალური ინფორმაცია ამ ინიციატივებთან დაკავშირებით შეგიძლიათ იხილოთ ჩვენს MSME ნაწილში 54-59 გვერდებზე.

ახალგაზრდა თაობის მხარდაჭერა საქართველოში

მთელი თავისი ისტორიის მანძილზე, თიბისი მუდმივად უჭერდა მხარს მიზანდასახულ ახალგაზრდებს, რომელთაგან ბევრი ჩამოყალიბდა როგორც წარმატებული ხელოვანი, მეცნიერი და პროფესიონალი სხვადასხვა სფეროებში, როგორც საქართველოს შიგნით, ასევე საერთაშორისო მასშტაბით. 2023 წელს თიბისიმ გააგრძელა ახალგაზრდა თაობის მხარდაჭერა შემდეგი ინიციატივებით:

- 2018 წლიდან **თიბისის სტიპენდია** ერთ-ერთი უმსხვილესი სოციალური პასუხისმგებლობის პროექტია საქართველოში. პროექტი მიზნად ისახავს მთელი ქვეყნის მასშტაბით სოციალურად დაუცველი ოჯახებიდან ახალგაზრდა, ნიჭიერი ადამიანების აღმოჩენასა და მხარდაჭერას. ყოველწლიურად, ბავშვთა განათლებისა და განვითარების სპეციალიზებულ 14 პარტნიორ ორგანიზაციასთან თანამშრომლობით, 200-მდე ქართველი ახალგაზრდა ნიჭიერი მოზარდი იღებს სტიპენდიას, რათა განავითარონ თავიანთი ცოდნა და უნარ-ჩვევები და გახდნენ წარმატებული პროფესიონალები. პროექტის დაწყების დღიდან თიბისი მხარს უჭერს მეცნიერების, სპორტისა და ხელოვნების სფეროებში სხვადასხვა ნიჭით დაჯილდოებულ 400-მდე სკოლის მოსწავლეს.
- 2023 წელს თიბისი ბანკი იყო **თბილისის 2023 წლის წიგნის საერთაშორისო ფესტივალის** გენერალური სპონსორი; ეს არის 26 წლიანი მემკვიდრეობის მქონე ღონისძიება, რომელიც გაიზარდა და გახდა ერთ-ერთი უმსხვილესი და გავლენიანი საგანმანათლებლო გამოფენა საქართველოში. აღსანიშნავია, რომ იგი გახდა ჩვენი ერის ახალგაზრდობის დიდი შთაგონების წყარო, რადგან მისი დამსწრეთა თითქმის 40% Gen-Z-ს თაობას ეკუთვნის.
- **STEM განათლების** მხარდაჭერა თიბისის ერთ-ერთი პრიორიტეტია. წელს, თიბისის განათლების პროგრამის ზოგადი მხარდაჭერით, ჩატარდა **WRO – რობოტების მსოფლიო ოლიმპიადა**. კონკურსის მიზანია სტუდენტებში STEM-ის პოპულარიზაცია და შემოქმედებითი აზროვნებისა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების განვითარებაში დახმარება. წლევანდელ ოლიმპიადაში მონაწილეობა მიიღო 123-მა ბავშვმა საქართველოს 8 სხვადასხვა რეგიონიდან. ბოლო ცხრა წლის განმავლობაში, თიბისი თანამშრომლობს ახალგაზრდა მკვლევართა და ინოვატორთა ყოველწლიურ კონკურსთან **“ლეონარდო და ვინჩი”** უფროსკლასელთათვის, კონკურსი საშუალებას აძლევს სკოლის მოსწავლეებს გამოავლინონ თავიანთი ნიჭი ტექნოლოგიურ სფეროებში და გამოიყენონ შემდგომი საგანმანათლებლო შესაძლებლობები. თიბისი კონკურსის მხარს უჭერს მარკეტინგულად, ზრუნავს ჩატარების ადგილის უზრუნველყოფაზე და აჯილდოებს გამარჯვებულებს.
- თიბისის გენერალური მხარდაჭერითა და სპონსორობით, საქართველოში ჩატარდა ინტელექტუალური ფორუმის TEDxTbilisi-ის 10 წლის იუბილესდამი მიძღვნილი ღონისძიება. **TEDxTbilisi** არის საგანმანათლებლო პლატფორმა, რომელიც ყოველწლიურად 500-ზე მეტ სტუმარს მასპინძლობს და საშუალებას აძლევს მათ მოისმინონ ინოვაციური და საინტერესო იდეები. ეს იყო პირველი თანამშრომლობა TEDxTbilisi-სა და თიბისის შორის, რომელშიც თიბისიმ ფინანსური და საკომუნიკაციო დახმარება გასწია.

- 2023 წელს თიბისიმ ჯეოლაბთან, PH International-თან და USAID-თან თანამშრომლობით **თიბისის საგანმანათლებლო პროგრამის** ფარგლებში შექმნა სრულად დაფინანსებული ონლაინ ტექნოლოგიური კურსები მე-10 და მე-11 კლასის მოსწავლეებისთვის. ეს არის კომპანიის ერთ-ერთი უმსხვილესი საგანმანათლებლო პროექტი, რომელსაც საქართველოს ყველა რეგიონში გყავს ბენეფიციარები. პროგრამა მოიცავს სამთვიან ტექნოლოგიურ კურსებს 9 სხვადასხვა სფეროში. პროექტის ფარგლებში ეწყობა რეგიონული გასვლები მთელი საქართველოს მასშტაბით. ეს შეხვედრები მოიცავს რეკომენდაციებსა და პანელურ დისკუსიებს ტექნოლოგიების სხვადასხვა დარგის წამყვანი სპეციალისტებისგან. 2023 წლის ბოლოს პროგრამას საქართველოს მასშტაბით 1,200 კურსდამთავრებული ჰყავდა.

თანაბარი შესაძლებლობების შექმნა ქალებისთვის

- თიბისის და USAID-ის ეკონომიკური უსაფრთხოების პროგრამა მესამე წელია ერთობლივად ატარებენ გრეის ჰოპერის ჯილდოს გადაცემის ცერემონიას, სადაც აჯილდოვებენ წარმატებულ ქალებს ინფორმაციული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების (ICT) 6 სხვადასხვა კატეგორიაში. ეს ჯილდო ასევე გადაეცემა პირებსა და ორგანიზაციებს ICT ინდუსტრიაში ქალების გაძლიერებაში შეტანილი წვლილისთვის და ამ სფეროში პოზიტიური ცვლილებებისთვის საქართველოში.
- პროექტი „500 ქალი ტექნოლოგიის სფეროში“ მნიშვნელოვანი ინიციატივაა, რომელიც მიზნად ისახავს ტექნოლოგიურ სფეროში გენდერული მიკერძოების აღმოფხვრას საქართველოში. თიბისის ბიზნესისა და ტექნოლოგიების უნივერსიტეტთან, გაეროს ქალთა ორგანიზაციასთან და ნორვეგიის მთავრობასთან თანამშრომლობით შემუშავებული პროგრამა გაგრძელდა 18 თვეზე მეტი და შესაძლებლობა მისცა ქალებს შეესწავლათ სხვადასხვა პროფესიები ტექნოლოგიურ სფეროში. პროგრამის ერთ-ერთი მთავარი მიზანი იყო უწყვეტი სწავლისა და განვითარების შესაძლებლობის შედეგად ქალების გაძლიერება. ამ მისიის განსახორციელებლად, პროექტის კურსების დასრულების შემდეგ, თიბისის IT აკადემიაში 60-ზე მეტმა მონაწილემ აიმაღლა კვალიფიკაცია.

კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა

- 2003 წლიდან თიბისი არის ლიტერატურული პრემია „საბას“ ძირითადი სპონსორი, რომელიც ყველაზე მასშტაბური და მნიშვნელოვანი ლიტერატურული ღონისძიებაა საქართველოში. საბას 21 წლის იუბილეს აღსანიშნავად ჩვენ გადავწყვიტეთ მიგვეცა ჩვენი მკითხველისათვის განსაკუთრებული შესაძლებლობა და დავამატეთ ახალი ნომინაცია - "საბას მკითხველი". წელს განიხილა 400-მდე წიგნი და 12 სხვადასხვა კატეგორიაში შეირჩა 16 გამარჯვებული, რომელთა საპრიზო ფონდი შეადგენს 70,000 ლარს. თიბისი და საბა ასევე თანამშრომლობენ www.saba.com.ge-ზე ქართული ელექტრონული და აუდიო წიგნების უმსხვილეს ონლაინ პლატფორმაზე. პლატფორმა დაარსდა 2012 წელს და დაახლოებით 400,000 მომხმარებელს სთავაზობს წვდომას 7,500 აუდიო და ელექტრონულ წიგნებზე.
- **ბიბლიოთეკები ემიგრანტებისთვის** - "თიბისი ემიგრანტებისთვის" გუნდის ძალისხმევით შედგა პარტნიორობა საქართველოს ეროვნულ საპარლამენტო ბიბლიოთეკასთან, რომლის მიზანია ქართული წიგნების ხელმისაწვდომობა ქართველი ემიგრანტებისთვის მსოფლიო მასშტაბით. ამ ინიციატივის შედეგად, საზღვარგარეთ მცხოვრებ ათასობით ქართველს ახლა აქვს წვდომა ლიტერატურაზე თავის მშობლიურ ენაზე, ქართული წიგნები დაურიგდა სხვადასხვა საერთაშორისო ბიბლიოთეკებს, მათ შორის თურქეთსა და იტალიაში.

რაგბის მხარდაჭერა საქართველოში

2023 წელი ძალიან მნიშვნელოვანი იყო ქართული რაგბისთვის, რადგან ეროვნულმა ნაკრებმა მეექვსედ მიიღო მონაწილეობა კაცთა რაგბის მსოფლიო ჩემპიონატში. თიბისი და საქართველოს რაგბის კავშირი ხელს უწყობენ რაგბის პოპულარიზაციას საქართველოში და სპორტის ამ სახეობის მიმართ ეროვნული ინტერესის ფორმირებას. ჩვენ გვჯერა, რომ რაგბი შეიძლება გახდეს საქართველოს ერთ-ერთი სავიზიტო ბარათი მსოფლიოში და მნიშვნელოვანი როლი ითამაშოს ახალგაზრდა თაობების განვითარებაში.

ჩვენ ერთგული ვართ საქართველოს რაგბის კავშირის გრძელვადიანი განვითარების მიზნებისა და გვჯერა, რომ საბოლოოდ ერთად გავიმარჯვებთ - ეს არის ჩვენი კამპანიის სლოგანიც, რომელიც საქართველოს ეროვნულ ნაკრებს ეძღვნება.

შოვის სტიქიური უბედურების დახმარების ფონდი

2023 წლის 3 აგვისტოს რაჭაში სტიქიის შედეგად დაზარალებულთა დასახმარებლად გაიხსნა თიბისის საქველმოქმედო ანგარიში. თიბისიმ გაიღო 500,000 ლარი, ხოლო 200,000 ლარი გაიღეს საქართველოს მოქალაქეებმა, კომპანიებმა და ორგანიზაციებმა.

თიბისი თანამშრომლობს საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოებასთან და USAID-ის „ძლიერი სოფლის პროგრამასთან“ შოვის ფონდში შეგროვებული თანხების მიზნობრივი გამოყენების პროცესში. USAID-ის "ძლიერი სოფლის პროგრამასთან" პარტნიორობით გამოცხადდა საგრანტო კონკურსი ონის მუნიციპალიტეტის გლოლას თემში მიკრო და მცირე საწარმოების მხარდასაჭერად. საგრანტო პროექტის მთლიანი ღირებულების ნაწილი (55,000 ლარი) დაფინანსდა თიბისის საქველმოქმედო ანგარიშით.

უკრაინელი ხალხის მხარდაჭერა

რუსეთის უკრაინაში შეჭრის შემდეგ თიბისიმ დააარსა საქველმოქმედო ფონდი და მოუწოდა ორგანიზაციებსა და კერძო პირებს, გაეღოთ თანხები უკრაინელი ხალხის მხარდასაჭერად. ბოლო ორი წლის განმავლობაში ფიზიკური პირებისა და ორგანიზაციების დახმარებით (თიბისიმ გაიღო 250,000 ლარი) შეგროვდა 2,000,000 ლარამდე. ეს თანხები გადაირიცხა უკრაინის ეროვნულ ბანკში ისეთი მიზნებისათვის, როგორიცაა უკრაინელი ხალხის ომით გამოწვეული სირთულეების შემსუბუქება, უკრაინის აღდგენა, განათლებისა და ჯანდაცვის სექტორების მხარდაჭერა. ადგილობრივ დონეზე, თიბისის უკრაინულმა საქველმოქმედო ფონდმა დააფინანსა რეპუტაციის მქონე ადგილობრივი ორგანიზაციები და სხვადასხვა პროექტები, რომლებიც ეხმარებოდნენ უკრაინის მოქალაქეებს, რომლებსაც მოუწიათ საქართველოში გადმოსვლა, როგორც ომის ლტოლვილებს.

ყველა ჩემს თანატოლს, ვინც
დაინტერესებულია რომ
უკეთ გაეცნონ თანამედროვე
ტექნოლოგიებს, აუცილებლად
ვურჩევ რომ დარეგისტრირდნენ
თიბისის კურსებზე, სადაც თქვენ
გელით მეგობრული გარემო,
პროფესიონალი ტრენერები და
საინტერესო გამოწვევები

ლუკა ზედგინიძე ახალციხიდან

ყველაზე დიდი ტექნოლოგიური საგანმანათლებლო პროგრამა

სრულად დაფინანსებული, ონლაინ ტექნოლოგიური კურსები სკოლის
მოსწავლეებისთვის მთელი საქართველოს მასშტაბით.

გადაიხილეთ

ფინანსური მიმოხილვა

ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები

მოგება-ზარალის ანგარიშების ძირითადი მაჩვენებლები

ათას ლარებში	2023	2022	ცვლილება ნ/წ
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	1,495,596	1,243,095	20.3%
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	334,476	265,650	25.9%
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავლები	302,040	437,644	-31.0%
სულ საოპერაციო შემოსავალი	2,132,112	1,946,389	9.5%
სულ საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(147,434)	(115,507)	27.6%
საოპერაციო ხარჯები	(681,762)	(560,982)	21.5%
მოგება დაბეგვრამდე	1,302,916	1,269,900	2.6%
მოგების გადასახადის ხარჯი	(183,858)	(246,825)	-25.5%
წლიური მოგება	1,119,058	1,023,075	9.4%

საბალანსო უწყისის და კაპიტალის ძირითადი მაჩვენებლები

ათას ლარებში	31-დეკ-23	31-დეკ-22*	ცვლილება ნ/წ
სულ აქტივები	31,771,136	28,329,010	12.2%
მთლიანი სესხები	21,276,749	17,857,276	19.1%
მომხმარებლის ანაბრები	19,942,516	17,841,357	11.8%
სულ კაპიტალი	4,747,709	4,265,802	11.3%
ძირითადი პირველადი კაპიტალი (ბაზელ III)	4,235,033	3,333,039	27.1%
პირველადი კაპიტალი (ბაზელ III)	4,772,913	3,873,439	23.2%
სულ კაპიტალი (ბაზელ III)	5,374,301	4,516,525	19.0%
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები (ბაზელ III)	24,336,690	21,508,072	13.2%

ძირითადი APM-ები

	2023	2022*	ცვლილება წ/წ
უკუგება კაპიტალზე (ROE)	25.4%	26.0%	-0.6 პპ
უკუგება აქტივებზე (ROA)	4.0%	4.0%	0.0 პპ
წმინდა საპროცენტო მარჟა (NIM)	6.3%	5.9%	0.4 პპ
ხარჯების შემოსავლებთან თანაფარდობის კოეფიციენტი	32.0%	28.8%	3.2 პპ
რისკის ხარჯი	0.7%	0.6%	0.1 პპ
უმოქმედო სესხების (NPL) მთლიან სესხებთან	2.0%	2.2%	-0.2 პპ
უმოქმედო სესხების (NPL) ანარიცხის დაფარვის კოეფიციენტი	74.7%	92.1%	-17.4 პპ
სულ უმოქმედო სესხის დაფარვის (NPL) კოეფიციენტი	143.6%	155.1%	-11.5 პპ
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი (ბაზელ III)	17.4%	15.5%	1.9 პპ
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი (ბაზელ III)	19.6%	18.0%	1.6 პპ
მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი (ბაზელ III)	22.1%	21.0%	1.1 პპ
ლევერიჯი (ჯერადი)	6.7x	6.6x	0.1x

* 2022 წლის კაპიტალის კოეფიციენტები გამოითვლება ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების საფუძველზე

თანაფარდობების განმარტებები მოცემულია APM-ებში 312-318 გვერდებზე.

წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

2023 წელს წმინდა საპროცენტო შემოსავალმა შეადგინა 1,495.6 მილიონი ლარი, რაც ნიშნავს 20.3%-ით ზრდას წინა წელთან შედარებით.

საპროცენტო შემოსავლის 469.6 მილიონი ლარით, ანუ 21.2%-ით ზრდა წინა წელთან შედარებით, ძირითადად განპირობებული იყო სესხებიდან საპროცენტო შემოსავლის ზრდით, რომელიც თავის მხრივ დაკავშირებულია შესაბამისი პორტფელის ზრდასთან 3,419.5 მილიონი ლარით, ანუ 19.1%-ით, ასევე შესაბამისი შემოსავლიანობის 0.6 პპ-ით ზრდასთან.

წლიურ ჭრილში საპროცენტო ხარჯი გაიზარდა 217.1 მილიონი ლარით, ანუ 22.2%-ით, რაც ძირითადად დაკავშირებულია როგორც სადეპოზიტო პორტფელის ზრდასთან 2,101.2 მილიონი ლარით, ანუ 11.8%-ით, ასევე სადეპოზიტო ხარჯის 0.9 პპ-ით ზრდასთან.

2023 წელს ჩვენმა წმინდა საპროცენტო მარჟამ (NIM) შეადგინა 6.3% და წლიურ ჭრილში გაიზარდა 0.4 პპ-ით.

ათას ლარებში	2023	2022	ცვლილება წ/წ
საპროცენტო შემოსავლები	2,689,427	2,219,781	21.2%
საპროცენტო ხარჯები*	(1,193,831)	(976,686)	22.2%
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	1,495,596	1,243,095	20.3%
წმინდა საპროცენტო მარჟა (NIM)	6.3%	5.9%	0.4 პპ

* საპროცენტო ხარჯები მოიცავს წმინდა საპროცენტო შემოსავლებს სავალუტო სვოპებთან

როგორ ვქმნით ღირებულებას ინვესტიციებისთვის გაგრძელება

არასაპროცენტო შემოსავალი

სულ არასაპროცენტო შემოსავალმა შეადგინა 636.5 მილიონი ლარი 2023 წელს, წლიურ ჭრილში შემცირდა 9.5%-ით, რომელიც განპირობებული სავალუტო ოპერაციების ნორმალიზებით, რაც დაკომპენსირდა წმინდა საკომისიო შემოსავლებით.

ათას ლარებში	2023	2022	ცვლილება ნ/წ
არასაპროცენტო შემოსავალი			
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	334,476	265,650	25.9%
წმინდა შემოსულობა ვალუტის გაუფასურებიდან, ოპერაციებიდან უცხოურ ვალუტაში გადაყვანისას და კონვერტაციისას	272,303	411,806	-33.9%
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	29,737	25,838	15.1%
სულ სხვა არასაპროცენტო შემოსავლები	636,516	703,294	-9.5%

საკრედიტო ბარალის რეზერვი

კლიენტებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ბარალის რეზერვმა 2023 წელს შეადგინა 130.4 მილიონი ლარი, რაც უდრის 0.7%-იან რისკის ხარჯს. სულ საკრედიტო ბარალის რეზერვის ზრდა ძირითადად განაპირობა საკრედიტო პორტფელის ძლიერმა ზრდამ, და რისკის ხარჯის (CoR) ნორმალიზებამ.

ათას ლარებში	2023	2022	ცვლილება ნ/წ
სამომხმარებლო სესხებზე საკრედიტო ბარალის რეზერვის რეზერვი	(130,380)	(105,247)	23.9%
საკრედიტო ბარალის რეზერვი სხვა ოპერაციებისთვის	(17,054)	(10,260)	66.2%
სულ საკრედიტო ბარალის რეზერვი	(147,434)	(115,507)	27.6%
საოპერაციო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო და არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ბარალის შემდეგ	1,984,678	1,830,882	8.4%
რისკის ხარჯი	0.7%	0.6%	0.1 პპ

საოპერაციო ხარჯები

2023 წელს ჩვენი საოპერაციო ხარჯები გაიზარდა 21.5%-ით წლიურ ჭრილში, რაც ძირითადად დაკავშირებულია ბიზნესის მთლიან ზრდასთან.

ათას ლარებში	2023	2022	ცვლილება ნ/წ
საოპერაციო ხარჯები			
პერსონალის ხარჯები	(385,471)	(306,526)	25.8%
ვალდებულებების და ხარჯების რეზერვი	-	(2,000)	-100.0%
ცვეთა და ამორტიზაცია	(99,643)	(85,108)	17.1%
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	(196,648)	(167,348)	17.5%
სულ საოპერაციო ხარჯები	(681,762)	(560,982)	21.5%
ხარჯების შემოსავლებთან თანაფარდობის კოეფიციენტი	32.0%	28.8%	3.2 პპ

მოგება

2023 წელს ჩვენ მივალწიეთ მაღალ მომგებიანობას და მივიღეთ 1,119.1 მილიონი ლარის მოგება, 9.4%-ით მეტი წლიურ ჭრილში, რაც განაპირობა ძირითადი შემოსავლების ძლიერმა ზრდამ და აქტივების ხარისხის დინამიკამ.

წლიურ ჭრილში საშემოსავლო გადასახადის ხარჯის შემცირება ძირითადად განპირობებულია ერთჯერადი საგადასახადო გადასახადით 2022 წელს, საქართველოში დაბეგვრის მოდელის ცვლილებების გამო.

შედეგად, ჩვენი ROE და ROA სრული 2023 წლისთვის იყო 25.4% და 4.0%, შესაბამისად.

ათას ლარებში	2023	2022	ცვლილება ნ/წ
მოგება დაბეგვრამდე	1,302,916	1,269,900	2.6%
მოგების გადასახადის ხარჯი	(183,858)	(246,825)	-25.5%
წლიური მოგება	1,119,058	1,023,075	9.4%
უკუგება კაპიტალზე (ROE)	25.4%	26.0%	-0.6 პპ
უკუგება აქტივებზე (ROA)	4.0%	4.0%	0.0 პპ

დაფინანსება და ლიკვიდობა

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სებ-ის მიერ განსაზღვრული ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR), შეადგენდა 115.3%-ს, 100%-იან ზღვარს ზემოთ, ხოლო LCR ლარში და უცხოურ ვალუტაში (FC) იყო შესაბამისად 109.8% და 120.1%, რაც შესაბამისად მინიმალურ ლიმიტებზე - 75%-სა და 100%-ზე მაღალია. ამავე პერიოდში, სებ-ის მიერ განსაზღვრული წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NSFR), შეადგენდა 119.9%-ს, რაც აღემატება 100%-იან მინიმალურ ლიმიტს.

	31-დეკ-23	31-დეკ-22*
მინიმალური NSFR, განსაზღვრული სებ-ის მიერ	100.0%	100.0%
NSFR, განსაზღვრულია სებ-ის მიერ	119.9%	135.3%
წმინდა სესხები დეპოზიტებთან + IFI დაფინანსება	94.6%	87.7%
ლევურიტი (ჯერადი)	6.7x	6.6x
მინიმალური LCR, განსაზღვრული სებ-ის მიერ	100.0%	100.0%
მინიმალური LCR ლარში, განსაზღვრული სებ-ის მიერ	75.0%	75.0%
მინიმალური LCR უცხოურ ვალუტაში, განსაზღვრული სებ-ის მიერ	100.0%	100.0%
LCR, განსაზღვრული სებ-ის მიერ	115.3%	146.6%
LCR ლარში, განსაზღვრული სებ-ის მიერ	109.8%	164.2%
LCR უცხოურ ვალუტაში, განსაზღვრული სებ-ის მიერ	120.1%	135.9%

* 2022 წლის კაპიტალის კოეფიციენტები გამოითვლება ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების საფუძველზე

საზედამხედველო კაპიტალი

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჩვენი კაპიტალის კოეფიციენტები რჩებოდა მაღალ დონეზე და შედეგად, ჩვენი ძირითადი (CET1), პირველადი (Tier1) და მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები შესაბამისად იყო 17.4%, 19.6% და 22.1%, რაც აღემატებოდა მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნებს 3.1 პპ, 3.0 პპ და 2.3 პპ-ით, შესაბამისად. კვარტალურ ჭრილში შემცირებები ყველა CET1, Tier1 და ჯამური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებში დიდწილად გამოწვეული იყო პორტფელის მაღალი ზრდით და ყოველწლიური საოპერაციო რისკის მიერ შეწონილი აქტივების (RWA) ზრდით.

შესაბამისად

როგორ ვქმნით ღირებულებას
ინვესტიციებისთვის **გაგრძელება**

ათას ლარებში	31-დეკ-23	31-დეკ-22*
CET1 კაპიტალი	4,235,033	3,333,039
Tier1 კაპიტალი	4,772,913	3,873,439
მთლიანი საზედამხებველო კაპიტალი	5,374,301	4,516,525
სულ რისკით შეწონილი აქტივები	24,336,690	21,508,072
მინიმალური CET1 კაპიტალის კოეფიციენტი	14.3%	11.6%
CET1 კაპიტალის კოეფიციენტი	17.4%	15.5%
მინიმალური Tier1 კაპიტალის კოეფიციენტი	16.6%	13.8%
Tier1 კაპიტალის კოეფიციენტი	19.6%	18.0%
მთლიანი საზედამხებველო კაპიტალის მინიმალური კოეფიციენტი	19.8%	17.3%
მთლიანი საზედამხებველო კაპიტალის კოეფიციენტი	22.1%	21.0%

* 2022 წლის კაპიტალის კოეფიციენტები გამოითვლება ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების საფუძველზე

საკრედიტო პორტფელი

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანი სესხის პორტფელმა მიაღწია 21,276.7 მლნ ლარს, რაც უდრის წლიურ ჭრილში 19.1%-ით, ან მუდმივი ვალუტის საფუძველზე 18.6%-ით ზრდას.

ათას ლარებში	31-დეკ-23	31-დეკ-22	ცვლილება ნ/წ
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები			
საცალო	7,513,229	6,753,242	11.3%
- ლარი	5,000,607	4,374,223	14.3%
- უცხ. ვალუტა	2,512,622	2,379,019	5.6%
CIB	8,283,723	6,301,961	31.4%
- ლარი	3,061,811	2,455,229	24.7%
- უცხ. ვალუტა	5,221,912	3,846,732	35.7%
MSME	5,480,822	4,803,986	14.1%
- ლარი	2,868,942	2,627,760	9.2%
- უცხ. ვალუტა	2,611,880	2,176,226	20.0%
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები*	21,276,749	17,857,276	19.1%

* სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები მოიცავს აზერბაიჯანის სასესხო პორტფელს

	2023	2022	ცვლილება ნ/წ
სესხების ეფექტური განაკვეთი	11.8%	11.2%	0.6 პპ
- ლარი	14.9%	15.5%	-0.6 პპ
- უცხ. ვალუტა	8.5%	7.0%	1.5 პპ
სულ სესხების ეფექტური განაკვეთი*	11.8%	11.2%	0.6 პპ

* სულ სესხების ეფექტური განაკვეთი მოიცავს აზერბაიჯანს

საკრედიტო პორტფელის ხარისხი

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჩვენი აქტივების ხარისხის მაჩვენებლები ძლიერი რჩებოდა უმოქმედო სესხების (NPL) მთლიან სესხებთან თანაფარდობის 2.0%-იანი მაჩვენებლით, რაც განაპირობა საცალო პორტფელის მაღალმა შედეგებმა. ამავე პერიოდში ჩვენი PAR 90 მთლიან სესხებთან გაუმჯობესდა 0.1 პპ-ით საცალო სეგმენტის ხარჯზე.

PAR 90	31-დეკ-23	31-დეკ-22	ცვლილება ნ/ნ
- საცალო	0.8%	1.2%	-0.4 პპ
- CIB	0.7%	0.4%	0.3 პპ
- MSME	2.2%	2.2%	0.0 პპ
სულ PAR 90*	1.1%	1.2%	-0.1 პპ

* სულ PAR 90 მოიცავს აზერბაიჯანს

უმოქმედო სესხები (NPL)

ათას ლარებში	31-დეკ-23	31-დეკ-22	ცვლილება ნ/ნ
- საცალო	127,102	146,167	-13.0%
- CIB	114,130	80,307	42.1%
- MSME	183,829	162,111	13.4%
სულ უმოქმედო სესხები*	425,743	390,651	9.0%

* სულ უმოქმედო სესხები მოიცავს აზერბაიჯანის NPL-ებს

NPL მთლიან სესხებთან	31-დეკ-23	31-დეკ-22	ცვლილება ნ/ნ
- საცალო	1.7%	2.2%	-0.5 პპ
- CIB	1.4%	1.3%	0.1 პპ
- MSME	3.4%	3.4%	0.0 პპ
სულ NPL მთლიანი სესხების მიმართ*	2.0%	2.2%	-0.2 პპ

* სულ NPL მთლიანი სესხების მიმართ მოიცავს აზერბაიჯანის NPL-ებს

უმოქმედო სესხების (NPL) ანარიცხის დაფარვის კოეფიციენტი

	31-დეკ-23		31-დეკ-22	
	რეზერვის დაფარვა	სრული დაფარვა**	რეზერვის დაფარვა	სრული დაფარვა**
- საცალო	120.4%	179.5%	146.6%	190.3%
- CIB	46.9%	110.6%	57.9%	119.9%
- MSME	57.5%	136.0%	57.3%	136.2%
სულ უმოქმედო სესხის რეზერვის დაფარვა*	74.7%	143.6%	92.1%	155.1%

* სულ NPL ანარიცხის დაფარვის კოეფიციენტი მოიცავს აზერბაიჯანის სესხების დაფარვას

** სრული დაფარვა მოიცავს რეზერვის და უზრუნველყოფის დაფარვას

გ.საბაძე

როგორ ვქმნით ღირებულებას
ინვესტიციებისთვის **გაგრძელება**

რისკის ხარჯი

2023 წელს, ჩვენი რისკის ხარჯი (CoR) იყო 0.7%-იან მოსალოდნელ დიაპაზონში. მისი ძირითადი განმაპირობებელი ფაქტორი იყო MSME პორტფელი, მაშინ როცა მთელი წლის განმავლობაში აღინიშნებოდა მნიშვნელოვანი გაუმჯობესებები საცალო პორტფელში.

რისკის ხარჯი (CoR)	2023	2022	ცვლილება ნ/წ
- საცალო	0.8%	1.4%	-0.6 პპ
- CIB	0.1%	0.0%	0.1 პპ
- MSME	1.4%	0.5%	0.9 პპ
სულ რისკის ხარჯი *	0.7%	0.6%	0.1 პპ

* სულ რისკის ხარჯი მოიცავს აზერბაიჯანის CoR-ს

სადეპოზიტო პორტფელი

მთლიანმა სადეპოზიტო პორტფელმა 2023 წლის ბოლოსთვის შეადგინა 19,942.5 მილიონი ლარი, რაც უდრის წლიურ ჭრილში 11.8% -ით ან მუდმივი ვალუტის ბაზაზე 11.6% -ით ზრდას.

ათას ლარებში	31-დეკ-23	31-დეკ-22	ცვლილება ნ/წ
მომხმარებელთა დეპოზიტები			
საცალო	7,469,587	6,536,649	14.3%
- ლარი	2,532,317	1,905,377	32.9%
- უცხ. ვალუტა	4,937,270	4,631,272	6.6%
CIB	10,200,321	9,249,232	10.3%
- ლარი	6,105,284	5,136,442	18.9%
- უცხ. ვალუტა	4,095,037	4,112,790	-0.4%
MSME	1,900,459	1,761,338	7.9%
- ლარი	1,052,675	908,024	15.9%
- უცხ. ვალუტა	847,784	853,314	-0.6%
MOF	515,079	412,442	24.9%
- ლარი	515,079	412,442	24.9%
სულ მომხმარებელთა დეპოზიტები*	19,942,516	17,841,357	11.8%

* სულ კლიენტების ანგარიშები კორექტირებულია გამორიცხვის გათვალისწინებით

	2023	2022	ცვლილება ნ/წ
დეპოზიტების ეფექტური განაკვეთი	4.5%	3.6%	0.9 პპ
- ლარი	8.4%	7.7%	0.7 პპ
- უცხ. ვალუტა	0.9%	0.9%	0.0 პპ
სულ დეპოზიტების ეფექტური განაკვეთები*	4.5%	3.6%	0.9 პპ

* სულ დეპოზიტების ეფექტური განაკვეთები მოიცავს MOF ანაბრებს

APM-ების შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია 312-318 გვერდებზე.

რისკების მართვა

ბიზნისილა

ჯგუფში მოქმედებს ბიზნესზე ორიენტირებული რისკის მართვის მძლავრი და დამოუკიდებელი სისტემა. მისი მთავარი მიზანია ბალანსის მდგრადი რენტაბელურობის დაცვა რისკის გათვალისწინებით კორექტირებული შემოსავლების საფუძველზე, რისკების მართვის ეფექტური სისტემის დანერგვის გზით. ჯგუფმა თავისი ძირითადი მიზნების უკეთ განსახორციელებლად მიიღო რისკების მართვის ოთხი ძირითადი პრინციპი:

- რისკების გამჭვირვალედ მართვა ჯვარედინი ფუნქციონალური, ჰარმონიზებული ურთიერთგაგებისა და ნდობის უზრუნველსაყოფად. რისკთან დაკავშირებულ პროცესებსა და პოლიტიკაში თანმიმდევრულობა და გამჭვირვალობა წარმოადგენს მრავალი დაინტერესებული მხარის ნდობის მოპოვების წინაპირობას. რისკის მიზნებისა და სტრატეგიული პრიორიტეტების შესახებ მმართველი ორგანოების ინფორმირება და ანგარიშვალდებული სახით ყოვლისმომცველი შემდგომი მოქმედებების უზრუნველყოფა წარმოადგენს მთავარ პრიორიტეტებს რისკის მართვაზე პასუხისმგებელი პერსონალისთვის;
- რისკების გონივრულად მართვა შემოსავლების მდგრადი ზრდისა და მდგრადობის ხელშესაწყობად. რისკების მართვა წარმოადგენს ერთგვარ საყრდენს გაუმართლებელი ან თუნდაც გადაჭარბებული რისკის განვითარების წინააღმდეგ. რისკების საიმედო მართვა სტრეს ტესტის კარგად ჩამოყალიბებული, პროგრესიული სისტემით უზრუნველყოფს ჯგუფის მდგრადობასა და გამძლეობას;
- რისკის მართვის მეშვეობით სტრატეგიის გაძლიერების უზრუნველყოფა. რისკების მართვაზე პასუხისმგებელი თანამშრომლები უზრუნველყოფენ გარანტიას მიზნების მიღწევის განხორციელებადობაში რისკების იდენტიფიკაციისა და მართვის მეშვეობით. რისკების მართვის ფუნქცია უზრუნველყოფს ჩარჩოს, რომლის ფარგლებშიც დაინტერესებული მხარეები უფლებამოსილნი არიან მიიღონ რისკზე დამყარებული გადაწყვეტილებები რისკების იდენტიფიცირების, რაოდენობრივი განსაზღვრისა და სათანადო ფასების დადგენის გზით. იგი ასევე ქმნის რისკების შემცირების ქმედებების შემუშავების პირობებს, რაც ხელს უწყობს სასურველი მოგების გრძელვადიან მიღებას და დაგეგმილი მიზნების მიღწევას;
- რისკის მართვაზე დაფუძნებული გადაწყვეტილების მიღება კონკურენტული უპირატესობის მოსაპოვებლად. ინსტრუმენტებით უზრუნველყოფა უფრო სწრაფი გადაწყვეტილებების მიღებისა და ბიზნეს ოპერაციების მხარდაჭერისთვის და ბიზნეს მოდელის მდგრადობისა და გამძლეობის უზრუნველყოფა აყალიბებს რისკების მართვას, როგორც ჯგუფის კონკურენტული სტრატეგიის ძირითად კომპონენტს.

რისკების მართვის ჩარჩო

ჯგუფი იყენებს მთელი საწარმოს მასშტაბით რისკების მართვის კომპლექსურ ჩარჩოს და დიდ ყურადღებას უთმობს მთელ ორგანიზაციაში რისკების მძლავრი კულტურის განვითარებას. ეს ჩარჩო სტრატეგიულად შემუშავებულია იმისთვის, რომ უზრუნველყოს მმართველობის იმ ეფექტური შესაძლებლობების და მეთოდოლოგიების არსებობა, რომლებიც ხელს უწყობენ რისკების გონივრულ მართვას და ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღებას.

ჯგუფის მთავარ სტრატეგიულ მიზნებთან შესაბამისობაში, რისკების მართვის ჩარჩო ადგენს სტანდარტებსა და ამოცანებს და ამავე დროს, განსაზღვრავს როლებსა და პასუხისმგებლობებს.

ჯგუფის ძირითადი რისკები, რომლებიც დეტალურად არის განხილული წინამდებარე თავში, სისტემატურად კონტროლდება და იმართება რისკების მართვის ჩარჩოს ფარგლებში, რაც ხელს უწყობს თანმიმდევრულობას მთელ ორგანიზაციაში და მის შვილობილ კომპანიაში.

რისკების მართვის დირექტორის ხელმძღვანელობით ჯგუფის რისკების მართვის დამოუკიდებელი სამსახურის მიერ შემუშავებული ჩარჩო, გადის ყოველწლიური განხილვის და დამტკიცების პროცესს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. ეს მოიცავს რისკის მართვას ჯგუფის დაცვის სამი ხაზის საოპერაციო მოდელის მიხედვით.

ჯგუფის რისკის აპეტიტი, რომელიც განმტკიცებულია პრინციპების, პოლიტიკისა და პრაქტიკის საიმედო კომპლექტით, განსაზღვრავს სხვადასხვა რისკის მიმართ ტოლერანტობის მისაღებ დონეს. ეს სტრუქტურირებული მიდგომა განსაზღვრავს რისკის აღებას დადგენილ საზღვრებში, რაც უზრუნველყოფს პროაქტიულ და დისციპლინირებულ პოზიციას რისკის მართვასთან დაკავშირებით.

ჯგუფი მუშაობს იმ პრინციპით, რომ ყველა გუნდი ინაწილებს პასუხისმგებლობას რისკების მართვაზე, და ის განსაკუთრებულ აქცენტს აკეთებს იმ რისკებზე, რომლებიც დგება კლიენტის წინაშე. თუმცა, რისკების მართვის ფუნქცია გადამწყვეტ როლს ასრულებს რისკების მართვის საქმიანობის ზედამხედველობასა და მონიტორინგში. ეს თავის თავში მოიცავს ჩარჩოს შემუშავებას და მხარდამჭერი პოლიტიკის, სტანდარტებისა და საოპერაციო პროცედურების დაცვის უზრუნველყოფას. რისკების დირექტორი რეგულარულად აცნობებს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტს ჯგუფის რისკის პროფილის და შესრულების, ასევე ჯგუფის შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტურობის შესახებ.

გარდა ამისა, ჯგუფმა დანერგა მკაცრი პროცესი არსებითი და განვითარებადი საფრთხეების გამოსავლენად და სამართავად. სამეთვალყურეო საბჭოს რეგულარულად ეცნობება იმ საფრთხეების შესახებ, რომლებიც პოტენციურად ნეგატიური ეფექტის მატარებელია ჯგუფის მიერ სტრატეგიული მიზნების შესრულებისთვის. ჯგუფის გამოყენებითი, კომპლექსური მიდგომა ითვალისწინებს არსებითი და განვითარებადი საფრთხეების ურთიერთდამოკიდებულებას და აუმჯობესებს დაინტერესებული მხარეებისთვის მიწოდებულ ზოგად ინფორმაციას რისკების შესახებ.

მმართველობა

ჯგუფის რისკების მართვის სტრუქტურა შექმნილია იმისათვის, რომ უზრუნველყოს საიმედო ზედამხედველობა და სტრატეგიული გადაწყვეტილებების მიღება რისკების მართვის ფარგლებში. თავისი არსით, რისკების მართვის კომიტეტები და ფუნქციები გადამწყვეტ როლს ასრულებენ მთლიანობაში ჯგუფის შიგნით და მის ცალკეულ შვილობილ კომპანიებში რისკების მართვის ეფექტური პრაქტიკების ორგანიზებაში.

იმის მიუხედავად, რომ საბჭოები პასუხისმგებელი არიან რისკების მართვის ზედამხედველობაზე სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე, ზოგიერთ შემთხვევაში, რისკების მართვისა და კონტროლის საქმიანობა გადაეცემა რისკების კომიტეტებს მათ ეფექტურად სამართავად. პასუხისმგებლობები მოიცავს რისკის მართვის პრაქტიკების ჰარმონიზაციას სტრატეგიულ მიზნებთან, რისკის აპეტიტის განსაზღვრას, რისკის მართვის პოლიტიკის განხილვასა და დამტკიცებას, რისკის პასუხისმგებლიანი ადების კულტურის ფორმირებას და რისკის გამოვლენის და შეფასების პროცესების მონიტორინგს. კომიტეტებს ევალებათ იმ განვითარებადი და ძირითადი რისკების რეგულარული შეფასებების ზედამხედველობა, რომლებმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს ბიზნეს მოდელზე, შესრულების მაჩვენებლებზე, გადახდისუნარიანობასა და ლიკვიდობაზე. მათი მხრიდან ხელმძღვანელობა გადამწყვეტია რისკების ეფექტური მართვისა და ჯგუფის გრძელვადიანი სიცოცხლისუნარიანობისთვის.

მმართველი საბჭოს დონეზე, კომიტეტები იღებენ გადამწყვეტ როლს შვილობილ კომპანიებში რისკების ეფექტური მართვის უზრუნველყოფაში. იქნება ეს რისკების ერთი თუ მრავალი კომიტეტი მოქმედების უფრო დეტალური სფეროებით (მაგ. ფინანსური რისკები, რეპუტაციული რისკი ან ინფორმაციული უსაფრთხოება), მათი პასუხისმგებლობა მოიცავს რისკის ზემოქმედების გულდასმით ზედამხედველობას და რისკის შემცირებისა და კონტროლის შესახებ საკვანძო გადაწყვეტილებების მიღებას. მიუხედავად იმისა, რომ კონკრეტული მოვალეობები შეიძლება განსხვავდებოდეს, საერთო მისია უცვლელი რჩება: რისკების მართვის პრაქტიკების შესაბამისობაში მოყვანა მარეგულირებლის მოთხოვნებთან და რისკების მიმართ ტოლერანტობასთან. იმ შემთხვევებში, როდესაც ჯგუფის კომპანიები უფრო მცირე მასშტაბისაა, რისკის კომიტეტები შეიძლება არ არსებობდნენ და, ამიტომ, ამ პასუხისმგებლობას საკუთარ თავზე იღებს მმართველი საბჭო.

რისკის კულტურა და დაცვის სამი ხაზი

ჯგუფის რისკების მართვის ჩარჩოსა და პრაქტიკებს საფუძვლად უდევს რისკების მართვის ძლიერი კულტურა, რომელიც ხაზს უსვამს დაწესებულების მიერ რისკის გონივრულად და სტრატეგიულად აღების ვალდებულებას. ჯგუფი მოელის, რომ მისი ხელმძღვანელები რისკის მართვის ძლიერ ქცევას, რისკების აღების სასურველ დონეზე სიცხადის უზრუნველყოფას, მათი შესაბამისი შესაძლებლობების და ჩარჩოების შემუშავებას ავლენენ და ახდენენ თანამშრომლების მოტივირებას, მიიღონ რისკზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებები.

რისკების მართვის კულტურის მარეგულირებელი ძირითადი პრინციპები ჯგუფის ყველა შვილობილ კომპანიაში მოიცავს შემდეგს: საბჭოს ხელმძღვანელობა (საბჭო იძლევა ტონს და ქმნის საფუძვლად რისკების გაცნობიერების კულტურისთვის მთელი ორგანიზაციის მასშტაბით); თანამშრომელთა ცნობადობა და ანგარიშვალდებულება (ჯგუფი უზრუნველყოფს, რომ ყველა დონეზე თანამშრომლებმა გააცნობიერონ დაწესებულების მიდგომა რისკების მიმართ და ჰქონდეთ იმის ცოდნა, რომ ფიზიკური პირები ანგარიშვალდებულნი არიან თავიანთი იმ ქმედებების გამო, რომლებიც ეხება რისკის აღების ქცევებს, რომლებიც შეესაბამება ჯგუფის სტანდარტებს); კომუნიკაცია (ღია, გამჭვირვალე და ეფექტური კომუნიკაცია

როგორ ვქმნით ღირებულებას ინვესტიციებისთვის **გაგრძელება**

ფუნდამენტურია ჯგუფის რისკის კულტურისთვის); და ანაზღაურების წახალისება (ჯგუფი აძლიერებს თავის რისკის კულტურას იმით, რომ ანაზღაურების სტიმულები შესაბამისობაში მოჰყავს რისკის მართვის გონივრულ პრაქტიკასთან).

რისკის კულტურის მიმართ ეს ჰოლისტიკური მიდგომა უზრუნველყოფს იმას, რომ ჯგუფი და მისი შვილობილი კომპანიები შეიარაღებულნი არიან მდგრადი და პროაქტიული აზროვნებით, რომელშიც რისკების მართვა მყარად ზის ორგანიზაციის საქმიანობის წარმართველი ფაქტორების ერთობლიობაში.

რისკების სრულყოფილად მართვის მიზნით, ჯგუფი იყენებს დაცვის სამ ხაზიან მოდელს:

- დაცვის პირველი ხაზი: ბიზნეს ხაზები, რომლებიც გამოდიან დაცვის წინა ხაზზე, მონაწილეობენ რისკის აღების საქმიანობაში, აცნობიერებენ რა რისკებზე მათ გავლენას, რომლებმაც შეიძლება ხელი შეუწყონ ან შეაფერხონ ჯგუფის მიზნების მიღწევა. კარგად ჩამოყალიბებული რისკის კულტურა წარმოადგენს რისკის აღების გადაწყვეტილებების მიღების საფუძველს.
- დაცვის მეორე ხაზი: რისკების მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს რისკების ეფექტურ მართვას და კონტროლს გამოცდილების კონსოლიდაციით, რისკების გამოვლენით, გაზომვით და მონიტორინგით და პირველი ხაზისთვის დახმარების გაწევით. ისინი მოქმედებენ ბიზნეს ხაზებისგან დამოუკიდებლად და უზრუნველყოფს რისკების ეფექტური მართვის ჩარჩოებსა და ინსტრუმენტებს.
- დაცვის მესამე ხაზი: შიდა აუდიტის ფუნქცია სამეთვალყურეო საბჭოს უზრუნველყოფს იმ გარანტიით, რომ დაცვის როგორც პირველი, ისე მეორე ხაზის რისკების მართვისა და კონტროლის ძალისხმევა აკმაყოფილებს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილ მოლოდინებს.

რისკის აპეტიტი

რისკის აპეტიტი განისაზღვრება, როგორც მისაღები ზღვრების ერთობლიობა, რომელიც აყალიბებს რისკის კომბინირებულ დონეს, რომლის მისაღებადაც ბანკი მზად არის მოგების მიღების და ღირებულების შექმნის მიზნით, დამტკიცებული სტრატეგიის შესაბამისად. ჯგუფის რისკის აპეტიტის ჩარჩო, რომელიც მართავს საწარმოს რისკის მართვის პროცესს, ადგენს ჯგუფის საქმიანობის შედეგების სამართავად დასაშვები დონის რისკის აღების მასშტაბს და პროცესს.

ჯგუფის მუდმივად ცვალებადი რისკის პროფილის გათვალისწინებით, ჯგუფის და მისი ძირითადი შვილობილი კომპანიების რისკის აპეტიტის ჩარჩოები რეგულარულად განიხილება, ახლდება და მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ისინი შეესაბამებოდეს ჯგუფის რისკის აღების სასურველ დონეს.

რისკის იდენტიფიკაცია

რისკების იდენტიფიცირება წარმოადგენს ფუნდამენტურ ეტაპს ჯგუფის რისკების მართვის პროცესში. ეს პროცესი სისტემატურად აღიარებს და ახდენს დოკუმენტირებას იმ ნებისმიერი შესაძლო პირდაპირი ან არაპირდაპირი რისკის, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს ორგანიზაციული მიზნების მიღწევაზე. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ იდენტიფიცირებამ დააბალანსოს ორგანიზაციის ფარგლებში ჯგუფის დაცვის ხაზებიდან მიღებული ინფორმაცია, ასევე გარე დაინტერესებული მხარეების მიერ სრულყოფილი და საპროგნოზო განმარტების უზრუნველყოფა.

ჯგუფში რისკის იდენტიფიკაციის პროცესი რეგულირდება რისკის რეესტრის ჩარჩოს მიხედვით. რისკების რეესტრის რეგულარული მიმოხილვა და კორექტირება ხორციელდება მისი მუდმივი აქტუალურობისა და ეფექტურობის უზრუნველსაყოფად.

რისკების შეფასება

ჯგუფი მნიშვნელოვან აქცენტს აკეთებს რისკის შეფასების მიმართ ყოვლისმომცველ მიდგომაზე, რაც შეესაბამება მის ვალდებულებას რისკის მართვის პროაქტიული პრაქტიკის მიმართ. თითოეულ გამოვლენილ რისკის მიმართულებას თან ახლავს რაოდენობრივი და ხარისხობრივი გაზომვის ინსტრუმენტები. პროცესი დინამიკურია დამუდმივად ადაპტირდება ფინანსური ლანდშაფტისა და მარეგულირებელი გარემოს ცვლილებებთან. რეგულარული მიმოხილვები და შეფასებები უზრუნველყოფს რისკების გაზომვის ინსტრუმენტებისა და მეთოდოლოგიების ეფექტურობას.

რისკის მითიგაცია

რისკის მითიგაცია არის პროაქტიული მიდგომა, რომელიც მიზნად ისახავს რისკების შესაძლო უარყოფითი შედეგების მინიმუმამდე შემცირებას. ყველა არსებითი რისკის მიმართ პროაქტიული მიდგომის გამოსავლენად, ჯგუფი შეიმუშავებს და ახორციელებს ჰარმონიზებულ რისკების პოლიტიკასა და ჩარჩოებს, რომლებიც ასრულებენ საკვანძო როლს შემდეგის მეშვეობით:

- სტანდარტებისა და სახელმძღვანელო პრინციპების განსაზღვრა – რისკების პოლიტიკა განსაზღვრავს ორგანიზაციის შიგნით რისკების მართვის სტანდარტებსა და გაიდლაინებს და უზრუნველყოფს სტრუქტურირებულ მიდგომას რისკების პრობლემის მოგვარების, თანმიმდევრულობის და მარეგულირებელ და შიდა მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად.
- როლებისა და მოვალეობების განსაზღვრა – რისკების პოლიტიკა განსაზღვრავს სხვადასხვა პირისა და დეპარტამენტის როლებსა და მოვალეობებს რისკების მითიგაციის პროცესში.
- პროცედურების ჩამოყალიბება – რისკების პოლიტიკა უზრუნველყოფს რისკების მითიგაციის ღონისძიებების პროცედურების შემუშავების სახელმძღვანელო ჩარჩოს.

ყველა პოლიტიკა ექვემდებარება რეგულარულ მიმოხილვასა და განახლებას, რათა დროთა განმავლობაში მოერგოს ახალ გამოწვევებს და დაიხვეწოს მისი რისკების მართვის სტრატეგიები.

რისკების მონიტორინგი და ანგარიშგება

რისკების შესახებ ანგარიშგება წარმოადგენს ჯგუფის რისკების საიმედო მართვის ჩარჩოს ქვაკუთხედს. ჯგუფს და მის შვილობილი კომპანიებს ევალებათ დანერგონ რისკების შესახებ ანგარიშგების საიმედო პროცესები. ეს პროცესები მიზნად ისახავს სამეთვალყურეო საბჭოს, ასევე უმაღლესი რგოლის ხელმძღვანელობის რეგულარულ ინფორმირებას არსებითი რისკების ზემოქმედებისა და რისკის საერთო პროფილის შესახებ.

რეგულარული მონიტორინგი აუცილებელია დადგენილ რისკის აპეტიტთან და საზედამხებდელ ლიმიტებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად. ის წარმოადგენს პროაქტიულ ღონისძიებას რისკების პრევალირებადი გარემოს განვითარებაზე დასაკვირვებლად. ჯგუფი ხაზს უსვამს რისკების ანგარიშგების მიმართ სტრუქტურირებულ მიდგომას, რომელიც მოიცავს მონიტორინგს, რისკების ეფექტურად გამოსავლენად, შესაფასებლად და შეტყობინებისთვის. ეს უზრუნველყოფს მკაფიო და დროული ინფორმაციის მიწოდებას, ზრდის ანგარიშვალდებულებას დაინტერესებულ მხარეებს შორის რისკების მართვისა და მოგვარების სფეროში.

გარდა რეგულარული ანგარიშგებისა, რიგგარეშე ანგარიშგება შეიძლება გამოწვეული იყოს ძირითადი ხარვეზებით, მნიშვნელოვანი რისკების გამოვლენით ან რისკების მიზნობრივი პროფილიდან გადახვევებით. ეს მოქნილი მიდგომა უზრუნველყოფს, რომ რისკების შესახებ ანგარიშგების მექანიზმი კვლავ ოპერატიულად ირეაგირებს წარმოშობილ რისკებსა და ცვალებად გარემოებებზე.

შიდა კონტროლი

თიბისი ჯგუფი ნერგავს თავის კონტროლის უზრუნველყოფის ოპტიმიზირებულ ინტეგრირებულ ჩარჩოს, შეუფერხებლად ათანხმებს ერთმანეთში რისკის მართვის, კონტროლის, შესაბამისობის და შიდა აუდიტის ფუნქციებს მთლიანობის, ეფექტურობისა და მარეგულირებლის მოთხოვნებთან შესაბამისობის მიზნებისთვის. ეს ყოვლისმომცველი ჩარჩო უზრუნველყოფს პოლიტიკისა და პროცედურების ზედმიწევნით დაცვას, აკმაყოფილებს რა ჩვენი პროდუქტებისა და მომსახურების მრავალფეროვან საჭიროებებს. ინტეგრირებული ხელდა იძლევა საშუალებას, შეიქმნას კოლექტიური აუდიტის აქტივების მონაცემთა ბაზა, რომელიც გენერირდება დაცვის პირველ, მეორე და მესამე ხაზებზე, ასევე ნორმატიულ და იურიდიულ საკითხებზე, რაც ასახავს ჩვენს ერთგულებას გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების მიმართ.

შიდა კონტროლის ჩარჩო ვრცელდება მაღალი და კრიტიკული რისკის პროცესების შეფასებაზე, ტესტირებასა და მასზე შემდგომ დაკვირვებაზე და ამავე დროს, აქცენტს აკეთებს რისკის შესახებ ცნობიერების ამაღლებაზე და შიდა კონტროლის გაუმჯობესებაზე. უწყვეტი მონიტორინგისა და გაუმჯობესების ინიციატივები წარმოადგენს განუყოფელ კომპონენტებს, რომლებიც აძლიერებენ ოპერაციულ ეფექტურობას ჩარჩოს ფარგლებში. ეს მიდგომა ხელს უწყობს შიდა კონტროლის კულტურის განვითარებას და აჩვენებს ჩვენს მისწრაფებას შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის მიმართულებით სრულყოფისკენ.

სტრეს-ტესტი და გაუთვალისწინებელ ვითარებებში მოქმედების დაგეგმვა

აუცილებელია, რომ ბანკმა შეისწავლოს თავისი ფინანსური მაჩვენებლები იმ პირობებში, რომლებიც განსხვავდება საბაზისო მოლოდინებისგან. ამ მიზნით, ბანკი საკუთარ თავს უქვემდებარებს ხოლმე სხვადასხვა სტრესულ სცენარს სუსტი მხარეების გამოსავლენად, შესაძლო დანაკარგების რაოდენობის განსაზღვრისთვის და რისკების მითიგაციის ზომების საკმარისობის შესაფასებლად. ამჟამად, ბანკმა ჩამოაყალიბა საკუთარი ყოვლისმომცველი სტრეს-ტესტის ჩარჩო, რომელიც მოიცავს მთელ რიგ სცენარებს მისი მდგრადობის შესაფასებლად. ეს მოიცავს კაპიტალთან, ლიკვიდობასთან, კრედიტთან, კიბერ და სხვა რისკ-ფაქტორებთან დაკავშირებულ სცენარებს, რომლებიც შეესაბამება რისკების პრევალირებად გარემოს. სტრეს-ტესტისას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ისეთი არასასურველი პირობების მიმართ შედეგების

როგორ ვქმნით ღირებულებას ინვესტიციებისთვის **გაგრძელება**

შესაფასებლად, როგორცაა ეკონომიკური კრიზისი, ბაზრის არასტაბილურობა და გაუთვალისწინებელი მოვლენები. რეგულარული მიმოხილვები და კორექტირებები აუცილებელია სტრეს-ტესტის ჩარჩოების მუდმივი აქტუალურობისა და ეფექტურობის უზრუნველსაყოფად.

ბანკი რეგულარულად ატარებს სტრეს-ტესტებს. სტრეს-ტესტები ტარდება ან წინასწარ განსაზღვრულ ჩარჩოებში, მაგალითად, ICAAP, ILAAP და გაჭანსალების გეგმა, ან/და ერთჯერადად, რათა შეფასდეს მთელი სისტემის მასშტაბით გარკვეული ან იდიოსინკატური მოვლენების გავლენა ბანკის კაპიტალზე, ლიკვიდობაზე და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მიუხედავად იმისა, რომ სტრეს-ტესტების საერთო მიდგომა თანმიმდევრულია, სტრესის სცენარების სერიოზულობა განსხვავდება შესაბამისი ჩარჩოდან გამომდინარე.

გარდა სტრეს-ტესტების ანალიზისა, გაჭანსალების გეგმა წარმოადგენს სტრატეგიულ გეგმას როგორც სამეთვალყურეო საბჭოსთვის, ასევე ხელმძღვანელობისთვის, რათა უზრუნველყოს მზადყოფნა კონკრეტულ სტრესულ პირობებში. გაჭანსალების გეგმა უზრუნველყოფს აღდგენის მკაფიო ვარიანტებს იმ კონკრეტული ნაბიჯების მითითებით, რომლებიც უნდა გადაიდგას, მათ შორის შიდა და გარე დაინტერესებული მხარეების გამჭვირვალე და დროული შეტყობინება. ჩარჩო ექვემდებარება რეგულარულ მიმოხილვებს და კორექტირებებს, რათა უზრუნველყოფილი იყოს მისი თანმიმდევრული აქტუალურობა და ეფექტურობა.

ბანკს ასევე აქვს ბიზნესის უწყვეტობის გეგმა. ეს გეგმა უზრუნველყოფს, რომ ორგანიზაცია მზად არის ეფექტური რეაგირება მოახდინოს შეფერხებებზე. შეფერხებების დროს შემოსავლების ნაკადების შენარჩუნებისა და ფინანსური დანაკარგების მინიმუმამდე შემცირების სტრატეგიების დასახვით, ეს პრაქტიკები ხელს უწყობს ორგანიზაციის ფინანსური სტაბილურობისა და გრძელვადიანი სიცოცხლისუნარიანობის დაცვას.

ძირითადი არსებული და მოსალოდნელი რისკები

რისკების მართვა არის ჯგუფის სტრატეგიის უმნიშვნელოვანესი ელემენტი.

მნიშვნელოვანია იმ განვითარებადი რისკებისა და გაურკვევლობების გამოვლენა, რომლებმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიონ ჯგუფის მუშაობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და პერსპექტივებზე. ამ ნაწილში გაანალიზებულია ჯგუფის წინაშე არსებული არსებითი ძირითადი და წარმოშობილი რისკები და გაურკვევლობები. თუმცა, ჩვენ არ შეგვიძლია გამოვრიცხოთ, რომ ჯგუფის საქმიანობაზე გავლენა შეიძლება იქონიოს ქვემოთ ჩამოთვლილის გარდა სხვა რისკებმა და გაურკვევლობებმა.

სამეთვალყურეო საბჭომ განახორციელა ჯგუფის წინაშე არსებული როგორც ძირითადი, ისე განვითარებადი რისკებისა და ჯგუფის საქმიანობის გრძელვადიანი სიცოცხლისუნარიანობის გულდასმითი შეფასება, იმის დასადგენად, უნდა იქნეს თუ არა გამოყენებული უწყვეტი საქმიანობის პრინციპი ბუღალტრული აღრიცხვისთვის.

ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

საეციფიკური ფოკუსი 2023 წელს

1. ჯგუფის საქმიანობას შეიძლება საფრთხე შეუქმნას რეგიონში განვითარებულმა არასასურველმა მოვლენებმა, კერძოდ, უკრაინაში ომმა, გეოპოლიტიკური კრიზისის შესაძლო გავრცელებამ ან/და საქართველოდან მიგრანტების შესაძლო გადინებამ, ასევე ახლო აღმოსავლეთში სამხედრო ესკალაციამ, რამაც შეიძლება არსებითი გავლენა მოახდინოს საქართველოში მოქმედ გარემოზე.

რისკის აღწერა

ჯგუფის საქმიანობა უაღრესად მოწყვლადია ქართულ ბაზარზე განვითარებული გეოპოლიტიკური მოვლენების მიმართ.

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს ეკონომიკაში შემოდინებები საკმაოდ დივერსიფიცირებულია, ქვეყანა მაინც მოწყვლადია რეგიონში განვითარებული გეოპოლიტიკური და ეკონომიკური მოვლენების მიმართ. კერძოდ, რუსეთის უკრაინაში შეჭრამ, ამის შედეგად რუსეთისა და რუსეთის კონკრეტული მოქალაქეების მიმართ დაწესებულმა სანქციებმა და გაზრდილმა გაურკვევლობებმა შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს საქართველოს ეკონომიკაზე. ქვეყანა ასევე განიცდის განახლებულ სამხედრო კონფლიქტებს რუსეთის მიერ ოკუპირებულ სეპარატისტულ რეგიონებში, ხოლო ზოგიერთმა შედარებით დაშორებულმა კონფლიქტმა, მაგალითად, ესკალაციამ ახლო აღმოსავლეთში, შეიძლება გავლენა მოახდინოს საქართველოს ეკონომიკაზე უფრო ძლიერი აშშ დოლარის, ნავთობზე უფრო მაღალი ფასების, მიგრაციის ნაკადების მეშვეობით და ა.შ.

მიუხედავად იმისა, რომ შემომავალ მიგრაციას კვლავ მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს ეკონომიკურ საქმიანობაში, ნებისმიერმა მნიშვნელოვანმა გადინებამ შეიძლება გამოიწვიოს ბიზნესგარემოს გაუარესება. ალბათ, საპირისპიროს ექნებოდა ადგილი კონფლიქტების სწრაფი მოგვარების ნებისმიერი სცენარის შემთხვევაში, რაც შექმნიდა დადებით ეკონომიკურ გვერდით ეფექტებს, მაგალითად, რუსეთსა და უკრაინაში ეკონომიკური ზრდის სავარაუდო ძლიერი აღდგენა.

ამ რისკების მატერიალიზაციამ შეიძლება ძლიერ შეაფერხოს ეკონომიკური საქმიანობა საქართველოში, და უარყოფითად იმოქმედოს ჯგუფის ბიზნეს გარემოზე და კლიენტებზე და კლიენტთა ბაზაზე.

რისკის მითიგაცია

ჯგუფი აქტიურად იყენებს სტრეს-ტესტებსა და რისკების გაზომვისა და მონიტორინგის სხვა ინსტრუმენტებს, რათა უზრუნველყოს ტრიგერების ადრეული გამოვლენა და მათი გარდაქმნა სამოქმედო გეგმებად, რათა მინიმუმამდე დაიყვანოს ნებისმიერი უარყოფითი გავლენა ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობაზე, ლიკვიდობასა და პორტფელის ხარისხზე. უკიდურესად სტრესულ შემთხვევებში, როდესაც შესაძლებელია დაირღვეს მარეგულირებლის მოთხოვნები, ბანკს აქვს გაჯანსაღების გეგმა, რომელიც ხელს უწყობს სამეთვალყურეო საბჭოსა და ხელმძღვანელობას კაპიტალის ან/და ლიკვიდობის პოზიციების დადგენილ ვადებში აღდგენის პროცესში.

2. ჯგუფის მოქმედების რეგიონში არსებობს ფინანსური დანაშაულის რისკი.

რისკის აღწერა

ფინანსური დანაშაულის რისკი მოიცავს ფულის გათეთრებას, ტერორიზმის დაფინანსებას, მექრთამეობასა და კორუფციას და სანქციების რისკებს. სანქციებთან დაკავშირებული რისკები გაიზარდა, განსაკუთრებით ბოლო წლების განმავლობაში. აქედან გამომდინარე, ჯგუფის კონკრეტული აქცენტი 2023 წელს კვლავ რჩებოდა სანქციების რისკის მართვაზე.

ისტორიულად, საქართველოს ჰქონდა მჭიდრო საქმიანი ურთიერთობები რუსეთთან და უკრაინასთან. რუსეთის ფედერაციის მიერ უკრაინის წინააღმდეგ 2022 წლის 24 თებერვალს დაწყებულ აგრესიას შედეგად მოჰყვა მძაფრი საერთაშორისო რეაქცია, რომელიც მოიცავდა აშშ-ს, ევროკავშირის, დიდი ბრიტანეთისა და სხვა ქვეყნების მიერ მკაცრი ეკონომიკური სანქციების დაწესებას. ამის შედეგად, პირდაპირ იქნა სანქცირებული რუსეთიდან და ბელარუსიდან საკანონმდებლო და სამთავრობო უწყებების წევრები, ოლიგარქები, ბიზნესმენები, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული კომპანიები, ფინანსური დაწესებულებები და სხვა იურიდიული პირები, ხოლო რუსეთში, ბელარუსში, ყირიმსა და სხვა ოკუპირებულ ტერიტორიებზე განხორციელდა მრავალი ეკონომიკური შეზღუდვა და სავაჭრო აკრძალვა საქმიანობის კონკრეტულ სექტორებსა და საქონლისა და მომსახურების კატეგორიებზე. წამყვანი ქვეყნები ამკაცრებენ და აფართოებენ სანქციების პროგრამას გარკვეული შეზღუდვების გახანგრძლივებით და მათ სიაში ახალი სუბიექტებისა და ფიზიკური პირების დამატებით. უფრო მეტიც, კონფლიქტის შედეგად რუსეთის ბევრმა მოქალაქემ გადაინაცვლა საქართველოში. ჯგუფის, რუსეთისა და რუსეთის მოქალაქეებს შორის ურთიერთქმედების დონის და სანქციების აკრძალვებისა და შეზღუდვების მასშტაბის გათვალისწინებით, სანქციების გვერდის ავლის მცდელობებში მონაწილეობის რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

რუსეთთან დაკავშირებული სანქციების რისკის გარდა, საერთაშორისო გადაზიდვის ხარჯების მნიშვნელოვანმა ზრდამ საქართველო დააყენა ირანის გავლით ტრანსპორტირების დაფინანსების რისკის წინაშე აზიის ქვეყნებთან მისი იმპორტისა და ექსპორტის საქმიანობის განსახორციელებლად, რაც აკრძალულია აშშ-ის მთავრობის მიერ.

აშშ-ის, ევროკავშირისა და დიდი ბრიტანეთის სანქციების რეჟიმის დარღვევების გამო ჯგუფს დაუწესდებოდა ჯარიმები და მარეგულირებელი ქმედებები ადგილობრივი მარეგულირებლის, საქართველოს ეროვნული ბანკის, და აშშ-ის, ევროკავშირისა და დიდი ბრიტანეთის ხელისუფლებისა და სააღსრულებო ორგანოების მიერ. მარეგულირებელი რისკის გარდა, ჯგუფი ასევე დგას რეპუტაციული რისკის წინაშე, ძირითადად თავისი საკორესპონდენტო ბანკებით და სხვა ფინანსური მესამე მხარის ურთიერთობებით.

რისკის მითიგაცია

ჯგუფს აქვს ნულოვანი ტოლერანტობის პოზიცია გაეროს, დიდი ბრიტანეთის, აშშ-სა და ევროკავშირის სანქციების დარღვევის ან თავიდან აცილების ხელშეწყობის მიმართ. ჯგუფი იღებს ვალდებულებას თავი აარიდოს პირდაპირ ან არაპირდაპირ სანქცირებულ მხარეებთან ან საქონელთან ან მომსახურებასთან დაკავშირებულ ტრანზაქციებს.

ჯგუფმა მიიღო ფინანსურ დანაშაულთან ბრძოლის ჯგუფის მასშტაბით საერთო პოლიტიკა, რომელიც ადგენს მოთხოვნებს შემდეგ ძირითად რისკის სფეროებში: ფულის გათეთრება, ტერორიზმის დაფინანსება, მექრთამეობა, კორუფცია და სანქციები. პოლიტიკა ვრცელდება ჯგუფის წევრ ყველა კომპანიაზე, ბიზნეს საქმიანობასა და თანამშრომლებზე. თანამშრომლები გადიან ტრენინგებს ფინანსური დანაშაულის რისკების მართვის შესახებ. თანამშრომლებს ატყობინებენ ჯგუფის აპეტიტის და ფინანსური დანაშაულის მართვის მიმართ მიდგომის, ასევე ფინანსურ დანაშაულთან ბრძოლის პოლიტიკის განუხორციელებლობის შემდგომი შესაძლო შედეგების შესახებ.

როგორ ვქმნით ღირებულებას ინვესტიციებისთვის **გაგრძელება**

ჯგუფი მიზნად ისახავს დაიცვას თავისი მომხმარებლები, აქციონერები, ასევე საზოგადოება ფინანსური დანაშაულისა და ნებისმიერი ამის შედეგად გამოწვეული საფრთხისგან. ჯგუფი სრულად იღებს ვალდებულებას დაიცვას მოქმედი საერთაშორისო და შიდა კანონმდებლობა და რეგულაციები, რომლებიც დაკავშირებულია ფინანსურ დანაშაულთან, ასევე შესაბამისი კანონმდებლობა სხვა ქვეყნებში, სადაც მოქმედებენ ჯგუფის წევრი ფინანსური დაწესებულებები. მას აქვს დიდი ხნის ამბიცია, დააკმაყოფილოს დარგის საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისი სტანდარტები.

ჯგუფმა დანერგა შიდა პოლიტიკა, პროცედურები და დეტალური ინსტრუქციები, რომლებიც მიზნად ისახავს აღკვეთოს ნებისმიერი კავშირი ფულის გათეთრებასთან, ტერორიზმის დაფინანსებასთან ან სხვა უკანონო ქმედებებთან, როგორცაა ქრთამის აღება, კორუფცია, სანქციები ან გადასახადებისგან თავის არიდება. ჯგუფის AML/CTF შესაბამისობის პროგრამა იმ სახით, როგორც ის განხორციელდა, მოიცავს წერილობით პოლიტიკას, პროცედურებს, შიდა კონტროლს და სისტემებს, მათ შორის, მაგრამ არ შემოიფარგლება შემდეგით: პოლიტიკა და პროცედურები AML კანონებთან და რეგულაციებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად; KYC და კლიენტების კომპლექსური შემოწმების პროცედურები; კლიენტების მიღების პოლიტიკა; კლიენტების შემოწმება ტერორისტების გლობალური სიის, სპეციალურად დანიშნული მოქალაქეების, შესაბამისი ფინანსური და სხვა სანქციების სიების მიხედვით; პერსონალის რეგულარული მომზადება და ცნობიერების ამაღლება; და ბანკის კლიენტების მიერ ჩადენილი საეჭვო საქმიანობის მონიტორინგისა და ანგარიშგების პროცედურები.

ბანკმა გამოყო მატერიალური რესურსები სანქციების რისკების მართვისთვის. მას აქვს:

- შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფა და მონაცემთა ბაზები, რომლებიც ეხმარება ბანკს სანქციების რისკის შემცირებაში;
- ჩართული გარე მრჩეველები სანქციების რისკების მართვის გაუმჯობესების შესახებ რეკომენდაციების წარმოსადგენად;
- ჩართული გარე აუდიტორები შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების შესაფასებლად; და
- უფლებამოსილი, სპეციალურად გამოყოფილი პერსონალი შესაბამისი, სპეციფიკური ცოდნით

დაცვის მეორე ხაზის ფარგლებში, ბანკის შესაბამისობის დეპარტამენტი ცდილობს რისკის მართვას ჯგუფის მიერ განსაზღვრული რისკის აპეტიტის შესაბამისად და ხელს უწყობს რისკის ძლიერ კულტურას მთელ ორგანიზაციაში. ჯგუფს აქვს შემუშავებული სრულყოფილი გადაწყვეტის საშუალება AML ხელოვნური ინტელექტის საფუძველზე, რათა AML თანამშრომლებმა შეძლონ კლიენტების ტრანზაქციების მონიტორინგი და საეჭვო ქცევის გამოვლენა. მონაცემთა ანალიტიკისა და მანქანური სწავლების გამოყენებით, ჯგუფმა შეიმუშავა ანომალიის გამოვლენის ინსტრუმენტი, რათა გამოავლინოს ძალიან რთული შემთხვევები, კლიენტების ქსელის ანალიზის გამოყენებით, ფულის გათეთრების ორგანიზებული შემთხვევების და გამდიდრებული წინასწარ განსაზღვრული შაბლონების გამოსავლენად. ავტომატიზებული სისტემის შესაქმნელად. ამ მიდგომას აქვს უზარმაზარი ღირებულება ბიზნესისთვის, რადგან ის ავლენს შემთხვევებს იმ საშუალებებით, რომლებიც სხვა შემთხვევაში ძალიან ძვირი იქნებოდა, რადგან ამ ტრანზაქციების ხელით ანალიზი AML თანამშრომლებისთვის არის უკიდურესად შრომატევადი პროცესი. ხელსაწყო ყველა ამ ინციდენტს თავს უყრის საინფორმაციო პანელებში და მათ წარუდგენს AML თანამშრომლებს შემდგომი მოქმედებისთვის.

ბანკის შესაბამისობის დეპარტამენტი მუშაობს პროგრამული უზრუნველყოფის მუდმივ გაუმჯობესებაზე, რათა გაზარდოს ოპერაციული ეფექტურობა და შეამციროს ცრუ-დადებითი შეტყობინებები. ბანკი ყოველწლიურად ახორციელებს საწარმოს მასშტაბით AML რისკების შეფასებას, დამტკიცებული მეთოდოლოგიის შესაბამისად. საერთო ჯგუფის მასშტაბით ნარჩენი რისკები 2022 წლისთვის შეფასდა, როგორც საშუალო. ბანკის შესაბამისობის დეპარტამენტი დროულად და ჯეროვნად განიხილავს პრობლემურ სფეროებს.

ფინანსური რისკები

1. ჯგუფის შემოსავლის უმეტესი ნაწილის ფორმირება ხდება საკრედიტო რისკის მატარებელი აქტივების ელემენტების ხარჯზე.

რისკის აღწერა

საკრედიტო რისკი არის ყველაზე მატერიალური რისკი, რომლის წინაშეც დგას ბანკი, იმის გათვალისწინებით, რომ ბანკი ძირითადად დაკავებულია ტრადიციული დაკრედიტების საქმიანობით. ეს არის ზარალის მიღების რისკი, გამოწვეული კლიენტის ან კონტრაგენტის მიერ მათი იმ ვალდებულებების შეუსრულებლობით, რომლებიც უკავშირდება დარჩენილი თანხების გადახდას შეთანხმებული პირობების შესაბამისად. ბანკის

კლიენტებს შორის არიან როგორც იურიდიული პირები, ისე ინდივიდუალური მსესხებლები. საქართველოს საფინანსო სექტორში დოლარიზაციის მაღალი დონიდან გამომდინარე, ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო რისკი წარმოადგენს საკრედიტო რისკის კომპონენტს, რომელიც დაკავშირებულია ბანკის პორტფელში არაჰეჯირებული მსესხებლებისთვის უცხოური ვალუტით დენომინირებული სესხების შედეგად წარმოქმნილ რისკებთან. საკრედიტო რისკი ასევე მოიცავს კონცენტრაციის რისკს, რაც წარმოადგენს საკრედიტო პორტფელის ხარისხის გაუარესებასთან დაკავშირებულ რისკს ცალკეული მსესხებლების ან დაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფებისთვის, რაც გამოწვეულია დიდი ზემოქმედების ან გარკვეულ ეკონომიკურ დარგებში სესხის კონცენტრაციის შედეგად. საკრედიტო რისკით გამოწვეული ზარალი შეიძლება კიდევ უფრო გამწვავდეს არახელსაყრელი მაკროეკონომიკური პირობების გამო.

სავალუტო საკრედიტო რისკი (CICR) – ბანკს აქვს მნიშვნელოვანი საკრედიტო პორტფელი უცხოურ ვალუტაში. ლარის შესაძლო არსებითი გაუფასურება ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი რისკია, რომელმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს საკრედიტო პორტფელის ხარისხზე. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის საერთო მთლიანი სესხებისა და ავანსების 48.6% (სესხის შესაძლო დანაკარგების რეზერვების დაკლებამდე) დენომინირებული იყო უცხოურ ვალუტაში. ბევრი მომხმარებლის შემოსავალი პირდაპირ კავშირშია უცხოურ ვალუტასთან ფულადი გზავნილების, ტურიზმის ან ექსპორტის მეშვეობით. მიუხედავად ამისა, მომხმარებლები არ შეიძლება იყვნენ დაცულნი სესხის ვალუტასთან მიმართებაში ლარის კურსის მნიშვნელოვანი მერყეობისგან. ლარი რჩება თავისუფალ მიმოქცევაში და ექვემდებარება მთელ რიგ შიდა და გარე ფაქტორებს, რამაც, ზოგიერთ შემთხვევაში, შეიძლება გამოიწვიოს მისი გაუფასურება. 2023 წელს საშუალო აშშ \$/ლარის ვალუტის კურსი გამყარდა 9.9%-ით წლიურად.

კონცენტრაციის რისკი – მიუხედავად იმისა, რომ ბანკი ექვემდებარება ერთი დასახელების და დარგობრივ კონცენტრაციის რისკებს, ბანკის პორტფელი კარგად არის დივერსიფიცირებული როგორც სექტორებში, ასევე ერთი დასახელების მსესხებლებში, რაც იწვევს მხოლოდ ზომიერ მოწყვლადობას კონცენტრაციის რისკების მიმართ. თუმცა, თუ საერთო რისკის ფაქტორების ზემოქმედება გაიზრდება, რისკები, შესაბამისად, გაძლიერდება. კონსოლიდირებულ დონეზე, ბანკის მაქსიმალური წილი ყველაზე მსხვილ დარგში (უძრავი ქონება) 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა სასესხო პორტფელის 9% -ს. ამავე დროს, 20 უმსხვილესი მსესხებლის წილი შეადგენდა სასესხო პორტფელის 9.1% -ს.

გარდა ამისა, საკრედიტო რისკი ასევე მოიცავს კონტრაგენტის საკრედიტო რისკს, რადგან ბანკი ეწევა სხვადასხვა ფინანსურ ოპერაციას როგორც საბანკო, ასევე არასაბანკო ფინანსურ დაწესებულებებთან. ისეთი საბანკო მომსახურებების განხორციელებით, როგორიცაა ბანკთაშორის ფულად ბაზარზე დაკრედიტება, ბანკთაშორის სავალუტო ბაზარზე გარიგების დადება, ვაჭრობის ფინანსირებასთან დაკავშირებული ბანკთაშორისი გარიგებების დადება ან ფასიან ქაღალდებში ინვესტირება, ბანკი ექვემდებარება ზარალის რისკს კონტრაგენტი ბანკის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო.

რისკის მითიგაცია

არსებობს საკრედიტო რისკების შეფასების ყოვლისმომცველი ჩარჩო საკრედიტო ანალიზისა და დამტკიცების პროცესში მონაწილე მხარეებს შორის მოვალეობების მკაფიო გაყოფით. საკრედიტო შეფასებისა და მონიტორინგის პროცესები განსხვავდება სეგმენტისა და პროდუქტის ტიპის მიხედვით, რაც ასახავს ამ აქტივების კლასების მრავალფეროვან ხასიათს. ბანკის საკრედიტო პორტფელი ძალიან დივერსიფიცირებულია კლიენტების ტიპების, პროდუქციის ტიპებისა და დარგის სეგმენტების მიხედვით, რაც მინიმუმამდე ამცირებს საკრედიტო რისკს ბანკის დონეზე. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საცალო სეგმენტი წარმოადგენდა მთლიანი პორტფელის 35.3% -ს, რომელიც შეადგენდა იპოთეკური და არაიპოთეკური კრედიტების 62.9% და 37.1% -ს. არც ერთი ბიზნეს სექტორი არ წარმოადგენდა მთლიანი პორტფელის 9% -ზე მეტს 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

კრედიტის დამტკიცება

ბანკი ყურადღებას ამახვილებს კრედიტების საიმედო გაცემაზე დაკრედიტების მკაფიო კრიტერიუმებისა და საკრედიტო რისკების ეფექტური შეფასების პროცესების დადგენის გზით, CICR და კონცენტრაციის რისკის ჩათვლით.

საკრედიტო შეფასებები განსხვავდება სეგმენტისა და პროდუქტის მიხედვით, რაც ასახავს აქტივის სხვადასხვა კლასის მახასიათებლებს.

გადაწყვეტილებები ფასდება ავტომატურად ან ხელით, სეგმენტის შესაბამისი გაიდლაინების დაცვით. ავტომატური გადაწყვეტილებების პროცესში გამოყენებულია საკრედიტო რისკის მაჩვენებლების შიდა სისტემები, რაც მიზნად ისახავს ავტომატიზაციის ზრდას გადაწყვეტილების სისწრაფისა და კონკურენტული

როგორ ვაშენოთ ღირებულებას ინვესტირებისთვის **გაგრძელება**

უპირატესობის გასაძლიერებლად. იმ სესხებისთვის, რომლებიც საჭიროებენ ხელით შემოწმებას ან შეუფერებელია ავტომატური შეფასებისთვის, საკრედიტო კომიტეტები გადაწყვეტილებას იღებენ კლიენტის დავალიანებისა და რისკის პროფილის საფუძველზე, კანონმდებლობის შესაბამისად. ეს კომიტეტები, სტრუქტურირებული რამდენიმე დონეზე, განიხილავენ და ამტკიცებენ სესხებს, რომლებიც განსხვავდება საკრედიტო პროდუქტის ზომითა და რისკით.

CICR პრობლემის მოსაგვარებლად, კლიენტის შესაძლებლობა, გაუძლოს გაცვლითი კურსის გარკვეულ შემცირებას, შეტანილია საკრედიტო ანდერრაიტინგის სტანდარტებში, რომლებიც ასევე მოიცავს ვალუტის გაუფასურების მნიშვნელოვან ბუფერებს არაჰეჯირებული მსესხებლებისთვის.

საკრედიტო მონიტორინგი

ბანკი ხაზს უსვამს რისკების პროაქტიულ მართვას, სადაც საკრედიტო რისკების მონიტორინგი წარმოადგენს ძირითად ელემენტს. ჩვენ ვიყენებთ საიმედო სისტემას მაკრო და მიკრო ცვლილებებზე სწრაფი რეაგირებისთვის, გამოვავლენთ სუსტ მხარეებს ჩვენს საკრედიტო პორტფელში ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მისაღებად. ჩვენი რისკების მიმართ მდგრადობა მოიცავს კონცენტრაციის რისკის, CICR და სხვა საკრედიტო რისკ-ფაქტორების რეგულარულ მონიტორინგს. ჩვენ ვიყენებთ პორტფელის ზედამხედველობის სისტემას, რათა გამოვავლინოთ საკრედიტო რისკების სუსტი მხარეები, გავაანალიზოთ რისკების ტენდენციები და რეკომენდაცია გავუწიოთ მოქმედებებს განვითარებული რისკების წინააღმდეგ. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ვალუტით გამოწვეულ საკრედიტო რისკს, ბანკის პორტფელში უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული სესხების მაღალი წილის გამო. გაცვლითი კურსის შემცირების მიმართ მოწყვლადობის მონიტორინგი ხორციელდება სამოქმედო გეგმის დაუყოვნებლივ განხორციელების მიზნით, როდესაც ეს საჭიროა. ბოლოდროინდელი სავალუტო არასტაბილურობის შედეგად დაგროვილი გამოცდილებისა და ცოდნის გათვალისწინებით, ბანკი კარგ მდგომარეობაშია, რათა დაუყოვნებლივ შეამსუბუქოს გაცვლითი კურსის შემცირების რისკები.

ვახდენთ რა მონიტორინგის ადაპტირებას სეგმენტის სპეციფიკაზე, ჩვენ აქცენტს ვაკეთებთ ინდივიდუალურ საკრედიტო რისკებზე, პორტფელის ეფექტურობაზე და იმ გარე ტენდენციებზე, რომლებიც გავლენას ახდენენ რისკის პროფილებზე. ჩვენი ფიზიკური პოზიცია თავის თავში მოიცავს ადრეული გაფრთხილების სისტემებს, რათა გამოვლინდეს ფინანსური მდგომარეობის გაუარესება ან თაღლითობა კლიენტების პოზიციებზე. ეს სისტემები თვალყურს ადევნებს ისეთ ნიშნებს, როგორიცაა ვადაგადაცილებული დღეები, რეფინანსირება, LTV ცვლილებები ან საგადასახადო გირავნობა. მსხვილი ვადაგადაცილებული კრედიტები ექვემდებარება ინდივიდუალურ მონიტორინგს კლიენტების სესხის მომსახურების შესაძლებლობების შესაფასებლად.

თაღლითობის პრევენციის მიზნით, ჩვენ ვაკვირდებით პირველი გადახდების შეუსრულებლობას საკრედიტო ექსპერტებში, ბანკის ფილიალებსა თუ კომპანიებში, რომლებიც ჩვენს კლიენტებს ასაქმებენ. ჩვენს დაწესებულებებს აქვთ სამეთვალყურეო საბჭოების ან რისკების კომიტეტების საკრედიტო მონიტორინგისა და ანგარიშგების პროცესები, რომლებიც უზრუნველყოფენ გამჭვირვალობასა და ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღებას.

გარდა ჩვენი “ანდერრაიტინგის” და მონიტორინგის მცდელობებისა, შესაბამისი ბუფერები შეტანილია ჩვენი კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებში, რათა უზრუნველყოს ჩვენი ბანკების საკმარისად კაპიტალიზაცია CICR, კონცენტრაციის რისკისა და ზოგადად საკრედიტო რისკის დასაფარად. ჩვენ ვიყენებთ სტრეს-ტესტებსა და მგრძნობელობის ანალიზს, რათა შევაფასოთ ჩვენი საკრედიტო პორტფელის მდგრადობა, მოვემზადოთ სხვადასხვა ეკონომიკური პირობებისთვის და კლიენტების ცვალებადი საჭიროებებისთვის.

საკრედიტო რისკის აპეტიტი

ბანკის საკრედიტო რისკის აპეტიტი განისაზღვრება ჯგუფის და მისი ფინანსური დაწესებულების შვილობილი კომპანიების რისკის აპეტიტის ჩარჩოებით, რომლებიც არეგულირებენ საკრედიტო რისკის აღებას. ეს ჩარჩოები გვთავაზობს ხარისხობრივ რეკომენდაციებს და რაოდენობრივ შეზღუდვებს საკრედიტო რისკის მისაღები დონეების დასაწესებლად. ძირითადი რაოდენობრივი მაჩვენებლები მოიცავს NPL პროპორციას, რისკის ხარჯს და NPL დაფარვას. რისკის აპეტიტის ჩარჩოები ასევე აწესებენ მკაცრ ლიმიტებს და უზრუნველყოფენ ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო რისკისა და კონცენტრაციის რისკის ზედმიწევნით მონიტორინგს, რაც მოიცავს დარგობრივ და ერთსახელიან კონცენტრაციებს.

საკრედიტო რეიტინგები აუცილებელია საკრედიტო რისკების მიმართ ტოლერანტობის დასადგენად. ისინი უზრუნველყოფენ მსესხებლის კრედიტუნარიანობის დეტალურ შეფასებას, რაც უმნიშვნელოვანესია მათი უნარის გასაგებად, შეასრულონ თავიანთი ფინანსური ვალდებულებები. ამ რეიტინგებს ფუნდამენტური მნიშვნელობა აქვთ მისაღები რისკების დონეების სახელმძღვანელო პრინციპების დასადგენად და

ისინი ინტეგრირებულია ჩვენს რისკების მართვის ჩარჩოში. ისინი აძლიერებენ ჩვენს შესაძლებლობას, განვსაზღვროთ და ვმართოთ საკრედიტო რისკი, რაც იძლევა მსესხებლის კრედიტუნარიანობის დეტალურად გაგების საშუალებას, ეს კი განაპირობებს ინფორმირებულ გადაწყვეტილებების მიღებას და რისკის შესაბამისი ზღვრის დადგენას.

ჩვენ საკრედიტო რისკს ვუდგებით ყოველისმომცველი რისკის აპეტიტის ჩარჩოების საკრედიტო რეიტინგების სტრატეგიულ გამოყენებასთან შერწყმით. ეს ინტეგრირებული მიდგომა საშუალებას აძლევს ბანკს მდგრადად და მოქნილად ეფექტური ორიენტაცია მოახდინოს საკრედიტო რისკების ცვალებად გარემოში.

უზრუნველყოფის მართვა

უზრუნველყოფა არის ძირითადი ფაქტორი საკრედიტო რისკის შესამსუბუქებლად, რომელიც ქმნის სასესხო პორტფელის დიდ ნაწილს. ბანკი იღებს სხვადასხვა სახის უზრუნველყოფას, მაგალითად, უძრავი ქონება, ფულადი დეპოზიტები, სატრანსპორტო საშუალებები, აღჭურვილობა, ინვენტარი, ძვირფასი ლითონები, ფასიანი ქაღალდები და მესამე მხარის გარანტიები, საკრედიტო პროდუქტის ტიპისა და მსესხებლის საკრედიტო რისკის შესაბამისად. უძრავი ქონება არის უზრუნველყოფის ძირითადი კომპონენტი, ხოლო ცენტრალიზებული ერთეული ზედამხედველობს გირაოს მართვას, რაც უზრუნველყოფს მის ადეკვატურობას საკრედიტო რისკების შემცირებაში.

უზრუნველყოფის მართვის ჩარჩო მოიცავს პოლიტიკის შემუშავებას, დამოუკიდებელ შეფასებას, დისკონტირების სისტემას ანდერრაიტინგის დროს, მონიტორინგს (გადაფასებები, სტატისტიკური ანალიზი) და პორტფელის ანალიზს. ბანკის უზრუნველყოფის მართვისა და შეფასების დეპარტამენტი განსაზღვრავს უზრუნველყოფის მართვის პოლიტიკასა და პროცედურებს, რომლებსაც ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო. დეპარტამენტს შეფასების მომსახურებები შესაბამისობაში მოჰყავს საერთაშორისო სტანდარტებთან, საქართველოს ეროვნული ბანკის მოქმედ რეგულაციებთან და შიდა წესებთან, ამტკიცებს შეფასების ანგარიშებს და მართავს უზრუნველყოფის მონიტორინგის პროცესს. ყოველწლიურად ხდება მაღალი ღირებულების აქტივების ხელახლა შეფასება, ხოლო დაბალი ღირებულების უზრუნველყოფა ექვემდებარება სტატისტიკურ მონიტორინგს.

უზრუნველყოფის მართვისა და შეფასების დეპარტამენტის მიერ ხარისხის შემოწმება შეფასებებზე მოიცავს შიდა პერსონალის მიმოხილვებს და გარე კომპანიის შეფასებებს. უზრუნველყოფის მართვის საქმიანობა დიდწილად ავტომატიზირებულია ინტერნეტ აპლიკაციის მეშვეობით, უძრავი ქონების ბაზრის ლაბორატორიის პროექტის ბაზრის კვლევის მხარდაჭერით.

ამოღებები და აღდგენები

საკრედიტო რისკის მართვისას ბანკი აქტიურებს ამოღების და აღდგენით პროცედურებს, როდესაც კლიენტები არ იხდიან ან მათი ფინანსური მდგომარეობა უარესდება, რაც რისკის დაფარვას საფრთხის ქვეშ აყენებს. ეს პროცესი იწყება პრობლემური კრედიტების რესტრუქტურისაციის წარუმატებელი მცდელობების შემდეგ. თითოეულ სეგმენტში სპეციალიზებული გუნდები მართავენ ვადაგადაცილებულ კრედიტებს, ქმნიან რა სესხის დაფარვის გეგმებს, რომლებიც მორგებულია კლიენტების კონკრეტულ სიტუაციებზე და იცავენ რა ჩვენს ეთიკურ კოდექსს.

ჩვენს მიერ ამოღების პროცესები მოიცავს იმ კლიენტების მხარდაჭერას, რომლებიც ცდილობენ თავიანთი ვალდებულებების შესრულებას. სტრატეგიები დამოკიდებულია რისკების ზომასა და ტიპზე, მომხმარებელთა სხვადასხვა ქვეჯგუფზე მორგებული გეგმებით, მათი რისკის დონეებიდან გამომდინარე. მიზანს წარმოადგენს კლიენტებთან მოლაპარაკება ფულადი სახსრების აღდგენის უზრუნველსაყოფად გადახდის შეცვლილი გრაფიკით, როგორც დაფარვის ძირითადი წყაროთი. თუ მისაღები პირობები არ არის მიღწეული, აღდგენა შეიძლება მოიცავდეს აქტივების გაყიდვას ან გირაოს დაბრუნებას. თუ მოლაპარაკებები შედეგს არ გამოიღებს, მოვალისათვის დაგირავებული ქონების გამოსყიდვის უფლების ჩამორთმევა შეიძლება დაიწყოს სასამართლო წესით. დამატებითი აღდგენის სტრატეგიები მოიცავს პორტფელის გაყიდვას და თანამშრომლობას საგარეო ვალის ამოღების სააგენტოებთან.

ეს ზომები ასახავს ჩვენს მზადყოფნას საკრედიტო რისკების პასუხისმგებლიანი მართვის, ფინანსური სტაბილურობის დაცვისა და ბანკში ეთიკური სტანდარტების შენარჩუნებისთვის.

კონტრაგენტის რისკი

კონტრაგენტის რისკის სამართავად ბანკი ადგენს ლიმიტებს თითოეული კონტრაგენტისთვის ინდივიდუალურად, ხოლო პორტფელის საფუძველზე ის ზღუდავს მოსალოდნელ ზარალს როგორც სახაზინო, ისე სავაჭრო დაფინანსების ხარჯებიდან. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ბანკთაშორისი რისკები კონცენტრირებული იყო იმ ბანკებზე, რომლებსაც ისეთმა გარე სააგენტოებმა, როგორებიცაა Fitch, Moody's და Standard and Poor's, მიანიჭეს მაღალი A კლასის საკრედიტო რეიტინგები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

ბანკის რეზერვების შექმნის მეთოდოლოგია შეესაბამება IFRS 9-ის მოთხოვნებს. მეთოდოლოგია, შესაბამის საინფორმაციო ტექნოლოგიების (IT) უზრუნველყოფის ინსტრუმენტთან ერთად, შემუშავდა დელოიტის და ბანკის რისკის, ფინანსებისა და IT დეპარტამენტების წარმომადგენლების მხარდაჭერით.

IFRS 9-ის მოდელები კომპლექსურია და შესაძლებელს ხდის მაკროეკონომიკური ცვლილებების მოლოდინების ჩართვას წინასწარ განსაზღვრული სცენარების საფუძველზე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) გაზომვა დაფუძნებულია ბანკის მიერ გამოყენებულ ოთხ კომპონენტზე: (i) დეფოლტის ალბათობა (PD); (ii) რისკი დეფოლტის დროს (EAD); (iii) ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD); და (iv) დისკონტირების განაკვეთი. ბანკი იყენებს ECL გაზომვის სამეტაპიან მოდელს და ახდენს მსესხებელთა კლასიფიკაციას სამ ეტაპად:

- I ეტაპი – ბანკი თავისი რისკების კლასიფიცირებას ახდენს, როგორც I ეტაპის, თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ საკრედიტო ხარისხის მნიშვნელოვანი გაუარესება არ მომხდარა და თავდაპირველი აღიარებისას ინსტრუმენტი საკრედიტო თვალსაზრისით არ იყო გაუფასურებული;
- II ეტაპი – რისკი კლასიფიცირდება, როგორც II ეტაპი, თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ გამოვლინდა კრედიტის ხარისხის რაიმე მნიშვნელოვანი გაუარესება, მაგრამ ფინანსური ინსტრუმენტი არ ითვლება საკრედიტო თვალსაზრისით გაუფასურებულად; და
- III ეტაპი – რისკები, რომლებისთვისაც გამოვლინდა საკრედიტო გაუფასურების მაჩვენებლები, კლასიფიცირდება, როგორც III ეტაპის ინსტრუმენტები.
- მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) თანხა განსხვავდება სამი ეტაპიდან ერთ-ერთზე რისკების განაწილების მიხედვით:
- I ეტაპის ინსტრუმენტები – ECL წარმოადგენს უვადო ECL-ს იმ ნაწილს, რომელიც შეიძლება მიეკუთვნოს იმ დეფოლტის მოვლენებს, რომლებიც ხდება ანგარიშგების თარიღიდან მომდევნო 12 თვის განმავლობაში;
- II ეტაპის ინსტრუმენტები – ECL წარმოადგენს უვადო ECL-ს, ანუ საკრედიტო ზარალს, რომელიც შეიძლება მიეკუთვნოს შესაძლო დეფოლტის მოვლენებს ფინანსური ინსტრუმენტის მოქმედების მთელი პერიოდის განმავლობაში. ზოგადად, მოქმედების ვადა განისაზღვრება ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადის ტოლი ვადით. დაფარვის ვადის განსაზღვრაზე მოქმედებენ ისეთი ფაქტორები, როგორებიცაა დაფარვის სახელშეკრულებო გრაფიკის არსებობა, დაფარვის ვადის გახანგრძლივების შესაძლებლობები და ბანკის მიერ ჩატარებული მონიტორინგის პროცესები;
- III ეტაპის ინსტრუმენტები – დეფოლტის მოვლენა უკვე მოხდა და უვადო ECL შეფასებულია მოსალოდნელი ანაზღაურებების საფუძველზე.

ბანკი აქტიურად განიხილავს და აკვირდება IFRS 9-ის მოდელიდან მიღებულ შედეგებს, რათა დარწმუნდეს, რომ შესაბამისი შედეგები სათანადოდ ასახავს მოსალოდნელ ზარალს.

2. ბანკი იღებს ვალდებულებას, ყოველთვის დაიცვას კაპიტალის მინიმალური საზედამხებდევლო მოთხოვნები, რომლებმაც შეიძლება საფრთხის ქვეშ დააყენონ ზრდა და სტრატეგიული მიზნები. გარდა ამისა, FX განაკვეთების არასასურველმა ცვლილებებმა შეიძლება გავლენა მოახდინოს კაპიტალის აღდგენის კოეფიციენტებზე.

რისკის აღწერა

კაპიტალის რისკი მნიშვნელოვანი ყურადღების სფეროა ბანკისთვის. კაპიტალის რისკი არის იმის რისკი, რომ ბანკს შეიძლება არ ჰქონდეს საკმარისი კაპიტალის დონე თავისი ჩვეულებრივი ბიზნეს საქმიანობის შესაწარმუნებლად და თავისი მარეგულირებელი კაპიტალის მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად ნორმალურ ან სტრესულ საოპერაციო პირობებში. მენეჯმენტის ამოცანები კაპიტალის მართვის თვალსაზრისით არის კაპიტალის სათანადო დონის შენარჩუნება, რათა ხელი შეეწყოს ბიზნეს სტრატეგიას, დაკმაყოფილდეს მარეგულირებელ და სტრეს-ტესტებთან დაკავშირებული მოთხოვნები და დაცულ იქნას ბანკის უნარი, გააგრძელოს საქმიანობა უწყვეტ რეჟიმში.

ბანკის უნარზე, შეასრულოს ნორმატიული მოთხოვნები, შეიძლება გავლენა იქონიოს როგორც შიდა, ისე გარე ფაქტორებმა. ძირითადი ფაქტორი, რომელმაც შესაძლოა ნეგატიური გავლენა იქონიოს ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობაზე არის აქტივების ხარისხის გაუარესება, რაც იწვევს ზარალს, შემოსავლის შემცირებას, ხარჯების ზრდას და კაპიტალის მოზიდვის პოტენციურ სირთულეებს.

ადგილობრივი ვალუტის არასტაბილურობა იყო და რჩება მნიშვნელოვან რისკად სს „თიბისი ბანკის“ კაპიტალის ადეკვატურობისთვის. 10% ლარის გაუფასურება განაპირობებს 0.8 პპ, 0.7 პპ და 0.6 პპ კლებას ბანკის ძირითადი პირველადი, პირველადი და მთლიანი საზედამხებდელი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებში, შესაბამისად 0.8 პპ, 0.7 პპ და 0.6 პპ.

რისკის მითიგაცია

ბანკი ახორციელებს სტრეს-ტესტებს და მგრძნობელობის ანალიზს კაპიტალის დამატებითი მოხმარების რაოდენობრივი განსაზღვრის მიზნით სხვადასხვა სცენარის მიხედვით. ასეთი ანალიზები მიუთითებს, რომ ბანკი ფლობს საკმარის კაპიტალს მიმდინარე მინიმალური ნორმატიული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად. კაპიტალის პროგნოზებს, ასევე სტრეს-ტესტების და „სხვადასხვა შესაძლო სცენარების“ შედეგებს აქტიურად აკვირდება ბანკის აღმასრულებელი მენეჯმენტი და სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტი, რათა საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყონ გონივრული მართვა და დროული მოქმედება. მარეგულირებლის მოთხოვნის გარდა, ეს ანალიზები გამოიყენება სათანადო რისკის აპეტიტის შიდა ბუფერების განსაზღვრად.

ბანკი რეგულარულად ატარებს სტრეს-ტესტებს, რომლებიც ემსახურება მრავალ მიზანს. ისინი ხორციელდება გრაფიკის მიხედვით, ჩამოთვლილი ჩარჩოების მიხედვით ან ერთჯერადად, გარკვეული სტრესული გარემოს მასშტაბების შესაფასებლად. სტრეს-ტესტები, სხვა მიზნებთან ერთად, ტარდება შიდა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების პროცესისთვის (ICAAP), მარეგულირებელი სტრეს-ტესტებისთვის და გაჯანსაღების გეგმისთვის.

მარეგულირებელი სტრეს-ტესტის მთავარი მიზანი არის სტრეს-ტესტის წმინდა ბუფერის განსაზღვრა კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური მოთხოვნის ჩარჩოს ფარგლებში. 2018 წლიდან დაწყებული, მარეგულირებელი სტრეს-ტესტები ტარდება და გადაეცემა მარეგულირებელს პერიოდულად, სებ-ის მოთხოვნის შესაბამისად.

ICAAP-ის მიზანია ბანკის წინაშე მდგარი ყველა არსებითი რისკის გამოვლენა და ამ რისკების დასაფარად საჭირო კაპიტალის შესახებ შიდა წარმოდგენის ქონა. ICAAP-ის მიზანია ხელი შეუწყოს ბანკის საქმიანობის უწყვეტობას კაპიტალის თვალსაზრისით, იმის უზრუნველყოფით, რომ მას აქვს საკმარისი კაპიტალი თავისი რისკების გასაწევად, ზარალის შთანთქმისთვის და მდგრადი სტრატეგიის განსახორციელებლად სტრესის პერიოდშიც კი.

გაჯანსაღების გეგმის ფარგლებში სტრეს-ტესტი ითვალისწინებს უფრო სერიოზულ სტრესულ სცენარებს; კერძოდ, ის მიზნად ისახავს მარეგულირებლის მოთხოვნების დარღვევას და ბანკის უნარის შეფასებას, აღადგინოს კაპიტალის მდგომარეობა გაჯანსაღების ზომების დახმარებით გონივრულ ვადებში.

რისკის აპეტიტის და კაპიტალის გეგმის შემუშავების პროცესში, ბანკი გამოყოფს კაპიტალს ბუფერის სახით, რათა გაუძლოს ადგილობრივი ვალუტის გარკვეულ რყევებს.

3. ჯგუფი თავისი არსით ექვემდებარება დაფინანსებისა და ბაზრის ლიკვიდობის რისკებს.

რისკის აღწერა

ლიკვიდობის რისკი არის ის რისკი, რომ ჯგუფს ან შეიძლება არ ჰქონდეს საკმარისი ფინანსური რესურსები, რომლებიც ხელმისაწვდომია მისი ყველა ვალდებულებისა შესასრულებლად, როდესაც დგება მათი გადახდის ვადა ან ამ რესურსებზე წვდომა შეიძლება მოიპოვოს მაღალ ფასად.

ლიკვიდობის რისკი კლასიფიცირდება ორ რისკის ტიპად: ლიკვიდობის რისკის დაფინანსება და ბაზრის ლიკვიდობის რისკი.

- ლიკვიდობის დაფინანსების რისკი არის იმის რისკი, რომ ჯგუფი ვერ შეძლებს ეფექტურად უზრუნველყოს როგორც მოსალოდნელი, ასევე მოულოდნელი მიმდინარე და მომავალი ფულადი ნაკადები ისე, რომ გავლენა არ მოახდინოს არც მის ყოველდღიურ ოპერაციებზე და არც მის ფინანსურ მდგომარეობაზე როგორც ნორმალურ პირობებში, ისე კრიზისის დროს.
- საბაზრო ლიკვიდობის რისკი არის იმის რისკი, რომ ჯგუფს არ შეუძლია ადვილად მოახდინოს პოზიციის კომპენსაცია ან ლიკვიდაცია მიმდინარე საბაზრო ფასით, ბაზრის არასათანადო სიღრმის ან ბაზრის შეფერხების გამო.

როგორ ვაშენოთ ღირებულება ინვესტიციებისთვის გაგრძელება

მიუხედავად იმისა, რომ ამჟამად ჯგუფს აქვს საკმარისი ფინანსური რესურსები, რომლებიც ხელმისაწვდომია მისი ვალდებულებების შესასრულებლად, როდესაც დგება მათი დაფარვის ვადა, ლიკვიდობის რისკი დამახასიათებელია საბანკო ოპერაციებისთვის და შეიძლება გაიზარდოს მრავალი ფაქტორის ზემოქმედებით. ესენი მოიცავს დაფინანსების კონკრეტულ წყაროზე ზედმეტად დამოკიდებულებას ან მასზე წვდომის შეუძლებლობას, ასევე საკრედიტო რეიტინგების ცვლილებებს ან საერთო საბაზრო მოვლენებს. განვითარებად ბაზრებზე კომპანიებისთვის კრედიტზე წვდომაზე მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ინვესტორის ნდობის დონე და, როგორც ასეთი, ინვესტორის ნდობაზე მოქმედმა ნებისმიერმა ფაქტორმა (მაგალითად, საკრედიტო რეიტინგების შემცირებამ, ცენტრალურმა ბანკმა ან სახელმწიფო ინტერვენციებმა, ან ვალის რესტრუქტურირებამ შესაბამის დარგში) შეიძლება გავლენა მოახდინოს ფასზე ან დაფინანსებაზე წვდომის შესაძლებლობაზე, რომელიც აუცილებელია გადახდების განსახორციელებლად ჯგუფის სამომავლო დავალიანებასთან დაკავშირებით.

როგორც დაფინანსების, ასევე ბაზრის ლიკვიდურობის რისკები შეიძლება წარმოიშვას მთელი რიგი იმ ფაქტორებიდან, რომლებიც სცდება ჯგუფის კონტროლს. არსებობს სათანადო ლიკვიდობა, რათა გაუძლოს კლიენტების დეპოზიტების მნიშვნელოვან გატანას, მაგრამ მნიშვნელოვანი რაოდენობის დეპოზიტების მოულოდნელმა და სწრაფმა გატანამ შეიძლება საგრძნობი უარყოფითი გავლენა იქონიოს ჯგუფის ბიზნესზე, ფინანსურ მდგომარეობაზე და ოპერაციების შედეგებზე ან/და პერსპექტივებზე.

რისკის მითიგაცია

ჯგუფის ლიკვიდობის რისკი იმართება სამეთვალყურეო საბჭოს ჯგუფის ლიკვიდობის რისკების მართვის პოლიტიკის მეშვეობით. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO) არის აქტივების და პასივების მართვის მთავარი ორგანო, რომელიც უზრუნველყოფს ჯგუფის ლიკვიდურობის რისკების მართვის პოლიტიკის ძირითადი მიზნების ყოველდღიურ შესრულებას. ლიკვიდობის რისკების მართვის დამტკიცებული ჩარჩო უზრუნველყოფს ჯგუფის მიერ მისი გადახდის ვალდებულებების შესრულებას როგორც ნორმალურ, ასევე სტრესულ სიტუაციებში.

ლიკვიდობის რისკის შესამსუბუქებლად ბანკს უჭირავს ლიკვიდობის მყარი პოზიცია მინიმალურ მარეგულირებლის მოთხოვნებზე მაღლა კომფორტული ბუფერების შენარჩუნებით. რეგულარულად ხორციელდება ყველა ნორმატიული კოეფიციენტის მონიტორინგი; ამასთან, მოქმედებს ადრეული გაფრთხილების სისტემა, რათა გამოვლინდეს ლიკვიდობასთან დაკავშირებული შესაძლო არასასურველი მოვლენები. ამას ხელს უწყობს ბანკის შესაბამისი ფინანსური დაწესებულებების რისკის აპეტიტის ჩარჩოები, რომლებიც ადგენენ ბუფერებს მარეგულირებელი ლიმიტების ზემოთ, რაც უზრუნველყოფს ლიკვიდობის პოტენციური სუსტი მხარეების ადრეულ გამოვლენას. ლიკვიდობის რისკის პოზიციას და შიდა ლიმიტებთან შესაბამისობას ზედმიწევნით აკონტროლებს სს „თიბისი ბანკის“ ALCO.

სს „თიბისი ბანკის“ ლიკვიდობის რისკს მართავს ბალანსის მართვის განყოფილება და სახაზინო განყოფილება და მონიტორინგს ახორციელებს მართვის საბჭო და ALCO, მათი წინასწარ განსაზღვრული ფუნქციების ფარგლებში. ფინანსური რისკების მართვის (FRM) განყოფილება პასუხისმგებელია პროცედურებისა და პოლიტიკის დოკუმენტების შემუშავებაზე და რისკის აპეტიტის დადგენაზე დაფინანსებასთან და ბაზრის ლიკვიდობის რისკების მართვასთან დაკავშირებით. გარდა ამისა, FRM ახორციელებს ლიკვიდობის რისკების შეფასებას და შედეგებს რეგულარულად აცნობებს მმართველ საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტს.

ბანკი აწარმოებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ სტრუქტურას შესაბამისი ლიკვიდობის რისკების სამართავად. ბანკის ლიკვიდობის ძირითადი წყაროებია კლიენტების დეპოზიტები და ანგარიშები, სესხები ადგილობრივი და საერთაშორისო ბანკებიდან და საფინანსო დაწესებულებებიდან, სუბორდინირებული სესხები საერთაშორისო საფინანსო დაწესებულებების ინვესტორებისგან, ადგილობრივი ბანკთაშორისი მოკლევადიანი დეპოზიტები და სესხები, შემოსავალი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან, სესხების ძირი თანხის დაფარვები, საპროცენტო შემოსავალი და საკომისიო შემოსავალი. ბანკი ეყრდნობა შედარებით სტაბილურ დეპოზიტებს საქართველოდან, როგორც დაფინანსების ძირითად წყაროს. ბანკი ასევე აკონტროლებს მსხვილი დეპოზიტების კონცენტრაციას და ადგენს არაქართულენოვანი რეზიდენტების მიერ დეპოზიტების ლიმიტებს თავის სადეპოზიტო პორტფელში.

თავისი ვალდებულებების სტრუქტურის შენარჩუნებისა და შემდგომი გაძლიერების მიზნით, ბანკი ადგენს მიზნებს საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების ინვესტორებისგან მიღებული დეპოზიტებისა და ფულადი სახსრების მიმართ, თავის რისკის აპეტიტში, შესაბამისი კოეფიციენტების მეშვეობით. დეპოზიტისა და IFI დაფინანსების მიმართ სესხის კოეფიციენტი (რომელიც განისაზღვრება, როგორც მთლიანი სესხების საერთო ღირებულება, გაყოფილი საერთაშორისო საფინანსო დაწესებულებებიდან მიღებული დეპოზიტებისა და სახსრების საერთო ღირებულების ჯამზე) 2023, 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შეადგენდა, შესაბამისად 95.3%, 88.9% და 103.4%-ს.

მენეჯმენტს მიაჩნია, რომ მიუხედავად იმისა, რომ კლიენტების ანგარიშების მნიშვნელოვანი ნაწილი გახსნილია მოთხოვნამდე, ამ დეპოზიტების დივერსიფიკაცია შეანაბრეთა რაოდენობითა და ტიპით, ბანკის წარსულ გამოცდილებასთან ერთად, იმაზე მიუთითებს, რომ ამ კლიენტების ანგარიშები უზრუნველყოფს ბანკის დაფინანსების გრძელვადიან და სტაბილურ წყაროს. უფრო მეტიც, ბანკის ლიკვიდობის რისკის მართვა მოიცავს მისი მიმდინარე დეპოზიტების დაფარვის ვადების შეფასებას. შეფასება ეფუძნება იმ სტატისტიკურ მეთოდებს, რომლებიც გამოიყენება კლიენტების ანგარიშის ნაშთების რყევების შესახებ ისტორიულ ინფორმაციაზე.

სტრეს-ტესტები ლიკვიდობის რისკის მართვის მთავარი ინსტრუმენტია. სტრეს-ტესტები ტარდება ILAAP-ში და გაჯანსაღების გეგმის ჩარჩოებში, ასევე ერთჯერადად, როდესაც ხდება რისკების პრევალირებადი გარემოს მნიშვნელოვანი ცვლილება. ამათგან პირველი აფასებს ლიკვიდობის პოზიციისა და შესაბამისი ბუფერების ადეკვატურობას და იმას, შეუძლიათ თუ არა მათ შეინარჩუნონ შესაძლო მძიმე შოკები, ხოლო მეორე კი უზრუნველყოფს იმ შესაძლო ქმედებების ერთობლიობას, რომლებიც ნაკლებად სავარაუდოა, რომ შეიძლება განხორციელდეს მარეგულირებლის მოთხოვნის დარღვევის შემთხვევაში, ლიკვიდობის პოზიციაში სწრაფი აღდგენის მხარდასაჭერად. გაჯანსაღების გეგმა მოიცავს ლიკვიდობის სარეზერვო დაფინანსების გეგმას, რომელიც რისკების მაჩვენებლებთან და შემამსუბუქებელ ქმედებებთან ერთად ასახავს გეგმის შესრულებაში მონაწილე მხარეების როლებსა და მოვალეობებს. როგორც ILAAP-ს, ისე გაჯანსაღების გეგმას ბანკი ყოველწლიურად ასრულებს.

4. საბაზრო რისკი წარმოიშობა კაპიტალის განაწილებისა და აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის ოპერაციების ოპტიმიზაციის შედეგად.

რისკის აღწერა

საბაზრო რისკი არის იმის რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები მერყეობს საბაზრო ცვლადების ცვლილებების გამო, როგორიცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსები და აქციების ფასები.

სავალუტო რისკი (FX) წარმოიქმნება უცხოური ვალუტის კურსის პოტენციური ცვლილების შედეგად, რამაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულებაზე. აღნიშნული რისკი გამომდინარეობს უცხოური ვალუტის აქტივებისა და ვალდებულებებში შეუსაბამოების გამო შექმნილი ღია სავალუტო პოზიციებიდან. ბანკი ავლენს, აფასებს, აკონტროლებს და აცნობებს გაცვლითი კურსის ცვლილების შედეგად წარმოშობილ რისკს და ამ რისკზე მოქმედ ფაქტორებს.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პოტენციური ცვლილებების შედეგად, რამაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ბანკის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულებაზე. ეს რისკი შეიძლება წარმოიშვას აქტივებისა და ვალდებულებების დაფარვის ვადების შეუსაბამოების, ასევე ასეთი აქტივებისა და ვალდებულებების გადაფასების მახასიათებლების გამო.

დეპოზიტებისა და ბანკის მიერ შემოთავაზებული სესხების უმეტესი ნაწილი არის ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთით, ხოლო ბანკის სესხების ნაწილი დაფუძნებულია მცურავ საპროცენტო განაკვეთზე. იქიდან გამომდინარე, რომ ამ აქტივებისა და ვალდებულებების საპროცენტო მარჯებს აქვთ გადაფასების სხვადასხვა მახასიათებელი, ისინი შეიძლება გაიზარდოს ან შემცირდეს საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების შედეგად.

რისკის მითიგაცია

ბანკის საბაზრო რისკი რეგულირდება სამეთვალყურეო საბჭოს საბანკო FX რისკების მართვისა და საბანკო საპროცენტო განაკვეთის რისკების მართვის პოლიტიკის მეშვეობით.

FX რისკი: FX რისკის მითიგაციისთვის, ბანკი ადგენს რისკის აპეტიტს და ვალუტის მიხედვით საოპერაციო ლიმიტებს რისკის დონეზე, ასევე რისკის ერთობლივ პოზიციებზე, რომლებიც არის მარეგულირებლების მიერ დადგენილზე უფრო კონსერვატიული. ლიმიტებთან შესაბამისობას ზედმიწევნით აკონტროლებს სს „თიბისი ბანკის“ ALCO. ამ ლიმიტებთან შესაბამისობა ასევე პერიოდულად ეცნობება მმართველ საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს და მის რისკების კომიტეტს.

გარდა ამისა, სახაზინო დეპარტამენტის და ფინანსური რისკების მართვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელები ცალ-ცალკე ყოველდღიურად აკონტროლებენ სს „თიბისი ბანკის“ შესაბამისობას დადგენილ ლიმიტებთან. სავალუტო ბაზრისთვის დამახასიათებელი არასტაბილურობისგან თავის დასაცავად, ბანკში გამოიყენება რისკების მართვის პროცესი, რომელიც მიზნად ისახავს სავალუტო რისკის შემცირებას. ეს გულისხმობს სპოტური, ფორვარდული და სვოპ ტრანზაქციების სტრატეგიულ გამოყენებას.

სავალუტო რისკის შესაფასებლად სს თიბისი ბანკი რეგულარულად ატარებს VAR მგრძნობელობის ანალიზს. ეს ანალიზი ითვლის გავლენას ბანკის შემოსავალზე, რომელიც განისაზღვრება ვალუტის კურსის შესაძლო ყველაზე უარესი რყევებით ქართულ ლართან მიმართებაში, იმ პირობით, რომ ყველა სხვა ცვლადი უცვლელი რჩება. 2023 წლის და 2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლების განმავლობაში, ამ მგრძნობელობის ანალიზმა არ გამოავლინა რაიმე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ბანკის კაპიტალზე: 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მაქსიმალური ზარალი 99% -იანი ნდობის ინტერვალით უდრიდა 10.2 მლნ ლარს, ხოლო 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით - 6.0 მლნ ლარს.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი: საპროცენტო განაკვეთის რისკის მითიგაციისთვის, სს თიბისი ბანკი განიხილავს მრავალ სტრატეგიას სცენარს, მათ შორის სხვადასხვა შემოსავლის მრუდის ცვლას და ფულად ნაკადებში ქცევით კორექტირებას (მაგალითად, დეპოზიტის განაღდება ან სესხის წინასწარი გადახდას), ერთი წლის მომგებიანობაზე და საწარმოს საკუთარი კაპიტალის ღირებულებაზე გავლენის გამოსათვლელად. გარდა ამისა, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული რისკის აპეტიტის ჩარჩოს ფარგლებში დადგენილია როგორც წმინდა საპროცენტო შემოსავლის (NII), ისე კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების (EVE) მგრძნობელობის შესაბამისი ლიმიტები დადგენილი. გთხოვთ, იხილოთ სავალუტო რისკის დეტალები 278-ე გვერდებზე შენიშვნაში 35, ფინანსური და სხვა რისკის მართვა.

საპროცენტო განაკვეთის რისკს სს „თიბისი ბანკში“ მართავს ბალანსის მართვის განყოფილება და სახაზინო განყოფილება და მონიტორინგს ახორციელებს ALCO. ALCO იღებს გადაწყვეტილებას იმ ქმედებების შესახებ, რომლებიც აუცილებელია საპროცენტო განაკვეთის რისკების ეფექტური მართვისთვის და თვალყურს ადევნებს მათ განხორციელებას. ფინანსური რისკების მართვის განყოფილება პასუხისმგებელია სახელმძღვანელო პრინციპებისა და პოლიტიკის დოკუმენტების შემუშავებაზე და საპროცენტო განაკვეთის რისკის მიმართ აპეტიტის დადგენაზე. საპროცენტო განაკვეთის რისკების მართვის განვითარების და შესაბამისი ანგარიშგების ძირითადი ასპექტები პერიოდულად ეცნობება მმართველ საბჭოს, სამეთვალყურეო საბჭოს და რისკების კომიტეტს.

საპროცენტო განაკვეთის რისკის მინიმუმამდე შემცირების მიზნით, ბანკი რეგულარულად აკონტროლებს საპროცენტო განაკვეთის (ხელახალი ფასწარმოქმნის) ხარვეზებს ვალუტების მიხედვით და საჭიროების შემთხვევაში იღებს გადაწყვეტილებას დადოს საპროცენტო განაკვეთის დერივატივების ხელშეკრულებები.

გარდა ამისა, ბანკის ბევრი სესხი კლიენტებისთვის შეიცავს პუნქტს, რომელიც მას საშუალებას აძლევს მოახდინოს სესხზე საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება საპროცენტო განაკვეთის არასასურველი ცვლილების შემთხვევაში, რითაც ზღუდავს საპროცენტო განაკვეთის რისკის ზემოქმედებას. ხელმძღვანელობას ასევე მიაჩნია, რომ ბანკის საპროცენტო განაკვეთის ზღვრები უზრუნველყოფს გონივრულ ბუფერს საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო არახელსაყრელი ცვლილებების ეფექტის შესამსუბუქებლად.

5. ჯგუფის წმინდა საპროცენტო შემოსავლის ან წმინდა საპროცენტო მარჟის (NIM) ნებისმიერმა შემცირებამ შეიძლება გამოიწვიოს მომგებიანობის შემცირება, რაც გავლენას ახდენს ორგანული კაპიტალის დაგროვებაზე.

რისკის აღწერა

წმინდა საპროცენტო შემოსავალი შეადგენს ჯგუფის მთლიანი შემოსავლის უმეტეს ნაწილს. შესაძლო ახალმა რეგულაციებმა, საქართველოში კონკურენციის მაღალ დონესთან ერთად, შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ბანკის წმინდა საპროცენტო მარჟაზე. გარდა ამისა, ლარის რეფინანსირების განაკვეთისა და უცხოური ვალუტის ნიშნულის განაკვეთების დაღმავალი ტენდენცია კვლავ უარყოფით ზეწოლას მოახდენს NIM-ზე 2024 წელს.

2023 წელს, წმინდა საპროცენტო მარჟის სტაბილურმა ზრდამ 0.4 პპ-ით 6/წ NIM-ში 6.3% -მდე, ძირითადად განპირობებული იყო საკრედიტო შემოსავლების ზრდით საქართველოში, რომელზეც გავლენა მოახდინა სებ-ის მაღალი რეფინანსირებისა და გარე ბაზარზე სხვა განაკვეთებმა.

რისკის მითიგაცია

ჯგუფი კვლავ აქცენტს აკეთებს მოსაკრებლისა და საკომისიო შემოსავლის ზრდაზე, რაც განპირობებულია გაზრდილი ძალისხმევით მომხმარებელთა გამოცდილებასთან დაკავშირებული ინიციატივებისა და ინოვაციური პროდუქტების მიმართ ქართულ ბაზარზე. ეს ბანკს მომავალში იცავს საკრედიტო და სადეპოზიტო პროდუქტებზე მარჟის პოტენციური შემცირებისგან.

აქტივებსა და ვალდებულებებთან დაკავშირებული მიზნების მისაღწევად და საპროცენტო განაკვეთის რისკის სამართვად ბანკი იყენებს მაღალი ხარისხის საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების პორტფელს, გრძელვადიან დაფინანსებასა და წარმოებულ (დერივატიულ) ხელშეკრულებებს.

6. ჯგუფის საქმიანობას შეიძლება საფრთხე შეუქმნას ეკონომიკურ გარემოში განვითარებულმა არასასურველმა მოვლენებმა.

რისკის აღწერა

საქართველოში ეკონომიკური ზრდის პოტენციური შენელება, სავარაუდოდ, უარყოფით გავლენას მოახდენს მსესხებლების დაფარვის უნარიანობაზე, შეზღუდვას რა მათ სამომავლო ინვესტიციებს და გაფართოების გეგმებს. უარყოფითმა მაკროეკონომიკურმა მოვლენებმა შეიძლება შეაფერხოს ჯგუფის საქმიანობა სხვადასხვა გზით, მაგალითად, გაცვლითი კურსის შემცირება, ოქროზე ფასების მნიშვნელოვანი შემცირება, საპროცენტო განაკვეთების ზრდა, უმუშევრობის ზრდა, საყოფაცხოვრებო ერთეული შემოსავლის შემცირება, უძრავ ქონებაზე ფასების დაცემა, სესხის უზრუნველყოფის გაუარესება ან კომპანიების გადახდისუნარიანობის გაუარესება გაყიდვების შემცირების გამო. პოტენციურმა პოლიტიკურმა და ეკონომიკურმა არასტაბილურობამ საქართველოს მეზობელ ქვეყნებში და ძირითად სავაჭრო/ეკონომიკურ პარტნიორებში შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს მათ ეკონომიკურ პერსპექტივაზე გადახდების ბალანსში მიმდინარე და ფინანსური ანგარიშების გაუარესების გზით (მაგ. ექსპორტის შემცირება, ტურიზმის შემოღინებები, ფულადი გზავნილები და პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები).

ზედღებდ ორი წლის განმავლობაში ორნიშნა ზრდის შემდეგ საქართველოს ეკონომიკურმა ზრდამ ნორმალიზება დაიწყო, თუმცა, 2023 წელს მან კვლავ შეინარჩუნა მაღალი მაჩვენებელი - 7,5%. ნორმალიზება გამოწვეული იყო სავაჭრო ნაკადებისა და ფულადი გზავნილების დარეგულირებით, რომლებზეც გავლენას ახდენდა დაბალი საერთაშორისო სასაქონლო ფასები და მთლიანობაში მიგრანტების უცვლელი შემოღინებები. ამავე დროს, ტრადიციული ტურიზმი და FDI-ები მდგრადი იყო. სამომხმარებლო ფასების დინამიკაში დეზინფლაციურმა ცვლილებამ, რომელიც ძირითადად იმპორტმა განაპირობა, გამოიწვია CPI-ის წლიური ზრდის მნიშვნელოვანი შენელება და მან შეადგინა 0,4% 2023 წლის დეკემბერში. სახსრების მდგრადმა შემოღინებებმა ლარს საშუალება მისცა წლის პირველ ნახევარში გაეგრძელებინა ზრდა. მეორე ნახევრისთვის დამახასიათებელი იყო ნორმალიზაცია გრძელვადიანი ტენდენციის მიმართულებით. შესაბამისად, მიუხედავად იმისა, რომ ლარის კურსი განიცდიდა გარკვეულ არასტაბილურობას მთელი წლის განმავლობაში, ვალუტის შემოღინებები, რომლებსაც დახმარებას უწევდა ცენტრალური ბანკის ინტერვენციები წლის მეორე ნახევარში, საკმარისი იყო მთლიანობაში კურსის სტაბილურობის შესანარჩუნებლად. სებ-მა არჩია ძალისმიერი მიდგომა და განახორციელა მხოლოდ ოთხი შემცირება, რამაც ფულად-საკრედიტო პოლიტიკის განაკვეთი 11,0% -დან 9,5% -მდე შეამცირა. უფრო მეტიც, ცენტრალურმა ბანკმა მნიშვნელოვანი რაოდენობის რეზერვები დააგროვა 1 446 მილიონი აშშ დოლარის წმინდა შესყიდვით 2023 წლის იანვარ-აგვისტოში, რის შედეგადაც მთლიანი საერთაშორისო რეზერვების მოცულობამ მიაღწია რეკორდულ მაჩვენებელს და შეადგინა 5,3 მილიარდი აშშ დოლარი. სებ-ი წმინდა გაყიდვებზე მხოლოდ სექტემბერში გადავიდა და წლის ბოლო ოთხ თვეში ბაზარს მიაწოდა 169 მილიონი აშშ დოლარი.

საკრედიტო ბაზარი წლის განმავლობაში გაიზარდა 17,0% -ით, 2023 წლის დეკემბრის მდგომარეობით, მუდმივი გაცვლითი კურსით, 2022 წლის ბოლოს 12,4% -იან ზრდასთან შედარებით, ძირითადად ბიზნეს კრედიტების ხარჯზე, ხოლო საცალო ვაჭრობის ზრდა ოდნავ შენედა. მიუხედავად ჯერ კიდევ ძლიერი ეკონომიკური ზრდისა და მთლიანობაში სტაბილური ლარისა, საკრედიტო შეღწევადობის დონე საქართველოში 2023 წელს გაიზარდა დაჩქარებული დაკრედიტების გამო - საბანკო სექტორის მიერ უზრუნველყოფილი შიდა კრედიტი მშპ-სთან მიმართებაში შეადგენს 65,6% -ს, 2022 წელს არსებული 61,5% -დან, თუმცა 2021 წელს არსებული 71,5% -დან შემცირდა. ამის საპირისპიროდ, აქტივების ხარისხი კვლავ გაუმჯობესდა, რადგან უმოქმედო სესხები შემცირდა 1,5% -მდე საერთაშორისო სავალუტო ფონდის განმარტებით.

რისკის მითიგაცია

ეკონომიკური ციკლების მიმართ თავისი მოწყვლადობის შესამცირებლად, ჯგუფი განსაზღვრავს ციკლურ დარგებს და პროაქტიულად მართავს თავის მიდგომას ანდერრაიტინგის და კლიენტების მიმართ მისი რისკის აპეტიტის ჩარჩოში. ჯგუფში დანერგილია მაკროეკონომიკური მონიტორინგის პროცესი, რომელიც ეყრდნობა საქართველოსა და მეზობელ ქვეყნებში განვითარებულ ეკონომიკურ მოვლენებზე გულდასმით და რეგულარულ დაკვირვებას, რათა გამოვლინდეს აღრეული გამაფრთხილებელი სიგნალები, რომლებიც მიუთითებს გარდაუვალ ეკონომიკურ რისკებზე. ეს სისტემა ჯგუფს საშუალებას აძლევს დაუყოვნებლივ შეაფასოს მნიშვნელოვანი ეკონომიკური და პოლიტიკური მოვლენები და გააანალიზოს ჯგუფის საქმიანობაზე მათი გავლენის შედეგები. ეს შედეგები სათანადოდ აისახება კონკრეტულ სამოქმედო გეგმებში

როგორ ვქმნით ღირებულებას ინვესტიციებისთვის **გაგრძელება**

ანდერრაიტინგის სტანდარტების, რისკის აპეტიტის მაჩვენებლებისა და ლიმიტების, მათ შორის, თითოეული ყველაზე მოწყვლადი დარგის ლიმიტების გადახედვასთან დაკავშირებით. გარდა ამისა, საკრედიტო განხილვისა და პორტფელის მონიტორინგის პროცესების დროს ჩატარებული სტრეს-ტესტები და სცენარების ანალიზი საშუალებას აძლევს ჯგუფს წინასწარ შეაფასოს მაკროეკონომიკური შოკების გავლენა თავის ბიზნესზე. გამძლეობა ცვალებადი მაკროეკონომიკური გარემოს მიმართ შეტანილია ჯგუფის საკრედიტო ანდერრაიტინგის სტანდარტებში. როგორც ასეთი, არსებობს იმის მოლოდინი, რომ მსესხებლებმა უნდა გაუძლონ გარკვეულ არასასურველ ეკონომიკურ მოვლენებს გონივრული ფინანსების, ვალის მომსახურების შესაძლებლობებისა და კონსერვატიული უზრუნველყოფის დაფარვის გზით.

რეგიონალური კრიზისის გათვალისწინებით, ჯგუფმა მოახდინა მისი რისკების მართვის ჩარჩოს კორექტირება, გამოიყენა რა ადრე არსებული სტრეს-ტესტების პრაქტიკა. ეს მოიცავდა პორტფელის უფრო საფუძვლიან და ხშირ მონიტორინგს, ასევე სტრეს-ტესტებს, კაპიტალის, ლიკვიდობის და პორტფელის ხარისხის ცვლილებების გულდასმით კონტროლის უზრუნველსაყოფად გაზრდილი გაურკვევლობის პერიოდებში.

უფრო დეტალური ინფორმაცია 2023 წელს ჯგუფის ეკონომიკური საქმიანობის განვითარების შესახებ იხილეთ ნაწილი „საოპერაციო გარემო“ გვერდებზე 24-27.

არაფინანსური რისკები

1. ჯგუფს აქვს მარეგულირებელი და სააღსრულებო მოქმედების რისკი.

რისკის აღწერა

ჯგუფის საქმიანობა მკაცრად რეგულირდება და, შესაბამისად, ის დგას მარეგულირებელი რისკის წინაშე. საქართველოში სებ-ი ადგენს სესხის გაცემის ლიმიტებსა და სხვა ეკონომიკურ კოეფიციენტებს (მათ შორის, მაგრამ არა მხოლოდ სესხის გაცემის, ლიკვიდობისა და ინვესტიციების კოეფიციენტებს) კაპიტალის საკმარისობის სავალდებულო კოეფიციენტთან ერთად. მინიმალური რეზერვებისა და ფინანსური კოეფიციენტების დაცვასთან ერთად, ბანკი ვალდებულია წარადგინოს პერიოდული ანგარიშები. იგი ასევე ექვემდებარება საქართველოს საგადასახადო კოდექსს და სხვა შესაბამის კანონებს.

ლონდონის საფონდო ბირჟის პრემიუმ სეგმენტზე კომპანიის შეყვანის შემდეგ, ჯგუფი დაექვემდებარა დიდი ბრიტანეთის ფინანსური ზედამხედველობის ორგანოს გამკაცრებულ რეგულაციებს. თავისი საბანკო ოპერაციების გარდა, ჯგუფი ასევე გთავაზობთ სხვა რეგულირებადი ფინანსური მომსახურების პროდუქტებს, მათ შორის ლიზინგს, დაზღვევას და საბროკერო მომსახურებას.

ჯგუფი ასევე ექვემდებარება ფინანსურ შეთანხმებებს თავის სასესხო ხელშეკრულებებში. დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ ჯგუფის აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება.

რისკის მითიგაცია

ჯგუფმა ჩამოაყალიბა სისტემები და პროცესები საზედამხედველო მოთხოვნებთან სრული შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად, რომლებიც ჩანერგილია ჯგუფის ოპერაციების ყველა დონეზე. ჯგუფის “დაცვის სამი ხაზის” მოდელი განსაზღვრავს რისკების მართვის როლებსა და მოვალეობებს.

დაცვის პირველი ხაზი პასუხისმგებელია შესაბამისობის რისკზე, რომელსაც მტკიცედ უჭერს მხარს ბანკის შესაბამისობის დეპარტამენტი, როგორც დაცვის მეორე ხაზს. შესაბამისობის მთავარი ოფიცერი ზედამხედველობს შესაბამისობას ბანკში და ყოველკვარტალურად ანგარიშს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს შესაბამის კომიტეტს, მმართველობითი ანგარიშგების ხაზით კი - აღმასრულებელ დირექტორს. ჯგუფის ბანკის აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე მარეგულირებელი ნორმების დაცვის უზრუნველყოფაზე.

ბანკის შესაბამისობის პროგრამა უზრუნველყოფს შესაბამისობის პოლიტიკას, ტრენინგებს, რისკზე დაფუძნებულ ზედამხედველობას და მარეგულირებელ მოთხოვნებთან შესაბამისობას.

ბანკის შესაბამისობის დეპარტამენტი ცდილობს მარეგულირებელი რისკის მართვას შემდეგით:

- მოქმედი ცვლილებების კანონებსა და რეგულაციებში დროულად შეტანის უზრუნველყოფა პროცესის მფლობელების მიერ;
- ახალი პროდუქტის/პროცესის რისკის დამტკიცების პროცესში მონაწილეობა;
- მომხმარებელთა საჩივრების, საოპერაციო რისკების მოვლენების მონაცემთა ბაზის, შიდა აუდიტის დასკვნებისა და სასამართლო დავის შემთხვევების ანალიზის ჩატარება პროცესის სუსტი მხარეების პროაქტიულად გამოსავლენად; და
- შიდა პროცესების შესაბამისობის რისკის წლიური შეფასების (RCSA) ჩატარება.

ბანკის შესაბამისობის დეპარტამენტი უზრუნველყოფს ზემოაღნიშნული ანალიზის ყველა შედეგისა და პროცესის დროულ და შესაბამის განხილვას. გარდა ამისა, დაცვის მეორე ხაზის სახით, შესაბამისობის დეპარტამენტი განსაზღვრავს რისკის მაჩვენებლებს და აკონტროლებს მათ ბანკის რისკის აპეტიტის ჩარჩოს მიერ განსაზღვრული სიხშირით. შესაბამისობის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია დადგენილი ლიმიტების დარღვევის შესახებ ინფორმაციის შესაბამისი საბჭოებისთვის შეტყობინებაზე.

2. ჯგუფს აქვს სამართლებრივი რისკი.

რისკის აღწერა

სამართლებრივი რისკი გულისხმობს პოტენციურ ზარალს, იქნება ეს ფინანსური თუ რეპუტაციული, რომელიც გამოწვეულია ჯარიმებით, ზარალითა და საურავებით.

ან ფინანსური ზიანის სხვა ფორმები, რომელიც აისახება ან შეიძლება აისახოს ჯგუფის ერთ ან რამდენიმე სუბიექტზე ან/და მის თანამშრომლებზე, ბიზნეს ხაზებზე, ოპერაციებზე, პროდუქტებზე ან/და მის მომსახურებაზე და გამოწვეულია ჯგუფის მიერ თავისი სამართლებრივი ვალდებულებების შეუსრულებლობით, მარეგულირებელი, სახელშეკრულებო ან არასახელშეკრულებო მოთხოვნების ჩათვლით.

რისკის მიტიგაცია

სამართლებრივი ფუნქცია, როგორც დაცვის მეორე ხაზი, წარმოადგენს დამოუკიდებელ ფუნქციას, რომელიც იერარქიულად ინტეგრირებულია ჯგუფის ყველა იურიდიულ გუნდთან. ჯგუფის ბიზნესებსა და ხაზებს ეკისრებათ პასუხისმგებლობა მათ სფეროში არსებული სამართლებრივი რისკის გამოვლენასა და ესკალაციაზე სამართლებრივ ფუნქციამდე.

სამართლებრივ ფუნქციას ეკისრება (ა) სამართლებრივი რისკების მართვის (მათ შორის, პრევენციის) პასუხისმგებლობა; და (ბ) იმ კანონებისა და რეგულაციების ინტერპრეტაცია, რომლებიც გამოიყენება ჯგუფის საქმიანობის მიმართ, და იურიდიული კონსულტაციისა და რეკომენდაციების გაწევა ჯგუფისათვის. სამართლებრივი რისკების მართვა მოიცავს შესაბამისი სამართლებრივი რისკის პოლიტიკის განსაზღვრას, მთელ ჯგუფში რისკის ფართო სამართლებრივი რისკის მიმართ აპეტიტის განვითარებას და სამართლებრივი რისკის მართვისა და ესკალაციის კონტროლის განხორციელებაზე ზედამხედველობას. სამართლებრივი ფუნქციის საკონსულტაციო პასუხისმგებლობა არის იურიდიული კონსულტაციის გაწევა აღმასრულებელი ოფიცრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის იმგვარად, რომ ეს აკმაყოფილებდეს უმაღლეს სტანდარტებს.

სამართლებრივი ფუნქციის უმაღლესი რანგის მენეჯმენტი ზედამხედველობს, აანალიზებს და აკონტროლებს ჯგუფის მასშტაბით სამართლებრივი რისკების კონტროლის გარემოს სამართლებრივი რისკის პროფილსა და ეფექტურობას. სამართლებრივი რისკების პროფილი და კონტროლის გარემო განიხილება მენეჯმენტის მიერ ბიზნეს რისკების კომიტეტებისა და საკონტროლო კომიტეტების მეშვეობით. ჯგუფის რისკების კომიტეტი არის ყველაზე უფროსი აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია ჯგუფის მასშტაბით სამართლებრივი რისკების მართვის ეფექტურობის განხილვასა და მონიტორინგზე.

3. ჯგუფის საოპერაციო სირთულე წარმოშობს რისკს, რომელიც წარმოიქმნება არაეფექტური და არაკონტროლირებადი ოპერაციების შედეგად, რამაც, თავის მხრივ, შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს მომგებიანობასა და რეპუტაციაზე.

რისკის აღწერა

ჯგუფის წინაშე მდგარ ერთ-ერთ მთავარ რისკს წარმოადგენს საოპერაციო რისკი, რომელიც წარმოადგენს შიდა და გარე თაღლითობის მოვლენების, არასათანადო პროცესების ან პროდუქტების, ბიზნესის შეფერხებებისა და სისტემური წარუმატებლობის, ადამიანის მიერ დაშვებული შეცდომის ან აქტივებისთვის მიყენებული ზიანის შედეგად გამოწვეული ზარალის რისკი. საოპერაციო რისკი ასევე გულისხმობს იმ ზარალს, რომელიც გამოწვეულია იურიდიული, შესაბამისობის ან კიბერუსაფრთხოების რისკებით.

ჯგუფი ექვემდებარება მრავალი სახის საოპერაციო რისკს, მათ შორის თაღლითურ და სხვა შიდა და გარე დანაშაულებრივ ქმედებებს; პროცესების, კონტროლის ან პროცედურების გაციფრულებას; და სისტემის გაუმართაობებს ან კიბერ-შეტევებს გარე მხარისგან, იმ მიზნით, რომ ჯგუფის მომსახურება ან ინფრასტრუქტურა მიუზღვდომელი იყოს მისი სავარაუდო მომხმარებლებისთვის, რამაც, თავის მხრივ, შეიძლება საფრთხე შეუქმნას კონფიდენციალურ ინფორმაციას და ჯგუფის, მისი კლიენტების, კონტრაგენტების ან კლიენტების ფინანსურ ტრანზაქციებს.

უფრო მეტიც, ჯგუფს აქვს ის რისკები, რომლებიც იწვევს კრიტიკულად მნიშვნელოვანი ფუნქციების შემსრულებელი სისტემების ან ბიზნესის შეფერხებას, რომელიც გამომდინარეობს მთლიანად ან ნაწილობრივ მის კონტროლს მიღმა მომხდარი ისეთი მოვლენებიდან, როგორებიცაა სტიქიური უბედურებები, ტრანსპორტირება ან კომუნალური მომსახურების შეფერხებები და ა.შ., რამაც შეიძლება გამოიწვიოს მომხმარებლებისთვის მომსახურების გაწევის პროცესში ზარალი ან შემცირება ან/და ჯგუფს მიაყენოს ეკონომიკური ზარალი.

ზემოთ განხილული საოპერაციო რისკები ასევე გამოიყენება, როდესაც ჯგუფი ეყრდნობა მესამე პირების აუტოსორსინგულ მომსახურებებს. როგორც საბანკო მომსახურებების, ისე შესაძლო თაღლითების დინამიური გარემოსა და სირთულის გათვალისწინებით, იზრდება პროცესების, კონტროლის, პროცედურებისა და სისტემების მუდმივად გაუმჯობესების მნიშვნელობა რისკების პრევენციის უზრუნველსაყოფად და ჯგუფისთვის ზარალის რისკის შესამცირებლად.

ოპერაციების გაზრდილი სირთულე და დივერსიფიკაცია, საბანკო სექტორის გაციფრულებასთან ერთად, იმას ნიშნავს, რომ თაღლითობის რისკები იცვლება. გარე თაღლითური მოვლენები შეიძლება წარმოიშვას ჯგუფის წინააღმდეგ მესამე მხარის ქმედებების შედეგად, რაც ყველაზე ხშირად მოიცავს საბანკო ბარათებთან, სესხებთან და კლიენტის ფიზიკურ და კავშირებულ მოვლენებს. შიდა თაღლითური მოვლენები წარმოიქმნება ჯგუფის თანამშრომლების მიერ ჩადენილი ქმედებების შედეგად, თუმცა, ასეთი მოვლენები ნაკლებად ხშირად ხდება. საანგარიშო პერიოდში ჯგუფში მოხდა თაღლითობის რამდენიმე შემთხვევა, რომელთაგან არც ერთს არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე. ციფრული დანაშაულის სწრაფმა ზრდამ გაზარდა თაღლითობის საფრთხე, თაღლითებმა გამოიყენეს ახალი მეთოდები და მიდგომები არალეგალურად თანხების მოსაპოვებლად. აქედან გამომდინარე, თუ არ მოხდება სათანადო მონიტორინგი და მართვა, პოტენციური ზემოქმედება შეიძლება არსებითი გახდეს.

რისკის მითიგაცია

საოპერაციო რისკების ზედამხედველობისა და შერბილების მიზნით, ჯგუფში მოქმედებს საოპერაციო რისკების მართვის ჩარჩო, რომელიც არის ყოვლისმომცველი დოკუმენტი. ჩარჩო ასახავს ეფექტური საოპერაციო რისკების მართვის ზოგად პრინციპებს და განსაზღვრავს პროცესში ჩართული სხვადასხვა მხარის როლებსა და მოვალეობებს. ის წესები და პროცედურები, რომლებიც საოპერაციო რისკების ეფექტური მართვის საშუალებას იძლევა, ავსებენ ჩარჩოს. მმართველი საბჭო უზრუნველყოფს შიდა კონტროლის ძლიერ კულტურას ჯგუფში, სადაც საკონტროლო საქმიანობა ოპერაციების განუყოფელი ნაწილია. საბჭო ადგენს საოპერაციო რისკის აპეტიტს და რისკის აპეტიტის დადგენილ ლიმიტებთან შესაბამისობას რეგულარულად აკვირდება სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის კომიტეტი.

ჯგუფი იყენებს დაცვის სამ ხაზიან მოდელს, სადაც ოპერატიული რისკების მართვის დეპარტამენტი ასრულებს დაცვის მეორე ხაზის როლს, რომელიც პასუხისმგებელია ჩარჩოსა და შესაბამისი პოლიტიკისა და მეთოდოლოგიის განხორციელებაზე, რათა ჯგუფმა შეძლოს ოპერატიული რისკების მართვა.

ჯგუფი აქტიურად აკონტროლებს, ავლენს და ხელს უშლის საოპერაციო რისკის მოვლენების შედეგად წარმოშობილ რისკებს და აქვს მუდმივი მონიტორინგის პროცესები, რათა დროულად გამოავლინოს უჩვეულო აქტივობები ან პროცესის სუსტი მხარეები. რისკებისა და კონტროლის თვითშეფასება (RCSA) ფოკუსირებულია საკვანძო პროცესებში ნარჩენი რისკების გამოვლენაზე, შესაბამისი მაკორექტირებელი ქმედებების გათვალისწინებით. საოპერაციო რისკების მონიტორინგისა და შერბილების მიზნით ჩვენი უწყვეტი ძალისხმევის მეშვეობით, ჩვენი შიდა პროცესების სირთულის მაღალ დონესთან ერთად, ჯგუფი უზრუნველყოფს საოპერაციო რისკებთან დაკავშირებული საქმიანობის დროულ გამოვლენას და კონტროლს. სხვადასხვა პოლიტიკა, პროცესი და პროცედურა მოქმედებს საოპერაციო რისკების კონტროლისა და შესამცირებლად, მათ შორის, მაგრამ არ შემოიფარგლება შემდეგით:

- ჯგუფის რისკების შეფასების პოლიტიკა, რომელიც იძლევა რისკების საფუძვლიანი შეფასების საშუალებას ახალი პროდუქტების, მომსახურების ან პროცედურების მიღებამდე;
- ჯგუფის აუტოსორსინგის რისკების მართვის პოლიტიკა, რომელიც საშუალებას აძლევს ჯგუფს, გააკონტროლოს აუტოსორსინგის (მომწოდებლის) რისკი, რომელიც წარმოიქმნება არასასურველი მოვლენებისა და რისკების კონცენტრაციის შედეგად, რაც გამოწვეულია მომწოდებლის შერჩევაში არსებული ხარვეზებით, არასაკმარისი კონტროლითა და ზედამხედველობით მომწოდებელზე ან/და მომწოდებლის მიერ გაწეულ მომსახურებაზე, და მომწოდებელზე სხვა ზემოქმედებით;
- რისკებისა და კონტროლის თვითშეფასების (RCSA) პოლიტიკა, რომელიც საშუალებას აძლევს ჯგუფს, მუდმივად შეაფასოს არსებული და შესაძლო რისკები, ჩამოაყალიბოს რისკების შემცირების სტრატეგიები და სისტემატური მონიტორინგი გაუწიოს რისკების შემცირების გეგმების მიმდინარეობას. ამ გეგმების შესრულება ასევე არის შესაბამისი მმართველების ეფექტურობის მთავარი მაჩვენებლების ნაწილი;

- ჯგუფის საოპერაციო რისკის მოვლენის გამოვლენის პოლიტიკა, რომელიც საშუალებას აძლევს ჯგუფს დაუყოვნებლივ შეატყობინოს საოპერაციო რისკის მოვლენების შესახებ, ჩაატაროს ასეთი მოვლენების სისტემატური სიღრმისეული ანალიზი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები მნიშვნელოვანი დანაკარგების განმეორების თავიდან ასაცილებლად. ერთიანი საოპერაციო დანაკარგების მონაცემთა ბაზა აძლიერებს შემდგომ რაოდენობრივ და ხარისხობრივ ანალიზს. საოპერაციო რისკის გამოვლენის პოლიტიკა ასევე ზედამხედველობას უწევს ინფორმაციული ტექნოლოგიების ინციდენტების გამოვლენასა და გამოვლენილი პრობლემების გადაჭრაზე გათვლილ შესაბამის საქმიანობას;
- ჯგუფის ოპერაციული რისკების შესახებ ცნობიერების ამაღლების პროგრამა, რომელიც რეგულარულ ტრენინგებს უტარებს ჯგუფის თანამშრომლებს და აძლიერებს ჯგუფის შიდა რისკების კულტურას;
- ჯგუფი ასევე იყენებს რისკების გადაცემის სტრატეგიებს, მათ შორის სხვადასხვა სადაზღვევო პოლისების მიღებას კრიტიკული საოპერაციო დანაკარგების რისკების გადასატანად.

საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტმა გააძლიერა თავისი რისკების შეფასების გუნდები და მეთოდოლოგიები არსებული საკონტროლო გარემოს შემდგომი სრულყოფისთვის. იგივე ეხება იმ ქმედებათა ერთობლიობას, რომელიც მიზნად ისახავს საოპერაციო რისკების მართვის პროცესების ჰომოგენიზაციას ჯგუფის წევრ კომპანიებში.

საანგარიშო პერიოდში, ერთ-ერთი მთავარი საოპერაციო რისკების მართვის მიმართულება იყო რისკებისა და კონტროლის თვითშეფასების (RCSA) განხორციელება, რომლის ფარგლებშიც განხილული იყო ჯგუფის მთავარი პრიორიტეტული პროცესები და გამოვლინდა ის სფეროები, რომლებიც საჭიროებდა გაუმჯობესებას.

უფრო მეტიც, თაღლითური საქმიანობით განპირობებული საოპერაციო რისკების შემდგომი შემცირების მიზნით ჯგუფმა დანერგა ციფრული თაღლითობის პრევენციის დახვეწილი სისტემა, რომელიც აანალიზებს კლიენტის ქცევას გარე თაღლითური საფრთხეების დამატებითი მინიმიზაციის მიზნით.

საოპერაციო რისკების მართვის ჩარჩო და მისი დამატებითი პოლიტიკა განახლდა საოპერაციო რისკების მართვის პროგრამის ეფექტური შესრულების უზრუნველსაყოფად.

4. ჯგუფის ციფრულ ტექნოლოგიებზე ორიენტირებული საოპერაციო საქმიანობა ექვემდებარება კიბერ-შეტევების სულ უფრო მზარდ და განვითარებად საფრთხეებს.

რისკის აღწერა

ჯგუფის მზარდი დამოკიდებულება საინფორმაციო ტექნოლოგიების (IT) სისტემებზე ზრდის მის ზემოქმედებას შესაძლო კიბერ შეტევებზე. მათი მზარდი სირთულის გათვალისწინებით, პოტენციურმა კიბერშეტევებმა შეიძლება გამოიწვიოს უსაფრთხოების მნიშვნელოვანი დარღვევები. ასეთი რისკები სწრაფად იცვლება და საჭიროებს მუდმივ ყურადღებას და ინვესტიციებს.

ბოლო წლების განმავლობაში ბანკში არსებითი კიბერ-უსაფრთხოების დარღვევა არ მომხდარა, თუმცა, ბანკის ერთ-ერთი პროგრამული უზრუნველყოფის მიმწოდებელი დაექვემდებარა ეგრეთ წოდებული გამომძალველი პროგრამული უზრუნველყოფის მხრიდან შეტევას. ჩვენ დროულად მივიღეთ ინფორმაცია ამ ინციდენტის შესახებ და საპასუხო ზომები მივიღეთ ჩვენი ინციდენტზე რეაგირების პროცედურების შესაბამისად. დეტალური ანალიზისა და გამოკვლევების ჩატარების შემდეგ, ჩვენ დავადასტურეთ, რომ ბანკის ინფრასტრუქტურას, პროგრამულ უზრუნველყოფას ან საწარმოო მომსახურებას არანაირი საფრთხე არ ემუქრებოდა. თუმცა, ჩვენ გამოვიკვლიეთ და რეაგირება მოვახდინეთ ინციდენტზე, შეფერხება განიცადა მხოლოდ ახალი ფუნქციების შემუშავების ზოგიერთმა პროცესმა. განვითარების პროცესი აღდგა მას შემდეგ, რაც დავრწმუნდით, რომ მომწოდებლებმა სრულად აღკვეთეს ინციდენტი და მისი ძირითადი მიზეზები.

რისკის მიტიგაცია

ჯგუფს აქვს კომპლექსური სისტემა კიბერ-შეტევების რისკის მიტიგაციისთვის, როგორც აღწერილია ქვემოთ.

საფრთხის გარემო

კიბერ შეტევებით გამოწვეულ გამოწვევებთან სათანადოდ გასამკლავებლად, ჩვენ მუდმივად ვაანალიზებთ ჯგუფის კიბერ საფრთხეების გარემოს და ვაფასებთ ყველა შესაბამის საფრთხის სცენარსა და სუბიექტს, მათი განზრახვებისა და შესაძლებლობების, ასევე იმ ტექნიკის, მეთოდებისა და პროცედურების გამოყენებით, რომლებსაც ისინი მიმართავენ ან შეიძლება მიმართონ თავიანთი ოპერაციების დროს. ჩვენი ამოცანაა, მზად ვიყოთ თანამედროვე მუდმივი საფრთხეების წინააღმდეგ. საფრთხის იმ მრავალ სხვადასხვა ვექტორს შორის, რომლებსაც ჩვენ განვიხილავთ და ვაკვირდებით, ქვემოთ მოცემულია პირველი ოთხეული:

- თავდასხმები ინტერნეტ-აპლიკაციებსა და ინფრასტრუქტურაზე;
- პროგრამული უზრუნველყოფის მიწოდების ჯაჭვზე თავდასხმები;

გესა ლევიჩი

როგორ ვქმნით ღირებულებას ინვესტიორებისთვის **გაგრძელება**

- ფიზიკის შეტევები ჩვენს მომხმარებლებზე; და
- ფიზიკის თავდასხმები ჩვენს თანამშრომლებზე;

ჩვენი ხედვა და სტრატეგიული მიზნები

ინფორმაციული და კიბერ უსაფრთხოება ჯგუფის მმართველობის პრაქტიკისა და სტრატეგიული განვითარების განუყოფელი ნაწილია. კიბერუსაფრთხოების ხედვა და სტრატეგია სრულად შეესაბამება ბიზნეს ხედვასა და სტრატეგიას და პასუხობს ყველა იმ გამოწვევას, რომელიც გამოვლენილია საფრთხის გარემოს ანალიზის დროს.

ჩვენი ხედვაა უსაფრთხოების მიმართ ჩვენი სიღრმისეული მიდგომის გაძლიერება, უსაფრთხო და ინოვაციური ბიზნესის უზრუნველყოფა და გაუმჯობესების უწყვეტი ციკლის შენარჩუნება. ჩვენი სტრატეგიული მიზნებია:

- უსაფრთხოების მიმართ ჩვენი სიღრმისეული მიდგომის შენარჩუნება გუნდის გაძლიერებით და უახლესი ტექნოლოგიების დანერგვით, იმ მოწინავე მუდმივი საფრთხეების წინააღმდეგ გამძლეობის შენარჩუნების მიზნით, რომლებიც შეიძლება მოდიოდეს სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებული სუბიექტებისგან ან ორგანიზებული კიბერკრიმინალისგან;
- დარგის წამყვან ინფორმაციულ და კიბერ უსაფრთხოების სტანდარტებთან შესაბამისობის შენარჩუნება, ინფორმაციისა და ბიზნესის უწყვეტობის მართვის სისტემებისთვის უწყვეტი გაუმჯობესების ციკლის შენარჩუნება და ნორმატიულ მოთხოვნებზე ერთი ნაბიჯით წინ სიარული;
- უსაფრთხოების პროცესების ოპტიმიზაცია და უსაფრთხოების მომსახურებების დაუბრკოლებლად გაწევა ჯგუფის ბიზნესისთვის (სადაც ეს შესაძლებელია).

ჩვენი “სიღრმისეული უსაფრთხოების” მიდგომისა და კიბერგამძლეობის პროგრამა

იმისათვის, რომ მივყვეთ ჩვენს ხედვას და მივაღწიოთ ჩვენს სტრატეგიულ მიზნებს, ჩვენ ვახორციელებთ ეფექტურ საინფორმაციო და კიბერ უსაფრთხოების პროგრამებს, ფუნქციებსა და სისტემებს, შემდეგნაირად:

- მოქმედებს კონტროლის მრავალდონიანი პრევენციული ზომები, რაც მოიცავს ორგანიზაციისა და ინფრასტრუქტურის ყველა შესაბამის ლოგიკურ და ფიზიკურ სეგმენტსა და დონეს, რათა მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი წარმატებული საწყისი წვდომის ალბათობა:
 - მონაცემთა უსაფრთხოების კონტროლი
 - იდენტიფიკაციისა და წვდომის კონტროლი
 - საბოლოო წერტილების უსაფრთხოების მართვის კონტროლი
 - ინფრასტრუქტურის უსაფრთხოების კონტროლი
 - აპლიკაციის უსაფრთხოების კონტროლი
 - შიდა და პერიმეტრული ქსელის უსაფრთხოების კონტროლი
 - ფიზიკური უსაფრთხოების კონტროლი
- პროფესიონალთა გუნდი პასუხისმგებელია ზემოაღნიშნული პრევენციული კონტროლის ეფექტურობის, შენარჩუნებისა და სრულყოფის უზრუნველყოფაზე. გუნდის წევრთა რაოდენობა და გამოცდილების დონე მნიშვნელოვანია. ჩვენი გუნდის წევრები ფლობენ დარგში მოქმედ წამყვან სერთიფიკატებს და მუშაობენ ყოველდღიურად, რათა გაამყარონ და სრულყონ საკუთარი პროფესიული უნარები.
- პრევენციული კონტროლის დონეები ყოველისმომცველ საინფორმაციო პროგრამასთან ერთად საუკეთესო კომბინაციას იძლევა წარმატებული შედეგების ალბათობის მინიმუმამდე დასაყვანად. ცნობიერების გაზრდის ჩვენეული საიმედო პროგრამა ეხმარება თანამშრომლებსა და მომხმარებლებს გაიუმჯობესონ კიბერ ჰიგიენა, გააცნობიერონ მათ ქმედებებთან დაკავშირებული რისკები, დაადგინონ ის კიბერ-შეტევები, რომელთა წინაშეც ისინი შეიძლება აღმოჩნდნენ ყოველდღიური ოპერაციების დროს და გაუმჯობესონ რისკის კულტურის საერთო დონე. საინფორმაციო პროგრამა უზრუნველყოფს შესაბამის მასალებს სხვადასხვა ყველა ძირითადი როლისთვის, დაწყებული მმართველი საბჭოდან, დამთავრებული საინფორმაციო ტექნოლოგიების სფეროს (IT) ინჟინრებითა და დეველოპერებით. იგი მოიცავს ყოველწლიურ ტრენინგებსა და ატესტაციებს ყველა თანამშრომლისთვის, ახალ ტრენინგებსა და ატესტაციებს, სოციალური ინჟინერიის მოდელირებას, უსაფრთხოების შესახებ რჩევებსა და შეტყობინებებს ყველა თანამშრომლისთვის, უსაფრთხოების ცნობიერების ამაღლების კამპანიებს მომხმარებლებისთვის და სხვა.
- ვინაიდან ჩვენ მიგვაჩნია, რომ 100% -იანი პრევენცია შეუძლებელია, ჯგუფს აქვს საფრთხის გამოვლენის საშუალებები და უსაფრთხოების ოპერაციების ცენტრი, რომელიც ცდილობს მონიტორინგი გაუწიოს იმ ყველა შესაძლო ანომალიას რეალურ დროში, რომელიც ვლინდება ორგანიზაციის ქსელის მასშტაბით, რათა გამოავლინოს პოტენციური ინციდენტები და მოახდინოს დროული და ეფექტური რეაგირება

შესაძლო თავდასხმების ნეგატიური ზემოქმედების შესამცირებლად. მოწინააღმდეგეების მეთოდებისა და ტაქტიკის განახლებისა და თვალყურის დევნების მიზნით, ჩვენ ვამუშავებთ კიბერ საფრთხეების დაზვერვის პროცედურებს დარგის საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად და MITRE ATTACK-ის ჩარჩოს შესაბამისად.

- ინფორმაციული უსაფრთხოების მმართველობა და რისკების მართვის ეფექტური პროცესები უზრუნველყოფს იმას, რომ ბანკი იძლევა სწორ რეკომენდაციებს, იღებს რისკის შესახებ ინფორმირებულ გადაწყვეტილებებს მისი რისკის აპეტიტის შესაბამისად, ასრულებს ნორმატიულ მოთხოვნებს და უზრუნველყოფს სრულყოფის უწყვეტ ციკლს. ინფორმაციული უსაფრთხოების კომიტეტს, რომელსაც ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, აქვს ძირითადი პასუხისმგებლობა იმაზე, რომ უზრუნველყოს უსაფრთხოების შესაბამისი დონე და მართვის პროცესების სრულყოფის უწყვეტი ციკლის მიღწევა. ბანკი შეესაბამება NIST კიბერუსაფრთხოების მართვის ჩარჩოს და მისი ინფორმაციული უსაფრთხოების მართვის სისტემა არის სერტიფიცირებული ISO 27001 სტანდარტის შესაბამისად.
- ყოველივე ზემოაღნიშნულის გარდა, ბანკი კიდევ უფრო აძლიერებს თავის კიბერ მდგრადობას ბიზნესის უწყვეტობის ეფექტური მართვის სისტემისა და კიბერდაზღვევის პოლისის მეშვეობით, გაუთვალისწინებელი შემთხვევების მართვისა და სერიოზული შეფერხებებისგან მინიმალური შესაძლო ზემოქმედებით აღდგენის მიზნით.

როგორ ვაფასებთ და უზრუნველყოფთ უსაფრთხოების მისაღებ დონეს?

ინფორმაციისა და კიბერუსაფრთხოების მისაღები დონის შესაფასებლად და უზრუნველსაყოფად, ჩვენ ვეყრდნობით გარე/შიდა აუდიტის ანგარიშებს, წითელი გუნდის ვარჯიშის შესახებ ანგარიშებს და შეღწევადობის (პენეტრაციის) ტესტების შედეგებს, რომლებიც ტარდება ჩვენი მაღალი პროფესიული შიდა გუნდისა და რეპუტაციის მქონე გარე მესამე მხარის პარტნიორების მიერ.

- ჩვენ ყოველწლიურად ვახორციელებთ შემდეგს:
 - SWIFT-ის მომხმარებელთა დაცვის ჩარჩოს გარე აუდიტი;
 - სებ-ის კიბერუსაფრთხოების ჩარჩოს გარე აუდიტი, რომელიც ეფუძნება NIST კიბერუსაფრთხოების მართვის ჩარჩოს;
 - ISO 27001-ის გარე მეთვალყურეობის აუდიტები
 - ინტერნეტ აპლიკაციების შეღწევაზე და კრიტიკულ ინფრასტრუქტურაში შეღწევის ტესტები ჩვენი მაღალი რეპუტაციის მქონე პარტნიორების დახმარებით.
- ჩვენი შიდა გუნდი პასუხისმგებელია შიდა და გარე აპლიკაციებსა და ინფრასტრუქტურაში შეღწევის უწყვეტ ტესტებზე
- ჩვენ ვატარებთ რეგულარულ წითელ და იასამნისფერ გუნდურ სწავლებებს და ვაფასებთ ჩვენს უსაფრთხოების შესაძლებლობებს უზრუნველყოფით უსაფრთხოება რეალური მოწინავე საფრთხეებისგან.

5. ჭკუფი ავლენს რისკს მონაცემებზე თავის მზარდ დამოკიდებულებაში.

რისკის აღწერა

ჭკუფში მონაცემთა მართვის სფეროში და მონაცემთა მართვაში საყურადღებოა ორი მნიშვნელოვანი რისკი, რომელთაგან თითოეული წარმოადგენს უნიკალურ გამოწვევას ჭკუფის საინფორმაციო აქტივების შენახვისა და ეფექტურობისთვის. პირველი რისკი დაკავშირებულია მონაცემთა ხარისხის აუცილებელ საჭიროებასთან, რაც წარმოადგენს ქვაკუთხედს გონივრული გადაწყვეტილების მიღებისთვის, მარეგულირებლის მოთხოვნების შესასრულებლად და საერთო რისკების მართვისთვის. ეს გამოწვევა გამომდინარეობს სხვადასხვა წყაროდან, რომლებიც მოიცავს შეცდომებს მონაცემთა შეყვანის დროს, სტანდარტიზებული ფორმატების ნაკლებობას და შეუსაბამობებს მონაცემთა წყაროებში. მონაცემთა ხარისხის დარღვევის შედეგები მოიცავს ფინანსურ დანაკარგებს, საოპერაციო არაეფექტურობას, საზედამხედველო მოთხოვნების შეუსრულებლობას და რეპუტაციულ ზიანს.

სირთულე კიდევ უფრო იზრდება დინამიურ საბაზრო გარემოში, რაც საჭიროებს საიმედო მექანიზმებს მონაცემთა ვალიდაციისა და წმენდისთვის.

პარალელურად, ჭკუფის წინაშე დგას მეორე ძირითადი რისკი, რომელიც დაკავშირებულია მოძველებულ და ზოგჯერ მორალურად გაცვეთილ ინფრასტრუქტურასთან. მოძველებული სისტემები, რომლებიც ხასიათდება მოძველებული აპარატურითა და პროგრამული უზრუნველყოფით, წარმოადგენს სერიოზულ პრობლემას იმით, რომ აფერხებენ მონაცემთა შეუფერხებელ დინებას და ხელს უშლიან მოწინავე ტექნოლოგიების დანერგვას. რისკი აძლიერებს ტექნოლოგიური წინსვლის სწრაფ ტემპს, რაც მოძველებულ ინფრასტრუქტურას მოწყვლადს ხდის უსაფრთხოების სუსტი მხარეების და მოთხოვნების შეუსრულებლობის მიმართ. უფრო

მეტიც, მოძველებული სისტემების შეზღუდული მასშტაბურობა ზღუდავს ჯგუფის შესაძლებლობას, ეფექტურად დაამუშაოს და გააანალიზოს მონაცემთა უზარმაზარი კომპლექტები, რითაც აფერხებს სწრაფი გადაწყვეტილებების მიღებისთვის საჭირო ტემპს სწრაფად ცვალებად ფინანსურ გარემოში.

რისკის მითიგაცია

ამ მონაცემთა რისკების მითიგაცია მოითხოვს ჯგუფზე მორგებულ ჰოლისტიკურ და სტრატეგიულ მიდგომას. მონაცემთა ხარისხის პრობლემის მოსაგვარებლად, ბანკი ნერგავს მონაცემთა ხარისხის მართვის მოწინავე სისტემებს, ახორციელებს მონაცემთა პროფილირების მეთოდებს და მონაცემთა მართვის მკაცრ პოლიტიკას. სტრატეგიულ ინვესტიციებს ისეთ ტექნოლოგიებში, როგორიცაა მანქანით შესწავლა და ხელოვნური ინტელექტი, შეუძლიათ მონაცემთა ანომალიების გამოვლენისა და კორექტირების ავტომატიზაცია, რაც ხელს უწყობს პროაქტიულ მიდგომას ზუსტი და შეთანხმებული მონაცემების შენარჩუნების მიმართ. ორგანიზაციაში მონაცემებზე ორიენტირებული კულტურის ფორმირება, მონაცემთა მკაფიო წარმოშობასა და დოკუმენტაციის მკაფიო პრაქტიკასთან ერთად, აძლიერებს გამჭვირვალობას და მიკვლევადობას.

მოძველებულ ინფრასტრუქტურასთან დაკავშირებული რისკების მოგვარებისას ჯგუფმა დაიწყო სტრატეგიული და ეტაპობრივი მოდერნიზაციის მიდგომა. ისეთი თანამედროვე ტექნოლოგიების, როგორიცაა ღრუბლოვანი გამოთვლები და ვირტუალიზაცია, ინვესტირება აუცილებელია მოქნილობის, მასშტაბურობისა და უსაფრთხოების გაზრდისთვის. არსებული ინფრასტრუქტურის ყოვლისმომცველი შეფასება, მიგრაციისა და განახლების საგზაო რუკასთან ერთად, იძლევა სისტემატური გადასვლის საშუალებას კრიტიკული ოპერაციების შეუფერხებლად. DevOps პრაქტიკის გამოყენება ამარტივებს უწყვეტ ინტეგრაციასა და გაშლას, ქმნის რა სისწრაფისა და ადაპტაციის კულტურას. ამ პროაქტიული ზომების მეშვეობით, ჯგუფი თავისი თავის პოზიციონირებას ახდენს, რათა ისარგებლოს ახალი შესაძლებლობებით და ეფექტურად შეამსუბუქოს ის რისკები, რომლებიც დაკავშირებულია როგორც მონაცემთა ხარისხის გაუარესებასთან, ისე მოძველებულ ტექნოლოგიურ საფუძვლებთან.

6. ჯგუფს აქვს მოდელის რისკი.

რისკის აღწერა

სტატისტიკური, მანქანის სწავლების და ხელოვნური ინტელექტის მოდელები სულ უფრო ხშირად გამოიყენება წამყვან ბიზნეს პროცესებში დიდი მონაცემთა ტექნოლოგიების სწრაფი მიღებისა და მონაცემთა მოდელირების მოწინავე მეთოდების გამო. ნორმატიული რეკომენდაციების და საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად, ჯგუფი განსაზღვრავს მოდელს, როგორც რაოდენობრივ მეთოდს, სისტემას ან მიდგომას, რომელიც იყენებს სტატისტიკურ, ეკონომიკურ, ფინანსურ ან მათემატიკურ თეორიებს, მეთოდებს და დაშვებებს შემავალი მონაცემების რაოდენობრივ შეფასებებში დასამუშავებლად. ჯგუფმა ასევე შეიმუშავა მოდელის იდენტიფიკაციის სტანდარტები მოდელის განმარტების პრაქტიკული გამოყენებისთვის.

მოდელებზე მზარდი დამოკიდებულება ზრდის პროაქტიული მოდელის რისკების მართვის საჭიროებას. ჯგუფი განსაზღვრავს მოდელის რისკს, როგორც უარყოფითი შედეგების რისკს (მაგ., ფინანსური ზარალი, რეპუტაციული ზიანი და ა.შ.), რომელიც წარმოიქმნება არასწორად შემუშავებული, დანერგილი ან გამოყენებული მოდელების საფუძველზე მიღებული გადაწყვეტილებების საფუძველზე.

რისკის მითიგაცია

მოდელის რისკების მართვის (MRM) ფუნქცია არის დაცვის მეორე ხაზი და პასუხისმგებელია ჯგუფში მოდელის რისკის იდენტიფიცირებაზე, გაზომვაზე და მართვაზე. MRM ორგანიზებულია ორი კომპონენტის გარშემო – მმართველობა და ვალიდაცია. MRM-ის მმართველობის კომპონენტი ავითარებს და ახორციელებს პოლიტიკას, რისკის აპეტიტსა და სტანდარტებს, რომლებიც განსაზღვრავენ სხვადასხვა დაინტერესებული მხარის როლებს და მოვალეობებს, და მოიცავს მოდელის სასიცოცხლო ციკლის ყველა ფაზას, დაწყებული დაგეგმვიდან და შემუშავებიდან, მოდელის საწყის ვალიდაციამდე, მოდელის გამოყენებამდე, მოდელის მონიტორინგამდე, მოდელის მიმდინარე ვალიდაციამდე და მოდელის ექსპლუატაციიდან გაყვანამდე. ის ასევე პასუხისმგებელია მოდელის მარაგების მართვაზე და მოდელის რისკის შენარჩუნებაზე რისკის აპეტიტის ფარგლებში. MRM-ის ვალიდაციის კომპონენტი პასუხისმგებელია კონცეპტუალური და ტექნიკური მოდელის ვალიდაციაზე, რომელიც შეესაბამება მმართველობის კომპონენტის მიერ შემუშავებულ და დანერგილ პოლიტიკასა და სტანდარტებს.

მოდელის რისკის შესამსუბუქებლად, MRM ფუნქცია იყენებს რისკზე დაფუძნებულ მიდგომას მოდელის ვალიდაციის პროცესების დროს. მოდელის რისკი იდენტიფიცირებულია საწყისი და მიმდინარე მოდელის ვალიდაციის დროს. მოდელის რისკის შემსუბუქებისა და მისი რისკის აპეტიტის ფარგლებში შენარჩუნების საწინააღმდეგო ზომები დამოკიდებულია გამოვლენილი რისკის ხასიათზე და შეიძლება მოიცავდეს ისეთ

ქმედებებს, როგორცაა ვალიდაციის სიხშირის ან/და სიღრმის გაზრდა, და მოდელის კალიბრაცია ან ხელახალი შემუშავება.

7. ჯგუფს აქვს რეპუტაციული რისკი.

რისკის აღწერა

არსებობს რეპუტაციული რისკები, რომლებსაც ჯგუფი შეიძლება დაექვემდებაროს, მაგალითად, ქვეყნის რისკები, რომლებიც დაკავშირებულია საერთაშორისო სანქციებთან, რომლებიც რუსეთს უკრაინაში ომის საპასუხოდ დაუწესდა, კორესპონდენტ ბანკებთან და საერთაშორისო ფინანსურ დაწესებულებებთან ურთიერთობა. არსებობს ფიშინგის, სხვა კიბერდანაშაულებისა და მომსახურების დროებითი შეწყვეტის რისკები, რაც შეიძლება ჩაითვალოს რეპუტაციულ რისკებად მომსახურების მზარდი გაციფრულების გამო, რომელსაც ჯგუფი უზრუნველყოფს. მასმედიაში ასევე შეიძლება იყოს ანტისაბანკო სიუჟეტების ცალკეული შემთხვევები, რომლებიც განსაკუთრებით ძლიერდება არჩევნების წინ. თუმცა, ამ რისკების უმეტესობა არ არის უნიკალური ჯგუფისთვის, რადგან ისინი ვრცელდება მთელ საბანკო სექტორზე.

რისკის მითიგაცია

რეპუტაციული რისკების შესაძლებლობის შესამსუბუქებლად, ჯგუფი უწყვეტად მუშაობს, რათა შეინარჩუნოს ბრენდის ძლიერი აღიარება თავის დაინტერესებულ მხარეებს შორის. ჯგუფი ახორციელებს ყველა შესაბამის გარე და შიდა პოლიტიკას და პროცედურას და პრევენციის მექანიზმებს, რათა მინიმუმამდე შეამციროს პირდაპირი და არაპირდაპირი რეპუტაციული რისკების გავლენა. ჯგუფი ახორციელებს თავისი ბრენდის ღირებულების მონიტორინგს საზოგადოებრივი აზრის კვლევებისა და გამოკითხვების გზით და დაინტერესებული მხარეებისგან უწყვეტ რეჟიმში უკუკავშირის მიღებით.

შიდა და გარე მარკეტინგისა და კომუნიკაციების გუნდები ყოველდღიურად აქტიურად ადევნებენ თვალს მეინსტრიმული მედიისა და სოციალური მედიის სიახლეებს. ეს გუნდები აკონტროლებენ რისკებს და შეიმუშავებენ პრევენციის პოლიტიკას, რისკების სცენარებსა და გაუთვალისწინებელ გეგმებს. ჯგუფი ცდილობს გამოავლინოს შესაძლო რეპუტაციული ან ბრენდის დაზიანების ადრეული გამაფრთხილებელი ნიშნები, რათა შეამსუბუქოს და მიიტანოს ისინი სამეთვალყურეო საბჭოს ყურამდე, სანამ ისინი გამწვავდება. მენეჯმენტის უმაღლეს დონეზე მოქმედებს სპეციალური სამუშაო ჯგუფი, რომელიც შედგება მენეჯმენტის, სტრატეგიული კომუნიკაციების, მარკეტინგისა და იურიდიული გუნდებისგან, რათა მოხდეს მათი რეპუტაციული რისკების მართვა. კომუნიკაციებისა და კიბერუსაფრთხოების ჯგუფები ატარებენ ფართომასშტაბიან ცნობიერების ამაღლების კამპანიებს კიბერუსაფრთხოებისა და ფინანსური განათლების შესახებ, მედიის, საქართველოს საბანკო ასოციაციისა და ედუფინის (თიბისის ფინანსური განათლების პლატფორმა) ჩართულობით, რომელიც მიზნად ისახავს კიბერ საფრთხეებისა და ფიშინგის შემთხვევების შერბილებასა და პრევენციას.

8. ჯგუფი დგას იმ რისკის წინაშე, რომ მისი სტრატეგიული ინიციატივები არ გადაიქცეს გრძელვადიან მდგრად ღირებულებად მისი დაინტერესებული მხარეებისთვის.

რისკის აღწერა

ჯგუფი შეიძლება აღმოჩნდეს ისეთი ბიზნეს სტრატეგიის შემუშავების რისკის წინაშე, რომელიც უზრუნველყოფს მდგრადი ღირებულების შექმნას, მომხმარებელთა საჭიროებების განვითარებასთან ადაპტირებას, კონკურენციის ზრდას და მარეგულირებელ შეზღუდვებს. გარდა ამისა, ისეთი ეკონომიკური და სოციალური შეფერხებებით გამოწვეულმა გაურკვევლობამ, როგორცაა უკრაინაში მიმდინარე ომი, შეიძლება შეაფერხოს ჯგუფის სტრატეგიის დროული შესრულება, რაც პოტენციურად ზიანს აყენებს მის შესაძლებლობებს გრძელვადიანი ღირებულების შექმნისთვის.

რისკის მითიგაცია

ადგილობრივი და საერთაშორისო თვალსაზრისით კომბინირებული რისკების შესამსუბუქებლად, ჯგუფი იყენებს მრავალმხრივ მიდგომას.

ჩვენი სტრატეგიული პორტფელის ფორმირებას, პირველ რიგში, განაპირობებს ჯგუფის სტრატეგია ჩვენი ბიზნესის შემოსავლების ნაკადების გაფართოებისა და დივერსიფიკაციისთვის. სტრატეგიის განხორციელებისას ხდება გულდასმითი კურიერება სამეთვალყურეო საბჭოს, აღმასრულებელი მენეჯმენტისა და შუა რგოლის მენეჯმენტის მონაწილეობით. ეს სესიები წარმოადგენს მნიშვნელოვან საკონტროლო წერტილებს ჩვენს სტრატეგიულ გრძელვადიან მიზნებთან და კომპანიის იმ სახელმძღვანელო პრინციპებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად, რომლებიც განსაზღვრავს ჩვენს კურსს.

უფრო მეტიც, სტრატეგიული პროექტების განხორციელების მონიტორინგი ვრცელდება კვარტალურ ანალიზებზე და სტრატეგიის შესრულების გასაზომად გამოყენებული მაჩვენებლების მონიტორინგზე. მნიშვნელოვანი გადახვევების შემთხვევაში, დაუყოვნებლივ ხორციელდება მაკორექტირებელი ან შემამსუბუქებელი ქმედებები.

9. ჯგუფს აქვს მაღალკვალიფიციური თანამშრომლების მოზიდვისა და შენარჩუნების უნართან დაკავშირებული რისკები.

რისკის აღწერა

ვინაიდან ჯგუფი სულ უფრო მეტ აქცენტს აკეთებს გაციფრულებაზე, ის საჭიროებს უფრო მეტ სპეციალისტს საინფორმაციო ტექნოლოგიების სფეროში თავის სხვადასხვა დეპარტამენტში. ეს

ეს ცვლილება ზრდის მნიშვნელოვანი პერსონალის პოტენციურად დაკარგვის რისკს. მაღალტექნოლოგიურ შრომით ბაზარზე ეს გამოწვევა ვრცელდება არა მხოლოდ ამ ღირებული თანამშრომლების შენარჩუნებაზე, არამედ ახალი კვალიფიციური მუშაკების მოზიდვაზე, განვითარებასა და შენარჩუნებაზე. ამ თანამშრომლების ჯგუფის მიზნებთან შესაბამისობაში მოყვანა სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია. ვითარება საჭიროებს სტრატეგიულ დაგეგმვას კადრების მართვის მიმართულებით, რათა ეს რისკი ეფექტურად იმართებოდეს ბანკის ციფრული ევოლუციის მხარდაჭერასთან ერთად.

რისკის მიგითაცია

ჯგუფის მიზანია სწრაფად ცვალებად ბიზნეს გარემოსთან ადაპტირება, ლიდერული შესაძლებლობების გაზრდა, თანამშრომლებს შორის მაღალი დონის ჩართულობის მიღწევა და საჭირო უნარ-ჩვევებით აღჭურვა. ამ მიზნით, ჯგუფი აქტიურად ახორციელებს შრომის ბაზრის მონიტორინგს, როგორც საქართველოში, ისე მის ფარგლებს გარეთ, საუკეთესო კანდიდატების აყვანას სამსახურში და თავისი ძირითადი პერსონალის ქსელების გაფართოებას. ჩვენ ვქმნით საიმედო საერთაშორისო საკადრო რეზერვს პოტენციურ კანდიდატებთან, მათ შორის მრავალფეროვანი პროფილების მქონე, სამუშაოს პასიურ მაძიებლებთან რეგულარულად ურთიერთქმედებით. ჩვენ ვმუშაობთ პერსონალის სამუშაოზე აყვანასთან დაკავშირებული, მიმზიდველი საერთაშორისო ბრენდის შექმნაზე. ჯგუფი ყველა თანამშრომელს ეპყრობა თანაბრად და სამართლიანად, მხარს უჭერს და წვრთნის მათ წარმატების მისაღწევად.

ჩვენ ვაძლიერებთ ჩვენი გუნდის წევრებს მიმდინარე სწავლების ხელშეწყობისთვის შექმნილი ძლიერი ინსტრუმენტებით და ჩარჩოებით, რასაც უზრუნველყოფს მუდმივი უკუკავშირის რგოლი. ჩვენ ვაძლევთ ჩვენს პერსონალს შესაძლებლობას, განვითარდნენ და გავიდნენ საერთაშორისო დონეზე. ჩვენ შემუშავებული გვაქვს მემკვიდრეობის დაგეგმვის ჩარჩო მაღალი თანამდებობებისთვის, რათა უზრუნველყოფილ იქნას შეუფერხებელი გადასვლა და თანამშრომლებისთვის კარიერული ზრდის შესაძლებლობების შეთავაზება. გარდა ამისა, ჩვენ დავინყუთ ტალანტების მართვის ჩარჩო, რომელიც უზრუნველყოფს ნიჭიერი კადრების მუდმივ გამოვლენას და მონიტორინგს უწევს მათ განვითარებას ჯგუფში.

2019 წლიდან ჩვენი შიდა IT აკადემია წარმოადგენს ტექნოლოგიური განათლების ცენტრს, რომელიც მსმენელებს სთავაზობს კურსებს ინტერფეისული და სერვერული შემუშავების, DevOps-ის და სხვა საკითხებზე. ეს კურსები უფასოდ არის ხელმისაწვდომი როგორც ჩვენი თანამშრომლების, ისე პოტენციური კანდიდატებისთვის. გამოცდილი პერსონალისა და დარგის პროფესიონალების ხელმძღვანელობით, აკადემიამ ტრენინგი ჩაუტარა ორგანიზაციის გარედან მოსულ 1100-ზე მეტ პირს და 1500 პირს ორგანიზაციის შიგნით, რის შედეგადაც თიბისი ჯგუფში მოიყვანა 300-ზე მეტი კვალიფიციური პროფესიონალი.

2023 წელს ჩვენმა IT აკადემიამ დაიწყო პროექტი USAID-თან პარტნიორობით, რომელიც ორიენტირებულია ქალთა გაძლიერებაზე საქართველოს რეგიონებში. პროექტი მიზნად ისახავს 700-ზე მეტი მონაწილის მომზადებას, ახლად შემუშავებული ცხრა კურსის მეშვეობით. IT აკადემიამ ასევე დაწერა iOS ლაბორატორია.

კურსებზე შერჩეულ კანდიდატებს აქვთ შესაძლებლობა გახდნენ მაღალანაზღაურებადი პროფესიონალები ინფორმაციული ტექნოლოგიების სფეროში, სს „თიბისი ბანკის“ წამყვანი სპეციალისტების ხელმძღვანელობით სასწავლო ბანაკებში, პრაქტიკულ ლექციებზე, მენტორულ სესიებსა და რეალურ პროექტებზე მუშაობით. კურსების განახლება ხდება ტოპ მენეჯმენტთან კონსულტაციების მეშვეობით, რაც საშუალებას გვაძლევს მოვახდინოთ ამ სფეროში არსებული უახლესი ტენდენციების ინტეგრირება სწავლების პროცესში.

IT აკადემიამ ასევე საშუალებას აძლევს ბანკს უზრუნველყოს არსებული თანამშრომლების ტექნოლოგიური უნარ-ჩვევების განვითარება, რაც საშუალებას მისცემს მათ გადაერთონ ტექნოლოგიურ პროფესიებზე და მოახდინონ მათი ყოველდღიური მუშაობის გაციფრულება და ავტომატიზაცია.

10. ჯგუფს აქვს ქცევით რისკი.

რისკის აღწერა

ქცევითი რისკი განისაზღვრება, როგორც მომხმარებლებისა და სხვა დაინტერესებული მხარეებისთვის სამართლიანი შედეგების ვერ მიღწევის რისკი. ბანკის ეთიკის კოდექსი წარმოადგენს მორალურ კომპასს ყველა თანამშრომლისთვის, რომელიც აწესებს მაღალ ეთიკურ სტანდარტებს, რომელთა დაცვა მოეთხოვება თითოეულ თანამშრომელს. ბანკის თანამშრომლები იღებენ ვალდებულებას და ასრულებენ თავიანთ პასუხისმგებლობას პატიოსნად და კეთილსინდისიერად. ისინი მნიშვნელოვანია მისი საქმიანობის მიმართ ნდობისა და რწმენის შესანარჩუნებლად და ნდობის, ერთგულების, გონიერებისა და მზრუნველობის მნიშვნელოვანი ღირებულებების დასაცავად.

გარდა ამისა, ბანკის მენეჯმენტს ესმის, რომ მას ეკისრება პასუხისმგებლობა შიდა და საერთაშორისო ინვესტორების დივერსიფიცირებულ ჯგუფზე და საჭიროებს წესებისა და მექანიზმების შემუშავებას კლიენტების დასაცავად და ინვესტორებისა და ფინანსური ბაზრების ნდობის შესანარჩუნებლად. ჯგუფის ღირებულებები ცდილობენ მისცენ "ტონი ზემოდან", რომელიც ადგენს შეთქმობებებს, რომლებშიც აღწერილი და ილუსტრირებულია კარგი ქცევის ძირითადი კომპონენტები.

რისკის მიტიგაცია

ქცევითი რისკის მართვისას, ბანკი სხვადასხვა დეპარტამენტსა და დანაყოფს ავალებს ბანკის ყველა ოპერაციაში კლიენტებთან და სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან ქცევითი რისკის მართვის, მიტიგაციისა და აღმოფხვრის ამოცანის შესრულებას. შესაბამისობის, ადამიანური კაპიტალისა და საოპერაციო რისკების დეპარტამენტები თანამშრომლობენ ერთიანი ქცევის რისკების მართვის ჩარჩოს შესაქმნელად და ბიზნეს ხაზებისა და დეპარტამენტების დასახმარებლად, შემდეგი გზებით:

1. პოლიტიკისა და პროცედურების შემუშავება და შენარჩუნება იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ცალკეულმა თანამშრომლებმა და დეპარტამენტებმა დაიცვან მარეგულირებელი დებულებები, საუკეთესო პრაქტიკა, ქცევის კოდექსი და ეთიკის კოდექსი;
2. შესაბამისობის დეპარტამენტთან კავშირის წარმოება, პოლიტიკისა და პროცედურების ადმინისტრირება შესაბამისობის დეპარტამენტთან ერთად და დეპარტამენტის, მისი მენეჯერის ან მისი თანამშრომლების ქცევის შესახებ საჩივრების შესწავლა;
3. ორგანიზაციის მოწინავე ხაზზე მომუშავე თანამშრომლებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ პროდუქტის შესახებ ინფორმაცია იყოს ზუსტი და სრულყოფილი, და გადმოცემული როგორც წერილობით, ასევე ზეპირად მარტივად, გასაგები ფორმით, კლიენტის მომზადების დონის მიუხედავად;
4. კლიენტებთან ურთიერთობის შესახებ ჩანაწერების და ელექტრონული წერილების წარმოება, რომლებიც შეიცავს კონფიდენციალურ და გაყიდვებთან დაკავშირებულ ინფორმაციას, მაგალითად, ინფორმაციას ახალი კლიენტების მოზიდვასთან და კომპლექსური პროდუქტების შეთავაზების შესახებ;
5. ჯგუფის შიგნით შესაბამისობის სტანდარტების განვითარებასთან დაკავშირებით ყველა თანამშრომლისთვის პერიოდული ტრენინგების ჩატარებით, ჩვენ უზრუნველყოფთ ახალი თანამშრომლების განათლებას სათანადო ქცევის მიმართულებით;
6. ღიაობის კულტურის შექმნით, რომელიც სტიმულს აძლევს თანამშრომლებს დასჯის შიშის გარეშე თქვან თავისი სათქმელი, ჩვენ ვავლენთ ინტერესთა კონფლიქტს და ვახდენთ მის პრევენციას, ვქმნით მორალურ წამახალისებელ პროგრამებს, ვქმნით ბონუსებს და ვაღწევთ ჯგუფისთვის რისკის სათანადო წამახალისებელ და დისციპლინურ პოლიტიკას;
7. მნიშვნელოვანი დროისა და ძალისხმევის ინვესტირება გაყიდვებისა და გაყიდვების შემდგომი საქმიანობის შესწავლაში, ანალიზში, დანერგვასა და მონიტორინგში და საჭირო სამუშაო უნარ-ჩვევებში სათანადო ქცევის შეტანა, რაც უზრუნველყოფს, რომ ქცევითი რისკი იმართება არა მხოლოდ რისკის მართვის ერთეულების მიერ, ასევე შესაბამისობის დეპარტამენტების ჩათვლით.

განვითარებადი რისკები

ჯგუფი აღიარებს მასზე კლიმატის ცვლილების შედეგად წარმოქმნილი რისკების ზემოქმედებას.

რისკის აღწერა

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ რისკებს აქვს როგორც ფიზიკური გავლენა, რომელიც წარმოიქმნება ამინდის უფრო ხშირი და სერიოზული ცვლილებების შედეგად, ასევე გარდამავალი გავლენა, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს ფართო პოლიტიკური, სამართლებრივი და ტექნოლოგიური ცვლილებები,

როგორ ვქმნით ღირებულებას ინვესტიციებისთვის **გაგრძელება**

რომელთა მიზანია შეამციროს ეკოლოგიური ზემოქმედება მოსახლეობაზე და ბიზნესზე. ჯგუფისთვის ორივე ეს რისკი შეიძლება გამოიხატოს გაუფასურებული აქტივების ღირებულებებით და ჩვენი კლიენტების გაუარესებული კრედიტუნარიანობით, რამაც შეიძლება შეამციროს ჯგუფის მომგებიანობა. ჯგუფზე ასევე შეიძლება გავრცელდეს რეპუტაციული რისკები მისი დაკრედიტების ან კლიენტებთან სხვა საქმიანი ოპერაციების გამ, რომლებიც, როგორც ისინი თვლიან, ხელს უწყობენ კლიმატის ცვლილებას.

რისკის მითიგაცია

ჯგუფს აქვს გარემოს დაცვისა და კლიმატის ცვლილების პოლიტიკა. ეს პოლიტიკა არეგულირებს მის გარემოსდაცვითი მართვის სისტემას ("EMS") და უზრუნველყოფს, რომ ჯგუფის ოპერაციები წარმართოს გარემოსდაცვითი, ჯანმრთელობის, უსაფრთხოებისა და შრომის მოქმედი რეგულაციებისა და პრაქტიკის მიხედვით. ჩვენ ვიღებთ ყველა გონივრულ ზომას, რათა ხელი შევუწყოთ ჩვენს მომხმარებლებს თავიანთი გარემოსდაცვითი და სოციალური პასუხისმგებლობის შესრულებაში. გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვა ჩართულია ჯგუფის დაკრედიტების პროცესში EMS-ის გამოყენებით. ჯგუფმა შეიმუშავა რისკების მართვის პროცედურები გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების გამოვლენის, შეფასების, მართვისა და მონიტორინგის მიზნით. აღნიშნული პროცედურები სრულად ინტეგრირებულია ჯგუფის საკრედიტო რისკების მართვის პროცესში. კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების დასადგენად, შესაფასებლად და სამართავად, ჯგუფმა შემოიღო კლიმატის რისკის საერთო შეფასება და ჩაატარა ზოგადი ანალიზი კლიმატთან დაკავშირებული ჩარჩოს სიმწიფის დონის გასაგებად. ზოგადი ანალიზის პროცესი მოიცავს არსებული პოლიტიკისა და პროცედურების შეფასებას, სფეროების იდენტიფიცირებას შემდგომი განვითარებისა და ხარვეზების ანალიზისთვის. ანალიზის საფუძველზე ძირითადი აქცენტის სფეროები გამოვლინდა და აისახა კლიმატის სამოქმედო სტრატეგიაში, ჯგუფის ბიზნეს სტრატეგიის გათვალისწინებით. გარდა ამისა, ჩვენი გარემოს დაცვისა და კლიმატის ცვლილების პოლიტიკა სრულად შეესაბამება ადგილობრივ გარემოსდაცვით კანონმდებლობას და იცავს საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკას (სრული პოლიტიკა ხელმისაწვდომია www.tbcbankgroup.com-ზე).

ბანკის სასესიო პორტფელში კლიმატთან დაკავშირებული რისკების შესახებ ჩვენი წარმოდგენის გაზრდის მიზნით, ბანკმა განახორციელა მაღალი დონის დარგობრივი რისკების შეფასება, რადგან სხვადასხვა დარგი შეიძლება მოწყვლადი იყოს კლიმატთან დაკავშირებული სხვადასხვა რისკების მიმართ დროის სხვადასხვა მონაკვეთში. 2022 წელს ჩვენ კიდევ უფრო განვავითარეთ ჩვენი TCFD ჩარჩო, განსაკუთრებით სტრატეგიული დაგეგმვისა და რისკების მართვის მიმართულებით და ჩავატარეთ კლიმატის სტრეს-ტესტი. 2023 წელს ჩვენ განვიხილეთ კლიმატის სტრეს-ტესტის ჩვენეული მოდელი, რათა განვიხილოთ ახალი მიდგომები, სადაც ისინი ხელმისაწვდომია. კლიმატთან დაკავშირებული ფინანსური ინფორმაციის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ 126-155 გვერდებზე.

ბანკი მიზნად ისახავს, გააცნობიეროს კლიმატთან დაკავშირებული რისკები და მათი გრძელვადიანი გავლენა მომდევნო წლების განმავლობაში, რაც მას საშუალებას მისცემს დამატებით განავითაროს თავისი მიდგომა მითიგაციის მიმართ. გარდა ამისა, ბანკის პორტფელს აქვს უზრუნველყოფით ძლიერი დაფარვა - საკრედიტო პორტფელის დაახლოებით 79% უზრუნველყოფილია ფულადი სახსრებით, უძრავი ქონებით ან ოქროთი. ვინაიდან უზრუნველყოფის შეფასების პროცედურა მოიცავს მონიტორინგს, უზრუნველყოფის ღირებულებების შეცვლის ნებისმიერი აუცილებლობა გამომდინარეობს ჩვენი გირაოს რეგულარული მონიტორინგის პროცესიდან.

2023 წლის ივნისში, ჯგუფმა გამოაქვეყნა სრულმასშტაბიანი მდგრადობის ანგარიში 2022 წლისთვის გლობალური ანგარიშგების ინიციატივის (GRI) სტანდარტებთან მიმართებით. გლობალური ანგარიშგების ინიციატივა (GRI) ეხმარება კერძო სექტორს გააცნობიეროს და განახორციელოს თავისი როლი და გავლენა მდგრადი განვითარების ისეთ საკითხებზე, როგორიცაა კლიმატის ცვლილება, ადამიანის უფლებები და მმართველობა. ეს ანგარიში განკუთვნილია როგორც საქართველოში, ისე მის ფარგლებს გარეთ ყველა დაინტერესებული მხარისა და ჯგუფისთვის და მიზნად ისახავს მათ მიაწოდოს მკაფიო, ფაქტებზე დაფუძნებული ინფორმაცია 2022 წელს ჩვენი საქმიანობის სოციალური, ეკონომიკური და გარემოსდაცვითი ზემოქმედების შესახებ. მასში ასახულია ჩვენი ძალისხმევა, შევქმნათ ღირებულება ჩვენი თანამშრომლების, კლიენტების, მომწოდებლების, პარტნიორებისა და მთლიანად საზოგადოებისთვის. მდგრადობის შესახებ ანგარიში 2022 ხელმისაწვდომია www.tbcbankgroup.com-ზე.

აღმასრულებელ დონეზე, ESG-სა და კლიმატთან დაკავშირებულ საკითხებზე პასუხისმგებლობა ენიჭება ESG-ს მმართველ კომიტეტს, რომელიც შეიქმნა მმართველი საბჭოს მიერ 2021 წლის მარტში და რომელიც პასუხისმგებელია ESG-სა და კლიმატის სამოქმედო სტრატეგიის განხორციელებაზე და ძირითადი პროექტების დეტალური წლიური და სხვა სამოქმედო გეგმების დამტკიცებაზე. კომიტეტი იკრიბება ყოველკვარტალურად.

2022 წლის იანვარში ჯგუფმა დააარსა გარემოს დაცვის, სოციალური და მმართველობის (ESG) და ეთიკის კომიტეტი საბჭოს დონეზე, ასევე სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე კომპანიის „სარკისებრი საბჭოების“ სტრუქტურის შესაბამისად. ეს ასახავს მდგრადობის მნიშვნელობას თიბისის კორპორაციულ მართვაში და საბჭოს წევრებს საშუალებას აძლევს მეტი დრო დაუთმონ და ყურადღება გაამახვილონ ESG თემებზე. კომიტეტი იძლევა სტრატეგიულ რეკომენდაციებს კლიმატთან დაკავშირებულ საკითხებზე და ანგარიშებს წარუდგენს საბჭოს, რომელსაც აქვს საერთო ზედამხედველობა. ESG საკითხების მართვის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ ჩვენი ESG სტრატეგიის სექცია 36-39 გვერდებზე.

ფინანსური რისკების შესახებ შერჩეული რეგულაციები

კაპიტალის ადეკვატურობა

კაპიტალის მართვის კუთხით ჯგუფის ამოცანებია, შეინარჩუნოს კაპიტალის შესაბამისი დონე ბიზნეს სტრატეგიის ხელშესაწყობად, დააკმაყოფილოს მარეგულირებელ და სტრეს-ტესტებთან დაკავშირებული მოთხოვნები და დაიცვას ჯგუფის უნარი, უწყვეტ რეჟიმში გააგრძელოს საქმიანობა.

ჯგუფმა 2023 წლის განმავლობაში შეასრულა თავისი ყველა შიდა და გარედან დაწესებული კაპიტალის მოთხოვნა.

2017 წლის დეკემბერში სებ-მა მიიღო ცვლილებები რეგულაციებში, რომლებიც ეხება კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებს. ცვლილებები მოიცავს შესწორებებს რეგულაციაში კომერციული ბანკებისთვის კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ, და ახალი მოთხოვნების (i) შემოღებას კომერციული ბანკებისთვის კაპიტალის დამატებითი ბუფერული მოთხოვნების შესახებ პილარ 2-ის ფარგლებში; (ii) კონტრციკლური ბუფერული განაკვეთის განსაზღვრის შესახებ; და (iii) სისტემურად მნიშვნელოვანი ბანკების იდენტიფიცირებისა და სისტემური ბუფერული მოთხოვნების განსაზღვრის შესახებ. ამ ცვლილებების მიზანია ბანკების მარეგულირებელი კაპიტალის ხარისხის გაუმჯობესება და ბაზელ III-ის ჩარჩოსთან უკეთესი შესაბამისობის მიღწევა.

2020-2022 წლებში, სებ-მა შეიმუშავა ფასის სტანდარტებზე გადასვლის კონცეფცია და ცვლილებები. 2023 წლის იანვარში ფასის სტანდარტებზე გადასვლის პროცესის ხელშეწყობასთან ერთად, სებ-მა მიიღო კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებული დადგენილებების ცვლილება. ამ ახალი ცვლილებების თანახმად კომერციულმა ბანკებმა უნდა დააკმაყოფილონ სამეთვალყურეო რეგულაციები ფასს-ებზე დაფუძნებული ციფრებისა და მიდგომებისათვის. ფასის სტანდარტებზე გადასვლის პროცესში სებ-მა დაანერგა საკრედიტო რისკის კორექტირების (CRA) ბუფერი. CRA ბუფერი დაინერგა პილარ 2-ის მოთხოვნების სახით და სრულად განისაზღვრა ძირითად პირველად კაპიტალად.

2023 წლის იანვარში სებ-მა შეიტანა შესწორებები სისტემური რისკის ბუფერის გაანგარიშების მეთოდოლოგიაში. ახალი მეთოდოლოგიის თანახმად, სს „თიბისი ბანკისთვის“ არსებული სისტემური რისკების ბუფერი შეადგენს 2.5% -ს და შესაძლებელია ის გაიზარდოს 0.5% -ით, თუ ბანკის არასაბანკო დეპოზიტების საბაზრო წილი წინა სამთვიან პერიოდში აღემატება 40% -ს. ბანკმა უნდა დააკმაყოფილოს გაზრდილი მოთხოვნა 12-თვიან პერიოდში, თუ წინა 12-თვიანი პერიოდის საშუალო საბაზრო წილი არ ჩამოუვარდება 40% -ს.

2023 წლის მარტში სებ-ის ფინანსური სტაბილურობის კომიტეტმა დაადგინა ნეიტრალური (საბაზისო) კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთი 1%-ის ოდენობით. 0.25% 2024 წლის მარტიდან, 0.50% 2025 წლის მარტიდან, 0.75% 2026 წლის მარტიდან და სრულად 1% 2027 წლის მარტიდან. კონტრციკლური ბუფერი შეიძლება გაიზარდოს ძლიერი საკრედიტო აქტივობის დროს და შემცირდეს სტრესის პერიოდებში.

როგორ ვაშენებთ ღირებულებას ინვესტიციებისთვის გაგრძელება

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში წარმოდგენილია კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები და მინიმალური მოთხოვნები:

ათას ლარებში	31-დეკ-23	31-დეკ-22 ¹	31-დეკ-21 ¹
ძირითადი პირველადი (CET1) კაპიტალი	4,235,033	3,333,039	2,759,894
პირველადი კაპიტალი (Tier1)	4,772,913	3,873,439	3,379,414
მეორადი კაპიტალი	601,388	643,086	723,513
მთლიანი საზედამხებელო კაპიტალი	5,374,301	4,516,525	4,102,927
რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები			
საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	21,018,445	18,818,597	18,091,753
საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	69,880	86,250	21,981
საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	3,248,365	2,603,225	2,103,895
მთლიანი რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	24,336,690	21,508,072	20,217,629
მინიმალური CET1 კაპიტალის კოეფიციენტი	14.3%	11.6%	11.7%
CET1 კაპიტალის კოეფიციენტი	17.4%	15.5%	13.7%
მინიმალური Tier1 კაპიტალის კოეფიციენტი	16.6%	13.8%	14.0%
Tier1 კაპიტალის კოეფიციენტი	19.6%	18.0%	16.7%
მთლიანი საზედამხებელო კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნა	19.8%	17.3%	18.4%
მთლიანი საზედამხებელო კაპიტალის კოეფიციენტი	22.1%	21.0%	20.3%

ლარის არასტაბილურობა იყო და რჩება მნიშვნელოვან რისკად ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობისთვის. 10% ლარის გაუფასურება განაპირობებს 0.8 პპ, 0.7 პპ და 0.6 პპ კლებას ბანკის ძირითადი პირველადი, პირველადი და მთლიანი საზედამხებელო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებში, შესაბამისად.

ლიკვიდობა

ლიკვიდობის მართვის კუთხით ბანკის ამოცანებია, შეინარჩუნოს ლიკვიდობის შესაბამისი დონე, რათა ხელი შეუწყოს ბიზნეს სტრატეგიას, დააკმაყოფილოს მარეგულირებელ და სტრეს-ტესტებთან დაკავშირებული მოთხოვნები და დაიცვას ბანკის უნარი, უწყვეტ რეჟიმში გააგრძელოს საქმიანობა.

ბანკმა 2023 წლის განმავლობაში შეასრულა თავისი ყველა შიდა და გარედან დაწესებული ლიკვიდობის მოთხოვნა.

ბანკი აფასებს LCR-ს და NSFR-ს სებ-ის გაიდლაინების მიხედვით, რა დროსაც იმ კოეფიციენტებს, რომლებსაც იყენებს სებ, აქვთ უფრო კონსერვატიული მიდგომები, ვიდრე ბაზელი III სტანდარტებით დადგენილებს. LCR აძლიერებს მოკლევადიან გამძლეობას. 100%-ზე დადგენილი LCR-ის საერთო ლიმიტის გარდა, სებ განსაზღვრავს ლიმიტებს თითოეულ ვალუტაზე ლარსა და უცხოურ ვალუტებზე (FC). საქართველოში ლარიზაციის ხელშეწყობის მიზნით, სებ-მა დააწესა უფრო დაბალი ზღვარი ლარის LCR-სთვის, ვიდრე FC LCR-სთვის.

NSFR გამოიყენება გრძელვადიანი ლიკვიდობის რისკების მართვისთვის, რათა გაიზარდოს მდგრადობა გრძელვადიან პერსპექტივაში სს თიბისი ბანკისთვის იმ დამატებითი სტიმულების შექმნით, რომ მუდმივად დაეყრდნოს დაფინანსების უფრო სტაბილურ წყაროებს. მარეგულირებელი ზღვარი განისაზღვრება 100%-ით.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კოეფიციენტები ბევრად აღემატებოდა სებ-ის მიერ დადგენილ გონივრულ ზღვრებს, შემდეგნაირად:

	31-დეკ-23	31-დეკ-22	31-დეკ-21
მინიმალური წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NSFR), განსაზღვრული სებ-ის მიერ	100.0%	100.0%	100.0%
NSFR, განსაზღვრული სებ-ის მიერ	119.9%	135.3%	127.3%
მინიმალური ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR), განსაზღვრული სებ-ის მიერ	100.0%	100.0%	100.0%
მინიმალური LCR ლარში, განსაზღვრული სებ-ის მიერ	75.0%	75.0%	75.0%
მინიმალური LCR უცხოურ ვალუტაში, განსაზღვრული სებ-ის მიერ	100.0%	100.0%	100.0%
LCR, განსაზღვრული სებ-ის მიერ	115.3%	146.6%	115.8%
LCR ლარში, განსაზღვრული სებ-ის მიერ	109.8%	164.2%	107.7%
LCR უცხოურ ვალუტაში, განსაზღვრული სებ-ის მიერ	120.1%	135.9%	120.8%

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკების მართვის კუთხით ბანკის ამოცანებია, მხარი დაუჭიროს ბიზნეს სტრატეგიას, დააკმაყოფილოს მარეგულირებელ და სტრეს-ტესტებთან დაკავშირებული მოთხოვნები და დაიცვას ბანკის უნარი, უწყვეტ რეჟიმში გააგრძელოს საქმიანობა.

ბანკმა 2023 წლის განმავლობაში შეასრულა თავისი ყველა შიდა და გარედან დაწესებული ლიკვიდობის მოთხოვნა.

სავალუტო რისკი

სს თიბისი ბანკი (საქართველო) ვალდებულია შეინარჩუნოს ღია სავალუტო პოზიციები სებ-ის ლიმიტების შესაბამისად: სებ-ი მოითხოვს, რომ ბანკმა განახორციელოს როგორც ბალანსის, ასევე მთლიანი საერთო (მათ შორის, ბალანსგარეშე) ღია სავალუტო პოზიციების მონიტორინგი და შეინარჩუნოს შემდგომი პოზიციები ბანკის მარეგულირებელი კაპიტალის 20% -ის ფარგლებში.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

სს თიბისი ბანკი აფასებს საპროცენტო განაკვეთის რისკს როგორც NII, ასევე კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების (EVE) პერსპექტივებიდან. მარეგულირებელი მოთხოვნების მიხედვით, ბანკი აფასებს საპროცენტო განაკვეთის შოკის სცენარების გავლენას EVE-ზე და NII-ზე. სებ-ის გაიდლაინების თანახმად, NII მგრძნობელობა საპროცენტო განაკვეთის სცენარების პარალელური ცვლის პირობებში შენარჩუნებულია მონიტორინგის მიზნით, ხოლო EVE მგრძნობელობა გამოითვლება საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებების ექვსი წინასწარ განსაზღვრული სტრესის სცენარის მიხედვით, იმ შემთხვევაში, რომელიც გამოიყენება ყველაზე უარესი სცენარის შედეგის მიმართ. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თიბისი ბანკის EVE კოეფიციენტი შეადგენდა 7.34%-ს, რაც არსებითად დაბალია ნორმატიულ ზღვარზე (15%).

1 2022 და 2021 მაჩვენებლები დათვლილია ადგილობრივი აღრიცხვის სისტემით, მაშინ როცა ადგილობრივი ბუღალტრული სტანდარტები იყო ძალაში.

კლიმატთან დაკავშირებული ფინანსური ინფორმაციის გამჟღავნება 2023

შესავალი

ქვემოთ მოცემულია კლიმატთან დაკავშირებული ფინანსური ინფორმაციის გამჟღავნება, რომელიც შეესაბამება TCFD რეკომენდაციებსა და რეკომენდებულ ინფორმაციის გამჟღავნებას. TCFD რეკომენდაციები სტრუქტურირებულია ოთხი შინაარსობრივი სვეტის გარშემო: (i) მმართველობა; (ii) სტრატეგია; (iii) რისკის მართვა; და (iv) მეტრიკები და სამიზნეები; და მოიცავს თერთმეტ რეკომენდაციას თითოეული სვეტის ქვეშ ეფექტური გამჟღავნების მხარდასაჭერად. 2023 წელს ჩვენ ფოკუსირებული ვიყავით მეთოდოლოგიის შემუშავებაზე, რათა დაგვეთვალა ჩვენი Scope 3 გაფრქვევები (დაფინანსირებული გაფრქვევები) PCAF მეთოდოლოგიის შესაბამისად და დავამატეთ სათბურის აირების ემისიების გამოთვლის შესაბამისი შედეგები Scope 3 გაფრქვევებში.

2023 წელს ჩვენ განვიხილეთ კლიმატური სტრეს-ტესტების ჩარჩო ახალი ინფორმაციის გათვალისწინების მიზნით. გარდა ამისა, ჩვენ განვსაზღვრეთ ჩვენი Scope 3 გაფრქვევების არსებითი კომპონენტები და გამოვთვალეთ ჩვენი დაფინანსებული გაფრქვევები. ვინაიდან ახალი ინფორმაციისა და მეტი სტანდარტიზაციის კვალდაკვალ იცვლება მდგრადობის ლანდშაფტიც, თიბისი განაგრძობს გამოქვეყნებული ინფორმაციის დახვეწასა და გაფართოებას დაინტერესებული მხარეების საფუძვლიანად ინფორმირების მიზნით.

უნდა აღინიშნოს, რომ არასრულ და ახალ მონაცემებთან და მეთოდოლოგიებთან დაკავშირებული გამოწვევების მიუხედავად, ჩვენ მიერ გამოყენებული მონაცემები ყველაზე ოპტიმალურად ასახავს ხელმისაწვდომ ინფორმაციას საქართველოში, სადაც ჩვენი საქმიანობის უდიდესი ნაწილი ხორციელდება. ჩვენი მოლოდინით, საჭირო მონაცემების ხელმისაწვდომობა და სანდოობა დროთა განმავლობაში გაუმჯობესდება და, იმისდა მიხედვით, რამდენად ხელმისაწვდომი იქნება, მიზნად ვისახავთ შესაბამისი გაუმჯობესებული მონაცემების გათვალისწინებას ჩვენს ანგარიშგებაში.

ქვემოთ მოცემულია ჯგუფის მიერ მომზადებული ინფორმაცია TCFD რეკომენდაციებთან შესაბამისად.

გამუდგენებისთვის რეკომენდებული ინფორმაცია

მოკლე რეზიუმე

სად ვიპოვოთ

მმართველობა

ა) ორგანიზაციის მიერ კლიმატთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მართვის აღწერა

პროცესი, სიხშირე, და ტრენინგი	- სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს და ზედამხედველობს ჯგუფის ESG სტრატეგიას, რათა განიხილოს ჯგუფის მიზნები და ინიციატივები, რომლებიც ეხება კლიმატის ცვლილებას, გარემოზე პირდაპირ და არაპირდაპირ ზეგავლენას და მდგრად განვითარებას ჯგუფის მასშტაბით. - ESG-სა და ეთიკის კომიტეტი შეიქმნა სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე. - ESG-სა და ეთიკის კომიტეტი იკრიბებოდა ოთხჯერ 2023 წლის განმავლობაში. - სამეთვალყურეო საბჭომ ჩამოაყალიბა მრავალფეროვანი და ყოვლისმომცველი სასწავლო პროგრამა, რომელიც ყოველწლიურად გადაისინჯება.	გვერდი 131
კომიტეტი ანგარიშვალდებულება	- სამეთვალყურეო საბჭო ინარჩუნებს ძირითად პასუხისმგებლობას სტრატეგიის განხორციელების ზედამხედველობაზე, როგორც მისი ვალდებულების ნაწილს, უშუალო ზედამხედველობა გაუწიოს ჯგუფის კლიმატთან დაკავშირებულ საკითხებს. - კომიტეტის როლი ფორმალიზებულია სამეთვალყურეო საბჭოს მხარდასაჭერად და კონსულტაციას უწევს მას შემდეგი საკითხების ზედამხედველობის პროცესში: (i) სტრატეგია; (ii) პოლიტიკა; და (iii) კომპანიის და მისი შვილობილი კომპანიების პროგრამები ESG საკითხებთან დაკავშირებით, ჯგუფის ყველა დაკავშირებულ აქტივობაში ESG სტრატეგიის განხორციელების უზრუნველყოფის მიზნით.	გვერდი 131
საბჭოსა და შესაბამისი საბჭოს კომიტეტების მიერ კლიმატთან დაკავშირებული საკითხების გათვალისწინების მაგალითები საკითხებისგათვალისწინების მაგალითები	ძირითადი თემები, რომლებიც გათვალისწინებულია 2023 წელს ESG-ს და ეთიკის კომიტეტის მიერ, არის შემდეგი: ჯგუფის პირდაპირი GHG ემისიები; გარემოს დაცვისა და კლიმატის ცვლილების პოლიტიკის განხილვა; გამორიცხვის სიის და ESG რისკის მადის განხილვა; და კლიმატის სამოქმედო სტრატეგიის განხილვა, მათ შორის პროგრესის ანგარიშები TCFD-ს იმპლემენტაციის შესახებ.	გვერდი 131

ბ) კლიმატთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შეფასებასა და მართვაში აღმასრულებელი მენეჯმენტის როლის აღწერა

ვინ არის პასუხისმგებელი კლიმატთან დაკავშირებულ რისკებსა და შესაძლებლობებზე	2021 წლის მარტიდან, კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ რისკებსა და შესაძლებლობებზე პასუხისმგებლობა ენიჭება ESG კომიტეტს აღმასრულებელი მენეჯმენტის დონეზე.	გვერდი 132
მენეჯმენტის საბჭოსთან ანგარიშგების წესი	სხვა საკითხებთან ერთად, ESG კომიტეტის პასუხისმგებლობა მოიცავს კლიმატთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების განხილვასა და მონიტორინგს, ასევე, კლიმატთან დაკავშირებული იდენტიფიცირებული (მატერიალური) რისკების მართვის ეფექტიანი ზომებისა და კონტროლის სისტემის შექმნას. კომიტეტი იკრიბება ყოველ კვარტალში ერთხელ.	გვერდი 132

რეკომენდებული გამფლავნება	მოკლე რეზიუმე	სად ვიპოვოთ
პროცესები, რომლებიც გამოიყენება მენეჯმენტის ინფორმირებისთვის	– ESG-ს სტრატეგიის განხორციელებას მხარს უჭერენ ESG საკი- თხეზე პასუხისმგებელი სხვადასხვა ორგანიზაციული ფუნქციები: გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის გუნდი, ESG დეპარტამენტი და ESG კომპეტენციების ცენტრი – TCFD ჩარჩოს გაფართოების მხარდასაჭერად ინიცირებული სამუშაო ჯგუფი. გარდა ამისა, გარემოსდაცვითი კომიტეტი ზედამხედველობს გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის დანერგვასა და ფუნქციო- ნირებას. გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის გუნდი რეგულარულად აწვდის ანგარიშს გარემოსდაცვით კომი- ტეტს, რომელიც ანგარიშვალდებულია რისკების დირექტორთან.	გვერდი 132
სტრატეგია		
ა) კლიმატთან დაკავშირებული რისკების და შესაძლებლობების აღწერა, რომლებიც ორგანიზაციამ გამოა- ვლინა მოკლე, საშუალო და გრძელვადიან პერიოდში		
მოკლე, საშუალო, და გრძელვადიანი დრო- ითი პერიოდებში	– შეფასებაში გათვალისწინებული დროითი პერიოდები არის მოკლე (0-3 წელი), საშუალო (4-8 წელი) და გრძელი (რვა წლის ზემოთ). შესაძლო ზემოქმედების დონეები კლასიფიცირდება, როგორც დაბალი, საშუალო ან მაღალი.	გვერდი 135
კლიმატთან დაკავშირე- ბული რისკები	– როგორც გამოვლენილი სხვადასხვა გარდამავალი რისკების პო- ტენციური გავლენის შეჯამება, საქართველოში და თიბისი ბანკის საქმიანობაზე გარდამავალი რისკები დაბალია. – საერთო შეფასების მიხედვით, საქართველოსა და თიბისი ბა- ნკის საქმიანობაზე მწვავე და ქრონიკული ფიზიკური რისკების პოტენციური გავლენა საშუალოა გრძელვადიან პერსპექტივაში. ამჟამად თიბისი ბანკის საქმიანობაზე დაკვირვებადი არსებითი გავლენა არ გამოვლენილა.	გვერდი 135
კლიმატთან დაკავშირე- ბული შესაძლებლობები	– ძირითადი შესაძლებლობების მიმართულებებია ენერგოეფექტუ- რობისა და განახლებადი ენერგიის დაფინანსება. თუმცა, ჩვენ მომხმარებლებს ვთავაზობთ მწვანე და კლიმატთან დაკავშირე- ბული სხვა დაფინანსებების ფართო სპექტრს.	გვერდი 138
ბ) ორგანიზაციის ბიზნესზე, სტრატეგიასა და ფინანსურ დაგეგმვაზე კლიმატთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების გავლენის აღწერა		
გავლენა სტრატეგიაზე, ბიზნესსა და ფინანსურ დაგეგმვაზე	– 2023 წელს ჩვენ გავაგრძელეთ კლიმატთან და უფრო ფართო ESG საკითხებთან დაკავშირებული მოსაზრებების ჩართვა ჩვენი ფინანსური დაგეგმვის პროცესებში. 2023 წელს ჯგუფმა სასესიო პორტფელის ზრდის დაგეგმვაში გაითვალისწინა რისკები და შესაძლებლობები სხვადასხვა ბიზნეს სეგმენტში: საცალო, MSME და კორპორატიული. გარდა ამისა, კლიმატთან დაკავშირებული შესაძლებლობები განხილული იქნა ეკონომიკური სექტორების ჭრილში.	გვერდი 139
გავლენა პროდუქტებსა და მომსახურებაზე	– ძირითადი შესაძლებლობების მიმართულებებია ენერგოეფექტუ- რობა და განახლებადი ენერგიის დაფინანსება. თუმცა, ჩვენ მომხ- მარებლებს ვთავაზობთ მწვანე და კლიმატთან დაკავშირებული სხვა დაფინანსებების ფართო სპექტრს.	გვერდი 140

რეკომენდებული გამოყენება	მოკლე რეზიუმე	სად ვიპოვოთ
გარდამავლობის გეგმა	– 2024 წელს ჩვენ ყურადღებას გავამახვილებთ დეტალური გარდამავლობის გეგმების შემუშავებაზე, რომელიც დაფუძნებული იქნება პარიზის შეთანხმების მოთხოვნებთან მიმათებით ჯგუფის ზეგავლენის გაზომვის შედეგებზე, რომელიც მიზნად ისახავს GHG ემისიების შემცირებას. შემუშავების პროცესის მხარდასაჭერად, ჩვენ დავუკავშირდით საერთაშორისო საკონსულტაციო კომპანიას, ადგილობრივ და საერთაშორისო ექსპერტებს და შევიმუშავეთ დეტალური სამუშაო გეგმა, რომელიც მოიცავს შემდეგ საქმიანობებს: დაფინანსებული გაფრქვევების გაანგარიშება, ნახშირბადის ანგარიშგება, პარიზის შეთანხმების მიზნებთან შესაბამისობა, დეკარბონიზაციის სამოქმედო გეგმა, ნახშირბადის ზემგავლენის შეფასების მეთოდოლოგია, შერჩეული მომხმარებლების ნახშირბადის ნაკვალევის შეფასება და ორგანიზაციის შიდა ექსპერტიზის განვითარება.	გვერდი 142
გ) ორგანიზაციის სტრატეგიის შედეგების აღწერა, კლიმატთან დაკავშირებული სხვადასხვა სცენარის გათვალისწინებით, მათ შორის 2°C ან უფრო დაბალი სცენარით		
გამოყენებული სცენარები	– რამდენიმე სცენარი იქნა გამოყენებული სხვადასხვა შესაძლო სცენარისა და ხარვეზების შესასწავლად და რისკების უფრო ჰოლისტიკური ხედვის მისაღებად: 2 °C-მდე სცენარი, Net Zero 2050, დაგვიანებული გადასვლა.	გვერდი 142
დასკვნები	– მაშინაც კი, თუ კლიმატური სტრესის ტესტები არ არის პროგნოზირების ინსტრუმენტები, ისინი მიუთითებენ კლიმატური შოკების მიმართ გმგედობის დონეზე, განსაკუთრებით მოკლე და საშუალოვადიან პერიოდში. გრძელვადიანი ეფექტის საკმარისად დაკვირვება შეუძლებელია, რადგან თიბისის სასესიო პორტფელის საშუალო ვადიანობა უფრო მოკლეა, ვიდრე კლიმატის სტრესის ტესტირების დროითი ჰორიზონტი, რომელიც ითვალისწინებს მომდევნო 30 წლის პერიოდს. გარდა ამისა, კლიმატის სტრესის ტესტები აჩვენებს, რომ ყველაზე მოწყვლადი სექტორები არის ენერგოსექტორი (არაგანახლებადი) და კომუნალური მომსახურება და ნავთობი და გაზი, თუ გარდამავლობის რისკები მატერიალიზდება. თუმცა, გარდამავლობის რისკი საკმაოდ დაბალია საქართველოში.	გვერდი 144
რისკების მართვა		
ა) ორგანიზაციაში კლიმატთან დაკავშირებული რისკების იდენტიფიცირებისა და შეფასების პროცესები აღწერა		
პროცესი	– თიბისი ბანკმა განიხილა ყველა ის საოპერაციო საქმიანობა, შესყიდვები და აუთსორსინგული მომსახურება, რომლის გაკონტროლებაც შეუძლია (ახლანდელი და დაგეგმილი) და გამოავლინა ბიზნესისთვის რელევანტური ყველა მატერიალური გარემოსდაცვითი ასპექტი.	გვერდი 144
პოლიტიკასა და პროცედურებში ინტეგრაცია	– თიბისის აქვს გარემოსდაცვითი და კლიმატის ცვლილების ყოვლისმომცველი პოლიტიკა, რომელიც არეგულირებს ჩვენს გარემოსდაცვითი მართვის სისტემას (EMS) და კლიმატთან დაკავშირებულ ჩარჩოს ჯგუფში.	გვერდი 144
ბ) ორგანიზაციაში კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მართვის პროცესების აღწერა		
პროცესი	– თიბისი ბანკმა შეიმუშავა გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პროცედურები გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების გამოვლენის, შეფასების, მართვისა და მონიტორინგის მიზნით, რომლებიც სრულად შეესაბამება საქართველოს გარემოსდაცვით კანონმდებლობას და ეფუძნება საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკას.	გვერდი 148

რეკომენდებული გამჟღავნება	მოკლე რეზიუმე	სად ვიპოვოთ
გადაწყვეტილებების მი- ღების წესი	– დასაფინანსებელი პროექტები კლასიფიცირდება გარემოსდა- ცვითი და სოციალური კატეგორიების მიხედვით (დაბალი, საშუ- ალო, მაღალი და A კატეგორია) ანალიზის საფუძველზე; საჭირო- ების შემთხვევაში, ტარდება ღრმა და დეტალური ანალიზი და სათანადო შესწავლა. ტრანზაქციის გარემოსდაცვითი და სოცი- ალური რისკების ჭრილში კატეგორიზების პროცესში პრიორი- ტეტი ენიჭება უფრო მაღალ რისკს.	გვერდი 148

**გ) აღწერა, თუ როგორ ხდება კლიმატთან დაკავშირებული რისკების იდენტიფიცირების, შეფასებისა და მა-
რთვის პროცესების ინტეგრირება ორგანიზაციის რისკების საერთო მართვაში**

ინტეგრაციის პროცესი	– თიბისი ბანკმა შეიმუშავა გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პროცედურები, რომლებიც სრულად ინტეგრირ- ებულია საკრედიტო რისკების მართვის პროცესში და სტანდა- რტულად ვრცელდება მცირე და საშუალო ბიზნესის და კორპორა- ტიული მომხმარებლების მიმართ. – 2023 წელს თიბისი ბანკმა დაასრულა საპილოტე პროექტი, რომ- ლის ფარგლებში შემოწმდა ESG პროფილების მეთოდოლოგია ტოპ 20 კორპორატიულ მომხმარებელზე. მიზანი იყო ESG პრო- ფილის მაჩვენებლების სისტემის გათვალისწინება რისკების მართვის საერთო პროცესში.	გვერდი 148

მეტრიკები და მიზნები

**ა) იმ მაჩვენებლების გამჟღავნება, რომლებიც გამოიყენება ორგანიზაციის მიერ კლიმატთან დაკავშირე-
ბული რისკებისა და შესაძლებლობების შესაფასებლად, მისი სტრატეგიისა და რისკების მართვის პროცესის
შესაბამისად**

გარემოზე პირდაპირი ზე- გავლენის შესაფასებლად გამოყენებული მაჩვენებ- ლები	– სათბური აირების (GHG) გაფრქვევები, ენერგიის, წყლისა და ქა- ლადღის მოხმარება	გვერდი 151
არაპირდაპირი ზეგავლე- ნის შესაფასებლად გამო- ყენებული მაჩვენებლები	– დაფინანსებული გაფრქვევები – მდგრადი პორტფელი	გვერდი 153 გვერდი 155

**ბ) Scope 1, Scope 2 და, საჭიროების შემთხვევაში, Scope 3 გაფრქვევების და დაკავშირებული რისკების გამ-
ჟღავნება**

ჩვენი საკუთარი ოპერაცი- ები	– გამჟღავნებულია Scope 1, Scope 2 და Scope 3 GHG გაფრქვევები (ფრენები), 2023 მიზნები და რეალური შედეგები, ასევე მიზნები 2024 წლისთვის.	გვერდი 152
დაფინანსებული ემისიები	– დაფინანსებული გაფრქვევები - ნახშირბადის ფინანსური ანგა- რიშების პარტნიორობამ (PCAF) შეიმუშავა მეთოდები აქტივების სხვადასხვა კლასებისთვის, რომლებიც შეიძლება გამოყენებულ იქნას დაფინანსებული გაფრქვევების გამოსათვლელად (PCAF 2022).	გვერდი 153

**გ) იმ მიზნების აღწერა, რომლებიც გამოიყენება ორგანიზაციის მიერ კლიმატთან დაკავშირებული რისკე-
ბისა და შესაძლებლობების მიზნებთან მიმართებაში სამართავად**

დადგენილი სამიზნე მაჩ- ვენებლები და პროგრესი	– GHG გამოფრქვევები (Scope 1 და Scope 2), წყალი და ქაღალდი – საერთო მდგრადი პორტფელის მოცულობამ გადააჭარბა 2023 წლის მიზნობრივ მოცულობას 1.0 მლრდ ლარს 233 მლნ ლარით. 2024 წლის სამიზნე 1.4 მილიარდი ლარია.	გვერდი 161 გვერდი 164

კლიმატთან დაკავშირებული ფინანსური ინფორმაციის გამჟღავნების არსებითი საკითხების განსაზღვრა

კლიმატთან დაკავშირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში გათვალისწინებული თემების არსებითობის დონე განსაზღვრულია სხვადასხვა ფაქტორით: ა) კლიმატთან დაკავშირებული თემები, რომლებიც შეტანილია ჯგუფის ESG სტრატეგიაში; ბ) დაინტერესებული მხარეების ჩართულობის შედეგები, რომლებიც გვანჯდის ინფორმაციას იმ საკითხების შესახებ, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანი და აქტუალურია ჩვენი დაინტერესებული მხარეებისთვის (დაინტერესებული მხარეების ჩართულობის პროცესი უფრო დეტალურად აღწერილია გვ. 168); გ) გარდა ამისა, ჩვენი ანგარიშგებები განისაზღვრება მარეგულირებელი გამჟღავნების წესებით, ასევე საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებისა და ESG-ის გარე სარეიტინგო სააგენტოების მოლოდინებით. გარკვეული თემებისთვის, როგორც ეს მითითებულია ქვემოთ, ჩვენ ასევე განვსაზღვრეთ რიცხვითი მატერიალურობის ლიმიტები, როგორცაა წილი მთლიან აქტივებში (3%) ან წილი GHG ემისიებში (40%), რომლებიც მითითებულია ანგარიშგების შესაბამის ნაწილებში. ESG და ეთიკის კომიტეტი საბჭოს დონეზე და ESG კომიტეტი აღმასრულებელ დონეზე, ასევე პასუხისმგებელი ორგანიზაციული დეპარტამენტები – ESG დეპარტამენტი, გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის გუნდი, ორგანიზაციული რისკების მართვის, ინვესტირებათა ურთიერთობის და საერთაშორისო ფინანსური ბაზრების დეპარტამენტები – რეგულარულად განიხილავენ ახალ და არსებულ თემებს, რომლებიც მნიშვნელოვანია ჩვენი დაინტერესებული მხარეებისთვის და განიხილავენ მათ ჩვენს ESG და კლიმატის სამოქმედო სტრატეგიაში.

1. მმართველობა

1.1. სამეთვალყურეო საბჭოს ზედამხედველობა კლიმატთან დაკავშირებულ რისკებსა და შესაძლებლობებზე

სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს და ზედამხედველობს ჯგუფის ESG სტრატეგიას, რათა განიხილოს ჯგუფის მიზნები და ინიციატივები, რომლებიც ეხება კლიმატის ცვლილებას, გარემოზე პირდაპირ და არაპირდაპირ ზეგავლენად და მდგრად განვითარებას ჯგუფის მასშტაბით. ESG სტრატეგია, ასევე, მოიცავს მომხმარებლებს, თანამშრომლებს, მომწოდებლებს, ფართო საზოგადოებას, ფინანსურ ჩართულობას, თანამშრომლებთან ურთიერთობასა და ტალანტების მართვას, მრავალფეროვნებასა და ჩართულობას სამუშაო ადგილზე. სამეთვალყურეო საბჭო ინარჩუნებს ძირითად პასუხისმგებლობას სტრატეგიის განხორციელების ზედამხედველობაზე, როგორც მისი ვალდებულების ნაწილს, უშუალო ზედამხედველობა გაუწიოს ჯგუფის კლიმატთან დაკავშირებულ საკითხებს.

2022 წლის იანვარში ჯგუფმა დააარსა გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) და ეთიკის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე. ეს ასახავს მდგრადობის მნიშვნელობას თიბისის კორპორაციულ მართვაში და საბჭოს წევრებს საშუალებას აძლევს მეტი დრო დაუთმონ და ყურადღება გაამახვილონ ESG თემებზე.

კომიტეტის როლი გულისხმობს სამეთვალყურეო საბჭოს მხარდაჭერას და მისთვის კონსულტაციების გაწევას კომპანიის და მისი შვილობილი საწარმოების გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (i) სტრატეგიის; (ii) პოლიტიკისა და (iii) პროგრამების განხორციელების ზედამხედველობის საკითხებში და იმის უზრუნველყოფას, რომ ESG სტრატეგია გავრცელდეს ჯგუფის ყველა შესაბამის საქმიანობაზე. გარდა ამისა, გარემოსდაცვითი, სოციალური, მმართველობის და ეთიკის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება ღირებულებების, ქცევისა და კულტურის საერთო ხედვის დანერგვაში და აღმასრულებელი მენეჯმენტის (სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის“ აღმასრულებელი მენეჯმენტის) საქმიანობის ზედამხედველობაში, რაც გულისხმობს ჯგუფში (i) ეთიკის კულტურის, (ii) სათანადო ქცევის და (iii) თანამშრომელთა ეთიკური ჩართულობის წახალისებას. კომიტეტი კლიმატთან დაკავშირებული საკითხების სტრატეგიულ ხელმძღვანელობას უზრუნველყოფს და ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე, რომელსაც საერთო ზედამხედველობის უფლებამოსილება აქვს.

ESG და ეთიკის კომიტეტი 2023 წლის განმავლობაში ოთხჯერ შეიკრიბა და განიხილა შემდეგი საკითხები:

ა) ჯგუფის ESG სტრატეგიის, მათ შორის კლიმატის სამოქმედო სტრატეგიის და განხორციელების გეგმების რეგულარული განხილვა და სტატუსის განახლება; ბ) მათი შესრულების მონიტორინგი; და გ) ზედამხედველობა და რეკომენდაციები სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ანგარიშგებების დასამტკიცებლად, მათ შორის კლიმატთან დაკავშირებული ფინანსური ინფორმაციის გამჟღავნების სამუშაო ჯგუფის პრინციპების შესაბამისად შედგენილი ანგარიშგების, წლიური და სხვა ანგარიშების დასამტკიცებლად. ESG-ისა და ეთიკის კომიტეტის მიერ 2023 წელს განხილული ძირითადი თემებია: ESG სტრატეგიის მიზნების განხორციელების პროგრესი, როგორცაა მდგრადი სასესხო პორტფელის მოცულობა; ჯგუფის პირდაპირი GHG გაფრქვევები; გარემოს დაცვისა და კლიმატის ცვლილების პოლიტიკის, ადამიანის უფლებათა პოლიტიკისა და მრავალფეროვნების, თანასწორობისა და ჩართულობის პოლიტიკის განხილვა; აკრძალული საქმიანობების¹ სიის და გარემოსდაცვითი, სოციალური, მმართველობის რისკის დასაშვები დონის მიმოხილვა; კლიმატის სამოქმედო სტრატეგიის განხილვა, მათ შორის TCFD-ის განხორციელების შესახებ პროგრესის ანგარიშები;

¹ საქმიანობის ჩამონათვალი, რომელიც გამორიცხულია დაფინანსებიდან..

გარე კონსულტანტების ჩართულობა კლიმატთან დაკავშირებული თემების წინსვლაში; TCFD-ის ანგარიშგების განხილვა 2022 წლის წლიური ანგარიშისთვის და 2022 წლის მდგრადობის ანგარიშისთვის; ESG და კლიმატთან დაკავშირებული ტრენინგების დღის წესრიგი თიბისის თანამშრომლებისთვის; და 2024 წლის ESG სტრატეგია.

სამეთვალყურეო საბჭო სარგებლობს რისკების კომიტეტის მხარდაჭერით. მაგალითად, რისკების კომიტეტს რისკების მართვის დირექტორისგან წელიწადში ოთხჯერ წარედგინება ინფორმაცია ანგარიშგების მაჩვენებლების პროგრესის შესახებ, როგორც არის მდგრადი პორტფელის მოცულობა. 2022 წელს შევიმუშავეთ ჩვენი გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობის რისკის დასაშვები დონე და განვახორციელეთ მისი ინტეგრირება ჩვენს რისკის დასაშვები დონის ჩარჩოში (RAF). ანგარიშგება 2023 წლის ივნისში დაიწყო. გარდა ამისა, აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობები მოიცავს წლიური, მათ შორის კლიმატთან დაკავშირებული (TCFD), ანგარიშგების მიმოხილვას, ასევე, პოლიტიკების, პროცედურებისა და რეგულაციების მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფას.

ანაზღაურების კომიტეტმა განიხილა აღმასრულებელი მენეჯმენტის გარემოსდაცვით, სოციალურ და მმართველობის საკითხებთან დაკავშირებული ძირითადი შესრულების მაჩვენებლები. დეტალური ინფორმაცია იხილეთ ანგარიშში 229-ე გვერდზე.

სამეთვალყურეო საბჭოს შედგენილი აქვს მრავალფეროვანი და ყოვლისმომცველი სასწავლო პროგრამა, რომლის განახლება ყოველწლიურად ხორციელდება. ჯგუფის კომპანიის სამდივნოს გუნდი ყოველი წლის დასაწყისში ქმნის საერთო სასწავლო კატალოგს, რომელიც მოიცავს რისკის, აუდიტის, ანაზღაურებისა და მმართველობის ყველა შესაბამის სფეროს. კატალოგი მოიცავს საჭაროდ ხელმისაწვდომი და კლიენტზე მორგებული ვებინარების, ანალიტიკური მასალებისგან და სხვადასხვა სფეროს წარმომადგენლებთან დისკუსიების შესაძლებლობას იძლევა. ტრენინგებს ატარებენ დიდი ოთხეულის სააღრიცხვო ფირმების წარმომადგენლები, გარე იურისტ-კონსულტანტები, სერტიფიცირებული ინსტიტუტები (როგორიცაა დირექტორთა ინსტიტუტი და მართვის ინსტიტუტი) და, საჭიროების შემთხვევაში, კონკრეტული სფეროს გამოცდილი ექსპერტები. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ტრენინგების კატალოგს იყენებენ, რათა შექმნან თავიანთი სატრენინგო კალენდრები და გაცვალონ ცოდნა საბჭოს შეხვედრების დროს ან ჯგუფის საბჭოს სპეციალური პლატფორმის მეშვეობით. 2023 წლის თებერვალში, კლიმატთან დაკავშირებული ერთწლიანი პროექტის ფარგლებში, ფრანკფურტის ფინანსებისა და მენეჯმენტის სკოლის მიერ ჩატარდა დამატებითი თემატური ტრენინგები კლიმატთან დაკავშირებულ საკითხებზე, რაც მიზნად ისახავდა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისთვის, ასევე „თიბისი“ ბანკის აღმასრულებელი მენეჯმენტისთვის დეტალური ცოდნის გაზიარებას კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების, ასევე კლიმატის ცვლილებასთან ბრძოლის სტრატეგიის განხორციელებისთვის ხელმისაწვდომი საოპერაციო მექანიზმების შესახებ.

1.2. აღმასრულებელი მენეჯმენტის როლი

აღმასრულებელ დონეზე, კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ რისკებსა და შესაძლებლობებზე პასუხისმგებლობა ენიჭება ESG-ს კომიტეტს, რომელიც შეიქმნა მმართველი საბჭოს მიერ 2021 წლის მარტში და პასუხისმგებელია ESG-ს სტრატეგიის განხორციელებაზე და ძირითადი პროექტების წლიური, ასევე ცალკეული, დეტალური სამოქმედო გეგმების დამტკიცებაზე. სამოქმედო გეგმების მიმდინარეობისა და განხორციელების სტატუსის მონიტორინგი ხდება ESG კომიტეტის სხდომებზე. 2023 წელს ESG-ს კომიტეტი ოთხჯერ შეიკრიბა და მოიცვა კლიმატთან დაკავშირებული სხვადასხვა თემა: TCFD-ის ანგარიშგება; TCFD-ის იმპლემენტაციის სამოქმედო გეგმა; ESG-ს რისკის დაშვების დონე, გარემოსდაცვითი, სოციალური, მმართველობითი სტრატეგიის მიზნების განხორციელების პროგრესი, როგორცაა მდგრადი პორტფელის მოცულობა; გარემოს დაცვისა და კლიმატის ცვლილების პოლიტიკა; GHG-ის გაფრქვევების პირდაპირი ანგარიშები; ESG-სა და კლიმატთან დაკავშირებული ტრენინგების დღის წესრიგი თიბისის თანამშრომლებისთვის; და გარე საერთაშორისო და ადგილობრივი ექსპერტების ჩართულობა კლიმატთან დაკავშირებული მიდგომებისა და მეთოდოლოგიების შემუშავებაში. სხვა საკითხებთან ერთად, ESG კომიტეტის პასუხისმგებლობა მოიცავს კლიმატთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების განხილვასა და მონიტორინგს, ასევე, კლიმატთან დაკავშირებული იდენტიფიცირებული (მატერიალური) რისკების მართვის ეფექტიანი შერბილებისა და კონტროლის სისტემის შექმნას. კომიტეტი იკრიბება კვარტალურად.

ESG-ს სტრატეგიის განხორციელებას მხარს უჭერენ ESG-ს საკითხებზე პასუხისმგებელი სხვადასხვა ორგანიზაციული ერთეულები: ა) გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის გუნდი - პასუხისმგებელი სესხის გაცემის E&S რისკების შეფასებაზე, ბ) ESG-ს დეპარტამენტი - ESG-ს სტრატეგიის განხორციელების კოორდინაცია და მხარდაჭერა, და გ) ESG-ს კომპეტენციების ცენტრი, რომელიც არის TCFD-ს ჩარჩოს გაფართოების მხარდასაჭერად ინიცირებული სამუშაო ჯგუფი.

გარდა ამისა, გარემოსდაცვითი კომიტეტი იკრიბება კვარტალურად და ზედამხედველობს გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის დანერგვასა და ფუნქციონირებას, რაც მოიცავს რესურსების მოხმარებისა და თიბისი ბანკის ყოველდღიური ოპერაციების გარემოზე სხვა სახის ზეგავლენის საკითხებს. გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის გუნდი რეგულარულად აწვდის ანგარიშს გარემოსდაცვითი მართვის გეგმებისა და შედეგების შესახებ გარემოს დაცვის კომიტეტს. გარემოსდაცვითი კომიტეტი ანგარიშვალდებულია რისკების მართვის დირექტორის წინაშე.

2. სტრატეგია

ჯგუფის მიზანია, პასუხისმგებლობით იმოქმედოს და მართოს მის საქმიანობასთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკები. გარდა ამისა, ჩვენი მიზანია ხელი შევეწყოთ და მოვახდინოთ დადებითი გავლენა გარემოზე. ამის მისაღწევად ჯგუფმა მკაფიოდ განსაზღვრა პროცესები, რათა გამოავლინოს და შეაფასოს კლიმატთან დაკავშირებული რისკები ჩვენი ბიზნესისთვის. ეს მიდგომა საშუალებას აძლევს ჯგუფს, შეამციროს ჩვენი ეკოლოგიური კვალი რესურსების ეფექტურად გამოყენებისა და ეკოლოგიურად სუფთა ზომების ხელშეწყობის გზით, კლიმატის ცვლილების შესამსუბუქებლად.

თიბისი ბანკმა განიხილა ყველა ის საოპერაციო საქმიანობა, შესყიდვები და აუთსორსინგული მომსახურება, რომლის გაკონტროლებაც შეუძლია (ახლანდელი და დაგეგმილი) და გამოავლინა ბიზნესისთვის რელევანტური ყველა მატერიალური გარემოსდაცვითი ასპექტი. ჩვენი ბიზნეს საქმიანობის უშუალო გარემოზე ზემოქმედება წარმოიქმნება ენერგიის, წყლის, საწვავისა და სხვა რესურსების გამოყენების, ნარჩენებისა და ემისიების შედეგად. ბანკმა ჩამოაყალიბა ყოვლისმომცველი შიდა გარემოსდაცვითი სისტემა, რომელიც მართავს GHG ემისიებს და მოწოდებულია შეამციროს ისინი რესურსების მოხმარების ზედმიწევნითი მონიტორინგის გზით. თითოეული კატეგორიისთვის ზემოქმედების მნიშვნელობის შესაფასებლად, ჩვენ შევიმუშავეთ შეფასების ყოვლისმომცველი მეთოდოლოგია და მივუყენეთ ის მთელ ჯგუფს. ამის საფუძველზე, განისაზღვრება წლიური მიზნები და შემუშავდება კონკრეტული ინიციატივები და პროგრამები მათ მისაღწევად.

2020 წელს, თიბისი ბანკმა მოიპოვა ISO 14001:2015 სერტიფიკატი მისი გარემოსდაცვითი მართვის სისტემისთვის. 2021 და 2022 წლებში თიბისიმ წარმატებით დაასრულა ხელახალი სერტიფიცირების პროცესი. 2023 წლისთვის სერტიფიკატის განახლება ჩატარდა 2023 წლის დეკემბერში და, ასევე, წარმატებით დასრულდა. დამატებითი ინფორმაცია გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის შესახებ შეგიძლიათ იხილოთ ამ თავის რისკების მართვის ნაწილში 144-151 გვერდებზე.

2021 წელს ჯგუფმა შეიმუშავა და დაამტკიცა ESG სტრატეგია. 2023 წელს ჩვენ განვაახლეთ ჩვენი ESG სტრატეგია 2022 წლის განმავლობაში მიღწეული პროგრესის ასახვისა და მომავალი წლების მიზნებისა და ინიციატივების კორექტირების მიზნით.

როგორ ვქმნით ღირებულებას ინვესტიციებისთვის **გაგრძელება**

2023 წლის განმავლობაში ESG სტრატეგიის პროგრესის შემაჯამებელი ცხრილი:

2021 ESG სტრატეგია სამიზნე / ინიციატივა

	2022 წლის სტატუსი	2023 წლის სტატუსი
ESG ჩარჩოს შექმნა 2021 წლის ბოლომდე	ESG ჩარჩო დაინერგა როგორც სამეთვალყურეო საბჭოს, ისე აღმასრულებელი მენეჯმენტის დონეზე	ESG სტრუქტურის გაძლიერება და უფრო მაღალი სისრულის დონის უზრუნველყოფა
ჯგუფის, მომხმარებლების, თანამშრომლებისა და საზოგადოების მდგრადობაზე ზეგავლენის შეფასების სისტემის შექმნა	საბჭოს ESG დაკავშირებული კომიტეტების და აღმასრულებელი მენეჯმენტის დონეზე დაინერგა მნიშვნელოვანი მაჩვენებლების შესახებ რეგულარული ანგარიშგება	ანგარიშგების გაზრდილი დეტალიზაცია და ავტომატიზაცია, კლიმატთან დაკავშირებული რისკების შესახებ რეგულარული ანგარიშგების სცენარების ანალიზის, სტრეს-ტესტისა და ESG რისკის დასაშვები დონის პარამეტრების დანერგვა
მდგრადი პორტფელის ზრდა	2022 წლის მიზნობრივი მოცულობა 750 მილიონი ლარი; მიღწეულია მოცულობა 782 მილიონი ლარის ოდენობით	2023 წლის მიზნობრივი მოცულობა 1.0 მილიარდი ლარი; მიღწეულია მოცულობა 1.23 მილიარდი ლარის ოდენობით
ჯგუფის კლიმატის ცვლილების პოლიტიკა	კლიმატის ცვლილების პოლიტიკა შემუშავებული და დამტკიცებულია ¹	დარგობრივი სახელმძღვანელო მითითებების შემუშავება - სებ-ის კლიმატური რისკების რადარის მიხედვით
საქართველოს ეროვნული ბანკის მწვანე ტაქსონომია	საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დანერგა მწვანე ტაქსონომია, რომელიც საუკეთესო საერთაშორისო ტაქსონომიების შესაბამისად შემუშავდა. დასრულდა განხორციელების პროცესი	დაინერგა მწვანე ტაქსონომია
მწვანე დაკრედიტების ჩარჩოს დანერგვა	დაინერგა მწვანე დაკრედიტების პროცედურა	მწვანე დაკრედიტების პროცედურის და საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მწვანე ტაქსონომიის ჰარმონიზება
ESG პროფილები კორპორაციული მომხმარებლებისთვის	შემუშავდა ESG პროფილების ჩარჩო კორპორაციული მომხმარებლებისთვის	განხორციელდა არსებული ტოპ 20 კორპორაციული მომხმარებლებისთვის
ESG საკითხების გათვალისწინება რისკის დასაშვებ დონეში	ESG რისკის დასაშვები დონის შემუშავება	დაინერგა რეგულარული ანგარიშგება, მონიტორინგი და მიმოხილვა
კლიენტების ლოიალობის, ინვესტორთა ნდობის და თანამშრომლების მოტივაციის გაზრდა	ESG სასწავლო ჩარჩოს განსაზღვრა „თიბისის“ ყველა თანამშრომლისთვის	ESG საკითხების ცოდნის შეფასება თანამშრომლებსა და მომხმარებლებს შორის. ESG კვლევა ინვესტიციებისთვის
ESG სტრატეგიები მნიშვნელოვან შვილობილ საწარმოებში	შემუშავებულია გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობის ინდივიდუალური სტრატეგიები	განხორციელდა ESG სტრატეგიები და შეიქმნა ჯგუფის დონეზე გარემოსდაცვითი, სოციალური, მმართველობითი საკითხების მხარდაჭერის ფუნქცია

ნეტო-ნულოვანი გამოფრქვევების მიზანი პირდაპირი გარემოსდაცვითი ზეგავლენისთვის		შეფასდა ჯგუფის პირდაპირი ზეგავლენის მაჩვენებლები სათბურის აირების გაფრქვევების შემცირებასთან დაკავშირებით პარიზის შეთანხმების მიზნებთან მიმართებით
გეგმის შემუშავება გარემოზე ჩვენი არაპირდაპირი ზეგავლენის, ასევე ნეტო-ნულოვანი ნიშნულის უზრუნველყოფის მიზნით	განისაზღვრა დაფინანსებული გაფრქვევების დაანგარიშების მეთოდოლოგია და განხორციელდა საჭირო მონაცემების ხელმისაწვდომობის ანალიზი	შემუშავდა დაფინანსებული გაფრქვევების დაანგარიშების მეთოდოლოგია PCAF მიდგომების შესაბამისად და განხორციელდა დაფინანსებული გაფრქვევების კალკულაცია ექვსი კლასისთვის

ჯგუფის მიზანია, იყოს ESG პრინციპების წამყვანი მხარდამჭერი საქართველოში და უფრო ფართო რეგიონში. ჩვენ ვისწრაფვით, რომ 2025 წლისთვის გარემოზე ჩვენი პირდაპირი ზეგავლენა ნეტო-ნულოვან ნიშნულამდე დავიყვანოთ Scope 1 და Scope 2 GHG გაფრქვევები და განვაგრძოთ ჩვენი გეგმის შემუშავება, რათა ჩვენმა არაპირდაპირმა გარემოზე ზეგავლენამ (Scope 3 გაფრქვევები), რაც შეიძლება მალე, მიაღწიოს ნეტო-ნულოვან ნიშნულს.

გრძელვადიან მისწრაფებებს მხარს უჭერს ESG სტრატეგიაში აღწერილი სხვადასხვა ღონისძიებები. 2024 და 2025 წლების ძირითადი კომპონენტები ჩამოთვლილია ქვემოთ:

- სამოქმედო გეგმა ჩვენი პირდაპირი ნეტო-ნულოვანი მიზნის მისაღწევად;
- ჯგუფის საქმიანობის არაპირდაპირი ზეგავლენის შეფასება სათბურის აირების გაფრქვევების შემცირებასთან დაკავშირებით პარიზის შეთანხმების მიზნებთან მიმართებით;
- გრძელვადიანი გარდამავლობის გეგმის შემუშავება;
- პროგნოზირების მეთოდოლოგია და ინსტრუმენტები GHG გაფრქვევების შემცირების საშუალო და გრძელვადიანი მიზნების მხარდასაჭერად;
- მაღალი ნახშირბადიანი საქმიანობების საკრძალვა/შეზღუდვა (იხილეთ ჩვენი აკრძალული საქმიანობების სია – www.tbcbankgroup.com);
- ESG საკითხების შესახებ ცნობიერების ამაღლება და ცოდნის გაღრმავება კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შესახებ;
- ESG აკადემიის მწვანე დაფინანსების სასწავლო კურსების შექმნა თანამშრომლებისა და მომხმარებლებისთვის;
- ფასს (IFRS) S1 და ფასს (IFRS) S2 დანერგვა.

კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მართვისა და შესაძლებლობების რეალიზების მხარდასაჭერად ბანკს რამდენიმე მიმდინარე ინიციატივა აქვს:

- მომხმარებლებისთვის საკონსულტაციო და პროდუქტული მომსახურება;
- დარგობრივი მიდგომა კლიმატთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მიმართ;
- კლიმატთან დაკავშირებული ტრენინგი თიბისის თანამშრომლებისთვის;
- თიბისის თანამშრომელთა მწვანე ტაქსონომიის სწავლება და შესაძლებლობების გაზრდა;
- მწვანე ცნობიერებისა და მწვანე ტექნოლოგიების ტრენინგი მომხმარებლებისთვის.

2.1. კლიმატთან დაკავშირებული რისკები და შესაძლებლობები

კლიმატთან დაკავშირებული რისკები

ქვემოთ მოცემული ცხრილი შეიცავს ჯგუფის მიერ საქართველოს გარემოსთვის გამოვლენილი პოტენციური გარდამავლობის და ფიზიკური რისკების შეჯამებას.

შეფასებაში გათვალისწინებული დროითი პერიოდები არის მოკლე (0-3 წელი), საშუალო (4-8 წელი) და გრძელი (რვა წლის ზემოთ). შესაძლო ზეგავლენის დონეები კლასიფიცირდება, როგორც დაბალი, საშუალო ან მაღალი. დაბალი, საშუალო და მაღალი რისკის კატეგორიები გამოყენებული იყო სექტორების და რისკის კატეგორიების შედარებითი რისკის შესაფასებლად. ისინი არ მიუთითებს შესაბამისი რისკის არსებობაზე. იგივე ეხება გარდამავლობის ან ფიზიკური რისკის ქვეკატეგორიების რისკების შეფასებებს სხვა ქვეკატეგორიებთან შედარებით. ვინაიდან ეს გადანყვეტილებები შედარებითია და არა აბსოლუტური, მათი შედარება არ შეიძლება სხვა ქვეყნებთან ან რეგიონებთან.

1 პოლიტიკა ხელმისაწვდომია ბმულზე: www.tbcbankgroup.com

როგორ ვქმნით ღირებულებას ინვესტიციებისთვის გაგრძელება

გარდამავლობის და ფიზიკური რისკების საერთო შეფასება მოცემულია ქვემოთ. დროითი ჰორიზონტი მიუთითებს, როდის დაიწყება შესაბამისი რისკის მატერიალიზება, ხოლო პოტენციური ზემოქმედების დონე იძლევა რისკის დონეს. ივარაუდება, რომ რისკების დონე იგივე რჩება შემდეგ პერიოდებში.

რისკის წყაროები	გარდამავლობის რისკები				ფიზიკური რისკები	
	ნესები და სა- მართლებრივი აქტები	ტექნოლოგია	ბაზარი	რეპუტაცია	მწვავე	ქრონიკული
რისკების ტიპები	გაძლიერებული- მარეგულირებელი- გარემოსდა- ცვითი და სა- ვალდებულო მოთხოვნები: შეუძლია დანერგოს მინიმალური სტანდარტი ან მოლოდინი პროდუქტის გამოყვანის ან ბიზნეს ოპერაციე- ბის მწვანე რწმუნების შესახებ, გაძ- ლიერებული ემისიების ანგარიშგე- ბის ვალდებუ- ლებები	- არსებული- პროდუქტ- ებისა და მომსახურების უფრო დაბალი გაფრქვევ- ბის მქონე ალტერნა- ტივებით ჩანაცვლება, მათ შორის მოთხოვნები წარმოების ტექნოლო- გიის უფრო სუფთა ალტერნა- ტივებით ჩანაცვლების შესახებ - ინვესტიცია ტექნოლო- გიებში ემისი- ების შესამცი- რებლად ან ოპერაციებისა და შინამე- ურნეობების ენერგოე- ფექტურობის გასაუმჯობე- სებლად.	- მომხმარებ- ლის ქცევის შეცვლა, მათ შორის მიზანმიმ- ართული სვლა ნახშირბადის ნაკვალევის პროდუქტე- ბის შემცირე- ბაზე - ნედლეულის გაზრდილი ღირებულება, გაზრდილი არასტაბილუ- რობა და ხარ- ჯები, ნახშირ- ბადის მძიმე ნედლეულის მოპოვების შეზღუდვები	- სამომხ- მარებლო პრეფერენცი- ების მწვანე პროდუქტებზე გადატანა სექტორის სტიგმა- ტიზაცია, რაც იწვევს შემოსავლის შემცირებას სამუშაო ძა- ლის მართვასა და დაგეგმვაზე უარყოფითი ზემოქმე- დებისგან (მაგ., თანამ- შრომლების მოზიდვა და შენარჩუნება) - დაინტერესე- ბული მხარის გაზრდილი და- ინტერესება ან დაინტერესე- ბული მხარის უარყოფითი გამოხმაურება	ექსტრე- მალური მეტეორო- ლოგიური მოვლენების სიმძიმე, როგორცაა წყალდიდო- ბები	- ცვლილებები ნალექების რაოდენობაში და ამინდის უკიდურესი ცვალებადობა, რომელიც გავლენას ახ- დენს საკვების წარმოებასა და საცხოვრე- ბელ გარემოზე - საშუალო ტემპერატუ- რის მატება, რომელიც გავლენას ახ- დენს სამუშაო პირობებზე, საცხოვრებელ პირობებსა და ადგილობრივ ინფრასტრუქ- ტურაზე - ზღვის დონის მატება, რომე- ლიც გავლენას ახდენს ადგი- ლობრივ ეკო- სისტემებზე, იზრდება ჩაძირვისა და წყალდიდობის რისკები
დრო ჰორიზონტი	საშუალო	გრძელი	საშუალო	გრძელი	საშუალო	გრძელი
პოტენ- ციური ზეგავლე- ნის დონე, რომელიც გავლენას ახდენს მომხმარებ- ლებზე და თიბისიზე	დაბალი	დაბალი	დაბალი	დაბალი	საშუალო	საშუალო

გარდა ამისა, ჩვენ ვიყენებთ კლიმატთან დაკავშირებული რისკების რადარის მეთოდოლოგიას¹, რომელიც შემუშავდა საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მიერ და შეიძლება, გამოყენებულ იქნას ადგილობრივ კონტექსტში. კლიმატის რისკის რადარის ეს ქულათა სისტემა გამოყენებულია საქართველოში ყველა სექტორისთვის, რომელიც კლასიფიცირებულია ძირითად სექტორებად NACE სექტორის კოდების მიხედვით (ევროსტატი 2008). ამ დროისთვის ყველაზე მაღალი ქულა არის 7, ამიტომ საქართველოში ჯერ არ არის გამოვლენილი კრიტიკული სექტორები. თუმცა, ზოგიერთი სექტორი (კერძოდ, ქულები 7 და 6) პოტენციურად მაღალი რისკის შემცველიადა სხვები (ქულები 4 და 5) წარმოადგენს კლიმატთან დაკავშირებულ რისკების გავლენის ქვეშ მყოფ პორტფელს². კლიმატთან დაკავშირებული რისკების რისკების რადარი საფუძველს უყრის კლიმატთან დაკავშირებული რისკების შეფასებას სექტორულ და ინდივიდუალური მომხმარებლის დონეზე. კლიმატთან დაკავშირებული აქტივობების რისკებისა და შესაძლებლობების განსაზღვრისას ჩვენ ვითვალისწინებთ კლიმატური რისკების რადარის ქულებს. ჩვენ შევიშუშავეთ ESG პროფილების შიდა მეთოდოლოგია კლიმატის რისკის რადარის საფუძველზე. დამატებითი დეტალები მოცემულია რისკების მართვის საერთო პროცესის ნაწილში 149-ე გვერდზე. გარდა ამისა, კლიმატის ზეგავლენის ქვეშ მყოფ სექტორებთან დაკავშირებული შესაძლებლობები მოცემულია ქვემოთ, კლიმატთან დაკავშირებული შესაძლებლობების ნაწილში, გვერდებზე 141.

გარდამავლობის რეგულაციებისა და სამართლებრივი ღონისძიებების გავლენის საერთო შეფასება

საქართველოს 2030 წლის კლიმატის ცვლილების სტრატეგია³ და კლიმატის სტრატეგიის სამოქმედო გეგმა⁴ ადგენს პოლიტიკის სხვადასხვა ზომებს, რომლებზეც დაყრდნობითაც თიბისი ბანკმა განსაზღვრა პოლიტიკის ზომების პოტენციური გავლენა თიბისის მიერ დაფინანსებულ სხვადასხვა ეკონომიკურ სექტორზე. გარდამავლობის რისკების პოტენციური გავლენა რომ შევაჯამოთ, საქართველოში და თიბისი ბანკის საქმიანობაზე გარდამავლობის რისკები დაბალია. შეფასებაში გათვალისწინებულია, რომ ვაჭრობა და მომსახურება დომინირებს საქართველოს ეკონომიკაში და საქართველოს 2030 წლის კლიმატის ცვლილების სტრატეგიაში წარმოდგენილი პოლიტიკის ზომები, საერთო ჯამში, მცირე გავლენას მოახდენს ეკონომიკის სექტორებზე, განსაკუთრებით მოკლე და საშუალოვადიან პერსპექტივაში. საქართველოს, როგორც გარდამავალი და მზარდი ეკონომიკის სტატუსის გათვალისწინებით, საქართველოს 2030 წლის კლიმატის ცვლილების სტრატეგია მიზნად ისახავს არა პოლიტიკის ზომებით მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდის შეფერხებას, არამედ საჭიროების შემთხვევაში შეუფერხებელ გადასვლას. აღსანიშნავია, რომ გარდამავლობის რისკებით მსოფლიოში ყველაზე მეტად დაზარალებული ეკონომიკური სექტორები, როგორიცაა სამთო მოპოვება, ნედლი ნავთობი, ბუნებრივი აირი და ლითონის მადნები, კოქსის წარმოება და რაფინირებული ნავთობპროდუქტები⁵, საქართველოში მხოლოდ ძალიან შეზღუდული მოცულობითაა წარმოდგენილი, რის შედეგადაც გარდამავლობის ზომების საერთო გავლენა ეკონომიკურ ზრდაზე, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, დაბალია.

ტექნოლოგიური რისკი

ტექნოლოგიური რისკი გარდამავლობის რისკის ქვეკატეგორიაა. კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ტექნოლოგიური რისკი, ტექნოლოგიების განვითარებაში არასაჭირო ინვესტიციები ან ტექნოლოგიურ გაუმჯობესებაში გამოტოვებული ინვესტიციები საქართველოში დაბალია, რადგან ქართული კომპანიები თითქმის არ ახდენენ ინვესტირებასახალი მწვანე ტექნოლოგიების განვითარებაში; უფრო სწორად, ისინი სარგებლობენ სხვა (ტექნოლოგიურად მოწინავე) ქვეყნებში შემუშავებული ტექნოლოგიებით და ნერგავენ ტექნოლოგიებს, რომლებიც უკვე შემონახული და დამკვიდრებულია. აქედან გამომდინარე, ნაკლებად სავარაუდოა, რომ წარუმატებელი ინვესტიციები განხორციელდეს.

საბაზრო რისკი და რეპუტაციული რისკი

საბაზრო რისკი დაბალია, რადგან საქართველოში მომხმარებელთა ქცევა აჩვენებს ძალიან ნელ ტენდენციას დაბალი ნახშირბადის ნაკვალევის მქონე პროდუქტების მიმართ. რეპუტაციული რისკის გამო, არსებითი გავლენა არ არის მოსალოდნელი, რადგან თიბისი ბანკმა შეიმუშავა გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პროცედურები გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების გამოვლენის, შეფასების,

1 www.nbg.gov.ge - სებ-მა, გერმანიის Sparkassenstiftung for International Cooperation (DSIK) -თან თანამშრომლობით, მოამზადა ანგარიში საქართველოს ეკონომიკური სექტორებისთვის კლიმატთან დაკავშირებული რისკების რადარისა და ფინანსური სექტორისთვის მისი შესაძლო გამოყენების შესახებ. ანგარიში შეიმუშავებს კლიმატის რისკის შეფასების სისტემას საქართველოს ეკონომიკური სექტორებისთვის და აფასებს ფინანსური სექტორის ზემოქმედებას გამოვლენილ სარისკო სექტორებზე.

2 7 ქულა - სასოფლო მეურნეობა, მეტყევეობა და მეთევზეობა, არა მრავალწლიანი მარცვლეული კულტურები, მეტყევეობა და ხის მასალის წარმოება, წარმოება და საკვები პროდუქტები, ქიმიური პროდუქტების წარმოება, ელექტროენერგია, ბუნებრივი აირი, აორთქლება და კონდინირება, წყლის მიწოდება, კანალიზაცია, ნარჩენების მართვა და აღდგენა. 6 ქულა - მრავალწლიანი მარცვლეული კულტურები, ცხოველთა მოშენება, მეთევზეობა და აკვაკულტურა, წარმოება.

3 საქართველოს კლიმატის ცვლილების ფინანსური რისკები | ინგლისის ცენტრალური ბანკი

4 2021-2023 წლების საქართველოს კლიმატის სტრატეგიის სამოქმედო გეგმა

5 ძირითადი ელემენტი: კლიმატის ცვლილების ფინანსური რისკები | ინგლისის ცენტრალური ბანკი

მართვისა და მონიტორინგის მიზნით, რომლებიც სრულად შეესაბამება საქართველოს გარემოსდაცვით კანონმდებლობას და მიჰყვება საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკას. დამატებითი ინფორმაცია გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის შესახებ იხილეთ 145-151 გვერდებზე.

მწვავე და ქრონიკული ფიზიკური რისკების გავლენის საერთო შეფასება

საქართველოს გეოგრაფიული მდებარეობა და ბუნებრივი პირობები, როგორც მთიანი ლანდშაფტის, შავი ზღვის სანაპირო ზონის და სამხრეთ-აღმოსავლეთის ნახევრად უდაბნოების მქონე პატარა ქვეყანა, ხელს უწყობს ქვეყნის მოწყვლადობას კლიმატის ცვლილების ფიზიკური რისკების მიმართ. საქართველოში კლიმატის ცვლილების მიმართ ყველაზე მოწყვლად სექტორებად ითვლება სოფლის მეურნეობა, მეტყვეობა, ტურიზმი და ჯანდაცვა¹.

მწვავე და ქრონიკული ფიზიკური რისკის გავლენა ეკონომიკურ სექტორებზე, რომლებიც ფინანსდება „თიბისი ბანკის“ მიერ, დროთა განმავლობაში შესაძლოა, არსებითი გახდეს. ჯგუფისთვის რისკები შეიძლება, გამოიხატოს აქტივების ღირებულებების გაუფასურებით და საქართველოში მოქმედი მომხმარებლების კრედიტუნარიანობის გაუარესებით. გარკვეული გეოგრაფიული არეალები და ეკონომიკური სექტორები, როგორიცაა ზამთრის კურორტები და სასოფლო-სამეურნეო მიწები, უკვე ნაწილობრივ დაზარალებულია და შეიძლება კიდევ უფრო გაუარესდეს საშუალოვადიან პერიოდში. საქართველოსა და თიბისი ბანკის საქმიანობაზე მწვავე და ქრონიკული რისკების პოტენციური გავლენის საერთო შეფასება საშუალოა გრძელვადიან პერსპექტივაში. ამჟამად თიბისი ბანკის საქმიანობაზე დაკვირვებადი არსებითი გავლენა არ არის. გასაგებია, რომ კლიმატის ცვლილების რისკები მეტწილად დაკავშირებულია გრძელვადიან ზეგავლენასთან; თუმცა, ეს გრძელვადიანი ზემოქმედება გაურკვეველია, განსაკუთრებით ბანკის სასესხო პორტფელის უფრო მოკლევადიანი ვადიანობის სტრუქტურის გათვალისწინებით.

კლიმატთან დაკავშირებული შესაძლებლობები

კლიმატთან დაკავშირებული შესაძლებლობები პირდაპირ კავშირშია კლიმატის რისკებთან და ეკონომიკურ სექტორებთან, რომლებსაც აქვთ გარემოზე მნიშვნელოვანი უარყოფითი ზეგავლენა ან/და შესაძლოა პოტენციურად ზეგავლენა მოახდინონ კლიმატის რისკებზე. შემსუბუქების ღონისძიებების დაფინანსება (GHG გაფრქვევების შემცირება) მოიცავს ისეთ სექტორებს, როგორიცაა ტრანსპორტი, მშენებლობა, ენერგიის წარმოება და გადაცემა, სოფლის მეურნეობა და წარმოება.

კლიმატის ცვლილებასთან ადაპტაცია მოიცავს სოფლის მეურნეობის, ინფრასტრუქტურის, ტურიზმისა და წყლის რესურსების სექტორებს.

თიბისის მიდგომა შეესაბამება საქართველოს კლიმატის სამოქმედო გეგმას ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული კონტრიბუციის მიზნების განსახორციელებლად:

- დაგეგმილი სათბური აირების გაფრქვევების 15%-ით შემცირება სატრანსპორტო სექტორში 2030 წლისთვის;
- დაბალი ნახშირბად-ინტენსივობის მაჩვენებლის მხარდაჭერა სამშენებლო სექტორში, კლიმატთან დაკავშირებულ მიზნებზე ორიენტირებული ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების და სერვისების წახალისების გზით;
- დაგეგმილი სათბური აირების გაფრქვევების 15%-ით შემცირება ენერგიის გამომუშავების და გადაცემის სექტორში 2030 წლისთვის;
- დაბალი ნახშირბად-ინტენსივობის მაჩვენებლის მხარდაჭერა სოფლის მეურნეობის სექტორში, სოფლის მეურნეობის სექტორში კლიმატ-გონივრული ტექნოლოგიების და სერვისების წახალისების გზით;
- ინდუსტრიულ სექტორში დაბალი ნახშირბად-ინტენსივობის მაჩვენებლის მხარდაჭერა ეკოლოგიურად სუფთა ინოვაციური ტექნოლოგიების და სერვისების წახალისების გზით, შესაბამისი ღონისძიებების გარეშე დაგეგმილ გაფრქვევებთან შედარებით გაფრქვევების 5%-ით შეზღუდვის მიზნით;
- დაბალი ნახშირბად-ინტენსივობის მაჩვენებლის მხარდაჭერა ნარჩენების მართვის სექტორში, ეკოლოგიურად სუფთა ინოვაციური ტექნოლოგიების და სერვისების წახალისების გზით.

ჩვენ ვაცნობიერებთ მდგრადი დაფინანსების მნიშვნელობას და აქტიურად ვართ ჩართული მდგრადი დაფინანსებისადმი სტანდარტიზებული მიდგომის შემუშავებაში, მათ შორის, ენერგოეფექტურობის, განახლებადი ენერგიისა და რესურსების ეფექტურობის დაფინანსებაში ჩვენი საცალო და ბიზნეს კლიენტებისთვის. ჩვენი მდგრადი პორტფელის უდიდესი ნაწილი შედგება ენერგოეფექტურობის, განახლებადი ენერგიისა და რესურსების ეფექტურობის დაფინანსებისგან და უტოლდება 847 მილიონ ლარს 1.23 მილიარდი ლარიდან. მდგრადი პორტფელის დარჩენილი ნაწილი მოიცავს ქალებისა და ახალგაზრდების დაფინანსებას, ხელმისაწვდომ საცხოვრებელსა და სტარტაპების დაფინანსებას. მდგრადი პორტფელის ზრდის სამიზნეები მოცემულია ESG სტრატეგიაში ყოველწლიურად; სამიზნეები განისაზღვრება მწვანე დაფინანსების მომხმარებელთა საჭიროებების გათვალისწინებისა და თიბისი ბანკის შესაბამის ბიზნეს განყოფილებებთან განხილვის შედეგად. 2024 წლისთვის სამეთვალყურეო საბჭომ 1.4 მილიარდი ლარის მიზნობრივი მოცულობა დაამტკიცა.

განახლებადი ენერგიის წარმოების არსებული პოტენციალის გათვალისწინებით, თიბისი გახდა წამყვანი პარტნიორი საქართველოში ადგილობრივი განახლებადი ენერგიის დაფინანსების, მათ შორის ჰიდროელექტროსადგურების მიმართულებით.

ჩვენ აქტიურად ვთანამშრომლობთ საერთაშორისო პარტნიორებთან, რათა მოვიზიდოთ დაფინანსება მდგრადი დაკრედიტებისთვის:

- თიბისი ბანკი აქტიურად ახორციელებს პარტნიორი საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მწვანე ფონდების მობილიზებას მდგრადი ეკონომიკური ზრდის ხელშეწყობად, პირველ რიგში, ენერგოეფექტურობის, რესურსების ეფექტურობისა და განახლებადი ენერგიის პროექტების დაფინანსების გზით. ეს ინსტრუმენტები დაეხმარება ადგილობრივ ბიზნესებსა და შინამეურნეობებს, გახდნენ უფრო კონკურენტუნარიანები მაღალი წარმადობის ტექნოლოგიებში ინვესტირებისა და ენერგოეფექტური პრაქტიკის დანერგვის გზით. გარდა ამისა, დაფინანსებას თან ახლავს ტექნიკური მხარდაჭერის პროგრამები, რომელიც უზრუნველყოფს მსესხებლებისთვის ნოუ-ჰაუ და ტექნიკურ ექსპერტიზას და მათი მწვანე ინვესტიციების წარმატებით განხორციელებას. რამდენიმე მწვანე ინიციატივას აქვს საგრანტო წახალისება. 2023 წლის მდგომარეობით, თიბისიმ მოიზიდა სხვადასხვა მწვანე დაფინანსება რამდენიმე გრძელვადიანი საერთაშორისო პარტნიორისგან, როგორიცაა EIB, EBRD, GGF, GCPF, FMO და ProParco, ჯამში 663 მილიონ ლარამდე.
- გარდა ამისა, 2022 წელს, 2021 წელს მწვანე კლიმატის ფონდის (GCF) აკრედიტაციის მიღების შემდეგ, თიბისიმ ხელი მოაწერა აკრედიტაციის გენერალურ ხელშეკრულებას (AMA), რომელიც არის ცენტრალური ინსტრუმენტი, რომელიც ადგენს მწვანე კლიმატის ფონდთან (GCF) მუშაობის ძირითად წესებსა და პირობებს. ეს ანიჭებს თიბისი ბანკს GCF-ისგან ფინანსურ რესურსებზე წვდომისა და მობილიზაციის უფლებას და აფორმირებს თიბისის ანგარიშვალდებულებას GCF-ის მიერ დამტკიცებული პროექტების სათანადოდ განხორციელებაში.
- ბანკი აცნობიერებს გენდერული თანასწორობისა და ქალთა უფლებების დაცვის მნიშვნელობას და აქვს რამდენიმე ინსტრუმენტი, რომელიც ხელს უწყობს ქალთა მეწარმეობის განვითარებას ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდის ხელშეწყობით, არაფინანსური მომსახურებისა და ცოდნის გაზიარების შესაძლებლობების უზრუნველყოფით. გარდა ამისა, ბანკს გამოყოფილი აქვს ახალგაზრდა მსესხებლებისა და მეწარმეების მხარდაჭერი სახსრები, რომელიც უზრუნველყოფს სესხების გაცემას განათლებისთვის, იპოთეკურ სესხებს, ასევე სესხებს ბიზნესის დასაწყებად.
- თიბისი ბანკი სტარტაპებზე, ქალ და რეგიონულ მეწარმეებზე ორიენტირებულ რამდენიმე საგრანტო საშუალებას ფლობს. რისკების გაზიარების ეს ინსტრუმენტები წარმოადგენენ უზრუნველყოფის ნაწილობრივ შემცვლელს და საშუალებას აძლევს ბანკს, გაზარდოს ხელმისაწვდომობა დაფინანსებაზე სამიზნე ჯგუფებისთვის, რაც მათ ზრდისა და განვითარების უკეთეს შესაძლებლობებს მისცემს.

2.2. კლიმატთან დაკავშირებული რისკები და შესაძლებლობების გავლენა ბიზნესზე, სტრატეგიასა და ფინანსურ დაგეგმვაზე

2024 წელს ჩვენ ყურადღებას გავამახვილებთ დეტალური გარდამავლობის გეგმების შემუშავებაზე, რომელიც დაეფუძნება GHG გაფრქვევების შემცირების მიზნით ჯგუფის საქმიანობის შედეგების შეფასებას პარიზის შეთანხმების მიზნებთან მიმართებაში. შემუშავების პროცესის მხარდასაჭერად, ჩვენ დავუკავშირდით საერთაშორისო კონსულტანტ კომპანიას, ადგილობრივ და საერთაშორისო ექსპერტებს და შევიმუშავეთ სამუშაო დეტალური აღწერა, რომელიც მოიცავს შემდეგ საქმიანობებს: დაფინანსებული გაფრქვევების გაანგარიშება, ნახშირბადის ანგარიშგება, პარიზის შეთანხმებასთან შესაბამისობა, დეკარბონიზაციის სამოქმედო გეგმა, ნახშირბადის ზეგავლენის შეფასების მეთოდოლოგია, შერჩეული მომხმარებლების ნახშირბადის ნაკვალევის შეფასება და ინსტიტუციური ცოდნის განვითარება.

დეტალური, ჰოლისტიკური გარდამავალი გეგმის არარსებობის პირობებშიც კი, ჩვენ გავატარეთ რამდენიმე ღონისძიება ჩვენი პირდაპირი ნეტო-ნულოვანი მიზნის მხარდაჭერისთვის:

- ჩვენ დავიწყეთ განახლებადი ენერგიის გამოყენება და დავამონტაჟეთ მზის ელექტროსადგურები ორ ლოკაციაზე, საერთო სიმძლავრით 130 კვტ. სულ ინვესტიციები უდრის 23,000 ლარს. გეგმით გათვალისწინებულია რეგიონებში მთლიან მოხმარებულ ელექტროენერგიაში განახლებადი ენერგიის წილის 50%-მდე ზრდა;
- ჩვენ თანდათან ვზრდით ელექტრო და ჰიბრიდული ავტომობილების წილს ჩვენს ავტომობილების ავტოპარკში, რაც ამჟამად უდრის 67%-ს; ჯამური ინვესტიცია უდრის 914,900 ლარს.
- 2022 წლიდან ყველა ახლადგარემონტებულ ფილიალში ვამონტაჟებთ ენერგოეფექტურ გათბობა / გაგრილების სისტემებს; მთლიანი ინვესტიციები სამშენებლო სამუშაოების ჩათვლით უდრის 2.15 მილიონ ლარს.
- 2023 წლის განმავლობაში ჩვენ განვაახლეთ IT ინფრასტრუქტურის და ღრუბლოვანი, ენერგოეფექტურ სერვერებზე მიგრაცია განვახორციელეთ, რაც ელექტროენერგიის მოხმარების შესაბამისი წილს 10-15%-ით

როგორ ვქმნით ღირებულებას ინვესტიციებისთვის **გაგრძელება**

შემცირებს.

- 2024 წელს ჩვენ ვაპირებთ დავამონტაჟოთ 36 ელექტრო დამტენი სადგური ჩვენს სათაო ოფისში და სხვა ობიექტებზე; დაგეგმილი ინვესტიციები უდრის 450,000 ლარს.

მთლიანი ინვესტიციები უდრის 3.54 მილიონ ლარს.

ჩვენი პორტფელის გამწვანებისა და დაფინანსებული ემისიის შემცირების მხარდასაჭერად (Scope 3), ჩვენ ვაძლიერებთ ძალისხმევას მწვანე დაფინანსების კუთხით.

- მწვანე დაფინანსების მოცულობას ყოველწლიურად ვზრდით;
- 2023 წელს ჩვენ 23%-ით გადავაჭარბეთ ჩვენს სტრატეგიულ მიზანს - 1.0 მილიარდი ლარის მდგრადი პორტფელის მოცულობას და მივაღწიეთ 1.23 მილიარდ ლარს.
- სხვადასხვა საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებისგან მოზიდული მწვანე დაფინანსება ყოველწლიურად იზრდება. 2023 წლის მდგომარეობით, ეს უდრის 663 მილიონ ლარს.

ძირითადი შესაძლებლობები ენერგოეფექტურობასა და განახლებადი ენერგიის დაფინანსებაშია. თუმცა, ჩვენ მომხმარებლებს ვთავაზობთ მწვანე და კლიმატთან დაკავშირებული სხვა დაფინანსებების ფართო სპექტრს.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში მოცემულია კლიმატთან დაკავშირებული შესაძლებლობების შეჯამება სექტორის მიხედვით.

სექტორი	% ცალკე ბანკის სასესხო წიგნში	GHG გარეკვევებში კონტრიბუციის დონე ¹	კლიმატური რისკის შეფასება ²	პროდუქციის კატალოგი
სოფლის მეურნეობა	4.6%	4	7	ენერგოეფექტურობის სესხები კლიმატ-გონივრული ტექნოლოგიები ახალი სარწყავი სისტემები
ავტომობილები	1.3%	4	5	ჰიბრიდული და ელექტრომობილები ევრო 5, ევრო 6 და ევრო 7 ავტომობილები ენერგოეფექტურობის სესხები სამრეწველო ავტომობილები
მშენებლობა	6.9%	3	6	ენერგოეფექტურობის სესხები სამშენებლო პროექტებისთვის, ენერგოეფექტური სამშენებლო მასალების წარმოება, ენერგოეფექტურობის სესხები მანქანა-დანადგარებისთვის / ტექნიკისთვის ელექტრომობილების დამტენი სადგურები
ენერგია და კომუნალური მომსახურებები	4.7%	4	7	განახლებადი ენერგიის დაფინანსება ელექტრომობილების დამტენი სადგურები
კვების მრეწველობა	5.4%	4	7	ენერგოეფექტურობის სესხები (საწყობები, საცავი, ტექნიკა, მანქანები)
ფიზიკური პირები	37.1%	N/A	N/A	ენერგოეფექტურობის იპოთეკური სესხი ჰიბრიდული და ელექტრომობილების სესხები
წარმოება	0.7%	3.5	6	ენერგოეფექტურობის სესხები (დანადგარები, ტექნიკა, შენობები) ნახშირბადის ფილტრაცია
ლითონები და სამთო მოპოვებითი მრეწველობა	0.8%	4	5	ენერგოეფექტურობის სესხები (დანადგარები, ტექნიკა, შენობები)
ნავთობი და გაზი	1.2%	4	7	ელექტრომობილების დასამუხტი სადგურების მშენებლობის ენერგოეფექტური სესხები
უძრავი ქონება	9.5%	3	5	ენერგოეფექტურობის სესხები განახლებადი ენერგიის დაფინანსება (მზის პანელები)
ტრანსპორტი	1.4%	3.5	6	ჰიბრიდული და ელექტრომობილები ევრო 5, ევრო 6 და ევრო 7 ავტომობილები, ავტობუსები, სატვირთო ავტომობილები

¹ კლიმატური რისკების რადარი ანიჭებს GHG გარეკვევებში კონტრიბუციის დონეს საქართველოს სათბურის აირების ეროვნული ინვენტარიზაციის ანგარიშის მიხედვით 1990-2017.

² კლიმატურის რისკების რადარი განსაზღვრავს რისკის 4 კატეგორიას: 0-3 უგულებელყოფილი, 4-5 მოწყვლადი, 6-7 მაღალი რისკი, 8-10 კრიტიკული. არ არსებობს კრიტიკული რისკის პროფილის მქონე სექტორები.

როგორ ვქმნით ღირებულებას ინვესტიციებისთვის **გაგრძელება**

2023 წელს ჩვენ გავაგრძელეთ კლიმატის და უფრო ფართო ESG მოსაზრებების ჩართვა ჩვენი ფინანსური დაგეგმვის პროცესებში. დამატებითი ხარისხობრივი მოსაზრებები, დაკავშირებული კლიმატთან და ESG საკითხებთან, ჩართული იყო 2023 წლის ფინანსური დაგეგმვის ციკლში. 2023 წელს ჯგუფმა სასესიო პორტფელის ზრდის დაგეგმვა რისკებსა და შესაძლებლობებს მოარგო სხვადასხვა ბიზნეს სეგმენტში: საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები და კორპორატიული სეგმენტი.

2023 წლის ბოლოს მდგომარეობით, თიბისი ბანკის მდგრადი პორტფელი (რომელიც უდრის 1.23 მილიარდ ლარს) მოიცავს სხვადასხვა დანიშნულების მქონე სესხებს, როგორიცაა: ენერგოეფექტურობის სესხები, ელექტრომობილების სესხები, განახლებადი ენერგიის დაფინანსება მზის პანელებისა და ჰიდროელექტროსადგურებისთვის.

სექტორი	% თიბისი ბანკის სასესიო წიგნში	წილი მდგრად პორტფელში	2024 წელს დაფინანსების საყურადღებო სფეროები
საცალო სეგმენტი	35%	1.1%	ენერგოეფექტურობა ჰიბრიდული და ელექტრომობილები იპოთეკური სესხები მზის პანელები
მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების სეგმენტი	26%	5.9%	ენერგოეფექტურობა განახლებადი ენერგია კლიმატ-გონივრული ტექნოლოგიები ჰიბრიდული და ელექტრომობილები სამრეწველო ავტომობილები
კორპორატიული სეგმენტი	39%	93%	ენერგოეფექტურობა განახლებადი ენერგია კლიმატ-გონივრული ტექნოლოგიები ახალი სარწყავი სისტემები სამრეწველო ავტომობილები

2024 წელს ჩვენ ყურადღებას გავამახვილებთ გარდამავლობის გეგმებსა და ფინანსური დაგეგმვის პროცესში პარიზის შეთანხმებასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის ინტეგრირებაზე, ასევე, შესაბამისი მეთოდოლოგიებისა და ინსტრუმენტების შემუშავებაზე.

2.3. კლიმატთან დაკავშირებული სცენარები

ბანკი მნიშვნელოვან ნაბიჯებს დგამს სცენარული ანალიზის შესაძლებლობების გასაუმჯობესებლად, რათა უკეთ გაერკვეს კლიმატთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების სავარაუდო შედეგებში ჩვენი ბიზნესისა და მომხმარებლებისთვის და რეაგირება მოახდინოს მათზე. კლიმატთან დაკავშირებული სცენარული ანალიზის შემუშავება დიდ გამოწვევას წარმოადგენს, რადგან კლიმატის მონაცემებისა და ქვესექტორული ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა და ვარგისიანობა ფინანსური რისკების ანალიზისთვის, ასევე კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მოდელირების შესაძლებლობები საქართველოში ძალიან შეზღუდულია და ჯერ კიდევ ვითარდება. მიუხედავად ამ შეზღუდვებისა, სცენარული ანალიზი საშუალებას გვაძლევს, შევამოწმოთ კლიმატის ცვლილების შესაძლო გავლენების სხვადასხვა გზები და გავიაზროთ მათთან დაკავშირებული რისკების ხასიათი და მასშტაბი. სცენარული ანალიზის მიზანია არა მომავლის პროგნოზირება, არამედ შესაძლო რისკებში გარკვევა და მათი მართვისთვის მომზადება. 2023 წელს ჩვენ განვავრდეთ მუშაობა გარე კონსულტანტთან და განვაახლეთ სტრეს-ტესტის მოდელი, რომელიც მოიცავს სხვადასხვა ეკონომიკურ სექტორს საქართველოში, რათა გამოგვევლინა სტრეს-ტესტის გავლენა ბანკის მთლიან საკრედიტო პორტფელზე.

სცენარის არჩევა

სხვადასხვა დამატებული სცენარების შესარჩევად და რისკების სრულყოფილად შესაფასებლად სხვადასხვა სცენარი გამოიყენება: 2°C (B2C)¹-ზე ნაკლები, Net Zero 2050 (NZ2050)² და დაგვიანებული გადასვლა (DT)³. შერჩეული სცენარების ნაკრები მოიცავს ვადებს 2020 წლიდან 2050 წლამდე. სცენარები ასახავს განსხვავებულ ვარაუდებს მთავრობის ქმედებების ალბათობისა და დროის, ტექნოლოგიური განვითარებისა და პროდუქტიულობაზე მათი ზეგავლენის შესახებ. თითოეული სცენარი აერთიანებს ვარაუდებს, რომლებიც დაკავშირებულია: i) საჯარო პოლიტიკის ღონისძიების შემოღებასთან (ნახშირბადის უფრო მაღალი გადასახადი); და (ii) პროდუქტიულობის შოკებთან, რომლებიც გამოწვეულია ტექნოლოგიური ინოვაციების არასაკმარისი სიმწიფით (ენერგიის უფრო მაღალი ფასები) და გავლენა ინვესტიციებზე არაენერგეტიკულ სექტორებში. სცენარული ანალიზისთვის მონაცემების ძირითად წყაროდ გამოვიყენეთ გლობალური ცვლილების შეფასების მოდელი (GCAM), რომელიც გამოიყენება NGFS სცენარების მისაღებად. მონაცემები მიღებული იყო NGFS II ფაზის მონაცემთა ბაზიდან და GCAM5.3 (GCAM-USA) მოდელიდან, რომელიც ინტეგრირებული შეფასების მოდელია ენერგეტიკული და სოციალურ-ეკონომიკური სისტემების განვითარებისთვის.

გარდამავლობის რისკებიდან მაკროეკონომიკური ზემოქმედება წარმოიქმნება ენერგეტიკისა და მიწათსარგებლობის ფუნდამენტური ცვლილების შედეგად და გავლენას ახდენს ეკონომიკის ყველა სექტორზე. GCAM მოდელი აღწერს, თუ როგორ ვითარდება ენერგიის მიწოდება, მოთხოვნა და ფასები სხვადასხვა გარდამავალ სცენარში. მოდელი, ასევე, განსაზღვრავს მშპ-ს ტრაექტორიებს, ნახშირბადის ფასებს და GHG გაფრქვევებს საქართველოსთვის.

სცენარის განხორციელება

GCAM მოდელს შედეგების შევსების მიზნით, დაემატა გარდამავლობის კიდევ სამი არხი:

- გაზრდილი კაპიტალური დანახარჯები - დეკარბონიზებული ეკონომიკისკენ გადასვლა მოითხოვს „ტრადიციული“ ან ნახშირბად-ინტენსიური ტექნოლოგიის ჩანაცვლებას მდგრადი ტექნოლოგიით⁴. ეს ახალი ტექნოლოგიები უფრო ძვირია, რაც გულისხმობს თიბისის მსესხებლებისთვის კაპიტალური დანახარჯების/ბერკეტების/ვალის მომსახურების უფრო მაღალ ტვირთს;
- პირდაპირი გაფრქვევები - ენერგორესურსების ფასები გარდამავლობის მთავარი არხია ნახშირბადის გადასახადისთვის, მაგრამ პირდაპირი ემისიები (საკუთარი გათბობა, საკუთარი სანავის მოხმარება, მეცხოველეობის გაფრქვევები და ა.შ.), ასევე, შეიძლება დაიბეგროს. პირდაპირ გაფრქვევებს არ ასახავს ენერგიაზე კონცენტრირებული ინტეგრირებული შეფასების მოდელები (IAM);
- გარდამავლობის გამარჯვებულები - გარკვეული სექტორები შეიძლება ჩაითვალოს სექტორის გამარჯვებულად, რადგან ისინი, სავარაუდოდ, ისარგებლებენ უფრო მაღალი და დაჩქარებული საინვესტიციო ციკლით. ზოგიერთი მათგანი მოიცავს მშენებლობას, ავტომობილებს, ვაჭრობას და წარმოება დაბალ-ნახშირბადიან საქმიანობაზე გადასვლის გამო.

1 ეს სცენარი „ 2°C -ზე ნაკლები“ თანდათან ზრდის კლიმატის პოლიტიკის სიმკაცრეს, რაც გლობალური დათბობის 2°C -ზე დაბლა შეზღუდვის 67%-იან შანსს იძლევა. ეს სცენარი ითვალისწინებს, რომ კლიმატის პოლიტიკა დაუყოვნებლივ იწერება და თანდათან უფრო მკაცრდება, თუმცა არ არის ისეთი მაღალი, როგორც Net Zero 2050-ში. CDR (ნახშირორჟანგის ამოღება) განლაგება შედარებით დაბალია. წმინდა ნულოვანი CO_2 ემისიები მიიღწევა 2070 წლის შემდეგ. ფიზიკური და გარდამავალი რისკები ორივე შედარებით დაბალია.

2 Net Zero 2050 არის ამბიციური სცენარი, რომელიც ზღუდავს გლობალურ დათბობას 1.5°C -მდე მკაცრი კლიმატური პოლიტიკისა და ინოვაციების მეშვეობით, მიაღწევს წმინდა ნულოვან CO_2 ემისიას დაახლოებით 2050 წელს. ზოგიერთი იურისდიქცია, როგორიცაა აშშ, ევროკავშირი და იაპონია, ამ ეტაპზე ნულს აღწევს სათბურის ყველა აირისთვის. ეს სცენარი ითვალისწინებს, რომ დაუყოვნებლივ ხდება ამბიციური კლიმატური პოლიტიკის დანერგვა. CDR გამოიყენება დეკარბონიზაციის დასაჩქარებლად, მაგრამ ინახება მაქსიმალურად და ფართოდ ბიოენერგიის წარმოების მდგრად ღონესთან შესაბამისობაში. CO_2 -ს სუფთა ემისიები ნულს აღწევს დაახლოებით 2050 წელს, რაც იძლევა გლობალური დათბობის 1.5°C -ზე დაბლა შეზღუდვის მინიმუმ 50%-იან შანსს საუკუნის ბოლოსთვის, წინა წლებში 1.5°C -ის გარეშე ან დაბალი გადაჭარბებით ($< 0.1^{\circ}\text{C}$). ფიზიკური რისკები შედარებით დაბალია, მაგრამ გადასვლის რისკები მაღალია.

3 დაგვიანებული გადასვლა ვარაუდობს, რომ გლობალური წლიური ემისიები არ შემცირდება 2030 წლამდე. ამის შემდეგ საჭიროა ძლიერი პოლიტიკა, მათა შეზღუდვის დათბობა 2°C -ზე დაბლა. ნეგატიური გამოწვევები შეზღუდულია. ეს სცენარი ითვალისწინებს, რომ კლიმატის ახალი პოლიტიკა არ შემოღებულა 2030 წლამდე და მოქმედების დონე განსხვავდება ქვეყნებსა და რეგიონებში ამჟამად განხორციელებული პოლიტიკის საფუძველზე. CDR ტექნოლოგიების ხელმისაწვდომობა, როგორც ვარაუდობენ, დაბალია, რაც იწვევს ნახშირბადის ფასების ზრდას, ვიდრე Net Zero 2050-ში. ამის შედეგად, გამონაბოლქვი დროებით აღემატება ნახშირბადის ბიუჯეტს და უფრო სწრაფად მცირდება, ვიდრე 2°C გაცილებით დაბალ ტემპერატურისას 2030 წლის შემდეგ, რათა უზრუნველყოფილი იყოს გლობალური დათბობის 2°C -ზე დაბლა შეზღუდვის 67%-იანი შანსი. ეს იწვევს როგორც უფრო მაღალ გარდამავლობის, ასევე ფიზიკურ რისკებს, ვიდრე Net Zero 2050 და 2°C -ზე დაბალ სცენარები.

4 საქართველოს მდგრადი ფინანსების ტაქსონომიის მიხედვით.

ფიზიკური რისკების თვალსაზრისით, NGFS-ის მიერ მოწოდებული მოდელები და სცენარები გამოკვლეული იყო ფიზიკურ რისკებზე. ასევე, მიზანშეწონილი გახდა გარდამავლობის რისკების სცენარებთან თავსებადობა. ხელმისაწვდომმა მონაცემთა წყაროებმა მიზანშეწონილი გახადეს მხოლოდ ფიზიკური რისკის ინდიკატორების გამოყენება REMIND-MAGPIE¹ მოდელისთვის სამი სცენარით (მიმდინარე პოლიტიკა, Net Zero 2050 და გადადებული გადასვლა). შემდეგ, საქართველოსთვის ყველაზე აქტუალური ფიზიკური რისკის ორი ინდიკატორი შეირჩა, რომელთაგანაც ერთი მწვავე იყო, მეორე კი - ქრონიკული. პირველი, „მდინარის წყალდიდობისგან მოსალოდნელი ყოველწლიური ზარალი“, მწვავე რისკის ინდიკატორად იქნა არჩეული, რადგან საქართველოს ბუნებრივი კატასტროფების ისტორია მიუთითებს, რომ ყველაზე საზიანო, მაღალი რისკის ფიზიკური მოვლენა წყალდიდობაა. „ჭაერის საშუალო ტემპერატურა“ არჩეული იყო, როგორც ქრონიკული რისკის ფუნდამენტური მაჩვენებელი.

შოკები, რომლებიც გამოიყენება კლიმატის სტრესის ტესტირების გამოთვლებში, გამომდინარეობს გრძელვადიანი შოკებიდან: საშუალო შოკი 2020-დან 2050 წლამდე (შოკები განსაზღვრულია ყოველი 5-წლიანი პერიოდისთვის) გამოყენებული იყო კლიმატის სტრესის ეფექტების გამოსათვლელად. ამრიგად, გამოთვლებში გათვალისწინებული შოკები გაცილებით მაღალია, ვიდრე შემდეგი 10-15 წლის განმავლობაში სტრესის ტესტირების მოდელით განსაზღვრული შოკები; გასათვალისწინებელია, რომ ბანკის აქტივების ტიპური ვადიანობა 15 წლამდე პერიოდს მოიცავს.

მოდელის შედეგი აჩვენებს შემოსავლების გრძელვადიან ცვლილებას გარდამავლობის და ფიზიკური რისკების გამო 2020 წლიდან 2050 წლამდე. დარგზე შემოსავლის შოკი ინტეგრირებულია თიბისის საბაზისო სცენარის პარამეტრებში და ვრცელდება პორტფელის სხვადასხვა სეგმენტზე: მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესი, კორპორატიული და საცალო ვაჭრობა.

დასკვნები

სცენარები 2°C-ზე ნაკლები და Net Zero 2050: შედეგები სეგმენტების მიხედვით აჩვენებს, რომ კლიმატური შოკების გავლენა კლიენტების გადახდისუნარიანობაზე საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესის და კორპორატიულ სეგმენტებში უმნიშვნელოა.

დაგვიანებული გარდამავლობის სცენარით, შედეგები ოდნავ განსხვავდება: კლიმატური შოკები მხოლოდ უმნიშვნელოდ აისახება საცალო ვაჭრობის, მიკრო და მცირე და საშუალო ბიზნესის სეგმენტების კლიენტების გადახდისუნარიანობაზე. რამდენიმე კორპორატიული კლიენტი უარყოფით ტენდენციებს ავლენს, რადგან თავდაპირველად გირაოს ღირებულება არ იყო გათვალისწინებული; თუმცა, გირაოს ღირებულების გათვალისწინების შემდეგ შედეგები უმნიშვნელო ხდება.

მაშინაც კი, თუ კლიმატის სტრესის ტესტები არ არის პროგნოზირების ინსტრუმენტები, ისინი მიუთითებენ კლიმატური შოკების მიმართ მედეგობის დონეზე, განსაკუთრებით მოკლე და საშუალოვადიან პერიოდში. გრძელვადიანი ეფექტის საკმარისად დაკვირვება შეუძლებელია, რადგან თიბისის სასესიო პორტფელის საშუალო ვადიანობა უფრო მოკლეა, ვიდრე კლიმატის სტრესის ტესტირების დროის ჰორიზონტი, რომელიც ითვალისწინებს მომდევნო 30 წლის პერიოდს. აღსანიშნავია, რომ სესხის მაქსიმალური ვადიანობა ადგილობრივი მარეგულირებლის მიერ შემოიფარგლება 15 წლით (მცირე გამოწვავისის გარდა). გარდა ამისა, კლიმატის სტრესის ტესტები აჩვენებს, რომ ყველაზე მოწყვლადი სექტორები არის ენერგეტიკა (არაგანახლებადი) და კომუნალური მომსახურება და ნავთობი და გაზი, თუ გარდამავლობის რისკები მატერიალიზდება. თუმცა, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, გარდამავლობის რისკი საკმაოდ დაბალია საქართველოში.

3. რისკების მართვა

კლიმატთან დაკავშირებული რისკების იდენტიფიცირებისა და შეფასების პროცესები

თიბისის აქვს გარემოს დაცვისა და კლიმატის ცვლილების ყოვლისმომცველი პოლიტიკა, რომელიც არეგულირებს ჩვენს გარემოსდაცვითი მართვის სისტემას ("EMS") და კლიმატთან დაკავშირებულ ჩარჩოს ჭკუფში. გარემოს დაცვისა და კლიმატის ცვლილების პოლიტიკა უზრუნველყოფს, რომ ჩვენ:

- დავადგინოთ მეთოდოლოგიები კლიმატზე ორიენტირებული მოქმედებების გაუმჯობესებისათვის და მოახდინოს შესაბამისი მიდგომების ინტეგრირება ჭკუფის ოპერაციებისა და მართვის პროცესებში;
- დავიცვათ მოქმედი გარემოსდაცვითი, ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების და შრომითი რეგულაციები;
- გამოვიყენოთ ჯანსაღი გარემოსდაცვითი, ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების და შრომითი პრაქტიკა;
- გადავდგათ გონივრული ნაბიჯები, რათა ჩვენმა მომხმარებლებმა ასევე შეასრულონ თავიანთი გარემოსდაცვითი და სოციალური პასუხისმგებლობები.

ჩვენი გარემოს დაცვისა და კლიმატის ცვლილების პოლიტიკა სრულად შეესაბამება საქართველოს გარემოსდაცვით კანონმდებლობას და იცავს საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკას. სრული პოლიტიკა ხელმისაწვდომია შემდეგ ბმულზე: www.tbcbankgroup.com.

ჩვენი გარემოსდაცვითი მართვის სისტემა ეფუძნება ოთხ მიმართულებას:

- შიდა გარემოსდაცვითი საქმიანობა;
- გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვა დაკრედიტებაში;
- მდგრადი დაფინანსება; და
- გარე კომუნიკაციები

შიდა გარემოსდაცვითი საქმიანობა

სათბური აირების (GHG) გაფრქვევების კალკულაცია

შიდა გარემოსდაცვითი მართვის სისტემა ჯგუფის მიერ რესურსების მოხმარების მართვაზეა ორიენტირებული. თიბისი ბანკმა განიხილა ყველა საოპერაციო საქმიანობა, შესყიდვები და აუტოსონინგული მომსახურება, რომლის გაკონტროლებაც შეუძლია (ახლანდელი და დაგეგმილი) და გამოავლინა ბიზნესისთვის რელევანტური ყველა მატერიალური გარემოსდაცვითი ასპექტი, რომლებიც იყოფა არაპირდაპირ და პირდაპირ გარემოსდაცვით ასპექტებად, გაანალიზებულია მაჩვენებლების კომპლექსური სისტემის საფუძველზე და იმართება შესაბამისად.

თიბისიმ ჩამოაყალიბა ყოვლისმომცველი შიდა გარემოსდაცვითი სისტემა, რომელიც მართავს და ანგარიშს უწევს GHG გამოფრქვევებს თიბისიში და მონოძეულობა შეამციროს GHG გამოფრქვევები ენერგომოხმარების, წყლისა და ქაღალდის მოხმარების მკაცრი მონიტორინგის გზით. შემუშავდა გარემოსდაცვითი მონაცემების დოკუმენტირების სახელმძღვანელოები და შვილობილ კომპანიებში პასუხისმგებელ პირებს დაევალა საჭირო მონაცემების შეგროვება და მიწოდება. დამატებითი დეტალები ჯგუფის GHG გაფრქვევებისა და სამიზნე მაჩვენებლების შესახებ მოცემულია მეტრიკებისა და მიზნების ნაწილში 161-162 გვერდებზე.

საკრედიტო ოპერაციები

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ რისკებს აქვს როგორც ფიზიკური ზეგავლენა, რომელიც წარმოიქმნება ამინდის უფრო ხშირი და მძიმე ცვლილებების შედეგად, ასევე გარდამავლობის ზეგავლენა, რომელიც შეიძლება მოიცავდეს ფართო პოლიტიკურ, სამართლებრივ და ტექნოლოგიურ ცვლილებებს, რომელთა მიზანია, შეამციროს ეკოლოგიური ზემოქმედება მოსახლეობაზე და ბიზნესზე. ჯგუფისთვის ორივე რისკი შეიძლება გამოიხატოს აქტივების ღირებულებების გაუფასურებით და კლიენტების კრედიტუნარიანობის გაუარესებით, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ჯგუფის მომგებიანობის შემცირება. თიბისიზე, ასევე, შეიძლება გავრცელდეს რეპუტაციული რისკები კლიმატის ცვლილების ხელშეწყობად მიჩნეულ კლიენტებისათვის სესხის გაცემის ან მათთან სხვა ბიზნეს ოპერაციების გამო.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, კლიმატური რისკები შეიძლება გამოიხატოს აქტივების ღირებულებების გაუფასურებით და კლიენტების გაუარესებული კრედიტუნარიანობით. ბანკის სასესხო პორტფელში კლიმატთან დაკავშირებული რისკების შესახებ ჩვენი წარმოდგენის გაზრდის მიზნით, ბანკმა განახორციელა ზოგადი სექტორული რისკების შეფასება, რადგან სხვადასხვა დარგი შეიძლება მონყვალადი იყოს კლიმატთან დაკავშირებული სხვადასხვა რისკების მიმართ დროის სხვადასხვა მონაკვეთში. რისკების შეფასების პროცესი და მიზანობა იფუძნება TCFD რეკომენდაციებს, ინგლისის ბანკის მიერ გამოქვეყნებულ კლიმატთან დაკავშირებულ დოკუმენტებს, IPCC ანგარიშების ფარგლებში შესრულებულ საქართველოს კლიმატის ცვლილების შეფასებებს, სებ-ის კლიმატური რისკების რადარს და საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრულ 2030 წლის მიზნებსა და სტრატეგიას საქართველოს ეროვნული განსაზღვრული წვლილის მისაღწევად². დონეებისა და ზემოქმედების შეფასება შეიძლება, შეიცვალოს მომავალში, მეთოდოლოგიის შემდგომი გადახედვის, ღრმა ანალიზის და კლიმატის ცვლილების რისკების გავლენის შესახებ გაზრდილი ექსპერტული ცოდნის საფუძველზე.

1 REMIND-MAGPIE ჩარჩო აერთიანებს ენერგო-ეკონომიკურ მოდელს REMINDს და სასოფლო-სამეურნეო წარმოების მოდელს MAGPIE. ინტეგრირებული შეფასების მოდელი REMIND (ინვესტიციებისა და განვითარების რეგიონალური მოდელი) წარმოადგენს მსოფლიო ეკონომიკის სამომავლო ევოლუციას, განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილებულია ენერგეტიკის სექტორის განვითარებაზე და მის შედეგებზე ჩვენი მსოფლიო კლიმატისთვის. სასოფლო-სამეურნეო წარმოების მოდელი და მისი გავლენა გარემოზე (MAGPIE) არის მიწათსარგებლობის განაწილების გლობალური მოდელი. იგი ითვალისწინებს რეგიონულ ეკონომიკურ პირობებს, როგორცაა სასოფლო-სამეურნეო საქონელზე მოთხოვნა, ტექნოლოგიური განვითარება და წარმოების ხარჯები, ასევე სივრცულად გამოკვეთილ მონაცემებს მოსავლის პოტენციური მოსავლიანობის, მიწისა და წყლის შეზღუდვების შესახებ.

2 ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული კონტრიბუცია (NDC) არის ეროვნული გეგმა, რომელიც ხაზს უსვამს კლიმატის ცვლილების შერბილებას, მათ შორის კლიმატთან დაკავშირებულ მიზნებს სათბურის გაზების ემისიის შემცირებისთვის, პოლიტიკისა და ზომების განსახორციელებლად მთავრობების მიზანია კლიმატის ცვლილების საპასუხოდ და როგორც წვლილი პარიზის შეთანხმებით განსაზღვრული გლობალური მიზნების მისაღწევად.

როგორ ვაშენებთ ღირებულებას ინვესტიციებისთვის გაგრძელება

სექტორული შეფასება განხორციელდა ბანკში შესაბამის ეკონომიკურ სექტორებზე პასუხისმგებელი ბიზნესისა და საკრედიტო რისკების სპეციალისტების ჩართულობით.

2023 წლის მე-4 კვარტლის მდგომარეობით სასესიო პორტფელის სექტორული განაწილება მოცემულია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში.

მთლიანი სესხები სექტორების მიხედვით ცალკე ბანკისთვის		სესიის მოცულობა (მილ.ლარი)	% მთლიან პორტფელში
ფიზიკური პირები		7900.4	37.1%
უძრავი ქონება		2020.0	9.5%
მასპინძლობა და დასვენება		1252.7	5.9%
მშენებლობა		1471.1	6.9%
კვების მრეწველობა		1154.9	5.4%
ვაჭრობა		1340.6	6.3%
ენერგეტიკა და კომუნალური მომსახურებები		996.9	4.7%
სოფლის მეურნეობა		988.5	4.6%
ჯანდაცვა		623.3	2.9%
სერვისები		499.9	2.3%
ავტომობილები		282.8	1.3%
ტრანსპორტი		302.0	1.4%
სალომბარდები		208.2	1.0 %
ნავთობი და გაზი		245.6	1.2%
ლითონები და სამთო მოპოვებითი მრეწველობა		179.5	0.8%
წარმოება		150.9	0.7%
ფინანსური სერვისები		345.4	1.6%
მედია და გამომცემლობა		104.7	0.5%
კომუნიკაცია		55.0	0.3%
არასამთავრობო ორგანიზაციები და საჯარო სექტორი		1.3	0.0%
სამთავრობო სექტორი		0.1	0.0%
სხვა		1154.0	5.6%
სულ სესხები (მთლიანი)		21277.8	100.0%

აქტივების ვადიანობა გადამწყვეტია ანალიზისთვის სხვადასხვა დროის ჰორიზონტის განსაზღვრისას და სხვადასხვა სექტორისთვის კლიმატთან დაკავშირებული რისკების არსებობის შეფასებისას. სასესიო პორტფელის ვადიანობის სტრუქტურა გვიჩვენებს, რომ აქტივების უმეტესი ნაწილი გადანაწილებულია გაცილებით მოკლე დროით ჰორიზონტებზე, ვიდრე ის ვადები, როდესაც კლიმატის ცვლილების, განსაკუთრებით ფიზიკური რისკების, ზეგავლენა შეიძლება წარმოიშვას საქართველოში.

2023 წლის მე-4 კვარტლის მდგომარეობით სესხის პორტფელის ვადიანობის განაწილება მოცემულია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში.

კლიენტის IFRS სექტორის სახელი	რისკების საერთო მოცულობა პორტფელის (მლნ ლარი)	მთლიანი პორტფელის %	მოცულობა კრედიტები <85	წილი კრედიტებში <85	მოცულობა კრედიტები <155	წილი კრედიტებში <155
ჯანდაცვა	623.3	2.9%	459.8	73.8%	623.3	100.0%
ინდივიდუალური	7,900.4	37.1%	3,742.6	47.4%	7,078.9	89.6%
მასპინძლობა და დასვენება	1,252.7	5.9%	564.2	45.0%	1,251.2	99.9%
წარმოება	150.9	0.7%	122.5	81.2%	150.9	100.0%
ლიტონები და სამთო მოპოვებითი მრეწველობა	179.5	0.8%	147.1	82%	179.5	100.0%
სამთავრობო სექტორი	0.1	0.0%	0.1	100.0%	0.1	100.0%
კვების მრეწველობა	1,154.9	5.4%	1,080.5	93.6%	1,154.9	100.0%
მედია და გამომცემლობა	104.7	0.5%	98.0	93.6%	104.7	100.0%
უძრავი ქონება	2,020.0	9.5%	1,328.1	65.7%	2,020.0	100.0%
სერვისები	499.9	2.3%	294.2	58.8%	499.8	100.0%
ტრანსპორტი	302.0	1.4%	281.2	93.1%	302.0	100.0%
სოფლის მეურნეობა	988.5	4.6%	834.1	84.4%	988.5	100.0%
სალომბარდები	208.2	1.0 %	208.2	100.0%	208.2	100.0%
ვაჭრობა	1,340.6	6.3%	1,165.0	86.9%	1,340.2	100.0%
ნავთობი და გაზი	245.6	1.2%	243.1	99.0%	245.6	100.0%
ავტომობილები	282.8	1.3%	252.9	89.4%	282.8	100.0%
კომუნიკაცია	55	0.3%	54.6	99.3%	55	100.0%
არასამთავრობო ორგანიზაციები და საჯარო სექტორი	1.3	0.0%	1.3	100.0%	1.3	100.0%
მშენებლობა	1,471.1	6.9%	1,279.8	87.0%	1,471.1	100.0%
სხვა	1,154.0	5.6%	842.1	73.0%	1,153.8	100.0%
ენერგეტიკა და კომუნალური მომსახურებები	996.9	4.7%	453.4	45.5%	871.6	87.4%
ფინანსური სერვისები	345.4	1.6%	342.1	99.0%	345.4	100.0%
სულ სესხები (მთლიანი)	21,277.8	100%	13,794.9	64.8%	20,329	95.5%

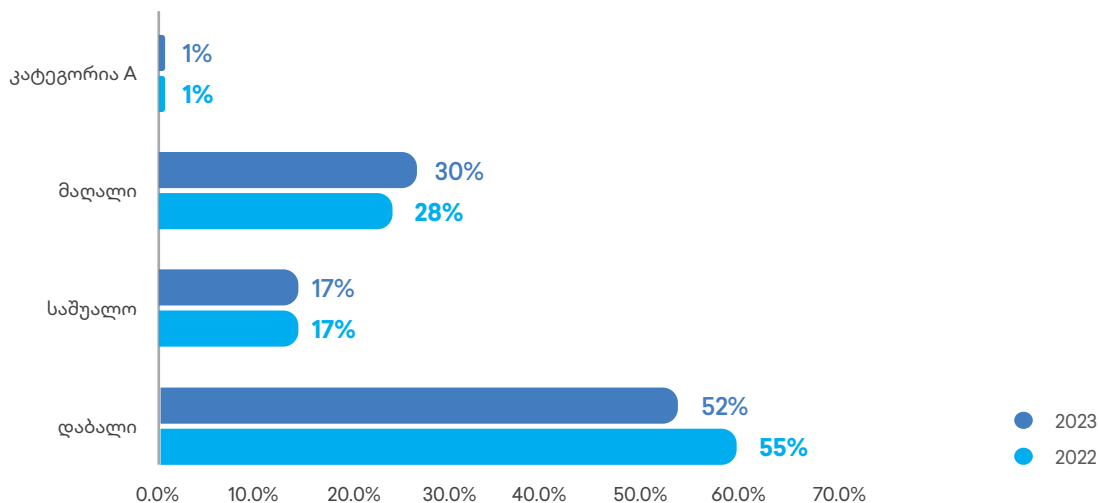
როგორ ვაშენებთ ღირებულებას ინვესტიციებისთვის გაგრძელება

კლიმატთან დაკავშირებული და გარემოსდაცვითი რისკების მართვის პროცესები დაკრედიტებაში

2012 წლიდან თიბისი ბანკს დანერგილი აქვს გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პროცესი, რომელიც შეიქმნა დარგობრივი სახელმძღვანელოების შესაბამისად, რომელთა მიზანია კლიმატის ცვლილების შერბილება. თიბისი ბანკმა შეიმუშავა E&S-ის რისკების მართვის პროცედურები გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების გამოვლენის, შეფასების, მართვისა და მონიტორინგის მიზნით, რომლებიც სრულად შეესაბამება საქართველოს გარემოსდაცვით კანონმდებლობას, დაიცავს საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკას და მოიცავს IFC-ის საქმიანობის სტანდარტების, EBRD-ის საქმიანობის მოთხოვნების (PRs) და აზიის განვითარების ბანკის დაცვის მოთხოვნების (SRs) სათანადო გათვალისწინებას. აღნიშნული პროცედურები სრულად ინტეგრირებულია საკრედიტო რისკების მართვის პროცესში და რეგულარულად ვრცელდება მცირე და საშუალო ბიზნესის და კორპორატიული კლიენტების მიმართ. პარტნიორ IFI-ებთან თანამშრომლობით, შემუშავდა მკაფიო გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების კატეგორიზაციის მატრიცა. პროექტები, რომლებიც უნდა დაფინანსდეს, კლასიფიცირდება E&S კატეგორიების მიხედვით (დაბალი, საშუალო, მაღალი და A კატეგორია) ანალიზის საფუძველზე; საჭიროების შემთხვევაში, ტარდება ღრმა ჩაღრმავების ანალიზი და სათანადო შესწავლა. E&S რისკების კატეგორიის მიხედვით ტრანზაქციის კატეგორიზაციისას პრიორიტეტი ენიჭება უფრო მაღალ რისკს. გარდა ამისა, გარე სპეციალიზებული კომპანიები ჩართულნი არიან E&S რისკების დეტალურ შეფასებაში A კატეგორიის პროექტებისთვის, როგორცაა ჰიდროელექტროსადგურები.

ცხრილში ასახულია ბიზნეს სესხის პორტფელი E&S კატეგორიების მიხედვით, წილების მიხედვით.

ბიზნეს სესხის პორტფელი E&S კატეგორიების მიხედვით (წილების მიხედვით)

დაბალი რისკი – ტრანზაქციები, რომელთაც აქვთ მინიმალური ან არანაირი უარყოფითი სოციალური ან გარემოსდაცვითი ზეგავლენა და რომლებიც ზოგადად არ ექვემდებარება შემდგომ შეფასებას (მათი იდენტიფიკაციის შემდეგ) და მოითხოვს კლიენტის (თანხმობის/სერტიფიკატის/გამჟღავნების) შესაბამისობას ადგილობრივ და ეროვნულ გარემოსდაცვით, ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების და შრომით კანონებთან და რეგულაციებთან.

საშუალო რისკი – ტრანზაქციები სოციალური ან გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების შეზღუდული პოტენციალით, რომლებიც მცირე რაოდენობითაა, ზოგადად ადგილმდებარეობით სპეციფიკურია, მეტწილად შექცევადია, აშკარად ცხადია შეფასების მომენტში და ადვილად მიმართვადია შემამსუხუქებელი ზომებით, რაც, როგორც წესი, მოითხოვს შეზღუდულ ან ფოკუსირებულ გარემოსდაცვით ან/და სოციალურ შეფასებას, ან გარემოსდაცვითი განთავსების, დაბინძურების სტანდარტების, საპროექტო კრიტერიუმების ან მშენებლობის სტანდარტების უბრალო გამოყენებას.

მაღალი რისკი – პოტენციურად უაღრესად მნიშვნელოვანი, ნეგატიური ან/და გრძელვადიანი გარემოსდაცვითი ან/და სოციალური ზემოქმედების მქონე ტრანზაქციები, რომელთა მასშტაბები შესაძლოა რთული დასადგენია სესხის განაცხადის ეტაპზე. ეს, როგორც წესი, საჭიროებს გარემოსდაცვითი და

სოციალური რისკებისა და ზემოქმედების ანალიზს კლიენტის ოპერაციების გავლენის საერთო არეალის კონტექსტში. რისკის შეფასების ფარგლებში, კლიენტი გამოავლენს ინდივიდებსა და ჯგუფებს, რომლებიც შეიძლება დიფერენცირებულად ან არაპროპორციულად ზემოქმედებდნენ მის ოპერაციებზე.

კატეგორია A - პოტენციურად მნიშვნელოვანი გვერდითი სოციალური ან გარემოზე ზემოქმედებით, რომელიც შეიძლება იყოს მრავალფეროვანი, შეუქცევადი ან უპრეცედენტო, რომლის შეფასება, როგორც წესი, მოითხოვს დამოუკიდებელი გარე ექსპერტების ჩართვას და შესაძლოა საჭიროებდეს საერთაშორისო საფინანსო დაწესებულებების გარემოსდაცვითი და სოციალური საკითხების სპეციალისტების ჩართულობას სიღრმისეული შესწავლისა და შეფასების პროცესში.

გარდა ამისა, ჩვენი მიზანია, პოზიტიური წვლილი შევიტანოთ კერძო კომპანიების განვითარებაში და დავხმაროთ მათ ბიზნეს საქმიანობასთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების სწორად მართვაში. იმ შემთხვევებში, როდესაც ჩვენ გამოვავლენთ რაიმე შესაბამისად ადგილობრივ საკანონმდებლო მოთხოვნებთან ან/და თიბისის სტანდარტებთან, ჩვენ შევიშუშავებთ გარემოსდაცვით და სოციალურ სამოქმედო გეგმებს (ESAP) ჩვენი კლიენტებისთვის, რათა დავხმაროთ მათ გარემოსდაცვითი საქმიანობის გაუმჯობესებაში და ჩვენ ყურადღებით ვაკვირდებით მათ განხორციელებას.

2022 წლის აპრილიდან თიბისიმ მიიღო მხარდაჭერა ტექნიკური დახმარების ნდობის ფონდიდან (EPTATF)¹ კლიმატის მოქმედების მხარდამჭერი დაწესებულების (CASF) მეშვეობით საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესისთვის კლიმატის მოქმედების ხელშეწყობისთვის. EPTATF-ს მხარდაჭერა მოიცავდა ერთწლიან საკონსულტაციო მომსახურებას თიბისის კლიმატის სამოქმედო სტრატეგიის განხორციელებისთვის, რომელსაც უზრუნველყოფს ფრანკფურტის ფინანსთა და მენეჯმენტის სკოლა, რომელიც მოიცავს:

- კლიმატის სამოქმედო სტრატეგია, მონიტორინგი და ანგარიშგება;
- სტრესის ტესტირება და მგრძნობელობის ანალიზი; და
- წვრთნა კლიმატთან დაკავშირებით.

ამ პროცესს მხარი დაუჭირა კლიმატთან დაკავშირებულმა ტრენინგმა, რათა გაძლიერებულიყო ბანკის ცოდნა და შესაძლებლობები კლიმატთან დაკავშირებული რისკების სამართავად ბიზნესში. 2022 წელს ჩატარდა რვა სხვადასხვა ტრენინგი და სემინარი, რომელიც მოიცავდა ისეთ თემებს, როგორიცაა კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მართვა, ფინანსური დაგეგმვა და კლიმატის სტრესის ტესტირება.

2023 წელს ჩვენ განვაგრძეთ მუშაობა გარე კონსულტანტებთან შემდეგ საკითხებზე: დაფინანსებული გაფრქვევები, კლიმატის სტრესის ტესტირების ჩვენი მოდელი და ჯგუფის პირდაპირი ზეგავლენის მაჩვენებლების შეფასება პარიზის შეთანხმებით განსაზღვრულ მიზნებთან მიმართებაში.

ESG პროფილები კორპორატიული მომხმარებლებისთვის

2023 წელს თიბისი ბანკმა დაასრულა საპილოტე პროექტი, რომელმაც შეაფასა ESG პროფილების მეთოდოლოგია ტოპ 20 კორპორატიულ მომხმარებელზე. მიზანი იყო ESG Profile-ის მაჩვენებლების სისტემის ჩართვა რისკების მართვის საერთო პროცესში. ESG ფაქტორები, როგორიცაა კლიმატის ადაპტაცია, დაბალი ნახშირბადის აქტივობებზე გადასვლა, მწვანე ტექნოლოგიების დანერგვა, მრავალფეროვნება და ინკლუზია და კარგი ორგანიზაციული მართვა, გათვალისწინებულია შეფასების დროს და შესაბამისი ქულები ენიჭება სპეციალისტების შეფასების საფუძველზე.

ESG პროფილი შედგება ოთხი ძირითადი კომპონენტისგან:

1. კლიმატის ცვლილება – ფიზიკური და გარდამავალი რისკების დაფარვა;
2. გარემოსდაცვითი – გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების დაფარვა;
3. სოციალური – მრავალფეროვნების, თანამშრომელთა შეღავათებისა და თანაბარი/სამართლიანი ანაზღაურების დაფარვა;
4. მმართველობა – მოიცავს ESG მმართველობას, კომპანიის გამუდვანებებსა და მრავალფეროვნებას საბჭოსა და აღმასრულებელი მენეჯმენტის დონეზე.

¹ ეს მომსახურება ფინანსდება EPTATF ნდობის ფონდის ფინანსური მხარდაჭერით. პრესისთვის ან ნებისმიერი მესამე მხარისთვის მიწოდებული ინფორმაცია, ყველა დაკავშირებული საჯარო მასალა, ოფიციალური შეტყობინებები, ანგარიშები და პუბლიკაციები უნდა აღიარებდნენ, რომ მომსახურება მიწოდებულია „აღმოსავლეთ პარტნიორობის ტექნიკური დახმარების ნდობის ფონდის (EPTATF) დაფინანსებით“. ფონდი დაარსდა 2010 წელს ბანკის აღმოსავლეთ პარტნიორობის ოპერაციების ხარისხისა და განვითარების გავლენის გაძლიერების მიზნით, წინასწარი ტექნიკურ-ეკონომიკური და ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევების, ინსტიტუციური და სამართლებრივი შეფასებების, გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედების შეფასებების დაფინანსების გზით პოტენციური ინვესტიციებისთვის, პროექტების მართვის მხარდაჭერისა და ბენეფიციარებისთვის შესაძლებლობების განვითარების მიზნით საინვესტიციო პროექტების განხორციელებისას, ასევე სხვა აღმავალი კვლევებისა და ჰორიზონტალური აქტივობების განხორციელებისას. მისი ყურადღება გამახვილებულია ოთხ პრიორიტეტულ სექტორზე: ენერგეტიკა, გარემო, ტრანსპორტი და ტელეკომუნიკაციები, სადაც კლიმატის ცვლილება და ურბანული განვითარება გამჭოლი საკითხებია.

როგორ ვქმნით ღირებულებას ინვესტიციებისთვის **გაგრძელება**

შეფასების შედეგები სასარგებლო იქნება დეკარბონიზაციისა და გარდამავლობის გეგმების შემუშავებისთვის. ESG პროფილების მეთოდოლოგია საწყის ეტაპზეა და მომავალში განვითარდება, რამდენადაც ცოდნა, გამოცდილება ბანკის შიგნით და ადგილობრივი მარეგულირებელი ჩარჩო კლიმატთან დაკავშირებული საკითხების განვითარების მიმართულებით.

სხვა რისკის კატეგორიები

კლიმატის რისკმა შეიძლება გავლენა მოახდინოს საბანკო რისკის სხვა, უფრო ტრადიციულ კატეგორიებზე, როგორიცაა: საბაზრო რისკი, საოპერაციო რისკი, ლიკვიდობის რისკი და რეპუტაციული რისკი. შეფასების შეჯამება მოცემულია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში. გარკვეული რისკ-ფაქტორები, რომლებიც გამოვლინდა საოპერაციო და რეპუტაციულ რისკებზე, უკვე დაფარულია არსებული რისკების მართვის ჩარჩოს ფარგლებში.

საბანკო რისკების ტიპები	ფიზიკური რისკის ზეგავლენა	გარდამავლობის რისკის ზეგავლენა
საბაზრო რისკი	არსებითი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის	არსებითი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის
ლიკვიდურობის რისკი	არსებითი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის	არსებითი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის
საექსპლუატაციო რისკი	ექსტრემალურმა მოვლენებმა, რომლებიც ზიანს მიაყენებდა ჯგუფის საკუთარ ობიექტებს, შეიძლება გავლენა მოახდინოს მისი კლიენტებისთვის მომსახურების განვლაზე (მაგ., ელექტროენერგიის მიწოდების არარსებობა, შენობაში თანამშრომლების მუშაობის უუნარობა). არსებითი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის	არსებითი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის
რეპუტაციული რისკი	არსებითი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის	მაღალი ემისიების მსესხებლების დაფინანსებამ შეიძლება გავლენა იქონიოს ბრენდის იმიჯზე, როგორც ეს აღიქმება დაინტერესებული მხარეების მიერ. არსებითი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის

მიწოდების ჯაჭვის მონიტორინგი

როგორც ქვეყნის ერთ-ერთი უმსხვილესი შემსყიდველი, ჩვენ ვალიარებთ და ვაცნობიერებთ ჩვენი შესყიდვების გადამწოდებლებისა და ოპერაციების სოციალურ, ეკონომიკურ და გარემოზე ზემოქმედებას, ასევე მომწოდებლების მიმართ არსებულ მოთხოვნებს. 2019 წელს ჩვენ შევიმუშავეთ გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის კითხვარი მიმწოდებლებისთვის. ჩვენ რეგულარულად ვაფასებთ ჩვენი გრძელვადიანი კონტრაქტორი კომპანიების გარემოსდაცვით და სოციალურ რისკებს. იმ შემთხვევაში, თუ ჩვენ გამოვავლენთ ნებისმიერ შეუსაბამობას ჩვენს E&S სტანდარტებთან, ჩვენი ESRM გუნდი შეიმუშავებს გარემოსდაცვით და სოციალურ სამოქმედო გეგმებს (ESAP-ები) თითოეული კომპანიისთვის და აკონტროლებს მათ განხორციელებას.

გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლება ჩვენს თანამშრომლებში

ჩვენ გვჯერა, რომ ჩვენს თანამშრომლებს შორის გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლება სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია EMS- ის ეფექტური განხორციელებისთვის და ორგანიზაციაში ახალი ეკომეგობრული იდეებისა და ინიციატივების წახალისებისთვის.

ამ მიზნით ჩვენ აქტიურად ვახორციელებთ სხვადასხვა გარემოსდაცვით და სოციალურ სასწავლო პროგრამებს, რაც მოიცავს:

- ტრენინგს გარემოს დაცვისა და კლიმატის ცვლილების თემებზე ახალი თანამშრომლებისთვის;
- კლიმატის ცვლილებისა და მწვანე დაკრედიტების ტრენინგს საკრედიტო და ფრონტ ოფისის პერსონალისთვის;
- ყოველწლიურ სავალდებულო ონლაინ EMS ელექტრონული სწავლების კურსს ყველა თანამშრომლისთვის, რასაც მოჰყვება თვითშეფასების ტესტი.

2023 წელს, ჩვენი თანამშრომლების 98%-მა, მათ შორის ზედა რგოლის მენეჯმენტმა, წარმატებით გაიარა ონლაინ კურსი და თვითშეფასების ტესტი თიბისის EMS-ის შესახებ.

ეფექტური კომუნიკაციის უზრუნველსაყოფად შეიქმნა სასწავლო მასალები, რომლებიც მოკლედ აღწერს თიბისის გარემოსდაცვითი მართვის სისტემას.

გარე კომუნიკაცია

ჯგუფი მნიშვნელოვან ყურადღებას უთმობს E&S საკითხების გარე კომუნიკაციას არსებულ და პოტენციურ მომხმარებლებთან და სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან. ჩვენი დაინტერესებული მხარეებისა და სხვა დაინტერესებული მხარეებისგან მიღებული უკუკავშირი და რეკომენდაციები საშუალებას გვაძლევს, მუდმივად გავაუმჯობესოთ ჩვენი საქმიანობა.

ჩვენი საჩივრების განხილვის მექანიზმი ნებისმიერ დაინტერესებულ მხარეს საშუალებას აძლევს, დაარეგისტრიროს საჩივრები E&S პრობლემებთან დაკავშირებით ჩვენი ვებსაიტის www.tbcbank.com.ge მეშვეობით. ყველა საჩივარი დეტალურად ანალიზდება და დროულად განიხილება.

თიბისი ბანკმა წარმატებით გაიარა გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის ISO 14001:2015 მესამე წლის რესერტიფიცირების აუდიტი. ეს ნიშნავს, რომ თიბისის გარემოსდაცვითი სისტემა იმართება საერთაშორისო სტანდარტებისა და მოთხოვნების შესაბამისად. 2023 წლისთვის სერტიფიკატის განახლება ჩატარდა 2023 წლის დეკემბერში და, ასევე, წარმატებით დასრულდა.

თიბისი ბანკი ყოველწლიურად წარუდგენს გარემოსდაცვითი და სოციალური საქმიანობის წლიურ ანგარიშს მის ყველა პარტნიორ საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტს. ანგარიში მოიცავს დეტალურ ინფორმაციას დაკრედიტებაში გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის შესახებ, ბანკის ბიზნეს პორტფელის განაწილებას გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების კუთხით, მისი მდგრადი პორტფელის დეტალიზაციას და შესაბამისი პროცედურების განახლებას და ა.შ.

2019 წლიდან თიბისი ბანკი აქვეყნებს სრულმასშტაბიან მდგრადი განვითარების ანგარიშს, რომელიც მზადდება გლობალური ანგარიშგების ინიციატივის (GRI) სტანდარტების შესაბამისად. მდგრადი განვითარების ანგარიში ეხმარება კომპანიას გააცნობიეროს მისი როლი და გავლენა მდგრადი განვითარების საკითხებზე, როგორცაა კლიმატის ცვლილება, ადამიანის უფლებები და სოციალური კეთილდღეობა. ანგარიში ხელმისაწვდომია შემდეგ ბმულზე: www.tbcbankgroup.com.

4. მაჩვენებლები და მიზნები

კლიმატთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შესაფასებლად ორგანიზაციის მიერ გამოყენებული მაჩვენებლები მისი სტრატეგიისა და რისკების მართვის პროცესის შესაბამისად

ჯგუფის საკუთარ ოპერაციებთან დაკავშირებული მაჩვენებლები

თიბისი ბანკმა სათბური აირების (GHG) გაფრქვევების მართვისა და ანგარიშგებისთვის დანერგა ყოვლისმომცველი შიდა გარემოსდაცვითი მართვის სისტემა, რომელიც მიმართულია ენერგიის, წყლის და ქაღალდის მოხმარების მონიტორინგით სათბური აირების (GHG) გაფრქვევების შემცირებისკენ. შემუშავდა გარემოსდაცვითი მონაცემების დოკუმენტირების სახელმძღვანელოები და შვილობილ კომპანიებში პასუხისმგებელ პერსონალს დაევალა საჭირო მონაცემების შეგროვება და მიწოდება. თიბისი ბანკმა, ასევე, დაავალა დამოუკიდებელ ჯანმრთელობის, უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის (HSE) საკონსულტაციო კომპანიას, გადაამოწმოს მისი GHG გაფრქვევების გაანგარიშებები. კომპანიამ უზრუნველყო შეზღუდულ ფარგლებში გადამოწმება, რომელიც ფარავდა ისტორიულ მონაცემებსა და ინფორმაციას.

ქვემოთ მოცემულია Scope 1, Scope 2 და Scope 3 (ფრენები) GHG გაფრქვევები, წყლის და ქაღალდის მოხმარება, 2023 მიზნები და რეალური შედეგები, ასევე, მიზნები 2024 წლისთვის.

როგორ ვაშენებთ ღირებულებას
ინვესტიციებისთვის **გაგრძელება**

სათბური აირების ჯამური გაფრქვევები (CO2) (ტონა) და KPI-ები	2021 წლის შედეგი	2022 წლის შედეგი	2023 წლის შედეგი	2023 მიზანი მატება	2024 წლის მიზანი
Scope 1* საწვავის წვა (გათბობა, სატრანსპორტო საშუალებები, გენერატორები)	1,936	2,043	1,834	3%-მდე	5%-ით მატება
Scope 2 (ელექტროენერგიის მოხმარება)	1,319	1,369	1,352	7%-მდე	4%-ით მატება
Scope 3 (საერთაშორისო ფრენები)	17	498	1444	----	შემცირება 44%-ით
საერთო გაფრქვევები (tCO₂)	3,272	3,910	4,630	4%-მდე	შემცირება 8%-ით
მთლიანი გაფრქვევები სრულ განაკვეთზე მომუშავე თანამშრომელზე (TCO₂/ადამ.)	47	0.52	0.59	4%-მდე	შემცირება 8%-ით
წყლის მოხმარება ერთ თანამშრომელზე (მ ³ /ადამ.)	9/98	8.76	8.52	2%-მდე	3%-ით მატება
საბეჭდი ქაღალდი ერთ ადამიანზე დასტებში	14.7	13.78	13.39	4%-მდე	1%-ით მატება

Scope 1 - 2023 წელს ეს მაჩვენებელი შემცირდა 4% -ით 2022 წელთან შედარებით, რაც მნიშვნელოვნად ნაკლებია 3% -იანი ზრდის სამიზნე მაჩვენებელზე. შემცირება ძირითადად დაკავშირებული იყო თიბისი ბანკის მიერ განხორციელებულ ღონისძიებებთან, რომლებიც ჩამოთვლილია თავის 154-ე გვერდზე.

Scope 2 - 2023 წელს ელექტროენერგიის მთლიანი მოხმარება შემცირდა 1% -ით 2022 წელთან შედარებით, რაც მნიშვნელოვნად ნაკლებია 7% -იანი ზრდის მაჩვენებელზე. შემცირება ძირითადად დაკავშირებული იყო თიბისი ბანკის მიერ განხორციელებულ ღონისძიებებთან, რომლებიც ჩამოთვლილია თავის 154-ე გვერდზე.

Scope 3 - 2023 წელს ბიზნეს ფრენები გაიზარდა 214% -ით. ძირითადი წვლილი მოდის ერთჯერადი მარკეტინგული პროექტიდან, რომელი საქართველოს რაგბის ეროვნული ნაკრების მხარდაჭერას უკავშირდება რაგბის 2023 წლის მსოფლიო ჩემპიონატზე პარიზში.

საერთო ჯამში, მთლიანი გაფრქვევები გაიზარდა 18%-ით 2023 წელს 2022 წლის დონესთან შედარებით, ხოლო მთლიანი გაფრქვევები სრულ განაკვეთზე მომუშავე თანამშრომელზე იმავე პერიოდში გაიზარდა 13%-ით.

2023 წელს წყლის მოხმარება ერთ თანამშრომელზე შემცირდა 3% -ით წლიურად, ხოლო საბეჭდი ქაღალდის გამოყენება შემცირდა 3%-ით.

გამოთვლის მეთოდოლოგია

სათბური აირების ინვენტარიზაციისთვის ჩვენ გადავდგით შემდეგი ნაბიჯები: დავადგინეთ ორგანიზაციული საზღვრები, დავადგინეთ საოპერაციო სფერო და შევიმუშავეთ სტრუქტურირებული მიდგომა მონაცემების შეგროვებისთვის და ნახშირორჟანგის (CO₂) ექვივალენტის გაანგარიშებისთვის. ეს ანგარიში აღწერს გაფრქვევების ყველა წყაროს, რომელიც გათვალისწინებულია 2006 წლის „კომპანიების აქტით“ (სტრატეგიული ანგარიში და დირექტორების ანგარიშები), 2013 წლის რეგულაციებით (Scope 1 და 2) და ასევე Scope 3-ის ფარგლებში არსებული გაფრქვევებით, რომელიც ვრცელდება ბიზნეს-საქმიანობაზე. გაფრქვევების მონაცემების მომზადებისას გამოყენებული იყო დიდი ბრიტანეთის მთავრობის „2017 წლის კომპანიის ანგარიშებისთვის სათბური აირების კონვერსიის ფაქტორები“, ხოლო ელექტროენერგიის შემთხვევაში „ეროვნული IPCC“-ის გაფრქვევის ფაქტორები ელექტროენერგიისთვის (tCO₂*/MWh). მოთხოვნილი მონაცემები მოგროვდა და ანგარიში დაგენერირდა ბანკის ძირითადი საქმიანობებისთვის, შემდეგი სახით:

Scope 1 (საწვავის წვა და შენობა-ნაგებობების ექსპლუატაცია) მოიცავს თიბისი ბანკის საკუთრებაში არსებულ და კონტროლირებად ობიექტებზე ბუნებრივი აირის, დიზელის ან/და ბენზინის წვის შედეგად გამოყოფილ აირებს, მათ შორის, თიბისი ბანკის საკუთრებაში არსებული სატრანსპორტო საშუალებებში ბენზინის, დიზელის საწვავის, ბუნებრივი აირის და ა.შ. წვას;

Scope 2 (შესყიდული ელექტროენერგია საკუთარი მოხმარებისთვის, როგორიცაა განათება, საოფისე ტექნიკა, გაგრილება და ა.შ.) მოიცავს გამოყენებული ელექტროენერგიის გაფრქვევებს თიბისი ბანკის საკუთრებაში არსებულ და კონტროლირებად ობიექტებზე. გაფრქვევების გამოსათვლელად, გამოყენებული იყო კონვერსიის ფაქტორი ეროვნული IPCC ემისიური ფაქტორებისთვის ელექტროენერგიისთვის (tCO₂*/MWh).

Scope 3 მოიცავს ყველა საჭირო ტრანსპორტით მგზავრობის შედეგად მიღებულ გაფრქვევებს (მოკლე/საშუალო/გრძელი და საერთაშორისო მგზავრობისას). უნდა აღინიშნოს, რომ გათვალისწინებული იყო ინფორმაცია მოგზავრობის კლასის შესახებ და ემისიების გაანგარიშებისთვის გამოყენებული იყო „ეკონომიკის“ კონვენტაციის ფაქტორი შემდეგი ბმულიდან: www.atmosfair.de.

დაფინანსებული გაფრქვევები (Scope 3)

ჩვენი საქმიანობის განმავლობაში გარემოზე პირდაპირი ან არაპირდაპირი ზეგავლენა გვაქვს. თუმცა, ფინანსური ინსტიტუტების შემთხვევაში, სათბურის აირების (GHG) გაფრქვევების ძირითადი წყარო არის არა უშუალოდ ჩვენი ბიზნეს პროცესების ოპერირების ან საკუთარი ენერგიის მოხმარების გზით წარმოებული გაფრქვევები, ჩვენს მიერ დაფინანსებული სხვა სექტორების მიერ გამოშვებული სათბური აირები. ამ ტიპის გაფრქვევებს უწოდებენ დაფინანსებულ ემისიებს.

ქვემოთ, ცხრილში ნაჩვენებია, Scope 3 გაფრქვევების 15 კატეგორიიდან რომელია გათვალისწინებული და რომლებია მიჩნეული არაარსებითად ან არარელევანტურად ბიზნესისთვის.

#	Scope 3 კატეგორია	გაფრქვევების გაანგარიშების მიდგომა
1	შეძენილი საქონელი და მომსახურება	არ არის არსებითი
2	წარმოების საშუალებები	არარელევანტური
3	საწვავთან და ენერგიასთან დაკავშირებული საქმიანობა (არ არის გათვალისწინებული Scope 1-ში ან 2-ში)	არარელევანტური
4	წარმოების და მიწოდების შედეგად გენერირებული გაფრქვევები ტრანსპორტირებასა და დისტრიბუციაში	არარელევანტური
5	ოპერაციებში წარმოქმნილი ნარჩენები	არაარსებითი
6	მივლინება	გათვალისწინებული (ფრენები)
7	თანამშრომელთა ტრანსპორტირება	არაარსებითი
8	თანამშრომელთა ტრანსპორტირება	არაარსებითი
9	წარმოების და მიწოდების შედეგად გენერირებული გაფრქვევები იჯარით აღებულ აქტივებში	არაარსებითი
10	გაცივებული პროდუქციის დამუშავება	არარელევანტური
11	გაცივებული პროდუქციის გამოყენება	არაარსებითი
12	რეალიზებული პროდუქციის მოვლა ექსპლუატაციის ვადის გასვლის შემდეგ	არარელევანტური
13	მოხმარების შედეგად გენერირებული გაფრქვევები იჯარით აღებულ აქტივებში	არარელევანტური
14	ფრანჩიზები	არარელევანტური
15	ინვესტიციები	გათვალისწინებულია - დაფინანსებული გაფრქვევები: სავალდებულო ინსტრუმენტები (ამონაგების დადგენილი მიზნობრიობით) და პროექტების დაფინანსება

7 კატეგორია არარელევანტურად მიიჩნევა, რადგან თიბისი ბანკი არ ეწევა ამ საქმიანობას; დანარჩენი 6 კატეგორია შეფასებულია არაარსებითად, რადგან ეს საქმიანობა არ წარმოადგენს ტიპურ საქმიანობას თიბისი ბანკისათვის, როგორც ფინანსური ინსტიტუტისათვის. ჩვენ მატერიალურად მიგვაჩნია ორი კატეგორია – მივლინებები და ინვესტიციები: დაფინანსებული გაფრქვევები შეადგენს სათბური აირების ჯამური გაფრქვევების 40%-ზე მეტს (არაპირდაპირი გავლენა), ხოლო მივლინებები არსებითად მიიჩნევა 2021 წლის შემდეგ მათი წილის ზრდის გამო, რამაც 2023 წელს 30%-ს გადააჭარბა.

დაფინანსებული გაფრქვევები (Scope 3)

PCAF-მა შეიმუშავა მეთოდები აქტივების სხვადასხვა კლასებისთვის, რომლებიც შეიძლება გამოყენებულ იქნას დაფინანსებული გაფრქვევების გამოსათვლელად (PCAF 2022). ჯამში, განიხილება აქტივების შვიდი კლასი. ქვემოთ შეგიძლიათ, იხილოთ დაფინანსებული გაფრქვევები აქტივების კლასის მიხედვით 2023 წლის დეკემბრის მდგომარეობით.

N.	აქტივი სახეობა	დაფინანსებული GHG გაფრქვევები GgCO ₂ e/y
	სულ	
1	საფონდო ბირჟაზე კოტირებული საკუთარი კაპიტალი და კორპორაციული ობლიგაციები	3,166.70
2	ბიზნეს სესხები და არასაფონდო ობლიგაციები	61.3
3	პროექტების დაფინანსება	2,856.60
4	კომერციული უძრავი ქონების სესხები	-15.1
5	იპოთეკური სესხები	2.3
6	ავტო სესხები	30.4
7	სუვერენული ვალი	0.9
		230.3

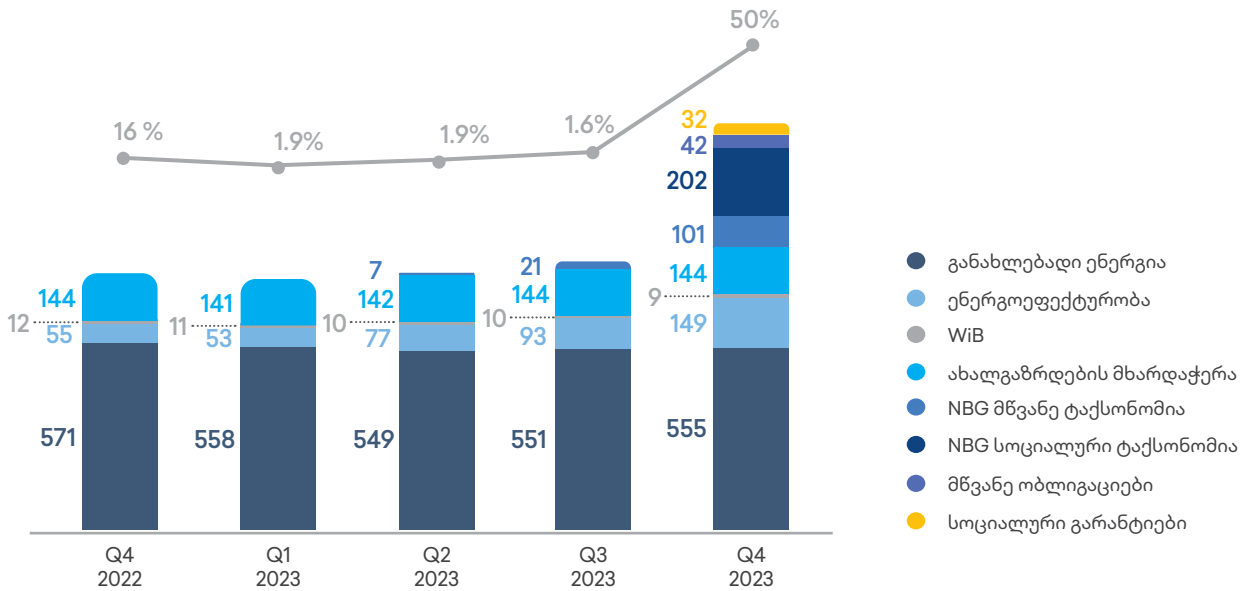
გაანგარიშების მეთოდოლოგია

- საფონდო ბირჟაზე კოტირებული საკუთარი კაპიტალი და კორპორაციული ობლიგაციები- შედგება ფასიანი ქაღალდებისგან, რომლებისთვისაც ხელმისაწვდომია გაფრქვევების ვერიფიცირებული მონაცემები
- ბიზნეს სესხები¹ - კონსულტი ბიზნეს სესხებისა და დაურეგისტრირებული კაპიტალის აქტივების კლასი
- პროექტის დაფინანსება - შედგება პროექტებისგან, რომლებისთვისაც ხელმისაწვდომია პროექტის გაფრქვევები / შემცირებების შემონახული მონაცემები
- საცალო იპოთეკური სესხი - მოიცავს ყველა საცალო იპოთეკურ სესხს
- კომერციული უძრავი ქონება - შედგება ყველა კომერციული | იპოთეკისგან
- ავტოსატრანსპორტო საშუალებები - შედგება ყველა ავტოსესხისგან
- სუვერენული ვალები² - მოიცავს ყველა სახის სახელმწიფო ფასიან ქაღალდს, რომელიც არის თიბისი ბანკის (ცალკე მდგომი) ბალანსზე.

აღსანიშნავია, რომ დაფინანსებული გაფრქვევების გასაანგარიშებლად გამოყენებული მონაცემები მოცემულ ეტაპზე საუკეთესო ხელმისაწვდომ მონაცემებს წარმოადგენს, მიუხედავად არსებული გამოწვევებისა, მონაცემთა ნაკრების არასაკმარისობისა და სიახლისა და საჭირო მეთოდოლოგიებისა საქართველოში, სადაც ჩვენი აქტივობების უმეტესობა ხორციელდება. მონაცემების უმეტესობა არის Score 4 და Score 5 ხარისხის. ჩვენი მოლოდინით, საჭირო მონაცემების ხელმისაწვდომობა და სანდოობა დროთა განმავლობაში გაუმჯობესდება და ვაპირებთ გაუმჯობესებული მონაცემების ინტეგრირებას ჩვენს ანგარიშგებაში.

მდგრადი პორტფელი

კლიმატის სამოქმედო ინიციატივები ESG სტრატეგიის ნაწილია, რომელსაც ყოველწლიურად განიხილავს და ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო. ESG სტრატეგია ადგენს მიზნებს, როგორიცაა ნეტო-ნულოვანი სათბური აირების გაფრქვევების³ (Scope 1 და Scope 2 გაფრქვევები), რომლებიც დაკავშირებულია 2025 წლისთვის გარემოზე პირდაპირ გავლენასთან და მდგრადი პორტფელის ზრდასთან, რომელიც შედგება განახლებადი ენერგიის სესხებისგან, ენერგოეფექტური სესხებისგან და სოციალური კომპონენტებით დაფინანსებისგან და ა.შ. 2023 წლის 4 კვარტლის მდგომარეობით, საერთო მდგრადი პორტფელი⁴ შეადგენს 1.23 მლრდ ლარს, რაც აღემატება 2023 წლის მიზნობრივ მოცულობას 1.0 მლრდ ლარს 233 მლნ ლარით. 2024 წლის სამიზნე 1.4 მილიარდი ლარია.

2023 წლის განმავლობაში, ჩვენი განახლებადი ენერგიის პორტფელის გაზრდამ (სათბური აირების გაფრქვევების დანაზოგმა) შეადგინა 7 681.18 tCO₂/a ელექტროენერგიის გამომუშავების მონაცემებისა და გარე კონსულტანტის შეფასებების მიხედვით Green for Growth Fund (GGF) ტექნიკური დახმარების დაწესებულებაში, რომელსაც წარმოადგენს Finance in Motion GmbH, რომელიც დაფინანსებულია ევროკავშირის მიერ EU4Energy ინიციატივის ფარგლებში.

2022 წლიდან მოყოლებული, ESG- თან დაკავშირებული შესრულების ძირითადი მაჩვენებელი (KPI) შედის აღმასრულებელი მენეჯმენტის ანაზღაურების გრძელვადიან წამახალისებელ გეგმებში. აღმასრულებელი მენეჯმენტის KPI-ები უკავშირდება მდგრადი სასესხო პორტფელის სამიზნე მოცულობებს და სხვა მდგრად აქტივებს. დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ ანაზღაურების კომიტეტის ანგარიში, გვერდი 229.

- www.nbg.gov.ge - ბიზნეს სესხების გაანგარიშების მეთოდოლოგია შემუშავდა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ პროექტის "სოფლის ფინანსების ხელშეწყობა მდგრადი MSE განვითარებისთვის სამხრეთ კავკასიასა და უკრაინაში" ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს DSIK და გერმანიის ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების სამინისტროს (BMZ) დაფინანსებით.
- დანარჩენი ექვსი აქტივის კლასის გაანგარიშების მეთოდოლოგია შემუშავდა თიბისის მიერ კონსულტანტ კომპანიასთან RINA თანამშრომლობით, კლიმატის გლობალური საპარტნიორო ფონდის მხარდაჭერით. გაანგარიშების მეთოდოლოგიები ითვალისწინებს PCAF მიდგომას.
- Scope 1, Scope 2 და Scope 3-ის განმარტებები იხილეთ 152-ე გვერდზე.
- ჩვენი მდგრადი სასესხო პორტფელი მოიცავს: ა) ენერგოეფექტურობას, ახალგაზრდების მხარდაჭერასა და ქალებს ბიზნეს სესხებში, რომლებიც ფინანსდება სპეციალური დანიშნულების სახსრებით და რომლებიც მიღებულია IFI-ებიდან; ბ) სესხებს, რომლითაც ფინანსდება განახლებადი ენერგია, რაც მოიცავს ბანკის მიერ დაფინანსებულ ყველა ჰიდროელექტროსადგურს; გ) სტარტაპ კომპანიებისა და ხელმისაწვდომი საცხოვრებლების დაფინანსებას, რომლებიც კლასიფიცირდება საქართველოს ეროვნული ბანკის სოციალური ტაქსონომიის საფუძველზე, დ) მწვანე სესხებს, რომლებიც ფასდება საქართველოს ეროვნული ბანკის მწვანე ტაქსონომიით (www.nbg.gov.ge) განსაზღვრული კრიტერიუმების საფუძველზე.

2

თავი

მმართველობა

შესაძლებელია

კორპორაციული მართვა

სააქციო საზოგადოება თიბისი ბანკი ("ბანკი") არის ინგლისსა და უელსში დაფუძნებული და ლონდონის საფონდო ბირჟის პრემიუმ სეგმენტზე განთავსებული TBC Bank Group PLC-ის მთავარი შვილობილი კომპანია. ბანკის კორპორაციული მართვა შეესაბამება "კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის შესახებ" საქართველოს ეროვნული ბანკის 2018 წლის 26 სექტემბრის კოდექსის მოთხოვნებს, პერიოდული ცვლილებების გათვალისწინებით ("კოდექსი"). ამავდროულად, ბანკი იცავს კორპორაციული მართვის უმაღლეს სტანდარტებს, როგორც ეს დადგენილია დიდი ბრიტანეთის კორპორაციული მართვის კოდექსით.

ამასთან, ბანკს აქვს ეფექტური შიდა კონტროლის სისტემა, რათა უზრუნველყოს ზუსტი და სანდო ფინანსური ანგარიშგება. ბანკს აქვს ანგარიშვალდებულების და უფლებამოსილების დელეგირების კარგად განსაზღვრული ჩარჩო, ასევე პოლიტიკა და პროცედურები, რომელიც მოიცავს ფინანსურ დაგეგმვასა და ანგარიშგებას; ყოველთვიური მართვის ანგარიშების მომზადებას; პროექტის მართვას; ინფორმაციულ უსაფრთხოებას; და გამჟღავნებების განხილვას წლიურ ანგარიშში და ანგარიშებს შესაბამისი ხელმძღვანელებისგან, რათა სათანადოდ გაამჟღავნოს წლის განმავლობაში ყველა მოვლენა და დააკმაყოფილოს მოთხოვნები ქეშმარიტი და სამართლიანი პრეზენტაციისადმი.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო („სამეთვალყურეო საბჭო“) უზრუნველყოფს, რომ ბანკის მმართველობითი სტრუქტურა იძლეოდეს სათანადო ზედამხედველობისა და ანგარიშვალდებულების, ასევე, მოვალეობების მკაფიო დაყოფის საშუალებას. რისკების მართვაში ყველა მმართველობის დონის ჩართვა, უფლებამოსილების მკაფიო გამიჯვნა და სხვადასხვა სუბიექტებს შორის ეფექტური კომუნიკაცია ხელს უწყობს სიცხადეს ჯგუფის სტრატეგიულ და რისკების მიზნებთან დაკავშირებით, დადგენილი რისკის აპეტიტის დაცვას, რისკების ბიუჯეტის და რისკების რაციონალურ მართვას. საწარმოთა რისკების ცენტრალიზებული მართვის (ERM) ფუნქცია უზრუნველყოფს რისკების სტრატეგიისა და რისკების აპეტიტის ეფექტურ შემუშავებას, კომუნიკაციასა და განხორციელებას ბანკისა და მისი შვილობილი კომპანიების ("ჯგუფი") მასშტაბით.

ბანკის მთავარი აქციონერია TBC Bank Group PLC, რომელიც ფლობს ბანკის სააქციო კაპიტალის 99.9% -ს. აქციონერთა უფლებები რეგულირდება „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით და „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ კანონით და ასევე მითითებულია ბანკის წესდებაში, რომელიც საჯაროდ ხელმისაწვდომია მისამართზე: www.tbcbank.ge.

TBC Bank Group PLC-ის დირექტორთა საბჭო ("PLC საბჭო") არის ჯგუფის ძირითადი გადაწყვეტილების მიმღები ორგანო და პასუხისმგებელია ჯგუფის მიზნის, კულტურის, ღირებულებებისა და გრძელვადიანი წარმატების სტრატეგიის განვითარებაზე და დაინტერესებული მხარეებისთვის მდგრადი ღირებულების მიწოდებაზე. PLC-ის საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის სტრატეგიული მიმართულების ჩამოყალიბებასა და ზედამხედველობაზე.

ბანკის საქმეებს ზედამხედველობს სამეთვალყურეო საბჭო. კომპანია იყენებს "სარკისებრი საბჭოს" პოლიტიკას თავის მთავარ შვილობილ კომპანიასთან, ბანკთან. PLC საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობა, მათ შორის შესაბამისი კომიტეტები, ორივე დონეზე იმეორებენ ერთმანეთს არა-აღმასრულებელი წევრობის თვალსაზრისით.¹ ასევე არსებობს სამეთვალყურეო საბჭოს, როგორც PLC საბჭოს კომიტეტების, ეკვივალენტური კომიტეტის სტრუქტურა. საბჭოს, სამეთვალყურეო საბჭოსა და მათი შესაბამისი კომიტეტების მუშაობა არის ზედმიწევნით დაბალანსებული, ფუნქციები იყოფა იმის მიხედვით, არის ეს საზედამხედველო საკითხები, რომლებიც გავლენას ახდენენ ჯგუფზე თუ ბანკთან დაკავშირებული საკითხები. შედეგად, ჯგუფის მმართველობითი სტრუქტურა უზრუნველყოფს სათანადო ზედამხედველობასა და ანგარიშვალდებულებას, ასევე, მოვალეობების მკაფიო დაყოფას.

წინამდებარე ანგარიშის თარიღისთვის, კოდექსით დადგენილი „დამოუკიდებლობის“ კრიტერიუმების შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობაში შედის შვიდი დამოუკიდებელი, არა-აღმასრულებელი წევრი: არნე ბერგგრენი (თავმჯდომარე), ცირა კემულარია (უფროსი დამოუკიდებელი წევრი), პერ ანდერს ფასტი, ტიმოთი პ. კირიაკოპულოსი, ერან კლაინი, ნინო სუქნიძე, რაჯივ სოჰნი და ჯანეტ ჰეკმანი.

სამეთვალყურეო საბჭომ ჩამოაყალიბა ექვსი კომიტეტი:

- რისკების კომიტეტი ყურადღებას ამახვილებს ბანკის შესაძლო რისკებსა და კაპიტალის საკითხებზე.
- აუდიტის კომიტეტი ზედამხედველობს გარე აუდიტორებს, შიდა კონტროლს და ფინანსურ ანგარიშგებას, ასევე კომუნიკაციას ბაზართან და მარეგულირებლებთან.
- ანაზღაურების კომიტეტი ხელმძღვანელობს ანაზღაურებასთან დაკავშირებულ საკითხებს, როგორც კომპენსაციის სწორი დონის განსაზღვრა პერსონალის მოსაზრდად და შესაძლო ჩვენებად, და ამის დაბალანსება ჩვენი დაინტერესებული მხარეებისთვის მისაღები კომპენსაციის დონის გათვალისწინებით.
- კორპორაციული მართვისა და ნომინაციის კომიტეტი პასუხისმგებელია ტალანტების მართვაზე, დანიშვნებზე და მემკვიდრეობის დაგეგმვაზე საბჭოსა და აღმასრულებელი გუნდისთვის.
- ტექნოლოგიებისა და მონაცემთა კომიტეტმა ფუნქციონირება დაიწყო 2022 წელს და იგი ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს სტრატეგიის, მონაცემებისა და კიბერ-საუბრის საკვანძო ფაქტორების და ბანკის ინფორმაციული ტექნოლოგიების რესურსების ძირითადი ელემენტების ზედამხედველობაში.
- ESG-სა და ეთიკის კომიტეტმა 2022 წლიდან ფუნქციონირებს, და უზრუნველყოფს ბანკის იმ ESG საკითხებზე ფოკუსირებას, რომლებიც მნიშვნელოვანია ჩვენი ყველა დაინტერესებული მხარისთვის.

ბანკი აღიარებს მრავალფეროვნების უზრუნველყოფის მნიშვნელობას და ხედავს ჩვენი ბიზნესისთვის მნიშვნელოვან სარგებელს სამეთვალყურეო საბჭოსა და მმართველი გუნდის არსებობაში, რომელიც შედგენილია სხვადასხვა გამოცდილების მქონე ადამიანებისაგან, რადგან ამას მოაქვს საჭირო საექსპერტო ცოდნა, კულტურული მრავალფეროვნება და განსხვავებული პერსპექტივები საბჭოს დისკუსიებში და ხელს უწყობს გადაწყვეტილების მიღების ხარისხის გაუმჯობესებას. საკვანძო პოზიციებზე მუშაობს არაერთი ნიჭიერი ქალი. ბანკი გააგრძელებს იმის უზრუნველყოფას, რომ სამეთვალყურეო საბჭოსა და მმართველ საბჭოში ყველა სამომავლო დანიშვნის განხილვისას მხარდაჭერა ჰქონდეს მრავალფეროვნების მიზნებს.

"ბანკის" მართვის უმაღლესი ორგანოა აქციონერთა საერთო კრება ("საერთო კრება"). ბანკის აქციონერებს, სხვა საკითხებთან ერთად, უფლება აქვთ დაესწრონ საერთო კრებებს და მონაწილეობა მიიღონ კენჭისყრაში, მიიღონ დივიდენდები და მოითხოვონ ახსნა-განმარტებები ბანკის მმართველი საბჭოს² წევრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსგან სხდომის დღის წესრიგში შეტანილ საკითხებზე. საერთო კრება დამსწრე ან წარმოდგენილი ხმების უბრალო უმრავლესობით იღებს გადაწყვეტილებას სხვადასხვა საკითხზე, მათ შორის (მაგრამ არა მხოლოდ) სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევისა და გადაყენების, მმართველი საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიშების დამტკიცების, წლიური ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების კომპენსაციის განსაზღვრის, მოგების (დივიდენდის) განაწილების წინადადების დამტკიცების ან უარყოფის შესახებ. ამასთან, საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა გათვალისწინებით, საერთო კრება უფლებამოსილია დამსწრე ან წარმოდგენილ ხმათა 75%-ზე მეტით მიიღოს გადაწყვეტილება ბანკის წესდებაში ცვლილების შეტანის, ბანკის სააქციო კაპიტალის შემცირების დამტკიცების, ლიკვიდაციისთვის ქმედებების დაწყების, კრედიტორებისათვის საერთო გადაცემის დაწყების ან ნებაყოფლობითი ლიკვიდაციის შესახებ გაკოტრების, გადახდისუუნარობის ან კანონით განსაზღვრულ მსგავს რეჟიმში მოქმედებისას, და შერწყმის დამტკიცების შესახებ (გარდა შვილობილი კომპანიის ბანკთან შერწყმისა, რომელშიც ბანკი ფლობს ხმის უფლების 75% -ს, რომელ შემთხვევაშიც გადაწყვეტილება მიიღება დამსწრე ან წარმოდგენილ ხმათა უბრალო უმრავლესობით), გაყოფის ან სხვა რეორგანიზაციის შესახებ.

განცხადება პასუხისმგებლობის შესახებ

მმართველობითი ანგარიში და ფინანსური ანგარიშგებები მომზადებულია მოქმედი კანონმდებლობისა და რეგულაციების შესაბამისად.

ჩვენ ვადასტურებთ, რომ, რამდენადაც ჩვენთვის ცნობილია:

- ჭგუფისა და ბანკის ფინანსური ანგარიშგება, რომელიც მომზადებულია ფასის სტანდარტების შესაბამისად, ასახავს ბანკისა და კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში შემავალი ორგანიზაციების აქტივებს, ვალდებულებებს, ფინანსურ მდგომარეობას და მოგებას ან ზარალს;
- მმართველობითი ანგარიში მოიცავს ბიზნესის განვითარებისა და საქმიანობის სამართლიან

¹ გენერალური დირექტორი არ არის სს „თიბისი ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი, საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად; სამეთვალყურეო საბჭოში ჯენერალური დირექტორის წევრობა ექვემდებარება საქართველოს ეროვნული ბანკის თანხმობას.

² ბანკის გენერალური დირექტორი (აღმასრულებელი დირექტორი) და გენერალური დირექტორების მოადგილეები (აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილეები)

მიმოხილვას, ბანკისა და ჯგუფის პოზიციას, მათ წინაშე არსებული ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების აღწერასთან ერთად; და

- მმართველობითი ანგარიში და ფინანსური ანგარიშგებები მთლიანობაში სამართლიანი, დაბალანსებული და გასაგებია და აქციონერებს აწვდის ინფორმაციას, რომელიც აუცილებელია ბანკის და ჯგუფის პოზიციის, შესრულების, ბიზნესისა და სტრატეგიის შესაფასებლად.

ეს განცხადება პასუხისმგებლობის შესახებ დაამტკიცეს სამეთვალყურეო საბჭომ და მმართველმა საბჭომ:

ვახტანგ ბუცხრიკიძე
გენერალური დირექტორი
2024 წლის 2 აპრილი

არნე ბერგგრენი
თავმჯდომარე
2024 წლის 2 აპრილი

სამეთვალყურეო საბჭოს ბიოგრაფიები

არნე ბარკოვი

ცირა კავულანია

თანამდებობა	თავმჯდომარე	უფროსი დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი
კომპანია	CGN-ის თავმჯდომარე, RemCo-ს წევრი	AC, CGN და RemCo-ს წევრი
დაინიშნა	საბჭო: 2019 წლის 13 აგვისტო, თავმჯდომარე: 2021 წლის 1 მარტი	საბჭო: 2018 წლის 10 სექტემბერი, უფროსი დამოუკიდებელი დირექტორი: 2021 წლის 15 სექტემბერი
დაბ. წელი	1958	1977
მოქალაქეობა	შვედეთი	ბრიტანეთი
პარირა	არნე მუშაობდა ფინანსური მომსახურების სფეროში 30 წელზე მეტი ხნის განმავლობაში. მას ეკავა რამდენიმე უმაღლესი ხელმძღვანელისა და საკონსულტაციო თანამდებობა ცნობილ ფინანსურ ინსტიტუტებში, მათ შორის საერთაშორისო სავალუტო ფონდში, მსოფლიო ბანკში, შვედეთის ბანკში, კარნეგის საინვესტიციო ბანკში AB და შვედეთის ფინანსთა სამინისტროში და ბანკების მხარდაჭერის ორგანოში. არნემ წამყვანი როლი შეასრულა შვედეთის საბანკო კრიზისის მოგვარებაში 1991-93 წლებში და დაეხმარა FRA-ს ტალიანდში და FSC/ KAMCO-ს სამხრეთ კორეაში აზიის კრიზისის დროს. არნე ასევე მუშაობდა დამოუკიდებელ არა-აღმასრულებელ დირექტორად აქტივების მართვის კომპანიებში თურქეთსა და სლოვენიაში, და, ბოლო დრომდე, საბერძნეთში Piraeus Bank-ში.	მთელი თავისი კარიერის განმავლობაში, ცირა ასრულებდა სხვადასხვა ფუნქციას, რომელიც მოიცავდა საბანკო რისკების მართვასა და ნედლეულით ვაჭრობას კომპანიებში, მათ შორის Dynegy Inc. აშშ-სა და დიდ ბრიტანეთში და Shell International Trading and Shipping Ltd. (STASCO)-ში ლონდონში, რუსეთში დსთ, და კარიბის ზღვის ქვეყნებში. 2005 - 2016 წლებში იგი მუშაობდა სხვადასხვა მენეჯერულ პოზიციაზე, მათ შორის M&A და კომერციულ ფინანსებში, ჯგუფის ხაზინაში და ვაჭრობასა და მიწოდებაში დიდ ბრიტანეთში, მოსკოვსა და ბარბადოსში. ცირა ადრე იყო Shell International Ltd-ის ჯგუფის პენსიების სტრატეგიისა და სტანდარტების ხელმძღვანელი, რომელიც მდებარეობდა ლონდონში. 2019 წლიდან 2022 წლის შუა პერიოდამდე ცირა იკავებდა შიდა აუდიტისა და გამომცემის ხელმძღვანელის თანამდებობას Shell-ის გლობალური სავაჭრო და მომარაგების ორგანიზაციაში, რომელიც წარმოადგენს მსოფლიოში უდიდეს ნედლეულით ვაჭრობისა და მიწოდების ბიზნესს. 2022 წლის ივლისში ცირა დაინიშნა კორპორატიული და დიდი ბრიტანეთის ქვეყნის კონტროლიორის ვიცე-პრეზიდენტად, რომელიც პასუხისმგებელია Shell Group-ის კორპორატიული სეგმენტის ფინანსური მართვაზე. ცირა არის Shell UK-ის მენეჯმენტის საბჭოს წევრი და Shell UK Country-ის საკოორდინაციო გუნდის წევრი, გაერთიანებული სამეფოს კრიზისების მართვის შტაბის უფროსი
უნარები და გამოცდილება	25 წელზე მეტი ხნის გამოცდილება ფინანსური მომსახურების სფეროში საერთაშორისო დონეზე, მათ შორის საკონსულტაციო როლები სხვადასხვა სამთავრობო და ტრანსნაციონალური ორგანოებისა და ინსტიტუტებში. მას ეკავა სხვადასხვა პოზიცია გაერთიანებული სამეფოს საფონდო ბირჟაზე განთავსებულ ბანკებში და აქვს კორპორაციული მართვის დიდი გამოცდილება. საინვესტიციო საბანკო საქმიანობისა და ბანკების რესტრუქტურისაციის ხელმძღვანელობის გამოცდილება; სტრატეგიული დაგეგმვისა და იმპლემენტაციის ღრმა ცოდნა.	23 წელზე მეტი გამოცდილება ენერგეტიკის სექტორში, მათ შორის რეგულირებადი სასაქონლო ვაჭრობისა და ფინანსური მომსახურების მიმართულებით; დიპლომირებული დირექტორი და დირექტორთა ინსტიტუტის წევრი ლონდონში, დიდი ბრიტანეთი; ბრიტანულ-ქართული საზოგადოების ყოფილი წევრი და დიდ ბრიტანეთში ქართული სათვისტომოს ყოფილი თავმჯდომარე; ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკების მართვის შესაბამისი საექსპერტო ცოდნა და გამოცდილება.
წვლილი კომპანიაში	საერთაშორისო საბანკო სფეროში 25 წელზე მეტი მუშაობის გამოცდილებითა და ცოდნით, არნე, როგორც თავმჯდომარე, ღირებულ ხედვას სთავაზობს საბჭოს. არნე გადამწყვეტ როლს ასრულებს კომპანიის მთავარ აქციონერებთან ურთიერთობაში და, ეკონომიკური გაურკვევლობის პირობებში მუშაობის დიდი გამოცდილებით, ფასდაუდებელია კომპანიისა და ფართო სექტორის წინაშე მდგარი გამოწვევების გადასაღებად. გასულ წელს არნემ, როგორც კორპორაციული მართვისა და ნომინაციების კომიტეტის თავმჯდომარე, უზრუნველყო მაღალკვალიფიციური კადრების დანიშვნა. ამან მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა საბჭოს შემადგენლობის კომპანიის კულტურასთან, სტრატეგიასთან და ხელმძღვანელობის მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფაში.	ცირას, როგორც სპეციალისტის ცოდნა ფინანსური მომსახურების, რისკების მართვისა და შიდა აუდიტის სფეროებში აძლევს მას საშუალებას, კონსტრუქციულად გამოხატოს თავისი აზრი და წვლილი შეიტანოს საბჭოს საკითხების გადაწყვეტაში. ცირას, როგორც დიპლომირებული დირექტორის, ლიდერული თვისებები აძლევს მას შესაძლებლობას იმოქმედოს, როგორც თავმჯდომარის საიმედო მრჩეველმა და წარმოადგინოს სხვა დირექტორთა ინტერესები. ცირას საბჭოში შემოაქვს თავისი მნიშვნელოვანი გამოცდილება მარეგულირებელი, სტრატეგიული და საერთაშორისო ფინანსური მომსახურების და ფინანსური ბაზრების ცოდნის მიმართულებით.
გარე დაინიშვნები	Hoting Innovations AB-ის თავმჯდომარე	დახურული საპენსიო ფონდის British Gas Trustee Solutions Ltd.-ის რწმუნებული დირექტორი (Shell-ის მიერ British Gas-ის შეძენის შემდგომ) შპს Shell Trustee Solutions-ის რწმუნებული დირექტორი

გ.ს.ა. ა.გ.ი.ა.

პერ ანდრუსკო

დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი

AC-ის თავმჯდომარე, RC-ისა და RemCo-ს წევრი

2021 წლის 4 მაისი

1960

შვედეთი

ბოლო 25 წლის განმავლობაში პერ ანდრუსკო მუშაობდა გენერალურ დირექტორად რამდენიმე კომპანიაში, როგორცაა SBAB Bank, Hoist Finance და European Resolution Capital, ასევე ფინანსური დირექტორისა და სხვა მაღალი რანგის აღმასრულებელ თანამდებობებზე წამყვან ჩრდილო-ევროპულ ბანკში SEB. მან ასევე მიიღო დიდი გამოცდილება სტრატეგიულ კონსულტირებაში, და 10 წელი იმუშავა უმაღლესი დონის საკონსულტაციო კომპანიებში - McKinsey & Company და QVARTZ (ამჟამად Bain & Company).

პერ ანდრუსკო იყო ევროპის 15-ზე მეტი საფინანსო ინსტიტუტის არა-აღმასრულებელი დირექტორი. გარდა ამისა, მას აქვს დიდი პროფესიული გამოცდილება, რადგან მუშაობდა ევროპის 20-ზე მეტ ქვეყანაში, არა-აღმასრულებელი დირექტორის, უფროსი აღმასრულებელისა და მრჩეველის პოზიციებზე კორპორაციებსა და მთავრობებში.

გენერალურ დირექტორად და უფროს აღმასრულებელ ოფიცარად მუშაობის დიდი გამოცდილება, რომელსაც 20 წელზე მეტი აქვს ნამუშევარი წამყვან ბანკებსა და სხვა ფინანსურ ინსტიტუტებში; დამოუკიდებელ არა-აღმასრულებელი დირექტორად მუშაობის 30 წელზე მეტი ხნის გამოცდილება; კორპორატიული მართვის, ლიდერობისა და სტრატეგიული კონსულტირების ძლიერი უნარ-ჩვევები; ფართო გამოცდილება ფინანსურ ანგარიშგებაში, ინვესტირებაში ურთიერთობაში და შიდა კონტროლში; შესაბამისი გამოცდილება ევროპის ფინანსური საინფორმაციო ტექნოლოგიების (ფინტექ) და კრედიტების მართვის სფეროებში.

პერ ანდრუსკო ცნობილია, როგორც ფინანსური ექსპერტი აუდიტისა და რისკების კომიტეტის მუშაობის საკითხებში. მას აქვს საბანკო და ფინანსური მომსახურების და მარეგულირებელ გარემოში საქმიანობის დიდი გამოცდილება. პერ ანდრუსკოს ფართო ფინანსური და გლობალური აღმასრულებელი გამოცდილება ხელს უწყობს მიერ აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარის ფუნქციის შესრულებას, და მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს საბჭოს განხილვებსა და გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში.

დაგროვილი ქონების მართვის კერძო კომპანია Lyra Financial Wealth-ის თავმჯდომარე
Atle Investment Management/Services-ის საბჭოს წევრი, ინვესტიციების მენეჯმენტის კერძო კომპანია უკრაინული კორპორატიული ბანკის Ukrgasbank-ის საბჭოს წევრი და აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე

ჯანეტი ჰამპინი

დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი

RemCo-ს თავმჯდომარე, ESGE-ისა და RC-ის წევრი

2025 წლის 23 თებერვალი

1954

ამერიკა

ჯანეტი იყო ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (EBRD) სამხრეთ და აღმოსავლეთ ხმელთაშუაზღვის რეგიონის (SEMED) მმართველი დირექტორი. ის ასევე იყო ევროპის წარმომადგენლობის ხელმძღვანელი, ქაიროში Citigroup-ში ხანგრძლივი კარიერის განმავლობაში, იგი მუშაობდა EMEA-ს კორპორატიულ და საინვესტიციო მმართველ დირექტორად და ასრულებდა მთელ რიგ ფუნქციებს EMEA-ს მასშტაბით, ასევე პასუხისმგებელი იყო გლობალურ ურთიერთობებზე საბანკო მომსახურებაში CEMEA-ს მასშტაბით.

30 წელზე მეტი ხნის გამოცდილება კორპორატიულ, საინვესტიციო და დეველოპერულ საბანკო სფეროში. ღრმა საექსპერტო ცოდნა საბანკო სფეროს გლობალურ ურთიერთობებში. 15 წლიანი გამოცდილება ოპერაციების მართვაში.

ბიზნეს გეგმებისა და სტრატეგიული ცვლილებების შემუშავებისა და შესრულების შესაბამისი გამოცდილება სხვადასხვა იურისდიქციებში, მათ შორის ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში, ჩრდილოეთ აფრიკაში, ახლო აღმოსავლეთსა და ცენტრალურ აზიაში. ეს მოიცავდა ძირითადი პარტნიორული ურთიერთობების დამყარებას ეროვნულ მთავრობებთან.

ჯანეტს, EBRD მიღებული მრავალმხრივი ცოდნით, ფინანსური მომსახურებისა და კორპორატიული საბანკო მომსახურების სფეროებში მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს რეგიონალური ოპერაციების სტრატეგიის შედგენასა და შესრულებაში. მისი აღმოსავლეთისა და ცენტრალური აზიაში, ეს მოიცავდა ძირითადი პარტნიორული ურთიერთობების დამყარებას ეროვნულ მთავრობებთან.

ასტანის საერთაშორისო ბირჟის საბჭოს წევრი და აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე
Air Astana-ს საბჭოს წევრი, ყაზახეთი
Citibank Kazakhstan-ის საბჭოს წევრი

იურან კლადანი

ტიმოთოს კ. კირიაკოპულუსი

თანამდებობა	დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი	დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი
კომიტეტი	ESGE-ის თავმჯდომარე, TD-ისა და RC-ის წევრი	RC-ის თავმჯდომარე, AC-ისა და TD-ის წევრი
დაინიშნა	2021 წლის 4 მაისი	2021 წლის 4 მაისი
დაბ. წელი	1965	1975
მოქალაქეობა	ბრიტანეთი	საბერძნეთი
კარიერა	ერანი არის გამოცდილი საერთაშორისო ბანკირი და იურისტი. ორ ათწლეულზე მეტი ხნის განმავლობაში, მას ეკავა მნიშვნელოვანი როლები წამყვან ფინანსურ ინსტიტუტებში, როგორცაა Commerzbank, Citibank, ING Financial Markets და Deutsche Bank. როგორც განვითარებული, ასევე განვითარებად ბაზრებზე მუშაობისას ერანმა დააგროვა ღირებული ცოდნა კაპიტალის ბაზრებზე, მცირე და საშუალო ბიზნესის ფინანსებზე, საცალო დაკრედიტებაზე, კორპორაციულ მართვაზე, ლიკვიდობის და ბალანსის მართვაზე, ასევე რისკის მართვაზე, აუდიტზე და სტრატეგიის განხორციელებაზე. ის ადრე მუშაობდა არა-აღმასრულებელ დირექტორად და რისკების კომიტეტის თავმჯდომარედ პრივატბანკში, უკრაინის უმსხვილეს ბანკში.	ტიმოთოს არის მაღალი რანგის საბანკო აღმასრულებელი ოფიცერი მნიშვნელოვანი საერთაშორისო გამოცდილებით. მისი სპეციალიზაციაა საოპერაციო ტრანსფორმაცია, ბალანსის ოპტიმიზაცია რისკების მართვა, ფინანსური ინჟინერია და პორტფელის მართვა. ტიმოთოს იყო აღმასრულებელი გენერალური მენეჯერი და მთავარი რისკის ოფიცერი საბერძნეთის საფონდო ბირჟაზე განთავსებულ წამყვან ბანკში - Piraeus Bank S.A.-ში, Goldman Sachs Inc.-ის მმართველი დირექტორი ფისკირებული შემოსავლის ვალუტებისა და ნედლეულით ვაჭრობის განყოფილებაში და ეკავა საბჭოს წევრისა და აღმასრულებელი როლები სადაზღვევო, ფინტექის, ფინანსური მომსახურებებისა და საკონსულტაციო სექტორებში.
უნარები და გამოცდილება	ღიდი გამოცდილება საბანკო, საკრედიტო, კაპიტალის ბაზრებსა და იურიდიულ სფეროში; მნიშვნელოვანი საექსპერტო გამოცდილება რისკების, კორპორატიული მართვის, სტრატეგიისა და სტრუქტურირების საკითხებში; განვითარებული ბაზრების საბანკო და დაინტერესებული მხარეების მართვის გამოცდილება; ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკების მართვის შესაბამისი საექსპერტო ცოდნა და გამოცდილება.	ღიდი გამოცდილება კაპიტალის გლობალურ ბაზრებში, რეგიონულ ბანკინგში და ზედამხედველობის ქვეშ მყოფ სუბიექტებში; რისკების ექსპერტი მენეჯერი, ინვესტორი, საინვესტიციო ბანკირი და ბალანსის ოპტიმიზატორი; საოპერაციო ტრანსფორმაციის ხელმძღვანელობა და სისტემური ბანკებისა და ფინტექების კრიზისების მართვა; მმართველობის, რისკებისა და აქტივების მართვის ზედამხედველობის ძლიერი უნარები როგორც საფონდო ბირჟაზე განთავსებული, ასევე კვაზი-სახელმწიფო სუბიექტებისთვის.
წვლილი კომპანიაში	ერანს საბჭოსათვის მოაქვს რისკების, მმართველობისა და სტრატეგიის ფართო და მრავალფეროვანი გამოცდილება, რომელიც მან მიიღო მსხვილ ფინანსურ ინსტიტუტებსა და საკონსულტაციო სფეროებში როგორც განვითარებულ, ასევე განვითარებად ბაზრებზე, რითაც იგი იდეალურად შეესაბამება ESG და ეთიკის კომიტეტის ხელმძღვანელობის მოთხოვნებს ჯგუფის სახელით.	ტიმოთოს აქვს ფართო გამოცდილება მმართველობის, ფინანსურ და საოპერაციო საკითხებში. მისი ღრმა ცოდნა მას საშუალებას აძლევს დაეხმაროს და ხელი შეუწყოს კომპანიის სტრატეგიულ მართვას და აკონტროლოს მისი განხორციელების გზები. იგი ხელმძღვანელობდა საინვესტიციო და რისკების ფუნქციებს საერთაშორისო საფონდო ბირჟებზე განთავსებულ ბანკებში და ამჟამად ასრულებს ეროვნული კეთილდღეობის ფონდის რისკების კომიტეტის თავმჯდომარის მოვალეობას; სხვადასხვა იურისდიქციებში რისკებზე მუშაობის ფართო გამოცდილება ტიმოთოს საშუალებას აძლევს შემოიტანოს ინოვაციური და პოზიტიური ხედვა რისკების კომიტეტის თავმჯდომარის როლზე.
გარე დაინტერესებები	ამჟამად არ არის დაინშენილი სხვა დამატებით პოზიციებზე საბჭოში	საბერძნეთის ეროვნული ფონდის, Growthfund-ის საინვესტიციო და რისკების კომიტეტების საბჭოს წევრი და თავმჯდომარე Attica ბანკის საბჭოს წევრი; Agreed Payments SA-ს საბჭოს წევრი საბერძნეთის ეროვნული კეთილდღეობის ფონდის, აქტივებისა და წლობრივი მონაწილეობის ბერძნული კორპორაციის საბჭოს წევრი, არის მისი საინვესტიციო და რისკების კომიტეტის თავმჯდომარე

ირაკლი სოფი

დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი

TD-ის თავმჯდომარე, ESGE-ისა და CGN-ის წევრი

2021 წლის 24 ნოემბერი

1957

ინდოეთი

რაჯივს აქვს 40 წლიანი გამოცდილება კორპორატიული ზრდის უფროსი აღმასრულებელი დირექტორის პოზიციაზე. იგი არის ციფრული ტექნოლოგიების სპეციალისტი და მუშაობდა ფინანსური მომსახურებისა და სხვადასხვა სფეროებში ევროპაში, ჩრდილოეთ ამერიკაში და აზიაში. რაჯივს ეკავა ოქსფორდის უნივერსიტეტის, სამედიცინო ტექნოლოგიების ინოვაციების კომპანიის - OXSIGHT Ltd-ის აღმასრულებელი თავმჯდომარის და არა აღმასრულებელი დირექტორის თანამდებობები. იგი იყო გენერალური დირექტორის უფროსი მრჩეველი IT მომსახურების გლობალურ ფირმაში Zensar Ltd, დიდ ბრიტანეთში და საკონსულტაციო საბჭოს წევრი Garble Cloud Inc.-ში, კიბერუსაფრთხოების კომპანიაში სილიკონის ველზე, აშშ. რაჯივმა მიიღო ძლიერი საოპერაციო გამოცდილება, როგორც HCL Technologies-ის პრეზიდენტმა, და ფინანსური მომსახურების ფირმაში, Mphasis-ში, რომელიც Hewlett Packard-ის კომპანიაა. რაჯივი იყო მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის საექსპერტო სამუშაო ჯგუფის წევრი დაბალანსებრიადიანი ეკონომიკური კეთილდღეობის საკითხებში და წვლილი შეიტანა კლიმატის ცვლილების განხილვებში დავოსის საზაფხულო მსოფლიო ეკონომიკურ ფორუმზე.

40 წელზე მეტი ხნის კორპორატიული ლიდერობის ძლიერი გლობალური გამოცდილება; მნიშვნელოვანი საკონსულტაციო და აღმასრულებელი გამოცდილება ტექნოლოგიურ და კიბერუსაფრთხოების კომპანიებთან ფინანსურ მომსახურებებსა და სხვა დარგობრივ სექტორებში; ადამიანური რესურსების მართვის ფართო საექსპერტო ცოდნა; ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკების მართვის შესაბამისი საექსპერტო ცოდნა და გამოცდილება.

რაჯივს საბჭოში მოაქვს საერთაშორისო ხელმძღვანელობისა და ზოგადი მენეჯმენტის ფართო გამოცდილება, რომელიც მან მოიპოვა ტექნოლოგიებისა და ფინტექ სექტორებში მუშაობისას. მას ფასეული წვლილი შეუმაქვს კომპანიის ტექნოლოგიურ განვითარებაში, რომელსაც უფრო და უფრო მეტი მნიშვნელობა ენიჭება ამასთან დაკავშირებით, ის დაინიშნა ტექნოლოგიებისა და მონაცემთა კომიტეტის თავმჯდომარედ, სადაც ის უზრუნველყოფს ძირითად მხარდაჭერას და ხელმძღვანელობას ამ სფეროებში.

ამჟამად არ არის დანიშნული სხვა დამატებითი პოზიციებზე საბჭოში

ნინო სუპინიძე

დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი

AC-ისა და CGN-ის წევრი

2021 წლის 24 ნოემბერი

1979

საქართველო

ნინო არის ბიზნეს იურისტი, რომელსაც აქვს 20 წელზე მეტი გამოცდილება ქართულ ბაზარზე. მას აქვს სიღრმისეული ცოდნა და პრაქტიკული გამოცდილება სხვადასხვა სფეროში, მათ შორის საბანკო, საფინანსო, კორპორატიული, რეგულირების, კონკურენციისა და კაპიტალის ბაზრების მიმართულებით. ნინო მუშაობდა სს „საქართველოს ბანკში“ გენერალური მრჩეველი. TBC Bank Group PLC-ში მოსვლამდე იგი 11 წელზე მეტი ხნის განმავლობაში მუშაობდა სხვადასხვა თანამდებობებზე საერთაშორისო იურიდიული ფირმების Dentons-ისა და DLA Piper-ის საქართველოს ოფისებში. ამჟამად ნინო არის იურიდიული კომპანია შპს „სუპინიძე და პარტნიორების“ მმართველი პარტნიორი.

ფინანსური მომსახურების ძლიერი გამოცდილება; დიდი გამოცდილება წამყვანი იურიდიული მრჩეველის რანგში ფინანსური მომსახურების სექტორის მსხვილ ტრანზაქციებსა და პროექტებში; მმართველობის, მარეგულირებელი და რისკების მართვის ფართო გამოცდილება, მათ შორის ლონდონის საფონდო ბირჟაზე განთავსებული კომპანიაში; კომპანიების კონსულტირების გამოცდილება სხვადასხვა სექტორში, მათ შორის ტელეკომუნიკაციაში, ფარმაცევტიკაში, ენერგეტიკაში და კომერციაში.

ნინო არის გამოცდილი ქვეყნისშიდა და საერთაშორისო იურისტი, რომელსაც აქვს განსაკუთრებული გამოცდილება რეგულირებად სექტორებში, სადაც მან კონსულტაციები გასწია მრავალ სხვადასხვა სამართლებრივ, მარეგულირებელ და ბიზნეს საკითხებზე. ნინოს ღირებული გამოცდილება და მისი შეხედულებები აძლიერებს საბჭოს განხილვებსა და სტრატეგიულ აზროვნებას.

საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატის ვიცე-პრეზიდენტი საბჭოს წევრი საქველმოქმედო ორგანიზაცია Care Caucasus-ში საქართველოში

სანოტარო მოქმედების
რეგისტრაციის ნომერი

N240536496

სანოტარო მოქმედების
რეგისტრაციის თარიღი

02.05.2024 წ

სანოტარო მოქმედების
დასახელება

დოკუმენტის თარგმანზე დიპლომირებული მთარგმნელის
ხელმოწერის დამოწმება

ნოტარიუსი

თეა კიკუაშვილი

სანოტარო ბიუროს მისამართი

ქალაქი თბილისი, ვ. ლესელიძის ქ. #17

სანოტარო ბიუროს ტელეფონი

593235532

სანოტარო მოქმედების
ინდივიდუალური ნომერი

43599103817524

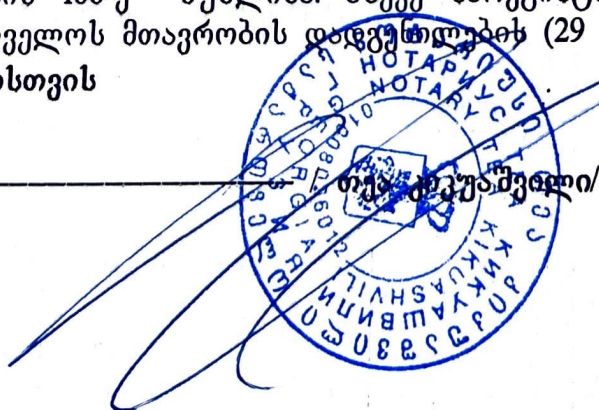

სანოტარო მოქმედებისა და სანოტარო აქტის შესახებ ინფორმაციის (მისი შექმნის, შეცვლის და/ან გაუქმების შესახებ) მიღება-გადამოწმება შეგიძლიათ საქართველოს ნოტარიუსთა პალატის ვებ-გვერდზე: www.notary.ge ასევე შეგიძლიათ დარეკოთ ტელეფონზე: +995(32) 2 66 19 18

ორი ათას ოცდაოთხი წლის ორ მაისს, მე, ნოტარიუსი თეა კიკუაშვილი, რომლის სანოტარო ბიურო მდებარეობს ქ თბილისი, ლესელიძის ქ. 17, ვადასტურებ მთარგმნელის მერაბ თოფურიას (დაბ. 01.05.1958წ., რეგ. მისამართზე: ქალაქი მცხეთა, იაკობ გოგებაშვილის ქუჩა, N 7, პირადი №01015000662) ხელმოწერის ნამდვილობას. მთარგმნელმა წარმოადგინა ენის ცოდნის დამადასტურებელი დოკუმენტი (დიპლომი 172594, გაც. 30.06.1981წ. ი. ჭავჭავაძის სახ. თბილისის უცხო ენათა სახელმწიფო პედ. ინსტიტუტის მიერ) მე, ნოტარიუსმა გაეაფრთხილე მთარგმნელი, რომ იგი პასუხს აგებს თარგმანის სიზუსტეზე, რომელმაც დაადასტურა თარგმანის გამომრიცხავი გარემოების არარსებობის შესახებ და რომ ჯეროვნად იცის ქართული და ინგლისური ენები და უზრუნველყოფს თარგმანის სიზუსტეს.

გადახდილია 320.00 ლარი, თანახმად საქართველოს მთავრობის დადგენილების (29 დეკემბერი 2011 წ.) 31-ე მუხლისა, ასევე დღგ 57.60 თანახმად საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 166-ე მუხლისა. ასევე სარეგისტრაციო მოსაკრებელი 5-00 ლარი, თანახმად საქართველოს მთავრობის დადგენილების (29 დეკემბერი 2011 წ.) 39-ე მუხლისა 1 ეგზემპლარისთვის

ნოტარიუსი

თავი

ფინანსური ანგარიშგებები

ლევან ყაჩაღი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „თიბისი ბანკის“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ჩვენი მოსაზრება

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს სს „თიბისი ბანკის“ (შემდგომში – „ბანკი“) და მისი შვილობილი საწარმოების (შემდგომში ერთობლივად – „ჯგუფი“) კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე ჯგუფისა და ბანკის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 26 დეკემბრით დათარიღებული N284/04 ბრძანების მოთხოვნებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად.

ჩვენი აუდიტის საგანი

ჯგუფისა და ბანკის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს შემდეგს:

- კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით;
- კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის;
- კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის;
- კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფულადი ნაკადების ანგარიშგება ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის; და
- კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნები, რომლებიც მოიცავს სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ არსებით ინფორმაციას და სხვა განმარტებით ინფორმაციას.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში.

გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტის მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

დამოუკიდებლობა

ჩვენ დამოუკიდებლობები ვართ ჯგუფისგან და ბანკისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის (მათ შორის დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტები) (ბესსს-ის კოდექსი) შესაბამისად. შესრულებული გვაქვს ბესსსს-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც.

შპს „პრაისუოტერჰაუსკუპერსი საქართველო“, ს/კ 405220611
ბიზნესცენტრი მეფე დავითი, მე-7 სართული, მ. აღიქსიძის ქ. #12, თბილისი 0160, საქართველო
ტელ: +995 (32) 250 80 50, www.pwc.com/ge

ჩვენ ყაჩაღი

აუდიტისადმი ჩვენი მიდგომა

მიმოხილვა

ჩვენი აუდიტის დაგეგმვისას განვსაზღვრეთ არსებითობა და შევაფასეთ არსებითი უზუსტობების რისკი კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში. კერძოდ, გავითვალისწინეთ, სად გამოიყენა ხელმძღვანელობამ სუბიექტური განსჯა, მაგალითად, მნიშვნელოვან სააღრიცხვო შეფასებებთან მიმართებით, რაც გულისხმობდა დაშვებების გაკეთებას და თავისთავად განუსაზღვრელი სამომავლო მოვლენების მხედველობაში მიღებას. ჩვენს ყველა აუდიტში ასევე გავითვალისწინეთ ხელმძღვანელობის მხრიდან შიდა კონტროლების უგულებელყოფის რისკი, მათ შორის, არსებობდა თუ არა მიკერძოების მტკიცებულება, რაც წარმოადგენდა თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკს.

- ჯგუფის საერთო არსებითობა: 65.2 მილიონი ლარი, რაც წარმოადგენს ჯგუფის დასაბეგრი მოგების 5%-ს.
- ბანკის საერთო არსებითობა: 63.1 მილიონი ლარი, რაც წარმოადგენს ბანკის დასაბეგრი მოგების 5%-ს.
- ჩვენი მომსახურების საგანი განისაზღვრა დასაბეგრ მოგებაში იურიდიული პირის მონაწილეობისა და ფინანსური ანგარიშგების სხვა ძირითადი მუხლების საფუძველზე.
- მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი.

არსებითობა

ჩვენი აუდიტის საგანზე გავლენა მოახდინა ჩვენ მიერ არსებითობის პრინციპის გამოყენებამ. აუდიტის მიზანია დასაბუთებული რწმუნების მოპოვება იმის თაობაზე, შეიცავს თუ არა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება არსებითი უზუსტობას. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით. ისინი არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ჩვენს პროფესიულ განსჯაზე დაყრდნობით, ჩვენ განვსაზღვრეთ არსებითობის გარკვეული რაოდენობრივი ზღვარი, მათ შორის ჯგუფის და ბანკის საერთო არსებითობა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებისთვის მთლიანობაში, რაც ქვემოთ ცხრილშია მოცემული. ეს ყველაფერი, ხარისხობრივ ფაქტორებთან ერთად, დაგვეხმარა ჩვენი აუდიტის საგნის და ჩვენი აუდიტის პროცედურების ხასიათის, ვადებისა და მასშტაბის განსაზღვრაში, ასევე უზუსტობების გავლენის შეფასებაში, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, როგორც ინდივიდუალურად, ისე აგრეგირებულად კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებისთვის მთლიანობაში.

ჯგუფის და ბანკის საერთო არსებითობა

ჯგუფი: 65.2 მილიონი ლარი (2022 წ.: 63.0 მილიონი ლარი)
ბანკი: 63.1 მილიონი ლარი (2022 წ.: 61.4 მილიონი ლარი)

როგორ განვსაზღვრეთ იგი

დასაბეგრი მოგების 5%

არსებითობის საორიენტაციო მაჩვენებლის გამოყენების დასაბუთება

დასაბეგრი მოგება არის მთავარი საზომი, რომელსაც აქციონერი იყენებს ჯგუფის საქმიანობის შედეგების შესაფასებლად და არის საყოველთაოდ მიღებული საორიენტაციო მაჩვენებელი ჯგუფის აუდიტის არსებითობის დასადგენად.

ხელმოწერა

აუდიტის ძირითადი საკითხები

აუდიტის ძირითად საკითხებად მიიჩნევა ისეთი საკითხები, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული შეფასებით, ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებულ აუდიტში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ ჩვენ მიერ ჩატარებული კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისა და თანდართული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბების კონტექსტში და ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვთქვამთ.

აუდიტის ძირითადი საკითხი

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (ჯგუფი და ბანკი)

იხილეთ მე-2 შენიშვნა – „არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ“, მე-3 შენიშვნა – „კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას“, მე-8 შენიშვნა – „მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები“ და 38-ე შენიშვნა – „ფინანსური და სხვა რისკის მართვა“ კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ამ საკითხზე ყურადღება იმით გამოვამხვილეთ, რომ ხელმძღვანელობის შეფასებები მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსებისთვის შექმნილ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალის რეზერვთან დაკავშირებით კომპლექსურია, მათში მნიშვნელოვანი დოზით მონაწილეობს განსჯა და იხილი ქვემდებარება შეფასების მაღალი დონის განუსაზღვრელობას.

ფასს 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ მიხედვით, ხელმძღვანელობის მოთხოვნა საკრედიტო ზარალის რეზერვის განსაზღვრა, რომლის დადგომა მოსალოდნელია 12-თვიანი პერიოდის განმავლობაში ან აქტივის დარჩენილი ვადის მანძილზე, ცალკეული აქტივისთვის მინიჭებული სტადიიდან გამომდინარე. ესა თუ ის სტადია განისაზღვრება იმის შეფასებით, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა (საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა) ან აღმოჩნდა თუ არა მსესხებელი დეფოლტის სიტუაციაში სესხის გაცემის შემდეგ.

ხელმძღვანელობამ შექმნა და შეიმუშავა რამდენიმე მოდელი ფასს 9-ის მოთხოვნების დაკმაყოფილების მიზნით და დანერგა საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად. ამასთან, ხელმძღვანელობა იყენებს განსჯას მოდელთან მიმართებით ისეთ სიტუაციებში, როდესაც მიიჩნევა, რომ წარსული გამოცდილება არ ასახავს სამომავლო შედეგებს შეზღუდული ან არასრული მონაცემების გამო.

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ მოდელის მეთოდოლოგიების მიზანშეწონილობა და ქვემოთ მოცემული განსჯა, რომელიც გამოყენებულია მოდელირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის განსაზღვრისთვის, მნიშვნელოვანია:

- საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის დასადგენად გამოყენებული, განსჯაზე დიდწილად დამოკიდებული კრიტერიუმები, რაც მოიცავს მსესხებლების კრედიტუნარიანობის ხარისხობრივ შეფასებას (რელევანტურია კოორპორაციული და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების პორტფელისთვის);
- დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის და დეფოლტის ალბათობის განსაზღვრისთვის გამოყენებული კრიტიკული დაშვებები; და
- საპროგნოზო ინფორმაციასთან დაკავშირებული ძირითადი დაშვებების, მათ შორის სცენარებისთვის მინიჭებული წონების და მაკროეკონომიკური ცვლადების მიზანშეწონილობის შეფასება.

როგორ მივუდევით აუდიტის ძირითად საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში

ჩვენ შევისწავლეთ და შევაფასეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის განსაზღვრის კონტროლის მთავარი მექანიზმები და მათი დანერგვა, და შევამოწმეთ მათი საოპერაციო ეფექტურობა. კონტროლის ეს მექანიზმები, სხვებთან ერთად, შემდეგასაც მოიცავს:

- მოდელის ეფექტურობის მონიტორინგის კონტროლი, პოლიტიკის და მოდელის პერიოდული გადახედვის ჩათვლით, მოდელის საპროგნოზო შეფასებების შედარება რეალურად დამდგარ (ფაქტობრივ) შედეგებთან და მოდელის მეთოდოლოგიაში ცვლილებების დამტკიცება;
- დამოუკიდებელი შემოწმების ერთეულის მართვის კონტროლი;
- ძირითადი განსჯის და დაშვებების გადახედვა და დამტკიცება, რომლებიც გამოიყენება დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის, დეფოლტის ალბათობის და საპროგნოზო ინფორმაციის განსაზღვრისთვის;
- გამოთვლითი ინსტრუმენტების მეშვეობით ძირითადი პარამეტრების (როგორიცაა დეფოლტის ალბათობა, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში) სიზუსტის კონტროლი;
- მსესხებლების ფინანსური მდგომარეობის რეგულარული მონიტორინგის კონტროლი;
- შესაბამისი საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ავტომატიზებული გაანგარიშების კონტროლი;
- რისკის მართვის კომიტეტის მიერ მთავარი დაშვებების და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელირებული შედეგების შეფასების გადახედვა და დამტკიცება.

ჩვენ არ აღმოგვიჩნია რამე გამოწვევის შემოაღნიშნული კონტროლის მექანიზმების მოწყობის ან საოპერაციო ეფექტურობის მხრივ, გარდა ამისა, ჩვენ ჩავატარეთ ქვემოთ აღწერილი ძირითადი პროცედურები.

შევაფასეთ, ხელმძღვანელობის მიერ შემუშავებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის მეთოდოლოგია შეესაბამებოდა თუ არა ფასს 9-ს. შევაფასეთ და მიმოვიხილეთ ხელმძღვანელობის მიერ დანერგული განჯის კრიტერიუმები იმის დასადგენად, მოხდა თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა (ვრცელდება კოორპორაციულ და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების პორტფელზე). შევაფასეთ იმ კრიტიკული დაშვებების მართებულობა, რომლებიც გამოიყენება დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის, დეფოლტის ალბათობის და საპროგნოზო ინფორმაციის განსაზღვრისთვის. აღმოაჩინვეს პროცედურებში ჩავრთეთ ჩვენი საკრედიტო რისკის მოდელირების სპეციალისტები. დავასკვნით, რომ ხელმძღვანელობის განსჯა, რომლის საფუძველზეც ფასდება საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, ზარალის დეფოლტის შემთხვევაში, დეფოლტის ალბათობა და საპროგნოზო ინფორმაცია, მართებულია.

ხელახლა ვიანგარიშეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გარკვეული პორტფელისთვის და შევაფასეთ, ხელმძღვანელობის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა შესაბამისობაში იყო თუ არა დამტკიცებულ მოდელის მეთოდოლოგიასთან.

კრიტიკულად შევაფასეთ მოდელის მონიტორინგის და შემოწმების ძირითადი ასპექტები (პროგნოზირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის „უკუტესტირება“), რომლებიც განახორციელა ხელმძღვანელობამ მოდელის ფუნქციონირებასთან და სტაბილურობასთან მიმართებით. კრიტიკულად შევაფასეთ მონიტორინგის შედეგები და გადავამოწმეთ მოსალოდნელი მაჩვენებლებიდან გადახედვის განმარტებები. სადაც საჭირო იყო, შევაფასეთ განახლდა თუ არა მოდელის მეთოდოლოგია უკუტესტირების შედეგების სამართავად.

შევაფასეთ გამოყენებული მაკროეკონომიკური მოდელის მიზანშეწონილობა და ასევე თითოეული მაკროეკონომიკური სცენარისთვის მინიჭებული წონა. კმაყოფილებით აღვნიშნავთ, რომ ბანკის მიერ გამოყენებული მაკროეკონომიკური დაშვებები და სცენარებისთვის მინიჭებული წონები მართებულია.

შევაფასეთ მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებსა და ავანსებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვთან დაკავშირებული განმარტებების აღეკვეთურობა.

როგორ მოვიყვანეთ შესაბამისობაში ჩვენი ჯგუფის და ბანკის აუდიტის საგანი

ჩვენი აუდიტის საგანი შესაბამისობაში მოვიყვანეთ იმგვარად, რომ ჩაგვეტარებინა იმ მოცულობის სამუშაო, რაც საშუალებას მოგვცემდა, მოსაზრება გამოგვეთქვა მთლიან კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე და ამასთანავე გავვეთვალისწინებინა ჯგუფის და ბანკის სტრუქტურა, სააღრიცხვო პროცესები და კონტროლის საშუალებები, და დარგი, რომელშიც ჯგუფი და ბანკი საქმიანობენ.

ჯგუფის საბანკო საქმიანობა ძირითადად საქართველოში ხორციელდება, თუმცა მისი შვილობილი საწარმოები ორ სხვა ქვეყანაშიც არიან შედარებით მცირე მასშტაბით წარმოდგენილები. ჯგუფის ბიზნესსაქმიანობა მოიცავს ოთხ სეგმენტს, რომლებისთვისაც ის მართავს და აცხადებს თავის საოპერაციო შედეგებსა და ფინანსურ მდგომარეობას. ეს სეგმენტებია: საცალო საბანკო მომსახურება, კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა, მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები და კორპორაციული ცენტრი.

ბანკი არის ჯგუფის უმსხვილესი კომპონენტი. მისი ძირითადი საქმიანობაა საცალო და კომერციული საბანკო მომსახურება, რომლის ყველა მნიშვნელოვანი ოპერაცია საქართველოს ტერიტორიაზე ხორციელდება. ბანკის სააღრიცხვო ფუნქცია და მართვა ძირითადად საქართველოში ხდება და წარმოადგენს ჯგუფის მთლიანი აქტივების 94.4%-ს და დასაბეგრი მოგების 94.6%-ს.

აუდიტისადმი ჩვენი მიდგომა და გუნდის შემადგენლობა მივსადაგეთ ჯგუფის სტრუქტურას. ჩვენ არ გამოვიყენებთ კომპონენტის აუდიტორები იმ საკითხების აუდიტისთვის, რომლებიც შედიოდა აუდიტის საგანში. ჩვენ ჩავატარეთ ჯგუფის ერთადერთი მნიშვნელოვანი კომპონენტის – ბანკის სრულმასშტაბიანი აუდიტი. ასევე ჩავატარეთ ჯგუფის ერთი უმნიშვნელო კომპონენტის ფინანსური ანგარიშგების არსებითი მუხლების აუდიტი. ანგარიშვალდებული ერთეულებისთვის ჩატარებული პროცედურების საფუძველზე, ჩვენი აუდიტის საგანი მოიცავდა ჯგუფის ამონაგების (რაც მოიცავს საპროცენტო შემოსავალს და საკომისიო შემოსავალს) 99.7%-ს და მთლიანი აქტივების 98%-ს. ჩვენ ასევე ჩავატარეთ აუდიტის სხვა პროცედურები, მათ შორის საინფორმაციო ტექნოლოგიების ზოგადი კონტროლების და ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებული სხვა შესაბამისი კონტროლების შემოწმება, რომ შეგვემცირებინა არსებითი უზუსტობის რისკი.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. სხვა ინფორმაცია მოიცავს მმართველობის ანგარიშგებას (გარდა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემულ აუდიტორის დასკვნას).

ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს მმართველობის ანგარიშგებას.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ მმართველობის ანგარიშგებას და განვიხილოთ, მმართველობის ანგარიშგება არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს მმართველობის ანგარიშგებაში, ვალდებულები ვართ, გავაცხადოთ ეს ფაქტი. აღნიშნულთან დაკავშირებით გასაცხადებელი არაფერი გვაქვს.

ამასთან, ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონით მოგვეთხოვება, მოსაზრება გამოვთქვათ იმის თაობაზე, მმართველობითი ანგარიშგების გარკვეული ნაწილები შეესაბამება თუ არა სათანადო ნორმატიულ აქტებს და განვიხილოთ, შეიცავს თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონით სავალდებულო ინფორმაციას.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-6 პუნქტის და მე-7 პუნქტის (გ), (ზ) ქვეპუნქტების მოთხოვნებს;
- მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია მოიცავს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-7 პუნქტის (ა), (ბ), (დ)-(ვ) ქვეპუნქტებით და მე-8 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

ლევან ყაჩხაძე

ხელმძღვანელობის და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 26 დეკემბრის N284/04 ბრძანებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობა ევალება შეაფასოს ჯგუფის და ბანკის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ან ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან ჯგუფისა და ბანკის ფინანსური ანგარიშგების მომზადების და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ის შესაბამისად აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტის პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტის მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერისი შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტის პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფისა და ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტის მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფისა და ბანკის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს

აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშების შესაბამისი შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტის მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჭკუფი ან ბანკი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.

- ვაფასებთ კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებითი შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.
- მოვიპოვებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტის მტკიცებულებებს ჭკუფში შემავალი საწარმოებისა და სხვა ერთეულების ფინანსური ინფორმაციის შესახებ, რათა მოსაზრება გამოვთქვათ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ ვართ პასუხისმგებლები ჭკუფის აუდიტის მსვლელობის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და აუდიტის ჩატარებაზე. მხოლოდ ჩვენ ვართ პასუხისმგებელი ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

ამასთან, მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს გადაცემთ დოკუმენტს, სადაც ვადასტურებთ, რომ დავიცავით დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული სათანადო ეთიკური მოთხოვნები და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს ვაცნობთ ყველა ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც, გონივრულ ფარგლებში, შეიძლება მიჩნეულიყო, რომ დაკავშირებულია ჩვენს დამოუკიდებლობასთან, ასევე საფრთხეების აღმოსაფხვრელად გატარებული ზომების ან გამოყენებული შესაბამისი დამცავი ზომების შესახებ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირებისთვის ინფორმირებული საკითხებიდან განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში და, მაშასადამე, მიიჩნევა აუდიტის ძირითად საკითხებად. ამ საკითხებს აღვწერთ ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონმდებლობით არ იკრძალება საჭაროდ მოცემული საკითხის ინფორმირება ან, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, თვითონ არ გადავწყვეტთ, რომ აუდიტორის დასკვნაში არ უნდა მოხდეს ამა თუ იმ საკითხის ინფორმირება, რადგან, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ამგვარი ქმედებით განპირობებული მოსალოდნელი უარყოფითი შედეგები გადააჭარბებს მისი ინფორმირებით მოსალოდნელ სარგებელს, რომელიც საზოგადოებრივ ინტერესებს ემსახურება.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია ლევან კანკავა.

შპს „პრაისუოტერჰაუსკუპერსი საქართველო“ (რეგისტრაციის ნომერი: SARAS-F-775813)

ლევან კანკავა (რეგისტრაციის ნომერი: SARAS-A-592839)

2024 წლის 2 აპრილი
თბილისი, საქართველო

ლევან კანკავა

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	3,691,232	3,786,098
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	7	11,135	6,298
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	8	1,572,506	2,047,564
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	9	20,958,532	17,497,442
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	10	3,475,461	2,884,728
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11	-	267,495
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	13	370,795	288,886
საინვესტიციო ქონება		15,235	22,154
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში		4,204	3,721
მიმდინარე მოგების გადასახადის წინასწარ გადახდა		53	27
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივი	33	395	2,064
სხვა ფინანსური აქტივები	12	281,861	246,998
სხვა აქტივები	14	405,493	411,727
შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები	15	491,324	424,252
აქტივის გამოყენების უფლება	16	111,991	100,209
არამატერიალური აქტივები	15	352,722	311,150
გუდვილი	17	28,197	28,197
სულ აქტივები		31,771,136	28,329,010
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	18	4,346,951	3,885,360
მომხმარებელთა ანგარიშები	19	19,942,516	17,841,357
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	22	276,496	250,518
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	33	66,703	601
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	33	50,957	112,877
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	20	1,264,085	1,209,813
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები	21	21,060	19,908
სხვა ვალდებულებები	23	102,519	80,386
საიჯარო ვალდებულებები	34	83,410	72,240
სუბორდინირებული ვალი	24	868,730	590,148
სულ ვალდებულებები		27,023,427	24,063,208
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	25	21,014	21,014
საემისიო შემოსავალი		521,190	521,190
გაუნაწილებელი მოგება		4,285,662	3,783,180
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის რეზერვი	26	(85,614)	(57,556)
სამართლიანი ღირებულების რეზერვი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		12,345	5,467
კუმულაციური საკურსო სხვაობის რეზერვი		(7,085)	(7,657)
მფლობელებისთვის მიკუთვნებადი წმინდა აქტივები		4,747,512	4,265,638
არამაკონტროლებელი წილი	37	197	164
სულ საკუთარი კაპიტალი		4,747,709	4,265,802
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		31,771,136	28,329,010

174-307 გვერდებზე წარმოდგენილი კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება გამოსაშვებად დამტკიცებულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ 2024 წლის 2 აპრილს და მას ხელს აწერენ შემდეგი პირები:

ვახტანგ ბუცხრიკიძე
გენერალური დირექტორი

გიორგი მეგრელიშვილი
ფინანსური დირექტორი

182-307 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	2023	2022
საპროცენტო შემოსავალი	28	2,689,427	2,219,781
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი	28	2,614,687	2,159,567
სხვა საპროცენტო შემოსავალი	28	74,740	60,214
საპროცენტო ხარჯი	28	(1,276,932)	(1,011,397)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა სავალუტო სვოპებზე	28	83,101	34,711
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		1,495,596	1,243,095
საკომისიო შემოსავალი	29	571,391	477,613
საკომისიო ხარჯი	29	(236,915)	(211,963)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი		334,476	265,650
წმინდა შემოსულობა სავალუტო წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	30	272,303	411,806
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასხვებისა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებიდან		5,880	5,811
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		23,200	19,675
მეკავშირე საწარმოების მოგების წილი		657	352
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავალი		302,040	437,644
მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის რეზერვი	9	(130,380)	(105,247)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ ამოღება	13	(1,996)	781
ვალდებულების შესრულების გარანტიებზე საკრედიტო ზარალის რეზერვი	21	(1,381)	(2,931)
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებზე საკრედიტო ზარალის ამოღება	21	477	210
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის		(9,573)	(9,160)
საკრედიტო ზარალის რეზერვი/(ამოღება) ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		(1,006)	862
არაფინანსური აქტივების წმინდა გაუფასურება		(3,575)	(22)
საოპერაციო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო და არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის შემდეგ		1,984,678	1,830,882
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	31	(385,471)	(306,526)
ცვეთა და ამორტიზაცია	15,16	(99,643)	(85,108)
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვის შექმნა	21	-	(2,000)
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	32	(196,648)	(167,348)
საოპერაციო დანახარჯები		(681,762)	(560,982)
დასაბეგრი მოგება		1,302,916	1,269,900
მოგების გადასახადის ხარჯი	33	(183,858)	(246,825)
წლის წმინდა მოგება		1,119,058	1,023,075
წლის სხვა სრული შემოსავალი, წმინდა			
მუხლები, რომლებიც შეიძლება შემდგომში რეკლასიფიცირდეს მოგებაში ან ზარალში:			
წმინდა შემოსულობა, რეკლასიფიცირებული მოგებაში ან ზარალში, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლის შემდეგ	10	(5,327)	(1,853)
სამართლიანი ღირებულების რეზერვის ცვლილების დინამიკა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისთვის, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, გადასახადის გათვალისწინებით	10	12,205	18,182
საკურსო სხვაობა წარსაღგენ ვალუტაში კონვერტაციისას		572	(1,719)
წლის სხვა სრული შემოსავალი, წმინდა		7,450	14,610
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		1,126,508	1,037,685
შემდეგი პირებისთვის მიკუთვნებადი მოგება:			
- ჯგუფის აქციონერები		1,119,025	1,023,050
- არამაკონტროლებელი წილის მფლობელები		33	25
წლის წმინდა მოგება		1,119,058	1,023,075
მთლიანი სრული შემოსავალი მიკუთვნებადია შემდეგი პირებისთვის:			
- ჯგუფის აქციონერები		1,126,475	1,037,660
- არამაკონტროლებელი წილის მფლობელები		33	25
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		1,126,508	1,037,685

182-307 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ხელმოწერა

კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

					სამართლიანი ღირებულების რეზერვი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდე ბისთვის, რომლებიც არის					
	შენი შენა	სააქციო კაპიტალი	საემისიო შემოსა- ვალე	აქციებზე დაფუძ- ნებული გადახდის რეზერვი	სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	კუმულა- ციური საკურსო სხვაობის რეზერვი	გაუნაწი- ლებელი მოგება	სულ კაპიტალი არამაკონ- ნილების გამოკლებით	არამაკონ- ნილებელი ნილი	სულ საკუთარი კაპიტალი
ათას ლარში										
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით		21,014	521,190	(52,521)	(10,862)	(5,938)	3,117,079	3,589,962	93	3,590,055
წლის წმინდა მოგება		-	-	-	-	-	1,023,050	1,023,050	25	1,023,075
2022 წლის სხვა სრული შემოსავალი:		-	-	-	16,329	(1,719)	-	14,610	-	14,610
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	-	-	-	(1,853)	-	-	(1,853)	-	(1,853)
სხვა ეფექტები პერიოდის განმავლობაში		-	-	-	18,182	(1,719)	-	16,463	-	16,463
2022 წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		-	-	-	16,329	(1,719)	1,023,050	1,037,660	25	1,037,685
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ხარჯი	26	-	-	23,388	-	-	-	23,388	-	23,388
გამოცხადებული დივიდენდები		-	-	-	-	-	(356,798)	(356,798)	-	(356,798)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციების ფარგლებში თანამშრომლებზე აქციების გადაცემის საგადასახადო შედეგი		-	-	(3,621)	-	-	-	(3,621)	-	(3,621)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გადანაწილება მშობელი საწარმოს მიერ		-	-	(24,802)	-	-	-	(24,802)	-	(24,802)
სხვა ცვლილების დინამიკა		-	-	-	-	-	(151)	(151)	46	(105)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		21,014	521,190	(57,556)	5,467	(7,657)	3,783,180	4,265,638	164	4,265,802
წლის წმინდა მოგება		-	-	-	-	-	1,119,025	1,119,025	33	1,119,058
2023 წლის სხვა სრული შემოსავალი:		-	-	-	6,878	572	-	7,450	-	7,450
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		-	-	-	(5,327)	-	-	(5,327)	-	(5,327)
სხვა ეფექტები პერიოდის განმავლობაში		-	-	-	12,205	572	-	12,777	-	12,777
2023 წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		-	-	-	6,878	572	1,119,025	1,126,475	33	1,126,508
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ხარჯი	26	-	-	26,397	-	-	-	26,397	-	26,397
გამოცხადებული დივიდენდები		-	-	-	-	-	(616,065)	(616,065)	-	(616,065)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციების ფარგლებში თანამშრომლებზე აქციების გადაცემის საგადასახადო შედეგი		-	-	(3,715)	-	-	-	(3,715)	-	(3,715)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გადანაწილება მშობელი საწარმოს მიერ		-	-	(50,740)	-	-	-	(50,740)	-	(50,740)
სხვა ცვლილების დინამიკა		-	-	-	-	-	(478)	(478)	-	(478)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		21,014	521,190	(85,614)	12,345	(7,085)	4,285,662	4,747,512	197	4,747,709

182-307 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	2023	2022
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		2,611,910	2,177,765
სავალუტო სვოპებიდან მიღებული პროცენტი	28	83,101	34,711
გადახდილი პროცენტი		(1,250,007)	(1,031,195)
მიღებული საკომისიო		570,656	476,575
გადახდილი საკომისიო		(235,436)	(240,044)
უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან მიღებული ფულადი სახსრები		219,711	338,167
მიღებული სხვა საოპერაციო შემოსავალი		28,502	18,448
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები		(355,553)	(280,682)
გადახდილი ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები		(178,079)	(172,303)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(180,137)	(230,563)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		1,314,668	1,090,879
წმინდა ცვლილება საოპერაციო აქტივებში			
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ და სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში		472,792	(226,175)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები		(3,494,277)	(2,491,519)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები		(25,568)	5,273
სხვა ფინანსური აქტივები		(131,449)	54,871
სხვა აქტივები		105,407	59,318
წმინდა ცვლილება საოპერაციო ვალდებულებებში			
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ		249,415	390,402
მომხმარებელთა ანგარიშები		2,079,384	4,797,211
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		32,257	24,934
სხვა ვალდებულებები და ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები		2,092	4,672
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		604,721	3,709,866
საინვესტიციო საქმიანობაში (გამოყენებული)/მიღებული ფულადი ნაკადები			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	10	(1,563,326)	(2,412,783)
შემოსულობა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულია, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლის შედეგად	10	383,122	816,417
შემოსულობა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულია, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან ვადის მოსვლისას	10	854,540	391,341
შენიშვნები, აღჭურვილობისა და არამატერიალური აქტივების შეძენა		(202,645)	(198,371)
შემოსულობა შენობების, აღჭურვილობის და არამატერიალური აქტივების გასვლის შედეგად		4,672	17,454
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გასვლის შედეგად		7,220	5,472
შემოსულობა შვილობილი საწარმოს გასვლის შედეგად, გაცემული ფულადი სახსრების გამოკლებით		1,527	-
მიღებული დივიდენდი		696	-
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(514,194)	(1,380,470)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული (გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები			
შემოსულობა სხვა ნასესხები სახსრებიდან	34	1,894,337	2,501,875
სხვა ნასესხები სახსრების დაფარვა	34	(1,698,671)	(1,731,699)
საიჯარო ვალდებულების ძირითადი თანხის გადახდა	34	(12,999)	(13,099)
შემოსავალი სუბორდინირებული ვალიდან	34	287,589	62,578
სუბორდინირებული ვალის დაფარვა	34	(15,867)	(13,710)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გადანაწილება		(50,740)	(24,802)
შემოსულობა სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოშვებიდან	34	95,820	3,504
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა	34	(43,058)	(205,898)
გადახდილი დივიდენდები		(616,065)	(356,365)
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული)/ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(159,654)	222,384
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(25,739)	(361,142)
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა (შემცირება)/ზრდა		(94,866)	2,190,638
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	6	3,786,098	1,595,460
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	6	3,691,232	3,786,098

182-307 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ხელმოწერა

ინდივიდუალური ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	3,633,314	3,747,594
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	7	1,107	6,269
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	8	1,572,506	2,047,564
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	9	20,965,695	17,505,605
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	10	3,498,655	2,904,714
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11	-	267,495
საინვესტიციო ქონება		15,235	21,292
ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე საწარმოებში		34,460	34,041
სხვა ფინანსური აქტივები	12	350,086	299,720
სხვა აქტივები	14	358,737	349,885
შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები	15	462,570	398,964
აქტივის გამოყენების უფლება	16	111,560	98,228
არამატერიალური აქტივები	15	318,744	285,884
გუდვილი	17	27,502	27,502
სულ აქტივები		31,350,171	27,994,757
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	18	4,099,700	3,669,727
მომხმარებელთა ანგარიშები	19	20,115,103	17,976,594
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	22	208,254	187,464
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები		67,556	1,576
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	33	50,957	112,877
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	20	1,181,792	1,163,116
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები	21	21,060	19,908
სხვა ვალდებულებები	23	94,557	73,393
საიჯარო ვალდებულებები	34	82,908	70,280
სუბორდინირებული ვალი	24	826,546	560,278
სულ ვალდებულებები		26,748,433	23,835,213
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	25	21,014	21,014
საემისიო შემოსავალი		521,190	521,190
გაუნაწილებელი მოგება		4,133,317	3,669,480
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის რეზერვი	26	(86,143)	(57,556)
სამართლიანი ღირებულების რეზერვი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		12,360	5,416
სულ საკუთარი კაპიტალი		4,601,738	4,159,544
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		31,350,171	27,994,757

174-307 გვერდებზე წარმოდგენილი კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება გამოსაშვებად დამტკიცებულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ 2024 წლის 2 აპრილს და მას ხელს აწერენ შემდეგი პირები:

ვახტანგ ბუცხრიკიძე
გენერალური დირექტორი

გიორგი მეგრელიშვილი
ფინანსური დირექტორი

182-307 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ხელმოწერა

ინდივიდუალური მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	2023	2022
საპროცენტო შემოსავალი	28	2,612,787	2,158,813
საპროცენტო ხარჯი	28	(1,257,002)	(994,169)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა სავალუტო სვოპებზე	28	83,101	34,711
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		1,438,886	1,199,355
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან	29	532,339	443,437
საკომისიო ხარჯი	29	(279,491)	(240,901)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი		252,848	202,536
წმინდა შემოსულობა სავალუტო წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	30	273,591	412,975
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლისგან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		5,880	5,811
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		35,765	18,456
მეკავშირე საწარმოების მოგების წილი		657	584
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავალი		315,893	437,826
მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის რეზერვი	9	(131,465)	(108,446)
ვალდებულების შესრულების გარანტიებზე საკრედიტო ზარალის რეზერვი	21	(1,381)	(2,931)
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებზე საკრედიტო ზარალის ამოღება	21	477	210
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის	12	(4,983)	(4,374)
საკრედიტო ზარალის ამოღება ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	10	(974)	868
არაფინანსური აქტივების წმინდა ამოღება/(გაუფასურება)		(1,562)	1,223
საოპერაციო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო და არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის შემდეგ		1,867,739	1,726,267
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	31	(349,513)	(279,273)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(89,224)	(76,766)
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვის შექმნა	21	-	(2,000)
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	32	(166,894)	(139,143)
საოპერაციო დანახარჯები		(605,631)	(497,182)
დასაბეგრი მოგება		1,262,108	1,229,085
მოგების გადასახადის ხარჯი	33	(182,243)	(246,294)
წლის წმინდა მოგება		1,079,865	982,791
წლის სხვა სრული შემოსავალი/(ხარჯი), წმინდა:			
<i>მუხლები, რომლებიც შეიძლება შემდგომში რეკლასიფიცირდეს მოგებაში ან ზარალში:</i>			
წმინდა შემოსულობა, რეკლასიფიცირებული მოგებაში ან ზარალში, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლის შემდეგ		(5,327)	(1,853)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიანი ღირებულების რეზერვის ცვლილების დინამიკა, გადასახადის გათვალისწინებით		12,271	18,091
წლის სხვა სრული შემოსავალი, წმინდა		6,944	16,238
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		1,086,809	999,029

182-307 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ლევან ყაჩხაძე

ინდივიდუალური საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	სააქციო კაპიტალი	საემისიო შემოსავალი	აქციებზე დაფუძნებული გადახდის რეზერვი	სამართლიანი ღირებულების რეზერვი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისთვის, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	გაუნა- წილებელი მოგება	სულ
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით		21,014	521,190	(52,521)	(10,822)	3,043,459	3,522,320
წლის წმინდა მოგება		-	-	-	-	982,791	982,791
2022 წლის სხვა სრული შემოსავალი		-	-	-	16,238	-	16,238
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		-	-	-	(1,853)	-	(1,853)
სხვა ეფექტები პერიოდის განმავლობაში		-	-	-	18,091	-	18,091
2022 წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		-	-	-	16,238	982,791	999,029
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ხარჯი	26	-	-	23,388	-	-	23,388
გამოცხადებული დივიდენდები		-	-	-	-	(356,798)	(356,798)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გადანაწილება მშობელი საწარმოს მიერ		-	-	(24,802)	-	-	(24,802)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციების ფარგლებში თანამშრომლებზე აქციების გადაცემის საგადასახადო შედეგი		-	-	(3,621)	-	-	(3,621)
სხვა ცვლილების დინამიკა		-	-	-	-	28	28
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		21,014	521,190	(57,556)	5,416	3,669,480	4,159,544
წლის წმინდა მოგება		-	-	-	-	1,079,865	1,079,865
2023 წლის სხვა სრული შემოსავალი:		-	-	-	6,944	-	6,944
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		-	-	-	(5,327)	-	(5,327)
სხვა ეფექტები პერიოდის განმავლობაში		-	-	-	12,271	-	12,271
2023 წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		-	-	-	6,944	1,079,865	1,086,809
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ხარჯი	26	-	-	25,868	-	-	25,868
გამოცხადებული დივიდენდები		-	-	-	-	(616,065)	(616,065)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გადანაწილება მშობელი საწარმოს მიერ		-	-	(50,740)	-	-	(50,740)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციების ფარგლებში თანამშრომლებზე აქციების გადაცემის საგადასახადო შედეგი		-	-	(3,715)	-	-	(3,715)
სხვა ცვლილების დინამიკა		-	-	-	-	37	37
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		21,014	521,190	(86,143)	12,360	4,133,317	4,601,738

182-307 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ინდივიდუალური ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	2023	2022
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		2,534,237	2,118,976
სავალუტო სვოპებიდან მიღებული პროცენტი	28	83,101	34,711
გადახდილი პროცენტი		(1,228,477)	(1,013,784)
მიღებული საკომისიო		531,606	442,406
გადახდილი საკომისიო		(278,000)	(268,982)
უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან მიღებული ფულადი სახსრები		219,729	341,465
მიღებული სხვა საოპერაციო შემოსავალი		19,485	11,358
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები		(321,550)	(252,817)
გადახდილი ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები		(150,332)	(145,066)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(178,468)	(229,501)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		1,231,331	1,038,766
წმინდა ცვლილება საოპერაციო აქტივებში			
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ და სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები		482,791	(250,716)
საქართველოს ეროვნულ ბანკში			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები		(3,494,058)	(2,497,954)
სხვა ფინანსური აქტივები		(85,096)	40,347
სხვა აქტივები		91,174	67,426
წმინდა ცვლილება საოპერაციო ვალდებულებებში			
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ		248,764	390,307
მომხმარებელთა ანგარიშები		2,119,973	4,885,904
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		27,026	21,892
სხვა ვალდებულებები და ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები		3,800	5,277
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		625,705	3,701,249
საინვესტიციო საქმიანობაში (გამოყენებული)/მიღებული ფულადი ნაკადები			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	10	(1,591,596)	(2,411,395)
შემოსულობა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულია, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლის შედეგად	10	387,887	815,083
შემოსულობა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულია, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან ვადის მოსვლისას	10	874,540	391,341
მიღებული დივიდენდები		20,656	5,959
შემოსულობა შვილობილი საწარმოს გასვლის შედეგად		1,540	-
შენიშვნის, აღჭურვილობისა და არამატერიალური აქტივების შეძენა		(180,309)	(178,404)
შემოსულობა შენობების, აღჭურვილობის და არამატერიალური აქტივების გასვლის შედეგად		3,581	12,859
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გასვლის შედეგად		4,746	5,472
შვილობილი საწარმოების კაპიტალის გაზრდა		-	(1,006)
საინვესტიციო საქმიანობაში (გამოყენებული)/მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(478,955)	(1,360,091)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული/(გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები			
შემოსულობა სხვა ნასესხები სახსრებიდან		1,721,055	2,407,703
სხვა ნასესხები სახსრების დაფარვა		(1,553,680)	(1,652,197)
საიჯარო ვალდებულების ძირითადი თანხის გადახდა		(12,145)	(11,716)
შემოსავალი სუბორდინირებული სესხიდან		262,582	46,258
სუბორდინირებული ვალის დაფარვა		(2,618)	-
შემოსულობა სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოშვებიდან		17,011	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა		-	(205,898)
გადახდილი დივიდენდები		(616,065)	(356,365)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გადანაწილება		(50,740)	(24,802)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული/(ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		(234,600)	202,983
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(26,430)	(361,947)
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		(114,280)	2,182,194
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	6	3,747,594	1,565,400
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	6	3,633,314	3,747,594

182-307 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ჩეივან ყაჩაღი

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. შესავალი

ძირითადი საქმიანობა. სს „თიბისი ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) დაფუძნდა 1992 წლის 17 დეკემბერს და მდებარეობს საქართველოში. ბანკი არის აქციებით შეზღუდული სააქციო საზოგადოება და დაფუძნებულია საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკის ძირითადი საქმიანობა არის უნივერსალური საბანკო ოპერაციები, რაც მოიცავს კორპორაციულ, მცირე და საშუალო საწარმოების, საცალო და მიკრო ოპერაციებს საქართველოში. ბანკი არის საქართველოსა და აზერბაიჯანში დაფუძნებული კომპანიების ჯგუფის (შემდგომში „ჯგუფი“) მშობელი საწარმო. მათი ძირითადი ბიზნესსაქმიანობაა საბანკო, სალიზინგო, საბროკერო და ბარათის დამუშავების მომსახურების გაწევა კორპორაციული კლიენტებისა და ფიზიკური პირებისთვის. ბანკი საქმიანობს 1993 წლის 20 იანვრიდან საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ გაცემული საბანკო საქმიანობის გენერალური ლიცენზიის შესაბამისად. ბანკის იურიდიული მისამართია და საქმიანობის ადგილია: მარჯანიშვილის ქუჩა #7, 0102 თბილისი, საქართველო. ბანკი დაარეგისტრირა ვაკის რაიონულმა სასამართლომ და მისი რეგისტრაციის ნომერია 204854595.

ბანკს აქვს 123 ფილიალი (2022 წ.: 129) ფილიალი საქართველოში.¹

საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფი“ („TBCG“) არის გაერთიანებულ სამეფოში დაფუძნებული საჯარო შემზღუდელი პასუხისმგებლობის საზოგადოება. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „თიბისი ბანკის“ (შემდგომში „ბანკი“) სააქციო კაპიტალის 99.88%-ს (2022 წ.: 99.88%) ფლობდა TBCG, ამრიგად წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო და უშუალო მშობელ საწარმოს. საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფის“ რეგისტრირებული იურიდიული მისამართია:

100 Bishopsgate, Law Debenture, ლონდონი, ინგლისი, EC2N 4AG. საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფის“ სარეგისტრაციო ნომერია 10029943.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინფორმაცია ჯგუფის მესაკუთრეების შესახებ ასე გამოიყურება:

საკუთრების წილი (%) 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
მფლობელები	2023	2022
საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფი“	99.88%	99.88%
სხვა	0.12%	0.12%
სულ	100.00%	100.00%

2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინფორმაცია საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფის“ მესაკუთრეების შესახებ ბენეფიციარული საკუთრების წილების მიხედვით, ასე გამოიყურება:

საკუთრების წილი (%) 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
მფლობელები	2023	2022
Dunross & Co.	6.50%	6.58%
Allan Gray Investment Management	3.88%	5.66%
BlackRock	4.72%	3.99%
Vanguard Group	4.39%	3.91%
Fidelity International	3.02%	3.88%
JPMorgan Asset Management	3.81%	3.86%
European Bank for Reconstruction and Development	2.99%	3.54%
Schroder Investment Management	3.18%	1.96%
დამფუძნებლები*	15.83%	16.04%
სხვა**	51.68%	50.58%
სულ	100.00%	100.00%

* დამფუძნებლები მოიცავს მამუკა ხაზარაძის, ბადრი ჯაფარიძის პირდაპირ და არაპირდაპირ მფლობელობას.

** სხვა მოიცავს მფლობელებს – ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს.

1. შესავალი გაგრძელება

შვილობილი და მეკავშირე საწარმოები. წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება შემდეგ ძირითად შვილობილ საწარმოებს მოიცავს:

ხმის უფლების მქონე
და ჩვეულებრივი
აქციების წილი
სააქციო კაპიტალში
31 დეკემბრის
მდგომარეობით

შვილობილი საწარმოს სახელი	2023	2022	საქმიანობის ან დაფუძნების ძირითადი ადგილი	დაფუძნების წელი	ძირითადი საქმიანობა
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	99.53%	99.53%	თბილისი, საქართველო	2001	ბარათების დამუშავება
შპს „თიბისი კაპიტალი“	100.00%	100.00%	თბილისი, საქართველო	1999	საბროკერო საქმიანობა
სს „თიბისი ლიზინგი“	100.00%	100.00%	თბილისი, საქართველო	2003	ლიზინგი
შპს „თიბისი კრედიტი“	100.00%	100.00%	ბაქო, აზერბაიჯანი	1999	არასაბანკო საკრედიტო დანესხვება
შპს „თიბისი ფი“	100.00%	100.00%	თბილისი, საქართველო	2008	გადახდების დამუშავება
შპს „თიბისი ინვესტ-ჯორჯია“	100.00%	100.00%	რამათი განი, ისრაელი	2011	ფინანსური მომსახურება
შპს „ინდექსი“ ²	N/A	100.00%	თბილისი, საქართველო	2009	ეკოსისტემა
შპს „თიბისი ესეთ მენეჯმენტ“	100.00%	100.00%	თბილისი, საქართველო	2021	აქტივების მართვა

ჯგუფს აქვს ინვესტიციები შემდეგ მეკავშირე საწარმოებში:

ხმის უფლების მქონე
და ჩვეულებრივი
აქციების წილი
სააქციო კაპიტალში
31 დეკემბრის
მდგომარეობით

მეკავშირე საწარმოს სახელი	2023	2022	საქმიანობის ან დაფუძნების ძირითადი ადგილი	დაფუძნების წელი	ძირითადი საქმიანობა
სს „კრედიტინფო საქართველო“	21.08%	21.08%	თბილისი, საქართველო	2005	ფინანსური შუამავლობა
სს „თბილისის საფონდო ბირჟა“	28.87%	28.87%	თბილისი, საქართველო	2015	ფინანსები, მომსახურება
სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარი“	22.87%	22.87%	თბილისი, საქართველო	1999	ფინანსები, მომსახურება
სს „საქართველოს საფონდო ბირჟა“ ³	17.33%	17.33%	თბილისი, საქართველო	1999	ფინანსები, მომსახურება
სს „კავკასიურესტრი“ ³	10.03%	10.03%	თბილისი, საქართველო	1998	ფინანსები, მომსახურება

1 გარდა ლომბარდებისა.

2 2023 წელს შპს „ინდექსი“ გაიყიდა TBCG-ის წევრ კომპანიაზე – შპს „თინეტე“.

3 ჯგუფს მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს სს „საქართველოს საფონდო ბირჟაზე“ და სს „კავკასიურესტრზე“, რომლის მმართველობით
საბჭოში წარმომადგენლები ჰყავს.

ხელმოწერა

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები გაგრძელება

1. შესავალი გაგრძელება

დაფუძნების ქვეყანა ასევე წარმოადგენს თითოეული ზემოაღნიშნული შვილობილი და მეკავშირე საწარმოს საქმიანობის ძირითად ადგილს.

ჯგუფის ორგანიზაციული სტრუქტურა შედგება მთელი რიგი ურთიერთდაკავშირებული სამეურნეო სუბიექტებისგან, რომლებიც შედგება შვილობილი და მეკავშირე საწარმოებისგან. ეს საწარმოები არ არის კონსოლიდირებული ან აღრიცხული წილობრივი მეთოდით მათი არაარსებობის გამო. ქვემოთ წარმოდგენილია ამ სამეურნეო სუბიექტების სრული სია, დაფუძნების ქვეყანა და აქციების თითოეული კლასის მფლობელობა.

ხმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქციების წილი სააქციო კაპიტალში 31 დეკემბრის მდგომარეობით

კომპანიის დასახელება	2023	2022	საქმიანობის ან დაფუძნების ძირითადი ადგილი	დაფუძნების წელი	ძირითადი საქმიანობა
შპს „თბილისი ინვესტ ინტერნეიშენალი“	100.00%	100.00%	თბილისი, საქართველო	2016	ინვესტირების ინსტრუმენტი
უნივერსიტეტის განვითარების ფონდი ¹	33.33%	33.33%	თბილისი, საქართველო	2007	განათლება
შპს „საქართველოს ნატურალური პროდუქტები“ ¹	25.00%	25.00%	თბილისი, საქართველო	2001	ვაჭრობა, მომსახურება
შპს „თბილისი ტრეიდი“ ¹	100.00%	100.00%	თბილისი, საქართველო	2008	ვაჭრობა, მომსახურება
სს „დაივერსიფაიდ კრედიტ პორთფოლიო“	100.00%	100.00%	თბილისი, საქართველო	2021	აქტივების მართვა
სს „Globally Diversified bond fund“	100.00%	მითითებული არ არის	თბილისი, საქართველო	2023	აქტივების მართვა

ჯგუფის საოპერაციო გარემო. საქართველო, სადაც ჯგუფის საქმიანობის უმეტესი ნაწილი იყრის თავს, განვითარებადი ბაზრის გარკვეული ნიშნებით ხასიათდება. იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი ბაზა აგრძელებს განვითარებას და ექვემდებარება ხშირ ცვლილებას და სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას (33-ე შენიშვნა). 2022 წელს, უკრაინაში რუსეთის შეჭრის უარყოფითი გავლენის მიუხედავად, საქართველოში ეკონომიკურმა აღმავლობამ გადააჭარბა თავდაპირველ მოლოდინებს, კერძოდ, რეალური მშპ 11.0%-ით გაიზარდა, ძირითადად, ფულადი სახსრების შემოღინების აღდგენისა და ქვეყნის შიდა მოთხოვნის ზრდის წყალობით. 2023 წელს ზრდა ნორმალიზდა, თუმცა კვლავაც მაღალ დონეზე შენარჩუნდა და წლის ბოლოსთვის საშუალოდ 7.5%-ს გაუტოლდა. ნორმალიზება განაპირობა საერთაშორისო სასაქონლო ფასების კლების უარყოფითმა გავლენამ ექსპორტ-იმპორტზე, თუმცა ამან არ იმოქმედა პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებზე, ხოლო ტურიზმმა და ფულადმა გზავნილებმა ზრდის მაღალი ტემპი შეინარჩუნა, თუ დავაკორექტირებთ რუსეთთან დაკავშირებული ერთჯერადი ეფექტისა და მიგრაციის ეფექტის მიხედვით.

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს ეკონომიკაში შემოღინებული ფულადი ნაკადები საკმაოდ დივერსიფიცირებულია, ქვეყანა მაინც მოწყვლადია რეგიონში და მის მიღმა მიმდინარე გეოპოლიტიკური და ეკონომიკური მოვლენების მიმართ. კერძოდ, რუსეთ-უკრაინის კონფლიქტთან დაკავშირებულმა განუსაზღვრელობებმა და შემდგომმა მოვლენებმა შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს საქართველოს ეკონომიკაზე. ქვეყანას ასევე აქვს შედარებით დაბალი, თუმცა ანგარიშგასანევი რისკი იმისა, რომ რუსეთის მიერ ოკუპირებულ სეპარატისტულ რეგიონებში სამხედრო კონფლიქტი დაიწყოს, ხოლო შედარებით შორეულმა კონფლიქტებმა, როგორცაა ესკალაცია ახლო აღმოსავლეთში, შეიძლება საქართველოს ეკონომიკა დააზარალოს აშშ დოლარის გამყარებით, ნავთობზე ფასების გაძვირებით, მიგრაციის ნაკადით და სხვ.

ამავდროულად, მიუხედავად იმისა, რომ მიგრაციის ეფექტი 2023 წელსაც მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ეკონომიკის ზრდაში, ნებისმიერი დიდი თანხის გაღინებამ შეიძლება გააუარესოს ბიზნესგარემო. საპირისპირო შეიძლება მოხდეს კონფლიქტის სწრაფად გადაჭრის სცენარის შემთხვევაში, რაც რეგიონში ისეთ დადებით ეკონომიკურ ეფექტებს შექმნიდა, როგორიცაა რუსეთსა და უკრაინაში სწრაფი აღმავლობა.

1. შესავალი გაგრძელება

ამის მიუხედავად, ქვეყნის ეკონომიკა ძირითადად გლობალურ მოვლენებზეა დამოკიდებული. მართალია, საქართველოს ეკონომიკა ჯერჯერობით მედეგია ბოლო დროს გაზრდილი გლობალური დაღმასვლის რისკების მიმართ და უკრაინაში რუსეთის შეჭრის უარყოფითი ეკონომიკური გავლენებისადმი, არსებობს უფრო მძიმე არაპირდაპირი გავლენის ალბათობა, ასევე რისკები იმისა, რომ რეგიონული კონფლიქტები გამოიწვევს გლობალურ კრიზისს, მიწოდების ჯაჭვის შეფერხებას, ჯანდაცვის პოტენციურ გლობალურ პრობლემებს, მაგალითად, პანდემიას და ა. შ. ამ რისკების მატერიალიზებამ შეიძლება მკვეთრად შეაფერხოს ეკონომიკური საქმიანობა საქართველოში და უარყოფითად იმოქმედოს ბიზნესგარემოზე და ჯგუფის კლიენტებზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალის შეფასების მიზნით ჯგუფი იყენებს დასაბუთებულ საპროგნოზო ინფორმაციას, მაკროეკონომიკური ცვლადების პროგნოზირების ჩათვლით. თუმცა, როგორც ეკონომიკურ პროგნოზებს ახასიათებს, მათი დადგომის პროგნოზი და ალბათობა ექვემდებარება თანმდევი განუსაზღვრელობის მაღალ ხარისხს და ამიტომ ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება პროგნოზირებულებისგან მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდეს.

კლიმატური გავლენა

ჯგუფმა გადახედა თავის კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მოცულობას, მაგრამ არ გამოუვლენია ისეთი რისკი, რომელსაც შეუძლია მნიშვნელოვანი გავლენის მოხდენა ჯგუფის ფინანსურ შედეგებზე ან მდგომარეობაზე 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. რისკის მართვის შესახებ უფრო დანვრილებითი ინფორმაცია მოცემულია 35-ე შენიშვნაში.

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

მომზადების საფუძველი. ეს კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) მიხედვით პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, რომელიც მოდიფიცირებულია სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისი აღიარებით, ასევე იმ ფინანსური ინსტრუმენტების გადაფასებით, რომლებიც კლასიფიცირებულია, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 26 დეკემბრით დათარიღებული N284/04 ბრძანების მოთხოვნებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების თანახმად. წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისთვის გამოყენებული ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკა აღწერილია ქვემოთ. ეს პოლიტიკა ერთნაირად ვრცელდება ყველა წარმოდგენილ პერიოდზე, თუ საგანგებოდ სხვა რამ არ არის მითითებული.

ფუნქციონირებადი საწარმო. საბჭომ სრულად გადახედა ხელმისაწვდომ ინფორმაციას ძირითადი არსებული და ახალი რისკების სტრატეგიის, ფინანსური სიჭანსალის, ოპერაციების მომგებიანობის, ლიკვიდურობის, ბანკებისა და მთლიანობაში ჯგუფის გადახდისუნარიანობის შესახებ და განსაზღვრა, რომ ჯგუფის შვილობილი საწარმოების ბიზნესი ფუნქციონირებადი საწარმოა. ღირეუტორებს არ გამოუვლენიათ არსებითი განუსაზღვრელობები, რომლებიც დაემუქრებოდა ჯგუფის ფუნქციონირებადი საწარმოს დამზებას და აქვთ გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ჯგუფის შვილობილი საწარმოებს აქვთ საკმარისი რესურსები, დარჩენი ფუნქციონირებადი და გადახდისუნარიანი განჭვრეტად მომავალში (რაც, ამ მიზნისთვის, არის 12-თვიანი ვადა ამ ფინანსური ანგარიშგებების დამტკიცების თარიღიდან).

ამ შეფასების გაკეთებისას ღირეუტორებმა კონკრეტულად განიხილეს რეგიონში პოლიტიკური არასტაბილურობის და უკრაინაში ომის გავლენები ჯგუფის შვილობილი საწარმოების შედეგებზე და დაფინანსების და კაპიტალის პროგნოზირებულ პოზიციაზე და ასევე გაითვალისწინეს შემდგომი სტრესული სცენარების ზემოქმედება. აქედან გამომდინარე, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის ფუნქციონირებადობის პრინციპის საფუძველზე.

წარსადგენი ვალუტა. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ქართულ ლარში („ათასი ლარი“), თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. შვილობილი საწარმოები არის ის ინვესტირებული საწარმოები, რომლებსაც ჯგუფი აკონტროლებს. ჯგუფს შეიძლება გავლენა ჰქონდეს ინვესტირებულ საწარმოზე მაშინაც კი, როდესაც მისი ხმის უფლებების ნახევარს ან ნაკლებს ფლობს. ასეთ შემთხვევაში ჯგუფი ადარებს თავის ხმის უფლებათა რაოდენობას სხვა მფლობელების ხმის უფლებების რაოდენობასა და გაბნევასთან, რათა

1 დროებით უმოქმედო.

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

განსაზღვროს აქვს თუ არა ფაქტობრივი გავლენა ინვესტირებულ საწარმოზე. შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირდება იმ თარიღიდან, როდესაც ჯგუფს გადაეცემა კონტროლი და მათი დეკონსოლიდაცია ხდება კონტროლის შეწყვეტის თარიღიდან.

ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება. ინვესტიციები შვილობილ საწარმოებში – კომპანია თავისი ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებისთვის ინვესტიციებს აღრიცხავს ინვესტიციის პირვანდელი ღირებულებით, ინვესტიციის აღიარების შეწყვეტამდე ან გაუფასურებამდე. ინვესტიციის საბალანსო ღირებულებები გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, რათა განისაზღვროს არსებობს თუ არა გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების აღმოჩენის შემთხვევაში, განისაზღვრება აქტივების ანაზღაურებადი ღირებულება. გამოყენების ღირებულება განისაზღვრება მოსალოდნელი სამომავლო ფულადი ნაკადების დისკონტირებული დღევანდელი ღირებულებით. გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ინვესტიციის საბალანსო ღირებულება გადააჭარბებს მის ანაზღაურებად ღირებულებას. გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ყველა პოლიტიკა ერთმანეთთან თანხვედრაშია, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

საწარმოთა გაერთიანებისა და გუდვილის აღრიცხვა. საწარმოთა გაერთიანება აღირიცხება შეძენის მეთოდით. შეძენის ღირებულება ფასდება ანაზღაურების თანხის სამართლიანი ღირებულებით, პირობითი ანაზღაურების ჩათვლით, შეძენის თარიღისთვის. შეძენასთან დაკავშირებული დანახარჯები აღიარებულია ხარჯის სახით იმ პერიოდის მოგებაში ან ზარალში, რომლის განმავლობაშიც ისინი გაიწია. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი ამოცნობადი აქტივები და ნაკისრი ვალდებულებები და პირობითი ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით შეძენის თარიღისთვის, არამაკონტროლებელი წილის ზომის მიუხედავად.

ჯგუფი არამაკონტროლებელ წილს, რომელიც წარმოადგენს კაპიტალში ამჟამინდელ წილობრივ მონაწილეობას და, ლიკვიდაციის შემთხვევაში, მფლობელს უფლებას აძლევს წმინდა აქტივების პროპორციულ წილზე, თითოეული ოპერაციისთვის ინდივიდუალურად აფასებს ან (ა) სამართლიანი ღირებულებით, ან (ბ) შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივებში არამაკონტროლებელი წილის პროპორციული ოდენობით. არამაკონტროლებელი წილი, რომელიც არ წარმოადგენს საკუთრების წილს, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით.

გუდვილის შესაფასებლად ხდება შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივების გამოქვითვა შეძენილ საწარმოში გადახდილი თანხის, შეძენილ საწარმოში არამაკონტროლებელი წილის ოდენობის და შეძენის თარიღამდე შეძენილ საწარმოში ფლობილი წილის სამართლიანი ღირებულების ჯამური თანხიდან. ყოველგვარი უარყოფითი თანხის („უარყოფითი გუდვილი“) აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მას შემდეგ, რაც ხელმძღვანელობა ხელახლა შეაფასებს, გამოავლინა თუ არა ყველა შეძენილი აქტივი და ყველა ნაკისრი ვალდებულება და პირობითი ვალდებულება, და გადაამოწმებს თავისი შეფასებების მართებულობას.

შეძენილ საწარმოში გადახდილი თანხა ფასდება გადაცემული აქტივების, გამოშვებული წილობრივი ინსტრუმენტების და მიღებული ან ნაკისრი ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებით, პირობითი ანაზღაურების ხელშეკრულებებთან დაკავშირებული აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების ჩათვლით, მაგრამ შეძენასთან დაკავშირებული ისეთი დანახარჯების გამოკლებით, როგორიცაა საკონსულტაციო, იურიდიული, შეფასების და მსგავსი პროფესიული მომსახურების გასამრჯელო.

წილობრივი ინსტრუმენტების გამოშვებასთან დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები გამოიქვითება კაპიტალიდან; სავალო ინსტრუმენტების გამოსაშვებად გაწეული გარიგების დანახარჯები გამოიქვითება მისი საბალანსო ღირებულებიდან, ხოლო შეძენასთან დაკავშირებული ყველა დანარჩენი გარიგების დანახარჯი ტარდება ხარჯებში.

შიდაჯგუფური ოპერაციები, ნაშთები და ჯგუფის კომპანიებს შორის შემდგარი გარიგებებიდან არარეალიზებული შემოსულობები ერთმანეთთან გაიქვითება; არარეალიზებული ზარალიც გაიქვითება, თუ დანახარჯების ამოღება შეუძლებელი არ არის. ბანკი და მისი შვილობილი საწარმოები იყენებენ ერთიან სააღრიცხვო პოლიტიკას, რომელიც შესაბამისობაშია ჯგუფის შიდა პოლიტიკასთან.

არამაკონტროლებელი წილი არის შვილობილი საწარმოს წმინდა შედეგების და საკუთარი კაპიტალის ნაწილი, მიკუთვნებადი იმ წილებისთვის, რომლებსაც ბანკი პირდაპირ ან არაპირდაპირ არ ფლობს. არამაკონტროლებელი წილი წარმოადგენს ჯგუფის საკუთარი კაპიტალის ცალკე კომპონენტს.

მეკავშირე საწარმოები. მეკავშირე საწარმოები არის ისეთი საწარმოები, რომლებზეც ჯგუფს აქვს მნიშვნელოვანი გავლენა (პირდაპირი ან არაპირდაპირი), მაგრამ არა კონტროლი და, როგორც წესი, ფლობს ხმის უფლების მქონე აქციების 20-50 პროცენტს. ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში აღირიცხება ბუღალტრული აღრიცხვის წილობრივი მეთოდით და თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით. მეკავშირე საწარმოების საბალანსო ღირებულება მოიცავს გუდვილს, რომელიც იდენტიფიცირდება შეძენისას, და აკლდება დაგროვილი გაუფასურების ზარალი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. მეკავშირე საწარმოებიდან

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

მიღებული დივიდენდები ამცირებს მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების საბალანსო ღირებულებას. შეძენის შემდგომი სხვა ცვლილებები მეკავშირე საწარმოში ჯგუფის წმინდა აქტივების წილში შემდეგნაირად აღიარდება: (i) ჯგუფის წილი მეკავშირე საწარმოების მოგებაში ან ზარალში აისახება წლის კონსოლიდირებულ მოგებაში ან ზარალში, როგორც მეკავშირე საწარმოს საქმიანობის შედეგის წილი, (ii) ჯგუფის წილი სხვა სრულ შემოსავალში აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში და აისახება ცალკე, (iii) ყველა სხვა ცვლილება მეკავშირე საწარმოს წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულებაში ჯგუფის წილში აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, მეკავშირე საწარმოების საქმიანობის შედეგის წილის ფარგლებში. თუმცა, როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოში უტოლდება ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, ნებისმიერი სხვა არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნების ჩათვლით, ჯგუფი არ აღიარებს შემდგომ დანაკარგებს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც მან იკისრა ვალდებულება ან განახორციელა გადახდები მეკავშირე საწარმოს სახელით.

არარეალიზებული შემოსულობა ჯგუფსა და მის მეკავშირე საწარმოებს შორის გარიგებებზე იქვითება მეკავშირე საწარმოთა კაპიტალში ჯგუფის წილის მოცულობით. არარეალიზებული ზარალიც იქვითება, თუ გარიგება არ ასახავს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას.

არამაკონტროლებელი წილების ყიდვა-გაყიდვა. არამაკონტროლებელი წილი მფლობელებთან გარიგებების ბუღალტრული აღრიცხვისთვის ჯგუფი სამეურნეო სუბიექტის მოდელს იყენებს. ნებისმიერი სხვაობა შესყიდვის ღირებულებასა და შეძენილი არამაკონტროლებელი წილის საბალანსო ღირებულებას შორის, პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღირიცხება, როგორც კაპიტალის ოპერაცია. ჯგუფი სხვაობას გაყიდვის ღირებულებასა და გაყიდული არამაკონტროლებელი წილის საბალანსო ღირებულებას შორის აღრიცხავს, როგორც კაპიტალის ოპერაციას საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში.

ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისი აღიარება. სამართლიანი ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თავდაპირველად აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით. ყველა დანარჩენი ფინანსური ინსტრუმენტი თავდაპირველად აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც კორექტირდება გარიგების დანახარჯების მიხედვით.

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – შეფასების კატეგორიები. ჯგუფი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას განსაზღვრავს შემდეგი შეფასების კატეგორიების მიხედვით: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული. ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება დამოკიდებულია: (i) ჯგუფის ბიზნესმოდელზე, რომელიც გამოიყენება შესაბამისი აქტივების პორტფელის მართვისთვის და (ii) აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე. ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების მუხლი მოიცავს იმ აქტივებსა და ვალდებულებებსაც, რომლებზეც ვრცელდება ფასს 17-ის მოთხოვნები ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებით.

ფინანსური აქტივები – რეკლასიფიკაცია. ფინანსური აქტივები მხოლოდ მაშინ რეკლასიფიცირდება, როდესაც პორტფელის მართვის ბიზნესმოდელი მთლიანად იცვლება. რეკლასიფიკაციას პერსპექტიული გავლენა აქვს და ტარდება ბიზნესმოდელის შეცვლის შემდეგ პირველი საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისიდან.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება – მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი. ჯგუფი საპროგნოზო შეფასების საფუძველზე განსაზღვრავს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ამორტიზებული ღირებულებით და სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შეფასებული სავალ მოსალოდნელი ინსტრუმენტებისთვის, ისევე როგორც სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილი რისკისთვის. ჯგუფი ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს და აღიარებს საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში აისახება: (i) მიუკერძოებელი და ალბათობით შეწონილი თანხა, რომელიც განისაზღვრება შესაძლო შედეგების სპექტრის შეფასებით, (ii) ფულის დროითი ღირებულება და (iii) ყველა მიზანშეწონილი და დასაბუთებადი ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომია მეტისმეტი დანახარჯებისა და ძალისხმევების გაწევის გარეშე თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს წარსული მოვლენების, არსებული მდგომარეობისა და სამომავლო ვითარების პროგნოზის შესახებ.

ჯგუფი იყენებს გაუფასურების სამი სტადიის მოდელს, რომელიც ეფუძნება საწყისი აღიარების შემდეგ საკრედიტო ხარისხის ცვლილებებს:

- 1-ელი სტადია: ფინანსური ინსტრუმენტი, რომელიც საწყისი აღიარებისას არ არის დეფოლტის სიტუაციაში, მიეკუთვნება 1-ელ სტადიას. 1-ელ სტადიაზე მყოფი ფინანსური აქტივების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება იმ ოდენობით, რომელიც უდრის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო

ხელმოწერა

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

ზარალის იმ ნაწილს, რომელსაც განაპირობებს მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ან ხელშეკრულების დაფარვის თარიღამდე (რომელიც უფრო ხანმოკლე ვადაა) შესაძლო დეფოლტის მოვლენა („12-თვიანი საკრედიტო ზარალი“);

- მე-2 სტადია: თუ ჯგუფი გამოავლენს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას საწყისი აღიარების შემდეგ, აქტივი გადავა მე-2 სტადიაზე და მისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შეფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე („არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“). თუ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა აღარ ფიქსირდება, ინსტრუმენტი კვლავ გადაინაცვლებს 1-ელ სტადიაზე. ფინანსური ინსტრუმენტები მე-2 სტადიიდან 1-ელ სტადიაზე გადადის 6-თვიანი გამოსასწორებელი ვადით, თუ სესხები მანამდე გადაუხდელი (დეფოლტის) კატეგორიაში იყო, ხოლო რესტრუქტურირებული სესხები რჩება მე-2 სტადიაზე, სანამ არ მოეხსნება რესტრუქტურირებული სტატუსი. რესტრუქტურირებული სტატუსის მოსახსნელად მსესხებელმა მინიმუმ 12-თვიანი თანმიმდევრული გადახდა უნდა განახორციელოს, თუ არ ტარდება ფინანსური მონიტორინგი. 38-ე შენიშვნაში აღწერილია, როგორ განსაზღვრავს ჯგუფი, საპროგნოზო შეფასებაზე დაყრდნობით, რომ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა მოხდა;
- მე-3 სტადია: დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი აქტივები გადაინაცვლებს მე-3 სტადიაზე და აღიარდება აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი. ჯგუფის მიერ დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი აქტივების განმარტება და დეფოლტის (გადაუხდელობის) განმარტება ეყრდნობა ზარალის დადგომის მინიმუმ ერთ შემთხვევას, რაც უფრო დანვრილებით აღწერილია 35-ე შენიშვნაში.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილება აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, ხოლო შესაბამისი რეზერვი აისახება, როგორც ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულების შემცირება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ფინანსური გარანტიებისა და საკრედიტო ვალდებულებების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხები აისახება, როგორც ვალდებულება ვალდებულებების და ხარჯების ანარიცხებში.

ფინანსური აქტივები – აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია. ჯგუფი ფინანსური აქტივების აღიარებას წყვეტს, როდესაც (ა) მოხდა აქტივების გამოსყიდვა ან მათთან დაკავშირებულ ფულად ნაკადებზე უფლებას ვადა სხვაგვარად გაუვიდა, ან (ბ) ჯგუფმა სხვას გადასცა ფინანსური აქტივებიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან დადო აქტივის გადაცემის ხელშეკრულება, რომლითაც (i) აგრეთვე გადასცა აქტივების საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკი და სარგებელი ან (ii) საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი არც გადაცემულია და არც შენარჩუნებულია, მაგრამ კონტროლი არ არის შენარჩუნებული. გადაცემულ აქტივზე კონტროლი ნარჩუნდება, თუ მიმღებ სუბიექტს არ გააჩნია გადაცემული აქტივის გაყიდვის პრაქტიკული შესაძლებლობა არადაკავშირებულ მესამე მხარეზე და აქტივის გადაცემაზე შეზღუდვების დაწესების გარეშე. ჯგუფი ზოგჯერ ახდენს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო პირობების რესტრუქტურირებას ან სხვაგვარ მოდიფიკაციას.

ჯგუფი აფასებს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაცია არის თუ არა არსებითი, რა დროსაც იგი ერთობლივად განიხილავს გარკვეულ ხარისხობრივ და რაოდენობრივ ფაქტორებს. ქვემოთ წარმოდგენილი ჯგუფის შიგნით შექმნილი მეთოდოლოგიის მიხედვით, არსებობს გარკვეული ხარისხობრივი მიზეზები, რომლებიც იწვევს აქტივის აღიარების შეწყვეტას ისე, რომ შემდგომი რაოდენობრივი ტესტირება საჭირო აღარ არის. ეს ხარისხობრივი კრიტერიუმები ჩამოთვლილია ქვემოთ:

- სახელშეკრულებო ვალუტის ცვლილება;
- ორი ან მეტი სესხის გაერთიანება ერთ ახალ სესხად;
- კონტრაჰენტის ცვლილება;
- წინასწარ განსაზღვრული დაფარვის გრაფიკის არმქონე სესხი იცვლება გრაფიკის მქონე სესხით, ან პირიქით;
- სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება საბაზრო პირობების შეცვლის გამო.

ჯგუფი აქტივის თავდაპირველ და გადასინჯულ ფულად ნაკადებს ადარებს, რათა დაადგინოს, აქტივთან დაკავშირებული რისკები და სარგებელი არსებითად განსხვავებული არის თუ არა ხელშეკრულების მოდიფიკაციის შედეგად. უნდა შეფასდეს არის თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ცვლილება არსებითი (მნიშვნელოვნად მიიჩნევა 10%-იანი ცვლილება). თუ ტესტის შედეგი 10%-იან ზღვრულ დონეზე მეტია, უნდა მოხდეს სესხის აღიარების შეწყვეტა, ხოლო თუ ტესტის შედეგი 10% ან ნაკლებია, ფინანსური აქტივი შეიძლება შეფასდეს, როგორც მოდიფიცირებული.

თუ არ დაკმაყოფილება ზემოაღნიშნული ხარისხობრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმები, მაშინ მოდიფიცირება არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას. ჯგუფი ხელახლა გამოითვლის საერთო საბალანსო ღირებულებას მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების დისკონტირებით თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით და მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს აღიარებს მოგებაში ან ზარალში. ნებისმიერი განეული დანახარჯები ან გასამრჯელოები აკორექტირებს შეცვლილი

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზდება მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები – შეფასების კატეგორიები. ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირებულია, როგორც შემდგომ ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული, გარდა (i) სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, შეფასებული ფინანსური ვალდებულებებისა: ეს კლასიფიკაცია ეხება წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, სავაჭროდ განკუთვნილ ფინანსურ ვალდებულებებს (მაგ., ფასიანი ქაღალდების მოკლე პოზიცია), პირობით ანაზღაურებას, რომელიც მყიდველი საწარმოს მიერ არის აღიარებული საწარმოთა გაერთიანებისას და სხვა ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებსაც ეს კატეგორია აქვთ მინიჭებული საწყისი აღიარებისას და (ii) ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებისა და სასესხო ვალდებულებებისა.

სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში. სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომლებიც არ არის ხელმისაწვდომი ჯგუფის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად. აქედან გამომდინარე, ისინი არ მიიჩნევა ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების ნაწილად კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისთვის.

მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ. მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ აღირიცხება, როდესაც ჯგუფი ავანსად უხდის ფულს კონტრაქტ ბანკებს. მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით, როდესაც: (i) ისინი ფლობილია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით და ეს ფულადი ნაკადები წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდებს (SPP), და (ii) ისინი არ არის კლასიფიცირებული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. სხვა შემთხვევაში ისინი აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით.

ინვესტიციები სავალო ფასიან ქაღალდებში. ბიზნესმოდელსა და ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე დაყრდნობით, ჯგუფი სავალო ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციებს შემდეგ კატეგორიებს მიაკუთვნებს: ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხული, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ან სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. სავალო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება, თუ მათი ფლობის მიზანი არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და როდესაც ეს ფულადი ნაკადები წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდებს და თუ ისინი არ არის ნებაყოფლობით კლასიფიცირებული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, რათა მნიშვნელოვნად შემცირდეს ბუღალტრული აცდენები.

ინვესტიციები წილობრივ ფასიან ქაღალდებში. ფინანსური აქტივები, რომლებიც აკმაყოფილებს საკუთარი კაპიტალის განმარტებას ემიტენტის პოზიციიდან, ანუ ინსტრუმენტები, რომლებიც არ შეიცავს ფულის გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულებას და რომლებიც ადასტურებს ნარჩენ წილობრივ მონაწილეობას ემიტენტის წმინდა აქტივებში, ჯგუფის მიერ მიიჩნევა წილობრივ ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციებად. ინვესტიციები წილობრივ ფასიან ქაღალდებში ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ჯგუფი საწყისი აღიარებისას არჩევს შეუქცევადად აღიაროს კაპიტალის ინვესტიციები, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ჯგუფის პოლიტიკა გულისხმობს კაპიტალის ინვესტიციების კლასიფიცირებას სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როდესაც ეს ინვესტიციები ფლობილია სტრატეგიული მიზნით, და არა მხოლოდ ინვესტიციაზე უკუგების მისაღებად.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები აღირიცხება, როდესაც ჯგუფი ავანსად იხდის ფულს მომხმარებლისგან მისაღები სესხის შესყიდვის ან წარმოშობის მიზნით.

გაუფასურების რეზერვი განისაზღვრება საპროგნოზო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელზე დაყრდნობით. 35-ე შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია ამოსავალი მონაცემების, დაშვებების და შეფასების მეთოდების თაობაზე, რომლებიც გამოიყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად, მათ შორის ახსნილია, როგორც იყენებს ჯგუფი საპროგნოზო ინფორმაციას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში.

დასაკუთრებული უზრუნველყოფა. დასაკუთრებული უზრუნველყოფა წარმოადგენს არაფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ჯგუფმა შეიძინა ვადაგადაცილებული სესხების თანხის დასაფარად. ამ აქტივების შეძენისას ისინი თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება შენობებსა და აღჭურვილობაში, საინვესტიციო ქონებაში ან დასაკუთრებულ უზრუნველყოფაში, სხვა აქტივების მუხლში. ეს კლასიფიკაცია დამოკიდებულია უზრუნველყოფის მახასიათებლებსა და ჯგუფის გადაწყვეტილებაზე ამ

ხელმოწერა

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

აქტივების ამოღებასთან დაკავშირებით. ეს აქტივები შემდგომში გადაფასდება და აღირიცხება აქტივების ამ კატეგორიების შესაბამისი სააღრიცხვო პოლიტიკის თანახმად. დასაკუთრებული აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები. თუ ჯგუფი არის მოიჯარე ისეთ იჯარაში, რომელიც არსებითად გადასცემს საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკსა და სარგებელს მოიჯარეს, იჯარით გადაცემული აქტივები აისახება, როგორც ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები და აღირიცხება სამომავლო საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულებით. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები თავდაპირველად აღიარდება საწყისი თარიღით (როდესაც იწყება იჯარის ვადა) იჯარის გაფორმების თარიღით (საიჯარო ხელშეკრულების ვადასა და მხარეების მიერ იჯარის მთავარი პირობების შესრულების ვალდებულების აღების თარიღს შორის უადრესი) დადგენილი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით.

სხვაობა მთლიან მოთხოვნებსა და მის დღევანდელ ღირებულებას შორის წარმოადგენს გამოუმუშავებელი ფინანსურ შემოსავალს. ამ შემოსავლის აღიარება ხდება იჯარის ვადის განმავლობაში წმინდა საინვესტიციო მეთოდის გამოყენებით (გადასახადით დაბეგვრამდე), რაც ასახავს მუდმივ პერიოდულ უკუგების განაკვეთს. საპროცენტო შემოსავალი მე-3 სტადიის დავალიანებებზე აისახება საბალანსო ღირებულებაზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოქვითვის შემდეგ. დამატებითი დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება იჯარაზე მოლაპარაკებას და იჯარის გაფორმებას, აისახება ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების საწყის შეფასებაში და ამცირებს საიჯარო ვადის განმავლობაში შემოსავლის ოდენობას. იჯარებიდან ფინანსური შემოსავალი აღირიცხება მოგებაში ან ზარალში საპროცენტო შემოსავლის მუხლში.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი განისაზღვრება იმავე წესით, როგორითაც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სესხები და ავანსები და აღიარდება რეზერვის ანგარიშის მეშვეობით, რათა მოთხოვნების წმინდა საბალანსო ღირებულება ჩამოიწეროს მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე, რომელიც დისკონტირებულია საიჯარო ინვესტიციებში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით. არსებობს „სამი სტადიის“ მეთოდი, რომელიც ეყრდნობა საწყისი აღიარების შემდეგ ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების საკრედიტო ხარისხის ცვლილებას. მყისიერი ზარალი, რომელიც უდრის 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, აღირიცხება ფინანსური იჯარების საწყისი აღიარებისას, რომლებიც არ არის დეფოლტის სიტუაციაში. თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, გაუფასურება ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის, და არა 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე. სავარაუდო სამომავლო ფულადი ნაკადები ასახავს იმ ფულად ნაკადებს, რომლებიც შეიძლება წარმოიქმნას იჯარას დაქვემდებარებული აქტივების მიღებიდან და გაყიდვიდან.

ჯგუფი, როგორც წესი, ფინანსური იჯარის ხელშეკრულებებს ისე აყალიბებს, რომ მოიჯარე იხდის მინიმალურ ავანსს აღჭურვილობის შესყიდვის ფასის 20%-ის ოდენობით იჯარის ვადის დასაწყისში. ჯგუფი საკუთრების უფლებს ფლობს საიჯარო აქტივებზე იჯარის ვადის განმავლობაში. აქტივზე საკუთრების უფლება ფინანსური იჯარის ხელშეკრულების ფარგლებში მოიჯარეს გადაეცემა სახელშეკრულებო ვადის დასასრულს, საიჯარო გადახდების სრულად დაფარვის ჩათვლით. იჯარის ვადა, ზოგადად, ხუთ წლამდეა.

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- საიჯარო აქტივები (მარაგები და აღჭურვილობა);
- წინასწარი შენატანი;
- უძრავი ქონება;
- მესამე მხარის გარანტიები.

უზრუნველყოფის საგნის ფინანსური ეფექტი წარმოდგენილია უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების ცალ-ცალკე წარმოდგენით (i) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგნის და კრედიტის სხვა საგარანტიო საშუალებები უტოლდება ან აღემატება აქტივის საბალანსო ღირებულებას („ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები“) და (ii) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის სხვა საგარანტიო საშუალებები ნაკლებია აქტივის საბალანსო ღირებულებებზე („არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები“).

ჯგუფი თავის პორტფელს ანაწილებს სამ სტადიაზე:

- 1-ელი სტადია – აქტივები, რომლებზეც არ დაფიქსირებულა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა საწყისი აღიარების შემდეგ;

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

- მე-2 სტადია – აქტივები, რომლებზეც დაფიქსირდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა საწყისი აღიარების შემდეგ;
- მე-3 სტადია – დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი კრედიტები.

1-ელი სტადიის დავალიანებისთვის ჯგუფი ქმნის 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ხოლო მე-2 და მე-3 სტადიებისთვის – არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს.

მე-2 სტადიაზე კლასიფიცირების მიზნით ჯგუფი იყენებს როგორც რაოდენობრივ, ისე ხარისხობრივ კრიტერიუმებს, მათ შორის, და არა მხოლოდ:

- 30-დღიანი ვადაგადაცილება;
- საწყისი აღიარების შემდეგ მსესხებლის რისკის კატეგორიის გაუარესება;

დეფოლტის განმარტება მოიცავს ისეთ კრიტერიუმებს, როგორიცაა: (i) 90 ვადაგადაცილებული დღე, (ii) ფინანსური სირთულეების გამო რესტრუქტურზაცია და (iii) სხვა კრიტერიუმები, რომლებიც მიაჩნიათ იმაზე, რომ ნაკლებად სავარაუდოა მსესხებელმა ვალდებულება დაფაროს.

ჯგუფი საპროგნოზო ინფორმაციას იყენებს როგორც ინდივიდუალურ, ისე კოლექტიურ შეფასებებში. საპროგნოზო ინფორმაციის მიზნებისთვის ჯგუფი განსაზღვრავს შემდეგ სამ სცენარს:

- საბაზო (ყველაზე უფრო სავარაუდო);
- ოპტიმისტური (ყველაზე უფრო სავარაუდოზე უკეთესი);
- პესიმისტური (ყველაზე უფრო სავარაუდოზე უარესი);

ჯგუფი ადგენს საბაზისო მაკრო სცენარს და მხედველობაში იღებს პროგნოზებს სხვადასხვა გარე წყაროდან (საქართველოს ეროვნული ბანკი, ფინანსთა სამინისტრო, საერთაშორისო სავალუტო ფონდი, ასევე სხვა საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებები), რათა უზრუნველყოფს შესაბამისობა შეთანხმებულ საბაზრო მოლოდინებთან. 35-ე შენიშვნაში აღწერილია, როგორ იყენებს ჯგუფი საპროგნოზო ინფორმაციას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად. ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები განისაზღვრება ბანკის მაკროეკონომიკური განყოფილების მიერ შემუშავებული სისტემით.

ჯგუფი მოსალოდნელ გაუფასურების ზარალს ანგარიშობს თითოეული სცენარისთვის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საბოლოო სიდიდის მისაღებად ბანკი იყენებს ალბათობით შეწონილი საშუალოს მეთოდს, სადაც თითოეული სცენარის ალბათობა გამოყენებული წონის სახით.

მომხმარებელთა ანგარიშები. მომხმარებელთა ანგარიშები არის არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები ფიზიკური პირების, სახელმწიფოს ან იურიდიული პირების მიმართ და აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

სუბორდინირებული ვალი. სუბორდინირებული ვალის გადახდა შეიძლება მხოლოდ ლიკვიდაციის შემთხვევაში უფრო მაღალი პრიორიტეტის მქონე კრედიტორების მოთხოვნების დაკმაყოფილების შემდეგ და აისახება ბანკის მეორად კაპიტალში. სუბორდინირებული ვალი აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს ჯგუფის მიერ გამოშვებულ მარტივ თამასუქებს, ობლიგაციებს და სავალო ვალდებულებებს. სავალო ფასიანი ქაღალდები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით. თუ ჯგუფი შეისყიდის საკუთარ სავალო ფასიან ქაღალდებს, მათ ამოიღებენ კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საზღაურს შორის აისახება ვალის დაფარვის შედეგად მიღებულ შემოსულობაში.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, მათ შორის სავალუტო ხელშეკრულებები, საპროცენტო განაკვეთის ფიქსირსები, ფორვარდული განაკვეთის ხელშეკრულებები, სავალუტო და საპროცენტო განაკვეთის სვოპები, სავალუტო და საპროცენტო განაკვეთის ოფციონები აღიარებულია მათი სამართლიანი ღირებულებით. ჯგუფი ასევე თავის კონტრაქტებთან მიმართებაში ახდენს ანაბრების ურთიერთგადაფარვას ვალუტის გადაცვლის მიზნით. ასეთი ანაბრები იურიდიულად განცალკევებულია, მაგრამ არის აგრეგირებული და აღირიცხება ერთიანი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის სახით (სავალუტო სვოპი) ნეტოს საფუძველზე, როდესაც (i) ანაბრების განთავსება ხდება ერთსა და იმავე დროს და ერთმანეთის გათვალისწინებით, (ii) ჰყავთ ერთი და იგივე კონტრაქტები, (iii) აქვთ ერთი და იგივე რისკი, და (iv) არ არსებობს ოპერაციების განცალკევების მიზანი, რომლის მიღწევაც არ შეიძლება ერთიანი ოპერაციით. ყველა წარმოებული ინსტრუმენტი აღირიცხება აქტივად, როდესაც სამართლიანი ღირებულება დადებითია და ვალდებულებად, როცა სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ჯგუფი თავისი ჰეჯირების სტრატეგიების უმრავლესობასთან მიმართებით ჰეჯირების აღირიცხვას არ აწარმოებს. ამის მიუხედავად, ჯგუფი დროდადრო იყენებს სამართლიანი ღირებულების ჰეჯირების აღირიცხვას გარკვეულ ოპერაციებთან

ხელმოწერა

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

მიმართებით, როგორცაა სავალუტო რისკის ჰეჯირება იმ ფულად პოზიციებზე, რომლებიც ჰეჯირებულია სავალუტო ფორვარდებით და სვოპებით. ჯგუფი ჰეჯირების აღრიცხვისას ეყრდნობა ფასს 9-ის მოთხოვნებს. ოპერაციების მთლიანი თანა, რომლებისთვისაც სამართლიანი ღირებულების ჰეჯირების აღრიცხვა გამოიყენება, 2023 წელს არ არის არსებითი.

როდესაც წარმომადგენელი ინსტრუმენტები ფორმდება დაფინანსების ხარჯის შესამცირებლად, შესაბამისი საპროცენტო ეფექტი აისახება წმინდა საპროცენტო შემოსავალში, სრული შემოსავლის ანგარიშგების ცალკე მუხლის სახით.

გუდვილი. ჯგუფი ამოწმებს გუდვილის გაუფასურებას სულ მცირე ყოველწლიურად და ყოველთვის, როცა არსებობს გუდვილი გაუფასურების შესაძლო ნიშნები. გუდვილი ნაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულზე ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფებზე, რომლებიც სავარაუდოდ საწარმოთა გაერთიანების შედეგად მიღებული სინერგიიდან სარგებელს მიიღებენ. ასეთი ერთეულები ან ერთეულების ჯგუფები წარმოადგენს უმცირეს დონეს, რომელზეც ჯგუფი ახდენს გუდვილის მონიტორინგს და ისინი უნდა აღემატებოდეს საოპერაციო სეგმენტის სიდიდეს. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ფარგლებში ისეთი ოპერაციის შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი, რომელზეც გუდვილი იყო განაწილებული, შეიცავს შეწყვეტილ ოპერაციასთან დაკავშირებული გუდვილის საბალანსო ღირებულებას. ეს, როგორც წესი, ფასდება შეწყვეტილი ოპერაციისა და ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის დარჩენილი ნაწილის ხვედრითი წილის საფუძველზე.

შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები. შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობა აღრიცხულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების რეზერვი, სადაც საჭიროა. შეძენილი შვილობილი საწარმოების შენობების და აღჭურვილობის თვითღირებულება არის შეძენის თარიღისთვის შეფასებული სამართლიანი ღირებულება.

თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ხელმძღვანელობა აფასებს, არსებობს თუ არა შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების გაუფასურების რაიმე ნიშანი. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ხელმძღვანელობა განსაზღვრავს ანაზღაურებად ღირებულებას.

ცვეთა. მიწისა და მიმდინარე მშენებლობის ცვეთა არ ხდება შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების სხვა ერთეულების და აქტივის გამოყენების უფლების ცვეთა გამოიანგარიშება დარიცხვის წრფივი მეთოდით, რათა მოხდეს მათი ხარჯის განაწილება ნარჩენ ღირებულებაზე მათი სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში:

აქტივი	სასარგებლო მომსახურების ვადა
შენობა-ნაგებობები	40 – 110 წელი;
ავეჯი და მოწყობილობები	5-8 წელი;
კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა	3-8 წელი;
სატრანსპორტო საშუალებები	4-5 წელი;
სხვა აღჭურვილობა	2-10 წელი;
აქტივის გამოყენების უფლება	შესაბამისი იჯარის ვადა;
არამატერიალური აქტივები	1-20 წელი;

აქტივის ნარჩენი ღირებულება ნულია თუ ჯგუფი მოელის აქტივის გამოყენებას მისი ფიზიკური მომსახურების ვადის ბოლომდე. ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს აქტივების ნარჩენი ღირებულება და სასარგებლო მომსახურების ვადები გადაისინჯება და, საჭიროების შემთხვევაში, დაკორექტირდება.

საინვესტიციო ქონება. საინვესტიციო ქონება აღირიცხება თვითღირებულებით, დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურების ანარიცხების გამოკლებით, სადაც საჭიროა. მისი ამორტიზაცია ხდება დარიცხვის წრფივი მეთოდით მოსალოდნელ სასარგებლო მომსახურების 30-50 წლიან ვადაზე. მიწა, რომელიც საინვესტიციო ქონებას მიეკუთვნება, არ ცვდება. საინვესტიციო ქონების ნარჩენი ღირებულებები შეფასებულია ნულით. საინვესტიციო ქონების გაუფასურების ნიშნების აღმოჩენის შემთხვევაში, ჯგუფი ანაზღაურებად ღირებულებას აფასებს, როგორც გამოყენების ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უდიდესს.

გამომუშავებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება წლის მოგებაში ან ზარალში საოპერაციო შემოსავლის ნაწილში.

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

არამატერიალური აქტივები. ჯგუფის არამატერიალურ აქტივებს, გუდვილის გარდა, სასარგებლო მომსახურების განსაზღვრული ვადები აქვთ და მათში, ძირითადად შედის, კომპიუტერების პროგრამული უზრუნველყოფა. კაპიტალიზებული პროგრამული უზრუნველყოფის ამორტიზაცია ხდება 1-დან 20 წლამდე სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადაზე ამორტიზაციის დარიცხვის წრფივი მეთოდით.

იჯარის აღრიცხვა ჯგუფის, როგორც მოიჯარის მიერ. ჯგუფს იჯარით აქვს აღებული ოფისის, ფილიალების და სერვისცენტრების შენობები. იჯარა აღიარდება აქტივის გამოყენების უფლებით და როგორც შესატყვისი ვალდებულება იმ თარიღით, როდესაც იჯარით გადაცემული აქტივი ჯგუფის მიერ გამოყენებისთვის ხელმისაწვდომია. ყოველი საიჯარო გადახდა გადანაწილდება ვალდებულებას და საფინანსო ხარჯებს შორის. ფინანსური ხარჯები იჯარის მთლიანი ვადის განმავლობაში, თითოეულ საანგარიშგებო პერიოდზე ისე უნდა განაწილდეს, რომ წარმოიქმნას მუდმივი პერიოდული საპროცენტო განაკვეთი, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ვალდებულებების ნაშთის მიმართ. აქტივის გამოყენების უფლება აღიარდება თვითღირებულებით და ცვეთა ერიცხება წრფივი მეთოდით, აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადასა და იჯარის ვადას შორის უფრო ხანმოკლე პერიოდზე.

იჯარის წარმოქმნილი ვალდებულებების შეფასება თავდაპირველად ხდება მათი დისკონტირებული ღირებულების საფუძველზე. იჯარის ვალდებულებები შედგება ქვემოთ მოყვანილი საიჯარო გადახდების წმინდა დისკონტირებული ღირებულებისგან:

- ფიქსირებულ გადახდებს (მათ შორის, არსებითად ფიქსირებულ გადახდებს), მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდების გამოკლებით;
- ცვლად საიჯარო გადახდებს, რომლებიც ეფუძნება ინდექსს ან განაკვეთს;
- თანხებს, რომლებსაც მოსალოდნელია, რომ იჯარის მიმღები გადაიხდის ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით;
- შესყიდვის ოფციონის აღსრულების ფასს, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ იჯარის მიმღები აღასრულებს ამ ოფციონს, და
- იჯარის ვადამდე შეწყვეტისთვის ჯარიმების გადახდას, თუ იჯარის ვადა ასახავს იჯარის მიმღების მიერ იჯარის ვადამდე შეწყვეტის ოფციონის აღსრულებას.

საიჯარო გადახდების დისკონტირება ხდება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით. თუ ამ განაკვეთის განსაზღვრა შეუძლებელია, გამოიყენება იჯარის მიმღების ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი, რომელიც წარმოადგენს განაკვეთს, რომელსაც იჯარის მიმღები გადაიხდიდა მსგავსი ღირებულების აქტივის მოსაპოვებლად საჭირო სესხით სარგებლობისთვის ანალოგიურ ეკონომიკურ გარემოში ანალოგიური პირობებით.

ზემოაღნიშნულიდან გამონაკლისის სახით, ჯგუფი მოკლევადიან იჯარებს და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებს აღრიცხავს საიჯარო გადახდების აღიარებით საოპერაციო ხარჯად დარიცხვის წრფივი მეთოდით.

იჯარის პირობის განსაზღვრისას ჯგუფის ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს ყველა ფაქტსა და გარემოებას, რომელიც განაპირობებს ვადის გაგრძელების ოფციონის აღსრულების და არა იჯარის შეწყვეტის ოფციონის აღსრულების ეკონომიკურ სტიმულს. იჯარის გაგრძელების ოფციონი (ან იჯარის ვადამდე შეწყვეტის ოფციონის აღსრულების შემდგომი პერიოდი) იჯარის პირობებში აისახება მხოლოდ მაშინ, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ იჯარა გაგრძელდება (ან არ შეწყდება).

მოგების გადასახადი. მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში კანონმდებლობის შესაბამისად, რომელიც ამოქმედებული ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის შესაბამისი ტერიტორიებზე, სადაც მოქმედებს ბანკი და მისი შვილობილი საწარმოები. მოგების გადასახადის ხარჯიშეღავათი მოიცავს მიმდინარე გადასახადს და გადავადებულ გადასახადს და მისი აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მისი აღიარება ხდება პირდაპირ სხვა სრულ შემოსავალში, რადგან იგი დაკავშირებულია ტრანსაქციებთან, რომლებიც აგრეთვე პირდაპირ აღიარებულია იმავე ან სხვა პერიოდის სხვა სრულ შემოსავალში.

მიმდინარე გადასახადი არის ის თანხა, რომელიც საგადასახადო ორგანოებს უნდა გადაეხადოს ან მათგან დაბრუნებული იქნას დასაბეგრ მოგებასა, თუ ზარალთან მიმართებაში მიმდინარე და წინა პერიოდებისათვის. თუ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცება მოხდა შესაბამისი საგადასახადო დეკლარაციების შევსების წინ, დასაბეგრი მოგება თუ ზარალი ემყარება მიახლოებულ შეფასებებს. გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა, აღირიცხება ადმინისტრაციულ და სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

გადავადებული მოგების გადასახადის დარიცხვა ხორციელდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდის გამოყენებით საგადასახადო ზარალის მომღვეწო პერიოდებზე გადატანის შემთხვევაში და აქტივებისა

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

და ვალდებულებების საგადასახადო ბაზასა და ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის მათ საბალანსო ღირებულებებს შორის არსებულ დროებით სხვაობებზე. გადავადებული გადასახადის ნაშთი ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომლებიც ამოქმედებულია ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის და რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს დროის იმ მონაკვეთში, როდესაც დროებითი სხვაობები შებრუნდება ან მომდევნო პერიოდებზე გადატანილი საგადასახადო ზარალი გამოიყენება.

გადავადებული მოგების გადასახადი ირიცხება შვილობილი საწარმოების შეძენის შემდგომ გაუნაწილებელ მოგებაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ჯგუფი აკონტროლებს კომპანიის სადივიდენდო პოლიტიკას და სავარაუდოდ, რომ ახლო მომავალში სხვაობა არ შებრუნდება დივიდენდების მეშვეობით ან სხვაგვარად.

სააქციო კაპიტალი. ჩვეულებრივი აქციები დისკრეციული დივიდენდებით კლასიფიცირდება, როგორც კაპიტალი. ახალი აქციების ან ოფციონების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული დამატებითი დანახარჯები კაპიტალში ნაჩვენებია, როგორც გამოქვითვები კაპიტალის შემოსავლებიდან, გადასახადის გათვალისწინებით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც საემისიო შემოსავალი საკუთარ კაპიტალში.

დივიდენდები. დივიდენდების აღიარება კაპიტალში ხდება იმავე პერიოდში, რომელშიც ისინი ცხადდება. საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად დამტკიცებამდე გამოცხადებული დივიდენდების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია „შემდგომი მოვლენების“ თავში.

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება. ყველა სავალო ინსტრუმენტის საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, გარდა იმ ინსტრუმენტებისა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. აღნიშნული მეთოდით ხელშეკრულების მხარეებს შორის გადახდილი თუ მიღებული ყველა საკომისიო, რომელიც წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის, გარიგების დანახარჯებისა და სხვა პრემიებისა თუ დისკონტების განუყოფელ ნაწილს, გადავადდება საპროცენტო შემოსავლის ან ხარჯის სახით. ჯგუფს არ აქვს საპროცენტო შემოსავალი სავალო ინსტრუმენტებზე, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

საკომისიოები, რომლებიც წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, მოიცავს გაცემის საკომისიოს, რომლებიც მიღებულია, ან გადახდილია იმ საწარმოს მიერ, რომელიც დაკავშირებულია ფინანსური აქტივის შექმნასა თუ შესყიდვასთან, ან ფინანსური ვალდებულების გამოშვებასთან, მაგალითად, გასამრჯელოები კრედიტუნარიანობის შეფასებისათვის, გარანტიების, თუ უზრუნველყოფის დარეგისტრირება და შეფასება, ინსტრუმენტის ვალდებულება მოლაპარაკება და ტრანსაქციის დოკუმენტაციის დამუშავება. ჯგუფის მიერ მიღებული თანხები სესხების საბაზრო საპროცენტო განაკვეთში გასაცემად, არის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელი ნაწილი, იმ შემთხვევაში თუ მოსალოდნელია, რომ ჯგუფი გააფორმებს კონკრეტულ სასესიო ხელშეკრულებას და არ დააპირებს ამ სესხის გაყიდვას გაცემის თარიღიდან მოკლე პერიოდში. ჯგუფი არ აღრიცხავს სასესიო ვალდებულებებს, როგორც ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური აქტივის საერთო საბალანსო ღირებულებიდან, გარდა (i) ფინანსური აქტივებისა, რომლებიც არის დეფოლტის სიტუაციაში (მე-3 სტადია), როდესაც საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით დაკორექტირებული ინსტრუმენტის ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით, და (ii) ფინანსური აქტივებისა, რომლებიც დეფოლტის სიტუაციაში შექმნილი ან შექმნილი ფინანსური აქტივებია, რომლებისთვისაც კრედიტით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დარიცხვა ხდება ამორტიზებულ ღირებულებაზე.

ყველა დანარჩენი საკომისიო და სხვა შემოსავლის და ხარჯის მუხლი ჩვეულებრივ აღირიცხება მიღებისთანავე კონკრეტული ტრანსაქციის დასრულების მითითებით, რომელიც ფასდება რეალურად გაწეული მომსახურების საფუძველზე, გასაწევი მთლიანი მომსახურების პროპორციულად.

სავალუტო სვოპების პროცენტის კომპონენტის გამოსათვლელად, პირობითი თანხა მრავლდება შესაბამისი პერიოდის სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთზე. სავალუტო სვოპების ოპერაციებიდან საპროცენტო შემოსავლის/(ხარჯის) განაწილებისას, განლიურებული სპრედიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავალი/(ხარჯი) გამოითვლება და ნაწილდება წრფივად ხელშეკრულების მოქმედების ვადაზე.

საკომისიო შემოსავალი. საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება დროთა განმავლობაში დარიცხვის წრფივი მეთოდით, მომსახურების გაწევასთან ერთად, როდესაც მომხმარებელი ერთდროულად მიიღებს და მოიხმარს ჯგუფისგან მიწოდებულ სარგებელს. ასეთი შემოსავალი მოიცავს ანგარიშების მხარდაჭერის რეგულარულ საკომისიოს, ანგარიშის მომსახურების საკომისიოს, ანგარიშის გამოწერის საკომისიოს, პლასტიკური

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

ბარათების წლიურ საკომისიოს და სხვა. ცვლადი საკომისიოს აღიარება ხდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც ხელმძღვანელობა განსაზღვრავს, რომ მაღალი ალბათობით მოსალოდნელი არ არის მნიშვნელოვანი გაუქმება.

სხვა საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება დროის იმ მომენტში, როდესაც ჯგუფი აკმაყოფილებს შესასრულებელ ვალდებულებას, როგორც წესი, შესაბამისი ტრანზაქციის განხორციელებისთანავე. მიღებული ან მისაღები საკომისიოს თანხა წარმოადგენს გარიგების ფასს იმ მომსახურებისთვის, რომლებიც იდენტიფიცირებულია, როგორც ცალკე შესასრულებელი ვალდებულება. ასეთ შემოსავალი მოიცავს მომხმარებლის სახელით უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის საკომისიოს, გადახდის ოპერაციების დამუშავების საკომისიოს, პლასტიკური ბარათებით ოპერაციებს, მოვაჭრე სუბიექტის საკომისიოს, ნაღდი ფულით ანგარიშსწორების, ფულადი სახსრების მიღების ან გაცემის საკომისიოს და სხვა.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია. ჯგუფის წარსადგენი ვალუტა არის ქართული ლარი. TBCG-ის და ბანკის წარსადგენი ვალუტა არის ქართული ლარი. ჯგუფის თითოეული კონსოლიდირებული საწარმოს სამუშაო ვალუტაა იმ ეკონომიკური გარემოს ვალუტა, რომელშიც ეს საწარმო საქმიანობს. უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის გადაყვანა ხდება ოპერაციის დღეს არსებული კურსით.

ჯგუფის თითოეული სამეურნეო სუბიექტის ფინანსური მდგომარეობის შედეგები (რომელთაგან არცერთის სამუშაო ვალუტა არ არის ჰიპერინფლაციის მქონე ეკონომიკის ვალუტა) შემდეგნაირად კონვერტირდება წარსადგენი ვალუტაში:

- (i) წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის თითოეული ანგარიშგების შემთხვევაში, აქტივები და ვალდებულებები კონვერტირდება შესაბამისი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს დასკვნითი კურსით;
- (ii) მოგება და ხარჯები კონვერტირდება საშუალო სავალუტო კურსებით (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ეს საშუალო კურსი არ წარმოადგენს გარიგების თარიღისთვის მოქმედი განაკვეთების კუმულაციურ ეფექტთან გონივრულ მიახლოებას, რა დროსაც შემოსავალი და ხარჯები კონვერტირდება გარიგების თარიღებით);
- (iii) კაპიტალის კომპონენტების კონვერტაცია ხდება ისტორიული განაკვეთით; და
- (iv) ყველა შედეგად მიღებული საკურსო სხვაობა აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში.

უცხოური ქვედანაყოფზე კონტროლის დაკარგვის შემდეგ, საკურსო სხვაობები, რომლებიც მანამდე აღიარებული იყო სხვა სრულ შემოსავალში, რეკლასიფიცირდება წლის მოგებაში ან ზარალში, როგორც გასხვისებიდან (გასვლიდან) მიღებული შემოსულობის ან ზარალის ნაწილი. შვილობილი საწარმოს ნაწილობრივი გასხვისების შემთხვევაში, კონტროლის დაკარგვის გარეშე, დაგროვილი საკურსო სხვაობების შესაბამისი ნაწილი რეკლასიფიცირდება საკუთარ კაპიტალში არამაკონტროლებელი წილის სახით.

უცხოური საწარმოს შეძენიდან წარმომდგარი გუდვილი და სამართლიანი ღირებულების კორექტირებები აღირიცხება ამ უცხოური საწარმოს აქტივებად და ვალდებულებებად და მათი კონვერტაცია ხდება დასკვნითი (საბოლოო) კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ნაშთების გადასაყვანად გამოყენებული დასკვნითი (საბოლოო) გაცვლითი კურსები 2023 წლისა და 2022 წლისთვის ასე გამოიყურებოდა:

	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
გირვანქა სტერლინგი/ლარი	3.4228	3.2581
აშშ დოლარი/ლარი	2.6894	2.7020
ევრო/ლარი	2.9753	2.8844
აზერბაიჯანული მანათი/ლარში	1.5806	1.5924

ხელმოწერა

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები და შესაბამისი შენატანები. ხელფასები, შვებულება და ბიულეტენი, პრემიები და არაფულადი სარგებელი, ასევე აქციებზე დაფუძნებული გადახდების ფულადი სახსრებით ანგარიშსწორებული ნაწილი ირიცხება იმ წელს, რომელშიც შესაბამისი მომსახურება გაიწია ჯგუფის თანამშრომლების მიერ.

ანგარიშგება სეგმენტების მიხედვით. საოპერაციო სეგმენტების ანგარიშგება ხდება იმგვარად, რომ შესაბამისობაში იყოს ჯგუფის მთავარი საოპერაციო გადანაცვტილებების მიმღებისთვის მომზადებულ შიდა ანგარიშგებასთან. სეგმენტები, რომელთა ამონაგები, შედეგი ან აქტივები ყველა სეგმენტის ათი პროცენტი ან მეტია, ცალკე გაცხადდება.

აქციებზე დაფუძნებული გადახდები. აქციებზე დაფუძნებული გადახდის შეთანხმება არის შეთანხმება საწარმოსა და სხვა მხარეს (დასაქმებული პირის ჩათვლით) შორის, რომელიც სხვა მხარეს უფლებას აძლევს, მიიღოს საწარმოს ფულადი სახსრები ან სხვა აქტივები ისეთი ოდენობით, რომელიც ეფუძნება საწარმოს ან ჯგუფის სხვა საწარმოს წილობრივი ინსტრუმენტების (მათ შორის აქციების) ფასს (ან ღირებულებას); ან საწარმოს ან ჯგუფის სხვა საწარმოს წილობრივი ინსტრუმენტები (მათ შორის აქციები ან აქციის ოფციონები), იმ პირობით, რომ კონკრეტული უფლების გადაცემის პირობები, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, დაკმაყოფილებულია. აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების გეგმის მიხედვით, ჯგუფი ხელმძღვანელობისგან იღებს მომსახურებას, როგორც საზღაურს ჯგუფის წილობრივი ინსტრუმენტებისთვის. წილობრივი ინსტრუმენტის გაცემის სანაცვლოდ თანამშრომლისგან მიღებული მომსახურების სამართლიანი ღირებულება აღიარებულია ხარჯის სახით. ხარჯად გასათარებელი მთლიანი თანხა განისაზღვრება გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე, რაშიც არ შედის არასაბაზრო მომსახურების და უფლების გადაცემის პირობების გავლენა. არასაბაზრო უფლების გადაცემის პირობები გათვალისწინებულია დაშვებებში წილობრივი ინსტრუმენტების რაოდენობის შესახებ, რომლებზეც მოსალოდნელია უფლების გადაცემა. ხარჯად გათარებელი მთლიანი თანხის აღიარება ხდება უფლების გადაცემის პერიოდზე, რაც არის პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც ყველა კონკრეტული უფლების გადაცემის პირობები უნდა დაკმაყოფილდეს. ბალანსის ყოველი თარიღისთვის ჯგუფი გადახედავს თავის შეფასებებს იმ წილობრივი ინსტრუმენტების რაოდენობის შესახებ, რომლებზეც უფლების გადაცემა მოსალოდნელია, უფლების გადაცემის არასაბაზრო პირობების საფუძველზე. იგი აღიარებს თავდაპირველი შეფასებების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), გადასინჯვის გავლენას მოგებაზე ან ზარალზე, შესაბამისი კორექტირებით საკუთარ კაპიტალში. საკუთარი კაპიტალის ზრდა, რომელიც დარიცხულია წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების სქემის შედეგად, აღირიცხება, როგორც აქციებზე დაფუძნებული გადახდის რეზერვი. ბანკი გადანაწილების თანხას უხდის საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფს“ და აქციებზე დაფუძნებული რეზერვი შესაბამისად დებეტდება. ეს ხდება მაშინ, როდესაც გამოსყიდულ აქციებს ყიდულობს თანამშრომელთა სარგებლის სატრასტო ფონდი საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფის“ დონეზე. როდესაც ერთი გადაცემის ნაწილებზე უფლებები გადაიცემა ორი ან მეტი თარიღით, საწარმო მიმართავს უფლების ეტაპობრივ გადაცემას, რათა ბუღალტრულად აღრიცხოს აქციებზე დაფუძნებული გადახდების სქემა. გადაცემის თითოეულ ტრანშზე უფლების გადაცემის პერიოდი სრულდება მაშინ, როდესაც თანამშრომელი ფლობს აქციებს მომსახურების შემდგომი შეზღუდვების გარეშე. უფლების ეტაპობრივი გადაცემის სქემის მიხედვით, წინა წლების ხარჯი უფრო მაღალია, ვიდრე მომდევნო წლებისა. თითოეული ტრანში გათარდება ხარჯებში თავისი მომსახურების ვადის განმავლობაში, ხოლო საკუთარი კაპიტალი კრედიტდება.

3. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას

კრიტიკული განსჯა და შეფასებები

ბანკი აკეთებს შეფასებებს და განსჯას, რაც გავლენას ახდენს აქტივებისა და ვალდებულებების გაცხადებულ ოდენობებზე. შეფასებები და დაშვებები მუდმივად გადაისინჯება და ეყრდნობა ხელმძღვანელობის გამოცდილებას და სხვა ფაქტორებს, მათ შორის სამომავლო მოვლენებს, რომელთა გონივრული პროგნოზირებაც შესაძლებელია გარემოებების გათვალისწინებით. შეფასებების გარდა, ხელმძღვანელობა ასევე გარკვეულ გადანყვეტილებებს იღებს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში. ქვემოთ მოცემულია განსჯა და შეფასებები, რომლებსაც აქვს ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე და შეფასებები, რომლებმაც შეიძლება მნიშვნელოვნად შეცვალოს აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება:

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებასთან დაკავშირებული განსჯა და შეფასებები. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა მნიშვნელოვანი შეფასებაა, რაც მოიცავს მეთოდოლოგიის განსაზღვრას, მოდელის შემუშავებას და ამოსავალი მონაცემების მომზადებას. ხელმძღვანელობის კომპეტენტური განსჯაც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მნიშვნელოვანი ნაწილია.

ხელმძღვანელობა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას ხელმძღვანელობის შემდეგ განსჯას და შეფასებებს ითვალისწინებს:

დეფოლტის განმარტებაში გამოყენებული კრიტერიუმების განსაზღვრისას გამოყენებული განსჯა.

ბანკის დეფოლტს განმარტავს როგორც რაოდენობრივი, ისე ხარისხობრივი კრიტერიუმების გამოყენებით. მსესხებელი კლასიფიცირდება დეფოლტის სიტუაციაში მყოფად, თუ:

- ხელშეკრულებით გათვალისწინებული რომელიმე გადახდა 90 დღეზე მეტი ხნით არის ვადაგადაცილებული, ან
- ფაქტორები, რომლებიც მიაწინებს იმაზე, რომ მსესხებლისგან გადახდების მიღება არ არის მოსალოდნელი.

ის, რომ დაფარვა არ არის მოსალოდნელი წარმოადგენს ხარისხობრივ და რაოდენობრივ კრიტერიუმებს, რომლებიც ეყრდნობა კლიენტის მონიტორინგს/ფინანსურ სტაბილურობას.

გარდა ამისა, დეფოლტიდან გასვლის კრიტერიუმები განისაზღვრება განსჯის საფუძველზე, ასევე იმის დასადგენად, დეფოლტი მსესხებელზე უნდა გამოიყენებოდეს, თუ რისკის (კრედიტის ოდენობის) დონეზე. დაწვრილებითი ინფორმაცია მეთოდოლოგიის შესახებ წარმოდგენილია 35-ე შენიშვნაში.

შეფასების კრიტერიუმების დასადგენად გამოყენებული განსჯა, თუ მოხდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, რაც განისაზღვრება როგორც რაოდენობრივი, ისე ხარისხობრივი კრიტერიუმების გამოყენებით.

ხარისხობრივი ფაქტორები, ჩვეულებრივ, მოიცავს განსჯას ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდების 30 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილების პერიოდის თაობაზე; კრედიტის მოცულობა რესტრუქტურირებულია, მაგრამ არ არის დეფოლტის სიტუაციაში, მსესხებელი მიეკუთვნება „საყურადღებო“ კატეგორიას.

ბანკი ყოველი კონკრეტული დავალიანებისთვის აფასებს დეფოლტის პარამეტრის ალბათობის ცვლილებას რაოდენობრივ საფუძველზე და მას ადარებს დავალიანების საწყისი აღიარებისას განსაზღვრულ ზღვრულ დონეს. როდესაც დეფოლტის ალბათობის აბსოლუტური ცვლილება აღემატება კონკრეტულ ზღვრულ დონეს, მიიჩნევა, რომ მოხდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა და დავალიანება გადაინაცვლებს მე-2 სტადიაზე. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის რაოდენობრივი ინდიკატორი გამოიყენება საცალო და მიკრო სეგმენტებში იმ პირობით, რომ შეფასების სიზუსტისთვის უნდა იყოს მიგნებების არსებითი რაოდენობა. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზღვრული დონეების შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 35-ე შენიშვნა.

საკრედიტო რისკის პარამეტრების გასაანგარიშებლად გამოყენებული განსჯა, კერძოდ, დეფოლტის ალბათობა და ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში. განსჯაში, სხვებთან ერთად, შედის შემდეგი:

- სეგმენტაციის განმარტება რისკის პარამეტრების შეფასების მიზნებისთვის,
- გადაწყვეტილება იმის შესახებ, უფრო გამარტივებული თუ უფრო რთული მოდელები უნდა იქნეს გამოყენებული,
- დრო დეფოლტის თარიღის შემდეგ, რომლის შემდეგაც არსებითი თანხების ამოღება მოსალოდნელი არ არის,
- უზრუნველყოფის საგნის დისკონტი საბაზრო ღირებულებიდან, ასევე უზრუნველყოფის მართვის საშუალო ვადა უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებისთვის.

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები გაგრძელება

3. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას გაგრძელება

ცხრილში წარმოდგენილია მგრძნობელობა დეფოლტის ალბათობის და დეფოლტის შემთხვევაში ბარალის შეფასებების 10%-იანი ზრდისადმი. მგრძნობელობის გამოთვლის მიზნებისთვის, სტადიები უცვლელი დარჩა:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
დეფოლტის ალბათობის შეფასების 10%-იანი ზრდა (შემცირება)	სესხებსა და ავანსებზე საკრედიტო ბარალის რეზერვის ზრდა (შემცირება) 16,177 (GEL 15,210) ლარით.	სესხებსა და ავანსებზე საკრედიტო ბარალის რეზერვის ზრდა (შემცირება) 19,891 (GEL 18,843) ლარით.
დეფოლტის შემთხვევაში ბარალის შეფასების 10%-იანი ზრდა (შემცირება)	სესხებსა და ავანსებზე საკრედიტო ბარალის რეზერვის ზრდა (შემცირება) 24,778 (GEL 26,679) ლარით.	სესხებსა და ავანსებზე საკრედიტო ბარალის რეზერვის ზრდა (შემცირება) 31,635 (GEL 31,770) ლარით.

საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარებისთვის გამოყენებული შეფასებები და მათი ალბათობის შეწონისთვის გამოყენებული განსჯა.

საპროგნოზო ინფორმაციის მიზნებისთვის, ბანკი სამ მაკრო სცენარს განსაზღვრავს. სცენარები განისაზღვრება, როგორც საქართველოს ეკონომიკის მდგომარეობის საბაზო (ყველაზე უფრო სავარაუდო), ოპტიმისტური (ყველაზე უფრო სავარაუდოზე უკეთესი) და პესიმისტური (ყველაზე უფრო სავარაუდოზე უარესი) სცენარები.

ამ სამი სცენარის ერთმანეთისგან გასამიჯნად გამოყენებული შეფასებები შეეხო შემდეგს: მშპ, აშშ/ლარის კურსი, უძრავი ქონების ფასი, უმუშევრობის დონეები და მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი და სხვა მაკრო ცვლადები. ჩვეულებრივ პირობებში საბაზისო, ოპტიმისტურ და პესიმისტურ სცენარებს, შესაბამისად ენიჭება 50%-იანი, 25%-25%-იანი წონები. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, წონები იგივე დარჩა, როგორც იყო 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით – 50% და 25%-25% საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარებისთვის, შესაბამისად. ბანკმა მაკროგარემოში ცვლილებების მიხედვით შეიძლება შეცვალოს წონები ექსპერტის გადაწყვეტილების შესაბამისად.

ცხრილში წარმოდგენილია არაშეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	საბაზო	ოპტიმისტური	პესიმისტური	შეწონილი
კორპორაციული	49,321	49,321	66,060	53,505
MSME	108,614	106,830	110,964	108,740
სამომხმარებლო	128,700	128,259	129,162	128,715
იპოთეკური	27,224	27,047	27,528	27,257
სულ	313,859	311,457	333,714	318,217

ცხრილში წარმოდგენილია არაშეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	საბაზო	ოპტიმისტური	პესიმისტური	შეწონილი
კორპორაციული	45,775	45,456	48,827	46,458
MSME	95,991	94,270	98,169	96,112
სამომხმარებლო	183,342	182,366	184,396	183,352
იპოთეკური	33,856	33,519	34,421	33,912
სულ	358,964	355,611	365,813	359,834

3. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასება და განსაზღვრული პოლიტიკის გამოყენებისა გაგრძელება

ცხრილში მოცემულია მთავარი მაკროეკონომიკური ცვლადები თითოეული სცენარის მიხედვით მომავალი 3-წლიანი პერიოდისთვის 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

წლიური ზრდის ტემპები, %	საბაზო			ოპტიმისტური			პესიმისტური		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026
მშპ	4.8%	5.4%	5.2%	6.5%	7.9%	8.3%	3.0%	2.7%	1.9%
აშშ დოლარი/ლარი განაკვეთი (პერიოდის ბოლოს)	2.80	2.70	2.70	2.50	2.39	2.36	3.01	2.95	2.97
უძრავი ქონების ფასი (აშშ დოლარში)	-2.4%	0.8%	0.9%	9.0%	11.0%	10.4%	-14.5%	-9.2%	-6.3%
დასაქმება (პერიოდის ბოლოს)	0.3%	0.4%	0.3%	0.8%	1.0%	1.1%	-0.2%	-0.2%	-0.4%
მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი (პერიოდის ბოლოს, დონე)	8.5%	7.8%	7.5%	7.8%	6.7%	6.3%	9.6%	9.2%	9.3%

ცხრილში მოცემულია მთავარი მაკროეკონომიკური ცვლადები თითოეული სცენარის მიხედვით მომავალი 3-წლიანი პერიოდისთვის 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	მშპ-ის ზრდის ცვლილება			უმუშევრობის დონის ცვლილება			მონეტარული პოლიტიკის ცვლილება		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
მშპ	3.5%	5.4%	5.2%	5.2%	7.9%	8.4%	1.7%	2.7%	1.9%
აშშ დოლარი/ლარი განაკვეთი (პერიოდის ბოლოს)	2.80	2.65	2.60	2.47	2.31	2.24	3.06	2.92	2.90
უძრავი ქონების ფასი (აშშ დოლარში)	19.8%	-2.0%	-1.3%	24.2%	4.1%	4.8%	11.6%	-13.1%	-12.5%
დასაქმება (პერიოდის ბოლოს)	1.9%	-0.8%	-0.2%	2.5%	-0.1%	0.6%	1.5%	-1.3%	-0.9%
მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი (პერიოდის ბოლოს, დონე)	9.0%	7.8%	7.8%	8.4%	7.0%	6.8%	10.1%	9.3%	9.6%

ბანკმა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად გამოიყენა მშპ-ის ზრდის ცვლილების, უმუშევრობის დონის და მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის ცვლადების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე.

ცალკე თითოეული ცვლადისთვის ჩატარდა მგრძნობელობის ანალიზი, რათა ცხადი გამხდარიყო მათი მნიშვნელობა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისთვის, მაგრამ ცვლილებები ამ ცვლადებში შეიძლება არ მოხდეს იზოლირებულად, ვინაიდან ეკონომიკური ფაქტორები, როგორც წესი, ურთიერთდაკავშირებულია სხვადასხვა სცენარში. ცვლადები დაკორექტირდა სამივე მაკროეკონომიკური ფაქტორისთვის. საპროგნოზო სცენარების შეფასებიდან გამომდინარე, ხელმძღვანელობისთვის მისაღებია, რომ სცენარები ასახავს არაწრფივ ზარალებს.

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მშპ-ის ზრდის, უმუშევრობის და მონეტარული პოლიტიკის ცვლადების +/-20%-იანი ცვლილების გავლენა ბანკის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ყველა სცენარის მიხედვით:

3. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და განსაზღვრული პოლიტიკის გამოყენებისა გაგრძელება

ათას ლარში	მშპ-ის ზრდის ცვლილება		უმუშევრობის დონის ცვლილება		მონეტარული პოლიტიკის ცვლილება	
	20%-იანი ზრდა	20%-იანი შემცირება	20%-იანი ზრდა	20%-იანი შემცირება	20%-იანი ზრდა	20%-იანი შემცირება
გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(905)	1,031	555	(561)	221	(195)

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მშპ-ის ზრდის და უმუშევრობის ცვლილების +/-20%-იანი ცვლილების გავლენა ბანკის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ყველა სცენარის მიხედვით:

ათას ლარში	მშპ-ის ზრდის ცვლილება		უმუშევრობის დონის ცვლილება		მონეტარული პოლიტიკის ცვლილება	
	20%-იანი ზრდა	20%-იანი შემცირება	20%-იანი ზრდა	20%-იანი შემცირება	20%-იანი ზრდა	20%-იანი შემცირება
გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(987)	1,038	1,341	(1,231)	710	(616)

4. ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება

2023 წლის 1 იანვრიდან შემდეგი შეცვლილი სტანდარტები ამოქმედდა:

2017 წლის მაისში ბასს-მ გამოუშვა ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“. ფასს 17 ჩაანაცვლებს ფასს 4-ს და მასში მოცემულია სადაზღვევო ხელშეკრულებების აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები, რომლებიც ექვევს ფასს 17-ის მოქმედების არეალში. 2020 წლის ივნისში ბასს-მ გამოუშვა ფასს 17-ის შესწორება, რომელიც მოიცავს სხვადასხვა ცვლილებას, რათა დახმარებოდა საწარმოებს ამ სტანდარტის დანერგვაში და მისი ძალაში შესვლის თარიღი 2023 წლის 1 იანვრამდე გადანაწიდა.

ვალდებულების შესრულების გარანტიის ხელშეკრულებების კლასიფიკაცია.

ჯგუფმა გააანალიზა გაფორმებული ვალდებულების შესრულების გარანტიის ხელშეკრულებები, რათა შეეფასებინა, დააკმაყოფილებდა თუ არა ისინი სადაზღვევო ხელშეკრულებების განმარტებას ფასს 17-ის მიხედვით. ჯგუფმა დაასკვნა, რომ ვალდებულების შესრულების გარანტიის ხელშეკრულებები ჯგუფს ძირითადად განმცხადებლის საკრედიტო რისკს უქმნის, ვინაიდან (i) ყველა ხელშეკრულება მოითხოვს მომხმარებლისგან, რომელსაც გარანტიის მიღება სურს, რომ სრულად მოახდინოს თავისი ვალდებულებების უზრუნველყოფა, რათა დააზღვიოს ჯგუფი, როგორც გარანტიის გამცემი და (ii) არ არსებობს კომერციული შინაარსის მქონე ისეთი სცენარი, რომლის მიხედვითაც ჯგუფს მოუხდებოდა მნიშვნელოვანი დამატებითი თანხების გაცემა ასეთი გარანტიის მფლობელებზე. შესაბამისად, ჯგუფი ამ ხელშეკრულებებს აღრიცხავს ფასს 9-ის მიხედვით.

ცვლილებები ბასს 1-ში და ფასს-ის პრაქტიკული რეკომენდაცია 2: სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები (გამოშვებული 2021 წლის 12 თებერვალს და ძალაში მყოფი 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ბასს 1-ში შესული ცვლილების თანახმად, კომპანიებს ევალებათ ინფორმაციის წარმოდგენა თავიანთი არსებითი და არა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ.

ცვლილება შეიცავს არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის განმარტებას. ცვლილება ასევე განმარტავს, რომ ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ, საგარეოდ, არსებითია, თუ მის გარეშე ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლები ვერ შეძლებდნენ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი სხვა არსებითი ინფორმაციის გაგებას. ცვლილებაში მოცემულია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის საილუსტრაციო მაგალითები, რომელიც, დიდი ალბათობით, ჩაითვლებოდა არსებითად საწარმოს ფინანსური ანგარიშგებისთვის. გარდა ამისა, ბასს 1-ში შესული ცვლილება განმარტავს, რომ არაარსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გაცხადება არ არის საჭირო. ამის მიუხედავად, მისი გაცხადების შემთხვევაში, იგი არ უნდა ჩრდილოვდეს არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციას. ამ ცვლილების დანერგვის გასაადვილებლად ასევე შეიცვალა ფასს-ის პრაქტიკული რეკომენდაცია 2 „არსებითობის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება“, რომელშიც მოცემულია მითითება იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა მოხდეს არსებითობის ცნების გამოყენება სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებით შენიშვნებში.

ცვლილებებმა გავლენა მოახდინა ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებით შენიშვნებზე, მაგრამ არა ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების რომელიმე მუხლის შეფასებაზე, აღიარებასა და წარდგენაზე.

4. ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება გავრცელება

ცვლილებები ბასს (IAS) 8-ში: სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება (გამოშვებული 2021 წლის 12 თებერვალს და ძალაში შესული 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ბასს 8-ში შესული ცვლილება განმარტავს იმას, თუ როგორ უნდა განასხვავონ კომპანიებმა სააღრიცხვო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში შესული ცვლილებებისგან.

ცვლილებებს გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ერთი გარიგებიდან წარმომდგარ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი – ცვლილებები ბასს 12-ში (გამოშვებული 2021 წლის 7 მაისს და ძალაში შესული 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ბასს 12-ში შესული ცვლილება აკონკრეტებს, როგორ უნდა მოხდეს გადავადებული გადასახადის აღრიცხვა ისეთ ოპერაციებზე, როგორიცაა იჯარა და ექსპლუატაციიდან ამოღების ვალდებულებები. გარკვეულ შემთხვევებში საწარმოები თავისუფლდებიან გადავადებული გადასახადის აღიარებისგან, როდესაც ისინი პირველად აღიარებენ აქტივებს ან ვალდებულებებს. მანამდე გარკვეული გაურკვევლობა არსებობდა იმის შესახებ, ეხებოდა თუ არა გამონაკლისი ისეთ გარიგებებს, როგორიცაა იჯარა და ექსპლუატაციიდან ამოღების ვალდებულებები – გარიგებები, რომლებისთვისაც ხდება როგორც აქტივის, ისე ვალდებულების აღიარება. ცვლილება განმარტავს, რომ გამონაკლისი არ ეხება ამ შემთხვევებს და რომ საწარმოებს ევალებათ გადავადებული გადასახადის აღიარება ასეთ გარიგებებზე. ცვლილებები კომპანიებისგან მოითხოვს გადავადებული გადასახადის აღიარებას ისეთ გარიგებებზე, რომლებიც საწყისი აღიარებისას წარმოქმნის ერთნაირი ოდენობის დასაბეგრ და გამოსაქვით დროებით სხვაობებს.

ცვლილებებს გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ბასს (IAS) 12-ში „მოგებიდან გადასახადები: საერთაშორისო საგადასახადო რეფორმა – პილარ 2-ის სანიმუშო წესები (გამოშვებული 2023 წლის 23 მაისს) 2023 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ვიწრო მასშტაბის ცვლილებები ბასს 12-ში „მოგებიდან გადასახადები“. ცვლილება შემოღებული იქნა საერთაშორისო საგადასახადო რეფორმის შედეგად ეკონომიკური თანამშრომლობის და განვითარების ორგანიზაციის (ეთგო) მიერ გამოშვებული პილარ 2-ის სანიმუშო წესების მოახლოებული დანერგვის პასუხად. ცვლილება კომპანიებს დროებით ათავისუფლებს გადავადებული გადასახადების აღიარების და მათ შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნის შესრულებისგან, რომელიც წარმოიშობა ძალაში შესული ან ფაქტობრივად ძალაში შესული საგადასახადო კანონმდებლობისგან, რომელიც ნერგავს პილარ 2-ის სანიმუშო წესებს. კომპანიებს დაუყოვნებლივ შეუძლიათ ამ გამონაკლისის გამოყენება, მაგრამ ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები სავალდებულოა 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის.

ცვლილებებს გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

5. სააღრიცხვო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები

ჯგუფს ვადაზე ადრე არ გამოყენებია რომელიმე ცვლილება, რომელიც ძალაში შევიდა 2023 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ. ჯგუფი მოელის, რომ ცვლილებებს, მათი დანერგვისას, ან პოტენციური გავლენის მასშტაბის შეფასებისას, უმნიშვნელო გავლენა ექნება ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაზე და ბანკის ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ფასს (IFRS) 16-ში: საიჯარო ვალდებულებები გაყიდვიდან და უკუიჯარიდან (გამოცემული 2022 წლის 22 სექტემბერს და ძალაში მყოფი 2024 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ცვლილება უკავშირდება აქტივის უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაციებს, რომლებიც აკმაყოფილებს ფასს 15-ს მოთხოვნებს გაყიდვად აღრიცხვასთან დაკავშირებით. ცვლილება მოითხოვს, რომ გამყიდველმა-იჯარის მიმღებმა ოპერაციიდან წარმომდგარი ვალდებულებების შემდგომი შეფასება მოახდინოს იმგვარად, რომ არ აღიაროს შენარჩუნებული აქტივის გამოყენების უფლებასთან დაკავშირებული შემოსულობა ან ზარალი. ეს ნიშნავს ამგვარი შემოსულობის გადავადებას მაშინაც კი, თუ ვალდებულება გულისხმობს ცვლადი გადახდების შესრულებას, რომლებიც არ არის მიბმული ინდექსზე ან განაკვეთზე.

ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად – ცვლილებები ბასს 1-ში (თავდაპირველად გამოშვებული 2020 წლის 23 იანვარს, შემდეგ შეცვლილი 2020 წლის 15 ივლისს და 2022 წლის 31 ოქტომბერს და საბოლოოდ ძალაში შესული 2024 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ეს ცვლილებები აზუსტებს, რომ ვალდებულებები კლასიფიცირდება, როგორც მოკლევადიანი ან გრძელვადიანი იმისდა მიხედვით, თუ რა უფლებები არსებობს საანგარიშგებო პერიოდის დასრულებისას. ვალდებულებები გრძელვადიანია, თუ საწარმოს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს აქვს არსებითი უფლება, გადავადოს ვალდებულების დაფარვა სულ მცირე 12 თვის განმავლობაში. სტანდარტით აღარ არის სავალდებულო, რომ ეს უფლება უპირობო იყოს. 2022 წლის ოქტომბრის ცვლილებამ დაადგინა, რომ სესხის პირობები, რომლებიც უნდა დაკმაყოფილდეს საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ, არ მოქმედებს ვალის

5. სააღრიცხვო პოლიტიკის საშუალო ცვლილებები გაგრძელება

მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად კლასიფიკაციაზე საანგარიშგებო თარიღისთვის. ხელმძღვანელობის მოლოდინი იმასთან დაკავშირებით, შემდგომში გამოიყენებს თუ არა ვალდებულების დაფარვის უფლებას, არ მოქმედებს ვალდებულებების კლასიფიკაციაზე. ვალდებულება მოკლევადიანად კლასიფიცირდება, თუ დაირღვევა რომელიმე პირობა საანგარიშგებო თარიღამდე ან საანგარიშგებო თარიღით მაშინაც კი, თუ კრედიტორისგან მიღებულია ამ პირობის დაკმაყოფილების მოთხოვნაზე უარი საანგარიშგებო პერიოდის გასვლის შემდეგ. ამავდროულად, სესხის კლასიფიცირება გრძელვადიანად ხდება მაშინ, თუ სესხის პირობა დაირღვევა მხოლოდ საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ. ცვლილებები ასევე მოიცავს კლასიფიკაციის მოთხოვნების დაზუსტებას ისეთი დავალიანების შემთხვევაში, რომელიც კომპანიამ შეიძლება დაფაროს მისი კაპიტალად გარდაქმნით. „ვალდებულების დაფარვა“ განიმარტება, როგორც ვალდებულების გასტუმრება ფულადი სახსრებით, სხვა ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსებით ან საწარმოს საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტებით. კაპიტალად კონვერტირებადი ინსტრუმენტებისთვის დაშვებულია გამოწვევის, მაგრამ მხოლოდ იმ ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა კონვერტაციის ოფციონი კლასიფიცირებულია, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტი რთული ფინანსური ინსტრუმენტის ცალკე კომპონენტის სახით.

ცვლილებები ბასს 7-ში „ფულადი ნაკადების ანგარიშგება“ და ფასს 7-ში „ფინანსური ინსტრუმენტები: განმარტებითი შენიშვნები: ფინანსური გარიგებები მომწოდებლებთან (გამოშვებული 2023 წლის 25 მაისს).“

ფინანსური გარიგებების შესახებ არასაკმარისი ან შეცდომაში შემყვანი ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებით ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლების შეშფოთებაზე რეაგირების მიზნით, ბასს-მა გამოუშვა ცვლილებები ბასს 7-ში და ფასს 7-ში და მოითხოვა ინფორმაციის გამჟღავნება საწარმოს მომწოდებლებთან ფინანსური გარიგებების შესახებ. ეს ცვლილებები საწარმოებისგან მოითხოვს მომწოდებლებთან ფინანსური გარიგებების შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნებას, რაც ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებს საშუალებას მისცემს, შეაფასონ ამ გარიგებების გავლენა საწარმოს ვალდებულებებზე და ფულად ნაკადებზე, ასევე საწარმოს ლიკვიდურობის რისკის მოცულობაზე. დამატებითი მოთხოვნების მიზანია მომწოდებლებთან ფინანსური გარიგებების გამჭვირვალობის გაუმჯობესება. ცვლილებები არ აისახება აღიარების და შეფასების პრინციპებზე და მოქმედებს მხოლოდ ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე. ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებული ახალი მოთხოვნები ძალაში შევა 2024 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის.

ცვლილება ბასს (IAS) 21-ში ურთიერთგაცვლის შესაძლებლობის არარსებობა (გამოშვებული 2023 წლის 15 აგვისტოს). 2023 წლის აგვისტოში ბასს-მა გამოუშვა ცვლილებები ბასს 21-ში რომ დახმარებოდა საწარმოებს ორ ვალუტას შორის ურთიერთგაცვლის შესაძლებლობის შეფასებაში და განესაზღვრა სპოტ სავალუტო კურსი, როდესაც არ არსებობდა ურთიერთგაცვლის შესაძლებლობა. საწარმოს ეს ცვლილება ეხება მაშინ, როდესაც მას აქვს გარიგება ან ოპერაცია უცხოურ ვალუტაში, რომელიც სხვა ვალუტაში გადაცვლადი არ არის შეფასების თარიღისთვის კონკრეტული მიზნით. ბასს 21-ში შესული ცვლილებები დაწვრილებით მოთხოვნებს არ შეიცავს იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა განისაზღვროს სპოტ სავალუტო კურსი. ამის ნაცვლად ისინი გვთავაზობენ ჩარჩოს, რომლის საფუძველზეც საწარმოს შეუძლია განსაზღვროს სპოტ სავალუტო კურსი შეფასების თარიღისთვის. ახალი მოთხოვნების გამოყენებისას დაუშვებელია შესადარისი ინფორმაციის გადაანგარიშება. სავალდებულოა შესაბამისი თანხების კონვერტაცია გამოთვლილი სპოტ სავალუტო კურსით სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის და გაუნაწილებელი მოგების ან დაგროვილი საკურსო სხვაობების რეზერვის დაკორექტირება.

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
ნაღდი ფული	936,988	1,224,264
ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში (გარდა სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებისა)	707,183	315,253
საკორესპონდენტო ანგარიშები და ერთდღიანი განთავსებები სხვა ბანკებში	1,019,684	1,442,961
სხვა ბანკებში განთავსებული თანხები ან სხვა ბანკებისადმი მოთხოვნები, რომელთა თავდაპირველი ვადა სამ თვეზე ნაკლებია	1,027,493	434,027
სხვა ბანკებთან გაფორმებული უკუგაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებები, რომელთა თავდაპირველი ვადა სამ თვეზე ნაკლებია	-	370,022
სულ ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების მთლიანი ოდენობა	3,691,348	3,786,527
გამოკლებული: საკრედიტო ზარალის რეზერვი სტადიების მიხედვით 1-ელი სტადია	(116)	(429)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, სულ	3,691,232	3,786,098

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა ბანკებში საკორესპონდენტო ანგარიშების და ერთდღიანი დეპოზიტების 93% განთავსებულია ეთგოს (ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია) საბანკო დაწესებულებებში (2022 წლის 31 დეკემბერი: 96%).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 1,020,150 ათასი ლარი განთავსდა ბანკთაშორის ვადიან ანაბრებზე ერთ ეთგოს ბანკში და არაფერი განთავსებულა არაეთგოს ბანკებში (2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 303,206 ათასი ლარი იყო განთავსებული ბანკთაშორის ვადიან დეპოზიტებზე ორ არა-ეთგოს ბანკებში და არაფერი განთავსებულა ეთგოს ბანკში).

ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების საპროცენტო განაკვეთის ანალიზი წარმოდგენილია 35-ე შენიშვნაში.

სხვა ბანკებში საკორესპონდენტო ანგარიშებისა და ერთდღიანი დეპოზიტების საკრედიტო რეიტინგი ასეთია:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
AA	317,762	280,732
AA-	1,162	207,873
A+	532,414	705,316
A	250	-
A-	96,294	86,538
BBB+	814	102,814
BBB	1,598	2,360
BBB-	409	-
BB+	11,050	647
BB	4,483	5,457
BB-	5,180	23,600
B+	47,272	26,888
B	734	42
B-	262	694
სულ საკორესპონდენტო ანგარიშები და ერთდღიანი დეპოზიტები სხვა ბანკებში	1,019,684	1,442,961

ლევან ყაჩტაძე

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები გაგრძელება

სხვა ბანკებში სამ თვეზე ნაკლები ვადით განთავსებული თანხების და სხვა ბანკებისადმი სამ თვეზე ნაკლები ვადის მქონე მოთხოვნების საკრედიტო რეიტინგი ასეთია:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
AAA	158,810	1,085
A-	296,785	-
BBB+	348,308	303,364
BBB	223,590	-
BB	-	9,541
BB-	-	120,037
სულ სხვა ბანკებში განთავსებული თანხები ან სხვა ბანკებისადმი მოთხოვნები, რომელთა თავდაპირველი ვადა სამ თვეზე ნაკლებია	1,027,493	434,027

ცხრილში წარმოდგენილია საერთაშორისო სააგენტოების – Standard & Poor's-ის და Fitch Ratings-ის მიერ მინიჭებული რეიტინგები. როდესაც სააგენტოების მხრიდან ხდება სხვადასხვა საკრედიტო რეიტინგის მინიჭება, ამ აქტივისთვის ყველაზე მაღალი რეიტინგი გამოიყენება, ხოლო იმ ფინანსური დაწესებულებების შემთხვევაში, რომლებსაც საკრედიტო რეიტინგი არ ენიჭება, ქვეყნის რეიტინგი გამოიყენება.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა ბანკებთან გაფორმებული უკუგაყიდვის და უკუშესყიდვის ხელშეკრულებების საკრედიტო რეიტინგი, რომელთა თავდაპირველი ვადა სამ თვეზე ნაკლებია, არის BB-.

7. მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ

სხვა ბანკების მიმართ მოთხოვნებში შედის სხვა ბანკებში სამ თვეზე მეტი საწყისი ვადის მქონე განთავსებებს და მათ მიმართ მოთხოვნებს, რომლებიც არ არის უზრუნველყოფილი და წარმოადგენს არც ვადაგადაცილებულ და არც გაუფასურებულ თანხებს 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის.

სხვა ბანკებში სამ თვეზე მეტი საწყისი ვადის მქონე განთავსებების და სხვა ბანკების მიმართ მოთხოვნების, და შეზღუდული წვდომის დეპოზიტების საკრედიტო რეიტინგები ასეთია:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
BBB	446	1,298
BB	-	4,326
B+	10,689	674
მთლიანი განთავსებები სხვა ბანკებში და მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ, სამ თვეზე მეტი თავდაპირველი ვადით, და შეზღუდული წვდომის დეპოზიტები	11,135	6,298

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰქონდა ერთი განთავსება სამ თვეზე მეტი საწყისი ვადით და 5,000 ათას ლარზე მეტი აგრეგირებული თანხით (2022 წ.: ნული).

სხვა ბანკებში განთავსებების და სხვა ბანკების მიმართ მოთხოვნების მთლიანი აგრეგირებული თანხა, სამ თვეზე მეტი თავდაპირველი ვადით, იყო 10,446 ათასი ლარი (2022 წ.: 5,623 ათასი ლარი) ანუ სხვა ბანკებისადმი მთლიანი მოთხოვნების 93.8% (2022 წ.: 89.3%).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 693 ათასი ლარი (2022 წ.: 693 ათასი ლარი) იყო განთავსებული ანაბრებზე, როგორც შეზღუდული წვდომის დეპოზიტები საკრედიტო ბარათის კომპანიასთან ან სხვა ბანკებთან საკრედიტო ბარათთან დაკავშირებული მომსახურებების ხელშეკრულების საფუძველზე.

7. მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ გაზრდილობა

სხვა ბანკების მიმართ მოთხოვნების ნაშთების სამართლიანი ღირებულების შეფასება მე-40 პენიშენაშია მოცემული.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სხვა ბანკებისადმი მოთხოვნების ნაშთები მიკუთვნებულია 1-ელი სტადიისთვის. ამ ნაშთების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არის 3.8 ათასი ლარი (2022 წ.: 18.9 ათასი ლარი).

8. სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში („სებ“) წარმოადგენს სებ-ში ანაბარზე განთავსებულ თანხებს. რეზიდენტ ფინანსურ დაწესებულებებს მოეთხოვებათ სებ-ში საპროცენტო სარგებლის მქონე სავალდებულო რეზერვის შენარჩუნება, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია ფინანსური დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. ბანკმა 2023 წლის განმავლობაში სებ-ში ლარში, აშშ დოლარში და ევროში განთავსებული სავალდებულო რეზერვიდან, შესაბამისად, მიიღო 10.48%-მდე, 0%-იანი და 0%-იანი წლიური პროცენტი (2022 წ.: 10.88%, 2.17% და 0.7%) ლარში, აშშ დოლარში და ევროში, შესაბამისად).

2023 წლის ივლისში Fitch Ratings-მა დაადასტურა საქართველოს გრძელვადიანი უცხოური და ეროვნული ვალუტის ემიტენტის დეფოლტის „BB“ რეიტინგი, დადებითი პერსპექტივით. ქვეყნის მაქსიმალური რეიტინგი დადასტურდა „BBB-“ დონეზე, მოკლევადიანი უცხოური და ეროვნული ვალუტის ემიტენტის დეფოლტის რეიტინგები შენარჩუნდა „B“ დონეზე.

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები გამრქელება

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი 2022 წ.
კორპორაციული სესხები	8,263,605	6,282,469
მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები	5,486,788	4,809,415
სამომხმარებლო სესხები	2,796,622	2,512,220
იპოთეკური სესხები	4,729,734	4,253,172
სულ მთლიანი მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და ავანსები ამორტიზებული ღირებულებით	21,276,749	17,857,276
გამოკლებული: საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(318,217)	(359,834)
1-ელი სტადია	(87,734)	(101,747)
მე-2 სტადია	(82,019)	(96,993)
მე-3 სტადია	(148,464)	(161,094)
სულ მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და ავანსები ამორტიზებული ღირებულებით	20,958,532	17,497,442

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, აღრიცხული 701,285 ათასი ლარით, დაგირავდა ადგილობრივი ბანკებისა და სხვა ფინანსური დაწესებულებების მიმართ სხვა ნასესხები სახსრების უზრუნველსაყოფად (2022 წ.: 958,530 ათასი ლარი).

მოდელირებული შედეგის ზრდა არ დამუშავებულა 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (მოდელირების შემდგომი კორექტირებები 2022 წლის ბოლოს 2,340 ლარს გაუტოლდა).

ცხრილში წარმოდგენილია საკრედიტო ზარალის რეზერვისა და მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულების ცვლილებები მომხმარებლებზე გაცემული, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, სესხებისა და ავანსებისთვის საანგარიშგებო პერიოდის საწყის და საბოლოო თარიღებს შორის. ქვემოთ, ცხრილში აღწერილია ძირითადი ცვლილებების დინამიკები:

- გადატანები ხდება 1-ელ, მე-2 და მე-3 სტადიებს შორის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის (ან შემცირების) ან დავალიანების მოცულობის დეფოლტის სიტუაციაში აღმოჩენის გამო პერიოდის განმავლობაში და, შესაბამისი „გაუმჯობესება“ (ან „გაუარესება“) 12-თვიან და არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს შორის. უნდა აღინიშნოს, რომ:
 - იმ სესხების შემთხვევაში, რომლებიც არსებობდა პერიოდის დასაწყისში, საწყისი კრედიტების მოცულობა გაცხადებულია, როგორც გადატანის თანხები;
 - ახლად გამოშვებული სესხების შემთხვევაში კრედიტების მოცულობა გამოშვებისას გაცხადდება, როგორც გადატანის თანხები;
- „ახალი შექმნილი ან შეძენილი“ გვაძლევს ინფორმაციას გაცემული ბრუტო სესხებისა და პერიოდის განმავლობაში შექმნილი საკრედიტო ზარალის შესაბამისი რეზერვის შესახებ (თუმცა, მათში არ შედის კრედიტები, რომლებიც გაიცა და დაიფარა პერიოდის განმავლობაში და გაიცა არსებული სესხების რეფინანსირების მიზნით).
- „აღიარებაშეწყვეტილი პერიოდის განმავლობაში“ გულისხმობს სესხების და საკრედიტო ზარალის რეზერვის ნაშთს პერიოდის დასაწყისში, რომლებიც მთლიანად დაიფარა პერიოდის განმავლობაში. მათ რიცხვში არ შედის კრედიტები, რომლებიც გაიცა და მთლიანად არ დაიფარა პერიოდის განმავლობაში, ჩამოიწერა ან რეფინანსირდა სხვა სესხებით;
- „წმინდა დაფარვები“ გულისხმობს წმინდა ცვლილებას ბრუტო საბალანსო ღირებულებებში, რაც წარმოადგენს შენატანებით შემცირებულ გაცემულ სესხს, გარდა სრულად დაფარული სესხებისა;
- „ჩამოწერები“ გულისხმობს პერიოდის განმავლობაში სესხების ჩამოწერას;
- სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა გულისხმობს უცხოურ ვალუტაში გამოხატული აქტივების კონვერტაციას და კონვერტაციის ეფექტს წარსადგენ ვალუტაზე უცხოური შვილობილი საწარმოსთვის;
- წმინდა გადაფასება სტადიებზე გადანაცვლების გამო და რისკის პარამეტრების ცვლილება გულისხმობს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილების დინამიკას კრედიტის სტადიებს შორის გადატანის ან რისკის პარამეტრებში და საპროგნოზო მოლოდინებში ცვლილებების გამო;
- მოდიფიკაცია ეხება ცვლილებებს პირობებში, რომლებიც არ განაპირობებს აღიარების შეწყვეტას;
- ხელახალი სეგმენტაცია გულისხმობს სესხების გადატანას ერთი საანგარიშგებო სეგმენტიდან მეორეში. წარდგენის მიზნებისთვის, თანხები დამრგვალებულია უახლოეს ათას ლარამდე, რაც გარკვეულ შემთხვევებში ნულს შეადგენს.

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

სულ სესხები ათას ლარში	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ბარალის რეზერვი			
	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	16,065,731	1,401,961	389,584	17,857,276	101,747	96,993	161,094	359,834
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(2,401,874)	2,453,776	(51,902)	-	(72,440)	89,871	(17,431)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(42,694)	(403,372)	446,066	-	(4,110)	(84,615)	88,725	-
- 12-თვიანი მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	1,776,304	(1,775,676)	(628)	-	120,613	(120,502)	(111)	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	12,302,923	-	-	12,302,923	173,184	-	-	173,184
აღიარებაშენწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(5,902,762)	(220,021)	(102,823)	(6,225,606)	(82,258)	(14,507)	(25,152)	(121,917)
წმინდა დაფარვები	(2,363,801)	(182,730)	(69,388)	(2,615,919)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო ¹	-	-	-	-	(149,021)	114,521	154,983	120,483
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა არ აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
ჩამოწერა	-	-	(214,676)	(214,676)	-	-	(214,676)	(214,676)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	29,106	14,581	2,159	45,846	-	-	-	-
მოდIFIკაცია	1,457	116	167	1,740	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	118,167	5,682	1,316	125,165	19	258	1,032	1,309
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	19,582,557	1,294,317	399,875	21,276,749	87,734	82,019	148,464	318,217

¹ ცვლილების დინამიკა, რომელიც მოქმედებს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში, განსხვავდება მოგება-ბარალის ანგარიშგებისგან 2023 წელს 41,371 ათასი ლარის ამოღებული თანხით (2022 წ.: 50,231 ათასი ლარი). ამოღებული თანხა მოიცავს ჩამოწერილი პორტფელის გაყიდვის შედეგად ამოღებულ თანხებს 22,023 ათასი ლარის ოდენობით, რომელიც 2023 წელს გაიყიდა (2022 წ.: 18,634 ათასი ლარი).

ხელმოწერა

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გამრძელება**

9. მომხმარებელზე გაყვნილი სესხები და ავანსები (გამრძელება)

სულ სესხები ათას ლარში	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ზარალის რეზერვი				სულ
	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	14,512,165	1,933,530	508,858	16,954,553	101,972	120,417	184,979	407,368	
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:									
შიდა გადაცემები:									
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(2,241,877)	2,377,744	(135,867)	-	(80,875)	131,871	(50,996)	-	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(64,005)	(363,664)	427,669	-	(9,832)	(109,393)	119,225	-	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	1,991,879	(1,979,138)	(12,741)	-	138,471	(137,647)	(824)	-	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	9,824,500	-	-	9,824,500	169,303	-	-	-	169,303
აღიარებაშენწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(4,745,259)	(173,137)	(116,526)	(5,034,922)	(50,872)	(14,164)	(38,873)	(103,909)	
წმინდა დაფარვები	(2,037,641)	(219,172)	(55,873)	(2,312,686)	-	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(165,382)	107,892	147,574	90,084	
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა არ აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:									
ჩამოწერა	-	-	(194,012)	(194,012)	-	-	(194,012)	(194,012)	
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	(26,737)	5,690	3,631	(17,416)	-	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	4,016	834	732	5,582	-	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(1,151,310)	(180,726)	(36,287)	(1,368,323)	(1,038)	(1,983)	(5,979)	(9,000)	
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	16,065,731	1,401,961	389,584	17,857,276	101,747	96,993	161,094	359,834	

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ბარალის რეზერვი			
	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალის 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ		მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალის 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ	
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5,741,400	458,334	82,735	6,282,469	18,930	1,214	26,314	46,458
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(249,739)	257,551	(7,812)	-	(1,577)	2,489	(912)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(19,441)	(52,600)	72,041	-	(1,827)	(1,479)	3,306	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	143,209	(143,209)	-	-	387	(387)	-	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	5,772,067	-	-	5,772,067	55,225	-	-	55,225
აღიარებაშეწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(3,610,212)	(82,079)	(23,742)	(3,716,033)	(49,056)	(147)	(1,184)	(50,387)
წმინდა დაფარვები	(375,006)	(39,646)	(8,327)	(422,979)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(4,449)	737	8,487	4,775
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა არ აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
ხელახალი სეგმენტაცია	259,557	-	(468)	259,089	794	-	(236)	558
ჩამოწერა	-	-	(3,184)	(3,184)	-	-	(3,184)	(3,184)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	19,587	9,492	2,039	31,118	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	286	(158)	49	177	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	57,393	2,681	807	60,881	27	18	15	60
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,739,101	410,366	114,138	8,263,605	18,454	2,445	32,606	53,505

ქაიხაია უახტაძე

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გამრძელება**

9. მომხმარებელზე გაყვანილი სესხები და ავანსები (გამრძელება)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ზარალის რეზერვი			
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი რისკის მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი რისკის მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ
კორპორაციული სესხები ათას ლარში								
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5,743,444	712,548	91,749	6,547,741	24,404	1,310	25,017	50,731
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(167,429)	171,531	(4,102)	-	(770)	1,550	(780)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(13,861)	(21,457)	35,318	-	(1,428)	(160)	1,588	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	219,373	(207,522)	(11,851)	-	1,113	(738)	(375)	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	3,659,826	-	-	3,659,826	51,203	-	-	51,203
აღიარება შეწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(2,805,071)	(35,641)	(13,318)	(2,854,030)	(18,621)	(188)	(1,383)	(20,192)
წმინდა დაფარვები	(378,989)	(68,653)	(8,529)	(456,171)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(36,022)	(494)	4,210	(32,306)
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
ხელახალი სეგმენტაცია	64,980	16,622	-	81,602	139	16	-	155
ჩამოწერა	-	-	(1,126)	(1,126)	-	-	(1,126)	(1,126)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	(40,308)	(563)	242	(40,629)	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	1,520	62	74	1,656	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(542,085)	(108,593)	(5,722)	(656,400)	(1,088)	(82)	(837)	(2,007)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,741,400	458,334	82,735	6,282,469	18,930	1,214	26,314	46,458

9. მომხმარებელზე გაყვანილი სხსხები და ავანსები (გამრძელება)

მთლიანი საბალანსო ღირებულება					საკრედიტო ზარალის რეზერვი			
	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)		მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)		მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)		მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	
	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები ათას ლარში	მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	სულ	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები ათას ლარში	მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	სულ
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	4,327,742	317,830	163,843	4,809,415	24,938	23,961	47,213	96,112
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(802,913)	819,936	(17,023)	-	(20,758)	25,443	(4,685)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(3,870)	(178,452)	182,322	-	(481)	(28,153)	28,634	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	515,803	(515,799)	(4)	-	33,285	(33,285)	-	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	2,842,810	-	-	2,842,810	50,094	-	-	50,094
აღიარება შენწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(847,740)	(58,116)	(37,221)	(943,077)	(7,066)	(5,102)	(8,977)	(21,145)
წმინდა დაფარვები	(841,731)	(64,387)	(42,853)	(948,971)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(55,121)	49,770	57,130	51,779
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
ხელახალი სეგმენტაცია	(250,327)	(192)	-	(250,519)	(753)	(27)	-	(780)
ჩამოწერა	-	-	(67,981)	(67,981)	-	-	(67,981)	(67,981)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	8,768	1,968	(3,361)	7,375	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	241	144	10	395	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	34,195	2,351	795	37,341	20	178	463	661
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,982,978	325,283	178,527	5,486,788	24,158	32,785	51,797	108,740

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გამრძელება**

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ზარალის რეზერვი			
	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)		მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)		მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)		მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	
	სუბსიდი საწარმოებზე გაცემული სესხები ათას ლარში	შედეგად	სუბსიდი	სუბსიდი	შედეგად	შედეგად	სუბსიდი	სუბსიდი
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,519,842	413,339	208,124	4,141,305	20,487	32,234	60,380	113,101
ცვლილებების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(596,643)	649,360	(52,717)	-	(12,887)	30,360	(17,473)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(3,607)	(131,785)	135,392	-	(785)	(22,920)	23,705	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	470,443	(469,705)	(738)	-	31,196	(30,853)	(343)	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	2,732,945	-	-	2,732,945	30,670	-	-	30,670
აღიარება შენწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(799,199)	(49,055)	(32,100)	(880,354)	(10,514)	(3,232)	(9,333)	(23,079)
წმინდა დაფარვები	(680,252)	(58,076)	(27,557)	(765,885)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(33,027)	18,867	39,156	24,996
ცვლილებების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
ხელახალი სეგმენტაცია	(56,707)	(15,755)	-	(72,462)	(70)	74	-	4
ჩამოწერა	-	-	(46,258)	(46,258)	-	-	(46,258)	(46,258)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	13,981	3,054	(716)	16,319	-	-	-	-
მოდულირება	546	255	353	1,154	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(273,607)	(23,802)	(19,940)	(317,349)	(132)	(569)	(2,621)	(3,322)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,327,742	317,830	163,843	4,809,415	24,938	23,961	47,213	96,112

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ბარალის რეზერვი			
	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)
სამომხმარებლო სესხები ათას ლარში	საკრედიტო ბარალი	შედეგად	სულ	სულ	საკრედიტო ბარალი	შედეგად	სულ	სულ
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	2,192,423	229,992	89,805	2,512,220	55,579	62,118	65,655	183,352
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(565,976)	574,754	(8,778)	-	(47,921)	52,925	(5,004)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(15,056)	(138,941)	153,997	-	(1,311)	(53,302)	54,613	-
- 12-თვიანი მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	397,663	(397,137)	(526)	-	77,556	(77,452)	(104)	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	2,298,090	-	-	2,298,090	66,479	-	-	66,479
ალიარება შეწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(1,066,323)	(36,625)	(30,583)	(1,133,531)	(25,903)	(8,003)	(11,134)	(45,040)
წმინდა დაფარვები	(708,525)	(44,736)	(7,413)	(760,674)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(81,173)	62,833	79,475	61,135
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
ხელახალი სეგმენტაცია	5,124	1,021	(27)	6,118	(17)	82	(6)	59
ჩამოწერა	-	-	(137,900)	(137,900)	-	-	(137,900)	(137,900)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	883	3,538	4,122	8,543	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	405	39	45	489	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	3,081	307	(121)	3,267	(40)	42	628	630
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,541,789	192,212	62,621	2,796,622	43,249	39,243	46,223	128,715

ხელმოწერა

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გამრძელება**

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ბარალის რეზერვი			
	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)
სამომხმარებლო სესხები <i>ათას ლარში</i>								
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,829,908	237,400	85,758	2,153,066	54,279	64,793	60,978	180,050
<i>ცვლილებების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(650,136)	668,563	(18,427)	-	(64,388)	76,190	(11,802)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(34,514)	(177,854)	212,368	-	(5,980)	(84,055)	90,035	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	409,926	(409,774)	(152)	-	88,788	(88,682)	(106)	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	2,080,841	-	-	2,080,841	85,603	-	-	85,603
აღიარება შეწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(818,914)	(41,409)	(47,920)	(908,243)	(21,501)	(8,971)	(19,551)	(50,023)
წმინდა დაფარვები	(600,668)	(49,488)	(2,136)	(652,292)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(81,011)	103,143	89,322	111,454
<i>ცვლილებების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
ხელახალი სეგმენტაცია	3,580	(34)	-	3,546	(77)	(39)	-	(116)
ჩამოწერა	-	-	(142,912)	(142,912)	-	-	(142,912)	(142,912)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	3,110	5,105	5,345	13,560	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	1,076	260	101	1,437	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(31,786)	(2,777)	(2,220)	(36,783)	(134)	(261)	(309)	(704)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,192,423	229,992	89,805	2,512,220	55,579	62,118	65,655	183,352

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ბარალის რეზერვი			
	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)
იპოთეკური სესხები ათას ლარში								
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,804,166	395,805	53,201	4,253,172	2,300	9,700	21,912	33,912
ცვლილებების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(783,246)	801,535	(18,289)	-	(2,184)	9,014	(6,830)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(4,327)	(33,379)	37,706	-	(491)	(1,681)	2,172	-
- 12-თვიანი მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	719,629	(719,531)	(98)	-	9,385	(9,378)	(7)	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	1,389,956	-	-	1,389,956	1,386	-	-	1,386
აღიარება შეწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(378,487)	(43,201)	(11,277)	(432,965)	(233)	(1,255)	(3,857)	(5,345)
წმინდა დაფარვები	(438,539)	(33,961)	(10,795)	(483,295)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(8,278)	1,181	9,891	2,794
მოძრაობა, რომელსაც გავლენა არ აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
ხელახალი სეგმენტაცია	(14,354)	(829)	495	(14,688)	(24)	(55)	242	163
ჩამოწერა	-	-	(5,611)	(5,611)	-	-	(5,611)	(5,611)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	(132)	(417)	(641)	(1,190)	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	525	91	63	679	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	23,498	343	(165)	23,676	12	20	(74)	(42)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,318,689	366,456	44,589	4,729,734	1,873	7,546	17,838	27,257

ხელმოწერა

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გამრძელება**

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ბარალის რეზერვი			
	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)		მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)		მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)		მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	
	სულ		სულ		სულ		სულ	
იპოთეკური სესხები ათას ლარში								
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,418,971	570,243	123,227	4,112,441	2,802	22,080	38,604	63,486
ცვლილებების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(827,669)	888,290	(60,621)	-	(2,830)	23,771	(20,941)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(12,023)	(32,568)	44,591	-	(1,639)	(2,258)	3,897	-
- 12-თვიანი მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	892,137	(892,137)	-	-	17,374	(17,374)	-	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	1,350,888	-	-	1,350,888	1,827	-	-	1,827
აღიარება შენწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(322,075)	(47,032)	(23,188)	(392,295)	(236)	(1,773)	(8,606)	(10,615)
წმინდა დაფარვები	(377,732)	(42,955)	(17,651)	(438,338)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(15,322)	(13,624)	14,886	(14,060)
ცვლილებების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
ხელახალი სეგმენტაცია	(11,853)	(833)	-	(12,686)	8	(51)	-	(43)
ჩამოწერა	-	-	(3,716)	(3,716)	-	-	(3,716)	(3,716)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	(3,520)	(1,906)	(1,240)	(6,666)	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	874	257	204	1,335	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(303,832)	(45,554)	(8,405)	(357,791)	316	(1,071)	(2,212)	(2,967)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,804,166	395,805	53,201	4,253,172	2,300	9,700	21,912	33,912

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრჩეული)

მომხმარებელზე გაცემული, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, სესხების საკრედიტო ხარისხი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

31 დეკემბერი, 2023 წ.				
ათას ლარში	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	სულ
კორპორაციული სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	7,590,132	3,358	-	7,593,490
- დაბალი	147,609	400,886	-	548,495
- საშუალო	1,360	6,122	-	7,482
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	114,138	114,138
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	7,739,101	410,366	114,138	8,263,605
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(18,454)	(2,445)	(32,606)	(53,505)
საბალანსო ღირებულება	7,720,647	407,921	81,532	8,210,100
მიკრო, მცირე და საშუალო სანარმოებზე გაცემული სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	4,400,875	20,477	-	4,421,352
- დაბალი	562,589	88,843	-	651,432
- საშუალო	19,514	159,257	-	178,771
- მაღალი	-	56,706	-	56,706
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	178,527	178,527
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	4,982,978	325,283	178,527	5,486,788
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(24,158)	(32,785)	(51,797)	(108,740)
საბალანსო ღირებულება	4,958,820	292,498	126,730	5,378,048
სამომხმარებლო სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	1,681,233	7,155	-	1,688,388
- დაბალი	730,098	24,492	-	754,590
- საშუალო	130,458	126,245	-	256,703
- მაღალი	-	34,320	-	34,320
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	62,621	62,621
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	2,541,789	192,212	62,621	2,796,622
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(43,249)	(39,243)	(46,223)	(128,715)
საბალანსო ღირებულება	2,498,540	152,969	16,398	2,667,907
იპოთეკური სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	3,776,199	17,893	-	3,794,092
- დაბალი	518,078	176,355	-	694,433
- საშუალო	24,412	146,396	-	170,808
- მაღალი	-	25,812	-	25,812
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	44,589	44,589
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	4,318,689	366,456	44,589	4,729,734
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(1,873)	(7,546)	(17,838)	(27,257)
საბალანსო ღირებულება	4,316,816	358,910	26,751	4,702,477

ჩვენ ყველა

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გამრძელება**

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, სესხების საკრედიტო ხარისხი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

31 დეკემბერი, 2022 წ.				
ათას ლარში	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	სულ
კორპორაციული სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	5,605,060	-	-	5,605,060
- დაბალი	136,070	427,830	-	563,900
- საშუალო	270	30,504	-	30,774
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	82,735	82,735
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	5,741,400	458,334	82,735	6,282,469
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(18,930)	(1,214)	(26,314)	(46,458)
საბალანსო ღირებულება	5,722,470	457,120	56,421	6,236,011
მიკრო, მცირე და საშუალო სანარმოებზე გაცემული სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	3,437,333	24,043	-	3,461,376
- დაბალი	876,548	177,178	-	1,053,726
- საშუალო	13,741	85,733	-	99,474
- მაღალი	120	30,876	-	30,996
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	163,843	163,843
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	4,327,742	317,830	163,843	4,809,415
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(24,938)	(23,961)	(47,213)	(96,112)
საბალანსო ღირებულება	4,302,804	293,869	116,630	4,713,303
სამომხმარებლო სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	1,432,943	6,988	-	1,439,931
- დაბალი	643,378	40,120	-	683,498
- საშუალო	116,102	141,735	-	257,837
- მაღალი	-	41,149	-	41,149
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	89,805	89,805
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	2,192,423	229,992	89,805	2,512,220
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(55,579)	(62,118)	(65,655)	(183,352)
საბალანსო ღირებულება	2,136,844	167,874	24,150	2,328,868
იპოთეკური სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	3,349,388	38,732	-	3,388,120
- დაბალი	433,913	205,328	-	639,241
- საშუალო	20,865	125,898	-	146,763
- მაღალი	-	25,847	-	25,847
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	53,201	53,201
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	3,804,166	395,805	53,201	4,253,172
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,300)	(9,700)	(21,912)	(33,912)
საბალანსო ღირებულება	3,801,866	386,105	31,289	4,219,260

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

მომხმარებელზე გაცემული სესხების დაუფარავი სახელშეკრულებო თანხები, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში ნაწილობრივ ან სრულად ჩამოიწერა, მაგრამ მაინც ექვემდებარება იძულებითი აღსრულების ღონისძიებას, შეადგენდა 45,163 ათასი ლარის ოდენობის ძირითად თანხას (2022 წლის 31 დეკემბერი: 22,535 ათასი ლარი), და 6,323 ათასი ლარის დარიცხულ პირგასამტეხლოს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 4,160 ათასი ლარი).

ეკონომიკური სექტორის რისკის კონცენტრაციები სამომხმარებლო სესხების პორტფელში ასეთია:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.		31 დეკემბერი, 2022 წ.	
	თანხა	%	თანხა	%
ინდივიდუალური	7,912,653	37%	6,851,397	38%
უძრავი ქონება	2,020,022	9%	1,564,352	9%
მშენებლობა	1,471,145	7%	1,073,761	6%
ვაჭრობა	1,340,622	6%	1,054,958	6%
მასპინძლობა, რესტორნები და დასვენება	1,252,741	6%	1,147,098	7%
კვების ინდუსტრია	1,154,925	5%	1,060,058	6%
ენერგეტიკა და კომუნალური მომსახურება	997,117	5%	947,441	5%
სოფლის მეურნეობა	988,519	5%	822,779	5%
ჯანდაცვა	623,301	3%	451,304	3%
მომსახურება	506,086	2%	388,517	2%
ფინანსური მომსახურება	325,356	2%	262,675	1%
ტრანსპორტირება	302,072	1%	240,535	1%
საავტომობილო	282,777	1%	297,558	2%
სალომბარდო	208,236	1%	196,489	1%
ლითონები და სამთო მრეწველობა	179,519	1%	179,365	1%
კომუნიკაციები	55,000	0%	30,758	0%
სხვა	1,656,658	9%	1,288,231	7%
სულ მომხმარებელზე გაცემული მთლიანი სესხები და ავანსები	21,276,749	100%	17,857,276	100%

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰყავდა 7 მსესხებელი (2022 წ.: 4 მსესხებელი), რომელთა აგრეგირებული მთლიანი სესხების თანხები 100,000 ათას ლარზე მეტი იყო. ამ სესხების მთლიანი აგრეგირებული თანხა იყო 1,111,275 ათასი ლარი (2022 წ.: 520,913 ათასი ლარი), ანუ მთლიანი სასესხო პორტფელის 5.2% (2022 წ.: 2.9%).

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. არსებობს უზრუნველყოფის საგნის სამი მთავარი ტიპი:

- უძრავი ქონება;
- მოძრავი ქონება, მათ შორის ფიქსირებული აქტივები, მარაგები და ძვირფასი ლითონები;
- ფინანსური აქტივები, მათ შორის ანაბრები, აქციები და მესამე მხარეთა გარანტიები.

უზრუნველყოფის საგნის ფინანსური ეფექტი წარმოდგენილია უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების ცალ-ცალკე წარმოდგენით (i) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგნის და კრედიტის სხვა საგარანტიო საშუალებები უტოლდება ან აღემატება აქტივის საბალანსო ღირებულებას („ზედმეტად უზრუნველყოფილი

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გამრქელება**

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრქელება)

აქტივები“) და (ii) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის სხვა საგარანტიო საშუალებები ნაკლებია აქტივის საბალანსო ღირებულებაზე („არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები“).

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

31 დეკემბერი, 2023 წ.				
ათას ლარში	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
კორპორაციული სესხები	4,716,371	12,729,581	3,547,234	1,224,531
სამომხმარებლო სესხები	1,156,883	2,817,061	1,639,739	41,741
იპოთეკური სესხები	4,407,048	12,190,665	322,686	156,424
მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები	4,261,346	9,594,104	1,225,442	435,223
სულ	14,541,648	37,331,411	6,735,101	1,857,919

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

31 დეკემბერი, 2022 წ.				
ათას ლარში	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
კორპორაციული სესხები	3,534,635	9,524,073	2,747,834	1,135,017
სამომხმარებლო სესხები	793,141	1,932,508	1,719,079	60,642
იპოთეკური სესხები	3,729,421	10,695,687	523,751	238,075
მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები	3,439,685	7,566,047	1,369,730	523,237
სულ	11,496,882	29,718,315	6,360,394	1,956,971

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, 1. რომლებიც იყო ზედმეტად უზრუნველყოფილი და 2. რომლებზეც საკრედიტო ზარალის რეზერვი უდრიდა ნულს, შეადგენდა 1,770,547 ათას ლარს (2022 წ.: 1,525,046 ათასი ლარი).

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი ტიპების მიხედვით 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

31 დეკემბერი, 2023 წ.				
ათას ლარში	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
ფულადი უზრუნველყოფა	669,592	713,715	89,559	70,797
ოქრო	171,256	222,339	31,283	30,609
მარაგები	367,392	3,078,135	365,947	158,663
უძრავი ქონება	13,333,408	33,317,222	2,472,023	1,597,850
არაუზრუნველყოფილი და უზრუნველყოფილი მხოლოდ მესამე მხარის გარანტიებით	-	-	3,776,289	-
სულ	14,541,648	37,331,411	6,735,101	1,857,919

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი ტიპების მიხედვით 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

31 დეკემბერი, 2022 წ.				
ათას ლარში	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
ფულადი უზრუნველყოფა	304,408	336,311	164,437	128,474
ოქრო	147,485	186,835	40,777	40,181
მარაგები	407,338	2,061,199	258,222	150,724
უძრავი ქონება	10,637,651	27,133,970	2,554,711	1,637,592
არაუზრუნველყოფილი და უზრუნველყოფილი მხოლოდ მესამე მხარის გარანტიებით	-	-	3,342,247	-
სულ	11,496,882	29,718,315	6,360,394	1,956,971

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გაგრძელება**

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის ფინანსური ეფექტი განისაზღვრება უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულების შედარებით დაუფარავ მთლიან სესხებთან და ავანსებთან საანგარიშგებო თარიღით.

სეგმენტების და უზრუნველყოფის კლასების მიხედვით წარმოდგენილი მე-3 სტადიის სესხები 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

31 დეკემბერი, 2023 წ.

ათას ლარში	კორპორაციული	სამომხმარებლო	იპოთეკური	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები
ფულადი უზრუნველყოფა	267	3	-	169
ოქრო	-	1,015	-	271
მარაგები	12,445	-	-	1,238
უძრავი ქონება	94,767	18,592	43,486	155,409
არაუზრუნველყოფილი და უზრუნველყოფილი მხოლოდ მესამე მხარის გარანტიებით	6,659	43,011	1,103	21,440
სულ	114,138	62,621	44,589	178,527

სეგმენტების და უზრუნველყოფის კლასების მიხედვით წარმოდგენილი მე-3 სტადიის სესხები 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

31 დეკემბერი, 2022 წ.

ათას ლარში	კორპორაციული	სამომხმარებლო	იპოთეკური	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები
ფულადი უზრუნველყოფა	21	9	-	47
ოქრო	-	991	-	308
მარაგები	8,913	-	-	1,131
უძრავი ქონება	59,302	19,931	50,539	143,285
არაუზრუნველყოფილი და უზრუნველყოფილი მხოლოდ მესამე მხარის გარანტიებით	14,499	68,874	2,662	19,072
სულ	82,735	89,805	53,201	163,843

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

ქვემოთ მოცემულია სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება სტადიების მიხედვით, რომლებიც მოდიფიცირდა სანაწარმის აღიარების შემდეგ იმ დროს, როდესაც სასესხო რეზერვი შეფასდა არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლ ოდენობად და რომლისთვისაც სასესხო რეზერვი შეიცვალა საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მქონე სესხების ოდენობამდე:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
1-ელი სტადია	243,759	354,308
მე-2 სტადია	191,879	184,044
მე-3 სტადია	50,160	49,975
სულ	485,798	588,327

კონკრეტული სტრუქტურული ერთეული ცენტრალიზებულად მართავს უზრუნველყოფის საგნებს, რათა უზრუნველყოს, რომ ისინი ემსახურება საკრედიტო რისკის მართვის მიზანს რისკის საკმარისად შემცირებით. ჯგუფის შიდა პოლიტიკის თანახმად, სესხებისთვის განკუთვნილი უზრუნველყოფის საგნები ფასდება შიდა შეფასების ჯგუფის მიერ (გარე შეფასებები გამოიყენებიან დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხების ან სპეციფიკურ შემთხვევებში, როდესაც ხდება კომპლექსური ობიექტების შეფასება). შიდა შეფასების ჯგუფი არის უზრუნველყოფის საგნის მართვის სტრუქტურული ერთეულის ნაწილი და, რათა უზრუნველყოს შეფასების ადეკვატური და ობიექტური პროცედურები, იგი დამოუკიდებელია სესხის გაცემის პროცესისგან. მნიშვნელოვანი ღირებულების მქონე უძრავი ქონებით უზრუნველყოფა ყოველწლიურად გადაფასდება შიდა შეფასებების მიერ. იმ უძრავი ქონებით უზრუნველყოფის, რომელთა ღირებულება არ არის მნიშვნელოვანი, და სხვა ტიპების უზრუნველყოფის, როგორცაა მოძრავი აქტივები და ძვირფასი ლითონები, ღირებულების მონიტორინგისთვის გამოიყენება სტატისტიკური მეთოდები.

გარკვეულ შემთხვევებში, როდესაც უზრუნველყოფის საგნის ლიკვიდაციის შედეგად დისკონტირებული ამონაკვეთები (კორექტირებული ლიკვიდურობის დისკონტის მიხედვით და დისკონტირებული მოსალოდნელ რესტრუქტურის ვადაზე) აღემატება დეფოლტის მომენტისთვის სავარაუდო დაუფარავ დავალიანებას, არ ხდება საკრედიტო ზარალის რეზერვის აღიარება. უზრუნველყოფის საგნების ღირებულება მოიცავს მესამე მხარის გარანტიების სახელშეკრულებო ფასს, რომელიც, მათი ხასიათიდან გამომდინარე, შეზღუდულია სესხის საბალანსო ღირებულების ოდენობამდე. მესამე მხარის გარანტიების ღირებულება ზემოთ მოყვანილ ცხრილებში გაუტოლდა 62,610 ათას ლარს და 387,356 ათას ლარს, შესაბამისად, 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. მესამე მხარის ეს გარანტიები მხედველობაში არ მიიღება გაუფასურების რეზერვის შეფასებისას. მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების თითოეული კლასის სავარაუდო სამართლიანი ღირებულება მოცემულია 40-ე შენიშვნაში. მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების საპროცენტო განაკვეთის ანალიზი წარმოდგენილია 35-ე შენიშვნაში. ინფორმაცია დაკავშირებული მხარის ნაშთების შესახებ წარმოდგენილია 42-ე შენიშვნაში.

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მქონე სესხების ამორტიზებული ღირებულება, დაუყოვნებლივ, ხელშეკრულების მოდიფიკაციამდე, რომელიც არ იყო აღიარების შეწყვეტის მოვლენა, შეადგენდა 891,977 ათას ლარს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 1,796,668 ათასი ლარი). 2023 წლის განმავლობაში არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მქონე სესხების მოდიფიკაციების (რომლებმაც არ გამოიწვია აღიარების შეწყვეტა) შედეგად მიღებულ მოგებაში ან ზარალში აღიარებული ზარალით შემცირებული შემოსულობა იყო (1) ათასი ლარი (2022 წ.: (14) ათასი ლარი).

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელშეკრულებით მოდიფიცირდა (აღიარების შეწყვეტის გარეშე) წარსულში, როდესაც შეფასებული იყო არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალით და რომლებიც რეკლასიფიცირდა 1-ელ სტადიაში (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი) მიმდინარე წლის განმავლობაში, იყო 513,241 ათასი ლარი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 1,063,796 ათასი ლარი).

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები გაგრძელება

10. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ცვლილების დინამიკა ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
კორპორაციული ობლიგაციები		
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	1,225,537	1,296,095
სამართლიანი ღირებულების კორექტირება	(114)	(4,376)
1-ელი სტადია	(422)	(334)
კორპორაციული ობლიგაციები, შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	1,225,001	1,291,385
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები		
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	1,934,373	1,548,832
სამართლიანი ღირებულების კორექტირება	13,466	11,035
1-ელი სტადია	(3,707)	(2,772)
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	1,944,132	1,557,095
უცხო ქვეყნის მთავრობის სახაზინო თამასუქები		
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	304,881	36,319
სამართლიანი ღირებულების კორექტირება	(1,015)	(702)
1-ელი სტადია	(16)	(34)
უცხო ქვეყნის მთავრობის სახაზინო თამასუქები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	303,850	35,583
სულ საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით კორპორაციული აქციების გარდა	3,472,983	2,884,063
კორპორაციული აქციები – არაკოტირებული	2,478	665
სულ საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	3,475,461	2,884,728

2023 წელსა და 2022 წელს ყველა სავალდებულო ფასიანი ქაღალდი, გარდა კორპორაციული ობლიგაციებისა და უცხოური მთავრობის სახაზინო თამასუქებისა, გამოშვებულია საქართველოს მთავრობისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. სუვერენული რეიტინგი საქართველოსთვის არის BB დადებითი პერსპექტივით (მინიჭებული სარეიტინგო სააგენტო Fitch-ის მიერ 2023 წლის ივლისში). კორპორაციული ობლიგაციების 80.6% გამოშვებულია სამმაგი A რეიტინგის მქონე საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიერ, კორპორაციული ობლიგაციების 16.1% გამოშვებულია BB რეიტინგის მქონე, ხოლო 3.3% – B+ რეიტინგის მქონე დაწესებულებების მიერ. ინფორმაცია მოიცავს საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოების (Standard & Poor's, Fitch) მიერ მინიჭებულ საკრედიტო რეიტინგებს, ხოლო იმ ფინანსური დაწესებულებებისთვის, რომლებსაც არ აქვთ მინიჭებული საკრედიტო რეიტინგი, გამოიყენება ქვეყნის რეიტინგი.

ჯგუფმა ინვესტიციები კორპორაციულ აქციებში, რომლებიც წარმოდგენილია ზედა ცხრილში, აღრიცხა, როგორც წილობრივი ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. „სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით“ კლასიფიკაცია იმით მოხდა, რომ ინვესტიციების ფლობა მოსალოდნელია ძირითადად ლიკვიდურობის მართვისთვის ან საშუალოვადიანი ინვესტიციის მიზნებისთვის და არა მოკლევადიანი მოგების მიღებისთვის შემდგომი გაყიდვებიდან.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, აღრიცხული 970,019 ათასი ლარით, დაგირავდა ადგილობრივი ბანკებისა თუ ფინანსური დაწესებულებებისთვის სხვა ნასესხები სახსრების უზრუნველსაყოფად (2022 წ.: 475,259 ათასი ლარი).

10. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით გაგრძელება

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ცვლილების დინამიკა ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	2023	2022
საბალანსო ღირებულება 1 იანვრის მდგომარეობით	2,884,728	1,938,196
მარაგების შეძენა	1,563,326	2,412,783
გასვლები	(383,122)	(816,417)
გამოსყიდვა დაფარვის თარიღით	(854,540)	(391,341)
გადაფასება	6,878	16,329
ღარიცხული საპროცენტო შემოსავალი	284,495	196,114
მიღებული საპროცენტო შემოსავალი	(275,820)	(178,112)
წარსადგენ ვალუტაში გადაყვანის ეფექტი	(16,975)	(25,007)
გამოსყიდვასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებში გადატანა	267,495	(267,495)
ცვლილებები საკრედიტო ზარალის რეზერვში	(1,004)	(322)
საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,475,461	2,884,728

11. გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები წარმოადგენს გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდულ ფასიან ქაღალდებს, რომლის მიხედვითაც, კონტრაქტს აქვს გაყიდვის ან ხელახლა დაგირავების უფლება ან პრაქტიკა.

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	267,495
სულ გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	267,495

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების საკრედიტო ზარალის რეზერვი, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ნულს გაუტოლდა (2022 წ.: ნული). ამასთან, მთლიანი პორტფელის საკრედიტო რისკის კატეგორია კლასიფიცირებულია, როგორც ძალიან დაბალი.

სხვა ბანკებთან გაფორმებული გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებების მიხედვით ვალდებულებების შესახებ იხილეთ მე-18 შენიშვნა.

12. სხვა ფინანსური აქტივები

ჯგუფის სხვა ფინანსური აქტივები მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
საკრედიტო ბარათის მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	73,056	46,724
შენყვეტილი იჯარებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	61,639	40,103
წარმოებული ფინანსური აქტივები	41,038	69,921
გარანტიებთან და აკრედიტივებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	32,347	23,140
მოთხოვნები პლასტიკური ბარათის მომსახურების მომწოდებლების მიმართ	26,591	28,081
წარმოებული ინსტრუმენტების მარჟა	20,762	2,837
სარეკლამო მომსახურების მომწოდებლისთვის გადახდილი ავანსები	19,774	19,733
მოთხოვნები სადაზღვევო მომსახურების მომწოდებლების მიმართ	13,965	21,194
სავაჭრო მოთხოვნები	4,009	3,892
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ინვესტიცია, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	8,062	9,704
მთავრობის სუბსიდირებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	4,565	3,981
საიჯარო აქტივების შესასყიდად გადახდილი ავანსები	1,405	2,794
საიჯარო შემოსავალთან დაკავშირებული მოთხოვნები	652	666
არაფინანსური აქტივების გაყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	400	657
სხვა	30,057	27,986
სხვა ფინანსური აქტივების მთლიანი ოდენობა, სულ	338,322	301,413
გამოკლებული: საკრედიტო ბარათის რეზერვი	(56,461)	(54,415)
სხვა ფინანსური აქტივები, სულ	281,861	246,998

2023 წლის ბოლოსთვის სხვა ფინანსური აქტივების მთლიანი პორტფელი, დაკავშირებული საკრედიტო ბარათის რეზერვთან ერთად, წარმოადგენდა: 1-ელ სტადიას – 245,665 ათასი ლარი და 4,776 ათასი ლარი (2022 წ.: 236,923 ათასი ლარი და 9,899 ათასი ლარი); მე-2 სტადია – 3,931 ათასი ლარი და 1,260 ათასი ლარი (2022 წ.: 412 ათასი ლარი და 66 ათასი ლარი); მე-3 სტადია – 88,725 ათასი ლარი და 50,425 ათასი ლარი (2022 წ.: 64,078 ათასი ლარი და 44,450 ათასი ლარი). შეწყვეტილი იჯარების მიმართ 61,639 ათასი ლარის მოთხოვნები წარმოადგენს მე-3 სტადიის ფინანსურ ინსტრუმენტებს (2022 წ.: 40,103 ათასი ლარი).

12. სხვა ფინანსური აქტივები გაგრძელება

ბანკის სხვა ფინანსური აქტივები მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
საკრედიტო ბარათის მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	72,260	46,105
წარმოებული ფინანსური აქტივები	40,919	69,553
გარანტიებთან და აკრედიტებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	32,347	23,140
მოთხოვნები პლასტიკური ბარათის მომსახურების მომწოდებლების მიმართ	26,591	10,731
წარმოებული ინსტრუმენტების მარჟა	20,762	2,837
სარეკლამო მომსახურების მომწოდებლისთვის გადახდილი ავანსები	19,774	19,733
მოთხოვნები სადაზღვევო მომსახურების მომწოდებლების მიმართ	13,965	21,194
სავაჭრო მოთხოვნები	779	2,959
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ინვესტიცია, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	9,659	9,704
მთავრობის სუბსიდირებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	4,565	3,981
საიჯარო შემოსავალთან დაკავშირებული მოთხოვნები	652	666
არაფინანსური აქტივების გაყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	400	-
სხვა	125,989	110,146
სხვა ფინანსური აქტივების მთლიანი ოდენობა, სულ	368,663	320,749
გამოკლებული: საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(18,576)	(21,029)
სხვა ფინანსური აქტივები, სულ	350,086	299,720

ქვემოთ ხელმოწერა

13. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები 370,795 ათასი ლარის ოდენობით (2022 წ.: 288,886 ათასი ლარი) წარმოდგენილია ფიქსირებული აქტივების (ძირითადი საშუალებების) იჯარებით, მიწისა და შენობა-ნაგებობების გარდა.

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- საიჯარო აქტივები (მარაგები და აღჭურვილობა);
- წინასწარი შენატანი;
- უძრავი ქონება.

უზრუნველყოფის საგნის ფინანსური ეფექტი წარმოდგენილია უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების ცალ-ცალკე წარმოდგენით (i) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგნის და კრედიტის სხვა საგარანტიო საშუალებები უტოლდება ან აღემატება აქტივის საბალანსო ღირებულებას („ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები“) და (ii) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის სხვა საგარანტიო საშუალებები ნაკლებია აქტივის საბალანსო ღირებულებაზე („არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები“).

ფინანსური იჯარის გადახდებთან დაკავშირებული მოთხოვნები და მათი დღევანდელი ღირებულებები 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1 წლის განმავლობაში დასაფარი	1-2 წელში დასაფარი	2-3 წელში დასაფარი	3-4 წელში დასაფარი	4-5 წელში დასაფარი	5-ზე მეტ წელში დასაფარი	სულ
საიჯარო გადახდებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	172,834	121,230	70,102	46,185	28,990	77,249	516,590
გამოუმუშავებელი ფინანსური შემოსავალი	(44,846)	(30,807)	(18,991)	(12,424)	(7,964)	(22,059)	(137,091)
საკრედიტო ბარალის რეზერვი	(3,041)	(2,101)	(1,182)	(718)	(512)	(1,150)	(8,704)
საიჯარო გადახდებთან დაკავშირებული მოთხოვნების დღევანდელი ღირებულება	124,947	88,322	49,929	33,043	20,514	54,040	370,795

ფინანსური იჯარის გადახდების მოთხოვნები და მათი დღევანდელი ღირებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1 წლის განმავლობაში დასაფარი	1-2 წელში დასაფარი	2-3 წელში დასაფარი	3-4 წელში დასაფარი	4-5 წელში დასაფარი	5-ზე მეტ წელში დასაფარი	სულ
საიჯარო გადახდებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	143,900	89,898	60,931	35,399	24,306	42,693	397,127
გამოუმუშავებელი ფინანსური შემოსავალი	(36,763)	(23,306)	(13,885)	(7,758)	(4,454)	(13,475)	(99,641)
საკრედიტო ბარალის რეზერვი	(2,791)	(1,795)	(1,339)	(951)	(973)	(751)	(8,600)
საიჯარო გადახდებთან დაკავშირებული მოთხოვნების დღევანდელი ღირებულება	104,346	64,797	45,707	26,690	18,879	28,467	288,886

სამართლიანი ღირებულებებისთვის იხილეთ მე-40 შენიშვნა.

13. ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები გაგრძელება

ცხრილში წარმოდგენილია ცვლილებები საკრედიტო ზარალის რეზერვში და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში საანგარიშგებო პერიოდის საწყის და ბოლო თარიღებს შორის:

ათას ლარში	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ზარალის რეზერვი			
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	სულ	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	სულ
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	242,914	36,718	17,854	297,486	4,122	2,173	2,305	8,600
შიდა გადაცემა								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(50,476)	53,033	(2,557)	-	(1,209)	1,248	(39)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(16,357)	(5,018)	21,375	-	(966)	(354)	1,320	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	ბ 4,109	(3,459)	(650)	-	255	(157)	(98)	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	214,299	-	-	214,299	2,916	-	-	2,916
ალიარებაშეწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(60,814)	(12,998)	(9,868)	(83,680)	(1,169)	(653)	(1,515)	(3,337)
წმინდა დაფარვები	(35,522)	(10,161)	(5,405)	(51,088)	(158)	(61)	(7)	(226)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	948	306	52	1,306	9	9	10	28
სხვა ცვლილების დინამიკა	142	184	850	1,176	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(972)	828	867	723
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	299,243	58,605	21,651	379,499	2,828	3,033	2,843	8,704

ხელმოწერა

13. ფინანსურ იზარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები გაგრძელება

ათას ლარში	მთლიანი საბალანსო ღირებულება			სულ	საკრედიტო ზარალის რეზერვი			სულ
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრე- დიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელო- ვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფოლ- ტის სიტუა- ციაში)		1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრე- დიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელო- ვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფოლ- ტის სიტუა- ციაში)	
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	190,697	43,732	27,694	262,123	2,712	3,422	3,649	9,783
შიდა გადაცემა								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(23,095)	29,847	(6,752)	-	(961)	1,385	(424)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1- ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(13,873)	(4,680)	18,553	-	(733)	(128)	861	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	7,688	(7,653)	(35)	-	199	(195)	(4)	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	178,718	-	-	178,718	3,933	-	-	3,933
აღიარებაშენწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(51,936)	(18,430)	(17,459)	(87,825)	(813)	(2,024)	(2,855)	(5,692)
წმინდა დაფარვები	(36,184)	(5,121)	(3,723)	(45,028)	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(8,228)	(954)	(1,217)	(10,399)	(85)	(26)	(141)	(252)
სხვა ცვლილების დინამიკა	(873)	(23)	793	(103)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(130)	(261)	1,219	828
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	242,914	36,718	17,854	297,486	4,122	2,173	2,305	8,600

13. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები გაგრძელება

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების საკრედიტო ხარისხის ანალიზი ასეთია:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.			სულ
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დეფოლტის სიტუაციაში)	
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	250,267	6,785	-	257,052
- დაბალი	48,976	10,194	-	59,170
- საშუალო	-	30,065	-	30,065
- მაღალი	-	11,561	-	11,561
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	21,651	21,651
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	299,243	58,605	21,651	379,499
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,828)	(3,033)	(2,843)	(8,704)
საბალანსო ღირებულება	296,415	55,572	18,808	370,795

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების საკრედიტო ხარისხის ანალიზი ასეთია:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.			სულ
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დეფოლტის სიტუაციაში)	
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	216,763	-	-	216,763
- დაბალი	26,063	6,982	-	33,045
- საშუალო	88	9,780	-	9,868
- მაღალი	-	19,956	-	19,956
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	17,854	17,854
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	242,914	36,718	17,854	297,486
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(4,122)	(2,173)	(2,305)	(8,600)
საბალანსო ღირებულება	238,792	34,545	15,549	288,886

13. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები გაგრძელება

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.			
	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	290,573	435,885	88,926	72,935
სულ	290,573	435,885	88,926	72,935

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით::

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.			
	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	226,389	397,377	71,097	57,456
სულ	226,389	397,377	71,097	57,456

14. სხვა აქტივები

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სხვა მოკლევადიანი აქტივები		
დასაკუთრებული უზრუნველყოფა	277,332	269,006
სხვა აქტივებში გადახდილი ავანსები	34,729	47,859
საიტარო აქტივების შესასყიდად გადახდილი ავანსები	28,900	28,595
სხვა მარაგები	12,458	14,741
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	5,301	5,860
სხვა მოკლევადიანი აქტივები, სულ	358,720	366,061
გრძელვადიანი სხვა აქტივები		
იჯარის შეწყვეტის შედეგად დასაკუთრებული აქტივები	3,543	16,531
დაუმთავრებელ მშენებლობაზე გადახდილი ავანსები	37,713	22,460
წინასწარ გადახდილი დაზღვევა საიტარო აქტივებზე	2,961	2,364
იჯარით გადაცემის მიზნით ნაყიდი აქტივები	923	1,049
სხვა	1,633	3,262
გრძელვადიანი სხვა აქტივები, სულ	46,773	45,666
სხვა აქტივები, სულ	405,493	411,727

დასაკუთრებული უზრუნველყოფა წარმოადგენს არამატერიალურ აქტივს, რომელსაც იძენს ჯგუფი დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი სესხების დაფარვის სანაცვლოდ და რომლის გასვლა მოსალოდნელია განჭვრეტად მომავალში. აქტივები არ აკმაყოფილებს გასაყიდად არსებული გრძელვადიანი აქტივების განმარტებას და ისინი კლასიფიცირდება მარაგებად ბასს (IAS) 2-ის „მარაგები“ შესაბამისად. ამ აქტივების საწყისი აღიარება მოხდა მათი შეძენისთანავე, თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. 2023 წელს დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი სესხების დასაფარად დასაკუთრებულმა უზრუნველყოფის საგნებმა შეადგინა 97,602 ათასი ლარი (2022 წ.: 98,289 ათასი ლარი).

გარკვეულ დასაკუთრებულ უზრუნველყოფასთან მიმართებით, ჯგუფმა ყოფილ მფლობელებს უფლება მისცა გამოეყენებინათ დასაკუთრებული უზრუნველყოფა იმ ფასად, რომელიც უდრიდა ან უფრო მაღალი იყო სესხის საბალანსო ღირებულებაზე დასაკუთრების თარიღისთვის. ეს უფლება, როგორც წესი, ძალაშია 6-დან 24 თვემდე ვადით დასაკუთრების თარიღიდან, და ამ ხნის განმავლობაში დაუშვებელია დასაკუთრებული უზრუნველყოფის გასხვისება მესამე მხარეებზე. გარკვეულ შემთხვევებში ქონების მესაკუთრეები იღებენ გამოსყიდვის უფლების გაგრძელების შეთავაზებას. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც ექვემდებარებოდა გამოსყიდვის ხელშეკრულებას, იყო 116,087 ათასი ლარი (2022 წ.: 143,780 ათასი ლარი).

15. შენობა-ნაგებობები, აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები

ათას ლარში	მიწა, შენობა- ნაგებობები და საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	საოფისე და სხვა აღჭურვი- ლობა*	დაუმთავრე- ბელი მშენებლობა	სულ შენობა- ნაგებობები და მოწყობი- ლობები	არამატე- რიალური აქტივები	სულ
თვითღირებულებით						
1 იანვარი, 2022 წ.	203,363	279,130	109,027	591,520	391,334	982,854
შემოსვლები	11,814	54,565	27,559	93,938	89,345	183,283
გადატანა შენობა-ნაგებობებსა და აღჭურვილობაში	4,704	(274)	(4,430)	-	-	-
გასვლები	(3,082)	(19,867)	(2,958)	(25,907)	(4,770)	(30,677)
აქტივის გამოყენების უფლების რეკლასიფიკაცია	(20,813)	-	-	(20,813)	-	(20,813)
გაუფასურების (დარიცხვა)/გაუქმება	746	349	-	1,095	-	1,095
წარსადგენ ვალუტაში გადაყვანის ეფექტი	(107)	(148)	-	(255)	(53)	(308)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	196,625	313,755	129,198	639,578	475,856	1,115,434
შემოსვლები	6,624	52,662	46,222	105,508	91,995	197,503
გასვლები	(2,534)	(6,437)	(248)	(9,219)	(583)	(9,802)
გაუფასურების რეზერვის გაუქმება/ (დარიცხვა)	519	256	(474)	301	-	301
წარსადგენ ვალუტაში გადაყვანის ეფექტი	(5)	(10)	-	(15)	(3)	(18)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	201,229	360,226	174,698	736,153	567,265	1,303,418
დაგროვილი ცვეთა/ამორტიზაცია						
1 იანვარი, 2022 წ.	(44,895)	(167,968)	-	(212,863)	(123,928)	(336,791)
ცვეთის/ამორტიზაციის ხარჯი	(5,102)	(19,377)	-	(24,479)	(42,910)	(67,389)
აქტივის გამოყენების უფლების რეკლასიფიკაციით დაგროვილი ცვეთის ელიმინირება	9,249	-	-	9,249	-	9,249
დაგროვილი ცვეთის/ამორტიზაციის ელიმინირება გასვლისას	943	11,612	-	12,555	2,084	14,639
წარსადგენ ვალუტაში გადაყვანის ეფექტი	107	105	-	212	48	260
31 დეკემბერი, 2022 წ.	(39,698)	(175,628)	-	(215,326)	(164,706)	(380,032)
ცვეთის/ამორტიზაციის ხარჯი	(2,754)	(21,047)	-	(23,801)	(51,664)	(75,465)
დაგროვილი ცვეთის ელიმინირების გაუქმება	(3,299)	(8,083)	-	(11,382)	1,845	(9,537)
დაგროვილი ცვეთის/ამორტიზაციის ელიმინირება გასვლისას	524	5,144	-	5,668	27	5,695
წარსადგენ ვალუტაში გადაყვანის ეფექტი	5	7	-	12	(45)	(33)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	(45,222)	(199,607)	-	(244,829)	(214,543)	(459,372)
საბალანსო ღირებულება						
31 დეკემბერი, 2022 წ.	156,927	138,127	129,198	424,252	311,150	735,402
31 დეკემბერი, 2023 წ.	156,007	160,619	174,698	491,324	352,722	844,046

*საოფისე და სხვა აღჭურვილობა მოიცავს ავეჯსა და მოწყობილობებს, კომპიუტერულ და საოფისე აღჭურვილობას, ავტოტრანსპორტს და ასევე სხვა აღჭურვილობას.

15. შენობა-ნაგებობები, აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები გაგრძელება

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 462,570 ათასი ლარის შენობა-ნაგებობები და აღჭურვილობა და 318,744 ათასი ლარის არამატერიალური აქტივები იყო მიკუთვნებული ბანკისთვის (2022 წ.: 398,964 ათასი ლარი და 285,884 ათასი ლარი).

დაუმთავრებელი მშენებლობა მოიცავს ფილიალების შენობების და ბანკის ახალი სათავო ოფისის მშენებლობას და აღჭურვას, რომელიც გადავა შენობა-ნაგებობებში დასრულებისთანავე.

16. აქტივის გამოყენების უფლება

ჯგუფს იჯარით აქვს აღებული ოფისები, ფილიალები და სერვისცენტრები. საიჯარო ხელშეკრულებები, როგორც წესი, ფორმდება ფიქსირებული ვადით 1-დან 14 წლამდე.

იჯარები აღიარებულია აქტივის გამოყენების უფლებისა და შესაბამისი ვალდებულების სახით, იმ თარიღიდან, როდესაც საიჯარო აქტივი ჯგუფის სარგებლობისთვის ხელმისაწვდომი ხდება.

აქტივის გამოყენების უფლების ცვლილების დინამიკა ასეთია:

ათას ლარში	2023	2022
საბალანსო ღირებულება 1 იანვარს	100,209	58,001
ახალი ხელშეკრულებების დამატება	30,450	30,062
სახელშეკრულებო პირობებში არსებითი ცვლილებების შედეგად ღირებულების ზრდა	(3,160)	5,199
შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობებიდან რეკლასიფიკაცია	-	11,564
გასვლები	(3,470)	(1,830)
ცვეთის ხარჯი	(23,606)	(17,277)
ცვეთის ელიმინირება	11,568	14,490
საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბერს	111,991	100,209

საიჯარო ხელშეკრულებები არ აწესებს რამე პირობებს, საიჯარო აქტივზე მეიჯარის უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრების უფლების გარდა. საიჯარო აქტივების გამოყენება ნასესხები სახსრების უზრუნველსაყოფად არ შეიძლება.

მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებული ხარჯები 2023 წლის განმავლობაში შეადგენდა 814 ათას ლარს (2022 წ.: 2,385 ათასი ლარი), ხოლო დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებთან დაკავშირებული ხარჯები 2023 წლის განმავლობაში გაუტოლდა 6,961 ათას ლარს (2022 წ.: 6,769 ათასი ლარი). ეს ხარჯები ასახულია ადმინისტრაციულ და სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

17. გუდვილი

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გუდვილი შეადგენდა 28,197 ათას ლარს (2022 წ.: 28,197 ათასი ლარი).

გუდვილის გაუფასურების ტესტირება

გუდვილი შემდეგი წესით გადანაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულზე (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულები წარმოადგენს ჯგუფის უმცირეს დონეს, რომელზეც ხდება გუდვილის მონიტორინგი ხელმძღვანელობის მიერ და რომელიც არ აღემატება სეგმენტს):

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სს „ბანკი რესპუბლიკა“	24,166	24,166
ბანკი რესპუბლიკა საცალო	11,088	11,088
ბანკი რესპუბლიკა კორპორაციული	7,491	7,491
ბანკი რესპუბლიკა მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	4,791	4,791
ბანკი რესპუბლიკა სხვა	796	796
სხვა	4,031	4,031
სულ გუდვილის საბალანსო ღირებულება	28,197	28,197

თითოეული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება განისაზღვრა გამოყენების ღირებულების გამოთვლის საფუძველზე. ამ გამოთვლებში გამოიყენება ფულადი ნაკადების პროგნოზი, რომელიც ემყარება მიერ სამწლიანი პერიოდისთვის დამტკიცებულ ფინანსურ ბიუჯეტებს. სამწლიანი პერიოდის შემდგომი ფულადი ნაკადების ექსტრაპოლაცია მოხდა ქვემოთ მოცემული მოსალოდნელი ზრდის ტემპების საფუძველზე, რომელიც რელევანტურია იმ ბაზრისთვის, რომელშიც საქმიანობს ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული.

გამოყენების ღირებულების გაანგარიშების ძირითადი დაშვებები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სს „ბანკი რესპუბლიკა“		
საკუთარ კაპიტალზე თავისუფალი ფულადი ნაკადების ზრდის ტემპი სამი წლის შემდეგ	წლიური 5.2%	წლიური 5.2%
დისკონტირების განაკვეთი გადასახადით დაბეგვრამდე	წლიური 14.0%	წლიური 14.7%

გამოყენების ღირებულების გამოსათვლელად გამოყენებული დაბეგვრამდელი დისკონტირების განაკვეთი არის დაშვება, რომლის მიმართაც ანაზღაურებადი ღირებულება ყველაზე მგრძნობიარეა. ხელმძღვანელობამ ბიუჯეტირებული საერთო მარჯა განსაზღვრა წარსულში განხორციელებულ საქმიანობასა და ბაზრის სამომავლო ანალიზის საფუძველზე. გრძელვადიანი ზრდის საშუალო შეწონილი განაკვეთი შეესაბამება დარგის ანგარიშში მოცემულ პროგნოზებს. დისკონტირების განაკვეთები ასახავს ფულადი სახსრების წარმომქმნელ შესაბამის ერთეულებთან დაკავშირებულ კონკრეტულ რისკებს.

გადახედილი სავარაუდო დაბეგვრამდელი დისკონტირების განაკვეთი, რომელიც გამოყენებულია ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული „ბანკი რესპუბლიკა საცალო“ დისკონტირებული ფულადი ნაკადებისთვის, ხელმძღვანელობის ვარაუდებზე 10%-ით მაღალი რომ ყოფილიყო ან საკუთარ კაპიტალზე თავისუფალი ფულადი ნაკადების ზრდის ტემპი სამი წლის შემდეგ 10%-ით დაბალი რომ ყოფილიყო, ჯგუფს არ დასჭირდებოდა გუდვილის საბალანსო ღირებულების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულების შემცირება. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული „ბანკი რესპუბლიკა საცალო“ ანაზღაურებადი ღირებულება მის საბალანსო ღირებულებას 4,014,022 ათასი ლარით აღემატება (2022 წ.: 3,253,314 ათასი ლარი) ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გაუტოლდებოდა მის გამოყენების ღირებულებას 36.77%-იანი წლიური დისკონტირების განაკვეთის შემთხვევაში (2022 წ.: წლიური 35.72%).

გადახედილი სავარაუდო დაბეგვრამდელი დისკონტირების განაკვეთი, რომელიც გამოყენებულია ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული „ბანკი რესპუბლიკა კორპორაციული“ დისკონტირებული ფულადი ნაკადებისთვის, ხელმძღვანელობის ვარაუდებზე 10%-ით მაღალი რომ ყოფილიყო ან საკუთარ კაპიტალზე თავისუფალი ფულადი ნაკადების ზრდის ტემპი სამი წლის შემდეგ 10%-ით დაბალი რომ ყოფილიყო, ჯგუფს არ დასჭირდებოდა გუდვილის საბალანსო ღირებულების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის

17. გუდვილი გარეგანი

წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულების შემცირება. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული „ბანკი რესპუბლიკა კორპორაციის“ ანაზღაურებადი ღირებულება მის საბალანსო ღირებულებას 5,264,087 ათასი ლარით აღემატება (2022 წ.: 3,793,123 ათასი ლარი). ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გაუტოლდებოდა მის გამოყენების ღირებულებას 36.29%-იანი წლიური დისკონტირების განაკვეთის შემთხვევაში (2022 წ.: წლიური 34.99%).

გადახდილი სავარაუდო დაბეგვრამდელი დისკონტირების განაკვეთი, რომელიც გამოყენებულია ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული „ბანკი რესპუბლიკა მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის სეგმენტის“ დისკონტირებული ფულადი ნაკადებისთვის, ხელმძღვანელობის ვარაუდებზე 10%-ით მაღალი რომ ყოფილიყო ან საკუთარ კაპიტალზე თავისუფალი ფულადი ნაკადების ზრდის ტემპი სამი წლის შემდეგ 10%-ით დაბალი რომ ყოფილიყო, ჯგუფს არ დასჭირდებოდა გუდვილის საბალანსო ღირებულების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულების შემცირება. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული „ბანკი რესპუბლიკა მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების“ ანაზღაურებადი ღირებულება მის საბალანსო ღირებულებას 1,465,722 ათასი ლარით აღემატება (2022 წ.: 1,073,190 ათასი ლარი) ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გაუტოლდებოდა მის გამოყენების ღირებულებას 25.62%-იანი წლიური დისკონტირების განაკვეთის შემთხვევაში (2022 წ.: წლიური 25.00%).

18. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

ჯგუფის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ ვალდებულებები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ		
საკორესპონდენტო ანგარიშები და ერთდღიანი განთავსებები	263,600	334,081
ანაბრები ბანკებიდან	629,252	38,469
გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებები სხვა ბანკებთან	-	262,415
სულ ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ	892,852	634,965
სხვა ნასესხები სახსრები		
უცხოური ბანკებისგან და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები	2,286,371	2,185,622
სხვა ადგილობრივი ბანკებისგან და ფინანსური დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები	46,973	34,239
საქართველოს ეროვნული ბანკისგან ნასესხები სახსრები	1,120,755	1,030,534
სხვა ნასესხები სახსრები, სულ	3,454,099	3,250,395
სულ ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	4,346,951	3,885,360

საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზის შესახებ ინფორმაციისთვის იხილეთ 35-ე შენიშვნა.

მე-11 შენიშვნაში წარმოდგენილია გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.

18. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ გაგრძელება

ბანკის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ ვალდებულებები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ		
საკორესპონდენტო ანგარიშები და ერთდღიანი განთავსებები	263,600	334,081
ანაბრები ბანკებიდან	629,252	38,468
გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებები სხვა ბანკებთან	-	262,415
სულ ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ	892,852	634,964
სხვა ნასესხები სახსრები		
უცხოური ბანკებისგან და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები	2,086,093	2,004,229
საქართველოს ეროვნული ბანკისგან ნასესხები სახსრები	1,120,755	1,030,534
სხვა ნასესხები სახსრები, სულ	3,206,848	3,034,763
სულ ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	4,099,700	3,669,727

19. მომხმარებელთა ანგარიშები

ჯგუფის მომხმარებელთა ანგარიშები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	1,129,559	1,053,255
ვადიანი ანაბრები	556,672	553,743
სხვა იურიდიული პირები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	7,228,054	5,859,281
ვადიანი ანაბრები	1,183,946	1,265,154
ფიზიკური პირები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	5,270,799	5,329,038
ვადიანი ანაბრები	4,573,486	3,780,886
სულ მომხმარებელთა ანგარიშები	19,942,516	17,841,357

სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები მოიცავს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ, მოგებაზე ორიენტირებულ ბიზნესებს.

19. მომხმარებელთა ანგარიშები გარეგნულად

ეკონომიკური სექტორის კონცენტრაციები მომხმარებელთა ანგარიშებში ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.		31 დეკემბერი, 2022 წ.	
	თანხა	%	თანხა	%
ფიზიკური პირები	9,842,452	49%	9,101,046	51%
ვაჭრობა	1,805,484	9%	1,568,181	9%
ფინანსური მომსახურება	1,828,336	9%	1,296,593	7%
ენერგეტიკა და კომუნალური მომსახურება	920,555	5%	1,073,229	6%
სახელმწიფო სექტორი	823,516	4%	623,953	3%
მშენებლობა	755,125	4%	773,603	4%
მომსახურება	754,889	4%	830,207	5%
ტრანსპორტირება	708,925	4%	452,229	3%
უძრავი ქონება	545,278	3%	545,959	3%
მასპინძლობა და დასვენება	228,611	1%	223,906	1%
ჯანდაცვა	206,274	1%	169,611	1%
სოფლის მეურნეობა	77,871	0%	77,068	1%
ლითონები და სამთო მრეწველობა	23,321	0%	26,514	0%
სხვა	1,421,879	7%	1,079,258	6%
სულ მომხმარებელთა ანგარიშები	19,942,516	100%	17,841,357	100%

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰყავდა 154 მომხმარებელი (2022 წ.: 156 მომხმარებელი), რომელთა ნაშთები აღემატებოდა 10,000 ათას ლარს. მათი აგრეგირებული ნაშთი იყო 7,281,004 ათასი ლარი (2022 წ.: 6,404,397 ათასი ლარი), ანუ მომხმარებელთა მთლიანი ანგარიშების 36.5% (2022 წ.: 35.9%).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებელთა ანგარიშებში შედის 146,550 ათასი ლარის და 208,214 ათასი ლარის ანაბრები (2022 წ.: 72,591 ათასი ლარი და 188,699 ათასი ლარი), რომლებიც გამიზნულია აკრედიტივების და გაცემული გარანტიების საფუძველზე აღებული შეუქცევადი ვალდებულებების უზრუნველსაყოფად, შესაბამისად. ეს უკანასკნელი განხილულია 36-ე შენიშვნაში. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული სესხების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ანაბრები შეადგენდა 784,512 ათას ლარს (2022 წ.: 478,295 ათასი ლარი).

მომხმარებელთა ანგარიშების თითოეული კლასის სამართლიანი ღირებულების გაცხადების შესახებ აღწერილია 40-ე შენიშვნაში. ინფორმაცია დაკავშირებული მხარის ნაშთების შესახებ წარმოდგენილია 42-ე შენიშვნაში.

ბანკის მომხმარებელთა ანგარიშები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	1,129,559	1,053,255
ვადიანი ანაბრები	556,672	553,743
სხვა იურიდიული პირები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	7,387,472	5,993,520
ვადიანი ანაბრები	1,197,115	1,266,152
ფიზიკური პირები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	5,270,799	5,329,038
ვადიანი ანაბრები	4,573,486	3,780,886
სულ მომხმარებელთა ანგარიშები	20,115,103	17,976,594

20. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

ათას ლარში	ვალუტა	საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დაფარვის თარიღი	კუპონის განაკვეთი	ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი
ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	აშშ დოლარი	615,450	6/19/2024	5.8%	6.5%
ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	აშშ დოლარი	343,641	10/3/2024	10.8%	11.4%
ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	აშშ დოლარი	204,643	2/4/2027	8.9%	9.9%
კერძო განთავსება	აშშ დოლარი	18,214	4/29/2030	8.0%	8.5%
საქართველოს საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	ლარი	68,710	3/20/2026	თბილისის ბანკთაშორისი საპროცენტო განაკვეთი 3-თვიანი + 2.75%	14.17%
საქართველოს საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	ლარი	10,171	6/27/2026	თბილისის ბანკთაშორისი საპროცენტო განაკვეთი 3-თვიანი + 2.75%	14.08%
დახურული სააქციო საზოგადოება „ბაქოს საფონდო ბირჟა“	აზერბაიჯანული მანათი	1,593	6/6/2024	12.0%	12.4%
დახურული სააქციო საზოგადოება „ბაქოს საფონდო ბირჟა“	აზერბაიჯანული მანათი	1,663	7/15/2024	12.0%	12.4%
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სულ		1,264,085			

20. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები გამრჩელება

ათას ლარში	ვალუტა	საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დაფარვის თარიღი	კუპონის განაკვეთი	ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი
ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	აშშ დოლარი	614,748	6/19/2024	5.80%	6.40%
ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	აშშ დოლარი	343,891	10/3/2024	10.80%	11.40%
ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	აშშ დოლარი	204,477	2/4/2027	8.90%	9.90%
სს „საქართველოს საფონდო ბირჟაზე“ გამოშვებული ობლიგაციები	ლარი	38,550	3/20/2023	თბილისის ბანკთაშორისი საპროცენტო განაკვეთი 3-თვიანი+3.25%	12.50%
დახურული სააქციო საზოგადოება „ბაქოს საფონდო ბირჟა“	აზერბაიჯანული მანათი	4,904	9/23/2023	12.00%	12.40%
დახურული სააქციო საზოგადოება „ბაქოს საფონდო ბირჟა“	აზერბაიჯანული მანათი	1,652	6/6/2024	12.00%	12.40%
დახურული სააქციო საზოგადოება „ბაქოს საფონდო ბირჟა“	აზერბაიჯანული მანათი	1,591	7/15/2024	12.00%	12.40%
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სულ		1,209,813			

2023 წლის 20 მარტს სს „თიბისი ლიზინგმა“ სს „საქართველოს საფონდო ბირჟაზე“ განათავსა 100 მილიონი ლარის ოდენობის პრიორიტეტული უზრუნველყოფილი ობლიგაციები, საიდანაც 2023 წლის 30 ივნისისთვის 88.71 მილიონი ლარის ობლიგაციები იყო გაყიდული ინვესტორებზე. ფასიანი ქაღალდების კუპონის განაკვეთი ცვლადია, 2.75% ემატება 3-თვიან თბილისის ბანკთაშორის საპროცენტო განაკვეთს. Fitch-მა ობლიგაციებს „BB-“ რეიტინგი მიანიჭა.

2023 წლის 27 აპრილს ბანკმა გამოუშვა 30 მილიონი აშშ დოლარის 7-წლიანი, 8%-იანი სუბორდინირებული თამასუქები, კერძო განთავსების გზით, საიდანაც 2023 წლის 30 ივნისისთვის 6.7 მილიონი აშშ დოლარის თამასუქები იყო გაყიდული ინვესტორებზე.

2023 წლის 28 ივნისს სს „თიბისი ლიზინგმა“ გამოუშვა მწვანე ობლიგაციები 15 მილიონი ლარის ოდენობით სს „საქართველოს საფონდო ბირჟაზე“. ფასიანი ქაღალდების კუპონის განაკვეთი ცვლადია, 2.75% ემატება 3-თვიან თბილისის ბანკთაშორის საპროცენტო განაკვეთს. Fitch-მა ობლიგაციებს „BB-“ რეიტინგი მიანიჭა.

2022 წლის 14 ივლისს „თიბისი კრედიტმა“ გამოუშვა უქაღალდო, არაუზრუნველყოფილი პროცენტისანი ობლიგაციები 1 მილიონი აზერბაიჯანული მანათის ოდენობით, 2 წლის ვადით, 12%-იანი საპროცენტო განაკვეთით.

2022 წლის 7 ივნისს „თიბისი კრედიტმა“ გამოუშვა უქაღალდო, არაუზრუნველყოფილი პროცენტისანი ობლიგაციები 1 მილიონი აზერბაიჯანული მანათის ოდენობით, 2 წლის ვადით, 12%-იანი საპროცენტო განაკვეთით.

2022 წლის 6 აპრილს ბანკმა დაასრულა 2019 წელს გამოშვებული პრიორიტეტული ობლიგაციების ნაწილობრივი გამოსყიდვა 55 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით. გადახდილმა ფულადმა საზღაურმა შეადგინა 52 მილიონი აშშ დოლარი. სხვაობა გადახდილ თანხასა და გარიგების ღირებულებით კორექტირებულ ობლიგაციის ამორტიზებულ ღირებულებას შორის აღირიცხა, როგორც შემოსულობა სესხის დაფარვის შედეგად 2 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით, სხვა საოპერაციო შემოსავალში.

2021 წლის 28 ოქტომბერს ბანკმა დაასრულა 75 მილიონი აშშ დოლარის, 8.894%-იანი სარგებლის მქონე, დამატებითი პირველადი კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული თამასუქების გამოშვების ოპერაცია („AT1 თამასუქები“) და წარმატებით დაუბრუნდა საერთაშორისო კაპიტალის ბაზრებს. AT1 თამასუქები დარეგისტრირებულია ევრონექსტ დუბლინის რეგულირებად ბაზარზე და Fitch-ის მიერ მინიჭებული აქვს „B-“ რეიტინგი.

2021 წლის 23 სექტემბერს „თიბისი კრედიტმა“ გამოუშვა უქაღალდო, არაუზრუნველყოფილი პროცენტისანი

20. გამოშვებული სავალ ფასიანი ქაღალდები გაგრძელება

ობლიგაციები 3 მილიონი აშერბაიჯანული მანათის ოდენობით, 2 წლის ვადით, 12%-იანი საპროცენტო განაკვეთით.

2019 წლის 3 ივლისს ბანკმა დაასრულა სადებიუტო, საზეიმო 125 მილიონი აშშ დოლარის 10.75%-იანი სარგებლის მქონე დამატებითი პირველადი კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული თამასუქების გამოშვების ოპერაცია („AT1 თამასუქები“). AT1 თამასუქები დარეგისტრირებულია ევრონექსტ დუბლინის რეგულირებად ბაზარზე და Fitch-ის მიერ მინიჭებული აქვს „B-“ რეიტინგი. AT1 თამასუქები ამავდროულად დარეგისტრირდა სს „საქართველოს საფონდო ბირჟაზე“, რის შედეგადაც გახდა დამატებითი პირველადი კაპიტალის თამასუქების პირველი ორგზის რეგისტრირებული საერთაშორისო შეთავაზება საქართველოდან.

2019 წლის 19 ივნისს ბანკმა დაასრულა სადებიუტო 300 მილიონი აშშ დოლარის 5-წლიანი 5.75%-იანი პრიორიტეტული არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციების გამოშვების ოპერაცია. თამასუქები დარეგისტრირებულია ევრონექსტ დუბლინის რეგულირებად ბაზარზე და Moody's-ის მიერ მინიჭებული აქვს „Bა2“, ხოლო Fitch-ის მიერ – „BB-“ რეიტინგი. თამასუქები ამავდროულად დარეგისტრირდა სს „საქართველოს საფონდო ბირჟაზე“, რის შედეგადაც გახდა პრიორიტეტული არაუზრუნველყოფილი თამასუქების პირველი ორგზის დარეგისტრირებული საერთაშორისო შეთავაზება საქართველოდან.

21. ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები

ვალდებულების შესრულების გარანტიების, საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების და ვალდებულებებისა და ხარჯების საკრედიტო ზარალის რეზერვის ცვლილების დინამიკა ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	ვალდებულების შესრულების გარანტია	საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	სხვა ვალდებუ- ლებების და ხარჯების ანარიცხები	სულ
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	4,620	3,624	7,601	15,845
მოგებაში ან ზარალში აღრიცხული წმინდა დანახარჯები	2,931	(210)	2,000	4,721
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(345)	(237)	(76)	(658)
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,206	3,177	9,525	19,908
მოგება-ზარალში დარეზერვებული წმინდა დანახარჯები	1,381	(477)	-	904
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	8	(2)	242	248
საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	8,595	2,698	9,767	21,060

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები: გაუფასურების ზარალის შეფასების მეთოდები განსხვავდება (i) აკრედიტივებისა და გარანტიებისთვის და (ii) აუთვისებელი საკრედიტო ხაზებისთვის. აკრედიტივებისა და გარანტიების რეზერვის შეფასების მიზნებისთვის ჯგუფი მიმართავს სტადიების მიდგომას და მათ კლასიფიკაციას ახდენს 1-ელ, მე-2 და მე-3 სტადიებად. მნიშვნელოვანი მე-2 და მე-3 სტადიის გარანტიები ინდივიდუალურად ფასდება. უმნიშვნელო მე-3 სტადიის, ასევე 1-ელი და მე-2 სტადიის გარანტიები და აკრედიტივები კოლექტიურად ფასდება კრედიტის მოცულობის, კონვერსიის ზღვრული ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დისკონტირების ფაქტორის გამოყენებით. მოსალოდნელი რეზერვის ოდენობა განსხვავდება ინსტრუმენტის შესაბამის სტადიაზე კლასიფიცირების მიხედვით.

აუთვისებელი კრედიტის გაუფასურების რეზერვის შეფასების მიზნით ჯგუფი ერთმანეთისგან მიჰყავს შექცევად და შეუქცევად სასესხო ვალდებულებებს. შექცევადი ვალდებულებებისთვის ჯგუფი არ ქმნის გაუფასურების რეზერვს. რაც შეეხება შეუქცევად გაუცემელ კრედიტს, ჯგუფი აფასებს უტილიზაციის პარამეტრს (რაც წარმოადგენს მოსალოდნელი ლიმიტის უტილიზაციის პროცენტულ წილს, რომელიც დამოკიდებულია დეფოლტის შემთხვევაზე), რათა მოახდინოს კრედიტის გარებალანსური ნაწილის კონვერტაცია ბალანსურად.

22. სხვა ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფის სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სავაჭრო ვალდებულებები	75,630	49,210
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	62,474	73,102
ვალდებულებები პლასტიკური ბარათის მომსახურების მომწოდებლების მიმართ	34,628	22,785
საიტარო საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებები	28,428	38,747
გადარიცხვები გზაში	15,424	43,905
დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოსთვის გადასახდელი თანხა	1,385	1,365
გარანტიებთან დაკავშირებით გადახდილი ავანსები	471	804
საგარანტიო შენატანები ფინანსურ იჭარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებისთვის	467	137
სასტუმროების და რესტორნების სექტორების თანადაფინანსებასთან დაკავშირებული ვალდებულებები	-	550
სხვა დარიცხული ვალდებულებები	57,589	19,913
სულ სხვა ფინანსური ვალდებულებები	276,496	250,518

სხვა ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 40-ე შენიშვნაში.

ბანკის სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	62,447	72,945
სავაჭრო ვალდებულებები	35,207	24,974
გადარიცხვები გზაში	15,424	43,905
ვალდებულებები პლასტიკური ბარათის მომსახურების მომწოდებლების მიმართ	35,818	22,992
დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოსთვის გადასახდელი თანხა	1,385	1,365
გარანტიებთან დაკავშირებით გადახდილი ავანსები	471	804
სასტუმროების და რესტორნების სექტორების თანადაფინანსებასთან დაკავშირებული ვალდებულებები	1	550
სხვა დარიცხული ვალდებულებები	57,500	19,918
სულ სხვა ფინანსური ვალდებულებები	208,254	187,453

23. სხვა ვალდებულებები

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
დასაქმებულთა გასამრჯელოების დარიცხული ხარჯი	61,334	52,060
მიღებული ავანსები	15,670	15,164
საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა	15,978	4,101
სხვა	9,537	9,061
სხვა ვალდებულებები, სულ	102,519	80,386

ყველა ზემოაღნიშნული ვალდებულების დაფარვა მოსალოდნელია წლის ბოლოდან 12 თვის განმავლობაში.

24. სუბორდინირებული ვალი

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სუბორდინირებული ვალი მოიცავდა შემდეგს:

ათას ლარში	გაცემის თარიღი	დაფარვის თარიღი	ვალუტა	სახელშეკ- რულებო საპროცენტო განაკვეთი	დაუფარავი თანხა თავდაპირველ ვალუტაში	დაუფარავი თანხა ლარში
აზიის განვითარების ბანკი	10/18/2016	12/31/2026	აშშ დოლარი	10.1%	50,841	136,732
DEG	9/26/2023	9/26/2033	ევრო	9.7%	30,474	90,669
EBRD London	11/20/2023	11/21/2033	აშშ დოლარი	11.4%	30,068	80,864
გლობალური კლიმატის პარტნიორობის ფონდი	11/20/2018	11/20/2028	აშშ დოლარი	11.8%	25,127	67,576
ევროპული ფონდი სამხრეთ- აღმოსავლეთ ევროპისთვის	12/21/2018	12/21/2028	აშშ დოლარი	8.8%	20,079	53,999
მიკროსაფინანსო ფონდი „ბლუორჩარდი“	06.09.2023	06.09.2033	აშშ დოლარი	11.5%	19,931	53,604
ფონდი მწვანე ზრდისთვის	12/18/2015	12/16/2030	აშშ დოლარი	11.8%	15,458	41,572
მიკროსაფინანსო ფონდი „ბლუორჩარდი“	12/14/2018	12/15/2025	აშშ დოლარი	9.3%	15,008	40,363
მიკროსაფინანსო ფონდი „ბლუორჩარდი“	12/14/2018	12/14/2028	აშშ დოლარი	9.3%	14,983	40,296
ევროპული ფონდი სამხრეთ- აღმოსავლეთ ევროპისთვის	12/18/2015	12/16/2030	აშშ დოლარი	11.8%	7,728	20,785
ევროპული ფონდი სამხრეთ- აღმოსავლეთ ევროპისთვის	3/15/2016	3/17/2031	აშშ დოლარი	11.8%	7,727	20,780
ResponsAbility SICAV (Lux) - მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაფინანსების ფონდი	11/30/2018	11/30/2028	აშშ დოლარი	11.9%	5,958	16,025
ResponsAbility SICAV (Lux) - მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაფინანსების ფონდი	04.07.2022	04.07.2032	აშშ დოლარი	11.4%	5,184	13,943
ResponsAbility SICAV (Lux) - მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სეგმენტში ფინანსური ლიდერები	04.07.2022	04.07.2032	აშშ დოლარი	11.4%	4,168	11,209
ResponsAbility SICAV (Lux) - ფინანსური ჩართულობის ფონდი	04.07.2022	04.07.2032	აშშ დოლარი	11.4%	3,965	10,662
ResponsAbility SICAV (Lux) - ფინანსური ჩართულობის ფონდი	11/30/2018	11/30/2028	აშშ დოლარი	11.9%	3,130	8,418
Triple Jump Innovation Fund	3/14/2023	4/15/2028	აშშ დოლარი	9.0%	3,097	8,330
ResponsAbility SICAV (Lux) - Micro and SME Finance Leaders	04.07.2022	04.07.2032	აშშ დოლარი	11.4%	1,931	5,194
ResponsAbility SICAV (Lux) - Microfinance Leaders	11/30/2018	11/30/2028	აშშ დოლარი	11.9%	1,010	2,716
კერძო კრედიტორები	06/08/2017- 08/08/2023	11/18/2024- 08/08/2031	აშშ დოლარი	8-9.5%	53,913	144,993
სულ სუბორდინირებული ვალი						868,730

24. სუბორდინირებული ვალი გამრჩეობა

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სუბორდინირებული ვალი შედგებოდა შემდეგისგან:

ათას ლარში	გაცემის თარიღი	დაფარვის თარიღი	ვალუტა	სახელმწიკ- რულებო საპროცენტო განაკვეთი	დაუფარავი თანხა თავდაპირველ ვალუტაში	დაუფარავი თანხა ლარში
აზიის განვითარების ბანკი	10/18/2016	12/31/2026	აშშ დოლარი	12.2%	51,001	137,804
კერძო კრედიტორები	6/8/2017- 12/6/2022	1/25/2023- 3/31/2028	აშშ დოლარი	8-9.5%	36,271	98,008
გლობალური კლიმატის პარტნიორობის ფონდი	11/20/2018	11/20/2028	აშშ დოლარი	9.2%	25,097	67,813
ევროპული ფონდი სამხრეთ- აღმოსავლეთ ევროპისთვის	12/21/2018	12/21/2028	აშშ დოლარი	8.8%	20,079	54,252
ფონდი მწვანე ზრდისთვის	12/18/2015	12/16/2030	აშშ დოლარი	9.7%	15,359	41,501
მიკროსაფინანსო ფონდი „ბლუორჩარდი“	12/14/2018	12/15/2025	აშშ დოლარი	9.3%	14,986	40,492
მიკროსაფინანსო ფონდი „ბლუორჩარდი“	12/14/2018	12/14/2028	აშშ დოლარი	9.3%	14,968	40,443
ევროპული ფონდი სამხრეთ- აღმოსავლეთ ევროპისთვის	12/18/2015	12/16/2030	აშშ დოლარი	9.7%	7,679	20,749
ევროპული ფონდი სამხრეთ- აღმოსავლეთ ევროპისთვის	3/15/2016	3/17/2031	აშშ დოლარი	9.7%	7,678	20,745
responsAbility SICAV (Lux) – მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაფინანსების ფონდი	4/7/2022	4/7/2032	აშშ დოლარი	9.9%	6,080	16,428
responsAbility SICAV (Lux) – მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაფინანსების ფონდი	11/30/2018	11/30/2028	აშშ დოლარი	11.3%	5,955	16,091
responsAbility SICAV (Lux) – მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაფინანსების ფონდი	4/7/2022	4/7/2032	აშშ დოლარი	9.9%	5,168	13,964
ResponsAbility SICAV (Lux) – ფინანსური ჩართულობის ფონდი	4/7/2022	4/7/2032	აშშ დოლარი	9.9%	3,952	10,679
ResponsAbility SICAV (Lux) – ფინანსური ჩართულობის ფონდი	11/30/2018	11/30/2028	აშშ დოლარი	11.3%	3,128	8,453
ResponsAbility SICAV (Lux) – მიკროსაფინანსო ლიდერები	11/30/2018	11/30/2028	აშშ დოლარი	11.3%	1,009	2,726
სულ სუბორდინირებული ვალი						590,148

ლიკვიდაციის შემთხვევაში ეს ვალი დაიფარება ყველა სხვა კრედიტორის გასტუმრების შემდეგ, გარდა AT1 თამასუქებისა, რომელთა ჩამონათვალი მოცემულია 21-ე შენიშვნაში.

სუბორდინირებული ვალის სამართლიანი ღირებულება განხილულია 40-ე შენიშვნაში. ინფორმაცია სუბორდინირებული ვალის ნაშთების შესახებ წარმოდგენილია 42-ე შენიშვნაში.

25. სააქციო კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული	ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა	სააქციო კაპიტალი
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	52,539,769	21,014
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	52,539,769	21,014

თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულებაა 0.4 ლარი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 0.4 ლარი ერთ აქციაზე). ყველა გამოშვებული ჩვეულებრივი აქცია სრულად განაღდებულია და მათზე მიიღება დივიდენდები.

დივიდენდები

ათას ლარში	2023	2022
გადასახდელი დივიდენდები 1 იანვრის მდგომარეობით	747	314
შუალედური მოგების დივიდენდები:		
წლის განმავლობაში გამოცხადებული დივიდენდები	220,398	238,000
წლის განმავლობაში გადახდილი დივიდენდები:	(220,398)	(237,711)
წინა წლის საბოლოო დივიდენდები:		
წლის განმავლობაში გამოცხადებული დივიდენდები	395,667	118,798
წლის განმავლობაში გადახდილი დივიდენდები:	(395,667)	(118,654)
გადასახდელი დივიდენდები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	747	747

2023 წლის 11 აგვისტოს სს თიბისი ბანკის აქციონერები შეთანხმდნენ ერთ აქციაზე 4.20 ლარის ოდენობის შუალედური მოგების დივიდენდზე. დივიდენდი გადახდილი იქნა 2023 წლის 4 ოქტომბერს.

2023 წლის 27 მარტს სს „თიბისი ბანკის“ აქციონერები შეთანხმდნენ ერთ აქციაზე 7.54 ლარის ოდენობის საბოლოო მოგების დივიდენდის გამოცხადებაზე. დივიდენდი გადახდილი იქნა 2023 წლის 5 მაისს.

2022 წლის 11 აგვისტოს სს თიბისი ბანკის აქციონერები შეთანხმდნენ ერთ აქციაზე 4.53 ლარის ოდენობის შუალედური მოგების დივიდენდზე. დივიდენდი გადახდილი იქნა 2022 წლის 4 ოქტომბერს.

2022 წლის 13 მაისს სს „თიბისი ბანკის“ აქციონერები შეთანხმდნენ ერთ აქციაზე 2.26 ლარის ოდენობის საბოლოო მოგების დივიდენდის გამოცხადებაზე. დივიდენდი გადახდილი იქნა 2022 წლის 8 ივლისს.

26. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები

2022-2024 წ.წ. ანაზღაურების სქემა:

ამჟამინდელი ანაზღაურების სისტემა დამტკიცდა აქციონერების მიერ საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის“ ჯგუფის“ წლიურ საერთო კრებაზე 2021 წლის ივნისში და ძალაში შევიდა 2022 წლის 1 იანვარს. იგი მოიცავს 2022-2024 წლების პერიოდს.

აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურება 2022-2024 წლებისთვის.

ბანკის აღმასრულებელ დირექტორთა საბჭოს წევრების საბაზისო ხელფასი განისაზღვრება საბაზრო პრაქტიკით და უზრუნველყოფს კონკურენტუნარიან ფიქსირებულ შემოსავალს, თიბისის ხელმძღვანელების შენარჩუნებისა და ჯეროვნად ანაზღაურების მიზნით.

ბანკის გენერალური დირექტორის შემთხვევაში, საბაზისო ხელფასი შედგება ლარში ყოველთვიურად ფულადი სახით გასაცემი ხელფასისგან და აქციებზე დაფუძნებული ხელფასისგან. სახელფასო აქციების გაცემა ხდება მეორე წლის პირველ კვარტალში (ანუ შესაბამისი წლის მომდევნო წელს). აქციების რაოდენობა გამოითვლება ანაზღაურების კომიტეტის გადაწყვეტილების თარიღამდე ბოლო ათი დღის აქციის საშუალო ფასის მიხედვით. აქციებს არ აქვს გადავადების პერიოდი, არ ექვემდებარება ანაზღაურების შემცირებას, გადახდილი თანხის უკან ამოღებას ან სხვა შემზღუდვებს და მათზე უფლების გადაცემა მათი გამოყოფისთანავე ხდება.

გენერალური დირექტორის მოადგილის საბაზისო ხელფასი შედგება მხოლოდ ფულადი სახსრებისგან და გაიცემა ლარში ყოველთვიურად.

ცვლადი ანაზღაურება

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ცვლადი ანაზღაურება შედგება შედგება აქციების სახით გაცემული წლიური პრემიებისგან („წლიური პრემია“) და აქციების გაცემებისგან გრძელვადიანი წახალისების გეგმის ფარგლებში („LTIP გაცემები“). ცვლადი ანაზღაურების 60% არის LTIP გაცემები, ხოლო დანარჩენი 40% შედგება წლიური პრემიებისგან.

ცვლადი ანაზღაურება (წლიური პრემია და LTIP გაცემები) უნდა აკმაყოფილებდეს ეფექტიანობის ძირითადი მაჩვენებლებს (KPI-ები), რომლებიც, ანაზღაურების კომიტეტის რეკომენდაციით, შეიძლება ყოველწლიურად შეიცვალოს საბჭოს მიერ და მხოლოდ იმ შემთხვევაში მოხდეს მისი გადახდა, როდესაც აკმაყოფილებს KPI-ებს.

(ა) წლიური პრემია გადავადებული აქციების გამოყოფის პროგრამის მიხედვით 2022-2024 წლებისთვის

წლიური პრემია გაიცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისის“ აქციების სახით. უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა წლიურ პრემიებს იღებს მთლიანად საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისის“ აქციების სახით და იგი არ მოიცავს რამენაირ ფულად კომპონენტს. წლიური პრემიის შესრულების KPI-ები განისაზღვრება ყოველი წლის დასაწყისში ამ წლისთვის ანაზღაურების კომიტეტის მიერ.

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის თითოეული წევრისთვის წლიური პრემიის მაქსიმალური ზღვარი განისაზღვრება ფიქსირებული ხელფასის 135%-ის ოდენობით. მიზნობრივი მაჩვენებლების მიღწევისთვის შესაძლებელია მაქსიმუმ წლიური პრემიის 50%-ის გადახდა. ზღვრული დონის შედეგების მიღწევის შემთხვევაში, წლიური პრემია არ გადაიხდება. გასაცემი აქციების რაოდენობა გამოითვლება ანაზღაურების კომიტეტის გადაწყვეტილების თარიღამდე ბოლო ათი დღის აქციის საშუალო ფასის მიხედვით. წლიური პრემიის სახით აქციების გაცემა იმართება საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისის“ გადავადებული აქციების გამოყოფის პროგრამით, რომელშიც პერიოდულად ცვლილებები შედის („გადავადებული აქციების გამოყოფის პროგრამა“).

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წლიური პრემიების გაცემა ექვემდებარება ფლობის პერიოდს (და არა უწყვეტ დასაქმებას) 2 წლის განმავლობაში, რომლის 50% გაიცემა ერთი წლის შემდეგ, ხოლო დარჩენილი 50% – მომდევნო წლის ბოლოს. წლიური პრემია ექვემდებარება ანაზღაურების შემცირების და გადახდილი თანხის უკან ამოღების პირობებს, როგორც ეს აღწერილია გადავადებული აქციების გამოყოფის პროგრამაში. ფლობის პერიოდში მონაწილეებს აქვთ აქციონერთა კრებაზე ხმის მიცემის და დივიდენდების მიღების უფლება.

(ბ) გრძელვადიანი წახალისებელი გეგმა (LTIP) 2022-2024 წლებისთვის

გრძელვადიანი წახალისებელი გეგმა გამოიყენება გრძელვადიანი შედეგების მიღწევის პირობების შესასრულებლად ძლიერი მოტივაციის შესაქმნელად და, ამ პირობების შესრულების შემთხვევაში, ჯილდოს გასაცემად. შედეგების მიღწევის პირობები შეირჩევა ისე, რომ ჯგუფის და ბანკის აღმასრულებელი დირექტორების ინტერესები შესაბამისობაში მოვიდეს ჯგუფის სტრატეგიულ მიზნებთან მრავალწლიანი პერიოდის განმავლობაში და ხელს უწყობდეს გრძელვადიან ხედვას.

LTIP ჯილდოს გაცემის დონე განისაზღვრება LTIP მაქსიმალური ზღვრის პროპორციულად, საბაზისო, ანუ წინა წლის წლიური პრემიის კორპორაციული KPI-ების შესრულების საფუძველზე. გაცემული LTIP ჯილდოები შემდეგ დაექვემდებარება LTIP-ის სამწლიან საპროგნოზო შედეგების მიღწევის პირობებს და მათზე უფლება

26. აქციებზე დაფუძნებული გადასახადი გაგრძელება

გადაიცემა გაცემის შემდეგ 5-წლიან ვადის გასვლის ბოლოს. LTIP ჯილდოების საპროგნოზო შესრულების KPI-ები განისაზღვრება ყოველი წლის დასაწყისში ამ წლის ციკლისთვის ანაზღაურების კომიტეტის მიერ.

LTIP ჯილდოს მაქსიმალური ზღვარი ნებისმიერ წელს არის ხელფასის 161%. ჯილდოს 100%-ის კრისტალიზაცია მოხდება თითოეული მაჩვენებლისთვის განსაზღვრული მაქსიმალური შედეგის მიღწევისთვის. ზღვრულ დონეზე საქმიანობის შედეგების შემთხვევაში, თითოეული მაჩვენებლისთვის ჯილდოს 25%-ის კრისტალიზაცია მოხდება.

ანაზღაურების კომიტეტს უფლება აქვს, ჯილდოს გაცემიდან ნებისმიერ დროს შეამციროს (მათ შორის, ნულამდე) ჯილდო, თუ ანაზღაურების კომიტეტი გადაწყვეტს, რომ ბანკის შესაბამისი ფინანსური შედეგები ან პირის საქმიანობის შედეგები ისეთია, რომ უფლების გადაცემის ეს დონე გამართლებული არ არის. მონაწილეებს არ აქვთ დივიდენდის მიღების ან ხმის მიცემის უფლება LTIP ჯილდოზე უფლების გადაცემამდე.

სქემების შესახებ ინფორმაცია ქვემოთ წარმოდგენილია ცხრილის სახით:

	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
აქციების რაოდენობა, რომლებზეც უფლებები არ გადაცემულა პერიოდის დასაწყისში	2,044,604	2,125,246
გამოყოფილი აქციების რაოდენობა	248,306	747,074
გამოყოფილი აქციების მოსალოდნელი რაოდენობის შეფასების ცვლილება	(764,037)	-
2022 წლისთვის გადაცემული აქციების რაოდენობის ცვლილება ფაქტობრივად გადაცემული აქციის ფასზე, სავალუტო კურსზე და KPI-ების შესრულებაზე დაყრდნობით.	(95,653)	(35,879)
აქციების რაოდენობა, რომლებზეც უფლებები გადაცემულია	(239,096)	(791,837)
აქციების რაოდენობა, რომლებზეც უფლებები არ გადაცემულა პერიოდის ბოლოს	1,194,124	2,044,604

*აქციების სახით გადავადებული კომპენსაციის მაქსიმალური თანხა ფიქსირებულია უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის და ზუსტი რაოდენობა გამოითვლება პოლიტიკის მიხედვით.

თანამშრომლებზე განეულ დანახარჯად აღიარებული მთლიანი ხარჯი პერიოდის განმავლობაში იყო 24,682 ათასი ლარი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 21,672 ათასი ლარი).

წილობრივი ინსტრუმენტის გაცემის სანაცვლოდ თანამშრომლისგან მიღებული მომსახურების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ჯილდოს ხასიათით. ამჟამად არსებობს აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ჯილდოების რამდენიმე ტიპის სქემა, როგორც ეს ზემოთ არის აღწერილი. გადავადებული ანაზღაურება აქციების სახით და გადავადებული ანაზღაურება პრემიის სახით წარმოადგენს შესაძლო პრემიების თანხას, რომელიც გამოიყოფა საქმიანობის შედეგების მიხედვით. ჯილდოს სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება თანხის დღევანდელი ღირებულებით მასზე უფლების მინიჭების თარიღისთვის და საქმიანობის პირობების სავარაუდო შესრულების მიხედვით. LTIP არის პოტენციური მაქსიმალური აქციების რაოდენობის ჯილდო, რომელიც ასევე არის დამოკიდებული საქმიანობის პირობებზე. ჯილდოს სამართლიანი ღირებულება მასზე უფლების მინიჭების თარიღისთვის განისაზღვრება უფლების მინიჭების თარიღისთვის აქციის ფასით და საქმიანობის პირობების შესაძლო შესრულებით. 2023 წლის საქმიანობის შედეგების მიხედვით გამოყოფილი აქციების სამართლიანი ღირებულების ოდენობა არის 26,938 ათასი ლარი.

არსებული პრემიების სისტემის საგადასახადო ნაწილი აღირიცხება წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების საფუძველზე.

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის სქემაში წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებულ ნაწილთან დაკავშირებული თანამშრომლებზე განეული დანახარჯები აღიარებულია მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში დარიცხვის წრფივი მეთოდით თითოეულ შესაბამის ტრანშზე უფლების გადაცემის პერიოდის განმავლობაში და შესაბამისი გატარება კრედიტდება აქციებზე დაფუძნებული გადახდის რეზერვზე საკუთარ კაპიტალში.

27. სანგარიშის ანალიზი

დირექტორთა საბჭო („საბჭო“) არის საოპერაციო გადაწყვეტილებების მთავარი მიმღები და იგი განიხილავს ჯგუფის შიდა ანგარიშგებას, რათა შეაფასოს საქმიანობა და გამოყოს რესურსები.

ჯგუფის სტრატეგიული მიმართულების შეცვლის შემდეგ, ხელმძღვანელობამ გადახედა ჯგუფის არსებულ სეგმენტაციას და ინფორმაცია წარმოადგინა ქართული ფინანსური სერვისების და საქმიანობის სხვა, შედარებით არაარსებითი, მიმართულებების შესახებ, რაც შესაბამისობაშია იმასთან, თუ როგორ აანალიზებს საოპერაციო გადაწყვეტილებების მთავარი მიმღები ჯგუფის შედეგებს და იღებს ჯგუფის დონეზე გადაწყვეტილებებს. ეს სეგმენტები გაერთიანებულია ბიზნესის მსგავსი ხასიათის, მსგავსი გეოგრაფიული და სხვა ეკონომიკური პარამეტრების მიხედვით:

2023 წლის 1 იანვრიდან სეგმენტების განახლებული განმარტების შესაბამისად, საოპერაციო სეგმენტები შემდეგნაირად განიმარტება:

ქართული ფინანსური სერვისები მოიცავს სს „თიბისი ბანკს“ და მის შვილობილ საწარმოებს. ქართული ფინანსური სერვისების სეგმენტი მოიცავს საქმიანობის მიმართულების სამ ძირითად ქვესეგმენტს, ხოლო სახაზინო და სალიზინგო მიმართულებები გაერთიანებულია კორპორაციულ და სხვა ქვესეგმენტად:

- კორპორაციული – იურიდიული პირი/აფილირებულ პირთა ჯგუფი, რომელთა წლიური ამონაგები აღემატება 20 მილიონ ლარს ან რომლებმაც მიიღეს 7.5 მილიონ ლარზე მეტი კრედიტი. ზოგიერთი სხვა ბიზნესკლიენტი შეიძლება შეხედულებისამებრ მიეკუთვნოს კორპორაციულ და საინვესტიციო ბანკინგის სეგმენტს ან გადავიდეს მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების სეგმენტში. გარდა ამისა, კორპორაციული / საინვესტიციო ბანკინგი, ასევე შეხედულებისამებრ, მოიცავს დაგროვილი ქონების მართვის კერძო საბანკო მომსახურებას 250,000 აშშ დოლარის მართვადი აქტივების ზღვრული ოდენობის მქონე შეძლებული პირებისთვის;
- საცალო – ფიზიკური პირები, რომლებიც არ წარმოადგენენ ბიზნესს;
- მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები, რომლებიც არ შედიან CIB (კორპორაციული / საინვესტიციო ბანკინგის) სეგმენტში;
- კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელმინირებები – მოიცავს სახაზინო ოპერაციებს, „თიბისი ლიზინგს“ და ქვესეგმენტურ ელიმინირებებს.
- სხვა ოპერაციები და ელიმინირება – მოიცავს ჯგუფის არაარსებით ან არაფინანსურ შვილობილ საწარმოებს და შიდაჯგუფურ ელიმინირებებს.

სეგმენტაციაში შესული ზემოაღნიშნული სტრატეგიული ცვლილებების გარდა, ჯგუფს აქვს სტანდარტული წლიური ხელახალი სეგმენტაცია, რომლის შემდეგაც ზოგიერთი კლიენტი თავიდან გადანაწილდება მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების და კორპორაციულ სეგმენტებზე.

დირექტორთა საბჭო აფასებს საოპერაციო სეგმენტების შედეგებს მოგების გადასახადით დასაბეგრი მოგების საფუძველზე.

საანგარიშგებო სეგმენტები იგივე საოპერაციო სეგმენტებია.

2023 და 2022 წლებში ერთ გარეშე მომხმარებელთან ან კონტრაქტენტთან დადებული გარიგებებიდან მიღებული ამონაგები ჯგუფის მთლიანი ამონაგების 10%-ზე ნაკლებს შეადგენდა.

ჯგუფის ამონაგების უმეტესი ნაწილი მოდის საქართველოზე. ჯგუფის აქტივებისა და ვალდებულებების წარმოქმნის გეოგრაფიული ანალიზი მოცემულია 35-ე შენიშვნაში.

არაპირდაპირი ხარჯების განაწილება, როდესაც ეს შესაძლებელია, ხდება თითოეული ტიპის დანახარჯისთვის განსაზღვრული გამომწვევი ფაქტორების საფუძველზე. თუ რომელიმე ტიპის ხარჯისთვის/ზედნაღები ხარჯისთვის გამომწვევი ფაქტორის განსაზღვრა შეუძლებელია, ეს ხარჯები სეგმენტებს შორის ნაწილდება იმავე ლოგიკის საფუძველზე, რომელიც გამოიყენება ანალოგიური ხასიათის ხარჯებისთვის (მაგ. სხვა საოპერაციო ხარჯები შეესაბამება საოპერაციო ხარჯების კატეგორიის უახლეს კატეგორიას).

სეგმენტებშიორისი სატრანსფერო ფასწარმოქმნის მეთოდოლოგია არის საკუთარი რესურსებით შემუშავებული ინსტრუმენტი, რომელიც ეფუძნება ვადების თანხვედრის ლოგიკას. იგი გამოიყენება ჯგუფის ფარგლებში ლიკვიდურობის რისკების ეფექტურად სამართავად და საპროცენტო განაკვეთის რისკების შესამცირებლად. ეს პროცესი მოიცავს კორპორაციული ცენტრის მიერ ფულადი თანხების (დეპოზიტების) სესხებას სხვადასხვა ბიზნესსეგმენტისგან. თითოეული დეპოზიტის კომპენსაცია დამოკიდებულია მის კონკრეტულ ვალუტაზე, ვადაზე, ტიპზე, ლიკვიდურობისა და კაპიტალის მოთხოვნებზე, რაც უზრუნველყოფს თითოეული სეგმენტის სამართლიან მოპყრობას. თავის მხრივ, ბიზნესსეგმენტები ფულად სახსრებს სესხულობენ კორპორაციული ცენტრისგან, რომ დააფინანსონ სესხები და სხვა აქტივები. სესხების თითოეული ოპერაციის ფასწარმოქმნა განისაზღვრება ისეთ ფაქტორებზე დაყრდნობით, როგორიცაა ვალუტა, სესხის ტიპი (ფიქსირებული, ცვლადი, შერეული საპროცენტო განაკვეთები), სესხის ვადა და კაპიტალის მოთხოვნა.

ქვემოთ შეჯამებულია ჯგუფის საანგარიშგებო სეგმენტები 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის:

27. სავაჭრო ანალიზი გაგრძელება

სეგმენტების შესახებ 2023 წლის ინფორმაცია მომზადებულია ზემოთ აღწერილი 2023 წლის ხელახალი სეგმენტაციის ეფექტის გათვალისწინებით:

ათას ლარში	კორპორა- ციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელიმინირებები	ქართული სხვა ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტებშორისი ელიმინირება	სულ
საპროცენტო შემოსავალი	792,698	879,106	584,108	426,797	2,682,709	6,718	2,689,427
საპროცენტო ხარჯი	(554,873)	(172,430)	(14,039)	(535,338)	(1,276,680)	(252)	(1,276,932)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა	4,805	644	41	77,611	83,101	-	83,101
სავალუტო სვოპებზე სეგმენტებშორისი საპროცენტო შემოსავალი/(ხარჯი)	310,127	(197,526)	(236,024)	123,423	-	-	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	552,757	509,794	334,086	92,493	1,489,130	6,466	1,495,596
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	105,418	379,799	87,206	(1,056)	571,367	24	571,391
საკომისიო ხარჯი	(17,578)	(161,999)	(52,859)	(4,424)	(236,860)	(55)	(236,915)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	87,840	217,800	34,347	(5,480)	334,507	(31)	334,476
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	110,127	85,214	48,535	28,521	272,397	(94)	272,303
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასხვებისგან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	-	-	5,880	5,880	-	5,880
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	7,887	6,289	3,237	5,626	23,039	161	23,200
მეკავშირე საწარმოს მოგების წილი	-	-	-	657	657	-	657
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავალი	118,014	91,503	51,772	40,684	301,973	67	302,040
მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	(7,980)	(52,911)	(70,574)	(67)	(131,532)	1,152	(130,380)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	-	-	-	(2,167)	(2,167)	171	(1,996)
ვალდებულების შესრულების გარანტიებიდან საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	(1,501)	-	120	-	(1,381)	-	(1,381)
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების საკრედიტო ზარალის ამოღება/(რეზერვი)	263	242	(28)	-	477	-	477
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის	(6,435)	(83)	-	(3,055)	(9,573)	-	(9,573)
საკრედიტო ზარალის ამოღება ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	(62)	-	-	(944)	(1,006)	-	(1,006)
არაფინანსური აქტივების წმინდა (გაუფასურება)/ამოღება	(987)	(879)	(276)	(1,447)	(3,589)	14	(3,575)
საოპერაციო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო და არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის შემდეგ	741,909	765,466	349,447	120,017	1,976,839	7,839	1,984,678
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	(72,796)	(202,752)	(86,321)	(19,566)	(381,435)	(4,036)	(385,471)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(12,173)	(65,897)	(19,317)	(2,010)	(99,397)	(246)	(99,643)
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	(22,013)	(125,580)	(33,178)	(14,358)	(195,129)	(1,519)	(196,648)
საოპერაციო დანახარჯები	(106,982)	(394,229)	(138,816)	(35,934)	(675,961)	(5,801)	(681,762)
დასაბეგრი მოგება	634,927	371,237	210,631	84,083	1,300,878	2,038	1,302,916
მოგების გადასახადის ხარჯი	(90,565)	(49,322)	(31,361)	(12,500)	(183,748)	(110)	(183,858)
წლის წმინდა მოგება	544,362	321,915	179,270	71,583	1,117,130	1,928	1,119,058

* ჯგუფს არ გაუცალკევებია ელიმინირებები, რადგან ისინი არ არის არსებითი. სხვა საოპერაციო შემოსავალი მოიცავს 20,000 ლარის მიღატყუფურ დივიდენდებს.

27. სეგმენტის ანალიზი გაგრძელება

ათას ლარში	კორპორა- ციული	საბალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორა- ციული ცენტრი, სხვა*	ელიმინირებული ქართული ფინანსური სერვისების კომპანიების შორის	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტებში- რისი ელიმინირება	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული, გაცხადებული სესხები და ავანსები, სულ	8,283,723	7,513,229	5,480,822	-	(20,082)	21,257,692	19,057	21,276,749
სულ მომხმარებელთა გაცხადებული ანგარიშები	10,200,321	7,469,587	1,900,459	515,079	(142,922)	19,942,524	(8)	19,942,516
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები	2,831,610	161,874	486,756	-	(939)	3,479,301	-	3,479,301

ჩვენ ყველამ

27. სავაჭრო ანალიზი გაგრძელება

შედარების მიზნით, სეგმენტების შესახებ 2022 წლის ინფორმაცია ქვემოთ მომზადებულია ზემოთ აღწერილი 2023 წლის ხელახალი სეგმენტაციის ეფექტის გათვალისწინებით.

ათას ლარში	კორპორა- ციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელიმინირებები	ქართული სხვა ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტებში ელიმინირება	სულ
საპროცენტო შემოსავალი	643,567	816,689	474,468	278,700	2,213,424	6,357	2,219,781
საპროცენტო ხარჯი	(375,691)	(122,998)	(10,476)	(502,170)	(1,011,335)	(62)	(1,011,397)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა	1,126	98	79	33,408	34,711	-	34,711
სავალუტო სვოპებზე სეგმენტებში საპროცენტო შემოსავალი/(ხარჯი)	137,991	(254,943)	(231,110)	348,062	-	-	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	406,993	438,846	232,961	158,000	1,236,800	6,295	1,243,095
შემოსავალი საზღვარიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	89,290	359,949	31,627	(3,251)	477,615	(2)	477,613
საკომისიო ხარჯი	(15,434)	(175,863)	(13,820)	(6,801)	(211,918)	(45)	(211,963)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	73,856	184,086	17,807	(10,052)	265,697	(47)	265,650
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	128,150	91,188	53,425	139,046	411,809	(3)	411,806
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასხვებისგან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	3,573	-	-	2,238	5,811	-	5,811
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	1,703	6,180	1,230	10,303	19,416	259	19,675
მეკავშირე საწარმოს (ზარალის)/მოგების წილი	(232)	-	-	584	352	-	352
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავალი	133,194	97,368	54,655	152,171	437,388	256	437,644
მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	2,024	(89,197)	(21,273)	(10)	(108,456)	3,209	(105,247)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	-	-	-	(226)	(226)	1,007	781
ვალდებულების შესრულების გარანტიებიდან საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	(2,831)	(4)	(96)	-	(2,931)	-	(2,931)
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულების საკრედიტო ზარალის ამოღება/(რეზერვი)	(59)	345	(76)	-	210	-	210
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის	(1,423)	(1,601)	(416)	(5,720)	(9,160)	-	(9,160)
საკრედიტო ზარალის ამოღება ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	84	-	-	778	862	-	862
არაფინანსური აქტივების წმინდა (გაუფასურება)/ამოღება	432	(64)	104	(828)	(356)	334	(22)
საოპერაციო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო და არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის შემდეგ	612,270	629,779	283,666	294,113	1,819,828	11,054	1,830,882
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	(58,944)	(164,777)	(65,784)	(12,663)	(302,168)	(4,358)	(306,526)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(6,664)	(61,531)	(14,377)	(2,331)	(84,903)	(205)	(85,108)
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები	-	-	-	(2,000)	(2,000)	-	(2,000)
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	(23,954)	(102,268)	(27,486)	(11,922)	(165,630)	(1,718)	(167,348)
საოპერაციო ხარჯები	(89,562)	(328,576)	(107,647)	(28,916)	(554,701)	(6,281)	(560,982)
დასაბეგრი მოგება	522,708	301,203	176,019	265,197	1,265,127	4,773	1,269,900
მოგების გადასახადის ხარჯი	(54,273)	(31,275)	(20,037)	(141,057)	(246,642)	(183)	(246,825)
წლის წმინდა მოგება	468,435	269,928	155,982	124,140	1,018,485	4,590	1,023,075

*ჯგუფს არ გაუცალკევებია ელიმინირებები, რადგან ისინი არ არის არსებითი. სხვა საოპერაციო შემოსავალი მოიცავს შიდაჯგუფურ დივიდენდებს 5,959 ათასი ლარის ოდენობით.

27. სავაჭრო ანალიზი გარემოება

ათას ლარში	კორპორა- ციული	საბალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორა- ციული ცენტრი, სხვა*	ელიმინირებული ქართული ფინანსური სერვისების კომპანიების შორის	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სემინტების ელიმინირება	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული, გაცხადებული სესხები და ავანსები, სულ	6,459,584	6,753,242	4,646,363	-	(19,492)	17,839,697	17,579	17,857,276
სულ მომხმარებელთა გაცხადებული ანგარიშები	9,313,612	6,536,649	1,696,962	412,442	(118,300)	17,841,365	(8)	17,841,357
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები	2,636,033	165,807	407,145	-	(910)	3,208,075	-	3,208,075

ხელმოწერა

27. სავაჭრო ანალიზი გაგრძელება

შედარების მიზნით, სეგმენტების შესახებ 2022 წლის ინფორმაცია ქვემოთ მომზადებულია ზემოთ აღწერილი 2023 წლის სტანდარტული ხელახალი სეგმენტაციის ეფექტის გათვალისწინების გარეშე:

ათას ლარში	კორპორა- ციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელიმინირებები	ქართული სხვა ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტებში ელიმინირება	სულ
საპროცენტო შემოსავალი	630,350	816,689	487,685	278,700	2,213,424	6,357	2,219,781
საპროცენტო ხარჯი	(374,424)	(122,998)	(11,743)	(502,170)	(1,011,335)	(62)	(1,011,397)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა	1,205	98	-	33,408	34,711	-	34,711
სავალუტო სვოპებზე							
სეგმენტებში საპროცენტო შემოსავალი/(ხარჯი)	140,947	(254,943)	(234,066)	348,062	-	-	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	398,078	438,846	241,876	158,000	1,236,800	6,295	1,243,095
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	87,510	359,949	33,407	(3,251)	477,615	(2)	477,613
საკომისიო ხარჯი	(15,434)	(175,863)	(13,820)	(6,801)	(211,918)	(45)	(211,963)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	72,076	184,086	19,587	(10,052)	265,697	(47)	265,650
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	126,900	91,188	54,675	139,046	411,809	(3)	411,806
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასხვებისგან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	3,573	-	-	2,238	5,811	-	5,811
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	1,703	6,180	1,230	10,303	19,416	259	19,675
შეკავშირე საწარმოს (ზარალის)/მოგების წილი	(232)	-	-	584	352	-	352
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავალი	131,944	97,368	55,905	152,171	437,388	256	437,644
მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	2,773	(89,197)	(22,022)	(10)	(108,456)	3,209	(105,247)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	-	-	-	(226)	(226)	1,007	781
ვალდებულების შესრულების გარანტიებიდან საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	(2,831)	(4)	(96)	-	(2,931)	-	(2,931)
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების საკრედიტო ზარალის ამოღება/(რეზერვი)	(59)	345	(76)	-	210	-	210
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის	(1,423)	(1,601)	(416)	(5,720)	(9,160)	-	(9,160)
საკრედიტო ზარალის ამოღება ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	84	-	-	778	862	-	862
არაფინანსური აქტივების წმინდა (გაუფასურება)/ამოღება	432	(64)	104	(828)	(356)	334	(22)
საოპერაციო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო და არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის შემდეგ	601,074	629,779	294,862	294,113	1,819,828	11,054	1,830,882
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	(58,944)	(164,777)	(65,784)	(12,663)	(302,168)	(4,358)	(306,526)
ცვობა და ამორტიზაცია	(6,664)	(61,531)	(14,377)	(2,331)	(84,903)	(205)	(85,108)
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები	-	-	-	(2,000)	(2,000)	-	(2,000)
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	(23,954)	(102,268)	(27,486)	(11,922)	(165,630)	(1,718)	(167,348)
საოპერაციო დანახარჯები	(89,562)	(328,576)	(107,647)	(28,916)	(554,701)	(6,281)	(560,982)
დასაბეგრი მოგება	511,512	301,203	187,215	265,197	1,265,127	4,773	1,269,900
მოგების გადასახადის ხარჯი	(54,273)	(31,275)	(20,037)	(141,057)	(246,642)	(183)	(246,825)
წლის წმინდა მოგება	457,239	269,928	167,178	124,140	1,018,485	4,590	1,023,075

* ზგუფს არ გაუცალკევებია ელიმინირებები, რადგან ისინი არ არის არსებითი. სხვა საოპერაციო შემოსავალი მოიცავს შიდაჯგუფურ დივიდენდებს 5,959 ათასი ლარის ოდენობით.

27. სავაჭრო ანალიზი გავრცელება

ათას ლარში	კორპორა- ციული	საბალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორა- ციული ცენტრი, სხვა*	ელიმინირებული ქართული ფინანსური სერვისების კომპანიების შორის	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტებში- რისი ელიმინირება	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული, გაცხადებული სესხები და ავანსები, სულ	6,301,961	6,753,242	4,803,986	-	(19,492)	17,839,697	17,579	17,857,276
სულ მომხმარებელთა გაცხადებული ანგარიშები	9,249,232	6,536,649	1,761,342	412,442	(118,300)	17,841,365	(8)	17,841,357
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები	2,574,861	165,807	468,317	-	(910)	3,208,075	-	3,208,075

ქვემოთ ხელმოწერა

27. სავაჭრო ანალიზი გაგრძელება

სეგმენტების შესახებ ინფორმაცია მომზადებულია ზემოთ აღწერილი 2022 წლის ხელახალი სეგმენტაციის ეფექტის გათვალისწინების გარეშე:

ათას ლარში	კორპორა- ციული	საბალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი და სხვა ოპერაციები	სულ
საპროცენტო შემოსავალი	626,782	816,448	488,629	287,922	2,219,781
საპროცენტო ხარჯი	(368,195)	(120,248)	(11,632)	(511,322)	(1,011,397)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა სავალუტო სვოპებზე	1,205	98	-	33,408	34,711
სეგმენტებშორისი საპროცენტო შემოსავალი/(ხარჯი)	140,947	(254,944)	(234,065)	348,062	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	400,739	441,354	242,932	158,070	1,243,095
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან	87,399	356,829	33,385	-	477,613
საკომისიო ხარჯი	(12,868)	(175,988)	(13,275)	(9,832)	(211,963)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	74,531	180,841	20,110	(9,832)	265,650
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	126,900	91,187	54,674	139,045	411,806
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასხვისებიდან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	3,573	-	-	2,238	5,811
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	1,702	6,579	1,417	9,977	19,675
მეკავშირე საწარმოს მოგების წილი	(232)	-	-	584	352
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავალი	131,943	97,766	56,091	151,844	437,644
მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის ამოღება/(რეზერვი)	2,763	(88,185)	(19,825)	-	(105,247)
ვალდებულების შესრულების გარანტიასა და საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებზე საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ ამოღება	(2,889)	341	(173)	-	(2,721)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე საკრედიტო ზარალის რეზერვი	-	-	-	781	781
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის	(1,423)	(1,602)	(416)	(5,719)	(9,160)
საკრედიტო ზარალის ამოღება ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	79	-	-	783	862
არაფინანსური აქტივების წმინდა ამოღება/(გაუფასურება)	432	(64)	105	(495)	(22)
საოპერაციო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო და არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის შემდეგ	606,175	630,451	298,824	295,432	1,830,882
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	(59,710)	(165,527)	(65,904)	(15,385)	(306,526)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(6,668)	(61,535)	(14,378)	(2,527)	(85,108)
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვების ამოღება	-	-	-	(2,000)	(2,000)
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	(23,371)	(102,131)	(26,258)	(15,588)	(167,348)
საოპერაციო დანახარჯები	(89,749)	(329,193)	(106,540)	(35,500)	(560,982)
დასაბეგრი მოგება	516,426	301,258	192,284	259,932	1,269,900
მოგების გადასახადის ხარჯი	(54,289)	(31,274)	(20,038)	(141,224)	(246,825)
წლის წმინდა მოგება	462,137	269,984	172,246	118,708	1,023,075
მომხმარებლებზე გაცემული, გაცხადებული სესხები და ავანსები, სულ	6,282,469	6,765,392	4,809,415	-	17,857,276
სულ მომხმარებელთა გაცხადებული ანგარიშები	9,133,452	6,536,649	1,758,814	412,442	17,841,357
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები	2,573,935	165,807	468,333	-	3,208,075

27. სეგმენტების ანალიზი გაგრძელება

სეგმენტების შესახებ 2023 წლის ინფორმაცია მომზადებულია ზემოთ აღწერილი 2023 წლის ხელახალი სეგმენტაციის ეფექტის გათვალისწინებით:

ათას ლარში	კორპორა- ციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელიმინირებები	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტებში ელიმინირება	სულ
- საკომისიო შემოსავალი	105,418	379,799	87,206	(1,057)	571,366	25	571,391
- სხვა საოპერაციო შემოსავალი	7,887	6,289	3,237	5,626	23,039	161	23,200
სულ	113,305	386,088	90,443	4,569	594,405	186	594,591
ამონაგების აღიარების დრო:							
- დროის გარკვეულ მომენტში	113,176	385,333	90,421	4,569	593,499	186	593,685
- გარკვეული ხნის განმავლობაში	129	755	22	-	906	-	906

*ჯგუფს არ გაუცალკევებია ელიმინირებები, რადგან ისინი არ არის არსებითი. სხვა საოპერაციო შემოსავალი მოიცავს 20,000 ლარის შიდაჯგუფურ დივიდენდებს.

შედარების მიზნით, სეგმენტების შესახებ 2022 წლის ინფორმაცია ქვემოთ მომზადებულია ზემოთ აღწერილი 2023 წლის ხელახალი სეგმენტაციის ეფექტის გათვალისწინებით.

ათას ლარში	კორპორა- ციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელიმინირებები	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტებში ელიმინირება	სულ
- საკომისიო შემოსავალი	89,290	359,949	31,627	(3,251)	477,615	(2)	477,613
- სხვა საოპერაციო შემოსავალი	1,702	6,180	1,230	10,305	19,417	258	19,675
სულ	90,992	366,129	32,857	7,054	497,032	256	497,288
ამონაგების აღიარების დრო:							
- დროის გარკვეულ მომენტში	90,588	365,017	32,804	7,054	495,463	256	495,719
- გარკვეული ხნის განმავლობაში	404	1,112	53	-	1,569	-	1,569

*ჯგუფს არ გაუცალკევებია ელიმინირებები, რადგან ისინი არ არის არსებითი. სხვა საოპერაციო შემოსავალი მოიცავს შიდაჯგუფურ დივიდენდებს 5,959 ათასი ლარის ოდენობით.

28. საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი

ჯგუფის საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი ასეთია:

ათას ლარში	2023	2022
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი		
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	2,224,514	1,911,782
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	284,495	196,114
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	99,777	45,577
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	3,077	2,449
სხვა ფინანსური აქტივები	2,824	3,645
სხვა საპროცენტო შემოსავალი		
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	74,740	60,214
სულ საპროცენტო შემოსავალი	2,689,427	2,219,781
საპროცენტო ხარჯი		
მომხმარებელთა ანგარიშები	(813,715)	(571,575)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(288,250)	(266,280)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	(104,147)	(116,654)
სუბორდინირებული ვალი	(67,539)	(53,889)
სხვა საპროცენტო ხარჯი		
საიტარო ვალდებულებები	(3,281)	(2,999)
სულ საპროცენტო ხარჯი	(1,276,932)	(1,011,397)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა სავალუტო სვოპებზე	83,101	34,711
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	1,495,596	1,243,095

2023 წლის განმავლობაში დეფოლტის სიტუაციაში მყოფ სესხებზე დარიცხულმა პროცენტმა შეადგინა 36,161 ათასი ლარი (2022 წ.: 31,739 ათასი ლარი).

2023 წლის განმავლობაში 2,391 ათასი ლარის ოდენობის კაპიტალიზებული საპროცენტო ხარჯი (2022 წ.: 1,794 ათასი ლარი) მიკუთვნებადი იყო ჯგუფის სათავო ოფისის მშენებლობისთვის. კაპიტალიზაციისთვის განკუთვნილი, ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული, დანახარჯების ოდენობის დასადაგენად გამოყენებული კაპიტალიზაციის ნორმა წარმოადგენს პროცენტიანი ვალდებულებების საშუალო შეწონილ ვალუტების მიხედვით: 9.0% ლარში, 2.1% აშშ დოლარში და 1.0% ევროში (2022 წ.: 8.7% ლარში, 2.3% აშშ დოლარში და 0.6% ევროში). დაუმთავრებელი მშენებლობის შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაცია მოცემულია მე-16 შენიშვნაში.

28. საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი გაგრძელება

ბანკის საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი ასეთია:

ათას ლარში	2023	2022
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი		
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	2,221,832	1,908,843
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	287,835	198,918
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	97,677	44,959
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	3,077	2,449
სხვა ფინანსური აქტივები	2,366	3,644
სულ საპროცენტო შემოსავალი	2,612,787	2,158,813
საპროცენტო ხარჯი		
მომხმარებელთა ანგარიშები	(821,549)	(578,062)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(273,545)	(251,637)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	(94,321)	(110,346)
სუბორდინირებული ვალი	(64,632)	(51,358)
სხვა საპროცენტო ხარჯი		
საიტარო ვალდებულებები	(2,955)	(2,766)
სულ საპროცენტო ხარჯი	(1,257,002)	(994,169)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა სავალუტო სვოპებზე	83,101	34,711
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	1,438,886	1,199,355

ქაიხაზი ყაჩაღი

29. საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი

ქვედა ცხრილებში წარმოდგენილია შემოსავალი და ხარჯი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან სეგმენტების მიხედვით. სეგმენტების განმარტება მოცემულია 29-ე შენიშვნაში.

2023	სადავო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული	კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელიმინირებები	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტების შორისი ელიმინირება	სულ
ათას ლარში							
საკომისიო შემოსავალი ფინანსური ინსტრუმენტებიდან, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით:							
- საბარათე ოპერაციები	257,211	53,245	8	(14)	310,450	9	310,459
- ანგარიშსწორების ოპერაციები	110,055	17,785	14,214	(92)	141,962	-	141,962
- გაცემული გარანტიები	25	6,059	38,608	-	44,692	-	44,692
- ფულადი ოპერაციები	4,010	4,935	8,039	-	16,984	-	16,984
- აკრედიტივის გაცემა	1	120	8,013	(31)	8,103	-	8,103
- სავალუტო ოპერაციები	114	783	4,546	(8)	5,435	-	5,435
- სხვა	8,383	4,279	31,990	(912)	43,740	16	43,756
საკომისიო შემოსავალი, სულ	379,799	87,206	105,418	(1,057)	571,366	25	571,391
საკომისიო ხარჯი ფინანსური ინსტრუმენტებიდან, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით:							
- საბარათე ოპერაციები	(141,793)	(33,468)	-	14	(175,247)	-	(175,247)
- ანგარიშსწორების ოპერაციები	(6,826)	(9,251)	(5,571)	(37)	(21,685)	-	(21,685)
- ფულადი ოპერაციები	(5,514)	(2,584)	(6,347)	(3,143)	(17,588)	-	(17,588)
- მიღებული გარანტიები	-	(276)	(1,706)	-	(1,982)	-	(1,982)
- აკრედიტივები	-	(38)	(2,517)	(3)	(2,558)	-	(2,558)
- სავალუტო ოპერაციები	(8)	-	-	8	-	(10)	(10)
- სხვა	(7,857)	(7,241)	(1,439)	(1,263)	(17,800)	(45)	(17,845)
სულ საკომისიო ხარჯი	(161,998)	(52,858)	(17,580)	(4,424)	(236,860)	(55)	(236,915)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	217,801	34,348	87,838	(5,481)	334,506	(30)	334,476

29. საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი გაგრძელება

2022*	საბაზო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული	კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმურული ელიმინირებები	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტები შორისი ელიმინირება	სულ
საკომისიო შემოსავალი ფინანსური ინსტრუმენტებიდან, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით:							
- საბარათე ოპერაციები	252,734	-	-	(3,124)	249,610	(2)	249,608
- ანგარიშსწორების ოპერაციები	94,987	16,163	13,195	(103)	124,242	-	124,242
- გაცემული გარანტიები	49	5,438	35,069	3	40,559	-	40,559
- ფულადი ოპერაციები	6,024	5,792	5,403	-	17,219	-	17,219
- აკრედიტივის გაცემა	-	82	6,779	(45)	6,816	-	6,816
- სავალუტო ოპერაციები	153	757	5,243	18	6,171	-	6,171
- სხვა	6,002	3,395	23,600	1	32,998	-	32,998
საკომისიო შემოსავალი, სულ	359,949	31,627	89,289	(3,250)	477,615	(2)	477,613
საკომისიო ხარჯი ფინანსური ინსტრუმენტებიდან, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით:							
- საბარათე ოპერაციები	(155,581)	-	-	3,124	(152,457)	-	(152,457)
- ანგარიშსწორების ოპერაციები	(6,886)	(9,534)	(5,738)	(19)	(22,177)	-	(22,177)
- ფულადი ოპერაციები	(4,163)	(3,554)	(1,052)	(9,691)	(18,460)	-	(18,460)
- მიღებული გარანტიები	(9)	(590)	(3,115)	-	(3,714)	-	(3,714)
- აკრედიტივები	-	(19)	(1,240)	3	(1,256)	-	(1,256)
- სავალუტო ოპერაციები	(39)	(107)	(897)	2	(1,041)	(7)	(1,048)
- სხვა	(9,185)	(16)	(3,392)	(220)	(12,813)	(38)	(12,851)
სულ საკომისიო ხარჯი	(175,863)	(13,820)	(15,434)	(6,801)	(211,918)	(45)	(211,963)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	184,086	17,807	73,855	(10,051)	265,697	(47)	265,650

*2023 წლიდან საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან შემოსავალი და ხარჯი წარმოდგენილია სეგმენტების მიხედვით.

30. წმინდა შემოსულობა სავალუტო წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან

წმინდა შემოსულობა სავალუტო წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან შემდეგი წლებისთვის ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	2023	2022
წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან	201,457	145,969
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტის კონვერტაციიდან	71,179	265,702
წმინდა შემოსულობა სხვა წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან უცხოურ ვალუტაში გამოხატული წარმოებული ინსტრუმენტების გარდა	(333)	135
სულ წმინდა შემოსულობა სავალუტო წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	272,303	411,806

31. თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები

ჯგუფის თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები ასეთია:

ათას ლარში	2023	2022
ხელფასები		
ხელფასები და პრემიები	332,848	269,245
წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაცია	24,682	21,672
საპენსიო შენატანები	6,882	5,450
სხვა კომპენსაციის ხარჯი	21,059	10,159
ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	385,471	306,526

ბანკის თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები ასეთია:

ათას ლარში	2023	2022
ხელფასები		
ხელფასები და პრემიები	300,517	244,225
წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაცია	24,153	21,672
საპენსიო შენატანები	6,222	4,944
სხვა კომპენსაციის ხარჯი	18,621	8,432
ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	349,513	279,273

წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაცია წარმოადგენს აქციებით გადახდილ ანაზღაურებას და გამოირიცხება, როგორც არაფულადი ოპერაცია კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში.

თანამშრომლების თვიური საშუალო რაოდენობის კატეგორიებად ჩაშლა ასე გამოიყურება:

31. თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები გაგრძელება

ჯგუფის თანამშრომლების რაოდენობა ასეთია:

თანამდებობა		2023	2022
ზედა რგოლის ხელმძღვანელობა	დროებითი	-	-
	მუდმივი	5	6
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	დროებითი	-	-
	მუდმივი	289	286
სხვა თანამშრომლები	დროებითი	1,000	1,105
	მუდმივი	7,443	6,965
სულ		8,737	8,362

ბანკის თანამშრომლების რაოდენობა ასეთია:

თანამდებობა		2023	2022
ზედა რგოლის ხელმძღვანელობა	დროებითი	-	-
	მუდმივი	5	6
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	დროებითი	-	-
	მუდმივი	243	237
სხვა თანამშრომლები	დროებითი	938	1,038
	მუდმივი	6,669	6,252
სულ		7,855	7,533

32. ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები

ჯგუფის ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	2023	2022
სარეკლამო და მარკეტინგული მომსახურება	46,464	30,592
არამატერიალური აქტივების ტექნიკური მომსახურება	25,982	21,071
პროფესიული მომსახურება	25,408	23,230
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	12,859	11,515
შენობების და აღჭურვილობის ტექნიკურ-სამეურნეო მომსახურება	9,405	8,227
კომუნალური მომსახურება	9,368	8,662
დაზღვევა	8,707	7,945
შენობის დატვირთვა და იჯარა*	7,774	9,154
კომუნიკაცია და მიწოდება	6,457	6,010
თანამშრომელთა შერჩევა და გადამზადება	5,562	4,178
საკანცელარიო ნივთები და სხვა საოფისე ხარჯები	5,304	5,485
წარმომადგენლობითი ხარჯები	4,310	5,956
ტრანსპორტირება და ავტომანქანების ტექნიკური მომსახურება	2,865	2,939
სამივლინებო ხარჯი	2,027	1,674
დაცვის მომსახურება	1,956	1,572
საქველმოქმედო საქმიანობა	1,110	854
ზარალი უზრუნველყოფაში ჩადებული დასაკუთრებული ქონების რეალიზაციიდან	661	1,505
ზარალი შენობა-ნაგებობების და მოწყობილობების გასხვისებიდან	599	1,138
სხვა	19,830	15,641
სულ ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	196,648	167,348

*მოიცავს მოკლევადიან იჯარებს დაბალი ღირებულების მქონე იჯარებს რომლებიც არ არის აღიარებული ფასს 16-ის თანახმად.

32. ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები გაზრდილება

ბანკის ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	2023	2022
სარეკლამო და მარკეტინგული მომსახურება	45,369	29,591
პროფესიული მომსახურება	23,981	21,888
არამატერიალური აქტივების ტექნიკური მომსახურება	22,332	17,632
კომუნალური მომსახურება	8,959	8,303
შენობების და აღჭურვილობის ტექნიკურ-სამეურნეო მომსახურება	8,231	7,740
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	6,985	6,201
შენობის დატვირთვა და იჯარა*	5,604	6,810
თანამშრომელთა შერჩევა და გადამზადება	5,374	4,017
კომუნიკაცია და მიწოდება	5,317	4,919
საკანცელარიო ნივთები და სხვა საოფისე ხარჯები	4,943	5,167
წარმომადგენლობითი ხარჯები	4,268	5,910
დაზღვევა	2,495	2,583
სამივლინებო ხარჯი	1,859	1,515
დაცვის მომსახურება	1,739	1,406
საქველმოქმედო საქმიანობა	1,094	749
ტრანსპორტირება და ავტომანქანების ტექნიკური მომსახურება	749	905
ზარალი უზრუნველყოფაში ჩადებული დასაკუთრებული ქონების რეალიზაციიდან	579	1,297
ზარალი შენობა-ნაგებობების და მოწყობილობების გასხვისებიდან	539	983
სხვა	16,477	11,527
სულ ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	166,894	139,143

*მოიცავს მოკლევადიან იჯარებს დაბალი ღირებულების მქონე იჯარებს, რომლებიც არ არის აღიარებული ფასს 16-ის თანახმად.

32. აუდიტორული და სხვა მომსახურების ხარჯები გაგრძელება

აუდიტორების გასამრჯელო შესულია პროფესიული მომსახურების ხარჯებში ზემოთ და მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	აუდიტი	აუდიტთან დაკავშირებული	სხვა მომსახურება	სულ
2023				
თიბისი ბანკი ჯგუფის და შვილობილი საწარმოების წლიური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი	2,191	-	-	2,191
თიბისი ბანკი ჯგუფის და შვილობილი საწარმოების შუალედური ფინანსური ანგარიშგების მიმოხილვა	-	237	-	237
სხვა მარწმუნებელი მომსახურება*	-	-	1,218	1,218
სულ აუდიტორების გასამრჯელო	2,191	237	1,218	3,646
2022				
თიბისი ბანკი ჯგუფის და შვილობილი საწარმოების წლიური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი	1,894	-	-	1,894
თიბისი ბანკი ჯგუფის და შვილობილი საწარმოების შუალედური ფინანსური ანგარიშგების მიმოხილვა	-	201	-	201
სხვა მარწმუნებელი მომსახურება*	-	-	984	984
სულ აუდიტორების გასამრჯელო	1,894	201	984	3,079

* სხვა მარწმუნებელი მომსახურებები მოიცავს ჯგუფის აუდიტორის გარდა სხვა აუდიტური ფირმების მიერ გაწეულ მომსახურებას.

33. მოგებიდან გადასახადი

მოგებიდან გადასახადის სარგებელი/(ხარჯი) მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	2023	2022
მიმდინარე გადასახადის დანარიცხი	246,196	144,919
საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების ეფექტი	-	112,877
გადავადებული საგადასახადო შეღავათი	(62,338)	(10,971)
წლის მოგების გადასახადის ხარჯი, სულ	183,858	246,825

2022 წელს საქართველოს მთავრობამ დაამტკიცა ცვლილებები მოგების გადასახადით დაბეგვრის არსებულ მოდელში, რაც ფინანსური დაწესებულებებისთვის ძალაში შევიდა 2023 წლიდან.

გამოცხადებული ცვლილებების მიხედვით, ფინანსური სექტორი აღარ გადავა ესტონურ საგადასახადო მოდელზე, რომლის მიხედვითაც ბანკებისთვის გამოწვეულია დაიშვებოდა გაუნაწილებელი მოგებიდან მოგების გადასახადის გადახდიდან და მხოლოდ მოეთხოვებოდათ 15%-იანი მოგების გადასახადის გადახდა განაწილებული მოგებიდან.

ცვლილებას მოგების გადასახადით დაბეგვრის მოდელში მყისიერი გავლენა აქვს გადავადებული გადასახადის ნაშთებზე და შესაბამის მოგების გადასახადის ხარჯზე, რომელიც მიკუთვნება ფინანსურ და საგადასახადო აღრიცხვის ნაშთებს შორის წინა პერიოდებში წარმომოხილველ დროებითი სხვაობებისთვის. ზემოაღნიშნული ცვლილებების გარდა, საგადასახადო ორგანოები ბანკებისგან მოითხოვენ საგადასახადო და ფასს-ის საფუძველზე წინა რეზერვების და საპროცენტო შემოსავლის/ხარჯის გამოთვლებს შორის სხვაობების მეშვეობით მიღებული საგადასახადო შეღავათების ანაზღაურებას.

ამ ცვლილებების შედეგად, ჯგუფმა აღიარა წმინდა გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები და შესაბამისი გადავადებული საგადასახადო ხარჯი 112,877 ათასი ლარის ოდენობით მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

33. მოგებიდან გადასახადი გამრქელება

გარდა ამისა, 2023 წლის ეფექტით, ბანკებისთვის არსებული მოგების გადასახადის განაკვეთი 15%-დან 20%-მდე არის გაზრდილი, ხოლო დივიდენდები აღარ დაიბეგრება 5%-იანი გადასახადით დივიდენდებიდან.

მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები მარეგულირებელი ორგანოების მიმართ, როგორც წესი, კვარტალურად გადაიხდება. თანხა გამოითვლება წინა წლის მიმდინარე მოგების გადასახადის თანხის გაყოფით 4 თანაბარ ნაწილად. ვალდებულების გასტუმრებულია მომდევნო წელს, წლის ბოლოსთვის არსებული მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებების მიხედვით.

მოგების გადასახადის საშუალო შეწონილი განაკვეთი 2023 წელს არის: 20% (2022 წ.: 15%), როდესაც საგადასახადო განაკვეთი, რომლითაც იბეგრება შვილობილი საწარმოების შემოსავლის უდიდესი ნაწილი, 15%-დან 20%-მდე მერყეობდა (2022 წ.: 15%-20%).

ქვემოთ მოცემულია მოსალოდნელი და ფაქტობრივი საგადასახადო (სარგებლის)/ხარჯის შეჯერება:

ათას ლარში	2023	2022
კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთი	20%	15%
დასაბეგრი მოგება	1,302,916	1,269,900
თეორიული საგადასახადო ხარჯი, მოქმედი 20%-იანი საგადასახადო ხარჯის საშუალო შეწონილის მიხედვით (2022 წ.: 15%)	259,595	190,594
იმ მუხლების საგადასახადო ეფექტი, რომლებიც საგადასახადო მიზნებისთვის გამოქვითვას ან დაკავებას არ ექვემდებარება:		
გადასახადისგან გათავისუფლებული შემოსავალი	(70,860)	(38,636)
გამოუქვითავი ხარჯები	654	187
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილებების ეფექტი	(5,146)	94,716
სხვა სხვაობები	(385)	(36)
სულ წლის მოგების გადასახადის ხარჯი	183,858	246,825

სხვაობები ფინანსური ანგარიშგების ჩარჩოსა და საქართველოსა და აზერბაიჯანში საგადასახადო რეგულირებას შორის წარმოშობს დროებით სხვაობებს ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებსა და მათ საგადასახადო ბაზებს შორის. ამ დროებითი სხვაობების ცვლილების დინამიკის საგადასახადო ეფექტი წარმოდგენილია ქვემოთ და აღირიცხება 20%-ით (2022 წ.: 15%) საქართველოსთვის და 20%-ით აზერბაიჯანისთვის (2022 წ.: 20%).

შემოსავალი, რომელიც არ იბეგრება გადასახადით, მოიცავს საპროცენტო შემოსავალს სებ-ში განთავსებებიდან, საქართველოს მთავრობის სახაზინო თამასუქებს და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების ფასიან ქაღალდებს. გამოუქვითავი ხარჯები მოიცავს გადახდილ ჯარიმებს და საქველმოქმედო ხარჯებს ბენეფიციარისთვის, რომლებიც არ არის რეგისტრირებული საქველმოქმედო ორგანიზაციებად.

33. მოგებიდან გადასახადი გამრძელება

გადავადებული საგადასახადო აქტივები/ვალდებულებები 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1 იანვარი, 2023 წ.	მოგების ან ზარალის კრედიტში/ (დებეტი) გატარებული	სხვა სრულ შემოსავალზე დარიცხული მოგების გადასახადის სარგებელი/ (ხარჯი)	ვალუტის კონვერტაციის ეფექტი	31 დეკემბერი, 2023 წ.
(დაბეგვრადი)/გამოქვითვადი დროებითი სხვაობების და საგადასახადო ზარალის მომდევნო პერიოდზე გადატანის საგადასახადო ეფექტი					
შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები და არამატერიალური აქტივები	(50,887)	(5,906)	-	(1,827)	(58,620)
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,847	(1,847)	-	-	-
სხვა ფინანსური აქტივები	4,754	1,076	(260)	-	5,570
სხვა აქტივები	329	(70)	-	-	259
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(724)	418	-	-	(306)
სხვა ვალდებულებები	(923)	1,346	-	-	423
აქციებზე დაფუძნებული გადახდა	4,302	1,636	-	-	5,938
გუდვილი	(4,987)	1,584	-	-	(3,403)
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	(423)	-	-	-	(423)
ერთჯერადი ანაზღაურება საგადასახადო და ფასს-ის სხვადასხვა საფუძვლის გამო	(64,101)	64,101*	-	-	-
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივი/(ვალდებულება)	(110,813)	62,338	(260)	(1,827)	(50,562)
აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი	2,064	158	-	(1,827)	395
აღიარებული გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	(112,877)	62,180	(260)	-	(50,957)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივი/(ვალდებულება)	(110,813)	62,338	(260)	(1,827)	(50,562)

* ამ თანხას გავლენა არ მოუხდენია კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაზე, ვინაიდან, ერთჯერადი გადავადებული გადასახადის ანაზღაურებები, რომლებიც საჭირო გახდა 2022 წელს საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილებები გამო, აღირიცხა 2023 წლის მიმდინარე მოგების გადასახადში და არ მოუხდენია გავლენა საგადასახადო ხარჯებზე.

33. მოგებიდან გადასახადი გემრძელება

ათას ლარში	1 იანვარი, 2022 წ.	მოგების ან ზარალის კრედიტში/ (დებეტი) გატარებული	საგადასა- ხადო კანონმდებ- ლობის ცვლილების ეფექტი	ვალუტის კონვერტაციის ეფექტი	31 დეკემბერი, 2022 წ.
(დაბეგვრადი)/გამოქვითვადი დროებითი სხვაობების და საგადასახადო ზარალის მომდევნო პერიოდზე გადატანის საგადასახადო ეფექტი					
შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები და არამატერიალური აქტივები	(1,162)	1,157	(50,882)	-	(50,887)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	(13,399)	15,230	-	16	1,847
სხვა ფინანსური აქტივები	4,110	(4,092)	4,736	-	4,754
სხვა აქტივები	-	265	64	-	329
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(368)	368	-	-	-
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	123	(128)	(719)	-	(724)
სხვა ვალდებულებები	(922)	866	(867)	-	(923)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდა	2,695	(2,695)	4,302	-	4,302
გუდვილი	-	-	(4,987)	-	(4,987)
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	-	-	(423)	-	(423)
ერთჯერადი ანაზღაურება საგადასახადო და ფასს- ის სხვადასხვა საფუძვლის გამო	-	-	(64,101)	-	(64,101)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივი/ (ვალდებულება)	(8,923)	10,971	(112,877)	16	(110,813)
აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი	2,056	(8)	-	16	2,064
აღიარებული გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	(10,979)	10,979	(112,877)	-	(112,877)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივი/ (ვალდებულება)	(8,923)	10,971	(112,877)	16	(110,813)

ჯგუფის არსებული სტრუქტურისა და საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის კონტექსტში, ჯგუფის სხვადასხვა კომპანიის საგადასახადო ზარალი და მიმდინარე საგადასახადო აქტივები შეიძლება არ გაიქვითოს ჯგუფის სხვა კომპანიების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებებთან და დასაბეგრ მოგებასთან. აქედან გამომდინარე, გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი უკავშირდება ერთსა და იმავე დასაბეგრ სამეურნეო სუბიექტს და ერთსა და იმავე საგადასახადო ორგანოს.

34. ფინანსური საქმიანობით გამოწვეული ვალდებულებების შეჯამება

ქვემოთ წარმოდგენილია ჯგუფის ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებების ცვლილების დინამიკა თითოეულ წარმოდგენილ პერიოდში. ამ ვალდებულებების მუხლები ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში ასახულია, როგორც ფინანსური საქმიანობა.

ათას ლარში	სხვა ნასესხები სახსრები	გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	სუბორდინი- რებული ვალი	საიჯარო ვალდებუ- ლებები	სულ
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	2,659,418	1,583,699	623,647	56,522	4,923,286
შემოსულობა ძირითადი თანხიდან	2,501,875	3,504	62,578	-	2,567,957
ძირითადი თანხის გამოსყიდვა	(1,731,699)	(205,898)	(13,710)	(13,099)	(1,964,406)
წმინდა პროცენტის ცვლილების დინამიკა**	5,318	13,765	2,921	284	22,288
სხვა არაფულადი მუხლების ცვლილების დინამიკა*	-	(6,951)	-	36,553	29,602
სავალუტო კურსის კორექტირებები	(184,517)	(178,306)	(85,288)	(8,020)	(456,131)
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,250,395	1,209,813	590,148	72,240	5,122,596
შემოსულობა ძირითადი თანხიდან	1,894,337	95,820	287,589	-	2,277,746
ძირითადი თანხის გამოსყიდვა	(1,698,671)	(43,058)	(15,867)	(12,999)	(1,770,595)
წმინდა პროცენტის ცვლილების დინამიკა**	3,169	(4,287)	4,355	(270)	2,967
სხვა არაფულადი მუხლების ცვლილების დინამიკა*	-	-	-	24,519	24,519
სავალუტო კურსის კორექტირებები	4,869	5,797	2,505	(80)	13,091
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,454,099	1,264,085	868,730	83,410	5,670,324

* სხვა არაფულადი ცვლილების დინამიკა წარმოადგენს ფინანსური იჯარის ხელშეკრულებებით გაფორმებულ იჯარებს გამოკლებული შეწყვეტილი იჯარები და შემოსულობას გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების დაფარვიდან.

**წმინდა პროცენტის ცვლილების დინამიკა მოიცავს დარიცხულ და გადახდილ პროცენტს. პროცენტი გადახდილი სხვა ნასესხებ სახსრებზე, გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სუბორდინირებული ვალი და საიჯარო ვალდებულებები ასახულია საოპერაციო ფულადი ნაკადების გადახდილი პროცენტის მუხლში.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა

საკრედიტო ხარისხი

ფინანსური აქტივის ტიპიდან გამომდინარე, ჯგუფმა შეიძლება გამოიყენოს აქტივის საკრედიტო ხარისხის შესახებ ინფორმაციის სხვადასხვა წყარო, მათ შორის სარეიტინგო სააგენტოების (Standard & Poor's, Fitch) მიერ მინიჭებული საკრედიტო რეიტინგები, საკრედიტო ბიუროს მიერ მინიჭებული საკრედიტო ქულები და ჯგუფის შიგნით შემუშავებული საკრედიტო რეიტინგები. ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება ჯგუფის შიგნით შექმნილი საკრედიტო ხარისხის კატეგორიებად, ერთდროულად შიდა და გარე საკრედიტო ხარისხის ინფორმაციისა და კონკრეტული კრედიტისთვის სპეციფიკური სხვა მაჩვენებლების გათვალისწინებით (მაგ. ვადაგადაცემა). ჯგუფი განსაზღვრავს საკრედიტო ხარისხის შემდეგ კატეგორიებს:

- ძალიან დაბალი რისკი – კრედიტები ავლენს ფინანსური ვალდებულებების შესრულების ძლიერ უნარს;
- დაბალი რისკი – დავალიანებები ავლენს ფინანსური ვალდებულებების შესრულების საკმარის უნარს;
- საშუალო რისკი – დავალიანებები ავლენს ფინანსური ვალდებულებების შესრულების დამაკმაყოფილებელ უნარს;
- მაღალი რისკი – დავალიანებები საჭიროებს თვალყურის მკაცრად დევნებას, და
- დეფოლტი – დავალიანებები დეფოლტის სიტუაციაში, საკრედიტო რისკით გაუფასურებული.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გარემოება

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული შიდა და გარე რეიტინგები.

საკრედიტო ხარისხის შეფასება	შიდა რეიტინგის შეფასება			გარე რეიტინგი	
	სამომხმარებლო სესხების რეიტინგი	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხების რეიტინგი	კორპორაციული სესხების რეიტინგი	საკრედიტო ბიურო (საჭიროების შემთხვევაში)	საერთაშორისო საკრედიტო სააგენტოს რეიტინგი (საჭიროების შემთხვევაში)
ძალიან დაბალი	1-10	1-2	1-10	A; B; C1; C2; C3	A1.3; A1.4; A1.5; A2; A3; B1; B2
დაბალი	11-21	3-5	11-18	A; B; C1; C2; C3; D1; D2; D3	A2; A3; B1; B2; B3; C1
საშუალო	22-35	6-9	19-31	A; B; C1; C2; C3; D1; D2; D3; E1; E2; E3	A1.3; A1.4; A1.5; A2; A3; B1; B2; B3; C1; C2; C3
მაღალი	36-44	10-16	32-56	D1; D2; D3; E1; E2; E3	A1.3; A1.4; A1.5; A2; A3; B1; B2; B3; C1; C2; C3; D1; D2; D3

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება:

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის სამომავლო ფულადი სახსრების დეფიციტის დღევანდელი ღირებულების ალბათობით შეწონილი შეფასება. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მიუკერძოებელია და განისაზღვრება შესაძლო შედეგების დიაპაზონის შეფასებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას ჯგუფი ეყრდნობა იყენებს ოთხ კომპონენტს: დეფოლტის ალბათობა ("PD"), დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ("EAD"), ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში ("LGD") და დისკონტირების განაკვეთი. ამ შეფასებებში ითვალისწინებენ პერსპექტიულ ინფორმაციას, ანუ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასახავს ძირითადი მაკროეკონომიკური ცვლადების, რომლებიც გავლენას ახდენენ საკრედიტო რისკზე, ალბათობით შეწონილ ცვლილებას.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად ჯგუფი მიმართავს სამი სტადიის მოდელს და თავის მსესხებლებს მიაკუთვნებს სამ სტადიას: ჯგუფი თავის კრედიტის ოდენობას პირველ სტადიას მიაკუთვნებს, თუ საწყისი აღიარების შემდეგ საკრედიტო ხარისხი მნიშვნელოვნად არ გაუარესებულა და ინსტრუმენტი არ იყოს საკრედიტო დეფოლტის სიტუაციაში საწყისი აღიარებისას. კრედიტის ოდენობა მეორე სტადიას მიეკუთვნება, თუ საწყისი აღიარების შემდეგ დაფიქსირდა საკრედიტო ხარისხის მნიშვნელოვანი გაუარესება, მაგრამ ფინანსური ინსტრუმენტი არ მიიჩნევა დეფოლტის სიტუაციაში მყოფად. კრედიტის ოდენობა, რომელზეც გამოვლენილია დეფოლტის ნიშნები, მიეკუთვნება მესამე სტადიის ინსტრუმენტებს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობა განსხვავდება დავალიანების ოდენობის ერთ-ერთი სტადიისთვის მიკუთვნების მიხედვით. პირველი სტადიის ინსტრუმენტების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი წარმოადგენს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის იმ ნაწილს, რომელიც შეიძლება მიენეროს საანგარიშგებო თარიღიდან მომდევნო 12 თვის განმავლობაში პოტენციურად დამდგარ დეფოლტის მოვლენებს. მეორე სტადიის ინსტრუმენტების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი წარმოადგენს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალს, ანუ საკრედიტო ზარალს, რომელიც შეიძლება მიენეროს შესაძლო დეფოლტის მოვლენებს ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიანი არსებობის ვადის განმავლობაში. როგორც წესი, არსებობის ვადა უდრის ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილ სახელშეკრულებო ვადას. ისეთი ფაქტორები, როგორიცაა ხელშეკრულების მიხედვით დაფარვის გრაფიკის არსებობა, დაფარვის ვადის გაგრძელების უფლებები და მონიტორინგის პროცესები ჯგუფის მხრიდან მოქმედებს ვადის განსაზღვრაზე. მესამე სტადიის ინსტრუმენტების შემთხვევაში, დეფოლტის მოვლენა უკვე დამდგარია და არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება თანხების მოსალოდნელი ამოღების საფუძველზე.

დეფოლტის განმარტება

ფინანსური აქტივები, რომლებისთვისაც ჯგუფმა გამოავლინა მინიმუმ ერთი ზარალის დადგომის შემთხვევა, მიეკუთვნება მე-3 სტადიას.

ჯგუფი დეფოლტის განმარტებისთვის იყენებს როგორც რაოდენობრივ, ისე ხარისხობრივ ინფორმაციას. მსესხებელი კლასიფიცირდება, როგორც დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი, თუ შემდეგი პირობებიდან ერთი მაინც დადგება:

- ხელშეკრულებით გათვალისწინებული რომელიმე გადახდა 90 დღეზე მეტი ხნით არის ვადაგადაცილებული;

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

- ფაქტორები, რომლებიც მიანიშნებს იმაზე, რომ მსესხებლისგან გადახდების მიღება არ არის მოსალოდნელი.

ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი მსესხებლების შემთხვევაში, ჯგუფი დამატებით იყენებს კრიტერიუმებს, რაც შეუზღუდავად მოიცავს შემდეგს: გაკოტრების პროცედურა, მნიშვნელოვანი თაღლითობა მსესხებლის ბიზნესში, რამაც სერიოზულად იმოქმედა მის ფინანსურ მდგომარეობაზე, ხელშეკრულების პირობების დარღვევა და სხვა. მცირე და საშუალო საწარმოებისა და კორპორაციული მსესხებლების შემთხვევაში, დეფოლტის გამოვლენა ხდება კონტრაქტის დონეზე, რაც იმას ნიშნავს, რომ ყველა მოთხოვნა მსესხებლის მიმართ აღირიცხება, როგორც დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი. რაც შეეხება საცალო და მიკრო კრედიტებს, გამოიყენება დეფოლტის განმარტება საკრედიტო ინსტრუმენტის დონეზე, „პულინგ ეფექტის“ (ზღვარი, რომლის ზემოთაც მთლიანი დავალიანება ჩაითვლება დეფოლტის სიტუაციაში მყოფად) დამატებითი კრიტერიუმების გათვალისწინებით. თუ დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი კრედიტის ოდენობა აღემატება წინასწარ განსაზღვრულ ზღვრულ დონეს, ყველა მოთხოვნა მსესხებლის მიმართ კლასიფიცირდება, როგორც დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი. როდესაც ფინანსური ინსტრუმენტი კლასიფიცირდება, როგორც დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი, იგი ამ კატეგორიაში რჩება იმ დრომდე, ვიდრე ვეღარ დააკმაყოფილებს დეფოლტის კრიტერიუმებს ექვსი თანმიმდევრული თვის განმავლობაში. ასეთ შემთხვევაში ჩაითვლება, რომ კრედიტი აღარ არის დეფოლტის სიტუაციაში (ანუ დეფოლტი გამოსწორდა). იმის გასაანალიზებლად, თუ რამდენად მოსალოდნელია, რომ დეფოლტის აღმოფხვრის შემდეგ ფინანსური ინსტრუმენტი დაუბრუნდეს დეფოლტის სიტუაციაში მყოფის სტატუსს, ექვსთვიანი გამოსაცდელი ვადა განისაზღვრება. კრედიტები, რომლებიც გადაინაცვლებს მე-2 სტადიაზე დეფოლტის მდგომარეობიდან, იქ ნარჩუნდება გარკვეული ვადით, სანამ გადავა 1-ელ სტადიაზე და კვლავ კლასიფიცირდება, როგორც სრულად მოქმედი ინსტრუმენტები.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ფინანსური აქტივები, რომლებზეც ჯგუფი აღმოაჩენს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას მათი შექმნის თარიღის შემდეგ, მიეკუთვნება მე-2 სტადიას. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის მაჩვენებლების აღიარება ხდება ფინანსური ინსტრუმენტის დონეზე, მიუხედავად იმისა, რომ ზოგი მათგანი ეხება მსესხებლის მახასიათებლებს. ჯგუფი საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის როგორც რაოდენობრივ, ისე ხარისხობრივ მაჩვენებლებს იყენებს.

რაოდენობრივი კრიტერიუმები

რაოდენობრივ საფუძველზე ჯგუფი აფასებს საწყისი აღიარების შემდეგ თითოეული კონკრეტული კრედიტის მოცულობის დეფოლტის პარამეტრის ალბათობის ცვლილებას და მას ადარებს წინასწარ დადგენილ ზღვრულ დონეს. როდესაც აბსოლუტური ცვლილება დეფოლტის ალბათობაში აღემატება მოქმედ ზღვრულ დონეს, მიიჩნევა, რომ მოხდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა და კრედიტის მოცულობა გადაინაცვლებს მე-2 სტადიაზე. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზღვრული დონეების განსაზღვრისა და გამოყენებისას ბანკი განიხილავს პროდუქტის ტიპს, ხელშეკრულებების სიძველეს და რეიტინგს სესხის გაცემისას, შესაბამისად, საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზღვრული დონე ყოველი სეგმენტისთვის განსხვავებულია. ქვემოთ პროცენტული პუნქტებით წარმოდგენილია ზღვრული დონეების დიაპაზონები შესაბამისი ქვეჯგუფებისთვის, რომლებიც განაპირობებს ხელშეკრულების გადატანას მე-2 სტადიაზე:

იპოთეკური	0% - 10.4%
სამომხმარებლო (რომელიც შემდგომში იყოფა ქვეჯგუფებად ზღვრული დონეების გამოყენების მიზნით)	0% - 28.2%
მიკრო (რომელიც შემდგომში იყოფა ქვეჯგუფებად ზღვრული დონეების გამოყენების მიზნით)	0% - 28.7%

ხარისხობრივი კრიტერიუმები

ფინანსური აქტივი გადაინაცვლებს მე-2 სტადიაზე და არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შეფასდება, თუ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შემდეგი ხარისხობრივი კრიტერიუმებიდან ერთი მაინც დაფიქსირდება:

- სახელშეკრულებო დაფარვების ვადაგადაცილების 30-დღიანზე მეტი პერიოდი;
- კრედიტი რესტრუქტურირებულია, მაგრამ არ არის დეფოლტის სიტუაციაში;
- მსესხებელი მიეკუთვნება „საყურადღებოს“ კატეგორიას.

ჯგუფს არ უარუყვია ვარაუდი, რომ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა წარმოშობის შემდეგ, როდესაც ფინანსური აქტივი ხდება 30 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ეს ხარისხობრივი მაჩვენებელი, სესხის რესტრუქტურირაციასთან ერთად, გამოიყენება ყველა სეგმენტზე.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

განსაკუთრებით კორპორაციული და მცირე და საშუალო საწარმოების სეგმენტისთვის, ჯგუფი ფინანსური ინსტრუმენტის წარმოშობის შემდეგ რისკის კატეგორიის გაუარესებას იყენებს, როგორც საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის მაჩვენებელს. მონიტორინგის შედეგებზე დაყრდნობით, მსესხებლები ნაწილობრივ რისკის სხვადასხვა კატეგორიაში. თუ არსებობს გარკვეული სისუსტეები, რომლებმაც, მატერიალიზების შემთხვევაში, შეიძლება გამოიწვიოს სესხის დაფარვასთან დაკავშირებით პრობლემები, მსესხებლები მიეკუთვნებიან „საყურადღებოს“ კატეგორიას. მიუხედავად იმისა, რომ საყურადღებო მსესხებლების ფინანსური მდგომარეობა საკმარისია ვალდებულებების დასაფარად, ამ მსესხებლების მკაცრი მონიტორინგი ხდება და გარკვეული ზომები მიიღება პოტენციური სისუსტეების შესამცირებლად. როდესაც ხდება მსესხებლის კლასიფიცირება „საყურადღებოს“ კატეგორიაში, იგი გადაინაცვლებს მე-2 სტადიაზე. თუ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის რომელიმე ზემოთ აღწერილი მაჩვენებელი გამოვლინდება, ფინანსური ინსტრუმენტი გადავა მე-2 სტადიაზე. ფინანსური აქტივი შეიძლება დაუბრუნდეს 1-ელ სტადიას, თუ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის მაჩვენებლები აღარ ფიქსირდება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

ჯგუფი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად ორ მიდგომას მიმართავს – ინდივიდუალურ შეფასებას და კოლექტიურ შეფასებას. ინდივიდუალური შეფასება ძირითადად გამოიყენება მე-2 და მე-3 სტადიების ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი მსესხებლებისთვის. ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი კრედიტების შესარჩევად ხელმძღვანელობა იყენებს შემდეგ ზღვრულ დონეს, რომელთა ზემოთ კრედიტები შეირჩევა ინდივიდუალური გადამოწმებისთვის: მე-2 სტადიისთვის – 10 მილიონი ლარი და მე-3 სტადიისთვის – 4 მილიონი ლარი. გარდა ამისა, ჯგუფმა შეიძლება თვითნებურად აირჩიოს გარკვეული კრედიტის მოცულობები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ინდივიდუალურად შეფასებისთვის, ჯგუფის საკრედიტო რისკის მართვის ან ანდერაიტინგის დეპარტამენტების გადაწყვეტილებებზე დაყრდნობით. ინდივიდუალური შეფასება ითვალისწინებს უახლეს ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, რათა განსაზღვროს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი საბაზო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარების მიხედვით¹.

ჯგუფი დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდს იყენებს ინდივიდუალური შეფასებით ამოსაღები თანხის დასადგენად. ანაზღაურებადი ღირებულების ზუსტი შეფასების უზრუნველსაყოფად ჯგუფი მიმართავს სცენარული ანალიზის მიდგომას. სცენარები შეიძლება განისაზღვროს ინდივიდუალური მსესხებლის სპეციფიკური ინფორმაციისა და სამომავლო პროგნოზის, მსესხებლის საქმიანობის სფეროს ან უზრუნველყოფის საგნის ღირებულების ცვლილების მიხედვით. სცენარული ანალიზის შემთხვევაში, ჯგუფი ახდენს თითოეული სცენარისთვის ანაზღაურებადი ღირებულების პროგნოზირებას და აფასებს შესაბამის ზარალებს. საბოლოო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება, როგორც თითოეულ სცენარში მოსალოდნელი ზარალების საშუალო შენონილი, რომელიც შეიწონება სცენარის დადგომის ალბათობით.

არამნიშვნელოვანი და არაგაუფასურებული მნიშვნელოვანი მსესხებლებისთვის ჯგუფი კოლექტიურად აფასებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. კოლექტიური შეფასებისა და რისკის პარამეტრების განსაზღვრის მიზნებისთვის, კრედიტი იყოფა რისკის ერთგვაროვან ჯგუფებად, მსგავსი საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მიხედვით. ჯგუფის საკრედიტო რისკის საერთო მახასიათებლებში, სხვებთან ერთად, შედის: სტადია (1-ელი, მე-2 ან მე-3 სტადია), კონტრაპენტის ტიპი (ფიზიკური თუ იურიდიული პირი), პროდუქტის ტიპი, რეიტინგი (გარე ან შიდა), ვადაგადაცდილობის სტატუსი, რესტრუქტურისა და სამომავლო პროგნოზის, დეფოლტის კატეგორიაში ყოფნის თვეების რაოდენობა ან სხვა მახასიათებლები, რომლებმაც შეიძლება განასხვავონ გარკვეული ქვესეგმენტები რისკის პარამეტრის შეფასების მიზნებისთვის. ჯგუფების რაოდენობა განსხვავდება სხვადასხვა პროდუქტის/სეგმენტის მიხედვით, პორტფელის სპეციფიკიდან და თითოეულ ჯგუფში მონაცემების ხელმისაწვდომობიდან გამომდინარე. კოლექტიური მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის საკრედიტო რისკის შემდეგი პარამეტრების სიმრავლის ჯამი: დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება. დეფოლტის ალბათობა და ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში, რომლებიც განისაზღვრება ქვემოთ მოცემული განმარტების მიხედვით და დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირდება ინსტრუმენტის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

საკრედიტო რისკის პარამეტრების გამოთვლის მთავარი პრინციპებია:

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მოცულობას ფინანსური ინსტრუმენტის არსებობის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის მომენტისთვის. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პარამეტრი, რომელიც გამოიყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის მიზნით, დროზე დამოკიდებულია, ანუ ჯგუფი უშვებს პარამეტრის სხვადასხვა სიდიდის გამოყენებას მომდევნო დროით პერიოდებზე კრედიტის ოდენობის არსებობის მანძილზე. დეფოლტის მომენტისთვის

¹ ბანკის რისკის სრული მოცულობა მსესხებლისგან ან ურთიერთდაკავშირებული მსესხებლებისგან

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

დაუფარავი დავალიანების ასეთი სტრუქტურა გამოიყენება ყველა ფინანსური ინსტრუმენტისთვის, რომელიც მიეკუთვნება პირველ და მეორე სტადიებს. მესამე სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტების და დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების ვექტორი შედგება ერთი ელემენტისგან, სადაც მიმდინარე დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ერთადერთი სიდიდეა. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება სხვადასხვანაირად განისაზღვრება სახელშეკრულებო დაფარვის გრაფიკის მქონე ამორტიზებული ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის და განახლებადი ინსტრუმენტებისთვის. ამორტიზებადი პროდუქტების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება გამოითვლება ძირითადი თანხის და პროცენტის სახელშეკრულებო დაფარვების გათვალისწინებით 12-თვიანი ვადის განმავლობაში 1-ელ სტადიაში განაწილებული ინსტრუმენტებისთვის და მოლოდინი არსებობის ვადის განმავლობაში დანარჩენი ინსტრუმენტებისთვის. იგი დამატებით კორექტირდება, რათა ასახოს წინასწარ გადახდების გამო კრედიტის ოდენობის შემცირების ეფექტი – კერძოდ, სრულად წინსწრებით დაფარვის კოეფიციენტი. სრულად წინსწრებით დაფარვის განაკვეთის პარამეტრი წარმოადგენს იმის აღბათობას, რომ ფინანსური ინსტრუმენტი სრულად დაიფარება წინასწარ გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, დაფარვის ვადამდე. სრულად წინსწრებით დაფარვის კოეფიციენტის გამოთვლის მიზნებისთვის, ჯგუფი ითვალისწინებს დაფარვის ვადამდე სრულად გადახდილი ხელშეკრულებების ისტორიულ მონაცემებს. განახლებადი საკრედიტო ხაზების შემთხვევაში, ბანკი დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას გამოითვლის მოსალოდნელი ლიმიტის ათვისების პროცენტულობის საფუძველზე, დეფოლტის მოვლენის დადგომის შემთხვევაში.

დეფოლტის აღბათობა

დეფოლტის აღბათობის პარამეტრი ასახავს ინსტრუმენტის დეფოლტის დადგომის აღბათობას გარკვეული დროითი პერიოდის განმავლობაში. იგი აფასებს იმის აღბათობას, რომ მსესხებელი ვერ შეძლებს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დავალიანების დაფარვას. დეფოლტის აღბათობის პარამეტრი დროზეა დამოკიდებულია (ანუ აქვს კონკრეტული ვადიანობის სტრუქტურა) და ვრცელდება ყველა მოქმედ (არადეფოლტირებულ) ხელშეკრულებაზე. მხედველობაში მიიღება კლიენტების სხვადასხვა სეგმენტის სპეციფიკური ხასიათი, რომლებისთვისაც დეფოლტის აღბათობა განისაზღვრება, ასევე უნიკალური მახასიათებლები, რომლებიც განაპირობებენ მათ მიდრეკილებას დეფოლტისკენ და დეფოლტის აღბათობა მოდელირდება სხვადასხვაგვარად საცალო და მიკრო სეგმენტებისა და კორპორაციული და მცირე და საშუალო საწარმოების სეგმენტებისთვის. დეფოლტის აღბათობის შეფასების მიდგომა ასევე დიფერენცირებულია სხვადასხვა დროითი პერიოდისთვის და დამატებით კორექტირდება ამ პერიოდისთვის პროგნოზირებული მაკროეკონომიკური ცვლადების მოსალოდნელი გავლენის მიხედვით (იხილეთ „საპროგნოზო ინფორმაციის“ თავი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაში მაკროეკონომიკური მოლოდინების ჩართვის შესახებ დანვრილებითი ინფორმაციისთვის). საპროგნოზო ინფორმაციის კორექტირება დეფოლტის აღბათობაზე გამოიყენება სამწლიანი პერიოდისთვის, იმის გათვალისწინებით, რომ მაკროეკონომიკურ პროგნოზებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობა შეიძლება უფრო ხანგრძლივ დროით პერიოდზე მოიცავდეს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად ორი ტიპის დეფოლტის აღბათობა გამოიყენება: 12-თვიანი და არსებობის მანძილზე დეფოლტის აღბათობა. არსებობის მანძილზე დეფოლტის აღბათობა წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში დამდგარი დეფოლტის აღბათობის შეფასებას და იგი წარმოადგენს 12-თვიანი ზღვრული დეფოლტის აღბათობების ჯამს ინსტრუმენტის ვადის განმავლობაში. ჯგუფი დეფოლტის აღბათობის მოდელისთვის, როგორც წესი, მიმართავს რაოდენობაზე დაყრდნობილ მიდგომას, თუმცა არაერთგვაროვანი პორტფელების შემთხვევაში გამოიყენება რისკით შეზღუდული მიდგომა. ჯგუფი იყენებს სხვადასხვა სტატისტიკურ მეთოდს, როგორიცაა 12-თვიანი დეფოლტის აღბათობების ექსტრაპოლაცია მიგრაციის მატრიცების საფუძველზე, არსებობის მანძილზე დეფოლტის აღბათობის მრუდის შედგენა დეფოლტის ისტორიული მონაცემების საფუძველზე და გრძელვადიანი დეფოლტის აღბათობის თანდათანობითი თანხვედრა დეფოლტის გრძელვადიან მაჩვენებელთან.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში

დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის პარამეტრი წარმოადგენს კრედიტის მოცულობის წილს, რომელიც სამუდამოდ (ანუაზღაურებლად) დაიკარგება, თუ მსესხებელი აღმოჩნდება დეფოლტის სიტუაციაში. რაც შეეხება პირველი სტადიისა და მეორე სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტებს, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში ფასდება თითოეული პერიოდისთვის ინსტრუმენტის არსებობის მანძილზე და ასახავს მოსალოდნელი დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების წილს ამ პერიოდისთვის, რომლის ამოღება არ მოხდება ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში დეფოლტის თარიღის შემდეგ. რაც შეეხება მესამე სტადიის ფინანსურ ინსტრუმენტებს, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში წარმოადგენს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების წილს საანგარიშგებო თარიღისთვის, რომლის ამოღება არ

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გავრცელება

მოხდება ამ ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის შეფასება განსხვავდება კონტრაქტის ტიპის, სეგმენტის, პროდუქტის ტიპის, სეკურიტიზაციის დონის, არსებული ემპირიული მონაცემების და პორტფელის გაყიდვების მიხედვით. დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის ზოგადი შეფასების პროცესი, რომელსაც ჯგუფი იყენებს, ეყრდნობა იმ დაშვებას, რომ კრედიტის დეფოლტის შემდეგ ორი ურთიერთგამომრიცხავი სცენარი შესაძლებელია. არგაყიდვის სცენარი – კრედიტი ან ტოვებს დეფოლტის მდგომარეობას (გამოსწორების სცენარი) ან არ ტოვებს დეფოლტის მდგომარეობას და დაექვემდებარება ამოღების პროცესს (არგამოსწორების სცენარი); გაყიდვის სცენარი – კრედიტი იყიდება. კრედიტის გაყიდვის ალბათობა, გამოსწორების ალბათობა და გამოსწორებული კრედიტის კვლავ დეფოლტის მდგომარეობაში აღმოჩენის ალბათობა – ყველა მათგანი განისაზღვრება წინასწარი შეფასების პროცესში. რისკის პარამეტრები, რომლებიც ორივე ქვესცენარს ეხება, ანუ გამოსწორების და ამოღების მაჩვენებლები, ფასდება მიგრაციის მატრიცების მიდგომით, სადაც გაყიდვის ალბათობა განისაზღვრება ექსპერტის განსჯის საფუძველზე, სანამ არ მოგროვდება სტატისტიკური შეფასებისთვის საკმარისი მონაცემები. ჯგუფი დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის თითოეული პორტფელისთვის განსაზღვრავს ამოღების დროის მონაკვეთს გაუყიდავი კრედიტებისთვის და მაქსიმალურ პერიოდს გასაყიდი კრედიტებისთვის (რომელიც განისაზღვრება გაყიდვის საშუალო ვადის მიხედვით), რის შემდეგაც არსებითი ამოღებები აღარ არის ნავარაუდები. თანხების ამოღების ვადა განისაზღვრება მონაცემების ანალიზით და ექსპერტის განსჯით. გარკვეული პორტფელებისთვის, ზოგადი მოდგომის ალტერნატიული ვერსიები შეიძლება იქნეს გამოყენებული ემპირიული მონაცემების შეზღუდულობის გამო. მნიშვნელოვანი კორპორაციული კრედიტების შემთხვევაში, ჯგუფი მიმართავს დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის მოდელირების მეთოდს, რომელიც ეყრდნობა ისტორიული დეფოლტებიდან რეალიზებულ ამოღებებს, დაკორექტირებულს ინდივიდუალურად შეფასებული, დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი კრედიტების სამომავლო ამოღებების აპროქსიმაციით. მცირე და საშუალო საწარმოებისა და არამნიშვნელოვანი კორპორაციული მსესხებლების დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის მოდელირების მიზნით, ჯგუფი აფასებს უზრუნველყოფის საგნის ანაზღაურებად ღირებულებას და უშვებს, რომ ფულადი სახსრების ამოღება არ არის მოსალოდნელი. უზრუნველყოფის საგნიდან ანაზღაურებადი ღირებულების შესაფასებლად ჯგუფი იყენებს შესაბამის შემცირებას, რომელიც განისაზღვრება უზრუნველყოფის სხვადასხვა ტიპისთვის და ახდენს მათ დისკონტირებას ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით რეალიზაციის პერიოდზე. გარდა ამისა, ჯგუფი ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის იღებს გადანაცვეტილებას, რომელიც ისტორიული მონაცემების მონაკვეთი უნდა გამოიყენოს ამოღებების მოდელირებისთვის.

საპროგნოზო ინფორმაცია

მიუკერძოებელი, ალბათობით შეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მოითხოვს მასში გონივრული დანახარჯით ან ძალისხმევით მოპოვებული საპროგნოზო ინფორმაციის ჩართვას. საპროგნოზო ინფორმაციის მიზნებისთვის, ჯგუფი სამ მაკრო სცენარს განსაზღვრავს. სცენარები განისაზღვრება, როგორც ეკონომიკის მდგომარეობის საბაზო (ყველაზე უფრო სავარაუდო), ოპტიმისტური (ყველაზე უფრო სავარაუდოზე უკეთესი) და პესიმისტური (ყველაზე უფრო სავარაუდოზე უარესი) სცენარები. საბაზისო მაკროეკონომიკური სცენარის მისაღებად, ჯგუფი ითვალისწინებს პროგნოზებს სხვადასხვა გარე წყაროდან – საქართველოს ეროვნული ბანკი, ფინანსთა სამინისტრო, საერთაშორისო სავალუტო ფონდი, ასევე სხვა საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებები – რათა უზრუნველყოს საბაზრო მოლოდინების კონსენსუსი. ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები განისაზღვრება ჯგუფის მაკროეკონომიკური განყოფილების მიერ შემუშავებული სისტემით.

ჯგუფი იყენებს სტატისტიკურ მოდელებს და სხვადასხვა მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს შორის ისტორიულ ურთიერთქმედებას და დეფოლტზე დაკვირვებებს, რათა გააკეთოს საპროგნოზო კორექტირებები. იმ შემთხვევაში, თუ ეს მოდელები არ იძლევა გონივრულ შედეგებს სტატისტიკური ან ბიზნესის თვალსაზრისით, ჯგუფმა შეიძლება გამოიყენოს ექსპერტის განსჯა ან მიმართოს ალტერნატიულ მეთოდს. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი სტატისტიკურ მოდელებზე დაყრდნობით აკეთებს საპროგნოზო კორექტირებებს ყველა სეგმენტში, კორპორაციულის გარდა. კორპორაციულ სეგმენტში, იმის გამო, რომ სტატისტიკური მოდელები უმნიშვნელოა, ჯგუფი არ მიმართავს საპროგნოზო ინფორმაციის კორექტირებას. საბაზო, ოპტიმისტურ და პესიმისტურ სცენარებს მიენიჭა 50%, 25% და 25% ალბათობა, შესაბამისად.

საპროგნოზო ინფორმაცია ჩართულია საცალო და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების პორტფელების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კოლექტიურ შეფასებაში და ინდივიდუალურად შეფასებულ დავალიანებებში.

მოდელის მართვა და გადამოწმება

ჯგუფი რეგულარულად გადამოწმებს თავის მეთოდოლოგიას და დაშვებებს, რომ შეამციროს ყოველგვარი სხვაობა წინასწარ შეფასებულ და ფაქტობრივ საკრედიტო ზარალს შორის. ასეთი უკუტესტირება

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

(რეტროპოლაციის ჩათვლით) ტარდება მინიმუმ წელიწადში ერთხელ. უკუტესტირების პროცესის ფარგლებში ჯგუფი აფასებს რისკის პარამეტრების ფაქტობრივ რეალიზაციას და მათ შესაბამისობას მოდელის წინასწარ შეფასებებთან. გარდა ამისა, უკუტესტირების პროცესში ასევე ხდება სტადიებად დაყოფის კრიტერიუმების განალიზება. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მეთოდოლოგიის უკუტესტირების შედეგები ეცნობება ჯგუფის ხელმძღვანელობას და, უფლებამოსილ პირებს შორის შემდგარი განხილვების შედეგად, მოდელის და დაშვებების დასახვეწი შემდგომი ნაბიჯები განისაზღვრება.

რისკის მართვა

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაუფასურების მოდელები შემუშავდა შიდა საკრედიტო რისკის მართვის განყოფილების მიერ გარე კონსულტანტების მონაწილეობით. განყოფილება მოდელის მეშვეობით ყოველთვიურად გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. ისინი ასევე პასუხისმგებლები არიან მოდელის უკუტესტირებაზე, ანალიზსა და მართვაზე.

ეკონომიკურ სცენარებს და ალბათობის წონებს ამზადებს მაკრო-ფინანსური ანალიზის განყოფილება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში გამოყენებული ყველა დაშვება, მოდელირების შემდგომი კორექტირებებისა და მოდელირებული შედეგის ზრდის ჩათვლით, გადის შემოწმებისა და დამტკიცების პროცესს:

- მთავარი ეკონომისტი გადაამოწმებს და ამტკიცებს საპროგნოზო სცენარებს და შესაბამის წონებს;
- შიდა რეზერვების კომიტეტი რეგულარულად მიმოიხილავს და ამტკიცებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების გამოყენებული ვარაუდებისა და განსჯის მართებულობას, ასევე მოდელირების შემდგომ კორექტირებებს და მოდელირებული შედეგის ზრდას; შიდა კომიტეტში შედიან საწარმოს რისკის მართვის, პორტფელის საკრედიტო რისკის მართვის განყოფილებების უფროსები და რისკების მართვის დირექტორი, რომელიც საბოლოოდ ამტკიცებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შედეგებს ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის.
- გამოთვლებში გამოყენებული მოდელები, ასევე უკუტესტირების პროცესი, მტკიცდება მოდელირების რისკის მართვის განყოფილების მიერ.

კლიმატის რისკი. ჯგუფის ყველაზე მსხვილი ოპერაციები თავს იყრის საქართველოში, შესაბამისად, ხელმძღვანელობა კლიმატის რისკის მიმოიხილავს ახდენს საქართველოს პოზიციიდან. საქართველოს კლიმატის ცვლილების 2030 წლის სტრატეგიასა და სამოქმედო გეგმაში მოცემულია სხვადასხვა პოლიტიკით გათვალისწინებული ღონისძიებები, რომლებსაც თიბისი ბანკმა დააყრდნო პოლიტიკით გათვალისწინებული ღონისძიებების პოტენციური გავლენის განსაზღვრა ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორზე. გარდამავლობის (მწვანე ეკონომიკაზე გადასვლის) რისკების და ფიზიკური (კლიმატის ცვლილების ზემოქმედების ფიზიკური გამოვლინების) რისკების პოტენციური გავლენა რომ შევაჯამოთ, გარდამავლობის რისკები საქართველოში დაბალია, ვინაიდან საქართველოს ეკონომიკის დიდი ნაწილი უკავია ვაჭრობას და მომსახურებას და საქართველოს კლიმატის ცვლილების 2030 წლის სტრატეგიაში წარმოდგენილი პოლიტიკით გათვალისწინებული ღონისძიებები, საერთო ჯამში მცირე გავლენას მოახდენს ეკონომიკის სექტორებზე, განსაკუთრებით მოკლე და საშუალოვადიან პერსპექტივაში. საქართველოს კლიმატის ცვლილების 2030 წლის სტრატეგია ითვალისწინებს, რომ საქართველო გარდამავალი და მზარდი ეკონომიკა და ამიტომ სახელმწიფოს სტრატეგია არ დააბრკოლოს მშპ-ის ზრდა პოლიტიკით გათვალისწინებული ღონისძიებებით, არამედ, პირიქით, საჭიროების შემთხვევაში, მხარი დაუჭიროს უმტკივნეულო გადასვლას მწვანე ეკონომიკაზე. აღსანიშნავია, რომ მაკროეკონომიკური ფაქტორები, რომლებზეც ყველაზე მეტად მოქმედებს გარდამავლობის რისკები მთელ მსოფლიოში, როგორიცაა ნედლი ნავთობის, ბუნებრივი აირის და ლითონის მადნების მოპოვება, კოქსის და გადამუშავებული ნავთობპროდუქტების წარმოება ძალიან შეზღუდულად არის საქართველოში წარმოდგენილი, რის გამოც გარდამავალი ღონისძიებების საერთო გავლენა, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, ეკონომიკურ ზრდაზე დაბალია. სასესხო პორტფელის კლიმატთან დაკავშირებული რისკების უკეთ გასააზრებლად ბანკმა ჩაატარა მაღალი ღონის სექტორული რისკის შეფასება, ვინაიდან სხვადასხვა სექტორი შეიძლება მოწყვლადი იყოს კლიმატთან დაკავშირებული სხვადასხვა რისკის მიმართ სხვადასხვა დროით ჰორიზონტში; ამასთან ბანკმა ჩაატარა საკრედიტო პორტფელის სტრუქტურული მდგომარეობის ტესტი კლიმატთან მიმართებით. სასესხო პორტფელის ვადიანობის სტრუქტურა გვიჩვენებს, რომ აქტივების უდიდესი ნაწილი განაწილებულია დროის მონაკვეთებზე, რომლებიც ბევრად უფრო ხანმოკლეა, ვიდრე დრო, რომლის განმავლობაშიც მატერიალიზდება კლიმატური ცვლილების გავლენები საქართველოში. ეს განსაკუთრებით ეხება ფიზიკურ რისკებს. აქედან გამომდინარე, ბანკს არ მოუხდენია უშუალოდ კლიმატის რისკთან დაკავშირებული რეზერვების ღონის რამენაირი კორექტირება. მეორე მხრივ, კლიმატთან დაკავშირებული იმ რისკების გააზრება, რომლებსაც უფრო გრძელვადიანი შედეგი აქვს, უნდა გაუმჯობესდეს მომდევნო წლებში, ამიტომ როდესაც ბანკს ექნება უფრო დამატებული ანალიზი, იგი კიდევ უფრო დახვეწავს მიდგომას კლიმატის რისკისთვის დარეზერვებისადმი.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გავრცელება

ამასთან დაკავშირებით, მოდელირების შემდგომი კორექტირებები ან მოდელირებული შედეგის ზრდა ბუღალტრულად არ გატარებულა 2023 წელს.

რისკის გეოგრაფიული კონცენტრაცია

აქტივები, ვალდებულებები, საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები ზოგადად გეოგრაფიულ რეგიონებზე ნაწილდებოდა იმისდა მიხედვით, თუ რომელ ქვეყანაში მდებარეობდა კონტრაქტები. ოფშორული კომპანიებისთვის გადასახდელი ან მათგან მისაღები მიმდინარე ნაშთები, რომლებიც მჭიდროდ უკავშირდება ქართულ კონტრაქტებს, გაერთიანებულია სათაურ „საქართველოს“ ქვეშ. ნაღდი ფული და შენობები და აღჭურვილობა განაწილებულია იმ ქვეყნის მიხედვით, რომლებშიც ისინი ფიზიკურად მდებარეობას.

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია გეოგრაფიული კონცენტრაცია დაფუძნების ქვეყნის მიხედვით. ეთგოს და არა-ეთგოს რეზიდენტი მომხმარებლებისთვის, ასევე ქართველი მომხმარებლებისთვის, გადასახდელი სესხები და ავანსები გამოშვებულია იმ საწარმოებისთვის, რომელთა უმრავლესობაც მდებარეობს და საქმიანობს საქართველოში.

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია ქვემოთ დაფუძნების ქვეყნების მიხედვით:

ათას ლარში	საქართველო	ეთგო	არა-ეთგო	სულ
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,685,000	1,968,167	38,065	3,691,232
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	10,661	446	28	11,135
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	1,572,506	-	-	1,572,506
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	20,328,591	338,835	291,106	20,958,532
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	2,184,130	695,552	595,779	3,475,461
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	363,303	-	7,492	370,795
სხვა ფინანსური აქტივები	254,599	25,236	2,026	281,861
ფინანსური აქტივები, სულ	26,398,790	3,028,236	934,496	30,361,522
არაფინანსური აქტივები	1,407,504	201	1,909	1,409,614
სულ აქტივები	27,806,294	3,028,437	936,405	31,771,136
ვალდებულებები				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,696,854	1,997,341	652,756	4,346,951
მომხმარებელთა ანგარიშები	16,934,364	933,114	2,075,038	19,942,516
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,260,830	-	3,255	1,264,085
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	214,346	61,882	268	276,496
საიჯარო ვალდებულებები	82,482	-	928	83,410
სუბორდინირებული ვალი	153,323	578,675	136,732	868,730
სულ ფინანსური ვალდებულებები	20,342,199	3,571,012	2,868,977	26,782,188
არაფინანსური ვალდებულებები	237,602	683	2,954	241,239
სულ ვალდებულებები	20,579,801	3,571,695	2,871,931	27,023,427
წმინდა საბალანსო პოზიცია	7,226,493	(543,258)	(1,935,526)	4,747,709
ვალდებულების შესრულების გარანტია	1,134,832	439,939	60,147	1,634,918
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	1,045,632	787	2,596	1,049,015
გაცემული აკრედიტივები	282,757	-	914	283,671
გამოშვებული ფინანსური გარანტიები	509,855	1,065	777	511,697

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია ქვემოთ დაფუძნების ქვეყნების მიხედვით:

ათას ლარში	საქართველო	ეგთო	არა-ეგთო	სულ
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,074,615	1,683,849	27,634	3,786,098
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	5,001	1,297	-	6,298
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	2,047,564	-	-	2,047,564
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	17,094,888	151,750	250,804	17,497,442
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	1,712,616	596,009	576,103	2,884,728
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	267,495	-	267,495
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	282,300	-	6,586	288,886
სხვა ფინანსური აქტივები	246,866	-	132	246,998
ფინანსური აქტივები, სულ	23,463,850	2,700,400	861,259	27,025,509
არაფინანსური აქტივები	1,299,611	257	3,633	1,303,501
სულ აქტივები	24,763,461	2,700,657	864,892	28,329,010
ვალდებულებები				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,363,669	1,930,394	591,297	3,885,360
მომხმარებელთა ანგარიშები	15,090,636	1,034,409	1,716,312	17,841,357
გამოშვებული სავალი ფასიანი ქაღალდები	1,201,666	-	8,147	1,209,813
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	250,085	433	-	250,518
საიჯარო ვალდებულებები	72,219	-	21	72,240
სუბორდინირებული ვალი	98,008	354,336	137,804	590,148
სულ ფინანსური ვალდებულებები	18,076,283	3,319,572	2,453,581	23,849,436
არაფინანსური ვალდებულებები	208,519	1,168	4,085	213,772
სულ ვალდებულებები	18,284,802	3,320,740	2,457,666	24,063,208
წმინდა საბალანსო პოზიცია	6,478,659	(620,083)	(1,592,774)	4,265,802
ვალდებულების შესრულების გარანტია	901,320	565,669	56,881	1,523,870
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	1,045,975	2,021	3,229	1,051,225
გაცემული აკრედიტივები	224,789	-	7,277	232,066
გამოშვებული ფინანსური გარანტიები	400,006	876	32	400,914

საბაზრო რისკი. საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი ნაკადების იმერყევებს ისეთი საბაზრო ფაქტორების ცვლილებების შედეგად, როგორიცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსები და კაპიტალის ფასები. ხელმძღვანელობა აწესებს რისკის დასაშვები დონის ლიმიტებს რისკის იმ მოცულობაზე, რისი მიღებაც დასაშვებია და მისი მონიტორინგიც ხდება რეგულარულად. ეს ლიმიტები წარმოადგენს მარეგულირებლის მიერ დაწესებული ლიმიტების ზემოთ ბუფერებს და უზრუნველყოფს პოტენციური ზარალების წინასწარ დადგენას მნიშვნელოვანი საბაზრო ცვლილებების შემთხვევაში.

სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკს იწვევს პოტენციური ცვლილება უცხოური ვალუტების გაცვლით კურსებში, რასაც შეუძლია გავლენა მოახდინოს ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულებაზე. რისკის მიზეზია ღია სავალუტო პოზიციები, რომლებიც წარმოიქმნება უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის შეუსაბამობების გამო. სებ-ის მოთხოვნით, ბანკს ევალება ბალანსური და მთლიანი აგრეგირებული (გარებალანსურის ჩათვლით) ღია სავალუტო პოზიციების მონიტორინგი და ამ უკანასკნელის შენარჩუნება

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გარემოება

ბანკის საზედამხებელო კაპიტალის 20%-ის ოდენობით. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტს დაწესებული აქვს რისკის დონის ლიმიტები ვალუტების მიხედვით და ასევე აგრეგირებული რისკის პოზიციების ლიმიტები, რომლებიც უფრო კონსერვატიულია, ვიდრე სებ-ის მიერ დაწესებული ლიმიტები. ბანკის მხრიდან ამ ლიმიტების დაცვა ყოველდღე კონტროლდება ხაზინის დეპარტამენტისა და ფინანსური რისკის მართვის განყოფილების უფროსების მიერ.

სავალუტო რისკის მართვა ხდება სავალუტო რისკის მართვის პოლიტიკის შესაბამისად. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ჯგუფის სავალუტო კურსის რისკის მოცულობა ბალანსის თარიღისთვის. ღია სავალუტო პოზიციის მართვისას ჯგუფი მხედველობაში იღებს ანარიცხების იმ ნაწილს, რომლებიც გამოხატულია აშშ დოლარში, ევროში და სხვა ვალუტებში. სავალუტო სვოპის დეპოზიტების საერთო თანხა შესულია წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებში. აქედან გამომდინარე, ქვემოთ მოყვანილი მთლიანი ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ამოცნობა საბალანსო უწყისზე ან ლიკვიდურობის რისკის მართვის ცხრილებში შეუძლებელია, რადგან იქ წარმოდგენილია საერთო სავალუტო სვოპების წმინდა ოდენობა.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ათას ლარში	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	წარმოებულ ინსტრუმენტები	ნეტო პოზიცია
ქართული ლარი	15,308,291	13,003,203	1,404,462	3,709,550
აშშ დოლარი	10,221,224	11,037,953	684,157	(132,572)
ევრო	4,671,064	2,585,038	(2,114,187)	(28,161)
სხვა	160,943	177,054	27,257	11,146
სულ	30,361,522	26,803,248	1,689	3,559,963

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ათას ლარში	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	წარმოებულ ინსტრუმენტები	ნეტო პოზიცია
ქართული ლარი	13,454,240	10,906,671	672,019	3,219,588
აშშ დოლარი	9,116,276	10,829,585	1,696,253	(17,056)
ევრო	4,210,065	1,934,556	(2,322,418)	(46,909)
სხვა	244,928	198,532	(31,929)	14,467
სულ	27,025,509	23,869,344	13,925	3,170,090

აშშ დოლარის 20%-ით გამყარება (20%-ით გაუფასურება) ჯგუფის მოგებას ან ზარალს და საკუთარ კაპიტალს შეამცირებდა 2023 წელს 26,514 ათასი ლარით (გაზრდიდა 26,514 ათასი ლარით). ევროს 20%-ით გამყარება (20%-ით გაუფასურება) ჯგუფის მოგებას ან ზარალს და საკუთარ კაპიტალს შეამცირებდა 2023 წელს 5,632 ათასი ლარით (გაზრდიდა 5,632 ათასი ლარით).

აშშ დოლარის 20%-ით გამყარება (20%-ით გაუფასურება) ჯგუფის მოგებას ან ზარალს და საკუთარ კაპიტალს შეამცირებდა 2022 წელს 3,411 ათასი ლარით (გაზრდიდა 3,411 ათასი ლარით). ევროს 20%-ით გამყარება (20%-ით გაუფასურება) ჯგუფის მოგებას ან ზარალს და საკუთარ კაპიტალს შეამცირებდა 2022 წელს 9,382 ათასი ლარით (გაზრდიდა 9,382 ათასი ლარით).

საპროცენტო განაკვეთის რისკი. საპროცენტო განაკვეთის რისკს წარმოქმნის საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების შესაძლო ცვლილებები, რომლებსაც შეუძლია უარყოფითად იმოქმედოს ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიან ღირებულებაზე ან სამომავლო ფულად ნაკადებზე. ეს რისკი შეიძლება წარმოშვეს აქტივებისა და ვალდებულებების ვალიანობის შეუსაბამობების, ასევე ამ აქტივებისა და ვალდებულებების გადაფასების მახასიათებლების გამო.

ბანკის ანაბრების და სესხების უდიდესი ნაწილი ფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთშია, ხოლო ბანკის ნასესხები სახსრების უმეტეს ნაწილს ცვლადი საპროცენტო განაკვეთი აქვს. გარდა ამისა, ბანკი აქტიურად იყენებს ცვლადი და კომბინირებული საპროცენტო განაკვეთის სტრუქტურებს თავის სასესხო პორტფელში. საჭიროების შემთხვევაში ბანკი ასევე იყენებს საპროცენტო განაკვეთის რისკის ჰეჯირების ინსტრუმენტებს საპროცენტო განაკვეთის რისკის შესამცირებლად. გარდა ამისა, ბანკის მსესხებლებზე გაცემული სესხები შეიცავს პირობას, რომელიც მას საშუალებას აძლევს, დააკორექტიროს სესხის საპროცენტო განაკვეთი

¹ კომბინირებული საპროცენტო განაკვეთების შემთხვევაში, საპროცენტო განაკვეთი ფიქსირებულია წინასწარ შეთანხმებული ვადით და ამ ვადის გასვლის შემდეგ ცვლადი საპროცენტო განაკვეთით ჩანაცვლდება.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

საპროცენტო განაკვეთის არასახარბიელო მერყეობის შემთხვევაში, რითაც მცირდება საპროცენტო განაკვეთის რისკი. ხელმძღვანელობას ასევე მიაჩნია, რომ ბანკის საპროცენტო განაკვეთის მარუები გონივრულ ბუფერს ქმნის საპროცენტო განაკვეთის არასახარბიელო შესაძლო მერყეობის ეფექტის შესასუსტებლად.¹

ჯგუფი საპროცენტო განაკვეთის რისკის სამართავად მიმართავს დახვეწილ სისტემას, რისთვისაც განსაზღვრავს რისკის სათანადო დასაშვებ დონეებს, ახდენს მათთან შესაბამისობის მონიტორინგს და ამზადებს პროგნოზებს. 2020 წლის სექტემბრიდან სებ-მა დაწერა რეგულაცია საპროცენტო განაკვეთის რისკის შესახებ და დაანესა კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების მგრძნობელობის ზღვარი სებ-ის პირველადი კაპიტალის 15%-ის ოდენობით. სებ-ის საპროცენტო განაკვეთის რისკის მეთოდოლოგიის მთავარი პრინციპები და დაშვებები შეესაბამება ბაზელის სტანდარტებს, რომლებიც შემუშავდა საპროცენტო განაკვეთის რისკი მართვის მიზნით.

სებ-ის სახელმძღვანელო მითითებების მიხედვით, წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა საპროცენტო განაკვეთის პარალელური ცვლილების სცენარების მიხედვით ნარჩუნდება მონიტორინგის მიზნით, ხოლო კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების მგრძნობელობა გამოითვლება საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების 6 წინასწარ განსაზღვრული სტრესული სცენარის მიხედვით და ყველაზე უარესი სცენარის შედეგებისთვის გამოიყენება ლიმიტი.

საპროცენტო განაკვეთის რისკს მართავს ბალანსის მართვის განყოფილება და მონიტორინგს ახდენს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი, რომელიც განსაზღვრავს საპროცენტო განაკვეთის რისკის ეფექტურად მართვისთვის საჭირო ნაბიჯებს და აკონტროლებს მათ განხორციელებას. ფინანსური რისკის მართვის განყოფილება პასუხისმგებელია პროცედურების, პოლიტიკის დოკუმენტაციის შემუშავებაზე, რისკის დასაშვები დონის განსაზღვრაზე საპროცენტო განაკვეთის რისკისთვის. საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვის და შესაბამისი ანგარიშების მთავარი ასპექტები პერიოდულად ნარედგინება ღირებულოთა საბჭოს, სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის კომიტეტს.

სებ-ის საპროცენტო განაკვეთის რისკის რეგულაციის და ბაზელის 2016 წლის სახელმძღვანელო მითითებების თანახმად, 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საბაზრო საპროცენტო განაკვეთები თითოეული ვალუტისთვის 200 საბაზისო პუნქტით მაღალი რომ ყოფილიყო, ყველა დანარჩენი ცვლადის მუდმივობის პირობით, მოგება იქნებოდა 24 მილიონი ლარის ეკვივალენტით მეტი, ძირითადად, ცვლადი პროცენტის მქონე აქტივებზე უფრო მაღალი საპროცენტო შემოსავლის შედეგად (2022 წ.: 84 მილიონი ლარი). 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საბაზრო საპროცენტო განაკვეთები თითოეული ვალუტისთვის 200 საბაზისო პუნქტით დაბალი რომ ყოფილიყო, ყველა დანარჩენი ცვლადის მუდმივობის პირობით, წლის მოგება 42 მილიონი ლარის ეკვივალენტით ნაკლები იქნებოდა, ძირითადად ცვლადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე აქტივებზე უფრო დაბალი საპროცენტო შემოსავლის შედეგად (2022 წ.: 78 მილიონი ლარი). გასულ წელთან შედარებით, 2023 წელს ორივე სცენარში ეფექტები განეიტრადა წლის განმავლობაში ცვლადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე აქტივების შემცირების გამო.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საპროცენტო განაკვეთები 200 საბაზისო პუნქტით დაბალი რომ ყოფილიყო, ყველა დანარჩენი ცვლადის მუდმივობის პირობით, სხვა სრული შემოსავალი იქნებოდა 47.3 მილიონი ლარით მეტი (2022 წ.: 35.6 მილიონი ლარი), რისი მიზეზიც იქნებოდა ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივების, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, და გამოსყიდული მოთხოვნების სამართლიანი ღირებულების ზრდა. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საპროცენტო განაკვეთები 200 საბაზისო პუნქტით მაღალი რომ ყოფილიყო, ყველა დანარჩენი ცვლადის მუდმივობის პირობით, სხვა სრული შემოსავალი იქნებოდა 47.3 მილიონი ლარით ნაკლები (2022 წ.: 35.6 მილიონი ლარი), რისი მიზეზიც იქნებოდა ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივების, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, სამართლიანი ღირებულების შემცირება.

ლიკვიდურობის რისკი. ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ თიბისი ბანკს ან არ აქვს საკმარისი ფინანსური რესურსები ხელმისაწვდომი, რომ დაფაროს ყველა თავისი ვალდებულება ვადის დადგომისას, ან შეუძლია ამ რესურსებზე წვდომა მხოლოდ მაღალი ხარჯით. რისკს მართავენ ბალანსის მართვისა და ხაზინის დეპარტამენტები და მონიტორინგს უწევს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი, თავიანთი წინასწარ განსაზღვრული მოვალეობების ფარგლებში. ფინანსური რისკის მართვის განყოფილება პასუხისმგებელია პროცედურების, პოლიტიკის დოკუმენტაციის შემუშავებაზე, რისკის დასაშვები დონის განსაზღვრაზე დაფინანსების და საბაზრო ლიკვიდურობის რისკის მართვისთვის. ამასთან, ფინანსური რისკის მართვის განყოფილება რეგულარულად აფასებს ლიკვიდურობის რისკს და შეფასების შედეგებს ამცნობს ღირებულოთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის კომიტეტს.

თიბისი ბანკის ლიკვიდურობის რისკის მართვის პოლიტიკის მთავარი ამოცანებია: (i) უზრუნველყოს ფულადი სახსრების ხელმისაწვდომობა, რათა დააკმაყოფილოს მთლიანი ვალდებულებების ან გარებალანსური ვალდებულებებისგან წარმომდგარი მოთხოვნები, როგორც ფაქტობრივი, ისე პირობითი, ეკონომიკურ

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

ფასად; (ii) ალიაროს ნებისმიერი სტრუქტურული შეუსაბამობა, რომელიც არსებობს თიბისი ბანკის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში და დაანესოს მონიტორინგის კოეფიციენტები, რათა მართოს დაფინანსება კარგად დაბალანსებული ზრდის შესაბამისად; და (iii) მოახდინოს ლიკვიდურობის და დაფინანსების მუდმივი მონიტორინგი, რათა უზრუნველყოს, რომ ბიზნესის დამტკიცებული მიზნები სრულდება ბანკის რისკის პროფილისთვის საფრთხის შექმნის გარეშე.

ლიკვიდურობის რისკი იყოფა რისკის ორ ტიპად: დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკი და საბაზრო ლიკვიდურობის რისკი.

დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ თიბისი ვერ შეძლებს ეფექტურად დააკმაყოფილოს როგორც მოსალოდნელი, ისე მოულოდნელი მიმდინარე და სამომავლო ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის საგნის საჭიროება ისე, რომ ამან უარყოფითად არ იმოქმედოს მის ყოველდღიურ ოპერაციებზე ან მის ფინანსურ მდგომარეობაზე. დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკის სამართავად ბანკი იყენებს ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტს და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტს, რომლებიც განისაზღვრება ბაზელ III-ის შესაბამისად და ზუსტდება სებ-ის მიერ. გარდა ამისა, ბანკი ატარებს სტრუქტურულ მდგომარეობის ტესტებს და სავარაუდო სცენარების ანალიზს. სებ-ის ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის ლიმიტები წესდება ვალუტების მიხედვით (ლარი, უცხოური ვალუტა, სულ). თიბისი სებ-ის ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის ლიმიტების შესაბამისობის მონიტორინგს ყოველდღიურად ახდენს. ბანკიც ყოველთვიურად ამოწმებს შესაბამისობას სებ-ის წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის დაწესებულ ლიმიტთან.

ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის დახმარებით ხდება მოკლევადიანი ლიკვიდურობის რისკების მართვა. ბანკის ლიკვიდურობის რისკის მართვის სისტემა მოწყობილია ისე, რომ საფუძვლიანად მოახდინოს აქტივებიდან, ვალდებულებებიდან და გარესაბალანსო მუხლებიდან წარმომდგარი ფულადი ნაკადების საფუძვლიანი პროგნოზირებისთვის დროის გარკვეული მონაკვეთისთვის და უზრუნველყოს, რომ სებ-ის ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის ლიმიტები ყოველდღიურად კმაყოფილდებოდეს.

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი გამოიყენება გრძელვადიანი ლიკვიდურობის რისკის სამართავად, რათა ხელი შეუწყოს მდგრადობას უფრო ხანგრძლივი დროითი ჰორიზონტის განმავლობაში, რისთვისაც თიბისი ბანკისთვის ქმნის დამატებით სტიმულს, რომ ეს უკანასკნელი უწყვეტად დაეყრდნოს დაფინანსების უფრო სტაბილურ წყაროებს. ბანკი ასევე ახდენს დეპოზიტების კონცენტრაციის მონიტორინგს მსხვილი დეპოზიტებისთვის და აწესებს ლიმიტებს არაქართული რეზიდენტების დეპოზიტების წილისთვის დეპოზიტების მთლიან პორტფელში.

ბანკი ეყრდნობა შედარებით სტაბილურ დეპოზიტებს საქართველოდან, როგორც დაფინანსების მთავარ წყაროს. იმისათვის, რომ შეინარჩუნოს და კიდევ უფრო გაამყაროს ვალდებულებების სტრუქტურა, „თიბისი ბანკი“ აწესებს მიზნობრივ მაჩვენებლებს დეპოზიტებისთვის და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების დაფინანსებისთვის ბანკის რისკის დასაშვები დონის ფარგლებში.

ბანკის ლიკვიდურობის პოზიცია 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის მძლავრი იყო, როგორც ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი, ისე წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი, აღემატებოდა სებ-ის მინიმალურ 100%-იან მოთხოვნებს.

ვადიანობის ანალიზი. ქვემოთ, ცხრილში, შეჯამებულია ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი დარჩენილი არადისკონტირებული სახელშეკრულებო ვალდებულებების საფუძველზე 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. გადახდები შეტყობინებისთანავე აღირიცხება ისე, თითქმის შეტყობინება დაუყოვნებლივ უნდა მოხდეს. თუმცა ჯგუფი მოელის, რომ მომხმარებელთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ჯგუფს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც განერილია ჯგუფის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,025,151	614,741	2,111,466	158,151	4,909,509
მომხმარებელთა ანგარიშები – ფიზიკური პირები	6,837,847	2,316,324	770,225	94,784	10,019,180
მომხმარებელთა ანგარიშები – სხვა	8,502,324	519,089	1,121,045	190,490	10,332,948
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	249,622	9,957	16,917	-	276,496
საიჯარო ვალდებულებები	10,108	23,951	80,264	22,019	136,342
სუბორდინირებული ვალი	15,219	71,053	618,564	696,276	1,401,112
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	11,972	1,024,816	346,658	20,147	1,403,593
მთლიანი დაფარული სვოპები და ფორვარდები:					
– შემოღინება	(2,636,719)	(165,372)	(213,640)	-	(3,015,731)
– გაღინება	2,681,271	167,390	229,544	-	3,078,205
ვალდებულების შესრულების გარანტია	1,692,739	-	-	-	1,692,739
ფინანსური გარანტიები	516,119	-	-	-	516,119
აკრედიტივები	135,347	164,018	11,118	-	310,483
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	1,049,014	-	-	-	1,049,014
სულ პოტენციური სამომავლო გადახდები ფინანსური ვალდებულებებისთვის	21,090,014	4,745,967	5,092,161	1,181,867	32,110,009

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გეგმები

არადისკონტრირებული ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,814,831	548,857	1,983,019	183,256	4,529,963
მომხმარებელთა ანგარიშები – ფიზიკური პირები	6,156,427	2,025,734	1,015,495	67,368	9,265,024
მომხმარებელთა ანგარიშები – სხვა	6,861,142	683,448	1,008,931	446,341	8,999,862
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	188,538	51,176	10,804	-	250,518
საიტარო ვალდებულებები	6,297	17,219	63,265	18,526	105,307
სუბორდინირებული ვალი	18,824	111,605	421,704	286,247	838,380
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	49,511	86,259	1,280,365	-	1,416,135
მთლიანი დაფარული სვოპები და ფორვარდები:					
– შემოდინება	(2,599,378)	(279,912)	(58,148)	-	(2,937,438)
– გადინება	2,615,037	328,255	67,248	-	3,010,540
ვალდებულების შესრულების გარანტია	1,552,134	-	-	-	1,552,134
ფინანსური გარანტიები	406,456	-	-	-	406,456
აკრედიტივები	53,556	112,016	90,158	-	255,730
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	1,051,216	-	-	-	1,051,216
სულ პოტენციური სამომავლო გადახდები ფინანსური ვალდებულებებისთვის	18,174,591	3,684,657	5,882,841	1,001,738	28,743,827

არადისკონტრირებული ფინანსური ვალდებულების ანალიზის გეგმა არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათი ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

მომხმარებელთა ანგარიშებში შესული ვადიანი ანაბრები კლასიფიცირებულია დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით, თუმცა, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით, ფიზიკურ პირებს უფლება აქვთ ანაბრები გაიტანონ ვადაზე ადრე, თუ ისინი ნაწილობრივ ან მთლიანად დატოვებენ თავიანთ უფლებას დარიცხულ პროცენტზე, ხოლო ჯგუფი ვალდებულია გადაიხადოს ასეთი ანაბრები შეანაბრის მოთხოვნისთანავე. ბანკის ანაბრების შენარჩუნების ისტორიიდან გამომდინარე, ხელმძღვანელობა არ მოელოდა, რომ ბევრი მომხმარებელი მოითხოვს ანაბრის გადახდას უადრესი თარიღით. შესაბამისად, ცხრილში არ არის ასახული ხელმძღვანელობის მოლოდინები ფულის ფაქტობრივ გადინებებთან დაკავშირებით.

ჯგუფი არ იყენებს ზემოაღნიშნულ არადისკონტრირებულ ვადიანობის ანალიზს, რომ მართოს ლიკვიდურობა, ვინაიდან იგი ასახავს მხოლოდ სახელშეკრულებო ვადებს და უგულებელყოფს ინსტრუმენტების მოსალოდნელ ფაქტობრივ ქცევას. ამის ნაცვლად ჯგუფი ახდენს ლიკვიდურობის გეგმის ანალიზის მონიტორინგს მოსალოდნელი ვადების მიხედვით. კერძოდ, მოსალოდნელი ვადების შესახებ გამჟღავნებული ინფორმაცია მოიცავს მომხმარებელთა ანაბრებს და პირობით ვალდებულებებს მათი ქცევის ანალიზის მიხედვით, ხოლო არადისკონტრირებული ფულადი ნაკადების გაცხადების მიზნით, მოთხოვნამდე ანაბრები მიკუთვნებულია „მოთხოვნამდე“ დროის მონაკვეთისთვის.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსური აქტივების მოსალოდნელი ვადების მიხედვით ანალიზი ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,691,232	-	-	-	3,691,232
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	10,029	446	-	660	11,135
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	1,572,506	-	-	-	1,572,506
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,901,522	4,065,620	8,610,524	6,380,866	20,958,532
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	3,475,461	-	-	-	3,475,461
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	48,516	75,836	192,381	54,062	370,795
სხვა ფინანსური აქტივები	242,829	36,720	2,312	-	281,861
ფინანსური აქტივები, სულ	10,942,095	4,178,622	8,805,217	6,435,588	30,361,522

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსური აქტივების მოსალოდნელი ვადების მიხედვით ანალიზი ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,786,098	-	-	-	3,786,098
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	-	4,326	1,327	645	6,298
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	2,047,564	-	-	-	2,047,564
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,637,240	3,108,636	7,189,586	5,561,980	17,497,442
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	2,884,728	-	-	-	2,884,728
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	267,495	-	-	-	267,495
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	32,027	75,455	152,937	28,467	288,886
სხვა ფინანსური აქტივები	186,864	58,326	1,808	-	246,998
ფინანსური აქტივები, სულ	10,842,016	3,246,743	7,345,658	5,591,092	27,025,509

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გავრცელება

შიდა ლიკვიდურობის მართვის პრინციპების შესაბამისად, ჯგუფმა შეცვალა ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების მოსალოდნელი ვადების წარმოდგენის წესი და ისინი ერთ კატეგორიაში გააერთიანა 1 წლის ვადით.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოსალოდნელი ვადების მიხედვით ანალიზი ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,691,232	-	-	3,691,232
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	10,029	446	660	11,135
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	1,572,506	-	-	1,572,506
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,901,522	4,065,620	14,991,390	20,958,532
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	3,475,461	-	-	3,475,461
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	48,516	75,836	246,443	370,795
სხვა ფინანსური აქტივები	242,829	36,720	2,312	281,861
ფინანსური აქტივები, სულ	10,942,095	4,178,622	15,240,805	30,361,522
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,002,664	461,016	1,883,271	4,346,951
მომხმარებელთა ანგარიშები	1,651,240	257,259	18,034,017	19,942,516
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	11,819	976,109	276,157	1,264,085
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	249,622	9,956	16,918	276,496
საიჯარო ვალდებულებები	6,944	14,539	61,927	83,410
სუბორდინირებული ვალი	7,164	8,298	853,268	868,730
სულ ფინანსური ვალდებულებები	3,929,453	1,727,177	21,125,558	26,782,188
წმინდა ლიკვიდურობის გეპი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,012,642	2,451,445	(5,884,753)	3,579,334
კუმულაციური გეპი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,012,642	9,464,087	3,579,334	-

ქეთევან ყაჩაღი

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოსალოდნელი ვადების მიხედვით ანალიზი ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,786,098	-	-	3,786,098
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	-	4,326	1,972	6,298
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	2,047,564	-	-	2,047,564
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,637,240	3,108,636	12,751,566	17,497,442
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	2,884,728	-	-	2,884,728
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	267,495	-	-	267,495
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	32,027	75,455	181,404	288,886
სხვა ფინანსური აქტივები	186,864	58,326	1,808	246,998
ფინანსური აქტივები, სულ	10,842,016	3,246,743	12,936,750	27,025,509
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,787,320	392,818	1,705,222	3,885,360
მომხმარებელთა ანგარიშები	1,405,899	176,629	16,258,829	17,841,357
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	47,661	81,779	1,080,373	1,209,813
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	188,538	51,176	10,804	250,518
საიჯარო ვალდებულებები	4,531	11,862	55,847	72,240
სუბორდინირებული ვალი	16,171	70,244	503,733	590,148
სულ ფინანსური ვალდებულებები	3,450,120	784,508	19,614,808	23,849,436
წმინდა ლიკვიდობის გეპი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,391,896	2,462,235	(6,678,058)	3,176,073
კუმულაციური გეპი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,391,896	9,854,131	3,176,073	-

ხელმძღვანელობის აზრით, ჯგუფს საკმარისი ლიკვიდურობა აქვს, რომ დააკმაყოფილოს თავისი მიმდინარე და ბალანსური და გარებალანსური ვალდებულებები.

36. პირობითი ვალდებულებები

იურიდიული და მარეგულირებელი გარემოებები. ასეთ გარემოებებთან დაკავშირებით რეზერვის დონის ან ფინანსურ ანგარიშგებაში გასაცხადებელი თანხის (რომელიც დარეზერვებას არ ექვემდებარება) განსაზღვრისას, ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს, როგორც შიდა, ისე გარე პროფესიონალების აზრს. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული რეზერვი საკმარისია და თანხის (რომელიც არ ექვემდებარება დარეზერვებას) განცხადება საჭირო არ არის, ვინაიდან მას არ ექნება ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობაზე და მომავალი ოპერაციების შედეგებზე არსებითი უარყოფითი გავლენა.

საგადასახადო კანონმდებლობა. საქართველოს და აზერბაიჯანის საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებას. შესაბამის საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ ეჭვქვეშ დააყენონ ხელმძღვანელობის მხრიდან კანონმდებლობის ინტერპრეტაცია ჯგუფის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან მიმართებაში. აზერბაიჯანში საგადასახადო მიმოხილვის ხუთი წინა კალენდარული წლის პერიოდები შესამოწმებლად ღია რჩება საგადასახადო ორგანოებისთვის. საქართველოში საგადასახადო შემოსწავლის ხანდაზმულობის ვადა სამი წელია. ამ რისკების სამართავად ჯგუფმა დაიქირავა გარე საგადასახადო სპეციალისტები, რომლებიც ახდენენ ჯგუფის საგადასახადო პოლიტიკისა და საგადასახადო დოკუმენტაციის წარდგენის პერიოდულ შემოწმებას. ჯგუფის ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ შესაბამისი კანონმდებლობის მისეული ინტერპრეტაცია მართებულია და რომ ჯგუფის საგადასახადო და საბაჟო სტატუსი არსებითად უცვლელი დარჩება.

შესაბამისობა შეთანხმებულ პირობებთან. ჯგუფს ევალება გარკვეული ფინანსური და არაფინანსური ვალდებულებების შესრულება, რომლებიც ძირითადად მის ვალს უკავშირდება. ამ ვალდებულებების შესრულებლობამ შეიძლება უარყოფითი შედეგები გამოიწვიოს ჯგუფისთვის, სავალდებულო წინასწარგადახდის და დეფოლტის გამოცხადების ჩათვლით. 2023 წლის 31 დეკემბრის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი ასრულებდა ყველა ვალდებულებას.

ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებები ძირითადად სამ მთავარ ქვეკატეგორიად იყოფა: ქვემოთ მოყვანილია თითოეული კატეგორიის მთავარი პირობები და მათი შესრულების სტატუსი:

პირობის აღწერა	სტატუსი
ლიკვიდურობა	
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NSFR)	შესრულებული
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR)	შესრულებული
წმინდა სესხის დეპოზიტთან თანაფარდობის და დაფინანსების კოეფიციენტი	შესრულებული
კაპიტალის ადეკვატურობა	
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	შესრულებული
მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	შესრულებული
აქტივის ხარისხი	
წმინდა პრობლემური სესხების მთლიან კაპიტალთან თანაფარდობა	შესრულებული

ჯგუფს საკმარისი რეზერვი აქვს ყველა ფინანსური ვალდებულების შესასრულებლად იმ შემთხვევისთვის, თუ ამ ვალდებულებების პოტენციური დარღვევის რისკები დადგება.

კაპიტალის მართვა. ბანკი კაპიტალის მოთხოვნებს მართავს მარეგულირებლის წესების შესაბამისად. 2023 წლისა და 2022 წლისთვის ბანკი აკმაყოფილებდა მის მიმართ არსებულ ყველა კაპიტალის მოთხოვნას. უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის წარდგენილი შიდა ინფორმაციის მიხედვით, კაპიტალის ოდენობა, რომელსაც ბანკი მართავდა, იყო 4,235,033 ათასი ლარი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2022 წ.: 3,333,039 ათასი ლარი), სავალდებულო პირველადი კაპიტალი შეადგენს 4,772,913 ათას ლარს (2022 წ.: 3,873,439 ათასი ლარი), ხოლო მთლიანი საზედამხებელო კაპიტალი – 5,374,301 ათას ლარს (2022 წ.: 4,561,525 ათასი ლარი).

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ფინანსური გარანტიები. ამ ინსტრუმენტების მთავარი მიზანი არის იმის უზრუნველყოფა, რომ ფულადი სახსრები მოთხოვნისთანავე ხელმისაწვდომი იყოს მომხმარებლისთვის. ფინანსური გარანტიები და სარეზერვო აკრედიტივები წარმოადგენს ჯგუფის მიერ გადახდების განხორციელების შეუქცევად რწმუნებას იმ შემთხვევაში, თუ კლიენტი ვერ მოახერხებს თავისი ვალდებულების შესრულებას მესამე პირებისადმი. ასეთი გარანტიები არის ისეთივე საკრედიტო რისკის მატარებელი,

36. პირობითი ვალდებულებები გაგრძელება

როგორცაც - სესხები. დოკუმენტირებული და კომერციული აკრედიტაციები, რომლებზეც გარანტიას ჯგუფი გასცემს მომხმარებლის სახელით, რაც მესამე მხარეს უფლებას აძლევს, მოთხოვნები წაუყენოს ჯგუფს გარკვეულ თანხამდე გარკვეული პირობებით, უზრუნველყოფილია შესაბამისი საქონლის მიწოდებით, რომლებსაც ისინი უკავშირდება, ან ფულადი დეპოზიტებით და ამიტომ ახასიათებთ უფრო დაბალი რისკი, ვიდრე პირდაპირ ნასესხებ სახსრებს.

კრედიტის გაგრძელების ვალდებულება წარმოადგენს კრედიტის ვადის გაგრძელების ნებართვების აუთვისებელ ნაწილს სესხების, გარანტიებისა თუ აკრედიტაციების სახით. კრედიტის გაცემის ვალდებულებასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკების დროს ჯგუფს აქვს პოტენციური დანაკარგები მთლიანი გამოუყენებელი ვალდებულებების ოდენობით. თუმცა, დანაკარგების სავარაუდო ოდენობა ნაკლებია გამოუყენებელი ვალდებულებების მთლიან ოდენობაზე, რადგან კრედიტის გაცემის ვალდებულებების უმეტესობა არის პირობითი და დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად აკმაყოფილებენ კლიენტები კონკრეტულ საკრედიტო სტანდარტებს. ჯგუფი ახდენს საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების ვადების მონიტორინგს, რადგან უფრო ხანგრძლივი ვადის მქონე ვალდებულებებს, როგორც წესი, უფრო მაღალი საკრედიტო რისკი აქვთ, ვიდრე მოკლევადიან ვალდებულებებს.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სტადიებად წარმოდგენილი დაუფარავი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	1,031,588	13,388	4,039
გაცემული აკრედიტაციები	283,671	-	-
გამოშვებული ფინანსური გარანტიები	509,835	1,139	723
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები (დარეზერვებამდე)	1,825,094	14,527	4,762
საკრედიტო ზარალის რეზერვი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებისთვის			
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	(1,268)	(219)	-
გაცემული აკრედიტაციები	(428)	-	-
გამოშვებული ფინანსური გარანტიები	(783)	-	-
საკრედიტო ზარალის რეზერვი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებისთვის	(2,479)	(219)	-
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	1,822,615	14,308	4,762

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სტადიებად წარმოდგენილი დაუფარავი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	1,008,262	40,296	2,667
გაცემული აკრედიტაციები	232,066	-	-
გამოშვებული ფინანსური გარანტიები	399,820	1,044	50
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები (დარეზერვებამდე)	1,640,148	41,340	2,717
საკრედიტო ზარალის რეზერვი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებისთვის			
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	(1,531)	(364)	(47)
გაცემული აკრედიტაციები	(436)	-	-
გამოშვებული ფინანსური გარანტიები	(799)	-	-
საკრედიტო ზარალის რეზერვი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებისთვის	(2,766)	(364)	(47)
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	1,637,382	40,976	2,670

36. პირობითი ვალდებულებები გამრძელება

პირობითი ვალდებულებების საკრედიტო ხარისხი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

31 დეკემბერი, 2023 წ.				
ათას ლარში	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	სულ
აუთვისებული საკრედიტო ხაზების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	978,851	3,999	-	982,850
- დაბალი	48,596	4,454	-	53,050
- საშუალო	4,140	3,895	-	8,035
- მაღალი	1	1,040	-	1,041
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	4,039	4,039
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	1,031,588	13,388	4,039	1,049,015
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(1,268)	(219)	-	(1,487)
საბალანსო ღირებულება	1,030,320	13,169	4,039	1,047,528
გაცემული აკრედიტივების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	283,671	-	-	283,671
- დაბალი	-	-	-	-
- საშუალო	-	-	-	-
- მაღალი	-	-	-	-
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	-	-
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	283,671	-	-	283,671
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(428)	-	-	(428)
საბალანსო ღირებულება	283,243	-	-	283,243
გაცემული ფინანსური გარანტიების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	508,916	-	-	508,916
- დაბალი	891	1,139	-	2,030
- საშუალო	28	-	-	28
- მაღალი	-	-	-	-
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	723	723
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	509,835	1,139	723	511,697
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(783)	-	-	(783)
საბალანსო ღირებულება	509,052	1,139	723	510,914

36. პირობითი ვალდებულებები გაგრძელება

პირობითი ვალდებულებების საკრედიტო ხარისხი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

	31 დეკემბერი, 2022 წ.				
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)		სულ
ათას ლარში					
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზების რისკის კატეგორია					
- ძალიან დაბალი	935,349	870	-		936,219
- დაბალი	68,729	32,329	-		101,058
- საშუალო	4,181	6,104	-		10,285
- მაღალი	3	993	-		996
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	2,667		2,667
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	1,008,262	40,296	2,667		1,051,225
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(1,531)	(364)	(47)		(1,942)
საბალანსო ღირებულება	1,006,731	39,932	2,620		1,049,283
გაცემული აკრედიტივების რისკის კატეგორია					
- ძალიან დაბალი	232,066	-	-		232,066
- დაბალი	-	-	-		-
- საშუალო	-	-	-		-
- მაღალი	-	-	-		-
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	-		-
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	232,066	-	-		232,066
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(436)	-	-		(436)
საბალანსო ღირებულება	231,630	-	-		231,630
გაცემული ფინანსური გარანტიების რისკის კატეგორია					
- ძალიან დაბალი	397,358	-	-		397,358
- დაბალი	2,462	1,044	-		3,506
- საშუალო	-	-	-		-
- მაღალი	-	-	-		-
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	50		50
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	399,820	1,044	50		400,914
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(799)	-	-		(799)
საბალანსო ღირებულება	399,021	1,044	50		400,115

აუთვისებელი საკრედიტო ხაზების, აკრედიტივების და გარანტიების მთლიანი დაუფარავი სახელშეკრულებო თანხა ყოველთვის არ წარმოადგენს სამომავლო ფულადი ნაკადების მოთხოვნებს, ვინაიდან ამ ფინანსურ ინსტრუმენტებს შეიძლება ვადა ამოეწუროს ან შეწყდეს დაფინანსების გარეშე. არაგაუქმებადი ვალდებულებები 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 293,278 ათას ლარს (2022 წ.: 313,199 ათასი ლარი).

ვალდებულების შესრულების გარანტია. ვალდებულების შესრულების გარანტია არის კონტრაქტი, რომელიც ითვალისწინებს კომპენსაციას, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას.

36. პირობითი ვალდებულებები გარანტიები

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სტადიებად წარმოდგენილი დაუფარავი ვალდებულებების შესრულების გარანტიები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია
დაუფარავი თანხა	1,602,884	2,804	29,230
საკრედიტო ბარალის რეზერვი	(2,462)	(7)	(6,126)
სულ ვალდებულებების შესრულების გარანტია	1,600,422	2,797	23,104

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სტადიებად წარმოდგენილი დაუფარავი ვალდებულებების შესრულების გარანტიები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია
დაუფარავი თანხა	1,495,335	12,704	15,831
საკრედიტო ბარალის რეზერვი	(2,997)	(4)	(4,204)
სულ ვალდებულებების შესრულების გარანტია	1,492,338	12,700	11,627

ფინანსური გარანტიების საკრედიტო ხარისხი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	სულ
ვალდებულებების შესრულების გარანტიის რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	1,584,657	-	-	1,584,657
- დაბალი	18,152	1,411	-	19,563
- საშუალო	75	1,393	-	1,468
- მაღალი	-	-	-	-
- ვალდებულებების შეუსრულებლობა	-	-	29,230	29,230
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	1,602,884	2,804	29,230	1,634,918
საკრედიტო ბარალის რეზერვი	(2,462)	(7)	(6,126)	(8,595)
საბალანსო ღირებულება	1,600,422	2,797	23,104	1,626,323

ჩვენ ყველამ

36. პირობითი ვალდებულებები გაგრძელება

ფინანსური გარანტიების საკრედიტო ხარისხი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	სულ
ვალდებულების შესრულების გარანტიის რისკის კატეგორია				
- - ძალიან დაბალი	1,466,676	-	-	1,466,676
- - დაბალი	21,143	2,749	-	23,892
- - საშუალო	7,495	9,955	-	17,450
- - მაღალი	21	-	-	21
- - ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	15,831	15,831
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	1,495,335	12,704	15,831	1,523,870
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,997)	(4)	(4,204)	(7,205)
საბალანსო ღირებულება	1,492,338	12,700	11,627	1,516,665

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება იყო 2,698 ათასი ლარი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2022 წ.: 3,177 ათასი ლარი).

მთლიანი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები შემდეგნაირად არის გამოხატული ვალუტებში:

ათას ლარში	2023	2022
ქართული ლარი	1,681,587	1,457,633
აშშ დოლარი	1,138,414	1,195,206
ევრო	569,022	484,040
სხვა	90,278	71,196
სულ	3,479,301	3,208,075

კაპიტალური დანახარჯის ვალდებულებები. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს აქვს სახელშეკრულებო კაპიტალური დანახარჯების ვალდებულება 91,056 ათასი ლარის ოდენობით (2022 წ.: 131,983 ათასი ლარი). მთლიანი თანხიდან 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის სათავო ოფისის მშენებლობასთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო ვალდებულებები შეადგენდა 54,348 ათას ლარს (2022 წ.: 105,623 ათასი ლარი).

37. არამაკონტროლებელი წილი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია ინფორმაცია არამაკონტროლებელი წილის მქონე თითოეულ შვილობილ

ათას ლარში	არამაკონტროლებელი პაკეტის ხმის უფლების მქონე აქციების წილი	არამაკონტროლებელი წილისთვის მიკუთვნებადი მოგება/(ზარალი)	დაგროვილი არამაკონტროლებელი წილი შვილობილ საწარმოში
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	0.47%	33	197

საწარმოზე 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	მოკლევადიანი აქტივები	გრძელვადიანი აქტივები	მოკლევადიანი ვალდებულებები	გრძელვადიანი ვალდებულებები	ამონაგები	მოგება/ (ზარალი)	მთლიანი სრული (ხარჯი)/ შემოსავალი	წმინდა ფულადი ნაკადები
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	2,972	31,507	3,736	1,155	21,653	9,549	9,549	106

ამ შვილობილი საწარმოების შეჯამებული ფინანსური ინფორმაცია 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ასეთია:

ათას ლარში	არამაკონტროლებელი პაკეტის ხმის უფლების მქონე აქციების წილი	არამაკონტროლებელი წილისთვის მიკუთვნებადი მოგება/(ზარალი)	დაგროვილი არამაკონტროლებელი წილი შვილობილ საწარმოში
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	0.47%	25	164

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია ინფორმაცია არამაკონტროლებელი წილის მქონე თითოეულ შვილობილ საწარმოზე 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ამ შვილობილი საწარმოების შეჯამებული ფინანსური ინფორმაცია 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ასეთია:

ათას ლარში	მოკლევადიანი აქტივები	გრძელვადიანი აქტივები	მოკლევადიანი ვალდებულებები	გრძელვადიანი ვალდებულებები	ამონაგები	მოგება/ (ზარალი)	მთლიანი სრული (ხარჯი)/ შემოსავალი	წმინდა ფულადი ნაკადები
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	2,284	22,314	3,429	1,178	14,886	3,400	3,400	(457)

38. ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა

2023 წლის მდგომარეობით, ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც ექვემდებარებოდა ურთიერთგადაფარვის, ურთიერთჩათვლის და მსგავს შეთანხმებებს, ასე გამოიყურებოდა:

			თანხები, რომლებიც ექვემდებარება ურთიერთჩათვლას და მსგავს შეთანხმებებს, რომელთა ურთიერთგადაფარვა არ ხდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში			
ათას ლარში	მთლიანი თანხები ურთიერთგადა- ფარვამდე ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში (ა)	მთლიანი თანხები ურთიერთგადა- ფარვის შემდეგ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში (ბ)	წმინდა თანხა ურთიერთგადა- ფარვის შემდეგ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში (გ) = (ა) - (ბ)	ფინანსური ინსტრუმენტები (დ)	მიღებული ფულადი უმრუნველ- ყოფა (ე)	კრედიტის წმინდა თანხა (გ)-(დ)-(ე)
აქტივები						
სხვა ფინანსური აქტივები:						
- საკრედიტო ბარათის მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული მოთხოვნები*	73,056	-	73,056	34,628	-	38,428
ურთიერთგადაფარვის, ურთიერთჩათვლის და მსგავს შეთანხმებებს დაქვემდებარებული აქტივები	73,056	-	73,056	34,628	-	38,428
სხვა ფინანსური ვალდებულებები:						
- საკრედიტო ბარათის მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული დავალიანება*	34,628	-	34,628	34,628	-	-
ურთიერთგადაფარვის, ურთიერთჩათვლის და მსგავს შეთანხმებებს დაქვემდებარებული ვალდებულებები	34,628	-	34,628	34,628	-	-

38. ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა გავრცელება

2022 წლის მდგომარეობით, ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც ექვემდებარებოდა ურთიერთგადაფარვის, ურთიერთჩათვლის და მსგავს შეთანხმებებს, ასე გამოიყურებოდა:

ათას ლარში	მთლიანი თანხები ურთიერთგადა- ფარვამდე ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში (ა)	მთლიანი თანხები ურთიერთგადა- ფარვის შემდეგ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში (ბ)	წმინდა თანხა ურთიერთგადა- ფარვის შემდეგ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში (გ) = (ა) - (ბ)	თანხები, რომლებიც ექვემდებარება ურთიერთჩათვლას და მსგავს შეთანხმებებს, რომელთა ურთიერთგადაფარვა არ ხდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში		
				ფინანსური ინსტრუმენტები (დ)	მიღებული ფულადი უმრუნველ- ყოფა (ე)	კრედიტის წმინდა თანხა (გ)-(დ)-(ე)
აქტივები						
გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	267,495	-	267,495	262,415	-	5,080
სხვა ბანკებთან გაფორმებული უკუგაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებები, რომელთა თავდაპირველი ვალდებულება ნაკლებია	370,022	-	370,022	370,022	-	-
სხვა ფინანსური აქტივები:						
- საკრედიტო ბარათის მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	46,724	-	46,724	22,785*	-	23,939*
ურთიერთგადაფარვის, ურთიერთჩათვლის და მსგავს შეთანხმებებს დაქვემდებარებული აქტივები	684,241	-	684,241	655,222*	-	29,019*
ვალდებულებები						
გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებები	262,415	-	262,415	262,415	-	-
სხვა ფინანსური ვალდებულებები:						
- საკრედიტო ბარათის მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული დავალიანება	22,785	-	22,785	22,785*	-	-*
ურთიერთგადაფარვის, ურთიერთჩათვლის და მსგავს შეთანხმებებს დაქვემდებარებული ვალდებულებები	285,200	-	285,200	285,200*	-	-*

* 2023 წლიდან ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა შეეცვალა ფინანსური ინსტრუმენტების წარდგენა, რომლებიც ექვემდებარება საკრედიტო ბარათით მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული მოთხოვნების და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვის და წარმოადგინა კრედიტის წმინდა თანხა. ჯგუფს ამჟამად არ აქვს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის კანონმდებლობით მინიჭებული უფლება, თუმცა პრაქტიკაში ამ თანხების ურთიერთგაქვითვა ხდება.

38. ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა გამრძელება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ურთიერთგადაფარული თანხა (ბ) სვეტში არის შემდეგ ორ თანხას შორის უმცირესი: (i) მთლიანი თანხა (ა) სვეტში წარმოდგენილ ურთიერთგადაფარვამდე და (ii) მასთან დაკავშირებული ინსტრუმენტის თანხა, რომელიც ექვემდებარება ურთიერთგადაფარვას. ანალოგიურად, (დ) და (ე) სვეტებში წარმოდგენილი თანხები შეზღუდულია (გ) სვეტში წარმოდგენილი კრედიტის ოდენობით თითოეული ინდივიდუალური ინსტრუმენტისთვის, რათა არ მოხდეს საბოლოო წმინდა კრედიტის ოდენობის რეალურზე ნაკლებით გაცხადება.

სხვა ბანკებში განთავსებული ანაბრები და სხვა ბანკებისგან მიღებული ანაბრები მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპის შეთანხმებების ფარგლებში ერთმანეთთან გაიქვითა ამ ფინანსურ ანგარიშგებაში და ინსტრუმენტები აისახა, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივი ან ვალდებულება.

ინფორმაციის გაცხადება არ ეხება მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებსა და ავანსებს და დაკავშირებულ მომხმარებელთა ანაბრების, თუ ისინი არ არის ერთმანეთთან გაქვითული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

39. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ჯგუფი აფორმებს სხვადასხვა წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს

ათას ლარში	2023	2022
სავალუტო ფორვარდების და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპების სამართლიანი ღირებულება, ასახული სხვა ფინანსურ აქტივებში ან ბანკების მიმართ მოთხოვნებში	41,038	69,921
სავალუტო ფორვარდების და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპების სამართლიანი ღირებულება, ასახული სხვა ფინანსურ ვალდებულებებში	(62,474)	(73,102)
სულ	(21,436)	(3,181)

სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპები. როგორც წესი, ჯგუფი წარმოებული სავალუტო ინსტრუმენტებით ვაჭრობს ბირჟის გარე ბაზარზე პროფესიონალ კონტრაქტებთან სტანდარტიზებული სახელშეკრულებით პირობებით. წარმოებულ ინსტრუმენტებს აქვს პოტენციურად ხელსაყრელი (აქტივები) ან არახელსაყრელი (ვალდებულებები) პირობები ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთების, სავალუტო კურსების ან სხვა ცვლადი მაჩვენებლების მერყეობის გამო, მათი ვადების გათვალისწინებით. წარმოებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების აგრეგირებული სამართლიანი ღირებულება დროდადრო შეიძლება მნიშვნელოვნად შეიცვალოს.

ცხრილში წარმოდგენილია ბალანსის თარიღისთვის მისაღები ან გადასახდელი ვალუტების სამართლიანი ღირებულებები ჯგუფის მიერ გაფორმებული სავალუტო ფორვარდული კონტრაქტების და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპების თანახმად. ცხრილში მოცემულია მთლიანი პოზიციები კონტრაქტების პოზიციების (და გადახდების) გაქვითვამდე და მოიცავს ხელშეკრულებებს შესაბამისი ბალანსის თარიღის შემდგომი ანგარიშსწორების თარიღებით.

	2023		2022	
	ხელშეკრულებები დადებითი სამართლიანი ღირებულებით	ხელშეკრულებები უარყოფითი სამართლიანი ღირებულებით	ხელშეკრულებები დადებითი სამართლიანი ღირებულებით	ხელშეკრულებები უარყოფითი სამართლიანი ღირებულებით
ათას ლარში				
სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპები: სამართლიანი ღირებულებები ბალანსის თარიღისთვის				
- აშშ დოლარი ანგარიშსწორებისას გადასახდელი (-)	(1,191,584)	(559,424)	(1,043,758)	(103,669)
- აშშ დოლარი ანგარიშსწორებისას მისაღები (+)	68,788	2,345,437	69,042	2,758,993
- ლარი ანგარიშსწორებისას გადასახდელი (-)	(47,973)	(181,665)	(53,019)	(408,702)
- ლარი ანგარიშსწორებისას მისაღები (+)	1,084,087	549,659	1,002,936	130,514
- ევრო ანგარიშსწორებისას გადასახდელი (-)	(33,344)	(2,309,183)	(16,534)	(2,489,689)
- ევრო ანგარიშსწორებისას მისაღები (+)	132,593	93,920	142,774	39,931
- ანგარიშსწორებისას სხვა გადასახდელი თანხები (-)	(45,828)	(40,093)	(35,729)	(913)
- ანგარიშსწორებისას სხვა მისაღები თანხები (+)	74,299	38,875	4,209	433
სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპების სამართლიანი ღირებულება	41,038	(62,474)	69,921	(73,102)
სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპების წმინდა სამართლიანი ღირებულება		(21,436)		(3,181)

40. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები

(ა) სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება

სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება ისეთი შეფასებაა, რომელსაც მოითხოვს ან უშვებს სააღრიცხვო სტანდარტები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონე, რომელსაც მიეკუთვნება სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება, ასეთია:

31 დეკემბერი, 2023 წ.						31 დეკემბერი, 2022 წ.					
ათას ლარში	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ სამარ- თლიანი ღირებუ- ლება	საბალან- სო ღირებუ- ლება	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ სამარ- თლიანი ღირებუ- ლება	საბალან- სო ღირებუ- ლება	
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული აქტივები											
ფინანსური აქტივები											
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით											
- კორპორაციული ობლიგაციები	40,466	1,184,535	-	1,225,001	1,225,001	36,630	1,254,755	-	1,291,385	1,291,385	
- უცხო ქვეყნის მთავრობის სახაზინო თამასუქები	303,850	-	-	303,850	303,850	35,583	-	-	35,583	35,583	
- საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	1,944,132	-	-	1,944,132	1,944,132	4,420	1,552,675	-	1,557,095	1,557,095	
- გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	-	-	-	267,495	-	-	267,495	267,495	
- კორპორაციული აქციები	-	-	2,478	2,478	2,478	-	-	665	665	665	
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით											
- სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპები, ასახული სხვა ფინანსურ აქტივებში ან ბანკების მიმართ მოთხოვნებში	-	41,038	-	41,038	41,038	-	69,921	-	69,921	69,921	
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ინვესტიცია, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	-	-	8,062	8,062	8,062	-	-	9,704	9,704	9,704	
სულ აქტივების სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება	2,288,448	1,225,573	10,540	3,524,561	3,524,561	344,128	2,877,351	10,369	3,231,848	3,231,848	
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ვალდებულებები											
ფინანსური ვალდებულებები											
სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპები, ასახული სხვა ფინანსურ ვალდებულებებში	-	62,474	-	62,474	62,474	-	73,102	-	73,102	73,102	
სულ ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება	-	62,474	-	62,474	62,474	-	73,102	-	73,102	73,102	

40. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები გაგრძელება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში 1-ელ, მე-2 და მე-3 დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა (2022 წ.: არა).

შეფასების მეთოდის აღწერა და მეორე დონის შეფასებისთვის სამართლიანი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების აღწერა:

სამართლიანი ღირებულება 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
ათას ლარში	2023	2022	შეფასების მეთოდი	გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული აქტივები				
– საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები, უცხოური ქვეყნის მთავრობის სახაზინო თამასუქები, კორპორაციული ობლიგაციები	1,184,535	2,807,430	დისკონტირებული ფულადი ნაკადები	სახელმწიფო ობლიგაციების შემოსავლიანობის მრუდი
– სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპები, ასახული ბანკების მიმართ მოთხოვნებში	41,038	69,921	ფორვარდული ფასწარმოქმნა დღევანდელი ღირებულების გაანგარიშებების გამოყენებით	ოფიციალური სავალუტო კურსი, ურისკო განაკვეთი
სულ აქტივების სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება მე-2 დონეზე	1,225,573	2,877,351		
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ვალდებულებები				
– სავალუტო ფორვარდები, ასახული სხვა ფინანსურ ვალდებულებებში	62,474	73,102	ფორვარდული ფასწარმოქმნა დღევანდელი ღირებულების გაანგარიშებების გამოყენებით	ოფიციალური სავალუტო კურსი, ურისკო განაკვეთი
სულ ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება მე-2 დონეზე	62,474	73,102		

შეფასების მეთოდის აღწერა და მე-3 დონის შეფასებისთვის სამართლიანი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების აღწერა:

	სამართლიანი ღირებულება 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
ათას ლარში	2023	2022	შეფასების მეთოდი	გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები	არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული აქტივები					
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ინვესტიცია, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	8,062	9,704	დისკონტირებული ფულადი ნაკადები	ნასესხები სახსრების საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი	ფულადი ნაკადების
- კორპორაციული აქციები	2,478	665	დისკონტირებული ფულადი ნაკადები	სახელმწიფო ობლიგაციების შემოსავლიანობის მრუდი	ფულადი ნაკადების
სულ აქტივების სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება მე-3 დონეზე	10,540	10,369			

40. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები გაგრძელება

ცვლილებები მე-2 და მე-3 დონის სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასების მეთოდში არ მომხდარა 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს (2022 წ.: არა).

ამოსავალი მონაცემების მგრძნობელობა სამართლიანი ღირებულების მიმართ – პროგნოზირებული ფულადი ნაკადების 10%-ით ზრდა/(შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების ზრდას/(შემცირებას) 292 ათასი ლარით/(292 ათასი ლარი).

სამართლიანი ღირებულების შეფასების ანალიზი, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონის მიხედვით, წარმოდგენილია მე-2 შენიშვნაში.

(ბ) აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, თუმცა მათი სამართლიანი ღირებულება მოცემულია განმარტებით შენიშვნებში

სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში შესაბამისი დონის მიხედვით გაანალიზებული სამართლიანი ღირებულებები და იმ აქტივების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით:

31 დეკემბერი, 2023 წ.					
ათას ლარში	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
ფინანსური აქტივები					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	936,988	2,754,244	-	3,691,232	3,691,232
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	-	11,135	-	11,135	11,135
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	-	1,572,506	-	1,572,506	1,572,506
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები:					
- კორპორაციული სესხები	-	-	8,312,499	8,312,499	8,210,100
- სამომხმარებლო სესხები	-	-	2,925,207	2,925,207	2,667,907
- იპოთეკური სესხები	-	-	5,156,836	5,156,836	4,702,477
- მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები	-	-	5,489,839	5,489,839	5,378,048
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	354,884	354,884	370,795
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	232,761	232,761	232,761
არაფინანსური აქტივები					
საინვესტიციო ქონება, თვითღირებულებით	-	-	21,903	21,903	15,235
სულ აქტივები (იმ აქტივების გამოკლებით, რომლებიც არ მონაწილეობს სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში)	936,988	4,337,885	22,493,929	27,768,802	26,852,196
ფინანსური ვალდებულებები					
მომხმარებელთა ანგარიშები	-	13,628,412	6,312,485	19,940,897	19,942,516
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,250,981	-	-	1,250,981	1,264,085
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	-	4,345,484	4,345,484	4,346,951
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	-	297,432	297,432	297,432
სუბორდინირებული ვალი	-	-	860,433	860,433	868,730
სულ ვალდებულებები (იმ ვალდებულებების გამოკლებით, რომლებიც არ მონაწილეობს სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში)	1,250,981	13,628,412	11,815,834	26,695,227	26,719,714
ვალდებულების შესრულების გარანტია	-	-	8,595	8,595	8,595
ფინანსური გარანტიები	-	-	783	783	783
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	-	-	1,915	1,915	1,915
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები	-	-	11,293	11,293	11,293

40. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები გაგრძელება

31 დეკემბერი, 2022 წ.					
ათას ლარში	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
ფინანსური აქტივები					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,224,265	2,561,833	-	3,786,098	3,786,098
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	-	6,298	-	6,298	6,298
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	-	2,047,564	-	2,047,564	2,047,564
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები:					
- კორპორაციული სესხები	-	-	6,336,111	6,336,111	6,236,011
- სამომხმარებლო სესხები	-	-	2,662,334	2,662,334	2,328,868
- იპოთეკური სესხები	-	-	4,863,317	4,863,317	4,219,260
- მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები	-	-	4,708,953	4,708,953	4,713,303
ფინანსურ იჭარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები			288,852	288,852	288,886
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	167,373	167,373	167,373
არაფინანსური აქტივები					
საინვესტიციო ქონება, თვითღირებულებით	-	-	25,683	25,683	22,154
სულ აქტივები (იმ აქტივების გამოკლებით, რომლებიც არ მონაწილეობს სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში)	1,224,265	4,615,695	19,052,623	24,892,583	23,815,815
ფინანსური ვალდებულებები					
მომხმარებელთა ანგარიშები	-	12,241,574	5,585,966	17,827,540	17,841,357
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,188,684	-	-	1,188,684	1,209,813
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	-	3,880,943	3,880,943	3,885,360
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	-	249,656	249,656	249,656
სუბორდინირებული ვალი	-	-	587,218	587,218	590,148
სულ ვალდებულებები (იმ ვალდებულებების გამოკლებით, რომლებიც არ მონაწილეობს სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში)	1,188,684	12,241,574	10,303,783	23,734,041	23,776,334
ვალდებულების შესრულების გარანტია	-	-	7,205	7,205	7,205
ფინანსური გარანტიები	-	-	799	799	799
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	-	-	2,378	2,378	2,378
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები	-	-	10,382	10,382	10,382

სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მეორე და მესამე დონეში სამართლიანი ღირებულებები შეფასდა დისკონტირებული ფულადი ნაკადების შეფასების მეთოდის გამოყენებით. არაკონტირებული ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება გამოითვალა მომავალში მოსალოდნელი საპროცენტო ფულადი ნაკადების საფუძველზე, რომლებიც დისკონტირებულია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და დარჩენილი დაფარვის ვადის მქონე ახალი ინსტრუმენტებისთვის დადგენილი საპროცენტო განაკვეთებით. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება შეფასდა საბაზრო შესაძარისი მონაცემების გამოყენებით.

საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების დისკონტირება მოხდა ჯგუფის საკუთარი ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთით. მოთხოვნამდე ვალდებულებების დისკონტირება მოხდა პირველი თარიღიდან, როდესაც ჯგუფს მოეთხოვებოდა თანხის გადახდა. საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ დავალიანება, სუბორდინირებული ვალი და სხვა ფინანსური ვალდებულებები მე-2 დონიდან მე-3 დონეზე გადავიდა. იმ აქტივებისა და ვალდებულებების, რომლებიც შეფასებული არ არის სამართლიანი ღირებულებით, მე-2 და მე-3 დონის შეფასების მეთოდებში ცვლილებები არ შესულა 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში (2022 წ.: არა).

41. ფინანსური ინსტრუმენტების წარდგენა შაფასების კატეგორიის მიხედვით

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია ფინანსური აქტივების კლასების შეჯერება ამ შეფასების კატეგორიებთან

ათას ლარში	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	სულ
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,691,232	-	-	3,691,232
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	11,135	-	-	11,135
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	1,572,506	-	-	1,572,506
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	20,958,532	-	-	20,958,532
სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	3,475,461	-	3,475,461
სხვა ფინანსური აქტივები	232,761	-	49,100	281,861
სულ ფინანსური აქტივები, რომლებიც ფასს 9-ის მიხედვით იყოფა შეფასების კატეგორიებად	26,466,166	3,475,461	49,100	29,990,727
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	-	370,795
არაფინანსური აქტივები	-	-	-	1,409,614
სულ აქტივები	26,466,166	3,475,461	49,100	31,771,136

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	სულ
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,786,098	-	-	3,786,098
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	6,298	-	-	6,298
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	2,047,564	-	-	2,047,564
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	17,497,442	-	-	17,497,442
სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	2,884,728	-	2,884,728
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	267,495	-	267,495
სხვა ფინანსური აქტივები	167,373	-	79,625	246,998
სულ ფინანსური აქტივები, რომლებიც ფასს 9-ის მიხედვით იყოფა შეფასების კატეგორიებად	23,504,775	3,152,223	79,625	26,736,623
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	-	288,886
არაფინანსური აქტივები	-	-	-	1,303,501
სულ აქტივები	23,504,775	3,152,223	79,625	28,329,010

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია ფინანსური აქტივების კლასების შეჯერება ამ შეფასების კატეგორიებთან 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

შეფასების მიზნებისთვის, ფასს 9 ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას ახდენს მე-2 შენიშვნაში აღწერილ კატეგორიებად.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ყველა ფინანსური ვალდებულება, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების გარდა, აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები მიეკუთვნება ფასს 9-ის მიხედვით შეფასების კატეგორიას „სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები, მოგებაში ან ზარალში ასახვით“.

42. დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციები

ბასს 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით, როგორც წესი, მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ისინი ექვემდებარებიან საერთო კონტროლს, ან ერთ მხარეს შეუძლია გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა შეუძლია მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ ან საოპერაციო გადანაცვებებზე. დაკავშირებულ მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას:

- მხარეები, რომლებსაც ჯგუფში აქვთ არსებითი საკუთრების წილი (5%-ზე მეტი ბენეფიციარული საკუთრების წილი 2023 წლისა და 2022 წლისთვის) ან ჰყავთ წარმომადგენლები დირექტორთა საბჭოში, მიიჩნევიან მნიშვნელოვან აქციონერებად.
- უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაში შედის ბანკის დირექტორთა საბჭო.
- დაკავშირებული მხარეები, რომლებიც არ შედიან მნიშვნელოვან აქციონერებში და უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელებში, წარმოდგენილები არიან სხვა დაკავშირებულ მხარეებში.

გარიგებები ჯგუფსა და მის შვილობილ საწარმოებს შორის ასევე აკმაყოფილებს დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების განმარტებას.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებულ მხარეებთან ჯგუფის დაუფარავი ნაშთები ასე გამოიყურებოდა:

ათას ლარში	ხელშეკრუ- ლებით დადგენილი საპროცენტო განაკვეთი	მნიშვნე- ლოვანი აქციო- ნერები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვა- ნელობა	სხვა დაკავში- რებული მხარეები	მეკავშირე საწარმოები	უშუალო მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდება- რებული კომპანიები
2023							
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და ავანსები	3.9%-36.0%	–	5,655	1,461	–	–	–
მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების საკრედიტო ზარალის რეზერვი	–	–	–	1	–	–	–
მომხმარებელთა ანგარიშები	0%-12.4%	169	6,693	26,425	4,386	99,075	47,791
გარანტიები	–	–	–	–	–	–	223
2022							
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და ავანსები	4.4%-36.0%	–	6,097	1,135	–	–	–
მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების საკრედიტო ზარალის რეზერვი	–	–	3	–	–	–	–
მომხმარებელთა ანგარიშები	0%-12.5%	1,248	25,106	51,490	4,341	90,358	45,442
გარანტიები	–	–	–	–	–	–	357

ხელმოწერა

42. დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციები გაგრძელება

დაკავშირებულ მხარეებთან ჯგუფის შემოსავლის და ხარჯის მუხლები, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის კომპენსაციის გამოკლებით, 2023 და 2022 წლებში ასე გამოიყურებოდა:

ათას ლარში	მნიშვნე- ლოვანი აქციონერები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვა- ნელობა	სხვა დაკავში- რებული მხარეები	მეკავშირე საწარმოები	უშუალო მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები
2023						
საპროცენტო შემოსავალი – მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	248	109	-	-	-
საპროცენტო ხარჯი	24	348	610	183	9,280	5,060
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან	8	18	148	2	8	1,625
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები (თანამშრომლებზე გაცემული დანახარჯების გარდა)	-	727	795	-	-	-
2022						
საპროცენტო შემოსავალი – მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	287	93	-	-	-
საპროცენტო ხარჯი	10	359	948	140	2,568	3,691
საკომისიო შემოსავალი	6	21	134	2	482	747
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები (თანამშრომლებზე გაცემული დანახარჯების გარდა)	-	443	400	-	-	-

აგრეგირებული სასესხო თანხები, რომლებიც გაცემულია დაკავშირებული მხარეებისთვის ან გადახდილია მათ მიერ 2023 წლისა და 2022 წლის განმავლობაში, ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	მნიშვნელოვანი აქციონერები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები
2023			
დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული თანხები წლის განმავლობაში		218	2,081
დაკავშირებული მხარეების მიერ დაფარული თანხები წლის განმავლობაში	(218)	(2,882)	(2,337)
2022			
დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული თანხები წლის განმავლობაში		43	2,007
დაკავშირებული მხარეების მიერ დაფარული თანხები წლის განმავლობაში	(59)	(2,233)	(1,197)

42. დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციები გაგრძელება

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „თიბისი ბანკის“ გარიგებები და ნაშთები თავის შვილობილ საწარმოებთან ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
შვილობილ საწარმოებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების მთლიანი თანხა	20,082	19,492
შვილობილი საწარმოების მომხმარებელთა ანგარიშები	172,587	135,236
სხვა ფინანსური აქტივები	101,945	66,276
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	6,681	4,761
ინვესტიცია შვილობილ საწარმოებში	31,453	31,513

სს „თიბისი ბანკის“ შემოსავლის და ხარჯების მუხლები თავის შვილობილ საწარმოებთან ასე გამოიყურებოდა:

ათას ლარში	2023	2022
საპროცენტო შემოსავალი	4,908	3,705
საპროცენტო ხარჯი	7,885	6,487
საკომისიო შემოსავალი	11,761	8,792
საკომისიო ხარჯი	48,347	32,593
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	21,311	5,876
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯი	3,974	5,466

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შვილობილ და მეკავშირე საწარმოებში „თიბისი ბანკის“ ინვესტიციების დეტალური ჩაშლა ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	2023	2022
შპს „თიბისი კრედიტი“	12,760	12,760
სს „თიბისი ლიზინგი“	11,777	11,777
სს „კრედიტინფო საქართველო“	3,007	2,528
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	2,275	2,275
შპს „თიბისი ინვესტ-ჯორჯია“	1,883	1,883
შპს „თიბისი კაპიტალი“	1,838	1,938
შპს „თიბისი კაპიტალ ესეთ მენეჯმენტ“	850	750
შპს „თიბისი ფეი“	70	70
შპს „ინდექსი“	-	60
ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე საწარმოებში*	34,460	34,041

*წლიდან წლამდე არაარსებითი ცვლილებების დინამიკის გათვალისწინებით, წინა წელთან შედარებით მომხდარ ცვლილებებზე დეტალური ინფორმაცია არ გამჟღავნებულია.

42. დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციები გაგრძელება

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მეკავშირე საწარმოებში ჯგუფის ინვესტიციების დეტალური ჩაშლა ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	2023	2022
სს „კრედიტინფო საქართველო“	3,007	2,528
სს „საქართველოს საფონდო ბირჟა“	202	202
სს „თბილისის საფონდო ბირჟა“	995	991
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში*	4,204	3,721

*წლიდან წლამდე არაარსებითი ცვლილების დინამიკის გათვალისწინებით, წინა წელთან შედარებით მომხდარ ცვლილებებზე დეტალური ინფორმაცია არ გამჟღავნებულია.

ქვემოთ წარმოდგენილია უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების კომპენსაცია:

ათას ლარში	2023		2022	
	ხარჯი	დარიცხული ვალდებულება	ხარჯი	დარიცხული ვალდებულება
ხელფასები და მოკლევადიანი პრემიები	10,666	–	12,340	–
აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურება წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით	11,695	–	16,888	–
სულ	22,361	–	29,228	–

43. საანგარიშგებო პერიოდის შავდროში მოვლენები

2024 წლის 15 თებერვალს სს „თიბისი ბანკმა“ გამოაცხადა 2023 წლის საბოლოო დივიდენდი 7.46 ლარის ოდენობით სს „თიბისი ბანკის“ ერთ აქციაზე.

ქვემოთ მოცემულია დაკავშირებული სამეურნეო სუბიექტების სრული სია და მათი დაფუძნების ქვეყანა.

კომპანიის დასახელება	რეგისტრაციის ქვეყანა
სს „თიბისი ბანკი“	მარტანიშვილის ქ.#7, 0102, თბილისი, საქართველო
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	აღმაშენებლის გამზირი 154, 0112, თბილისი, საქართველო
შპს „თიბისი კაპიტალი“	ჭავჭავაძის გამზირი #11, 0179, თბილისი, საქართველო
სს „თიბისი ლიზინგი“	ჭავჭავაძის გამზირი #76, 0162, თბილისი, საქართველო
შპს „თიბისი კრედიტი“	28 მაისის ქუჩა # 71-77, AZ1010, ბაქო, აზერბაიჯანი
შპს „თიბისი ფი“	მარტანიშვილის ქ.#7, 0102, თბილისი, საქართველო
შპს „თიბისი ინვესტი“	იაბონიკის ქუჩა #7, 52520, თელ-ავივი, ისრაელი
შპს „თიბისი ინვესტი ინტერნეიშენალი“	მარტანიშვილის ქ.#7, 0102, თბილისი, საქართველო
უნივერსიტეტის განვითარების ფონდი	ჭავჭავაძის გამზირი #1, 0128, თბილისი, საქართველო
სს „კრედიტინფო საქართველო“	თარხნიშვილის ქუჩა #2, 0179, თბილისი, საქართველო
შპს „საქართველოს ნატურალური პროდუქტები“	ჭავჭავაძის გამზირი #1, 0128, თბილისი, საქართველო
სს „მოხი პლიუსი“	ვაჟა-ფშაველას გამზ. #45, 0177, თბილისი, საქართველო
სს „ნავთობპროდუქტების სადისტრიბუციო კორპორაცია“	წყალსადენის ქუჩა #11, 0153, თბილისი, საქართველო
სს „ჯორჯიან ქარდი“	ბელიაშვილის ქუჩა #106, 0159, თბილისი, საქართველო
სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარი“	ჭავჭავაძის გამზირი #74, 0162, თბილისი, საქართველო
სს „გივი ზალდასტანიშვილის სახელობის ამერიკული აკადემია თბილისში“	ჭავჭავაძის გამზირი #37, 0162, თბილისი, საქართველო
გაერთიანებული კლირინგ ცენტრი	სულხან-საბას ქუჩა # 5, 0105, თბილისი, საქართველო
ასოციაცია „საქართველოს საბანკო-საფინანსო აკადემია“	აღმაშენებლის გამზირი 123, 0112, თბილისი, საქართველო
სს „თბილისის ქალაქი“	რუსთაველის გამზირი #15, 0108, თბილისი, საქართველო
შპს „თიბისი ტრედი“	ჭავჭავაძის გამზირი #11ა, 0179, თბილისი, საქართველო
სს „თბილისის საფონდო ბირჟა“	ვაჟა-ფშაველას გამზირი #71, მე-8 კორპუსი, მე-2 სართული, თბილისი, საქართველო
სს „საქართველოს საფონდო ბირჟა“	ჭავჭავაძის გამზირი #74ა, ვაკე-საბურთალო, თბილისი, საქართველო
სს „კავკასრეესტრი“	ჭავჭავაძის გამზირი #74ა, ვაკე-საბურთალო, თბილისი, საქართველო
შპს „თიბისი კაპიტალ ესეთ მენეჯმენტ“	მარტანიშვილის ქ.#7, 0102, თბილისი, საქართველო
სვიფტი	ადელ ავენიუ #1, B-1310, ლა ჰულპე, ბელგია
სს „დაივერსიფაიდ კრედიტ პორტფოლიო“	მარტანიშვილის ქ.#7, 0102, თბილისი, საქართველო
სს „Globally Diversified bond fund“	მარტანიშვილის ქ.#7, 0102, თბილისი, საქართველო

4

თავი

დამატებითი ინფორმაცია

ბიკან ყაჩაღი

ტერმინები

ბანკი	სააქციო საზოგადოება თიბისი ბანკი
თავმჯდომარე	სს თიბისი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე
კოდექსი	გაერთიანებული სამეფოს კორპორაციული მართვის კოდექსი
კომპანია	სს თიბისი ბანკის ჯგუფი
კონვერსიის კოეფიციენტი	გენერირებული ლიდებიდან გაცემული სესხების რაოდენობა
კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება (CIB)	იურიდიული პირი/აფილირებულ პირთა ჯგუფი, რომლის წლიური შემოსავალი აღემატება 15.0 მილიონ ლარს ან რომლებმაც მიიღეს 6.0 მილიონ ლარზე მეტი ღირებულების სახსრები. ზოგიერთი სხვა ბიზნეს კლიენტი ასევე შეიძლება მიეკუთვნოს CIB სეგმენტს ან გადაეცეს მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების (MSME) სეგმენტს დისკრეციული პრინციპით. გარდა ამისა, CIB მოიცავს დაგროვილი ქონების მართვის (WM) კერძო საბანკო მომსახურებას შეძლებულ ფიზიკურ პირებისათვის (HNWI), რომელთა ბარიერი შეადგენს 250,000 აშშ დოლარს მართვის ქვეშ მყოფ აქტივებზე (AUM), ასევე დისკრეციულ საფუძველზე.
DAU/MAU	ყოველდღიურად აქტიური მომხმარებლების რაოდენობის შეფარდება ყოველთვიურად აქტიურ მომხმარებლების რაოდენობასთან. DAU/MAU გამოითვლება მხოლოდ ბანკის ინტერნეტ და მობილური ბანკინგისთვის
ყოველდღიური აქტიური ციფრული მომხმარებლების რაოდენობა (DAU)	ციფრული ინდივიდუალური მომხმარებლების თვიური საშუალო რაოდენობა, რომლებიც ჩვენს ციფრულ არხებს დღეში ერთხელ მაინც უერთდებიან
ყოველთვიური აქტიური ციფრული მომხმარებლების რაოდენობა (MAU)	ინდივიდუალური მომხმარებელი რომლებიც ჩვენს ციფრულ აპლიკაციას თვეში მინიმუმ ერთხელ მაინც უერთდებიან
ENPS (თანამშრომელთა ლოიალობის ინდექსი)	თანამშრომელთა ლოიალობის ინდექსი ზომავს თანამშრომელთა ლოიალობას და ასახავს ჩვენი კოლეგების მიერ მეგობრებისა და ოჯახის წევრებისათვის თავიანთი დაწესებულების რეკომენდაციის მიცემის ალბათობას
ESG და ეთიკის კომიტეტი	საბჭოს დონეზე არსებული კომიტეტი, რომლის დანიშნულებაცაა მხარი დაუჭიროს და კონსულტაცია გაუწიოს სამეთვალყურეო საბჭოს ESG-ს და კლიმატთან დაკავშირებულ საკითხებზე ზედამხედველობაში
ESG კომიტეტი	აღმასრულებელი მენეჯმენტის დონეზე არსებული კომიტეტი, რომლის დანიშნულებაცაა მხარი დაუჭიროს და კონსულტაცია გაუწიოს თიბისი ბანკის მენეჯმენტს ESG-ს და კლიმატთან დაკავშირებულ საკითხებზე ზედამხედველობაში
აღმასრულებელი მენეჯმენტი	სს თიბისი ბანკის აღმასრულებელი მენეჯმენტი
ჯგუფი	სს თიბისი ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები
ზრდა მუდმივ სავალუტო ბაზაზე	აღნიშნავს ზრდას საწყისი პერიოდის ფიქსირებული გაცვლითი კურსით
ლიდი	პოტენციური კლიენტი, რომელმაც გამოხატა ინტერესი პროდუქტის მიმართ
ყოველთვიურად აქტიური ბარათის მფლობელი (MACH)	საცალო მომხმარებელთა რაოდენობა, რომლებმაც თვეში ერთხელ მაინც განახორციელეს მინიმუმ ერთი ტრანზაქცია თიბისის ბარათით
მიკრო სესხები	მოიცავს უზრუნველყოფილ ბიზნეს და აგრო სესხებს 1 მილიონ ლარამდე, ასევე მიკრო ბიზნესებს, რომელთა მაქსიმალური ბრუნვა 2 მილიონი ლარია
MSME (მიკრო, მცირე და საშუალო) სეგმენტი	ბიზნეს კლიენტები (იურიდიული პირები და კერძო ფიზიკური პირები, რომლებიც შემოსავალს იღებენ ბიზნეს საქმიანობიდან), რომლებიც არ შედიან CIB სეგმენტში
MSME ყოველთვიური აქტიური მომხმარებლები	MSME იურიდიული პირი, რომელმაც გამოიყენა Business mBank ან iBank მინიმუმ ერთხელ, ან ჰქონდა მინიმუმ ერთი აქტიური საკრედიტო პროდუქტი, ან შეასრულა მინიმუმ ერთი სადებეტო ტრანზაქცია, ან ჰქონდა ნებისმიერი ტიპის დეპოზიტი ნაშთით გარკვეულ ზღვარს ზემოთ
NPS (მომხმარებელთა ლოიალობის ინდექსი)	ლოიალობის ინდექსით იზომება, თუ რამდენად მზად არიან კლიენტები, ურჩიონ სხვებს ჩვენი პროდუქტები და მომსახურება

ყოველთვიურად აქტიური მომხმარებლები	ქართული ბიზნესისთვის, ფიზიკური პირი, რომელსაც აქვს მინიმუმ ერთი აქტიური პროდუქტი საანგარიშგებო თარიღისთვის ან შეასრულა მინიმუმ ერთი ტრანზაქცია გასული თვის განმავლობაში. უზბეკეთის ბიზნესისთვის, ინდივიდუალური მომხმარებელი, რომელიც თვეში ერთხელ მაინც შევიდა ციფრულ აპლიკაციაში
საცალო სეგმენტი	არასამეწარმეო ფიზიკური პირი კლიენტები
სამეთვალყურეო საბჭო	სს თიბისი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო
თიბისი აქტივების მართვა	შპს თიბისი აქტივების მართვა
თიბისი ბანკი	სს თიბისი ბანკის ჯგუფი და მისი შვილობილი კომპანიები
TBC Bank Group PLC	საჯარო შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანია, რომელიც რეგისტრირებულია ინგლისსა და უელსში. ეს არის სს თიბისი ბანკის (ბანკი) და კომპანიების ჯგუფის მშობელი კომპანია, რომელიც ძირითადად საქმიანობენ საქართველოში საფინანსო სექტორში. იგი ასევე სთავაზობს არაფინანსურ მომსახურებას TNET-ის მეშვეობით, რომელიც არის ყველაზე დიდი ციფრული ეკოსისტემა საქართველოში. 2019 წლიდან მან გააფართოვა თავისი საქმიანობა უზბეკეთში, სადაც მომხმარებლებს სთავაზობს სწრაფად მზარდ საცალო ციფრულ ფინანსურ სერვისებს. TBC Bank Group PLC განთავსებულია ლონდონის საფონდო ბირჟაზე სიმბოლოთი TBCG
თიბისი კაპიტალი	შპს თიბისი კაპიტალი
თიბისი ინვესტი	შპს თიბისი ინვესტი
სს თიბისი	სს თიბისი ბანკი
თიბისი ლიზინგი	სს თიბისი ლიზინგი
თიბისი ფეი	შპს თიბისი ფეი
TBC PLC	საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფი“
TBCG	საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფი“

შესრულების ალტერნატიული მაჩვენებლები

ჯგუფი იყენებს შესრულების ალტერნატიული მაჩვენებლების (APMS) ფართო სპექტრს ჯგუფის მუშაობის შესაფასებლად. ეს ზომები შეიძლება დაჯგუფდეს შემდეგნაირად:

- მომგებიანობა
- აქტივების ხარისხი და პორტფელის კონცენტრაცია
- კაპიტალის და ლიკვიდურობის პოზიციები

შესრულების გარკვეული მაჩვენებლები გამოითვლება ცალ-ცალკე მხოლოდ ბანკისთვის იმ მიზნით, რომ ხაზი გაესვას ბანკის საქმიანობას, რომელიც არის ჯგუფის ძირითადი შვილობილი კომპანია, და ასევე გააადვილოს პარტნიორ კომპანიებთან შედარება.

მარეგულირებელი საქმიანობის მაჩვენებლები გამოითვლება ბანკისადმი ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად მხოლოდ ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების საფუძველზე.

ტერმინი	#	ტიპი	განმარტება
მომგებიანობა			
ROE	1	ფასს-ზე დაფუძნებული	უკუგება კაპიტალზე (ROE) უდრის მოგებას, რომელიც მოდის მფლობელებზე, გაყოფილს საერთო აქციონერების კაპიტალის ყოველთვიურ საშუალო მაჩვენებელზე, რომელიც მოდის PLC-ის წილის მფლობელებზე იმავე პერიოდისთვის; მოყვანილია წლიურად, საჭიროების შემთხვევაში.
ROA	2	ფასს-ზე დაფუძნებული	უკუგება აქტივებზე (ROA) უდრის პერიოდის მოგებას, გაყოფილს იმავე პერიოდის ყოველთვიურ საშუალო ჯამურ აქტივებზე; მოყვანილია წლიურად, საჭიროების შემთხვევაში.
ხარჯების შემოსავლებთან თანაფარდობის კოეფიციენტი	3	ფასს-ზე დაფუძნებული	ხარჯების შემოსავლებთან თანაფარდობის კოეფიციენტი უდრის პერიოდის მთლიან საოპერაციო ხარჯებს, გაყოფილს იმავე პერიოდის მთლიან შემოსავალზე. (შემოსავალი წარმოადგენს წმინდა საპროცენტო შემოსავლის, წმინდა მოსაკრებლებისა და საკომისიო შემოსავლის და სხვა არასაპროცენტო შემოსავლის ჯამს).
წმინდა საპროცენტო მარჟა (NIM)	4	ფასს-ზე დაფუძნებული	NIM არის წმინდა საპროცენტო შემოსავალი, გაყოფილი ყოველთვიურ საპროცენტო სარგებლის მიმღებ აქტივებზე; მოყვანილია წლიურად, საჭიროების შემთხვევაში. საპროცენტო სარგებლის მიმღებ აქტივებში შედის საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გარდა CIB აქციებისა), წმინდა ინვესტიციები საფინანსო იჯარაში, წმინდა სესხები და საკრედიტო დაწესებულებებიდან მისაღები თანხები.
სესხების ეფექტური განაკვეთი	5	ფასს-ზე დაფუძნებული	სესხების ეფექტური განაკვეთი უდრის საპროცენტო შემოსავალს სესხებსა და ავანსებზე, გაყოფილს ყოველთვიურ საშუალო მთლიან სესხებსა და ავანსებზე; მოყვანილია წლიურად, საჭიროების შემთხვევაში.
დეპოზიტების ეფექტური განაკვეთი	6	ფასს-ზე დაფუძნებული	დეპოზიტების ეფექტური განაკვეთი უდრის საპროცენტო ხარჯს კლიენტის ანგარიშებზე, გაყოფილს ყოველთვიურ საშუალო ჯამურ ანაბრებზე; მოყვანილია წლიურად, საჭიროების შემთხვევაში.
დაფინანსების ხარჯი	7	ფასს-ზე დაფუძნებული	დაფინანსების ხარჯი უდრის მთლიანი საპროცენტო ხარჯისა და წმინდა საპროცენტო მოგების ჯამს სავალუტო სვოპებზე (შეყვანილია დაფინანსების მართვის მიზნებისთვის), გაყოფილს ყოველთვიურ საშუალო საპროცენტო ვალდებულებებზე; მოყვანილია წლიურად, საჭიროების შემთხვევაში.

აქტივების ხარისხი და პორტფელის კონცენტრაცია

რისკის ხარჯი	8	ფასს-ზე დაფუძნებული	რისკის ხარჯი უდრის კლიენტების საკრედიტო ზარალის რეზერვებს, გაყოფილს ყოველთვიურ საშუალო მთლიან სესხებსა და კლიენტების ავანსებზე; მოყვანილია წლიურად, საჭიროების შემთხვევაში.
PAR 90 მთლიანი სესხებთან	9	ფასს-ზე დაფუძნებული	PAR 90-ის მთლიან სესხებთან თანაფარდობა უდრის იმ სესხებს, რომლებისთვისაც ძირი ან პროცენტის დაფარვა ვადაგადაცილებულია 90 დღეზე მეტი ვადით, გაყოფილს იმავე პერიოდის მთლიან სასესხო პორტფელზე.
NPL-ები მთლიანი სესხებთან	10	ფასს-ზე დაფუძნებული	უმოქმედო სესხები (NPL) მთლიან სესხებთან უდრის სესხებს ძირითად ან საპროცენტო გადასახდელებზე 90 დღით ვადაგადაცილებულ, და აშკარად გამოხატული სისუსტის მქონე სესხებს, მიუხედავად ნებისმიერი ვადაგადაცილებული თანხის არსებობისა ან ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობისა, გაყოფილს იმავე პერიოდის მთლიან სასესხო პორტფელზე.

უმოქმედო სესხის ანარიცხების დაფარვის კოეფიციენტი	11	ფასს-ზე დაფუძნებული	უმოქმედო სესხის რეზერვის დაფარვა უდრის კლიენტების მთლიანი საკრედიტო ზარალის რეზერვს გაყოფილს უმოქმედო სესხებზე.
სულ უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი	12	ფასს-ზე დაფუძნებული	მთლიანი NPL დაფარვა უდრის მთლიანი საკრედიტო ზარალის რეზერვს და შესაბამისი NPL სესხის უზრუნველყოფის მინიმალურ თანხას (ფულადი სახსრების, ოქროს, უძრავი ქონების და პერსონალური სესხის %-50% დიაპაზონში "შეკრეჭვის" შემდეგ) და მის მთლიან საკრედიტო რისკს გაყოფილს NPL სესხების მთლიან რისკზე.
საკრედიტო ზარალის დონე მთლიანი სესხებთან	13	ფასს-ზე დაფუძნებული	საკრედიტო ზარალის დონე მთლიან სესხებთან მიმართებაში უდრის კლიენტების საკრედიტო ზარალის რეზერვებს, გაყოფილს იმავე პერიოდის მთლიან სასესხო პორტფელზე.
დაკავშირებული მხარეების სესხები მთლიანი სესხებთან	14	ფასს-ზე დაფუძნებული	დაკავშირებული მხარეების მიმართება მთლიან სესხებთან უდრის დაკავშირებულ მხარეების სესხებს, გაყოფილს მთლიან სასესხო პორტფელზე.
ტოპ 10 მსესხებელი მთლიან პორტფელში	15	ფასს-ზე დაფუძნებული	ტოპ 10 მსესხებელი მთლიან პორტფელთან მიმართებაში უდრის ტოპ 10 მსესხებლის მთლიან სასესხო თანხას, გაყოფილს მთლიან სასესხო პორტფელზე.
ტოპ 20 მსესხებელი მთლიან პორტფელში	16	ფასს-ზე დაფუძნებული	ტოპ 20 მსესხებელი მთლიან პორტფელთან მიმართებაში უდრის ტოპ 20 მსესხებლის მთლიან სასესხო თანხას, გაყოფილს მთლიან სასესხო პორტფელზე.

კაპიტალის და ლიკვიდურობის პოზიციები

წმინდა სესხები დეპოზიტებთან მიმართებაში და IFI დაფინანსების კოეფიციენტი	17	ფასს-ზე დაფუძნებული	დეპოზიტებთან მიმართებაში წმინდა სესხების და IFI დაფინანსების კოეფიციენტი უდრის წმინდა სესხებს, გაყოფილს მთლიან დეპოზიტებზე და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებიდან მიღებულ სესხებზე.
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NSFR)		მარეგულირებელზე დაფუძნებული	NSFR უდრის სტაბილური დაფინანსების ხელმისაწვდომ ოდენობას, გაყოფილს სტაბილური დაფინანსების საჭირო ოდენობაზე, როგორც ეს განსაზღვრულია ეროვნული ბანკის მიერ ბაზელ III-ის გაიდლაინების შესაბამისად. გაანგარიშებული კეთდება მხოლოდ ბანკისთვის.
ლიკვიდურობის დაფარვის კოეფიციენტი (LCR)		მარეგულირებელზე დაფუძნებული	LCR უდრის მაღალი ხარისხის ლიკვიდურ აქტივებს, გაყოფილს მთლიანი წმინდა ფულადი სახსრების გადინების თანხაზე, როგორც ეს განსაზღვრულია სეპ-ის მიერ. გაანგარიშებული კეთდება მხოლოდ ბანკისთვის.
ლევერიჯი	18	ფასს-ზე დაფუძნებული	ლევერიჯი უდრის მთლიანი აქტივების მიმართებას მთლიან კაპიტალთან.
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი (CET1) (ბაზელ III)		მარეგულირებელზე დაფუძნებული	ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი (CET1) უდრის CET1 კაპიტალს, გაყოფილი მთლიან რისკით შეწონილ აქტივებზე, ორივე გამოითვლება ეროვნული ბანკის ბაზელ III სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად. გაანგარიშებული კეთდება მხოლოდ ბანკისთვის.
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი (Tier1) (ბაზელ III)		მარეგულირებელზე დაფუძნებული	პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი (Tier1) უდრის პირველად კაპიტალს, გაყოფილს მთლიან რისკით შეწონილ აქტივებზე, ორივე გამოითვლება ეროვნული ბანკის ბაზელ III სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად. გაანგარიშებული კეთდება მხოლოდ ბანკისთვის.
მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი (ბაზელ III)		მარეგულირებელზე დაფუძნებული	მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი უდრის მთლიან კაპიტალს, გაყოფილს მთლიან რისკით შეწონილ აქტივებზე, ორივე გამოითვლება ეროვნული ბანკის ბაზელ III სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად. გაანგარიშებული კეთდება მხოლოდ ბანკისთვის.

შესრულების ალტერნატიული მაჩვენებლები **გაგრძელება**

ამ ცხრილებში მოცემულია ჯგუფის ფასსებზე დაფუძნებული ალტერნატიული შესრულების მაჩვენებლების შეჯამებას ფინანსურ ანგარიშგებასთან.

1	მითითება ფინანსურ ანგარიშგებაზე	2023	2022
მფლობელებისათვის მიკუთვნებული მოგება	„მოგება-ზარალის“ კონსოლიდირებული ანგარიშგება და სხვა ყოვლისმომცველი შემოსავალი	1,119,025	1,023,050
სულ აქციონერების კაპიტალი, რომელიც მიეკუთვნება მფლობელებს	ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	4,747,512	4,265,638
დაკორექტირებულია ყოველთვიური ბალანსის მისაღებად		-339,338	-328,851
მფლობელთათვის მიკუთვნებული აქციონერების კაპიტალის ყოველთვიური საშუალო მაჩვენებელი		4,408,174	3,936,787
უკუგება კაპიტალზე (ROE)		25.4%	26%
2	მითითება ფინანსურ ანგარიშგებაზე	2023	2022
მფლობელებისათვის მიკუთვნებული მოგება	მოგება-ზარალის და სხვა ყოვლისმომცველი შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიში	1,119,025	1,023,050
სულ აქტივები	ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	1,023,050	28,329,010
დაკორექტირებულია ყოველთვიური ბალანსის მისაღებად		-3,668,625	-2,903,705
მთლიანი აქტივების ყოველთვიური საშუალო მაჩვენებელი		28,102,511	25,425,305
უკუგება აქტივებზე (ROA)		4.0%	4.0%
3	მითითება ფინანსურ ანგარიშგებაზე	2023	2022
სულ საოპერაციო ხარჯები	მოგება-ზარალის და სხვა ყოვლისმომცველი შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიში	681,762	560,982
მთლიანი შემოსავალი	მოგება-ზარალის და სხვა ყოვლისმომცველი შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიში	2,132,112	1,946,389
ხარჯების შემოსავლებთან თანაფარდობის კოეფიციენტი		32.0%	28.8%

4	მიზანშეწონიერებული ანგარიშგებაზე	2023	2022
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	მოგება-ზარალის და სხვა ყოვლისმომცველი შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიში	1,495,596	1,243,095
სულ საპროცენტო შემოსავლიანი აქტივები	ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	26,388,429	22,724,918
- საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა ყოვლისმომცველი შემოსავლის საშუალებით		3,475,461	2,884,728
- წმინდა ინვესტიცია საფინანსო იჯარაში		370,795	288,886
- წმინდა სესხები		20,958,532	17,497,442
- სავალდებულო ფულადი ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში		1,572,506	2,047,564
- მისაღები სხვა ბანკებისგან		11,135	6,298
დაკორექტირებულია ყოველთვიური ბალანსის მისაღებად		-2,622,249	-1,607,434
საშუალო ყოველთვიური საპროცენტო შემოსავლიანი აქტივები		23,766,180	21,117,484
წმინდა საპროცენტო მარჟა (NIM)		6.3%	5.9%

5	მიზანშეწონიერებული ანგარიშგებაზე	2023	2022
პროცენტიდან შემოსავალი გაცემულ სესხებზე	შენიშვნა 28. საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი	2,224,514	1,911,782
სულ სასესხო პორტფელი	შენიშვნა 9. სესხები და ავანსები კლიენტებისათვის	21,276,749	17,857,276
დაკორექტირებულია ყოველთვიური ბალანსის მისაღებად		(2,417,621)	(771,572)
სულ ყოველთვიური საშუალო სასესხო პორტფელი		18,859,128	17,085,704
სესხების ეფექტური განაკვეთი		11.8%	11.2%

6 შემოსავლები	მიზანშეწონიერებული ანგარიშგებაზე	2023	2022
საპროცენტო ხარჯი კლიენტების ანგარიშებიდან	შენიშვნა 28. საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი	(813,715)	(571,575)
სულ დეპოზიტების პორტფელი	შენიშვნა 19. კლიენტების ანგარიშები	19,942,516	17,841,357
დაკორექტირებულია ყოველთვიური ბალანსის მისაღებად		(1,831,730)	(2,096,195)
დეპოზიტების მთლიანი საშუალო ყოველთვიური პორტფელი		18,110,786	15,745,162
დეპოზიტების ეფექტური განაკვეთი		4.5%	3.6%

ხელმოწერა

შესრულების ალტერნატიული მაჩვენებლები **გაგრძელება**

7	მიზნობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე	2023	2022
სულ საპროცენტო ხარჯები	მოგება-ზარალის და სხვა ყოვლისმომცველი შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიში	(1,193,831)	(976,686)
სულ საპროცენტო ვალდებულებები	ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	26,505,692	23,598,918
- კლიენტების ანგარიშები		19,942,516	17,841,357
- ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებებისადმი		4,346,951	3,885,360
- სუბორდინირებული ვალი		868,730	590,148
- გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		1,264,085	1,209,813
- საიჯარო ვალდებულებები		83,410	72,240
დაკორექტირებულია ყოველთვიური ბალანსის მისაღებად		(3,409,376)	(2,472,069)
ყოველთვიური საშუალო საპროცენტო ვალდებულებები		23,096,316	21,126,849
დაფინანსების ხარჯი		5.2%	4.6%

8	მიზნობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე	2023	2022
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სესხებზე	მოგება-ზარალის და სხვა ყოვლისმომცველი შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიში	(130,380)	(105,247)
სულ სასესხო პორტფელი	შენიშვნა 9. სესხები და ავანსები მომხმარებლებისათვის	21,276,749	17,857,276
დაკორექტირებულია ყოველთვიური ბალანსის მისაღებად		(2,417,621)	(771,572)
სულ ყოველთვიური საშუალო სასესხო პორტფელი		18,859,128	17,085,704
რისკის ხარჯი		0.7%	0.6%

9	მიზნობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე	2023	2022
სულ ძირი ან პროცენტი ვადაგადაცილებულია 90 დღეზე მეტი ხნით	არ არსებობს	236,052	217,596
სულ მთლიანი სასესხო პორტფელი	შენიშვნა 9. სესხები და ავანსები კლიენტებისათვის	21,276,749	17,857,276
PAR 90 მთლიან სესხებთან		1.1%	1.2%

10	მიზნობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე	2023	2022
უმოქმედო სესხი (NPL) მთლიან სესხებთან უდრის სესხებს 90 დღის ვადაგადაცილებული ძირი თანხით	არ არსებობს	425,743	390,651
სულ მთლიანი სასესხო პორტფელი	შენიშვნა 9. სესხები და ავანსები კლიენტებისათვის	21,276,749	17,857,276
უმოქმედო სესხი (NPL) მთლიან სესხებთან		2.0%	2.2%

11	მიზნობრივი ფინანსური ანგარიშგებაზე	2023	2022
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ზარალის რეზერვი	შენიშვნა 9. სესხები და ავანსები კლიენტებისათვის	318,217	359,834
უმოქმედო სესხის რეზერვის დაფარვა	არ არსებობს	425,743	390,651
უმოქმედო სესხის რეზერვის დაფარვა		74.7%	92.1%

12	მიზნობრივი ფინანსური ანგარიშგებაზე	2023	2022
უმოქმედო სესხის უზრუნველყოფა	არ არსებობს	293,239	246,242
უმოქმედო სესხის რეზერვის დაფარვა	შენიშვნა 9. სესხები და ავანსები კლიენტებისათვის	318,217	359,834
სულ		611,456	606,076
სულ უმოქმედო სესხის მოცულობა	არ არსებობს	425,743	390,651
სულ უმოქმედო სესხის დაფარვა		143.6%	155.1%

13	მიზნობრივი ფინანსური ანგარიშგებაზე	2023	2022
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ზარალის რეზერვი	შენიშვნა 9. სესხები და ავანსები კლიენტებისათვის	318,217	359,834
სულ მთლიანი სასესხო პორტფელი	შენიშვნა 9. სესხები და ავანსები კლიენტებისათვის	21,276,749	17,857,276
საკრედიტო ზარალის დონე მთლიან სესხებთან		1.5%	2.0%

14	მიზნობრივი ფინანსური ანგარიშგებაზე	2023	2022
დაკავშირებული მხარეების სესხები	შენიშვნა 42. დაკავშირებული მხარეების გარიგებები	27,198	26,717
სულ მთლიანი სასესხო პორტფელი	შენიშვნა 9. სესხები და ავანსები კლიენტებისათვის	21,276,749	17,857,276
დაკავშირებული მხარეების სესხები მთლიან სესხებთან		0.1%	0.1%

15	მიზნობრივი ფინანსური ანგარიშგებაზე	2023	2022
ტოპ 10 მსესხებელი	არ არსებობს	1,345,553	967,960
სულ მთლიანი სასესხო პორტფელი	შენიშვნა 9. სესხები და ავანსები კლიენტებისათვის	21,276,749	17,857,276
ტოპ 10 მსესხებელი		6.3%	5.4%

16	მიზნობრივი ფინანსური ანგარიშგებაზე	2023	2022
ტოპ 20 მსესხებელი	არ არსებობს	1,999,793	1,511,447
სულ მთლიანი სასესხო პორტფელი	შენიშვნა 9. სესხები და ავანსები კლიენტებისათვის	21,276,749	17,857,276
ტოპ 20 მსესხებელი		9.4%	8.5%

17	მიზნობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე	2023	2022
წმინდა სესხები	ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	20,958,532	17,497,442
სულ დეპოზიტების პორტფელი	შენიშვნა 19. კლიენტების ანგარიშები	19,942,516	17,841,357
IFI დაფინანსება	არ არსებობს	2,222,611	2,115,335
დეპოზიტები + IFI დაფინანსება		22,165,127	19,956,692
წმინდა სესხები დეპოზიტებთან + IFI დაფინანსება		94.6%	87.7%

18	მიზნობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე	2023	2022
სულ აქტივები	ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	31,771,136	28,329,010
სულ კაპიტალი	ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	4,747,709	4,265,802
ლევერიჯი (ჯერადი)		6.7x	6.6x

ACCA	სერტიფიცირებულ დიპლომირებულ ბუღალტერთა ასოციაცია	IAS	საბუღალტრო აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები
ALCO	აქტივების ვალდებულებების მართვის კომიტეტი	ICAAP	შიდა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების პროცესი
APM	შესრულების ალტერნატიული მაჩვენებელი	ILAAP	შიდა ლიკვიდურობის ადეკვატურობის შეფასების პროცესი
ATM	ბანკომატი	IFC	საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია
CAGR	ერთიანი წლიური ზრდის ტემპი	IFI	საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტი
CAR	კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	IFRS	ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტები
CEO	გენერალური დირექტორი	IMF	საერთაშორისო სავალუტო ფონდი
CFA	დიპლომირებული ფინანსური ანალიტიკოსი	IPCC	სამთავრობათშორისო ორგანიზაცია კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებით
CFO	ფინანსური დირექტორი	IT	საინფორმაციო ტექნოლოგიები
CGU	ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული	JSC	სააქციო საზოგადოება
CIB	კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო საქმე	KPI	შესრულების ძირითადი მაჩვენებლები
CIS	დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობა	LSE	ლონდონის საფონდო ბირჟა
COR	რისკის ხარჯი	LTIP	გრძელვადიანი წახალისების გეგმა
CRO	რისკების დირექტორი	LTV	სესხი ღირებულების მიმართ
CSR	კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობა	MBA	ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრი
DCF	ფასდაკლებული ფულადი ნაკადები	MSME	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები
EBRD	ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი	NBG	საქართველოს ეროვნული ბანკი
ECL	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	NCI	არამაკონტროლირებადი წილობრივი მონაწილეობა
EMEA	ევროპა, ახლო აღმოსავლეთი და აფრიკა	NIM	წმინდა საპროცენტო მარჟა
EMS	გარემოსდაცვითი მართვის სისტემა	NPL	უმოქმედო სესხი
ENPS	თანამშრომელთა ლოიალობის ინდექსი	NPS	ლოიალობის ინდექსი
ERM	საწარმოს რისკების მართვა	OCI	სხვა ყოვლისმომცველი შემოსავალი
ESG	გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი	OECD	ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია
ESRM	გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვა	PLC	საჯარო შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
EU	ევროკავშირი	POS	სავაჭრო ობიექტი
EUR	ევრო	P2P	კოლეგიალური
FC	უცხოური ვალუტა	PWC	PricewaterhouseCoopers
FDI	პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები	ROA	უკუგება საშუალო აქტივებზე
FVOCI	სამართლიანი ღირებულება სხვა ყოვლისმომცველი შემოსავლის მეშვეობით	ROE	უკუგება საშუალო კაპიტალზე
GBP	დიდი ბრიტანეთის ფუნტი, დიდი ბრიტანეთის ეროვნული ვალუტა	SME	მცირე და საშუალო საწარმოები
GDP	მთლიანი შიდა პროდუქტი	SPPI	მხოლოდ ძირი თანხის და პროცენტის გადახდა
GEL	ქართული ლარი, საქართველოს ეროვნული ვალუტა	STEM	მეცნიერება, ტექნოლოგია, ინჟინერია და მათემატიკა
GHG	სათბურის გაზი	TCFD	კლიმატთან დაკავშირებული ფინანსური ინფორმაციის გამჟღავნების სამუშაო ჯგუფი
NMF	უმნიშვნელო რიცხვი	UK	დიდი ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფო
HNWI	შეძლებული ფიზიკური პირები	USD	აშშ დოლარი, ამერიკის შეერთებული შტატების ეროვნული ვალუტა
HR	ადამიანური რესურსები	VAR	რისკის შემცველი ღირებულება
		WM	დაგროვილი ქონების მართვა

მმართველობითი ანგარიში და ფინანსური ანგარიშგებაები 2023

ხელნაწილი

სანოტარო მოქმედების
რეგისტრაციის ნომერი

N240536512

სანოტარო მოქმედების
რეგისტრაციის თარიღი

02.05.2024 წ

სანოტარო მოქმედების
დასახელება

დოკუმენტის თარგმანზე დიპლომირებული მთარგმნელის
ხელმოწერის დამოწმება

ნოტარიუსი

თეა კიკუაშვილი

სანოტარო ბიუროს მისამართი

ქალაქი თბილისი, კ.ლესელიძის ქ. #17

სანოტარო ბიუროს ტელეფონი

593235532

სანოტარო მოქმედების
ინდივიდუალური ნომერი

30103631407024

სანოტარო მოქმედებისა და სანოტარო აქტის შესახებ ინფორმაციის (მისი შექმნის, შეცვლის და/ან გაუქმების შესახებ) მიღება-გადამოწმება შეგიძლიათ საქართველოს ნოტარიუსთა პალატის ვებ-გვერდზე: www.notary.ge ასევე შეგიძლიათ დარეკოთ ტელეფონზე: +995(32) 2 66 19 18

ორი ათას ოცდაოთხი წლის ორ მაისს მე, ნოტარიუსი თეა კიკუაშვილი, რომლის სანოტარო ბიურო მდებარეობს მისამართზე: ქ. თბილისი, ლესელიძის ქ. 17-ში, ვადასტურებ თარჯიმანი ქეთევან ყანჩაშვილის (დაბ. 14.09.1982, რეგისტრირებული: ქ. თბილისი, მუხიანი, მე-4 ა მ/რ, კორპ.1, ბ.43, პირადი # 01003009915, ბაკალავრის დიპლომი AB 0001886 გაც. 2003 წელს თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ენისა და კულტურის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ) ხელმოწერის ნამდვილობას. მე, ნოტარიუსმა გავაფრთხილე თარჯიმანი, რომ პასუხს აგებს თარგმანის სიზუსტეზე, რომელმაც დაადასტურა თარჯიმნობის გამომრიცხავი გარემოების არარსებობის შესახებ და რომ ჯეროვნად იცის ინგლისური ენა და უზრუნველყოფს თარგმანის სიზუსტეს.

On the 02.05.2024 I, Tea Kikushvili, the notary whose Notary Bureau is located at Tbilisi, 17, Leselidze Street, certify the authenticity of the signature of translator Ketevan Kanchashvili (born on 14.09.1982, personal number 01003009915, residing at: Mukhiani 4a micro district, Building 1, Apt. 43; Bachelor's diploma AB 0001886 issued in 2003 by Tbilisi Ilia Chavchavadze State University of Language and Culture). I warned the translator that she is responsible for the accuracy of the translation. She confirmed that she properly knows the English language and ensures accuracy of the translation.

გადახდილია 304-00 ლარი, თანახმად საქართველოს მთავრობის დადგენილების (29 დეკემბერი 2011 წ.) 31-ე მუხლისა, ასევე დღგ 54.72 ლარი თანახმად საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 166-ე მუხლისა. ასევე სარეგისტრაციო მოსაკრებელი 5-00 ლარი, თანახმად საქართველოს მთავრობის დადგენილების (29 დეკემბერი 2011 წ.) 39-ე მუხლისა. ერთი ეგზემპლარისთვის

Fee paid 304-00 GEL, according to the Article 31st, resolution #507 dated 29.12.2011 adopted by Georgian Government about the fees, the rules of payment and approving the service terms determined for the Notary Chamber of Georgia and for the fulfillment of notary activities, also VAT 54.72 GEL, according to Article 166th of Georgian Tax Code, and 5-00 GEL, according to the Article 39th resolution (dated 29.12.2011).

ნოტარიუსი

თეა კიკუაშვილი

